

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1AB1	ImageGroup:	I1KG85109
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ཀུན་བཏུས་དར་ཁྱིམ་ kun btus dar Tik
Author:	ཐོགས་མེད་ thogs med
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	bylakuppe, karnataka
Publisher:	bshad sgrub zung 'brel par skrun lhan tshogs/
Date:	2017
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA. Comments: 12/2017

གྲན་བརྒྱུས་ནཱ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ ཆོས་མདོན་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲིང་པོ།

མཛད་པ་པོ།

ཆེ་པ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད།

འབྲེལ་པ། རྒྱ་མཚོ་དར་མ་རིན་ཆེན།

བཤད་ལྗང་པ་ལྟར་འབྲེལ་བར་རྒྱ་རྩ་ཆེན་པོ་དཔེ་མཛེས་ལ།

མདུ་རྒྱུ་པ་པོ། ༢༠༡༤ ལྷོ་ལྷ། ༢༠༡༨

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྲིའི་ཨང་།

SJRB-0051

བཤད་སྐབ་རྒྱུ་ལྷན་པར་སྤྲོད་ལྷན་ཆོག་སྤྲིའི་པར་ཅ་རང་སེར་བཞག་ཡོད།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཚུལ་སྤྲིའི་ཁང་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམས་སྤྲེལ་བྱས།

༡༠༡༩ ཟླ་བཅུ་བར་གསར་དུ་ཚུལ་སྤྲིའི་བྱས།

༡༠༡༠ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ ལ་བསྐྱར་སྤྲིའི་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཏུ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བསྐྱར་སྤྲིའི་བྱ་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་སྤྲིའི་བྱ་བ།

པར་སྤྲོད་ཀྱི་བདག་དབང་བཤད་སྐབ་རྒྱུ་ལྷན་པར་སྤྲོད་ལྷན་ཆོག་སྤྲིའི་ལ་ཡོད།

༩ ཀུན་བཏུས་རྣམ་བཤད་ཡེགས་པར་བཤད་པ་ཚོས་མངོན་ཀྱང་
མཚོའི་སྤྱང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

KÜN TŪ NAM SHAY LEGPAR SHAYPA CHÖ NGÖN
GYATSÖ NYINGPO ZHEJAWA ZHÜK SO

Herein lies [Gyaltsab Je's] Explanation [of Arya Asanga's]
Abhidharmasamuccaya, entitled: 'The Essence of The Ocean of
Abhidharma: An Excellent Explanation'

དཔར་ཐངས་དང་པོ་དེས་གངས་ ༥༠༠༠ གླི་ལོ་ ༢༠༡༧

First Edition: 2017 (5,000 copies)

Published by:

བཤད་སྒྲུབ་རྒྱུད་འབྲེལ་པར་སྒྲུན་རྒྱུ་ཚོགས་ནས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

The Union of Teaching & Accomplishment Publishing Group

Sera IMI House
House 88 , Sera Jey Monastery
Bylakuppe, Distt. Mysore
Karnataka 571104, India
Email: seraimihouse@gmail.com

དཔེ་དེབ་འདིའི་པར་ཆ་འཁྱར་མེད་ཐོག་བསྐྱར་དུ་པར་སྒྲུན་གནང་ན་དགག་བྱ་མེད།

དེབ་ཆེད། 24.3 x 17.6 cm book size

Printed and bound in India by Mohan Printing Press, Hubli, Karnataka.

དཀར་ཆག

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།	i
སྒྲིབ་དཔོན་སྒྲིབ་མེད་ཀྱི་ནུས་ཐུག་	v
རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་ནུས་ཐུག་	xi
ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་གོ།	༡
ལེ་ཏུ་དང་པོ་མཆོན་ཉིད་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ།	༡༨
ལེ་ཏུ་གཉིས་པ་བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ།	༡༩༩
ལེ་ཏུ་གསུམ་པ་ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ།	༥༦༩
ལེ་ཏུ་བཞི་པ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ།	༩༡༡
ལེ་ཏུ་ལྔ་པ་འཕེལ་གསུམ་རྣམ་པར་ངེས་པ།	༩༡༩
པར་བྱང་སྒྲོན་ཆེན།	༩༥༡
ཞུ་སྤྱོད་པའི་གསལ་བཤད།	༩༥༣
ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ།	༩༥༩

དཔེ་སྒྲིན་གསལ་བཤད།

༡༣༡ །དེ་ཡང་སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སྤྱི་ལོ་༡༠༡༥ ལྷ་༦ ཚེས་༡
ཉིན་ལུས་ཟླ་བ་བཀའ་སློབ་བཅའ་སྤྱབས་སུ།

མོད་གི་མཁས་པ་འགས་འདི་ལྟར་གསུངས་གི་ཡོད། སར་ཕྱིན་ཡུལ་གཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
དང་སྤྱུལ་དོན་མངོན་ཤོགས་གསལ་བར་མཛད་མཁན་གི་གཞུང་གཙོ་མོ་ཆགས་ཡོད་པར་བརྟེན་སར་
ཕྱིན་དེ་གཞུང་གཙོ་མོ་དང་ཅ་བ་བྱས་ཏེ། དབུ་མ་དེ་སར་ཕྱིན་གི་ལྷ་བྱལ། འདུལ་བ་དེ་སར་ཕྱིན་གི་
བསྐྱབ་བྲ། མཛད་དེ་སར་ཕྱིན་གི་བྱང་བདེན། ཆད་མ་དེ་སར་ཕྱིན་གི་རིགས་ལམ། ཤོད་ལྷ་ཀར་ཅ་
བ་སར་ཕྱིན་གི་ཡན་ལག་ལྷ་བྱར་བ་བྱང་། ཞེས་ལྷ་བྱ་གསུང་ཚུལ་ཡོད། འདི་ལས་ཆེར་བདེན་པ་རེད།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞུང་བཀའ་མོད་ལྷའི་ནང་ནས་སར་ཕྱིན་གི་གཞུང་དེ་ནི་ལུས་ལྷ་བྱ་
དང་གཞན་རྣམས་ནི་དེའི་ཡན་ལག་ལྷ་བྱར་འཆད་རིགས་པས་བཤད་སྐྱབ་བསྐྱབ་སའི་འབྱུང་གནས་
གདན་ས་གསུམ་དང་བཤད་བྲ།ཁག་གི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་སོ་སོའི་དོས་ནས་སར་ཕྱིན་གཞུང་གི་
དཔོངས་དོན་བཅའ་བ་ཤིན་ཏུ་གས་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་གཞུང་ཆོན་རེར་སོས་བསམ་གིས་སློབ་འདོགས་
གཙོད་པ་ལ་བཅོམ་སའི་ཆེ་སོ་སོའི་ཡིག་ཆའི་བཞེད་མཆོམས་འཆོལ་བ་ཅན་གིས་མི་ཆོག་སར་ཐད་
ཀའི་གཞུང་གི་གནད་མཐའ་དག་འཕགས་ཡུལ་གི་ས་རྒྱུན་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་ཁུངས་གང་དུ་
གཞུགས་མིན་བརྟག་པ་ཏུ་ཅང་གི་འགངས་ཆེ་ལུགས་ནི་དེར་དུས་ཡལོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་
ལ་རྒྱས་ཉུང་ཅན་ཞིག་ལས་མེད་མཁན་རྣམས་གིས་ཀྱང་མཐུན་གསལ་ལགས། དེ་བས་ན་རྒྱལ་

བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲུང་ཁེ་ས་ཀྱི་ཚུལ་ལེགས་པར་འབྲེད་པར་ལྟར་བསྟན་པའི་གིང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་
 གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ། དཔུ་མའི་ལྷ་བ་རྟེན་ནས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་མཆོན་པོར་གསེགས་ཀྱང་རྣམས་
 རིག་ཅན་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མོས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་སུ་བརྩེད་པའི་ཆེད་དུ་འཛམ་གླིང་འདིར་
 མེས་པ་ཅན་པའི་སྟོབ་ཆོག་མར་ལྷེ་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆོག་པའི་དུས་མཛད་པའི་མའོན་པ་ལུ་
 བཏུས་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་ནི། སར་ལྷིབ་ཀྱི་གཞུང་ནས་མོན་པའི་ཅང་ཁྲམས་རྩེ་
 མཆེད་ཀྱི་ཆོས་གཞུང་། (སྟག་མཁ-༡༩༩) མོགས་ལེུད་དང་མོ་ལུ་རྒྱ།) བསམ་གཞུགས་བཟུང་། (སྟག་༩༣༥-༩༣༩)
 རྒྱགས་གནས་བཟུང་། (སྟག་༩༣༩-༩༤༠) ཞི་ལྷག་གཉིས། (སྟག་༩༤༥-༩༥༡) མ་ལམ་གཉིས། (སྟག་༩༥༣-
 ༩༥༩) དང་། ༩༥༥-༩༥༩ མོགས་) ལས་འབྲས་གཉིས། (སྟག་༩༥༩-༩༦༥) བདེན་པ་བཞི། (ལེུག་ཉིས་པ་ཡོངས་
) རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ཡག་བརྒྱ་གཉིས། (སྟག་མཁ-༩༩༩) རྩང་ཚྭ་གས་མོ་བཏུང་། (སྟག་མཁ-༩༩༩) མོགས།) རྣམས་
 མཆིན་ཀྱི་རྒྱན་མོང་དང་རྒྱན་མོང་ཆེན་པོའི་མོན་ཉན་ (སྟག་༩༩༩-༩༩༩) བཅས་ཀྱི་རྣམ་པའགྲུ་རྣམས་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་རྩེ་བསམ་རྩེ་མཆོད་ཀྱི་ལེས་རབ། (སྟག་༩༩༩-༩༩༩) ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས། (སྟག་༩༩༩-
 ༩༩༩) རྣམ་བཅས་གཉིས། (སྟག་༩༩༩-༩༩༩) དག་མེད་མེད་ལྟར་མ་བརྟན་གཞུང་། (སྟག་༩༩༩-༩༩༩) ལ་
 མོགས་པ་རྣམས་མོ་མེད་ཁྱད་པར་འཆད་པའི་ཁྱད་པ་གསུགས་པའི་དགོངས་འབྲེལ་གཙོ་ཆེ་བཞིག་
 དུ་སྦྲེད་པར་མ་ཟད། ཁྱད་པའི་མེས་པ་ཁམས་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁག་གི་གཞུང་གིང་ལྷ་བྱ་ཆེན་པོ་
 མེས་པ་རྩེ་གི་རྣམ་བཅས་ཀྱི། (སྟག་༩༩-༩༩༩) མའོན་པ་ཡོང་མའི་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་གཙོ་པོར་མོན་པ་
 ཡིན་པས། ཡོང་པ་ཡསྟེན་པས་མའོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་མངོན་པ་ལྟ་བུས་དང་། ཁོང་གི་གཞུང་པོ་སློབ་དཔོན་དེའི་གཞུང་
ཀྱི་མངོན་པ་མཛོད་གཉིས་ནི། བོད་དུ་ཆེས་ལྷ་མོ་ཞིག་ནས་ནང་པའི་སེམས་ཁམས་འཕམ་པའི་ཅ་
པའི་སློབ་དཔེ་ཡིན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཚོ་ནི། བོད་པའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མངོན་པ་གོང་མ་
ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་དང་། མངོན་པ་འོག་མ་དེའི་གཞུང་ཀྱི་ལུགས་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་ཚོག་
ཡིན། སེམས་ཐུང་གི་ཕྱེད་ལས་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རང་བཞིན་བཅས་ཀྱི་འདི་ཤེས་ལོན་ཀྱི་ཅ་པའི་
རྒྱ་ཁུག་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདི་ཚོ་ཡིན།

ཞེས་བཀའ་བསྐུལ་བ་བཅས་ལ་བསམས་ན། མངོན་གོང་ལོག་ལ་གཞིགས་པའི་སྐབས་
གཅིག་ཏུ་མིན་པར་གཞུང་པོ་ཏེ་ལུས་གཙོས་པའི་པར་ཕྱིན་སྐབས་སུའང་མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་འདི་
ལ་ཚུགས་པེ་ཅམ་མིན་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོབ་གཉེར་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཁོ་ནར་མངོན་ནོ།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་ཤེན་པོས་འདུལ་བ་དང་མངོན་པ་གོང་ལོག་གི་
ཐད་དུ་སྤྲོན་བྱ་ཞིག་ལས་མ་མཛད་པ་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྒྲ་བ་དང་བྱ་སྟོན་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ལོགས་ཀྱིས་དེའི་སྐྱོར་འབྲེལ་བ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལ་ཐུག་པར་མངོན་
ལ། དེའི་རྗེས་འབྲང་མང་པོ་ཞིག་གིས་འཕགས་པོད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་བརྟུས་འབྲེལ་ཚུལ་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་ནི་རྩ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་དངོས་ལ་ལོག་བཤད་
དུ་མ་གཞིགས་ནས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་མ་རིན་ཆེན་
མཆོག་གིས་ལོག་བཤད་དེ་དག་དགག་ཅིང་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་ལ་རྗེའི་ཐུགས་ཀྱི་ཐུན་
མོང་མིན་པའི་བཞེད་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བར་མཛད་དགོས་པ་ཞིག་ཐུགས་ལ་བཞག་སྟེ་ཀུན་བརྟུས་
དར་རྒྱ་ཅེས་ཚུགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གྲེགས་བམ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ལེགས་པར་བརྩམས།

དེ་ལྟ་བུས་ན་སྤྱིར་མངོན་པ་གོང་མའི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་འབད་པའི་གཞུང་ཆེན་དོན་གཉེར་
རྣམས་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། རྒྱ་ཤར་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཅ་
འབྲེལ་རྒྱུ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་སོ་སོའི་དཔེ་རྒྱུན་རྒྱུང་ཅམ་དགོན་ཞིང་། ཅ་འབྲེལ་སྤྱིར་
མའི་དཔེ་དཔེ་ནི་ད་བར་བྱང་མ་ཁྱོད་བས། ས་དགེ་བཀའ་རྒྱུང་བཞི་ཀའི་དགོན་པ་ཁག་གི་སྟོབ་
གཉེར་བ་དང་གཞན་ཡང་དོན་གཉེར་བ་ཡོངས་ལ་ཕན་པར་དམིགས་ནས། ད་ལས་བཤད་སྐབས་རྒྱུང་
འབྲེལ་པར་སྤྱན་ལྷན་ཆོག་ཀྱིས་ཆེས་ངོ་མཆར་རྒྱད་དུ་བྱང་བའི་ཅ་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ཕན་
ཚུན་སྤྱར་ཏེ་འདིའི་པར་སྤྱན་ཞུས་པའི་ལས་འགོ་བརྩམས་པ་ཡིན།

པར་སྤྱན་གྱི་ཆེད་བསྟན་པའི་སྤྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐུན་འཕྱར་རོགས་རམ་གནང་བའི་
འིན་ལས་དེ་བ་གྲངས་༡༠༠༠ ཐམས་པ་པར་དུ་བསྤྱན་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་སྟོན་ཁྲིའི་དཔལ་ལ་འཁྱབ་བཀའ་
ཞིག་བསགས་པ་རྣམས་ཚུགས་གཅིག་དུ་བསྟོནས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། བསྟན་འཛིན་ཀུན་གྱི་

གཙུག་ལོན་ལྷུ་ལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་མཆོག་དང་། སྐབས་ཐེ་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་དོར་གྱི་གནས་མ་ཞོར་བར་ལྷོན་པའི་རིས་མེད་བསྐྱེད་འཇིག་གྱི་སྒྲེས་ཆེན་ཀམས་
སྐྱ་ཆེ་བསྐྱལ་བརྒྱུར་བརྟན་ཅིང་མཛད་འཕྲིན་ཚུགས་ཀྱིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་མེར་བྲེས་
མཁན་རྒྱུར་པག་འཁྲུག་ལྷ་མ་ལྷོ་བཟང་ལུབ་བསྐྱེད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། མེར་བྲེས་མཁན་རྒྱུར་
ལྷོ་བཟང་ཆེ་རིང་མཆོག་དང་། མེར་བྲེས་མཁན་རྒྱུར་ལྷོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་མཆོག་དང་། སྐབས་ཐེ་
ཆོས་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་མེད་ཡང་མིད་གྱི་རྩ་ཞལ་རྒྱུར་ཏུ་ལྷོན་པ་དང་།
གཞན་ཡང་ཡུལ་ལྷུང་འདྲ་མིན་ནས་མེད་པས་པའི་གཞུང་ཆེན་སྟོན་གཉེར་བ་རྣམས་གཞི་རྩ་ལ་ཁྲིམས་
ལ་རབ་ཏུ་གནས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་མཐར་ཐིན་པ་དང་། ལྷག་པར་
ཏུ་དེབ་འདིའི་པར་སྒྲུབ་འགྲོ་གྲོན་ཆེད་ཞལ་འདེབས་གནང་བའི་ལྷོན་བདག་དང་འབྲེལ་ཐོབ་ཉེ་འབྲེལ་
ལྷོས་བཅས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ཡིད་རེ་ལྷར་འབྲུབ་པ་དང་། ས་ལས་གྱི་
བཟོད་པ་མཐར་ཐིན་ནས་རྣམ་མཁེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ལ་རྒྱུར་ཏུ་རེག་པའི་རྒྱ་ཁོ་ནར་རྒྱུར་ཅིག །

བཤད་སྒྲུབ་རྒྱུད་འབྲེལ་པར་སྒྲུབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱུར་མོང་ནས།

མོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༩༩ ལྷོ་ལོ་༡༩༩༧ ཟླ་༧ ཆེས་༡༧ ཆོས་འཁོར་དུས་ཆེན་ཉིན་ལ།

སྒོ་བ་དཔོན་ཚོགས་མེད་ཀྱི་ནུས་ཐང་།

༡༣༡ །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ལས་གསལ་བ་ཐོགས་མེད་ནི་ཡུམ་བུ་མེ་མོ་གསལ་བ་འོ་ངང་རྩལ་ལས་མོ་
གསལ་བ་འོ་རྩལ་ཁྱེས་སལ་སལ་འབྱུང་སྟེ། ཡུམ་འདི་ནི་སྒོ་ན་རྒྱལ་པོ་ལོ་ལ་འཕེལ་བྱེད་ཀྱི་རྩལ་སྤྲུང་གོ་
སྒོར་ཕྱེ་སྒོར་དག་སྤུམ་པ་བ་སྤྲུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་མཐོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་དགོ་སྒོར་གཞན་
ཞིག་དང་ལགས་བརྟག་བྱེད་པའི་ཆེ་ཆོད་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཅན་ལོ་ཞེས་སྤྲད་པས་ན།
ལས་གསལ་བ་སྤྲུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཡུམ་འདི་སྤོང་བྱད་མེད་དུ་སྒྲེ། འོན་ཀྱང་བྱང་རྩལ་མ་ཐོབ་ཀྱི་
བར་དུ་ངས་རྗེས་སུ་འཇིག་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན།

བུ་མེ་མོ་འདི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་སྒོགས་ཀྱི་རྩལ་ཅན་ན་བྱུང་བོང་། རྒྱང་དུ་ནས་སྒྲེ་བ་
ཅན་པ། ཕྱེ་སྒོར་དུ་མ་མཐོང་བོང་ཐོས་པ་ཅན་ཀྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱད། སྤྲུན་རས་གཟིགས་རྟག་དུ་མ་ཆོད་
པ། རྒྱལ་བའི་བརྟན་པ་ལ་སྒོན་ལས་ཀྱི་མཐུ་བྱུབ་པ་ཞིག་སྟེ། བརྟན་པ་ལ་དགྲ་བྱུང་བས་བཟོད་ཅིང་
དེ་སྟེལ་རྩལ་པ་གཞན་ཡང་མེད། བདག་གྱང་བྱད་མེད་དུ་སོང་བས་མི་རྩལ་ན། འུ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ་
དར་བར་གཞུག་གོ་སྤུམ་ཕྱེ་རྒྱལ་རིགས་དང་འདུས་པས་ལས་གསལ་བ་ཐོགས་མེད་འདི་ཉིད་འབྱུང་སྟེ།
འབྱུང་སལ་མ་ཐག་དུ་ལྟེ་ཅེར་མྱི་དང་གིས་ཨ་ཡིག་འཕྲི་བ་སོགས་སྒོ་རྒྱུ་ལོ་ཆོག་བྱས་ཤིང་། ཆེར་
སྒྲིས་པ་ན་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ཡུམ་རང་གིས་ལེགས་པར་བསྐྱབ་བྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྩལ་
ཤིག་ན། འུ་དེས་པའི་ལས་དང་རིགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པས་ཡུམ་ཀྱིས་རིགས་དང་
ཁྱིམ་སྒོར་བའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པ་མིན་གྱི། བརྟན་པ་ཉམས་པ་མ་བཟོད་ནས་ཡིན་པས་ད་ཆོད་རབ་དུ་
བྱུང་སྟེ་རྒྱལ་བའི་བརྟན་པ་དར་བར་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱབ་པ་ལྟར་མཐན་པོ་ཨརྟེན་ཞེས་པའི་དུང་

རབ་རྒྱ་བྱུང་ནས་མཐའ་སྒོ་བ་དག་འདུན་བཅས་པའི་ཞབས་འཁྱེད་ལོ་གཅིག་མཛད། དེ་ནས་བསྐྱེན་
པར་རྟོགས་ནས་ལོ་ལྔའི་བར་སྒོ་ག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ལོ་ལྔའི་རིམ་ཆེགས་
བཅད་འབྲས་སྒྲུག་པའི་ཆེག་དོན་ཐམས་ཅད་བྱུང་ཞིང་རྒྱུ་པར་མཛད།

དེ་ལྟར་བྱུན་མོང་གི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་ཐེག་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་པས་ཆེར་རྟོགས་སྒྲ་ཡང་།
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲུབ་དོན་མདོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དགའ་བར་དགོངས་ནས་ལྷག་པའི་ལྷ་
བསྐྱུལ་པར་བྱའོ་སྒྲུབ་སྟེ། སྒོ་བ་དཔོན་ཨ་རྟ་ལ་རྒྱ་འབྲུལ་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་ཁྲིམ་པས་མེ་
རྟོག་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་ལ་ལོག་དེ་ནས་རི་པོ་བྱ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་བྲག་ཕྱག་ཅིག་ཏུ་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་
བསྐྱུལ་ཏེ་ལོ་གསུམ་ལ་ལྷས་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བས་བྲག་སྡེ་སྡེ་ཕྱིར་ཐོན་བསམ། བྲག་གི་རོས་ལ་བྱའི་
ཆོང་བཅས་པར་བྱ་ཕྱི་ནང་རྒྱ་བའི་གཤོག་པ་རེག་པས་བྲག་ཟད་པ་གཟིགས་ནས་འདི་བརྟེན་འབྲུམ་
རྒྱུ་རོ་སྒྲུབ་ནས་སྤར་སྟོག་སྟེ་ལོ་གསུམ་སྤར་བཞིན་བསྐྱུབས། ཡང་ལྷས་མ་བྱུང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པའི་
ལས་བར་རྒྱ་ཐིག་གིས་བྲག་ཟད་པ་གཟིགས་ནས་ཡང་སྤར་བཞིན་ལོ་གསུམ་བསྐྱུབས་པ་ལས།
རྟོགས་མ་བྱུང་བས་སྤར་བཞིན་བྱས་པའི་ལས་བར་མི་རྒན་པོ་ཞིག་གིས་རས་བལ་འཇམ་པོས་
ལྷགས་ཕྱིས་བཞིན་ཁོ་ལོས་ཁབ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་དེ། སྤར་ཁབ་འདི་དག་བྱུང་རོ་ཞེས་ཁྲིམ་པས། བྱ་བ་
པལ་པ་འདི་ལྷ་ཏུ་ལ་དགའ་ངལ་གྱིས་འདི་ལྷར་བྱ་བ་ན། ཁོ་ལོས་དོན་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་འབྲུམ་རྒྱུ་རོ་
སྒྲུབ་ནས་སྤར་བཞིན་ལོ་གསུམ་བསྐྱུབས།

དེ་ལྟར་ལོ་བཅུ་གཉིས་མོང་ཡང་ལྷས་མ་བྱུང་བས་བྲག་སྡེ་སྡེ་སྡེ་ཐོན་ནས་ཕྱིན་བསམ།
ཁྱི་མོ་རོ་སྟོད་མི་ལ་རྒྱལ། སྤང་འབྲུམ་གང་བཞིག་གཟིགས་ནས་སྤྱིར་རྩེ་ལྷག་པར་སྒྲེས་ཏེ། འབྲུ་འདི་
དག་མ་བསལ་ན་ཁྱི་འདི་འཆི་ལ་བསལ་ནས་པོར་ན་འབྲུ་འཆི་བས། རང་གི་ཁྲུས་ཀྱི་ཤ་བཅད་ནས་
འབྲུ་འདི་དག་གསོ་བར་བྱའོ་དགོངས་ཏེ། གྲོང་ཁྱེར་ཨ་ཅན་ཏར་མེབས་ཏེ་གསེར་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་གཡུང་ཏེ།
རང་ཁྲུས་ཤ་བཅད། ལག་པས་རྒྱངས་ནས་འབྲུ་རྒྱས་པ་ཤི་བར་དགོངས་ཏེ་སྒྲུན་བཅུས་སྟེ་ལྷགས་
གྱིས་རྒྱངས་པ་ན་ཁྱི་མོ་མེད་པར་རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་མཆོན་དཔེ་གསལ་བ་མཇུག་ནས། གྱེ་མ་
ཡབ་གཅིག་བདག་གི་སྒྲུབས། །ངལ་བརྒྱས་འབད་ཀྱང་འབྲུམ་མ་མཆིས། ཅིའི་ཕྱིར་ཆར་སྒྲིན་རྒྱ་

མཆོད་དཔུང་། །གདུང་བས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱོམ་མ་ལབ་། ཅེས་ངས་དེ་ཙམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁུ་ལ་མི་
ལྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་དེ་རྒྱུ་ཞེས་ཀྱིས་དེ་སྐྱོན་ཆབ་བསལ་བས་རྗེ་བཙུན་གྱིས། ལྷ་ཡིས་རྒྱལ་པོས་
ཆར་པ་བ་ཀྱང་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་མཐོང་བ་མིན་གྱི་རྟལ་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་དུང་
དུ་གནས་བཞུགས་པ་ཡིན། སྤར་རིག་ཐུགས་བརྒྱས་པའི་རྒྱལ་བ་དང་ད་ལྟ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོས་རང་ག་
བཅད་པས་ཐྱིག་སྤྱི་བ་དག་སྟེ་མཐོང་བ་ཡིན་གསུངས། ཡིད་ཆེས་པའི་སྤྱིར་རྟལ་པར་བཞུར་ལ་
ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་ལ་ལྟོན་ཅིག་གསུངས་པ་ལྟར། བལྟན་པས་གཞན་སྤྱིས་ཀྱང་མ་མཐོང་།
ཆར་འཆོང་མ་ཞིག་གི་ཁྱིའི་ཞིག་བཞུར་བར་མཐོང་།

དེ་ལ་ཡང་ཕྱིས་མོངས་སྤྱོད་ཐད་མི་མེས་པ་བྱུང་བ་དང་། ཡང་དབུལ་པོ་ཁྱེད་ལ་བས་འཆོ་
བ་ཞིག་གིས་ཞབས་མགོ་ཙམ་མཐོང་བས་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟེས། ཐུན་མོང་གི་དཔོས་བྱུང་ཐོག་
སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོག་ ཁྱོད་ཅི་འདོད་གསུངས་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དར་
བར་འདོད་ཀྱིས་པས། འོན་པའི་གོས་ཀྱི་མཐར་འཇུག་ཤིག་གསུངས་པ་ལྟར་འཇུག་ནས་དག་འཇུག་
དུ་སྤྱོད་པས། དེར་མི་ལོ་ལྷ་བཙུར་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ཡང་མི་ལོ་སྤྱིང་ལ་ལོ་རེ་བཅེས་པས་མི་ལོ་ཉིར་ལྷ་
ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡང་མཆིས། དེར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་གསན་དེ་ཆོག་
དོན་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་རྟུང་། བྱམས་ཆོས་སྟེ་ལྷ་གསན་པ་ན་དོན་ཆན་རེ་རེ་གསན་པ་ཙམ་གྱིས་
ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སློམ་འབྲུ་བ་རེ་རེ་ཐོབ་ཅིང་མི་བརྗེད་པའི་གཞུངས་དང་། ཐོག་པ་མེད་པའི་སློབས་
པ་བརྟེས་སྤྱར་ཡང་མིའི་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་། མ་ག་དའི་ཡུལ་སྤྱོད་པས་གཅིག་ལེ་ལུ་བཞུགས་པའི་ནགས་སུ་
གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ་བཞུགས་ནས་སློབ་པ་རྒྱལ་བྱིས་ཅན་མང་དུ་སྐོས་པ་ཐོག་མར་བརྒྱད་
དང་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བལྟན་པ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་ཤིང་སློབ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་
མཛོད་མེས་དང་རྩ་འཁྱུལ་སོགས་ལ་མངའ་བརྟེས་པ་དང་། །མདོ་སྟེ་རྒྱ་མཆོད་པ་རོལ་དུ་སོན་པ་ག་
སྟལ་བྱུང་སྟེ། གནས་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་དཔོན་ཞེས་གྲགས། །

དེར་བྱམས་ཆོས་སྟེ་ལྷ་ཡི་ལོར་བཞོད། བྱམས་ཆོས་སྟེ་ལྷ་ལྷི། མཛོད་རྟོགས་རྒྱལ། མདོ་སྟེ་
རྒྱལ། །དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད། རྒྱུད་རྣམ་བཅས་ལྷོད། །སློབ་

དཔོན་པང་ཉིད་ཀྱིས། ཐེག་པ་སྒྲུབ་མོང་གི་ལྷོས། མའོན་པ་སྒྲུབ་པུས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷོས་ཐེག་
བསྐུས་ཏེ་ལྷོས་ཀླུ་མཉེས་དང་། ས་ལྡེ་ལྡེ་ལོག་ས་མཛད། ས་ལྡེ་ལྡེ་ནི། སའི་དངོས་པའི། པའི་བསྐུ་
བ། ཀླུ་མཉེས་བསྐུ་བ། ཀླུ་མཉེས་བཟང་པོའི་ལྷོས་བསྐུ་བ། ཀླུ་མཉེས་གཏན་ལ་བབ་པ་བསྐུ་བ་བཅས་
མོ། དེ་ནས་རྒྱལ་ལྷོགས་དང་ཉེ་པར་ཤོང་ཁེར་ས་ཤིག་སེལ་པར་རྒྱལ་ལོ་བབ་མོའི་ལྷོགས་ཀྱི་ལྷོན་
བདག་ལྷས་ཏེ་ལྷོགས་པའི་དེ་ལོ་སྤོང་ཆས་མཛད་པུས།

དེས་སློབ་དཔོན་གྱི་ཆོས་མང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིག་པ་མང་ཅིང་ལུས་གྱི་དོན་ལ་
 མཁས་པ་སློང་སྤྲལ་བ་ལྟ་ལ་པ་ལྟར་ནས། སློབ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་དགུ་ལྟར་བས་རིམ་པར་
 ཉམས་པ་ལོ་དབང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚྭ་གས་འཛིན་པ་ལོ་དགེ་སློང་མདོ་སྡེ་འདོན་པ་མང་པོ་ཡོད་
 གུང་དོན་ཤེས་པ་ཡི་ནས་མེད་པ་ལས། སློབ་དཔོན་ལདི་ཉིད་ཐོག་མར་ཡོན་ཅིང་སློབ་མཆོག་བརྒྱད་
 མོགས་གྱིས་ཆོས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྐྱེད་པ་སྤྱར་ཡང་དར་ཞེས་ཚྭ་གས་ཀྱི་དུས་ལ་གྱུ་
 ཆེ་རྒྱལ་པོ་ཐབ་མོའི་ཚྭ་གས་གྱིས་ཤེར་ལྱོན་ཁ་དོན་རྒྱུ་མར་མཛད་ཅིང་། དེས་བསམས་པ་སློབ་
 དཔོན་ལདི་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་ཞིང་གཞན་གྱི་མེས་ཀྱང་ཤེར་པ་བདེན་ན་བདག་གིས་གུང་
 ལདིའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཡི་ག་ལ་ཉེ་མི་བདེན་ན་སྤྱི་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སྤྱི་པོའི་
 ཆོག་པ་སྤྱད་པར་འདབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སློབ་པོ་དང་། བསམ་ཐེ་མོགས་སྤྱི་པོ་ལྟ་བུ་ཅན་བཤེས། མོ་
 བདག་གི་བྱེད་པ་སྤྱི་པོ་མང་པོའི་དབུས་སྤྱི་སློབ་དཔོན་འཁོར་བཅས་སྐྱེད་དང་།

བསོད་སྒྲུབ་དང་ན་པམ་པ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་ཆོག་པ་པད་པ་སྒྲུབ་ཤི། ཁྱིམ་གྱི་ནང་དུ་མ་དེ་ལྟ་པོ་ལ་
མ་དག་ར་གྱིས་བྱུག་པ་པ་སྒྲུབ་ཤི། གསེར་གྱི་ཕུམ་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་མི་གཙང་པ་སྒྲུབ་ཆོག་པ་བྱུག་པ་པ་
སྒྲུབ་ཅིས་པ་གང་སྟེ་རས་གྱིས་གཤོག་པ་པ་ལག་དུ་ཐོག་པ་ནས། ཁྱིམ་འདི་ན་ཅི་ཡོད། ལག་དུ་ཐོག་པ་
པ་འདི་ཅི་ཡིན་ཅིས་པས། རི་བཞིན་དུ་གསུངས། འདི་ཙམ་ནི་སྒྲོག་གྱུར་ཤིས་པ་རྒྱུ་ཏུ་ལའང་འབྱུང་
ན། མེས་པ་ཤིས་པ་མཐའི་ཤིས་སྒྲུབ་ནས་ཤིས་ཀྱི་ནང་དེ་ཆོག་ལ་རི་བ་གསུམ་དང་དོན་ལ་རི་བ་
གསུམ་སྟེ་དུག་པོ་ཡིད་གྱིས་ཅིས་པས་རི་ལྷར་པ་བཞིན་ལན་མཛད་ནས་རང་བཞིན་གསུམ་པ་སྒྲུབ་པ་
སོགས། དེ་དང་མཐུན་པའི་པ་སྒྲུབ་ཆོས་རྒྱུ་ཏུ་འེ་ཡང་མཛད། དེ་ལ་ཆོག་གི་རི་བ་གསུམ་ནི། ལྷར་

ཚུབ་མེམས་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་མིང་གང་གི་ཆོག་ལྟ་བུ་གསལ་ཡིན་ཅིས་པ་ལ། བྱང་ཚུབ་མེམས་དཔལ་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་འདི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནམ། བྱ་མིན་
ཏུ་ལུས་ཆེ་བ་དཔག་ཆད་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཞེས་དཔེར་བྱས་པའི་ལུས་ཆེ་བ་འདི་དོན་གང་དང་སྒྲིབ་
རི་དང་ནགས་ཆལ་གྱི་མཆན་མ་མ་མཐོང་ན། རྒྱ་མཚོ་དང་ཐག་ཉེ་འོ་ཞེས་པ་ལ། མཆན་མ་མ་མཐོང་
པའི་ས་མཆམས་གང་ལ་བྱེད་ཅེས་པ་གསུམ་ཡིན་པ་ལས། དེའི་ལན་དང་པོ་ནི། རྣང་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་
དགོངས་པ་དང་། གཉིས་པ་དགེ་པའི་ལས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། གསུམ་པ་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་
པོ་སྒྲེལ་པའི་དུས་པོ་ཞེས་དང་། དོན་ལ་དེ་བ་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་དམ་
མེད། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་གསུང་པས་གང་རོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ཡང་རོ་མོ་ཉིད་མེད་
དམ། སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་མི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་མི་བྱེད་མཁན་དང་།
མི་བྱེད་རྒྱུའི་སྒྲོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་ལན་ནི། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམས་སུ་ཡོད་ཁྱང་། དོན་
དམ་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་རོར་མེད་ཅེས་པ་དང་། གཉིས་པར་རོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་པས་
རོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་སྒྲར་ཡང་རོ་མོ་ཉིད་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་འབྱེད།

གསུམ་པར་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་མཁན་གྱི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ནི་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་དང་།
དེས་བྱེད་ཚུལ་སྒར་ཡོད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀར་འགོག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ལན་བཏབ། དེར་
རྒྱལ་པོ་སྒྲེ་པོའི་ཆོག་མཐམས་ཅད་དད་པ་ལྟག་པར་འཕེལ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་གཞི་ནི་ཤུ་ཅལ་
དང་། དེ་རེ་རེར་ཡང་དགེ་སྒོར་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་། དགེ་བསྟེན་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཆོ་བར་
མཛད། གནས་དེར་གཙུང་དབྱིག་གཉེན་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པར་བརྟུག་། དེའི་ཆེ་སྟོ་སྟོགས་
ཡུལ་གྱི་ལྷར་རྩ་རྩ་བུ་སུ་ན་ཞེས་པས། འཕགས་པ་སོགས་མེད་ཅེས་བྱ་བས་མགོན་པོ་བྱམས་པ་
ལས་ལུང་གྲངས་ཉེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྒྲར་ཆེས་དར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་ནས། འཁོར་ལྟ་བུ་ཅན་
དང་བཅས་དབུས་སུ་འོངས་ནས། གནས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་རྣམས་མཆོད། སྒྲིབ་དཔོན་ལྟོ་
སྟོགས་སུ་འབྱོན་པར་ཞུས་པས། དེར་སྒྲིབ་དཔོན་འཁོར་ནི་ཤུ་ཅལ་དང་བྲམ་ཐེ་བཅས་སྟན་དུ་
ཐེབས་པར་བཅམས་པ་ན་བྲམ་ཐེ་མཁན་གྱིས་མནར་པའི་མོ་ཉ་བྱང་ནས། དེ་སྒྲར་དུ་སྟེབས་འདོད་

ས་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡུལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐག་ཡོད་ཀྱང་། ཉི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་
ཚོར་སློབ་དཔོན་འཁོར་བཅས་སྒྲོ་སྒྲོགས་དེར་ཕྱོན་བ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་བ་སྒྲོགས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་
ནས། ཚོར་དཔོན་རྟན་པའི་ཉམ་སྒྲུབ་རྒྱུ་དང་ས་པའི་ཆེ་ཡང་། ས་ཐག་རིང་པོ་ཉིན་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་ལ།
གྱི་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་དང་ཨོ་རྒྱན་ཞེས་པའི་ཡུལ་གཉིས་ཀར་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་བསྟན་བས་སྒྲེ་པོ་
ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་དར་བར་མཛད་ཅིང་། ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་ལྷག་པེ་རེ་དང་སྒྲ་ཁང་
ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྷ་ལྷ་བཞེངས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་གཞི་རེ་རེ་བཅུག། དེ་བཞིན་རྒྱ་བ་གསུམ་ཡང་མཆོད་
རྟེན་བརྒྱད། ཆོས་གཞི་ཉེར་ལྷ་ཅུག།

ལན་ཅིག་རྒྱ་གར་མཐའ་འཁོབ་ཁྱོད་ཁྱེར་ཨ་ཡོ་རྒྱ་དང་ཉི་པའི་རྒྱལ་སྐོན་ཞིག་ལ་ཆོས་བསྟན་
ནས་བཞུགས་སྐབས། དེ་དང་ཉི་པར་གར་ལོག་གི་ཁྱོད་ཞིག་ཡོད་པས། དེས་དམག་རྒྱུ་དེ་སློབ་
དཔོན་ལ་མདའ་མཆོན་སྒྲ་ཆོགས་འཕངས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་རྒྱལ་ལྷན་པོར་ནས་ཅི་ཡང་མི་གནོད་
ཅིང་མཆོན་ཆ་ཡང་དུམ་བུ་བརྒྱར་ཆག། དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲུག་པར་དད་དེ་སྒྲུག་བྱས་ནས་པོར། སྒྲ་
ཆའི་མཛུག་ཅམ་ལ་རྒྱ་ལེན་དཔེ་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སྒྲ་རྒྱ་ལེན་ཏེ་བསྐྱུངས་ཏེ་བསྟན་
པའི་བདག་པོ་མཛད། ། །

(ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བཞུས་པ་འདི་ནི་དབང་སྒྲུབ་འབྲས་སྤྱངས་སྒྲོ་
སྤྱིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་དེ་བཞུགས་སྐབས་སྒྲུབ་དཔེ་རྒྱ་བཅའ་དགོངས་རྒྱན་སྒྱུ་ཉིག་འཁྲེང་མཛེས་དེ་བཞུགས་སྐབས་པ་
ཞེས་བྱ་བར་ཡོད་པ་ལྟར་བཞོད།)

ལྷལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར།

༡༡། དགའ་ལྷན་གྱི་ཐོག་གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མཆོན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་རབ་བྱུང་
དྲུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་(ལྷ་མོ་༡༣༤༤) ལོར་ཡབ་ཚོན་པོ་ནའི་རིགས་རྒྱུད་རྟེན་པ་དང་། དུམ་རྩོ་
མོ་ཤེས་རབ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་གཙང་ཉང་སྟོང་གྱི་ཡུལ་དུ་འབྱུང་སྟེ། དགའ་ལོ་བརྒྱུད་པར་གནས་
སྟོང་དུ་མཐའ་ཆེན་རིན་ཆེན་ལྷལ་མཆོན་གྱི་བྱུང་དུ་རབ་བྱུང་བྱུང་། མཆོན་དར་མ་རིན་ཆེན་དུ་གསོལ།
དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ལ་མགོན་པའི་བྱུང་དུ་ཡི་གེ་འཁྱི་སྟོག་སྲུང་དུ་ཕྱིན་པར་བསྐྱབས། བཀའ་བཞི་
པ་རིན་ཆེན་རྟོ་རྩེ་དང་། རྩེ་བརྒྱན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ཀུ་སྟོ་ཤོས་སོགས་མཐའ་ཆེན་དུ་མ་སྤྱི་པོར་
བསྟེན་ནས་མདོ་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། ལྷག་པར་དུ་རྩེ་བརྒྱན་རེད་མདའ་བ་ལས་པར་ཕྱིན་
དང་། ཆོད་མ། འདུལ་བ། མདོན་བ། དབུ་མ་སོགས་མདོ་སྤགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དང་། གསང་
འདུས་སོགས་གསང་སྤགས་ཀྱི་གཞུང་པལ་ཆེ་བ་གསན་སྟོང་གནང་སྟེ་རེད་མདའ་བའི་སྤགས་སྲས་
རབ་འབྱུངས་པ་བརྒྱན་གྱི་ནང་ཆོས་ཆོལ་བཟང་མཆོག་གྲུར་གྱི་མཆོན་ཡང་ཐོགས།

དེ་ནས་ས་སྐྱུ་དང་། གསང་ལྷ། ཅེད་ཐང་བཅས་སུ་བུ་ཉི་དཀའ་བ་བརྩའི་བྲ་སྟོར་གནང་།
རོང་སྟོན་ལྷ་ཀྱི་ལྷལ་མཆོན་དང་མཐའ་ཆེན་གཡག་པ་སོགས་ས་སྐྱའི་མཐའ་ཆེན་རྣམས་དང་ཅོད་
སྟེང་ལེགས་པར་མཛད་དེ་མཐའ་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ་ནས་དཀའ་བརྒྱུ་པའི་མཆོན་རྟགས་བཞེས།
སོད་ལ་དཀའ་བརྒྱུ་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་ཡང་ཐོག་མར་འདི་ནས་བྱུང་བར་གྲགས། དགའ་ལོ་ཉིར་ལྷ་པ་
ལ་བསྟེན་པར་རྩོགས། དེ་ནས་དབུས་སྟོགས་ཀྱི་བྲ་ས་རྣམས་སུ་བྲ་སྟོར་མཛད། འཇམ་མགོན་བྲ་

མའི་གྲགས་པ་གསལ་པས་ཆོད་པ་མཛད་པར་གཉིས་གྱི་ར་ཁྱོད་དུ་སྒྲོན་པས་ཟླ་བ་དག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཕྱིན་ཏུ་དད་དེ་སྒྲོབ་མའི་གཙོ་བོར་གྱུར། ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
ཟླ་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་སྒྲིའི་རྒྱུན་མཐུན་ནས་དགའ་ལྡན་གསུམ་པོ་བཞེངས་ཀྱི་མཁར་ལས་ཀྱང་
བསྐྱུ་བས། ཟླ་བ་ཆོས་གསུང་ཆོད་གསལ་ན། གསལ་ཆོད་བསྐྱུར། བསྐྱུར་ཆོད་བཟུང་དུ་མ་བཅུག་པར་
མདོ་སྒྲུབ་མཐའ་དག་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་མཁའ་ལྷོ་སྒྲུབ་པས་མཁའ་པ་རྒྱལ་སེམས་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་ཡིད་
འཕྲོག་པར་མཛད་ཅིང། ཟླ་བ་ཆོས་ཁ་ཤིང་གཞན་དུ་གསེགས་ཁར་ཟླ་བ་འདི་ལ་དབྱ་བ་ཆད་དུ་གཏེར་
གནད་སྟེ་གདན་སར་བཞུགས་པར་དོན་གྱིས་གོ་བར་མཛད་པ་བཞིན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་གནས་
བཞུན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་དུ་སྒྲོབ་ཐབས་ཅད་ཀྱིས་མཁའ་གཅིག་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་
པས། དགའ་ལོར་དུག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མག། ལྷ་ལོ་༡༩༡༤། ལོར་ཟླ་བ་ཐབས་ཅད་མཁའ་ལྷོ་སྒྲུབ་
ཁོང་གཞན་དུ་གསེགས་པ་དང་ཟླ་བ་འདི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྱིམ་སེམས་ཏེ་ཁྱིམ་འདི་གདན་རབས་གཉིས་
པར་གྱུར་ཅིང། རྒྱལ་ཆབ་ཅེས་པའི་མཆོན་སོག།

ཁྱིམ་གྱི་ལོ་རོ་བཅུ་གསུམ་བཞུགས་པའི་འཆད་ཆོད་ཆོས་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྒྲེལ།
ཟླ་བ་དག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་དུ་འདུལ་བའི་འཆད་ཉན་དང། གཞི་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་ལེན་
སོགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང། གསལ་སྒྲུབ་སྒྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་གསལ་བདེ་དུས་འཁོར་གྱི་རྩོར་
འཛིགས་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིད་སོགས་མདོར་ན་ཤོད་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་
སྒྲིའི་སྒྲོད་ལུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཟླ་བ་འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་མཐའ་དག་རང་གི་ཉམས་སྒྲོའ་དང་
ལུང་རིགས་ཀྱི་མ་མེད་པས་འཆད་པར་མཛད་པས་ཟླ་བ་འདི་དངོས་སྒྲོབ་པལ་ཆེ་བ་དང་སྐལ་ལྡན་རྣམ་
དཔྱོད་ཅན་མཐའ་དག་རང་དབང་མེད་པར་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ་ཟླ་བ་འདི་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་གུས་
འདུད་མཛད་པར་བརྟེན་པ་ཟླ་བ་འདི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྐྱུན་པ་རྒྱུ་ཆུགས་པར་གྱུར། དེ་
ནས་དགའ་ལོ་རོ་བཅུད་ལ་སེམས་པ་ལུགས་པས། ལྷ་ལོ་༡༩༡༥། ལོར་མཁའ་གྲུབ་དགེ་ལེགས་
དཔལ་བཟང་དགའ་ལྡན་ཁྱིམ་གསུམ་པར་རང་གི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་དབང་བསྐྱུར། དགའ་ལོ་རོ་དགུ་ལ་
སེམས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྒྱ་ལྷོ། ལྷ་ལོ་༡༩༡༦། ལོའི་ཤོད་རྒྱ་ལུ་པར་ཆེ་ཤོད་ལར་ཆོས་དབྱིངས་

སྤྲུལ་པའི་གསུང་པུ་

གསུང་པུ་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་པ་མཁས་པ་རྒྱ་མཁེད་ཀྱིས་དང་། བྱམས་པ་གྲིང་པ། རིན་ཆེན་དཔལ། འདུལ་དཀར་བཟུགས་པ་དཔལ་ལྷན། རྩོམ་མཁོན་པོ། གྲིང་སྤྲོད་ཡོན་རྒྱུ་པ་ཆེན་པོ་རིན་བྱང་པ། འདུལ་འཛིན་བསམ་འཕེལ་པ། སངས་རྒྱུ་པ་ཐང་པོ། རྩོམ་ཆེན་པ། དཔལ་ལྷན་པ་ཐང་པོ་སོགས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྲུལ་བྱ་དཔལ་པ་ལྷན་ཏུ་མང་པོ་བྱང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤད་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད། རྣམ་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རིགས་ཐེགས་ཀྱི་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད། ཆད་མཛོད་མཐར་འཛིན་གདུང་མེལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རྩལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་པའི་རྣམ་པ་ཤད་སྤྲོད་པོ། དཔུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་པའི་རྣམ་པ་ཤད་སྤྲོད་པོའི་དོན་གསལ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེན་མང་པོའི་འབྲེལ་པ་དང་། གསང་འདུལ་དང་། རུས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཚེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་པ་པོ་དེ་ཆེན་བརྒྱད་བཞུགས་པོ། །

(ཀླུ་ཚབ་ཚོས་ཐེའི་རྣམ་ཐར་མཛོད་བསྟན་པ་འདི་ནི་པོད་ལྗོངས་མི་དཔངས་དཔེ་སྟུང་ཁང་གིས་དེ་བ་གཞུགས་སྤྲུལ་པའི་གངས་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ཡངས་ཅན་མི་སྣ་ཞེས་བྱ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུགས་བསྐྱེལ་པ་ལོ་ད་བརྗེར་བསྟོད།)

༡༡། །ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་
ཀྱི་མཆོད་སྦྱང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

༡༣། ། རྩེ་བཙུན་དམ་པ་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་
བྱག་འཆལ་ལོ། །

ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་སོན་གྱར་ཅིང། །
ཉེས་བའི་རིམ་ཀུན་དང་བྲལ་བ་ཡིས། །
འགྲོ་བའི་གཉེན་གྱར་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་དང། །
མི་པམ་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་གསུང་རབ་རིན་ཆེན་སྒྲོམ། །
གང་གི་མཆོན་པའི་སྒྲོ་ཡིས་ཁ་བྱེ་ནས། །
འགྲོ་བའི་དབྱལ་བ་སེལ་བར་ལུང་བསྟན་པ། །
རྩེ་བཙུན་ཐོགས་མེད་གཙུག་ན་བཏན་གྱར་ཅིག། །

རང་གཞན་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་འཕེལ་བའི་བྱིར། །
སྲིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་མཚོག། །
གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་སྒྲོ་གཅིག་བྲ། །
ཆོས་མཛོན་ཀུན་ལས་བདུས་པའི་རྣམ་བཤད་བྲ། །

དེ་ལ་འདིར་འཇམ་དབྱལ་རྩ་བའི་རྒྱད་བྲ། ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགེ་སྒྲོང་།

ནི། བསྐྱེད་བཅས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། མཛད་སྤེལ་དོན་དྲང་བའི་དོན། རྣམ་པ་མང་
པོ་རབ་དུ་འབྱེད། འཇིག་རྟེན་རིག་པ་སྟོན་བདག་ཉིད། གཞུང་བྱེད་དང་ཚུལ་ཅན་དུ་
འགྱུར། རྟེན་ལི་རིག་པ་གྲུབ་པ་ནི། ས་ལའི་ཕོ་ཉ་མོ་ཞེས་བརྗོད། རྟེན་ལི་སྤྲུལ་གྱི་
མ་གྲུ་ལིས་ནི། རྟོག་པོ་བཟང་པོ་སྤྱེ་བར་འགྱུར། བསྐྱེད་པ་ཡུན་རིང་གནས་བྱའི་
ཕྱིར། མཛད་ལི་དེ་ཉིད་དོན་བསྐྱེད་བྱེད། ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱར་འཇོ། རྟེན་ལི་སྤྲུལ་
ནས་ལྷ་ཡུལ་འགྲོ། འཁོར་བ་རྣམས་སྤྱེ་འཁོར་བ་ན། ཡུན་རིང་བདེ་བ་རྗེས་སྤྱོད་
ནས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཐར་གྱིས་ཉེ། བྱང་ཚུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་
ཡུང་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་རྒྱལ་ཆབ་བྱམས་པ་ལ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཛད་པའི་མདོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བ་སོགས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
གྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྤྱེ་སྟོང་གྲང་མཐའ་དག་པར་གསན་
ནས། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྐྱེད་བཅས་དུ་མ་མཛད་
ཅིང་། བྱེད་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཛད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
བདུས་པ་དང་། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་སྤྱེ་ལྷ་སོགས་
མཛད་ཅིང་། གྲེ་བྲག་དུ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་
འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་བསྐྱེད་བཅས་མཛད་པ་ཀུན་ལས་བདུས་
པ་མཛད་དོ། །

བསྐྱེད་བཅས་འདི་ལ་དོན་བཞི་སྟེ། མཆོན་གྱི་དོན་དང་། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་
དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་། མཐུག་གི་དོན་ནོ། རྟེན་པོ་ནི།

ཆ་བ་ རྒྱ་གར་རྒྱུ་དུ། ཨ་ནི་རྣམ་ས་སྤྱོད་ལ། བོད་རྒྱུ་དུ། ཆོས་མཛད་པ་ཀུན་ལས་

བརྟུས་པ། བཅས་པོ་དང་པོ།

རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་ཨ་^༡ཞིན་དོན་དུ་མ་ལ་འབྲུག་གྲང་། འདིར་པོད་གྱི་སྐད་དུ་
མངོན་པར་དང་རྟུ་ཞི་ཡི་གེ་བསྟན་པའི་ངེས་ཆོག་གིས་བཤད་ན། དོན་དུ་མ་ལ་
འབྲུག་གྲང་འདིར་ཆོས་དང་ས་སྤྱད་ཅ་^༢ཡ་ནི་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའོ། །དོན་དམ་པའི་
ཆོས་མངོན་པ་ནི་^༣ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དོན་
དེ་བརྗོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཆད་པར་འགྱུར་པའི་
དོན་མཐའ་དག་མངོན་པ་ལས་བརྟུས་པ་དང་། མངོན་པའི་ཆེད་དུ་བརྟུས་པས། མངོན་
པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་ལ་བཅས་པོར་བྱས་པའི་ལྷ་ཡོད་
པའི་བཅས་པོ་དང་པོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(འགྱུར་གྱི་ལྷག)ནི།

ཆ་བ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྩེ་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

གཙུག་པོ་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འཇམ་
དཔལ་གཞོན་རྩེ་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་ལོ་རྒྱུ་བས་བཀོད་པའོ། །

གསུམ་པ་(གཞུང་གི་དོན)ལ་གསུམ། ལུས་རྒྱུ་པར་བཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱི་མཆན་དོན་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ལ་བཞི། སྤང་བསྤང་བ་དང་། སྤྲོམ་གྱི་རོ་བོ་ངོས་བབྱང་བ་དང་། དེ་གང་གི་ཡིན་པའི་
དབང་དུ་བྱ་བའི་གཞི་དང་། སྤྲོམ་ངོས་བབྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

༡ <<རྟུ>><<ཞི་ལ>> མ།

༢ <<ཅ་ཡིན>> སྤྱུ་

༣ <<རྟུ>><<ཞི་ལ>> པའི།

ཆ་བ། སྒྲིམ་ནི།

ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འབྲེལ་ས་སྡེ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་དོན་
བསྟན་བཅོས་འདིས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་མདོར་བསྟུས་པའི་སྒྲིམ་
ལུས་རྣམ་གཞག་ནི་འདི་ཡིན་ཞེས་སྲིང་བསྟར་བཤོ། །

གཉིས་པ་། སྒྲིམ་གྱི་རོམ་རོས་བརྒྱུད་པ་ གཉིས། སྒྲིའི་རྣམ་གཞག་དང་། སྐབས་སུ་
བབས་པའི་དོན་བཤད་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྒྱིར་མདོ་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འཆད་པ་
རྣམས་དོན་ལྡེའི་སྒྲིམ་བཤད་དགོས་པར་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མན་ངག་
ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པར། དགོས་པ་བསྟུས་པའི་
དོན་བཅས་དང་། རྒྱུ་ལྡེའི་དོན་བཅས་དང་མཆོམས་སྒྱུར་བཅས། །བཀལ་ལན་བཅས་ཏེ་
བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། དེ་ཡང་རྩོག་མར་ཉན་པ་དང་འཛིན་པ་ལ་གུས་
པའི་ཆེད་དུ་དགོངས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དགོས་པ་དེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་
རྟོགས་པ་ནི་བསྟུས་དོན་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྒྱུ་ལྡེའི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་
རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་གོ་རིམ་མི་འགལ་བ་ནི་མཆོམས་སྒྱུར་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སྒྲི་
མེད་དེ་རིགས་པ་དང་མི་འགལ་བ་ནི་བཀལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་བབས་པ་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། སྐབས་སུ་བབས་པའི་དོན་བཤད་པ་ གཉིས། དོན་ལྷས་བཤད་པ་
དང་། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་རྒྱུ་ལྡེའི་སྒྲིམ་ལྟར་བཤད་བཤོ། །

དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་པའི་དོན་ནི། དངོས་སུ་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་ན་འདིའི་གདུལ་བྱ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་
དང་། བལ་པའི་གདུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལ་རྒྱབས་^༡ པས་
རང་གི་ལམ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་
ལོག་པར་རྟོགས་^༢ པ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་པས་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་
སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་མཐོར་བར་བསྟན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་སུ་
ཐིན་ཀྱང་དགོངས་པ་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་སོགས་
ཐོས་ན་མགོ་ཚྩངས་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པ་དང་། རང་དོན་གྱི་མདོ་
སྡེ་ལ་སྤྲ་ཅི་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་བཀག་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བས་སྤྲལ་བ་སྤང་བ་
དང་། མདོར་བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བའི་ངོར། མདོ་ལས་དོན་དང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྣམས་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་
ངོར། དོན་རེ་རེ་ཡང་རབ་དུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་
དང་། མདོ་སྡེ་ཉམས་པ་རྣམས་གསོ་བ་དང་། མ་ཉམས་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱ་བ་
དང་། བྱད་པར་དུ་བྱང་ཁམས་སྡེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དབྱེ་བ་དང་གྲངས་སོགས་
བསམ་པར་རིགས་པའི་གནས་རྣམས་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕན་
ཡོན་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བསྟུས་པའི་དོན་ནི། མདོའི་དོན་ལྟར་བསྟན་

༡ <<ཐོ་>> བརྒྱབས།

༢ <<ཐོ་>><<སྟུ་>> རྟོག

བཅོས་པའི་དོན་ཀུན་བདུས་ན། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། ཡོངས་
སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་རྒྱ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་
ཤེས་པར་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། དེ་རབ་ཏུ་རིག་པ་རྒྱག་གོ་དེ་ལ་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ལམ་གྱི་དམིགས་པའི་ཡུལ་གཙོ་བོར་བསྟན་ལ། བར་མ་གཉིས་
སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པས་
བསྟུས་པའི་འབྲས་བྱ་བསྟན་རྟོ། །

དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བདུས་པ་ལས་བསྟན་པ་ཕྱང་ཁམས་
སྟེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་སོ་ལྟེ། གཉིས་པ་ནི། བདེན་པ་རྣམ་དཔེས་ལས་
བསྟན་པའི་བདེན་བཞི་སོགས་སོ། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་དཔེས་པ་ཀུན་ལས་བདུས་
པར་བསྟན་པའི་དབང་བོའི་སྒོ་སྒྲིམ་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ་དང་། ལྷག་པའི་རྩལ་
ཁྲིམས་སོགས་སོ། བཞི་པ་ནི། བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་སོགས་སོ། ལྟ་པ་ནི། འགོག་
པའི་བདེན་པའོ། རྒྱག་པ་ནི། ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་
ཤེས་མཐོང་བའི་ཕྱང་པོ་སོགས་སོ། རྟོག་པ་རྣམ་པར་དཔེས་པ་ནི། རྟོག་བྱེད་ཀྱི་གང་
ཟག་དང་རྟོག་བྱེད་ཆོས་སུ་སྦྱར་ཏེ་བསྟན་ལ། རྟོག་པའི་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་དང་
འབེལ་བའི་གཏམ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་འབྲས་བྱའི་ནང་དུ་བསྟུས་པར་བྱའོ། །

ཡང་མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བདུས་པས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་
ལ། བདེན་པ་རྣམ་དཔེས་ཀྱིས་ཇི་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་རྣམ་པར་དཔེས་པས་

༡ <<ཞལ>> རིགས།

༢ <<རྒྱ>><<སྟེ>> + ཀྱིས།

༣ <<རྟོ>> -

༤ <<རྟོ>><<ཞལ>> ཆད་མ།

དེ་ལྟ་བུ་དང་དེ་སྟེང་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
 གྲེ་སྟོང་གསུམ་ཏུ་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚན་སོགས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་
 བསྟོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་ལྟར་འདུག་པའི་ཆུ་ལ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ལ། སིན་ཏུ་
 རྒྱས་པའི་གྲེ་ནི་དོན་ཆེ་ཞིང་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་ནས་རྒྱས་པར་བསྟན་
 ཏོ། །ཐོབ་པ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་སྟེང་པ་རྟོགས་གསུང་རབ་པ་བསྟན་
 བའི་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་མངོན་
 རྟོགས་དེ་ལྟར་སྟེ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་བསྟན་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་
 དང་། དེས་བསྐྱོད་པར་བྱ་བའི་ལམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་ནས་བསྟན་
 ཏོ། །འབེལ་གཏམ་རྣམ་ངེས་ཀྱིས་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་དེ་དག་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་
 འབེབས་པའི་ཆུ་ལ་བསྟན་ཏོ། །

ཡང་ཀུན་ལས་བདུས་པ་དང་པོ་བཞིས་རང་གིས་ཤེས་བྱ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་
 ཐབས་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ལ། ཀུན་ལས་བདུས་པ་ལྟ་བུ་རང་གིས་
 ངེས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ཆིག་དོན་འཆད་ཆུ་ལ་ནི། ཆིག་གཅིག་དོན་ཏུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་
 པོ་ཞེས་པ་དེ་ལྟར་པ་དང་སྟག་པ་དང་སྟོང་པོ་དང་ཆ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་
 དང་། མཐའི་སྐྱ་ཟད་པ་དང་ཉེ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་བྱའོ། །དོན་གཅིག་ཆིག་ཏུ་
 མས་སྟོན་པ་མིང་གི་རྣམ་གངས་དང་། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དང་། གངས་དང་
 གསལ་བའི་དབྱེ་བས་སྟོན་པ་ལྟར་བྱའོ། །

༡ <<ཐུ>><<སྟུ>> ཡིས།

༢ <<ཐུ>><<སྟུ>> + ལག

བཞི་པ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་གྱིས་
 གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་ཞེས་འབྲུང་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་གྱིས་ཞེས་པ་ལྟ་
 བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཆམས་སྐྱར་དང་། རེག་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་
 དང་། ཡུལ་དབྱུང་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དོན་དེ་ཉིད་འཆད་པ་རྣམ་
 བར་བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། ལག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པས་རེག་ན་གཞུགས་སུ་
 རུང་བ་དང་། ཞེས་པ་སྐྱ་མ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་སྐྱབ་པའི་མཆམས་སྐྱར་པ་ཞེས་ཤེས་
 བར་བྱས་ལ། ཡང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱ་ཕྱི་འབྲེལ་བའི་
 མཆམས་སྐྱར་དབྱེ་བའི་རྗེས་ལ་གངས་ངེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་ཕྱི་གོ་རིམས་
 ངེས་པའི་མཆམས་སྐྱར་གོ་རིམས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་སྐྱར་
 བར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་བརྒྱལ་ལན་གྱིས་བཤད་པ་ནི། དངོས་སུ་དམ་བཅའ་བ་ཡོད་པ་དང་། དེ་
 མེད་ཀྱང་ཁོང་ན་གནས་པའི་དོགས་^༡ པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆན་བཀོད་པས་ན། ཉན་པ་པོ་དེ་
 ལ་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས་སྟུང་དུ་ལྷག་པར་ཡང་དོན་གཉེར་ཆེ་བས། སྐྱའི་སྐྱོན་སྤང་བ་
 ཆིག་ལ་བརྒྱལ་བ་དང་། ལྷང་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་བ་དང་འགལ་བ་དང་། རང་
 ཆིག་འགལ་བར་ཚོད་པ་ལྟ་བུ་དོན་ལ་བརྒྱལ་བ་ལྟ་བུའི་ཚོད་པ་མཐའ་ཆོད་པར་བཀོད་
 རྣམ་ལན་འདེབས་པའོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་དང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
 རྟོགས་^༢ དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས་པ་

༡ < < རྟོགས་ > > དགོས།

༢ རྟོགས་པ་ཞེས་མིན་ནས་སྟུང།

ཉ དང་། དེ་དག་སྤྲོ་མ་མེད་ན་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་བ་སོགས་བཞི་ནི། སྤར་བཤད་བ་དེ་དག་གིས་རྟོགས་བར་བྱས་སོ། །

གཉིས་བ་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་ཆིག་དོན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་བ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་བཅོས་འདི་བཅུམས་ཤེ་ན། སྤར་བོ་ལ་སོགས་བ་ལས་བཅུམས་ཏེ། དུ་དང་ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་བ་བསམ་པའི་གནས་རྣམས་ལ་མཁས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཅུམས་སོ། །

འདི་ལྟར་མཁས་བ་ནི་ཐན་ཡོན་རྣམ་བ་གཉིས་འཛོལ་སྟེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཐན་ཡོན་དང་། འབེལ་བའི་གཏམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐན་ཡོན་ནོ། །དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཐན་ཡོན་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་འབེལ་བའི་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་བར་རིག་བར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་བ་ནི། གནས་འདི་དག་ལ་མཁས་བར་བྱས་བས་ཐེ་ཆོ་མ་མེད་བར་རི་ལྟར་རང་གི་དམིགས་བ་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེ་བར་སེམས་མཉམ་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞི་གནས་ཀྱི་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་ནོ། །ལྷག་མཐོང་འབེལ་བའི་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་བ་ནི། རྣམ་བ་མང་པོར་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་བས་ཤེས་རབ་བྱུང་བྱགས་བར་འགོ་བའི་ཕྱིར། ལྷག་མཐོང་གི་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་ནོ། །

འབེལ་བའི་གཏམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐན་ཡོན་ནི། གནས་འདི་དག་

ཉ <<ཐ>><<ཐུ>> -

ཎ འགྲེལ་ཞེས་མིན་ནས་སྟུགས།

ཏ <<ཐ>><<ཐུ>> + འདིས་ནི།

ཐ <<ཐོ>><<ཞེལ>> -

ཉ མཁས་པས་འདྲི་བ་ཐམས་ཅད་ལུང་སྟོན་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པས་མི་འདིགས་པ་ཐོབ་
 པར་ལྟ་བུ་། །ཞེས་པའི་དོན་ནི་གཞི་གང་ལ་རྣམ་པ་རི་ལྟར་མཁས་པར་བྱ་ཞེན། གཞི་
 ནི་ལུང་པོ་ལྟ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་སྟེ་མཆད་བརྒྱ་གཉིས་ཏེ་ཆོས་སོ་ལྟ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་
 དག་གྲང་དུ་དང་ཅིའི་སྤྱིར་ནས་ལྡན་པའི་བར་བརྒྱ་གཉིས་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་
 བཅས་པ་བརྒྱ་གསུམ་མཁ། དེ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་སྟེ་བསམ་པར་བྱ་
 བའི་གནས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ནི། ཤེས་
 བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཉི་མེད་པར་བྱས་པས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སེམས་
 མཉམ་པར་འཛོག་རྒྱས་པས་ཞི་གནས་དང་ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་
 དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པའི་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟགས་པས་ལྷག་མཐོང་
 དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མན་ཡོན་ཐོབ་པོ། །བསམ་པར་བྱ་བའི་གནས་
 དེ་དག་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཤིང་། ཞི་ལྷག་དངོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྟོབ་མ་ལ་འཆད་པ་དང་གཞན་དང་ཚོད་པ་ན་མི་འདིགས་པ་ཐོབ་ནས་འདྲི་བ་ཐམས་
 ཅད་ལུང་སྟོན་རྒྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ལུས་
 རྣམ་གཞག་གི་དགོངས་པའི་དོན་ནི། འཆད་པ་པོས་བཤད་སྟེ་ཞིང་། ཉན་པ་པོས་
 རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་སྟེ་བ་དང་། མགོ་སྟོས་པས་གོ་བ་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་པར་བྱ་བ་
 དང་། རང་གཞན་མགོ་སྟོས་པས་གོ་བའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་དང་། མདོར་བསྟན་

ཉ <<ཐུ>><<སྟེ>> + ལ།
 ༩ <<སྟོ>><<ཞེས>> ཐམས་ཅད།
 ༡ <<སྟོ>><<ཞེས>> ཉེན།
 ༢ <<ཐུ>><<སྟེ>> དགོས།

ཐུལ་བཤད་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

བསྐྱུས་དོན་བཤད་ཟིན་ལ། ཆིག་དོན་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང། དེ་ཉིད་
ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པའོ། །

དང་པོ་(མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་)ལ་དོན་དགུ་ལས་དང་པོ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་
ངོས་བཟུང་བ་ནི།

ཆ་བ། ཏུ་དང་ཅི་ཕྱིར་ཉེར་ལེན་དང། །མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་རྣམ་གཞག་དང། །གོ་རིམས་
དོན་དང་དཔེ་དབྱེ་དང། །

ཏུ་དང་⁹ ཞེས་སློས་ཏེ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ཐར་པ་དོན་ཏུ་གཉེར་བས་ཉོན་མོངས་སྤང་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་དང་དེའི་
གཉེན་པོའི་དམིགས་པ་མཐའ་ཆོད་པར་ཤེས་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏུ་སློས་པའི་
ཕྱིར། དབྱེ་དང་ཞེས་མ་སློས་པར་ངི་བའི་རྩ་བའི་གྱིས་སློས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། མདོའི་དོན་ལ་ངི་བ་བཞོད་ནས་ལན་འདེབས་པར་རང་བཞོ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། གྲངས་ངེས་པའི་
རྒྱ་མཚན་ངིས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་དེ་ཅ་མ་
ཏུ་གྲངས་ངེས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐག་བཅས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། ཉེར་ལེན་དང་ཞེས་སློས་
ཏེ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་སྤྱག་ཀུན་རྟོགས་པའི་

ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ནི། :མཚན་ཉིད་ཅེས་¹ པས་བསྟན་ཏེ། ཡུང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་གཉེན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་དེ་དག་གི་མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ནི། དེའི་རྣམ་གཞག་དང་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤར་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མཚན་གཞི་གང་ལ་གནས་པ་དང་། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རྒྱག་པ་གོ་རིམས་ནི། གོ་རིམས་ཞེས་ཏེ། གོ་རིམས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤ་བྱིའི་རིམས་པ་མཐའ་ཆོད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་མིང་དོན་ནི། དོན་དང་ཞེས་སྟོས་ཏེ། མིང་དོན་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་སོ་ལྷ་ལྷེ་ཆོན་གསུམ་དུ་བྱས་པ་དེ་དག་གི་ངེས་ཆིག་ཤེས་ནས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིགས་² ལ་མཁས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

བརྒྱད་པ་ཕྱང་པོ་ལྷའི་དབེ་ནི་དབེ་ཞེས་ཏེ། ཕྱང་པོ་ལྷའི་དབེ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤར་བཤད་པའི་དོན་ཆོན་བདུན་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་བཅས་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དུ་འཛིན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤང་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

དགུ་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ནི། དབྱེ་དང་ཞེས་སྟོས་ཏེ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་སྟོས་

1 <<ཆོ>><<ཞེས>> ཆོད་པའི་ཞེས།

2 <<ཐོ>><<སྟོ>> རིགས།

པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་གསུམ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་བྱ་བ་ཅ་གཅིག་
དང་། བསྐྱུས་པའི་དབྱེ་བ་བཅུ་གསུམ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་)ལ་གཉིས། མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་
དག་ལ་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་མཁས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་
པ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པ་ལ་ཉུང་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་ས་
དང་། གསལ་བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། བསྐྱུས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི། །

བསྐྱུས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྒོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་སྤྱི་བ་གཉིས་མཐའ་དག་སྤང་བར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གསལ་བའི་དབྱེ་བ་)ནི།

ཅ་བ། བསྐྱུས་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྡན་པ་དང་། །

བསྐྱུས་དང་ཞེས་བསྐྱུས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་སྒོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་རྣམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་བསྐྱུས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་དུ་
མཉམ་པར་བཞག་པས་ཞི་གནས་སྤྱེ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་བྲལ་གི་སྒོ་
ནས་བསྐྱུས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པའི་སེམས་
ཅོམ་ལ་ཆོར་བ་སོགས་འཐད་པར་རྟོགས་ནས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
སྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་

རྣམས་ཀྱིས་འཕེལ་འབྱིབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྟན་པ་དང་། ཞེས་སྟོན་ཏེ། འཕེལ་འབྱིབ་
ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྟན་པ་སྟོན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་
མཛོད་གི་སྟོན་ཏུ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཛོད་སྟེད་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་བྱིད།

ཆ་བཤམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་.....། །

རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་སྟོན་ཏེ། ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་གཞན་གྱི་སྟོ་
ནས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྩ་ལ་བསྟན་པ་ལོ། །རྣམ་པར་ངེས་པ་དེ་ཉིད་བསྟུས་པ་སོགས་
གསུམ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བཞི་ཞེས་སྟོན་པའི་དགོས་པ་ནི། སྤར་བ་ཤད་པའི་
ཆོས་སོ་ལྷ་པོ་དེ་ཉིད་བདེན་པ་ལ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་སྟོ་ནས་བཤད་པ་ཅུ་མ་
དུ་སྦྱི་དེ་རྣམས་ལས་གཞན་ཞིག་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

འོན་མཆན་ཉིད་ཀྱན་ལས་བརྒྱུས་པའི་ནང་གི་བསྟུས་པ་སོགས་གསུམ་པོ་ཁོ་
ན་དང་ལྟན་ཅིག་འཆད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་དགུ་ནི་མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་
ལ། བསྟུས་པ་སོགས་གསུམ་ནི། དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་
སྟོན་པ་ཡིན་པས། བདེན་པ་རྣམ་ངེས་སོགས་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

འོན་བསྟུས་པ་སོགས་གསུམ་པོ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀྱན་ལས་བརྒྱུས་པའི་ནང་
དུ་སྟོན་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། ཆོས་སོ་ལྷ་པོ་དེ་རྣམ་པས་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་ཡིན་པས། དེ་གསུམ་ནི་མཆན་ཉིད་ཀྱན་ལས་བརྒྱུས་པའི་ནང་དུ་སྟོན་པ་
ཡིན་ནོ། །

༡ <<ཆོ>> རྟོ

༢ <<ཆོ>> -

གཉིས་པ་(རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེ་བྲག་དུ་ངེས་པར་བྱ་བ་)ལ་གསུམ། གངས་གྱི་དབྱེ་
བ་དང། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་དང། རོན་བཟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། -----བཞིར་དབྱེ་སྟེ། །

ཕྱང་ཁམས་སྒྲིམ་ཆེད་རྣམས་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་
བཞིར་དབྱེ་སྟེ། བདེན་པ་རྣམ་ངེས་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(གསལ་བའི་དབྱེ་བ་)ནི།

ཅ་བ། བདེན་དང་ཆོས་འཕྲོ་འཕེལ་གཏམ་ནི། །

སྒྲིབ་པ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པར་འདོད་པ་རྣམས་གྱི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་
ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བུ་ནི། བདེན་དང་ཞེས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའོ། །ཆོས་སོ་ལྔ་
ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་བདེན་པ་བཞི་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་དེ་ཉིད་རྟོགས་
པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་ཆོས་རྣམ་ངེས་ཏེ། གསུང་རབ་གྱི་ཆོས་དང་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་
གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་སྒྲིད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།

ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དང། དེའི་རྒྱུད་གྱི་སྤང་བྱ་འགྲིབ་པ་དང། མཛོན་རྟོགས་
འཕེལ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་གནས་སྐབས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དང་གིས་ཡོན་
ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་ཅིང་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཆེ། ཇི་
ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི། འཕེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པའོ། །

གསུམ་པ་(རོན་བཟུ་བ་)ནི།

ཙ་བ། རྣམ་པར་ངེས་པའི་དབྱེ་བ་སྟེ། །

དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་དབྱེ་བ་སྟེ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(དེ་གང་གི་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱ་བའི་གཞི་)ནི།

ཙ་བ། ཀུན་ལས་བདུས་པའི་-----། །

སྒྲ་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོམ་དུ་བསྐྱུས་པ་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་
ནི། གང་ཡང་དུང་བའི་སྟོམ་མ་ཡིན་གྱི་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པའི་སྟོམ་ལུས་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་(སྟོམ་ངོས་བཟང་བ་)ནི།

ཙ་བ། -----སྟེ་སྟོམ་ཡིན། །

སྟོམ་ལ་སྟེ་སྟོམ་དང་བར་སྟོམ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདི་ནི་སྟེ་སྟོམ་ཡིན་
ནོ། །

ལེའུ་དང་པོ་མཆན་ཉིད་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ་
 དང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུ་ལེ་གཞུང་
 བཤད་པ་དང་། ལེའུ་ལེ་མཆན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཁས་པར་བྱ་བའི་
 གཞི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་དོན་དགུ་ལྟེ། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་དེར་
 གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
 དང་། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། གོ་
 རིམས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱདོན་དང་། སྤང་པོ་ལྷའི་
 དཔེ་བཤད་པ་དང་། ཆོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། སྤང་པོ་རྣམས་ནི་དུ། ཁམས་རྣམས་ནི་དུ། སྤྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་དུ་ཞེས།

སྤང་པོ་རྣམས་ནི་ཞེས་པའོ། །ཆོས་གསུམ་གྱི་གངས་འདྲི་བའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་དེ། ཆོས་མདོན་པའི་མདོ་ལས་སྤང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་ཅམ་ཞིག་སྒྲོས་
 པ་ན་དེ་དག་གི་མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རི་ཅམ་དུ་ངེས་སྤྱུམ་དུ་དགོངས་ནས་རི་བ་
 ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། ལན་ ལ་གསུམ། སྤང་པོའི་དབྱེ་བ་དང་། ཁམས་དང་སྤྱེ་མཆེད་

ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། གསལ་བའི་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སྤང་པོ་རྣམས་ནི་ལྷ་སྟེ།

སྤང་པོ་རྣམས་ནི་ལྷ་སྟེ་ཞེས་པའི་དེས་པར་བརྒྱང་བ་སྟོན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་གངས་ལས་བྱེ་བྲག་དུ་མི་འདྲ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(གསལ་བའི་དབྱེ་བ་)ནི།

ཅ་བ། གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་
སྤང་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་ལོ། །

སྤང་པོ་ལྷ་པོ་དེ། དེག་པ་དང་། ལུལ་དབྱུང་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་མཚན་
ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཚོས་གཉིས་སམ་བཅོ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཞིག་ཅིང་གཞོན་དུ་རུང་བས་
ན། གཞུགས་དེ་ཉིད་དུ་མ་སྤངས་པའི་བྱིར་སྤང་པོ་སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་དེ་
བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་)ནི།

ཅ་བ། ཁམས་རྣམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དེ། མིག་གི་ཁམས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་
དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། རྣ་བའི་ཁམས་དང་། སྦྱེའི་ཁམས་
དང་། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། སྦྱེའི་ཁམས་དང་། རྩའི་ཁམས་དང་། སྦྱེའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། ལྟེའི་ཁམས་དང་། རོའི་ཁམས་དང་། ལྟེའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁམས་དང་། དེག་བྱའི་ཁམས་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་

ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་སོ། །

མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། གསལ་བའི་དབྱེ་
བས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། བཙུག་ཡོད་^༡དེ། མིག་གི་
ཁམས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་བདག་སྟེན་གྱི་ཁམས་
ལྷག །དམིགས་པ་ལུལ་གྱི་ཁམས་ལྷག །བརྟེན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྷག་
རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིམ་ངེས་བཟུང་ནི་འག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་སྔ་མ་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(གླེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་)ནི།

རྩ་བ། གླེ་མཆེད་རྣམས་ནི་བརྩ་གཉིས་ཏེ། མིག་གི་གླེ་མཆེད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་གླེ་
མཆེད་དང་། རྣ་བའི་གླེ་མཆེད་དང་། སྒྲིའི་གླེ་མཆེད་དང་། སྒྲུའི་གླེ་མཆེད་དང་། རིམ་གླེ་
མཆེད་དང་། ལྷའི་གླེ་མཆེད་དང་། རོའི་གླེ་མཆེད་དང་། ལུས་ཀྱི་གླེ་མཆེད་དང་། རེག་
བྱའི་གླེ་མཆེད་དང་། ཡིད་ཀྱི་གླེ་མཆེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་གླེ་མཆེད་དོ། །

གླེ་མཆེད་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན་བརྩ་གཉིས་སྟེ་གནས་ཏེ། མིག་གི་གླེ་མཆེད་
ནས་ཆོས་ཀྱི་གླེ་མཆེད་ཀྱི་བར་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། དབྱེ་བ་དེར་གངས་ངེས་པའི་རྩ་མཚན་ །ལ་གསུམ། ལུང་པོ་ལྟར་ངེས་པའི་རྩ་
མཚན་དང་། ཁམས་བཙུག་དུ་ངེས་པའི་རྩ་མཚན་དང་། གླེ་མཆེད་བརྩ་གཉིས་
སྟེ་ངེས་པའི་རྩ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱང་པོ་རྣམས་ལྷ་ཁོ་ན་ཞེན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ན། སྤྱང་པོ་ལྷ་ཞེས་གངས་ངེས་པར་བརྒྱུད་ན། ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་སྤྱང་པོ་འཕ། ཟག་པ་མེད་པའི་སྤྱང་པོ་འཕ། སྤྱིར་ཡིན་སྐྱེས་དུ་དོགས་
'པའོ། །

གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བདག་གི་གཞི་རྣམས་པ་ལྷ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

སྤྱང་པོ་ལྷ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
བདག་ཏུ་འབྱུང་བ་སྤྱི་བའི་བདག་གི་གཞི་རྣམས་པ་ལྷ་ཁོ་ན་དང་པོ་ལ། དེ་བརྒྱུད་ཅིང་
ལེགས་པར་བསྟན་པས་སྤྱང་པོ་ཆོག་པ་ཅམ་ལ་བདག་ཏུ་འབྱུང་བར་ཤེས་ནས་བདག་
འཛིན་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི།

ཆ་བ། བདག་གི་གཞི་ལུས་ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་དང་བཅས་པ་བརྒྱུད་པ་དང་། བདག་
གི་གཞི་ཡོངས་སྤྱོད་བརྒྱུད་པ་དང་། བདག་གི་གཞི་མ་སྟངས་བརྒྱུད་པ་དང་། བདག་གི་
གཞི་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་བརྒྱུད་པ་དང་། བདག་གི་གཞི་
དེད་གཞི་གནས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པོ་རེ་རེ་ཡང་བདག་གི་གཞི་ཞེས་པའི་དོན་དང་། གཞི་དེ་གང་ཡིན་པ་
དང་། དེ་སྟངས་བརྒྱུད་པ་གསུམ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། མཆན་ཉིད་
དང་། རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་འཕྲོ་བར་བྱའོ། །གཞུགས་གྱི་

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>> དཞིས།

༢ <<ལེ>><<སྤྱང>> བརྒྱུད།

ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བའི་གཞི་དང་། དེ་འདི་ཉིད་^༡ བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བའི་བདག་གི་གཞི་ལུས་
མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་། ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་ཡུལ་དུ་ག་དང་བཅས་པ་དབང་པོས་
ཡུལ་ལ་ཡོངས་སྟོན་པ་ན། གཟུགས་ལྟ་བུ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཡོད་པར་འབྱུང་
བ་སྐྱེ་བས། དེ་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅམ་དུ་བརྟེན་པས་བདག་འཇིན་བསྟོན་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཡོངས་སྟོན་བརྟེན་པ་ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་
འབྱུང་བའི་བདག་གི་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཆོར་གསུམ་སྟེང་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སྟོན་པ་
ན་ནམ་སྟོན་སྟོང་བ་པོའི་བདག་ཡོད་པར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བས། ཡོངས་སུ་བྱ་དང་སྟོན་
བྱེད་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅམ་དུ་ཤེས་ནས་བདག་འཇིན་བསྟོན་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཐ་སྟད་བརྟེན་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་བདག་ཏུ་འབྱུང་བའི་བདག་གི་གཞི་
ཞེས་བརྟེན་ཅིང་དེ་འདིར་བསྟན་པས་^༢ དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མཐོང་
བ་དང་ཐོས་པ་དང་བྱེ་བྲག་བྱེད་བ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དོན་ལ་ཐ་སྟད་འདོགས་པ་
ན། ཐ་སྟད་འདོགས་པ་པོའི་བདག་ཡོད་པར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བས་དེ་བསྟོན་པའི་ཆེད་དུ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་བརྟེན་པ་འདུ་བྱེད་^༣ ཀྱི་ཕུང་
པོ་ཡང་བདག་ཏུ་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བའི་བདག་གི་གཞི་ཞེས་བརྟེན་དེ། སེམས་བས་ཀྱུན་

༡ <<ཐུ>><<སྐྱ>> འདིར།

༢ <<ཐུ>><<སྐྱ>> པའི།

༣ <<སྟོ>> ཤེས།

ནས་སྤངས་ནས་དང་སོགས་ཚོས་དང་ཆགས་སོགས་ཚོས་མ་ཡིན་པ་འདྲ་བྱེད་པ་ན་
ལས་གསོག་པ་པོའི་བདག་ཡོད་པར་འབྱུང་བ་སྤྱི་བས་དེ་བསྒྲིག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
པའི་བྱིས་

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་ཡང་བདག་དུ་འབྱུང་བ་སྤྱི་བའི་བདག་གི་གཞི་
ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་དག་གི་གནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོས་ཅམ་ལ་རྟག་པ་དང་གཅིག་ཕྱ་
དང་ཡུལ་ལ་རང་དབང་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་བདག་ཡོད་པར་འབྱུང་བ་སྤྱི་བས་དེ་
ལོག་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་བྱིས་

གཉིས་པ་(ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པའི་རྩ་མཚན་)ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་བྱིར་ཁམས་རྣམས་བཅོ་བརྒྱད་ཁོ་ན་ཞེས།

ཅིའི་བྱིར་ཅེས་ཏེ། བསྟན་པ་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
གསུམ་དུ་ཡང་འདུས་ལ། བྱེད་ཀྱི་གདང་རྣ་བ་སོགས་ལ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་
བཅོ་བརྒྱད་ལས་མང་པའི་བྱིས་ དེ་ཁོ་ནར་ངེས་ཤིང་།

གཉིས་པ་(ལན་)ལ།

ཆ་བ། ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་⁹ བ་གཉིས་ཀྱིས། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཉེ་བར་

སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་རྟག་འཛིན་པའི་བྱིར་པོ། །

སྤྱོད་བྱེད་དང་བསྤྱོད་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་གངས་ངེས་པའི་དངོས་པོ་དགོད་པ་
དང་། དེར་ངེས་པའི་རྩ་མཚན་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁམས་བཅོ་

9 <<ལེ>><<ལྟར>> བརྒྱད།

བརྒྱད་དུ་གངས་ངེས་ཏེ། ཡུལ་དུག་ལ་ཉེ་བར་ཡོངས་སྟོང་བའི་འདས་བ་དང་ད་ལྟར་
 གྱི་ཉེ་བར་སྟོང་བ་རྣམ་ཤེས་རྣམ་བ་དུག་ཡུས་དང་ཡོངས་སུ་བརྒྱང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་
 གནས་ཀྱི་སྟོན་ས་འཛིན་བ་ལ་མིག་སོགས་དུག་ལས་མང་མི་དགོས། ལྷན་ན་མི་
 འདུ། དམིགས་བའི་སྟོན་ས་འཛིན་བ་ལ་གཟུགས་སོགས་དུག་ལས་མང་མི་
 དགོས། ལྷན་ན་མི་འདུ། ཉེར་སྟོང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བ་ལ་རྣམ་ཤེས་དུག་
 ལས་མང་མི་དགོས། ལྷན་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་བ་གཟུང་ཟིན་བ་དང་། ད་
 ལྟར་བ་འཛིན་བ་ཞིན་བ་ཡིན་བས། འདས་ད་ལྟར་ཞེས་སྟོས་ཀྱི། མ་ཡོངས་བ་འཛིན་
 བའི་ངེས་བ་མེད་བས་མ་སྟོས་སོ། །

ཉེར་སྟོང་གཙོ་བོ་ནི་ཆོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྟོན་དང་ཡུལ་གྱི་ཡོངས་སྟོང་ཉེ་
 བར་སྟོང་ཅིང་སྟོང་བར་བྱེད་བའི་ཕྱིར་རམ། སྟེན་བ་གསུམ་གྱིས་ཉེ་བར་སྟོང་བྱར་
 གྱུར་བས་ཉེ་བར་སྟོང་དེ། རོ་སྟོ་བའི་སྟེང་པོ་ཅུང་ཟད་མེད་ཀྱང་ཡོད་བ་དང་འདྲ་བར་
 སྟེང་བ་ནི་ཆོར་བ་སྟེ། ཆོར་བ་གསལ་བ་གསུམ་གྱི་གནས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཡུལ་སྟོང་བས་
 རྣམ་ཤེས་དུག་ལ་ཉེར་སྟོང་ཅེས་བཞག་ལ། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་ན་ཆོར་བ་ཡོད་ཀྱང་
 ཉེར་སྟོང་དུ་མི་བཞག་སྟེ། འཁོར་ན་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་ཡང་མི་
 གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་^༡ ཆོར་བ་གསལ་བ་ཡོད་བས་འདིར་ཉེར་སྟོང་དུ་
 ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཞག་ཅེན། དེ་ནི་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ཡིན་ཀྱི་ཆོར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་
 བ་མ་ཡིན་བས་ཆོར་བའི་སྟོན་ས་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་སྟོང་བ་ཞེས་མ་བཞག་གོ། འོ་ན་ཀུན་

༡ <<སྟོ>> འཛིན།

༢ <<སྟོ>> བ། <<ཞོལ>> བ།

གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་གང་དུ་ཡང་མ་འདུས་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་
མེད་དེ། ཀུན་གཞི་ས་པོན་གྱི་ཆ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་རི་ལྟར་
རིགས་བར་འདུས་ལ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆའི་ཕྱོག་པ་ནས་དང་། ཉོན་ཡིད་ནི་ཡིད་གྱི་
ཁམས་སུ་བསྟུ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་)ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲེ་མཆེད་རྣམས་བཅུ་གཉིས་ཁོན་ཞེ་ན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་གཉིས་སུ་ཡང་འདུས་ལ། རྒྱས་བར་
བྱེད་ན་བཅུ་གཉིས་ལས་ཡང་མང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲེ་མཆེད་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་
ཁོན་ངེས་ཤིང་།

གཉིས་པ་(ལན་)ལ།

ཅ་བ། ལུས་དང་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་¹ བ་གཉིས་ཉིད། མ་འོངས་པའི་ཉེ་བར་སྒྲོད་པ་རྣམས་
རྒྱལ་སྒྲེ་པའི་སྒྲོའི་ཕྱིར་རོ། །

གྲངས་ངེས་པར་བརྒྱུད་བ་དང་། དེར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ལ་
ཡང་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་
གྲངས་ངེས་ཏེ། ལུས་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་བ་གཉིས་ཏེ། དབང་པོ་རྒྱལ་དང་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་
ཁོ་ནས་མ་འོངས་པའི་ཉེ་བར་སྒྲོད་པ་རྣམས་ཤེས་རྣམས་པ་རྒྱལ་མ་སྒྲེས་སྒྲེ་པའི་སྒྲོ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཉིད་ཅེས་པ་ངེས་བརྒྱུད་སྟེ། རྣམ་ཤེས་རྒྱལ་བཅད་པའི་ཆེད་དུའོ། །

1 <<ལེ>><<ལྷར>> བརྒྱུད།

འོན་ཀྱང་ཤེས་དེ་དག་སྤྱི་མཆེད་དུ་མ་འདུས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེན། མི་
འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཤི་མ་སྤྱིད་པའི་ཕྱོག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་དུ་འདུས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་མིག་གི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་མིག་ཤེས་གནས་ཀྱི་
སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་ཁམས་སུ་བཞག་ལ། མིག་ཤེས་མ་འོངས་པ་སྤྱི་པའི་སྒོ་
བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སྤྱི་མཆེད་དུ་བཞག་གོ།

གསུམ་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་གཉིས། སྤང་པོའི་
ཆོས་དང་། ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་
བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་ཞེས་བྱ་ཞེན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །མདོ་ལས་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་
ཞེས་འབྲུང་པའི་རྒྱ་མཚན་རིས་པའོ། །

གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོར་
འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཉེར་ལེན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལྟན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་ཞེས་

བྱའོ། །

སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྤང་པོ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལྟན་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉེར་
ལེན་དང་ལྟན་ཚུ་ལ་ནི། འཆི་ཁའི་སྤང་པོ་དོན་དུ་གཉེར་པའི་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་

༡ << ཆོ >> ལེན།

༢ << ཆོ >> བརྒྱ།

གྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལས་ཕྱང་པོ་འབྱུང་བས་ཉེར་ལེན་ལས་འབྱུང་བས་ཉེར་ལེན་གྱི་
 ཕྱང་པོ་སྟེ། ཅེ་མེ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ད་ལྟར་ཕྱང་པོ་འདི་ལས་སྟེད་པ་རྣམས་རྒྱས་
 བར་འབྱུང་བས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ཞེས་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཤིང་ལྗོན་པ་བཞིན་
 ནོ། །རྒྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཕྱང་པོ་སྟེད་པའི་དབང་དུ་སྤང་ཞིང་དེ་ལ་རག་ལས་བས་ཉེར་
 ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་འབངས་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱ་འབྲས་བུ་ལ་
 ལྡན་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་ལྡན་པ་དང་། རྒྱགས་རྒྱགས་ཅན་ལ་ལྡན་པའི་རྩ་ལ་
 གསུམ་མོ། །འདི་དག་ནི་རྒྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས། ཀུན་འབྱུང་ལ་
 སྤོང་འདོད་སྟེད་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། ཉེར་ལེན་ཉིད་བཤད་པ་ ལ་གཉིས། རོ་པོ་རོས་བརྒྱང་བ་དང་། མིང་དོན་
 ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ནི་བ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཉེ་བར་ལེན་པ་གང་ཞེ་ན།

ཉེ་བར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

རྩ་བ། འདིར་འདུན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པའོ། །

གཞན་དུ་ཕྱང་པོ་ལ་ཉེར་ལེན་དུ་བཤད་པ་དང་། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
 'སོགས་བཞི་ལ་ཉེར་ལེན་དུ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་ཉེར་ལེན་དུ་བརྒྱང་བར་བྱ་བ་
 མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱག་བསྐྱལ་གྱི་ལྡན་ཅིག་གེད་རྒྱུན་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་མ་འོངས་པའི་
 ཐག་བཅས་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་འདུན་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
 འདིར་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(མིང་དོན) ལ་གཉིས། ནི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཉིད་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་(ལན) ལ་ནི།

ཆ་བ། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཕྱང་པོ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་

གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། མ་འོངས་པ་ལ་འདོད་པ་དང་། ད་ལྟར་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །

དངོས་དང་སྐྱབ་བྱེད་དགོས་^༡ པ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱལོ། །མ་འོངས་
པའི་བྲག་བཙས་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལ་ཉེར་ལེན་ཅེས་བྱ་སྟེ། མ་
འོངས་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཕྱང་པོ་མངོན་པར་འགྲུབ་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཕྱང་པོ་མ་འོངས་པ་ལ་འདོད་པའི་ས་བོན་རང་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དེ་ཉིད་འཆི་ཁའི་ལུས་ཀྱི་བྲག་ཅན་ནམ། བྲི་བྲག་མེད་པ་ལ་སྟེད་
པའི་སྟེད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུན་པས་གསོས་བཟབ་པས་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་
ཕྱང་པོ་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ད་ལྟར་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་སྟེད་པ་ལ་ཉེར་ལེན་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེས་ད་
ལྟར་གྱི་ཕྱང་ པོ་^༢ སྐྱབ་ཟིན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་ཕྱང་
པོ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སློན་ས་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དང་ལྟ་བར་བསྐྱན་པ) ལ་གཉིས། ནི་བ་དང་ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི།

༡ <<ཐྱ>> དགོད།

༢ <<སྐྱ>> ཕྱང་པོ་ལོ། །

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ཁམས་ནམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ནམས་ཉི་ཤར་ལེན་པ་དང་བཅས་པའི་

ཆོས་ནམས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ནི།

ཆ་བ། དེ་ལ་ཕྱང་པོ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །

དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཡང་ཉིད་ལེན་གྱི་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཕྱང་པོ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཀུན་གཞིའི་ནམ་པར་ཤེས་པས་ཀྱང་ལུས་ཉི་ཤར་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དེ་
དང་ལྡན་པས་ཉིད་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་སོགས་སུ་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་
དེ། འདིར་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་གཙོ་བོ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ལྡན་ཅིག་བྱེད་སྐྱོན་སྟེད་པ་
སྟོང་འདོད་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་འཁོར་བ་མི་འདོད་ན། མེད་པ་ཆེད་དུ་
གཏད་ནས་སྤང་བར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ལ་གསུམ། ཕྱང་པོའི་མཆོན་ཉིད་
དང་། ཁམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཁམས་དང་འདྲ་བར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་
ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན།

གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་མཆོན་ཉིད་འདི་བར་མི་རིགས་

ཉེ། ལན་ཏུ་གཟུགས་ཅམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ལས་མ་བྱུང་བས་ངེས་ལན་མ་འབྲེལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་། བྱང་པོའི་སྐྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེན། བྱང་པོས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ངེས་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་
མེད་དོ། །

གཉིས་པ་། ལན་ལ་གཉིས། བཤད་བྱ་བཤད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་མདོར་བསྐྱན་པ་
དང་། རྒྱས་བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་མཆན་ཉིད་

དེ། རེག་བས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དུལ་དབྱུང་བས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའོ། །

གཟུགས་སུ་རུང་བ་གཟུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་
ནང་པན་ཚུན་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་མའི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་སྐྱེད་ཏུ་
ཡོད་པ་རེག་བས་གཟུགས་རུང་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ངོས་ཀྱི་ཆ་
ཤས་གཞན་ཏུ་ཡོད་པ་དུལ་དབྱུང་བས་གཟུགས་སུ་རུང་བའོ། །གཟུགས་ལ་གཉིས་
སུ་ཡོད་དེ། རེག་བས་གཟུགས་རུང་དང་། དུལ་དབྱུང་བས་གཟུགས་རུང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་གཉིས་གང་ཁྲབ་ཆེ་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་ཁྲབ་ཆེ་སྟེ། གཟུགས་ན་སྟོང་པའི་ལྷའི་
གཟུགས་ལ་འདུས་ཉེ། རེག་བས་གཞོད་བར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྟོང་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་དང་། འདོད་པའི་ལྷའི་
གཟུགས་ལ་ནི། གཟུགས་ཅན་ནང་པན་ཚུན་སྤང་བས་སྤྱི་མའི་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པའི་
གཞོད་པ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་། རྒྱས་བར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རེག་བས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་

དང་། ལྷ་མོ་དཔྱད་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རེག་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་གང་ཞེན།

རེག་པས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཆ་བ། ལག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པས་རེག་ན་གཞུགས་སུ་རུང་བ་དང་། མོང་པའི་འདུས་
ཏེ་རེག་པ་དང་། དབྱིག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། མཚོན་ཆའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་
དང་། གང་བ་དང་། ཆ་བ་དང་། བཤེས་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་དང་། སྒྲུང་བ་དང་། ལ་སྒྲུང་
དང་། རྒྱུད་དང་། ཉི་མ་དང་། སྤྲིག་སྒྲུལ་གྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པས་རེག་ན་གཞུགས་སུ་རུང་
བའོ། །

གཞུགས་ཆོས་ཅན། བུ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ལག་པ་དང་མེ་རྟོག་གི་
གཞུགས་སྒྲུང་པས་སྒྲུང་ལས་མི་འདྲ་བའི་གཞོན་པར་བྱར་རུང་བ་ལག་པའི་འདུས་ཏེ་
རེག་པས་རེག་ན་གཞུགས་སུ་རུང་བ་སོགས་ལུས་དང་ལུས་འབྲེལ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་བཞི་དང་། དུས་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྲེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གང་བ་སོགས་
གཉིས་གཉིས་དང་། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལྷ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(ལྷ་མོ་དཔྱད་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་) ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལྷ་མོ་དཔྱད་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་གང་ཞེན།

ལྷ་མོ་དཔྱད་པས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཆ་བ། བཀ་ཡུལ་ལ་གཞུགས་པའི་དང་པོ་ལོ། །གཞུགས་པའི་ལྷ་བྱ་དང་པོ་ལྷ་བྱའི་
ཞེས་མཉམ་པར་བཞག་པའམ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་པས་བཀ་བར་འཛིན་པའོ། །

གང་ཡུལ་ལ་ཞེས་ཏེ། མི་སྤྱལ་བ་སྟོམ་བ་དང་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པའི་མཉམ་
པར་བཞག་པའམ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡིད་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུང་བས་ཁ་དོག་
དང་དབྱིབས་གི་ཁྱད་པར་པའི་དང་པོ་ལྷ་བྱ་ཞེས་དབྱུང་དུ་རུང་བ་ཡུལ་དབྱུང་བས་
གཞུགས་སུ་ཡོད་པའོ། །

སངས་རྒྱལ་གི་ཟད་པར་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ས་གཞི་རྩམ་བྱལ་བར་སྒྲུང་བ་
སོགས་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་བྱལ་བམ་མ་བྱལ། དང་པོ་ལྟར་ན། གཞན་གྱིས་མཐོང་དུ་རུང་
བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་བ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱལ་ལ་འབྱུང་བ་མངའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། རྟོན་མེད་དེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་གསེར་དུ་བསྐྱར་རུས་པ་དེ་
དག་གིས་ནི་གསེར་གི་བྱ་བ་བྱེད་རུས་གིང་། གསེར་ཡིན་པས་དོགས་པ་མེད་
ལ། སངས་རྒྱལ་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཀེར་རུས་གི་གཞུགས་བརྟན་སྒྲུང་བ་སོགས་
ནི། ཀེར་རུས་གི་གཞུགས་བརྟན་གཞུགས་བརྟན་དུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་གི། ཀེར་རུས་སུ་མི་
སྒྲུང་བས་འབྱུང་བ་མངའ་བར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལོང་གི་ནང་ ཉུ་བཞིན་
གི་གཞུགས་བརྟན་ཤར་བ་སངས་རྒྱལ་ལ་མི་སྒྲུང་བ་བཞག་པར་དཀའ་ལ། ཟུང་
བཞིན་གི་གཞུགས་བརྟན་དེ་ཉིད། ཟུང་བཞིན་གི་གཞུགས་བརྟན་དུ་སྒྲུང་གི་ །རང་ཅག་
རྣམས་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་ཟུང་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་ག་ལ་མིད། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་

ཟད་པར་མ་སྤངས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

བོད་སྐྱེ་མ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ལ་དབྱུང་མི་བཟོད་པའི་རྩལ་པ་སྤང་བའི་
འབྲུལ་བ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྟེད་པ་མཁའ་ཚུལ་ལ་སྤོངས་པར་
ཟད་དོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྤྲུག་པ་བསྒྲོམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྤང་ཚུལ་ཡང་
རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། ཆོར་བའི་ཕྱང་པོའི་མཚན་ཉིད་ །ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཆོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེན།

ཆོར་བའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན་ །ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། རྫོང་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། རྫོང་བའི་རོ་པོ་གང་གིས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་

རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སློན་པ་སོ་སོར་རྫོང་བའོ། །

རྫོང་བའི་ཞེས་ཏེ། ལས་ཀྱི་རྣམ་སློན་དངོས་དང་བརྟགས་པ་ཅི་རིགས་པ་
འདིས་རྫོང་བར་བྱེད་པའི་རྫོང་བྱེད་བྱེད་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ནི་ཆོར་བའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་། བཤད་པ་ །ནི། རྫོང་བྱེད་དང་། ལས་སུ་བྱ་བ་དང་། རྫོང་ཚུལ་གྱི་བྱེད་
པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོར་བ་ཆོས་ཙམ། གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། རྣམ་སློན་སིམ་
པ་དང་གདུང་བ་དང་གཉིས་མིན་ཅི་རིགས་པ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་རྫོང་བྱེད་རྣམས་
སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་མཚན་ཉིད་ །ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་

པོ་ནི།

ཆ་བ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅི་ཞེན།

འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན་ ལ། བསྐྱེད་བ་དང་བཤད་བའོ། །དང་

པོ་ནི།

ཆ་བ། འདུས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དེ། མཆན་མར་འཛིན་པ་དང་། བཟ་
བར་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། མོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་བྱེད་^༡ པ་
དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པའོ། །

འདུས་ཏེ་ཞེས་པ་སྟེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་བྱུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆན་མ་འཛིན་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་། བཤད་པ་ ནི། བྱེད་པ་བོ་དང་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །འདུ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་དབྱེད་ཡོད་ དེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
པ་ལ་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་གྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆན་མར་འཛིན་པ་མཆན་
མར་འཛིན་པ་དང་། རྟོག་པས་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་
མཆོངས་པར་ལྡན་པའི་སློན་ས་ཡུལ་གྱི་བྱུན་མོང་མིན་པའི་མཆན་མ་འཛིན་པ་བཟ་
བར་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་སློན་ས་མཐོང་མོས་བྱེ་བྲག་བྱེད་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་དོན་ལ་ཐ་སྐྱད་འདོགས་བྱེད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཐ་སྐྱད་བཞི་ནི་
ཆོད་མ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། མཐོང་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐ་སྐྱད་ནི་མངོན་

༡ <<ཐེ>><<སྐར>> བྱེད།

༢ <<སྟོ>> མེད།

སྤྲུལ་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྩོས་པ་ནི་ཡུང་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་བྱེད་
པ་ནི། རྩོས་དཔག་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་པ་ལོ། །

བཞི་པ་། འདུ་བྱེད་གྱི་ཡུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ ། ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན།

འདུ་བྱེད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན་ ། ལ་བསྟན་པ་དང་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ།

མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་ནི་མཚན་གཞིའི་གཙོ་བོར་
སེམས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་གསལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན། མ་བྱུང་བ་དང་བྱུང་
ཆེས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། འདུ་བྱེད་ཡུང་པོ་བཞི་ལས་
གཞན་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འདིས་སེམས་ཡུལ་ལ་འདུ་བྱེད་པ་སེམས་པའི་མཚན་
ཉིད་ནི། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པས་
རབ་རྒྱ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་། བཤད་པ་ །ནི།

རྩ་བ། སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ངོ་པོ་གང་གིས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་

དང་། ཡུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། གནས་སྐྱབས་སྒྲ་ཚོགས་རྣམས་སུ་སེམས་འཕྲུག་པར་

བྱེད་པ་ལོ། །

སེམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱལོ། །སེམས་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་

ཚོས་ཅན། ལས་སུ་བྱ་བ་དུ་མ་ལ་སེམས་འདུག་པར་བྱེད་དེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་
བསྟན་དང་། གནས་སྐབས་སྣ་ཚོགས་སུ་སེམས་འདུག་པར་བྱེད་པའི་བྱིད།

སློབ་དཔོན་གྱིས་གནས་སྐབས་ཉེར་ལྔ་གསུངས་ཏེ། བདེ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་སྤུལ་
དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་དང་། རྒྱུ་འབྲེལ་ཆེ་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐབས་དང་། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། རོས་བསམ་སློམ་
གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། བསྐྱབ་བ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། བྱི་ནང་དང་
གཟུང་འཛིན་དང་། སྤང་གཉེན་དང་། མདོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
གནས་སྐབས་སོ། །གནས་སྐབས་དེ་དག་ལ་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་སེམས་
པའི་ལས་སོ། །

ལྷ་བ་(རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་)ལ་གཉིས། ཁྱི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན།

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་(ལན་)ལ་གཉིས། བསྐྱབ་ཏེ་བསྟན་བ་
དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོན་
ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ།

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། དུལ་གྱི་རོ་བོ་ཅི་རིགས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིག་བ་ནི་
སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་བ་(དབྱེ་བ་)ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རོ་ལོ་གང་གིས། གཞུགས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་། སྒྲ་དང་ཕྱི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་། ཚོས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ལོ།

བྱེད་པ་པོ་དང་། ལས་སྲ་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱལོ། །གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྒྱལ་ཡོད་དེ། གཞུགས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ནས། ཚོས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་རྣམས་སྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། སེམས་སེམས་བྱང་ཕྱི་འཛིན་གཞག་བཤད་པ་ །ལ། སེམས་སེམས་བྱང་གི་
ཁྱད་པར་གཞན་གྱིས་བཞག་པ་འཕད་མི་འཕད་དཔྱད་པ་དང་། འཕད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ལོ།

དང་པོ་ནི། དབུས་མཐར། དེ་ལ་དོན་མཛོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་
སེམས་ལས་བྱང་། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། དོན་ཅམ་མཛོང་བ་ནི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལོ། །དེའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་སེམས་ལས་བྱང་པ་ལོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་
བཤད་དུ། ཅམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི། བྲེ་བྲག་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། རོ་བོ་ཅམ་དམིགས་
གྱི། ཁྱད་པར་མ་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ལ། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཙོ་བོ་འཁོར་གྱིས་གཞུགས་དམིགས་པ་
དབེར་བྱས་ནས། གཞུགས་ཅམ་དོན་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་ལ། གཞུགས་རིང་བྱང་
དང་། མཛེས་མི་མཛེས་དང་། སྔོ་སེར་དཀར་དམར་སོགས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་
ལ་གཙོ་འཁོར་གཉིས་ཀས་དོན་གྱི་རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་དམིགས་པར་ཁྱད་

བར་མེད་ཀྱང་མི་འདྲ་བའི་བྱང་བར་ནི། སེམས་ཀྱི་དོན་གྱི་རོ་བོར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
 རིག་ཅིང་། དོན་གྱི་བྱང་བར་གྲོགས་སེམས་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ལ། སེམས་བྱུང་
 གིས་དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་རིག་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར་དོ། །

དོན་གྱི་རོ་བོ་དང་^༡ བྱང་བར་དམིགས་མ་དམིགས་ཞེས་པའི་དོན་དེ་སྤང་མི་
 སྤང་གི་བྱང་བར་ལ་དབྱེན་ནི། དབང་ཤེས་གཙོ་འཁོར་གཉིས་ཀ་གཟུང་ཡུལ་ལ་སྤྱུབ་
 འཇུག་ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་ལ་རོ་བོ་དང་བྱང་བར་གཉིས་ཀ་སྤང་དགོས་ལ། སྤྱུབ་
 འཇུག་ཡིན་ཡང་གཅིག་ལ་སྤང་ལ་ཅིག་ཤོས་ལ་མི་སྤང་ན། གཟུགས་འཛིན་དང་སྤྱི་
 འཛིན་སྤང་དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ཉམས་^༢ བར་འགྱུར་རོ། །

སྤང་མི་སྤང་གི་བྱང་བར་མ་ཡིན་གྱི། དེས་མ་དེས་ཀྱི་བྱང་བར་ཡིན་ནི་ཞེ་
 ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་དེས་མ་དེས་ལ་བྱེད་ན། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གཙོ་འཁོར་བཞག་
 ཏུ་མེད་བར་འགྱུར་ལ། དེས་ཤེས་སྤྱིད་རུས་པ་དང་མི་རུས་པའི་བྱང་བར་ལ་བྱེད་
 ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་པ་མཛོང་བའི་ཆེ། གཟུགས་
 མཛེས་སོ་སྟམ་པའི་དེས་ཤེས་དེ་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དེས་སྤྱིད་ལ། གཙོ་བོ་དབང་
 ཤེས་དེས་མི་སྤྱིད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཞག་མི་རུས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་
 གཟུགས་སོ་སྟམ་པའི་དེས་ཤེས་འཁོར་སེམས་བྱུང་གིས་མི་སྤྱིད་པ་ཁས་སྤངས་མི་
 རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ཤེས་སྤྱིད་སྤྱིད་རུས་མི་རུས་ཀྱི་བྱང་བར་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི་སྤྲོད་དང་སྤྲུང་

༡ ཐེད་སྤྱིག་མིན་ནམ་སྟམ་

༢ << རྟོག >> -

༣ << རྟོག >> མཉམས།

༤ << ཞེས >> ཀྱིས།

བའི་བདུང་བས་ནད་ཞི་བ་སྤྲོད་དང་འགྲོགས་བའི་སྤྲོ་བས་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། རང་སྤྲོ་བས་
 ཀྱིས་མ་ཡིན་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ངེས་པ་སྤྱིད་པ་སེམས་བྱང་
 དང་འགྲོགས་བའི་སྤྲོ་བས་ཀྱིས་ཡིན་ལ། སེམས་བྱང་གིས་དོན་གྱི་རོ་བོ་ལ་ངེས་པ་
 སྤྱིད་པ་ཡང་སེམས་དང་འགྲོགས་བའི་སྤྲོ་བས་ཀྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སེམས་དང་སེམས་
 བྱང་རོ་བོ་ཐ་དད་^༡ ཏུ་ཁས་སྒྲངས་ནས། རང་སྤྲོ་བས་དང་^༢ གཞན་སྤྲོ་བས་ཀྱི་^༣ སྤྲོ་ནས་
 ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་དེ་ལ་འདི་སྤྱི་བར་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་སུ་ཚུན་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་
 ལ་སུན་བཅགས་པ་འཕམ་མ་བཅགས། བྱི་མ་ལྟར་ན། དོན་གཞན་དེ་དང་འགྲོགས་བའི་
 སྤྲོ་བས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་ངེས་ཤེས་སྤྱིད་དགོས་པ་འགལ་ལ། དང་བོ་ལྟར་ན། ཏུས་
 མཉམ་མམ་མི་མཉམ། མི་མཉམ་ན། ཏུས་མཚུངས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། ཏུས་མཉམ་
 ན། དོན་གཞན་ཏུས་མཉམ་སུ་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་སྤྱིད་
 པ་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ཡིན་པས། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར།

རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཏེ་ཆོགས་པ་སྤྲོ་མའི་སྤྲོ་བས་ཀྱིས་དེ་
 ལྟར་སྤྱིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མིག་ཤེས་མཛོད་གྱུར་སྤྱིས་མ་ཐག་གི་སྤྱི་ཅིག་དང་
 བོ་དེ་ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་ཁྱད་པར་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་སྤྱིད་པའི་
 རང་གི་ཆོགས་པ་སྤྲོ་མ་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་རིག་མ་རིག་
 རེས་ཤེས་སྤྱིད་པ་དང་མི་སྤྱིད་པ་ལ་ལྟོས་ན། སྤྱང་ལ་མ་ངེས་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་
 ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་ཁྱད་པར་བཞག་མི་ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །

༡ <<སྤྲོ>> ཐད།
 ༢ <<སྤྲོ>> <<ཞོལ>> གྱི།
 ༣ <<སྤྲོ>> <<ཞོལ>> གྱི།

དཔེ་དག་པ་ལས། དེ་ཡི་བྱད་པར་སེམས་ལས་བྱང་། །ཞེས་འབྱུང་གི། རྟོན་གྱི་བྱད་པར་ཞེས་འདོན་པ་དཔེ་མ་དག་པའོ། །སྤར་བ་ཤད་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་གི་བྱད་པར་དེ་དག་ནི། གཞུང་གིས་དངོས་བསྟན་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་པས་བཞག་པར་དགའོ། །རྩོམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གྱི་བྱད་པར་ནི་མོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(འཐད་པའི་སྟོགས་རྣམས་པར་བཞག་པ་)ནི། དེས་ན་སེམས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་གྱི་ལས་དེ་ཞེས་པ་དང་། རྟན་པ་གང་ཞེས་ཀྱི། འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་གྱི་བརྟེན་པ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་གཙོ་བོ་གཞུང་འདོན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། དེས་ཤེས་སྟེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཞུགས་ལ་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་འཁོར་སེམས་བྱང་རྣམས་ནི། གཞུགས་ལ་དམིགས་པ་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་ལ་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་སོགས་བྱེད་ལས་དང་། སྤར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་ཡུལ་མ་བརྟེན་པ་སོགས་བྱད་པར་མི་འདྲ་བ་རེ་རིམ་སྟོན་ཤེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེས་ན། ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་ཞིང་བྱད་པར་གཞན་གྱི་སྟོན་པ་བཞག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ་གཙོ་བོ་སེམས་དང་། ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གཞིར་བྱས་ནས། བྱེད་ལས་གྱི་ལག་རྟེན་སོགས་བྱད་པར་ཆོས་གཞན་གྱི་ལྟོག་པའི་སྟོན་པ་ཡུལ་ལ་འདུག་པའི་རིག་པ་སེམས་བྱང་རོ། །བྱད་པར་དེ་དག་གྲང་སེམས་བྱང་གི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་པས་

༡ <<ཐུ>><<སྟ>> ཞེ།

༢ <<སྟ>> བརྟེན།

ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ། དེ་ཙམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ། དབང་པོའི་ཁམས་ཏུག་གི་
མཚན་ཉིད་དང་། ལུལ་གྱི་ཁམས་ཏུག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཏུག་གི་
མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ལྷག་མ་
རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་
དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

མིག་གི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན) ནི།

རྩ་བ། མིག་གང་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། དེའི་ས་
པོན་བསགས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

མིག་གང་གིས་ཞེས་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཉེར་སྟོང་བདག་རྟེན་
གནས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཛིན་པའི་གཟུགས་ཅན་དྲུངས་པས་^༡ བསྐྱེས་པ་ནི། མིག་གི་ཁམས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །མིག་གི་ཁམས་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ། འདས་པའི་མིག་གིས་གཟུགས་
མཐོང་ཐོན་^༢ པ་དང་། ད་ལྟར་བའི་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བཞིན་པ་དང་། འདས་ད་
ལྟར་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་མཐོང་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་དང་། མིག་རང་གི་རིགས་
འདྲ་སྟེང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་ས་པོན་དང་། དེ་ཉིད་བདེ་འགྲོ་དང་དན་འགྲོའི་
གནས་སྐབས་སུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་པོན་ཏེ། ད་ལྟར་བ་དང་འདས་

༡ <<རྒྱ>> དང་།

༢ <<རྒྱ>> འཛིན།

པའི་ས་བོན་གྱིས་བསྐྱས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། ལྷག་མ་རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྐྱབ་པ་ འོ།

ཅ་བ། མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རྣ་བ་དང་ལྗེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་

ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །

མིག་གི་^༡ཁམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རྣ་བའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་
^༡མཆན་ཉིད་ཀྱང་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་ཤེས་བདག་ཤེན་གནས་
ཀྱི་སློན་པ་འཛིན་པའི་ཞེས་སོགས་དང་། འདས་ད་ལྟར་གཉིས་མངོན་གྱུར་གྱི་མཆན་
ཉིད་དང་། ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པའི་ས་བོན་གཉིས་ཀྱིས་ས་བོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། ལུལ་གྱི་ཁམས་དུག་གི་མཆན་ཉིད་ ལ་གཉིས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་དེ་དང་འབྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཇི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན་ འོ།

ཅ་བ། མིག་གང་གིས་གཟུགས་གང་དག་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དང་། མཐོང་བ་རྣམས་
དང་། དེ་ལ་མིག་གི་ཁམས་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་དོ། །

མིག་གང་གིས་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཉེར་སྟོང་དམིགས་པའི་

༡ <<རྟོ་>> -

༢ <<རྟོ་>><<ཞེས་>> གྱིས།

སྒྲོ་ནས་འཛིན་པའི་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། འདས་ད་ལྟར་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་སྒྲོ་ནས་མཆོན་པ་
དང་། དེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་རྒྱུ་འི་སྒྲོ་ནས་མཆོན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། ལྷག་མ་རྣམས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བྱ་བ་ ཞེ།

ཅ་བ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ། སྒྲ་དང་འི་དང་མོ་དང་རེག་
བྱ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞེན་ནོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་མ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཉན་ཤེས་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཛིན་པ་སོགས་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
མཆོན་པ་དང་། རྒྱུ་འི་སྒྲོ་ནས་མཆོན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གསུམ་པ་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དུག་གི་མཆན་ཉིད་ ལ་གཉིས། མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
བཅོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེན།

མིག་གི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན་ ཞེ།

ཅ་བ། ཉེན་མིག་དང་དམིགས་པ་གཟུགས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་
གང་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ས་སོན་བསམགས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནོ། །

ཉེན་མིག་དང་ཞེས་ཏེ། བདག་པོའི་ཉེན་མིག་དང་དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་
བརྟེན་ནས་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་ །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། རྟེན་དང་དམིགས་
བས་མཚོན་པའི་མངོན་གྱུར་ གྱིས་^༡བསྐྱུས་བ་དང་། ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པའི་ས་
ཐོན་གྱིས་བསྐྱུས་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། ལྷག་མ་རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བར་བྱ་བ་ །ནི།

ཆ་བ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་^༢ རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རྣ་བ་དང་
སྒྲ་དང་ལྟ་དང་ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ནོ། །

མིག་གི་ཞེས་ཏེ། བདག་རྒྱེན་རྣ་བ་དང་། དམིགས་རྒྱེན་སྐྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་
ཐོས་པའི་རྣམ་རིག་ །རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་
དང་། དེ་རེ་ལ་ཡང་མངོན་གྱུར་དང་། ས་ཐོན་གྱིས་བསྐྱུས་བ་དུ་མ་ཡོད་བར་ཤེས་
བར་བྱ་བའི་བྱིད།

གཞུགས་པ་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁམས་དང་འབྲ་བར་བསྐྱུས་བ་ །ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེན།

སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན །ནི།

ཆ་བ། དེ་ནི་ཁམས་བཞིན་དུ་བལྟ་སྟེ། དེ་ཡང་རི་ལྟར་མ་ཐུན་མ་ཐུན་དུ་སྐྱར་རོ། །

དེ་ནི་ཞེས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་སྣོ་བྱེད་བས་རབ་དུ་བྱེ་བ་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ཡང་ཁམས་ལ་བརྟེན་ནས། རི་ལྟར་མ་ཐུན་མ་ཐུན་དུ་

༡ <<སྐྱེ>><<ཞེས>> ཀྱི།

༢ <<ཐོ་>><<ཐུར>> + རྣམ་བཤ།

སྐྱུར་བར་བྱ་སྟེ། མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་སྟེན་གྱི་སྟོན་པ་བརྟེན་པ་
 གྱུར་པ་ཞེས་སོགས་དང་། ལྷ་ལ་གྱི་སྟེ་མཆེད་ལ། གཞུགས་གང་དག་མིག་གིས་
 མཐོང་བར་འགྱུར་པ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་མིག་གི་སྟེ་མཆེད་དབང་བྱེད་པར་
 འགྱུར་པ་ཞེས་སོགས་སྐྱུར་བར་བྱ་བའི་བྱིས། མདོར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་མིག་
 ཤེས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་མིག་གི་ཁམས་དང་། དེ་ལ་
 མདོན་གྱུར་དང་། ས་པོ་ན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་གཉིས་དང་། མིག་ཤེས་མ་འོངས་པ་སྟེ་བའི་
 སྟོན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སྟེ་མཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ལྷ་པ་མཆོན་གཞི་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཞར་ལས་བྱུང་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རྟོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། བྱུང་པོའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཁམས་དང་། སྟེ་མཆེད་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། གཞུགས་གྱི་བྱུང་པོའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
 དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱུང་པོའི་རྣམ་པར་བཞག་བའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། ཁྱི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། གཞུགས་གྱི་བྱུང་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན།

གཞུགས་གྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། བསྐྱུན་པ་དང་བཤད་
 བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། གཞུགས་ གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་

༡ <<སྟོན་>><<ཞེས་>> -

༢ <<ཐེ་>><<རྣམ་>> + ཅི།

༣ <<ཐེ་>><<རྣམ་>> + དག

དག་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུ་ལྷན་པའོ། །

གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཏུ་མར་དབྱེར་
ཡོད་དེ། རྒྱ་གཟུགས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། འབྲས་གཟུགས་བཙུག་ཅིག་རྣམས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གཟུགས་དང་འབྲས་གཟུགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བཞི། བཙུན་པ་སངས་
རྒྱས་ལྷ་སོགས་གཟུགས་བརྟན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཙམ་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པ་
སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འོ། །

འདིར་ཁ་ཅིག་རྣམས་འཕྲོར་སྒྲོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཕུང་གི་རྣམ་གཞག་
མཛད་བཞི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཁ་ཅིག་དང་པའི་དོན་ཏུ་མདོ་ལས་
གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཁས་ལེན་པ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བཞི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྷ་རང་ལུགས་ལ་
ཁས་མི་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་པ་མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །སེམས་ཙམ་པས་ཐ་སྐད་ཏུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་བཀག་པའི་
སྒོ་རྣམས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཞག་དགོས་ལ། དོན་དམ་འཇལ་པའི་ཆད་མས་ཐ་
སྐད་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་སུན་འབྱིན་པ་དང་། ཐ་སྐད་པའི་ཆད་མས་དོན་དམ་པའི་
ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་སུན་འབྱིན་པར་འདོད་པ་དེ་འདྲ་ནི། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞི་པོ་སུ་
གང་གིས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །སེམས་ཙམ་པས་གཟུགས་ཁས་ལེན་ཡང་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་
ཏོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་རྫོ་མཆར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དཔག་ཆད་དང་། རྒྱུང་གྲགས་
སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཐག་ཉེ་རིང་ཡོད་པ་ནི་སྒོ་མེད་པ་ཞིག་གོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཡོད་

ཀྱང་ཤེས་པ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་མེད་པ་དང་། ཤེས་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་
རྣམ་གཞག་སོགས་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

འབྲས་གཟུགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྩ་ལ་བཞིར་ངེས་པའི་བྱིར། འབྲུང་བ་
བཞིར་ངེས་ལ། འབྲས་གཟུགས་སྣ་ཚོ་གས་འབྲུབ་པ་ན་སྔ་བ་སོགས་དེ་དང་དེའི་རྣམ་
པར་འབྲུང་བས་ན། འབྲུང་བ་དང་གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བ་དང་། ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་
དང་། བརྟེན་པ་གཏོས་ཆེ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། འབྲུང་འབྲུར་ལ་བྱ་བ་བྱེད་རྩ་ལ་
ནི། བསྐྱེད་པ་དང་། བརྟེན་པ་དང་། གནས་པ་དང་། ལྷོན་པ་དང་། འཕེལ་བར་བྱེད་
པའོ། རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་། འབྲུང་པའི་རྒྱ་དང་། འདུག་པའི་རྒྱ་དང་། རྗེས་སུ་
འབྲུར་པའི་རྒྱ་དང་། གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཞེས་ཀྱང་
བྱའོ།

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱ་གཟུགས་བཤད་པ་དང་། འབྲས་གཟུགས་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་གང་ཞེན།

འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་
དང་། མཚོན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། སའི་ཁམས་དང་། རྒྱའི་ཁམས་དང་། མའི་ཁམས་དང་། རྒྱུང་གི་ཁམས་སོ། །

སའི་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་(མཚོན་ཉིད་)ནི།

རྩ་བ། སའི་ཁམས་གང་ཞེན། སྔ་བ་ཉིད་དོ། །རྒྱའི་ཁམས་གང་ཞེན། གཤེར་བ་ཉིད་

དོ། མེའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། ཚ་བ་ཉིད་དོ། རྒྱུད་གི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། ཡང་ཁིང་གཡོ་
བ་ཉིད་དོ། །

སའི་ཁམས་ཞེས་སོ། ། ཇི་བ་དང་ལན་གཉིས་གཉིས་གྲིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་བ་བཞིན་དུ། སྤྲིང་འཕྲས་བ་དང་། བརྒན་ཁིང་གཤེར་བ་
དང་། ཚ་ཁིང་བསྐྱེག་བ་དང་། ཡང་ཁིང་གཡོ་བ་སྟེ། རོ་མོ་དང་བྱེད་ལས་གཉིས་གཉིས་
གྲིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(འབྲས་གཞུགས་བཤད་བ་)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྒྱུད་བྱས་པའི་གཞུགས་གང་ཞེ་ན།

རྒྱུད་བྱས་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཆ་བ། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། སྒྲིའི་དབང་པོ་དང་། ལྗེའི་དབང་པོ་
དང་། ལྷས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། གཞུགས་དང་། སྤྲིད་དང་། ཇི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱའི་
ཚྭ་གས་གཅིག་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་པའི་གཞུགས་སོ། །

མིག་གི་དབང་པོ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འབྲས་གཞུགས་ཚོས་ཅན། བརྒན་གཅིག་
ཡོད་དེ། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ལྟ་དང་། དེའི་གཞུང་ལུལ་ལྟ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྒྲེ་
མཆེད་པའི་གཞུགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། རེག་བྱའི་ཚྭ་གས་གཅིག་འབྱུང་བས་
བསྐྱུས་པའི་རེག་བྱ་ལས་ལོགས་སུ་བཀར་བའོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གསུམ། ལུལ་ཅན་དབང་པོ་ལྟ་དང་། ལུལ་ལྟ་
དང་། ཚོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་པའི་གཞུགས་སོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་ཡོད་པའི་དང་པོ་མིག་གི་
དབང་པོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞིན།

མིག་གི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཆ་བ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་
གཟུགས་དང་བཅོམ། །

འབྲུང་བ་ཞེས་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་
ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་^༡འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་སྐྱེལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་
བདག་པོའི་སྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། མེ་མོང་དྲངས་པའི་
ནང་དུ་བཞེན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་བཞེན་དུ་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་
འཆར་དུ་རུང་པའི་གཟུགས་དང་བས་^༢བསྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མ་གཟུགས་ཅན་
མཐའ་དག་འབྲུང་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་དང་། ཕྱི་མ་
གཉིས་ཀྱི་^༣རིགས་མི་མ་ཐུན་སེལ་ཏེ། རིམ་བ་བཞེན་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཞན་
དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་བཅོམ། །

གཉིས་པ་རྣ་བའི་དབང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྣ་བའི་དབང་པོ་གང་ཞིན།

རྣ་བའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཆ་བ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་

༡ <<རྒྱ>> རྒྱུ།

༢ <<སྐྱེ>> དྲངས་བས། <<སྐྱ>> དྲང་བས།

༣ <<སྐྱེ>> <<སྐྱ>> ཕྱིས།

གཞུགས་དང་བཅོ། །

འབྲུང་བ་ཞེས་ཏེ། རྣ་བའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། ལྷའི་བྱང་པར་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོན་ས་བྱེད་ལས་གྱི་བྱང་པར་དང་། རང་
གི་ངོ་བོའི་བྱང་པར་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་
མཐུན་སེལ་ཚུལ་སྤྲུལ་ལྟར་འདི་དང་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་བ་སྤྱི་དབང་པོ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། སྤྱི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན།

སྤྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་(ལན)ནི།

རྩ་བ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། སྤྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཞུགས་
དང་བཅོ། །

འབྲུང་བ་ཞེས་ཏེ། སྤྱི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་^༡མཆོན་
ལུས་ཏེ། ལྷ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་ངོ་བོའི་བྱང་པར་གྱིས་མཆོན་ལུས་བའི་ཕྱིར། གོང་
འོག་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྤྲུལ་ཡང་ཆོག་གོ། །

བཞི་བ་སྤྱི་དབང་པོ་བཤད་བ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། སྤྱི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན།

སྤྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་(ལན)ནི།

རྩ་བ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། སྤྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཞུགས་
དང་བཅོ། །

༡ <<ཆོ>> <<ཞེས>> + ལྷ།

༢ <<ཆོ>> <<ཞེས>> གྱི།

འབྲུང་བ་ཞེས་ཏེ། སྤྱི་ས་བྱ་ལྟས་བྱིན་གྱི་ལྷེ་འུ་དབང་པོ་མཆོན་གཞི། ལྷེ་
དབང་པོར་མཆོན། རང་རྒྱ་འབྲུང་བ་བཞི་ལས་སྤྱི་ཞིང་།⁹ ལྷེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
བདག་ཆེན་བྱེད་པའི་གཞུགས་དང་བཅོ། ཁོང་ལོག་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་
མཆོན་རྒྱས་སོ། །

ལྷ་བ་ལུས་གྱི་དབང་པོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལུས་གྱི་དབང་པོ་གང་ཞེན།

ལུས་གྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཆ་བ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། ལུས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་
གཞུགས་དང་བཅོ། །

འབྲུང་བ་ཞེས་ཏེ། ལུས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཆེན་བྱེད་པའི་
གཞུགས་ཅན་དང་བཞི་ལས་སྤྱི་དབང་པོའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །མདོར་བསྡུས་ན་ལྷ་མ་
རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་མཆོན་རྒྱས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལུ་ལྷ་)ལ་ལྷ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལུ་ལྷ་ཡའི་ནང་ཆོན་གྱི་གཞུགས་
བཤད་པ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ།

ཆ་བ། གཞུགས་གང་ཞེན།

གཞུགས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་
བཅོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། མིག་གི་དབང་པོའི་རྟེན་ལུ་ལྷ་ཡའི་དོན་

9 <<ཐོ་>> ཞིང།

གང་ཡིན་པ་སྟེ།

འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཏེ། རྩོན་པོ་ཆོས་ཅན། རོན་ལཱའི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ^༡ འབྲུང་བ་བཞི་ལས་སྟེ་ས་མིང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་
ཡིན་པའི་ཕྱི་དུ། ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མ་ཐུན་སེལ་བ་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་རོ་བོའི་ཁྱད་
པར་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱི་དུ། རོན་ལ་དབྱེ་ན། དགོས་པའི་རོན་
དང་། བརྗོད་བྱའི་རོན་དང་། རྣམ་གྱི་རོན་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཁྱད་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་སྟོང་ཡུལ་གྱི་རོན་ཞེས་སྟོས་ཏེ། མིག་དབང་ལས་^༢ གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་
བརྟན་ཤར་བས་མིག་གི་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་ཞེས་བྱའོ། །ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྩོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། རིང་པོ་
དང་། རྒྱང་ཁུ་དང་། རྣམ་པ་དང་། རྒྱུ་པོ་དང་། རུལ་ཕྱ་པོ་དང་། རགས་པ་དང་། རུལ་
ལེ་བ་དང་། རུལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཐོན་པོ་དང་། དམའ་བ་དང་། གྲིབ་མ་དང་། ཉི་
མ་དང་། སྤང་བ་དང་། སུན་པ་དང་། སྤྲིན་དང་། ཏུ་བ་དང་། ཏུལ་དང་། ཁྱག་རྩ་
དང་། མའོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་མཁའ་ཁ་དོག་

༡ <<རྒྱུ>> རྒྱུ།

༢ <<མ་>><<སྟོང་>> ལ།

༣ <<ལེ>><<སྤང་>> ལ།

གཅིག་པའོ།

འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆོས་
 ཅན། ཉེར་ལྟ་ཡོད་དེ། རྫོན་པོ་སོགས་ཁ་དོག་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་ས་བཞི། ཁ་དོག་
 གི་བཞོད་པ་དང་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱུང་པར་རིང་པོ་དང་བྱུང་དུ་
 སོགས་བརྒྱ། བན་གཞོད་ཀྱི་སྟོན་ས་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་སོགས་བརྒྱད། མིག་ཤེས་
 ཀྱི་པ་རིའི་གཟུགས་མཛོང་བ་ལྟ་བུ་ལ་དགོས་པ་བྱེད་པའི་རྟེན་མཛོན་པར་སྐབས་
 ཡོད་པའི་གཟུགས་དང་། བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡུལ་ཀྱི་དབྱིབས་བྱུང་པར་ཅན་རྣམ་པར་
 རིག་བྱེད་དང་། རྒྱན་ཀྱི་སྟོན་ས་བཞག་པ་རྣམ་མཁའ་ཁ་དོག་གཅིག་པ་རྣམས་སྟེ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྷང་ཁུ་ཞེས་པ་ནི། རྫོ་མེར་འདྲེས་པའི་བྱུང་པར་ཏེ། མེར་པོ་ཤས་ཆེན་ལྷང་
 མེར་དང་། རྫོན་པོ་ཤས་ཆེན། ལྷང་རྫོན་ནམ། ལྷང་ནག་གོ། །འདིར་བཤད་པའི་མཛོན་
 པར་སྐབས་ཡོད་པའི་གཟུགས་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལྷང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 ལས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། མིག་ལ་སོགས་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་པར་རིའི་གཟུགས་
 མཛོང་བ་ལ་ངེས་པར་དགོས་པའི་པར་ཀྱི་སྤང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་
 ཡུལ་ཁ་དོག་གིས་བརྟུས་པའོ། །སྟོགས་ཀུན་ནས་མཉམ་པར་སྤང་བ་ལ་སྟམ་པ་
 དང་། སྤང་འོག་སོགས་འཁོར་ཡུག་དུ་མཉམ་པ་ལ་རྒྱུ་པོའོ། །མཛོད་མན་མེད་པར་
 སྤང་བ་ལ་སྟེ་ལེ་^༡ པ་དང་། མཛོད་མན་ཅན་དུ་སྤང་བ་ལ་སྟེ་ལེ་^༢ པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་

༡ <<མྱ>><<སྟེ>> རྟེན།

༢ <<སྟེ>><<ཞོལ>> བྱུག་འཛུལ།

༣ <<སྟེ>><<ཞོལ>> བྱུག་འཛུལ།

ཏེ། དེ་དག་གི་ཆིག་དོན་ནི་པོ་སྤྲ་ཞིང་། རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན། གཞན་ལས་ཤེས་
པར་བྱལོ། །

གཉིས་པ་(བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱན་པ་)ནི།

ཅ་བ། དེ་ཡང་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་། ཁ་དོག་ངན་པ་དང་། དེ་གཉི་གཞི་བར་མར་གནས་
པ་དང་། ཁ་དོག་དང་འབྲ་བལོ། །

དེ་ཡང་ཞེས་ཏེ། མི་ག་ཤེས་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་སྒྱར་བའི་གཟུགས་ཆོས་
ཅན། བཞིར་འདུས་ཏེ། ཁ་དོག་བཟང་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཁ་དོག་ངན་པ་ཡིད་དུ་མི་
འོང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་བར་མར་གནས་པ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཁ་དོག་དང་
རྒྱང་རིང་པོ་ནས་དཀར་པོ་དང་སྔོན་པོ་ཆེས་གསལ་བ་ལྟར་སྤྲང་ཡང་། ཉེ་བར་
གཏུགས་ན་དེ་ལྟར་མེད་པ་ཁ་དོག་དང་འབྲ་བ་སྤྲིན་དང་དུ་བ་ལྟ་བུ་འདུས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྤྲེལ་གཉིས། ནི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སྤྲེལ་གང་ཞེ་ན།

སྤྲེལ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་
བལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱར་བྱས་པ། རྒྱ་བའི་དབང་པོའི་གཟུང་བའི་དོན་གང་
ཡིན་པ་སྟེ།

འབྲུང་བ་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་སྤྲེལ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། རྒྱ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་ངོ་པོའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། འདིར་བཟུང་དོན་

ཞེས་པ་སྤང་བ་ཤད་པ་སྤང་བ་ཏགས་^१ བ་བར་ཤེས་པ་ད་བྱལོ། །

གཉིས་པ་(དཔེ་མ)ནི།

རྩ་བ། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། གཉིས་ག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཟིན་པ་ལེ་
འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ་ལེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ག་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་། གྲུབ་པས་བསྟན་པ་
དང་། ཀུན་བཏགས་པ་དང་། འཕགས་པས་ཐ་སྟན་བཏགས་པ་དང་། འཕགས་པ་མ་
ཡིན་པས་ཐ་སྟན་བཏགས་པ་ལོ། །

སྒྲ་ཆོས་ཅན། བརྒྱ་གཅིག་ཀྱི་དཔྱད་ཡོད་དེ། ཐན་གཞོན་གྱི་སྟོན་པ་ཡིད་དུ་
འོང་བ་སོགས་གསུམ་དང་། རྒྱའི་སྟོན་པ་ཟིན་པ་ལེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་
སོགས་གསུམ་དང་། བཤད་ཅིང་བསྟན་པ་ལེ་སྟོན་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་སོགས་
གསུམ་དང་། ཐ་སྟན་གྱི་སྟོན་པ་འཕགས་པས་ཐ་སྟན་བཏགས་པ་དང་འཕགས་པ་མ་
ཡིན་པ་ལེ་^१ ཐ་སྟན་གཉིས་ནམས་སུ་ཡོད་པ་ལེ་བྱིད། ཐ་མ་གསུམ་ནི་ཤོ་བར་ཐད་
ལ། བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སུ་གཏོགས་པ་ལེ་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ལག་པ་
དང་དག་གི་སྒྲ་སོགས་དང་། ཐ་པ་ནི། རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་སོགས་དང་། དྲུག་པ་ནི། ལག་པ་
དང་རྩ་རྩ་ཐད་པ་ལེ་སྒྲ་སོགས་དང་། བདུན་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟན་གྱིས་བསྟན་པ་
དང་། བརྒྱད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དེ་ཞེས་སྟོན་པ་ལེ་སྒྲ་དང་། དགྲ་པ་
ནི། བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པ་སོགས་གྱི་སྒྲ་དང་། བརྒྱུ་པ་ནི། མཛོང་བ་ལ་མཛོང་ཞེས་པ་
དང་། མ་མཛོང་བ་ལ་མ་མཛོང་ཞེས་པ་ལེ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལེ་དག་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟན་

१ <<སྟོན་པ་>> བཏགས་པ།

२ <<སྟོན་པ་>> བསྟན་པ།

བརྒྱད་དང་། བརྒྱ་གཅིག་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་དོ། །བཤད་ཅིང་བསྟན་
པ་གསུམ་དུ་ཡང་དབྱེ་སྟེ། རེ་གཉིས་གྱི་བཤད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱི་བཤད་
པ་ལོ། །ཕྱི་མ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་སོ། །

གསུམ་པ་རི་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། རི་གང་ཞེན།

རི་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། ལྷའི་དབང་པོའི་གཟུང་བའི་དོན་གང་

ཡིན་པ་སྟེ།

འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཏེ། རི་ཆོས་ཙན། བྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། རྒྱ་དང་ཡུལ་ཙན་དང་ངོ་པོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མཆོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མཆོན་
ཉིད་ནི། ལྷའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལོ། །གཉིས་པ་། དབྱེ་པ་ནི།

རྩ་བ། རི་ཞེས་པ་དང་། རི་བ་དང་། རི་མཉམ་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྦྲེས་པ་དང་། སྒྱུར་བ་

ལས་སྒྱུར་བ་དང་། སྒྱུར་བ་ལས་སྒྱུར་པ་ལོ། །

རི་ལ་དབྱེ་ན། རུག་སྟེ། བན་གཞོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབང་པོའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་
ཕན་པ་དང་གཞོད་པ་དང་ཕན་གཞོད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་རི་ཞེས་པ་སོགས་གསུམ་
དང་། རེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒོ་གསུམ་ལྷའི་རི་ལྟ་བུ་ལྷན་ཅིག་སྦྲེས་པ་དང་། བདུག་སྒོས་
སྒྱུར་བའི་རི་ལྟ་བུ་སྒྱུར་བ་ལས་སྒྱུར་བ་དང་། ལ་སྒྲ་སྒྲིན་པའི་རི་ལྟ་བུ་སྒྱུར་བ་ལས་

བྱུང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

བཞི་པ་རོ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རོ་གང་ཞེན།

རོ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན་ རོ་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་དང། དབྱེ་
བཅོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། ལྷེའི་དབང་པོའི་གཟུང་པའི་དོན་གང་
ཡིན་པ་སྟེ།

རོ་བྱུང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་རང་གི་རོ་པོ་
གསུམ་གྱིས་མཆོན་པར་བྱ་བའི་བྱིད། མཆན་ཉིད་ནི། ལྷེའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་
རྒྱུར་བཅོ། །དབང་པོའི་གཟུང་ རོ་ན་དུ་བཤད་པ་ནི། འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་མ་
ཆོང་བས་བདགས་མིང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་། དབྱེ་བ་ བཅོ།

ཆ་བ། དེ་ཡང་ཁ་བ་དང། སྒྲར་བ་དང། ཆ་བ་དང། བསྐྱེད་བ་དང། ལན་ཅན་དང། མངར་
བ་དང། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང། དེ་ གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་
དང། ལྷན་ཅིག་སྟེས་པ་དང། སྒྲར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང། སྒྲར་བ་ལས་བྱུང་བཅོ། །

དེ་ཡང་ཁ་བ་ཞེས་ཏེ། རོ་ལ་བརྒྱུག་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རང་གི་རོ་པོའི་སྟོན་ས་
དུག །ལན་གནོད་ཀྱི་སྟོན་ས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ སོགས་གསུམ་དང། ཉེན་གྱི་སྟོན་ས་ལྷན་
ཅིག་སྟེས་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིད། དང་པོ་དུག་ནི། རིམ་པ་བཞེན་དུ། ཉིག་

༡ <<སྟོན་>><<ཞེས་>> གཟུགས།

༢ དགས་ཆེན་འདི་སྟེན་གས་སྟུང་།

༣ <<ལེ་>><<སྒྲར་>> -

༤ <<སྟོན་>><<ཞེས་>> འོངས་པ།

ཏའི་རོ་དང་། སྐུ་རུ་རའི་རོ་དང་། རྩ་བ་གསུམ་གྱི་རོ་དང་། ཨ་རུ་རའི་རོ་དང་། ལན་
ལྷའི་རོ་དང་། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ལྟ་བུའོ། །ཕན་གཞོན་གྱི་སྒྲོན་ས་བསྐྱེད་པ་གོ་བར་ཟད་
དོ། །ཐ་མ་གསུམ་ཡང་རྟོགས་པར་སྐྱ་བས་མ་བྲིས་སོ། །

ལྷ་བ་རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཁྱི་བ་དང་ལན་རྟོ། །དང་
པོ་ནི།

ཆ་བ། རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་གང་ཞེན།

འབྱུང་བའི་རེག་བྱ་བཤད་ཟིན་པས་རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་
རེག་བྱ་གང་ཞེན་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་^༡གཟུང་བའི་དོན་
གང་ཡིན་པ་སྟེ།

འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཏེ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་དང་ཡུལ་ཅན་དང་རང་གི་རོ་པོ་གསུམ་གྱིས་མཚན་པར་བྱ་བའི་
བྱིད་ ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། དབང་པོ་ལ་བཤད་པ་
ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནི། ལུས་^༢ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་གང་ཞིག །སྐ་བ་
སོགས་བཞིའི་སྒྲོན་ས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི།

ཆ་བ། འཇམ་པ་ཉིད་དང་། ལྷུ་པ་པ་ཉིད་དང་། ཡང་བ་ཉིད་དང་། ལྷི་བ་ཉིད་དང་། མཉན་
པ་ཉིད་དང་། ལྷོད་པ་ཉིད་དང་། ལྷོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཁྱང་བ་དང་། བཞེས་པ་

༡ <<རྒྱུར>> བོལ།

༢ <<སྒྲོན>><<ཞོལ>> འདྲ།

དང་། རྟོམ་པ་དང་། ཆེ་མ་པ་དང་། ཉམ་ཡོད་པ་དང་། ཉམ་རྒྱུད་པ་དང་། བརྒྱལ་པ་
དང་། གཡལ་པ་དང་། འབྲེད་པ་དང་། ཉ་པ་དང་། ག་པ་དང་། འཆི་པ་དང་། རལ་པ་
དང་། རལ་སོམ་^༡ པ་དང་། སྤངས་ཆེ་^༢ བཅོ།

འབྲུང་འབྲུར་གྱི་རེག་བྱ་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། དྲངས་མ་དང་དྲངས་མ་མ་ཡིན་
པའི་གནས་སྐབས། དབང་པོ་དང་སྤྱད་བཅོད་པ་དང་སྤྱད་བཅོད་དཀའ་བ་འཇམ་རྩལ་
དང་། འདེགས་སྤྱོད་པ་དང་དཀའ་བའི་སྤོ་ནས་ཡང་ལྷི་དང་། སྤོ་བལ་ལྟར་ཉེ་ཉེ་
པོར་སྤང་བ་མཉེན་པ་ཉིད་དང་། འདུས་འབྲེགས་དང་འདུས་འབྲེགས་མ་ཡིན་པའི་
གནས་སྐབས་བཅིང་བ་ན་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བལ་གྱི་རེག་བྱ་ལྟ་བུ་དང་བཅིང་ན་ཞུས་
པར་མི་འབྲུར་བ་ལྷགས་གྱི་རེག་བྱ་ལྟ་བུ་ལྟོད་པ་ཉིད་དང་། ལྟོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
དང་། ^༣ རྩ་བ་འདོད་པ་སྤྱོད་པའི་རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་གྲང་བ་དང་། ཟས་དང་བཅུང་བ་དོན་
གཉེར་སྤྱོད་པའི་རྒྱང་ཁམས་དང་མའི་ཁམས་གས་ཆེར་འཕེལ་བ་ལས་བྱུང་བ་བགྲུས་
སྟོམ་དང་། འགྲངས་བར་ཐོས་ཤིང་དོམས་བར་འབྱངས་བཞུགས་དེས་ཆེ་མ་པའི་རེག་བྱ་
ཆེ་མ་པ་དང་། ཁམས་མ་སྟོམས་པའི་གནས་སྐབས་གྱིས་ཆེ་མ་པ་ཡང་ཡོད་དོ།

ལུས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱས་ཤིང་ཆོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་དང་ལུས་རིད་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་ཉམ་ཡོད་པ་དང་ཉམ་རྒྱུད་པ་དང་། བརྒྱལ་བ་ལྟར་ཉེས་
པར་ཐོས་པས་འབྲུགས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། འདེག་ཉེན་གྱི་གྲགས་པ་ལྟར་
ན། གནད་^༤ དུ་བརྒྱུན་པ་ལས་རེ་ཤིག་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་འབྲུག་པ་འགགས་པའི་

༡ <<ལེ>><<སྤྱད>> བསོམ།

༢ <<ལེ>><<སྤྱད>> བཅད།

༣ <<སྤོ>><<ཞོལ>> -

༤ <<སྤོ>> བརྒྱད།

གནས་སྐབས་སྐྱེད་པའི་རེག་བྱ་བརྒྱལ་བ་དང་བརྒྱལ་བ་སྐྱེད་པའི་རེག་བྱ་ལ་བརྒྱལ་
 བ་ཞེས་བཏགས་སོ། །ཐག་ལ་གཞོད་པས་མི་བཟོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་གཡལ་བ་
 དང་། རྩ་དང་ས་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རེག་བྱའི་བྱེད་པར་འགྲེང་བ་དང་། ཉན་
 གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་དང་། རྩ་ཆོད་གཏུགས་པའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་དང་། གནད་གཅོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་ན་བ་དང་ཀ་བ་
 དང་འཆི་བ་དང་། བྱ་བ་ལ་རྩལ་གྲགས་^༡ བས་ལུས་ལས་སྤྲུམ་ཅི་རུང་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 རེག་བྱ་དང་། དེ་དང་བྲལ་བའི་ལུས་བརྟན་པའི་རེག་བྱ་ངལ་བ་དང་ངལ་བ་སོས་པ་
 དང་། ལུས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་མདངས་བཟང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རེག་བྱ་
 སྤྲངས་ཆེ་བཅོ། །^༢ མདོར་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། རེག་བྱ་
 འཇམ་པ་ནས་སྤྲངས་ཆེ་བའི་བར་ནམས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཅེས་བཅོ། །

གསུམ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་བཤད་བ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་
 དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་གང་ཞེ་ན།

ཆོས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་(ལན)ལ་གཉིས། བྱངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། གསལ་
 བའི་དབྱེ་བཅོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་ནི་ནམས་པ་ལྡར་བལྟ་སྟེ།

དེ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྡ་ཡོད་དེ། བསྐྱུས་བ་ལས་

༡ <<རྒྱ>> འབྲེང་།

༢ རྩལ་གཏུགས་ཞེས་མིན་ནས་སྤྲུམ།

༣ <<རྒྱ>> <<ཞོལ>> བའི།

༤ <<མེ>> <<སྤྲང>> དེའི།

གྲུང་བ་སོགས་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(གསལ་བའི་དབྱེ་བ་)ནི།

ཆ་བ། བསྐྱུས་པ་ལས་གྲུང་བ་དང་། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་
སྒྲངས་པ་ལས་གྲུང་བ་དང་། ཀུན་བརྒྱུས་པ་དང་། དབང་འབྱོར་བཅོ། །

རིགས་པའི་གཞུགས་ལ་ཡིད་གྱི་ཤེས་པས་ཆ་དང་ཆར་བྱེ་བས་ཡིད་ཤེས་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་སྤངས་པ་སྤང་བ་ནི། བསྐྱུས་པ་ལས་གྲུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །འབྱུང་བ་ཡོད་
ན་གཞུགས་སྤངས་གདགས་པ་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་ན་རྒྱལ་སྤངས་པ་ཉུག་དགས་པ་འབྱུང་
བས། རྒྱལ་སྤངས་གྱི་ཐ་སྤྱད་འདི་ནི་མཐར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་འབྱུང་
འབྱུང་ཞེས་བྱའོ། །ཁ་དོག་བཞིན་དུ་འབྱུང་བས་ཐན་གདགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་
མ་ཡིན་ནོ། །

མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་གྲུང་བ་གཉིས་
ལ་ཡང་། འབྱུང་འབྱུང་དུ་འཛོག་ཚུལ་དེ་དང་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མངོན་པར་
སྐབས་ཡོད་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་སྤངས་བསྐྱུ་སེང་སེང་ལྟ་བུར་སྤངས་པ་སོགས་
སོ། ། ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་གྲུང་བ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པའི་བསྐྱུས་པ་
དང་། སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བར་མས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
གཞུགས་ཞེས་སྤངས་པ་སྤྱི། རང་ཀུན་ནས་སྤོང་བའི་ཀུན་སྤོང་གཞན་གྱི་སྤོང་ཡུལ་དུ་
རིག་པར་མི་བྱེད་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་

༡ <<སྤོང་>><<ཞེས་>> ཆེས།

༢ <<ཞེས་>> + ལ།

༣ <<སྤོང་>><<ཞེས་>> -

༤ <<སྤོང་>><<སྤྱོད་>> བསྐྱུས་

གཟུགས་ཅན་ཇས་ཐུབ་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གཟུགས་ཅན་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་འདོད་པ་ནི། སྤྱུལ་སྤྱོད་པོའི་ལུགས་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་
བཤད་པ་ལྟར། འདིར་ཁས་སྦངས་པར་བྱའོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་ནི། རང་རྒྱ་
འབྱུང་བ་ལས་སྦྱེས་ཤིང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་
སྒྲིམ་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་འོག་ནས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཀུན་བརྟགས་པ་ནི། མི་སྤྱུག་པ་སྒྲིམ་པའི་ཡིད་ལ་གསལ་བར་སྤྲང་བའི་ཀེང་
རུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་སོ། །

དབང་འབྱོར་བ་ནི། ཟད་པར་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དུ་གསལ་
བར་སྤྲང་བའི་ས་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་⁹གཟུགས་བརྟན་ཏེ། འབྱུང་བ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་
ལ་གཟུགས་བརྟན་གཟུགས་བརྟན་དུ་སྤྲང་བ་སྤྲང་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདི་དག་
ཀྱང་། འབྱུང་བ་དམིགས་ཡུལ་བྱས་པ་ལས་དེ་ལྟར་སྤྲང་བ་འགྱུར་བའི་བྱིར། འབྱུང་
འགྱུར་ཞེས་བཏགས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྡར་ཡོད་དེ། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཐོགས་
བཅས་ལ་ཞིག་བ་དང་། ཐོགས་མེད་ལ་ཞིག་བ་དང་། གཟུགས་སུ་བཏགས་པ་སྦངས་
པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་སྤྱུག་པ་སྒྲིམ་པ་དང་། རྣམ་ཐར་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྤྲང་བའི་
གཟུགས་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཆོར་བའི་སྤང་བའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་

9 <<སྒྲི>><<ཞེས>> སའི།

པོ་ནི།

ཆ་བ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན།

:ཚོར་བའི་¹ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང་། རྟེན་
ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུན་བ་དང་། སྤང་གཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱག་ཏུ་བསྐྱུ་བ་དང་། གསལ་བའི་དབྱེ་བས་སོ་རྒྱག་ཏུ་བསྐྱུན་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཚོར་བའི་ཚོགས་རྒྱག་སྟེ།

ཚོར་བའི་ཞེས་ཏེ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱག་ཏུ་འདུས་ཏེ། མིག་
གིས་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་ཕུང་སོགས་རྒྱག་ཏུ་ངེས་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གསལ་བའི་དབྱེ་བས་སོ་རྒྱག་ཏུ་བསྐྱུན་བ་)ལ་གསུམ། གནས་རྒྱས་པའི་སྒོ་
ནས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱག་ཏུ་བསྐྱུ་
བ་དང་། སྤང་གཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་བརྒྱ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡང་རུང་། ¹སྐྱུག་
བསྐྱུལ་ཡང་རུང་། སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བ་ཡང་རུང་བ་
དང་། རྣ་བ་དང་། སྤང་དང་། ལྟེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡང་རུང་། སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཡང་རུང་། སྐྱུག་བསྐྱུལ་¹ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་
ཡང་མ་ཡིན་བ་ཡང་རུང་སྟེ།

1 <<སྒོ>><<ཞེས>> -

2 <<རྒྱས>>སྟེ།

3 <<ཐེ>><<རྒྱས>> + བ།

4 <<ས>><<སྟེ>><<ཙོ>> + བ།

མིག་གི་ཞེས་པ་ནས། རུང་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །གནས་ཀླས་^༡པའི་སྟོན་ས་
ཆོར་བ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོར་བ་གསུམ་ནས་ཡིད་ལ་
བརྟེན་པའི་ཆོར་བ་གསུམ་^༢གི་བར་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདུས་པ་ནི། ལྷལ་
དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རེག་པའི་རྟེན་གྱི་ཆོར་བ་
ཞེས་སོ། །རུང་སྟེ་མ་གསུམ་ནི། མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོར་བར་མཚུངས་པའི་དོན་ཡིན་
ལ། ལྷག་མ་ནམས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་སྟོན་ས་རྟག་རྟ་བུ་བ་)ནི།

རྩ་བ། བདེ་བ་ལུས་ཀྱི་ཡང་རུང་། ལྷག་བསྐྱེད་ལུས་ཀྱི་ཡང་རུང་། ལྷག་བསྐྱེད་ཡང་མ་
ཡིན་པ་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལུས་ཀྱི་ཡང་རུང་། བདེ་བ་སེམས་ཀྱི་ཡང་རུང་། ལྷག་
བསྐྱེད་སེམས་ཀྱི་ཡང་རུང་། ལྷག་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པ་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སེམས་ཀྱི་
ཡང་རུང་།

བདེ་བ་ལུས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཀྱི་ཡང་རུང་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། རྟེན་གྱི་
སྟོན་ས་ཆོར་བ་རྟག་རྟ་ཡང་འདུས་པའི་བྱིར། ལུས་ཆོར་གསུམ། སེམས་ཆོར་གསུམ་
དུ་ཡང་འདུས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་(རྩང་གཉེན་གྱི་སྟོན་ས་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་)ནི།

རྩ་བ། བདེ་བ་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ཡང་རུང་། ལྷག་བསྐྱེད་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་ཡང་མ་
ཡིན་པ་དེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་^༣པ་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ཡང་རུང་། བདེ་བ་ཟང་ཟིང་མེད་པ་

༡ <<ཆོ>><<སྟོ>> + བར་བཞག།

༢ <<ཆོ>> <<ཞེས>> -

༣ <<ས>> ཟིན།

ཡང་རུང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཟང་
 ཟེང་མེད་པ་ཡང་རུང་། བདེ་བ་ཞེན་པ་ བརྟེན་^༡ པ་ཡང་རུང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། སྤྱག་
 བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞེན་པ་བརྟེན་^༢ པ་ཡང་རུང་། བདེ་བ་མངོན་
 བར་འབྱུང་བ་རྟེན་པ་ཡང་རུང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་
 ཡང་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྟེན་པ་ཡང་རུང་བཤོ།

བདེ་བ་ཟང་ཟེང་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་འབྱུང་བ་ བརྟེན་པ་
 ཡང་རུང་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། ཆོར་བ་དེ་ལ་སྤང་གཉེན་གྱི་སྒྲོན་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེར་
 རུང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོར་
 བ་ལྷག ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོར་བ་
 ལྷག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་གཉེན་གྱི་དོན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་^༣

གཉིས་པ་(རྟེན་གྱི་སྒྲོན་པ་བསྐྱེད་པ་) ལ་གཉིས། ལུས་ཆོར་དང་། སེམས་གྱི་
 ཆོར་བཤོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལུས་ཀྱི་གང་ཞེན།

ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་གང་ཞེན་ཞེས་པཤོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ས་ལྟ་དང་མཆུངས་པར་ལྟ་བཤོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་འཕོར་གྱི་ཆོར་བ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་

༡ <<ཅ>> + བ།

༢ <<ས>><<ཤེ>><<ཅ>> རྟེན།

༣ <<ས>><<ཤེ>><<ཅ>> རྟེན།

༤ <<སྤང>><<ཞེན>> བཤོ།

༥ <<ཞེན>><<སྤང>><<སྤྱ>> + རོ།

ཞེས་བྱ་སྟེ། བདག་རྒྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོར་བ་ཡིན་པའི་
བྱིས།

གཉིས་པ་(སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་)ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སེམས་ཀྱི་གང་ཞེན།

སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་གང་ཞེན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཆ་བ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །

ཡིད་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ཆོས་
ཅན། སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདག་རྒྱེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པའི་
འཁོར་དུ་བྱུང་ཞིང་། རྣམ་སྤྲིན་དངོས་བརྟགས་^༡ ཅི་རིགས་པ་འདིས་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་
སྤྱོད་བྱེད་བྱེད་^༢ པས་རབ་དུ་བྱེད་པའི་རིག་^༣ པ་ཡིན་པའི་བྱིས།

གཟུམ་པ་(སྤང་གཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤང་
གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོ་འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་
དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་གང་ཞེན།

ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་ཆོར་བ་གང་ཞེན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཆ་བ། ལུས་ལ་སྤྲེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །

༡ <<ཐྱོ་>><<སྤྱོ་>> བརྟགས།

༢ <<ཐྱོ་>><<སྤྱོ་>> -

༣ <<ཐྱོ་>><<ཞོ་ལ་>> རིགས།

༤ <<ཐྱོ་>><<ཞོ་ལ་>> རོན།

ལུས་ཉེར་ཡིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་ཚོས་
ཅན། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་མི་འདོད་
པའི་ཟང་ཟིང་སྣ་ཚོགས་སྲིད་པར་བྱེད་པའི་ལྡན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། གཉེན་སོ་། ལ་གཉིས། ནི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཟང་ཟིང་མེད་པ་གང་ཞེན།

ཟང་ཟིང་མེད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན་ །ནི།

ཆ་བ། དེའི་སྲིད་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ལོ། །

དེའི་ཞེས་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོར་བ་
གང་ཞིག་། །བདག་འཛིན་གྱི་ས་པོན་ལ་དངོས་སུ་གཞི་དུ་བཞུགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། འཛིག་རྟེན་པའི་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་། ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་
པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ནི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཞེན་པ་རྟེན་པ་གང་ཞེན།

ཞེན་པ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་གང་ཞེན་ཞེས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་། ལན་ །ནི།

ཆ་བ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལོ། །

འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། གཞུགས་སྐྱུག་པ་སོགས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དང་།

མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། ཞེན་བ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། རན་འགྲོའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་སོགས་སྦྱེད་པའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། གཟུགས་སྤྱག་བ་སོགས་སྦྱེས་བྱ་འདོད་པ་ཅན་གྱིས་འདོད་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པས་ན་འདོད་པ་དངོས་སུ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ཡང་འདོད་ལྡན་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་
དུ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ཡོན་ཏན་དང་ཚོས་མཚུངས་པས་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་། གཉེན་སོ་། ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྟེན་བ་གང་ཞེན།

མངོན་པར་འབྱུང་བ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་གང་ཞེན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་། ལན་།

ནི།

ཆ་བ། དེ་དང་མི་ལྡན་པའོ།

དེ་དང་མི་ལྡན་པའོ་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིས་བསྐྱེད་
པའི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། མངོན་པར་འབྱུང་བ་བརྟེན་
པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོར་བ་གང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རེས་མ་བྱུན་པ་ནི། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་གྱིས་བསྐྱེད་པའོ། །འདི་དག་ནི་ཚོར་བའི་སྟོབས་གྱིས་སྦྱོང་བ་
འདྲན་པར་བྱེད་པས་དང་པོར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཚོར་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་
བསྟོམ་པ་དང་། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཚོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་
བྱུང་བའི་སྦྱོང་བ་སྦྱོང་བའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཇི་པ་
དང། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེས།

འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང། དམིགས་
པའི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བ་རྒྱག་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱག་ཏུ་བསྐྱུ་བ་
དང། བརྒྱ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲུབ་རྒྱལ་ཁབ་

འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྒྱག་ཏུ་དེས་ཏེ། འཆད་འགྱུར་རྒྱག་
ཏུ་དེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། བརྒྱ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱག་ཏུ་དབྱེ་བ་
དང། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱག་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་དང། རྩ་བ་དང། སྒྲ་དང། ལྷ་

དང། ལུས་དང། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་ཏེ།

མིག་གི་ཞེས་པ་ནས་འདུ་ཤེས་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
ཆོས་ཅན། རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱག་ཏུ་ཡོད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་
འདུ་ཤེས་སོགས་རྒྱག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་སྒྲུབ་པ་
ནི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཏུ་འདུས་པ་ཤེས་
པའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་བྱུག་ཏུ་བྱེ་བ་ ཉི།

ཅ་བ། གང་གིས་མཚན་མ་དང་བཅས་པ་ཡང་ ཡང་དག་པར་ཤེས་ཤིང་། མཚན་མ་
མེད་པ་དང་། རྩེ་བྱ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་
དོ་སྤྲུལ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་ལོ། །

གང་གིས་ཞེས་ཏེ། མཚན་མ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་
ཤེས་དང་། རྩེ་བྱ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་། ཅི་
ཡང་མེད་དོ་སྤྲུལ་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་བྱེ་བ་བྱུག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ ཉི། བྱུག་གི་དང་པོ་མཚན་མ་
དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས། རྩི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་གང་ཞེ་ན།

མཚན་མ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན་ ཉི།

ཅ་བ། ཐ་སྙད་ལ་མི་མཁས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སྒྲོ་མས་པར་
ཞུགས་པ་དང་། མིད་པའི་ཅེ་མོ་ལ་སྒྲོ་མས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་
གང་དེ་ལས་གཞན་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། །

ཐ་སྙད་ལ་ཞེས་ཏེ། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གསུམ་ཡོད་
དེ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་མཁས་པའི་འདུ་ཤེས། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་
ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས། དམིགས་རྣམས་^༡ གསལ་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སྤྱོད་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༡ <<མེ>><<སྤྲུལ>> -

༢ རྣམ་ཞེས་མིན་ནས་སྤྲུལ།

གཉིས་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་གང་ཞེ་ན།

མཚན་མ་མེད་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ནི།

ཆ་བ། འདུ་ཤེས་གང་མ་གཏོགས་པའོ། །

འདུ་ཤེས་ཞེས་ཏེ། མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་
གསུམ་ལས་ལོག་པ་སྒྲོ་བརྟགས་མིང་གི་མཚན་མ་མེད་པ་བརྟེན་ལ་མ་བྱུང་པའི་
བྱིས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། འདུས་བྱས་དོན་གྱི་མཚན་མ་མེད་པ་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་ལ་མཛོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། དམིགས་
རྣམས་གསལ་པའི་མཚན་མ་མེད་པའི་སྲིད་ཅེ་ལ་སྒྲོམས་པར་བྱགས་པའི་འདུ་ཤེས་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་རྒྱུད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྒྱུད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གང་ཞེ་ན།

རྒྱུད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ནི།

ཆ་བ། གང་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་ཤེས་པའོ། །

གང་གིས་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བཞུགས་ཅམ་ཡང་སྦྱེ་མ་སྦྱོང་པའི་
འདོད་པའི་སོ་སྦྱེ་ཐ་མལ་པའི་བརྒྱུད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཁམས་གོང་མ་ལས་ཆེ་བྱང་ཞིང་ཉོན་མོངས་མང་ལ་འབྱོར་བ་དམན་ཞིང་སྦྱོད་

༡ <<རྒྱུ>> <<ཞེས>> -

༢ རྒྱུད་ཅེས་མིན་ནམ་སྦྱུས།

ཀླུ་དམན་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ན། འདོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་
ཤེས་ལ་ཚུང་དུའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ།

པའི་བ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འདུ་ཤེས་ལ། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་གང་ཞེན།

རྒྱ་ཆེན་པོར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ནི།

ཆ་བ། གང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཤེས་པའོ། །

གང་གིས་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི། རྒྱ་ཆེན་པོར་
གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་འདོད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་ཉུང་ཞིང་
ཡོན་ཏན་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་ལ་ཡང་སྐྱར་དུ་རུང་ངོ། །

ལྷ་བ་ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་གང་ཞེན།

ཚད་མེད་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ནི།

ཆ་བ། གང་གིས་ནཱ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་

མཆེད་ཤེས་པའོ། །

གང་གིས་ཞེས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་
ཡས་སྟེ་མཆེད་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི། ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། རྣམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་སྣམ་པ་དང་། དེ་ལྟར་སེམས་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་
ཉིད་ཀྱང་མཐའ་ཡས་སོ་སྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དམིགས་

བ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་
བཤོད། །དམིགས་པ་སྤྱིར་འགྲོ་བར་མཐུན་པ་དང་། མཐའ་ཡས་སོ་སྟུང་པའི་འཛིན་
སྒྲུངས་མཐུན་པས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་སོ། །

རྒྱག་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་གང་ཞེན།

ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ནི།

ཆ་བ། གང་གིས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཤེས་པའོ། །

གང་གིས་ཞེས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ནུམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཏུ་ཡང་གཟུང་
དུ་མེད་པས་བརྒྱུད་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟུང་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་
འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། བརྒྱུད་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟུང་
པ་དང་། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིད།

བཞི་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་པོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་
པོ་ནི།

ཆ་བ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེན།

འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། མཚན་གཞིའི་གཙོ་བོ་བསྟན་པ་དང་། མཚན་གཞི་མ་ལུས་པར་བསྟུས་ཏེ་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། གཙོ་བོར་བསྟུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སེམས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་པ་
དང་། རྣ་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་
སེམས་པ་སྒྲེ།

སེམས་པའི་ཚོགས་ཞེས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་སོགས་ཀྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཚོས་ཅན། རྣལ་ཏུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་
རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་པ་སོགས་རྣལ་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། གཙོ་མོར་བསྐྱབ་པ་ ལ་གཉིས། སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོད་ཏུ་
འཕྲོ་བའི་རྩྭ་ལ་དང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོད་ཏུ་འཕྲོ་བའི་རྩྭ་ལོ། །དང་བོ་ནི།

ཆ་བ། གང་གིས་དགེ་བའི་བྱིར་ཡང་སེམས་པར་བྱེད། ཀྱན་རྣམས་ཉོན་མོངས་པའི་བྱིར་
ཡང་སེམས་པར་བྱེད།

གང་གིས་ཞེས་ཏེ། སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལ་སེམས་པ་ལ་
'གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་སྒྲེ། དད་སོགས་དགེ་བ་དང་། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་
ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། སེམས་པས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་དབང་གིས་རབ་ཏུ་བྱེ་
བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོད་ཏུ་འཕྲོ་བའི་རྩྭ་ལོ། །ནི།

ཆ་བ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ཡང་སེམས་པར་བྱེད་པ་སྒྲེ།

གནས་སྐབས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་སེམས་པས་
མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་

གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་པ་
ཡང་། སེམས་པས་འདུས་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཐ་སྟོན་དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། མཚན་གཞི་མ་ལུས་པར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ འི།

ཆ་བ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་པ་འདི་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་
གཞན་པའི་སེམས་པས་བྱང་བའི་ཚོས་རྣམས་དང་། སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་
འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་བྱང་སྟེ། སེམས་པ་
དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱང་རྣམས་དང་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚུངས་ལྷན་གྱི་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་
དང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་
མཚན་ཉིད་དང་། སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅི་བ་
དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན།

དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་། ལན་ འི།

ཆ་བ། སེམས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རེག་པ་དང་། འདུན་པ་དང་། རོས་པ་
དང་། རྟན་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། དད་པ་དང་། རོ་ཆ་ཤེས་པ་
དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་། མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཉི་སྤྲུག་མེད་པ་
དང་། བཙུན་འབྱུས་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། བག་ཡོད་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་

དང་། རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་། ང་ཆུ་ལ་དང་། མ་
 རིག་པ་དང་། མེ་ཆོམ་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་
 དང་། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་བ་དང་། ཆུ་ལ་ཁྱིམ་ས་དང་བརྟུལ་ཁྱགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་
 བ་དང་། མོག་པར་ལྟ་བ་དང་། ཁོ་བ་དང་། ཁོན་ཏུ་འཛིན་བ་དང་། འཆབ་བ་དང་། འཆིག་
 བ་དང་། སྒྲག་དོག་དང་། སེར་སྒྲ་དང་། སྒྲ་དང་། གཡོ་དང་། ཆུགས་པ་དང་། རྣམ་པར་
 འཆེ་བ་དང་། རོ་ཆ་མེད་བ་དང་། ཁྱེད་མེད་བ་དང་། ཆུགས་པ་དང་། ཆོད་བ་དང་། མ་
 དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། བཟེད་ངས་⁹ བ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་
 བ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། གཉིད་དང་། འགྱོད་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་དགྱོད་
 པལོ།

སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་ཡོད་དེ། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་
 སོགས་ཀུན་ནས་འགྲོ་བ་ལྟ། འདུན་པ་སོགས་ལྷལ་སོ་སོར་ངེས་བ་ལྟ། དད་པ་སོགས་
 དགོ་བ་བརྟ་གཅིག ། འདོད་ཆགས་སོགས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་དུག ། ཁྱོ་བ་སོགས་ཉེ་
 བའི་ཉོན་མོངས་ཉི་ཤུ། གཉིད་ལ་སོགས་པའི་གཞན་གྱུར་བཞི་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་སྦྱིར་སེམས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བའི་སེམས་གསུམ་དང་། འདོད་
 པའི་མི་དགོ་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ། ལྷང་མ་བསྟན་གསུམ་
 དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ཉེ་བརྟ་གཉིས་སོ། ། ཡང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་
 རོ། །

དེ་ལ་ཀུན་འགྲོ་ལྟ་སོགས་རུང་ཞིག་འཁོར་དུ་མ་ཆང་ན། ལྷལ་གྱི་མོངས་སྦྱོད་

མི་རྫོགས་པས། སེམས་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས། ཡིད་ལ་
བྱེད་བ་དང་སེམས་པས་མདོན་བར་མ་སྦྱབས་^༡ ཤིང། མདོན་བར་འདུས་མ་བྱས་བར་
རྣམ་བར་ཤེས་བ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པས། སེམས་པ་མེད་ན་
ཡུལ་ལ་སྦྱགས་པ་མེད་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་བ་མེད་ན་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གཏོང་བ་
^༢མི་འཐད་པས། དེ་གཉིས་སེམས་^༣ ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོར་བ་
མེད་ན། མྱོང་བ་མེད་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་ན་ཡུལ་གྱི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆན་མ་
འཛིན་པ་མེད་ཅིང། དེ་གཉིས་མེད་ན། རྣམ་ཤེས་དོན་མེད་བར་འགྱུར་བས་ཀུན་ཏུ་
འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །རིག་པ་མེད་ན། རྟེན་མེད་པས། ཆོར་བ་དང། འདུ་ཤེས་དང། སེམས་
པ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

འདུན་པ་སོགས་ལྟ་ནི། ཡུལ་བྱེ་བྲག་ཅན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པས་ཡུལ་སོ་སོར་
ངེས་པ་དང། དད་པ་སོགས་བརྒྱ་གཅིག་ནི། མ་དད་པ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང། མ་
ཆགས་པ་སོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་དགེ་བའོ། །

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བྱུག་ནི། སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་པས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་བྱ་ལ། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ལ་ལྷག་པར་མཁས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། འདིར་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལྟར་རྟོ། །

ཁོ་བ་སོགས་ཉི་ཤུ་ནི། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་པ་
དང། སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱབས་ཆེན་འཕེལ་

༡ <<སྦྱ>><<སྦྱ>> བསྦྱབས།

༢ <<སྦྱ>><<ཞོལ>> གཏོང་བ།

༣ <<སྦྱ>><<ཞོལ>> + ཅན།

ཞིང་སྤྱི་བ་དང་ཉེ་བས་^੧ ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིད་ལ་སོགས་བ་བཞི་ནི། གུན་སྒོང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་དགེ་
མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གང་དུ་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱའོ། །

སྒོ་བ་དཔོན་སྒོ་བརྟན་གྱིས་སེམས་སེམས་སྒྱུར་འདི་དག་གནས་
དང་། དམིགས་བ་དང་། རུས་དང་། རྩས་མཚུངས་བ་ཉིད་གྱིས་མཚུངས་བར་ལྡན་བ་
ཡིན་གྱི། རྣམ་བར་ཤེས་བ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྣམ་བ་མཚུངས་
བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་བ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཙོ་འཁོར་ལྟ་
བྱ། གཟུགས་གྱི་རྣམ་བར་ཤེས་ཞིང་དེ་དམིགས་བ་ཙམ་གྱིས་གཙོ་བོའི་མཚན་ཉིད་
རྩོགས་པའི་དོན་གྱི་གཟུགས་རྣམས་^੨ འཆར་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་ཁས་སྤངས་ན། ཉེས་བ་
དུ་མར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་གོ་བར་སྒྲ་ལ།

རྩས་མཚུངས་པའི་དོན་ནི། གཙོ་བོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ཆོར་བ་ལྟ་བུ་
ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་བྱུང་གི་རིགས་མཐུན་གཉིས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ཉོ། །

གཉིས་བ་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ ལ་རྒྱལ། གུན་འགྲོ་བཤད་བ་དང་། ལུལ་སོ་སོར་
ངེས་བ་ལྟ་བཤད་བ་དང་། དགེ་བ་བརྒྱ་གཅིག་བཤད་བ་དང་། ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་རྒྱལ་
བཤད་བ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཉི་ཤུ་བཤད་བ་དང་། གཞན་འགྱུར་བཞི་བཤད་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་བ་དང་། དེག་བའོ། །ཆོར་བ་
དང་། འདུ་ཤེས་ནི་སྤར་བཤད་བས་ཤེས་བར་བྱའོ། །

དང་པོ་ལ། ཅི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

੧ <<སྒོ>> <<ཞོལ>> -

੨ <<སྒོ>> <<སྒྲ>> གཟུང་རྣམས།

ཙ་བ། སེམས་པ་གང་ཞེ་ན།

སེམས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན་ །ལ་མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་
པོ་ནི།

ཙ་བ། སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ།

སེམས་ཞེས་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ལུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་
པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པ་འོ། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་རྟོག་པ་ལེན་ལ་ཀུན་སྒྲོང་
མེད་ཀྱང་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་ལུགས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་འདི་ཡང་ཡོད་ཅམ་གྱིས་
སེམས་སྒྲོན་ཡོན་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ལུལ་ལ་ཀུན་ཏུ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་རྟོ། །རི་
སྐད་དུ། སྐད་ཅིག་གཞན་དུ་མི་གནས་ཤིང་། བྱེད་མེད་ཡིད་ཀྱང་གང་གིས་ནི། བྱེད་
དང་ལྟར་བཅས་སྤང་བྱེད་པ། སེམས་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས། ཞེས་བྱེད་བཤད་ཀྱི་
དངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཞེས་སྒྲོས་པས་ཚག་མོད། ཡིད་ཀྱི་ལས་
ཞེས་སྒྲོས་ཅི་དགོས་ཤི་ན། ཁ་ཅིག་རྒྱང་གི་ཁམས་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་སྒྲོས་པར་འདོད་ལ། སྒྲོ་བ་དཔོན་སྒྲོ་བ་དྲན་སེམས་པར་
འདུ་བྱེད་པ་ཅམ་སེམས་བྱུང་གཞན་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་
བྱིར་དེ་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དོན་གཅིག་ཀྱང་། མཁས་པའི་མཁས་པ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱེ་
བཤ། ཏུ་བྱེན་སྒྲོས་སོ། །གཉིས་པ་། བྱེད་ལས་ །ནི།

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས་>> རིག་

༢ <<མ>><<སྒྲ>> ལྟར་

༣ <<རྒ>> ཞེས་བྱེད། <<སྒྲ>> བྱེད་བཤད།

ཆ་བ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནས་མ་མེས་མ་འཇུག་པར་
བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ།

དགེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། གང་ལ་འཇུག་པ་དང་། གང་འཇུག་པ་དང་། རི་ལྷར་
འཇུག་པ་གསུམ་གྱིས་མེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ ལ། རི་བ་དང་ཡན་ལོ། གང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞེན།

ཡིད་ལ་^༡ ཞེས་སོ། གཉིས་པ་། ཡན ལ། མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། གང་
པོ་ནི།

ཆ་བ། མེས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྟེ།

མེས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མེས་པ་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་
ལ་གཏོད་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིག་^༢ པོ། མེས་པ་བ་དང་ཡིད་བྱེད་^༣ གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་ནི་མེས་པ་བས་མེས་པ་སྦྱིར་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏོད་པ་ཡིན་ལོ། བསམ་གཏན་གྱི་
ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། དམིགས་པ་ལ་རྒྱན་ལྡན་དུ་གཏོད་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། དམིགས་པ་ལ་མེས་པ་འཛིན་པའི་ལས་ཅན་ལོ།

དམིགས་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་གཞན་ལ་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་

༡ <<ཐོ་>><<ཞོ་ལ་>> + ལ།

༢ <<ཐོ་>><<ཞོ་ལ་>> རིག་ལ།

༣ <<ཐོ་>><<ཞོ་ལ་>> -

བཅོ་ །གསུམ་པ་(རེག་པ་)ལ། རི་བ་ནི།

ཆ་བ། རེག་པ་གང་ཞེ་ན།

རེག་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། གསུམ་འདུས་ནས་དབང་པོའི་འགྱུར་བ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་སྟེ།

གསུམ་ཞེས་ཏེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་དབང་པོ་འགྱུར་བ་
དང་འཛུ་བའི་^༡བདེ་སོགས་སྤྱོད་གྱུར་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་བའི་ཡུལ་གཙོད་པས་རབ་དུ་
བྱེ་བའི་རིག་^༢བཅོ་ །དབང་པོའི་འགྱུར་བ་ནི། དབང་པོ་ཡུལ་ཡིད་དུ་ཡོང་བ་སོགས་
དང་བྱེད་པས་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ལྟར། རེག་^༣པ་ལང་ཡུལ་
ཡིད་དུ་ཡོང་བ་སོགས་བཅད་པས་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བས་ན། ^༤དབང་པོའི་
འགྱུར་བ་དང་འཛུ་བས་དབང་པོའི་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་(བྱེད་ལས་) །ནི།

ཆ་བ། ཚོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཚོར་བའི་ཞེས་སོ། །ཡུལ་ཡིད་དུ་ཡོང་བ་སོགས་བཅད་པས་ནང་དུ་པན་གནོད་
ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའོ། །རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་དུས་
མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་
བྱི་མ་སྟེ་བས་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་ལྡ་ཡོད་པའི་དང་པོ་འདུན་པ་ལ། རི་བ་དང་
ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

༡ <<རྟེན>><<ཞེས>> མིང་།

༢ <<རྟེན>><<ཞེས>> རིག་ལ།

༣ <<རྟེན>><<ཞེས>> དེ་དག་

༤ <<རྟེན>> རྣམ།

ཆ་བ། འདུན་པ་གང་ཞེན།

འདུན་པ་ཞེས་ཏེ། གཉིས་པ་(ལན)ལ། མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་
ནི།

ཆ་བ། འདོད་པའི་དངོས་སོ་ལ། དེ་དང་དེ་ལྡན་པར་བྱེད་འདོད་པ་ཉིད་དེ།

འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་པའི་དངོས་སོ་ལ་དམིགས་ནས། རོན་དུ་གཉེར་
བས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིག་པའོ། །དབྱེན་སྒྲིབ་པར་འདོད་པ་དང་། མི་འབྲལ་བར་འདོད་
པ་དང་། རོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པའོ། །མ་བསམས་པ་ལ་འདུན་པ་མེད་བས་ལུལ་སོ་
སོར་ངེས་པ་བསྟན་ཏོ། །ལྟ་བར་རོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་བས། དེ་དང་དེ་
ཞེས་རྒྱུས་པའི་ཆོག་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(བྱེད་ལས)ནི།

ཆ་བ། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

བརྩོན་འགྲུས་ཞེས་ཏེ། འདུན་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྡན་
ཏེ། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་བྱིར། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲུ་བར་
སྦྲར་བར་བྱུངོ། །

གཉིས་པ་མོས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། མོས་པ་གང་ཞེན།

མོས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་
ནི།

ཆ་བ། དེས་པའི་དངོས་སོ་ལ་རྩི་ལྟར་དེས་པ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ།

དེས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཚད་མས་དེས་བྱིན་པའི་ལུལ་ལ་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་གྱི་
གཞན་དུ་མ་ཡིན་ལོ་སྟུང་དུ་འཛིན་བས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། མི་འཕྲོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཅན་ནོ། །

མི་འཕྲོགས་པ་ཞེས་ཏེ། མོས་པ་གཅེས་སུ་བྱེད་པས་པ་རོལ་གྱི་རྒྱལ་བས་རང་
གི་བྱ་བ་མཐའ་ལས་སྦྱར་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྒན་པ་ལ་ངི་བ་ནི།

ཆ་བ། རྒན་པ་གང་ཞེ་ན།

རྒན་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། འདིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྗེད་པ་མེད་པ་ལྟེ།

འདིས་པའི་ཞེས་ཏེ། སྤར་འདིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་
སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་བརྗེད་པ་མེད་པར་བྱེད་པས་བྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །དབང་
ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ད་ལྟར་པ་ལ་དམིགས་པས་སྤར་
འདིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་གང་ཡང་
རུང་བའི་རྒྱན་ལ་འདིས་པའི་དངོས་པོར་བདགས་པས་སྦྱོན་མེད་དོ། །

ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ། ཆོས་ཉིད་སྤར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་
པས་རྒན་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཆོག་མན་
ཆད་དུ། ཆོས་ཉིད་ཅམ་རྟོགས་ཟིན་མ་བརྗེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་
ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་མ་ཆང་བར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ངི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན།

ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་སོ། །ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། བརྟག་པའི་དངོས་སོ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དེ།

བརྟགས་པའི་ཞེས་ཏེ། བརྟགས་ཟིན་པའི་དངོས་སོ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱན་ལྷན་
དུ་འཛོག་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་བྱེད་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་རིག་པ་ལོ། །བྱེད་ལས་
ནི།

ཆ་བ། ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཤེས་པའི་ཞེས་ཏེ། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས། ཇི་ལྟ་བཙམ། ཇི་སྟེད་
པ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པས་སོ། །

ལྟ་བ་ཤེས་རབ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཤེས་རབ་གང་ཞེན།

ཤེས་རབ་ཅེས་ཏེ། ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། བརྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སོའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ།

བརྟགས་པ་ཞེས་ཏེ། བརྟགས་བྱའི་དངོས་སོ་སྦྱོན་དང་ལྷན་བཙམ། ཡོན་ཏན་
དང་ལྷན་པ་སོགས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་སྤྱེ་བའི་རིག་པ་ལོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། སོམ་ཉི་བརློག་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པས་སོམ་ཉི་ལྟོག་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

གསུམ་པ་དགོ་བ་བཅུ་གཅིག་ལ་དོན་རྒྱག་དུ་བསྟུ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་པའི་དུས་སུ་
འབྱུང་བའི་དད་བ་དང་། སྤྲིག་པ་ལས་བརློག་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་

དང་། དགེ་བ་ལ་འབྲུག་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་མ་^੧ ཆགས་པ་སོགས་བཞི་
 དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་བསྐྱོམ་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་
 རྒྱངས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་^੨ ཆགས་བྲལ་སྐྱོམ་པའི་དུས་སུ་
 འབྱུང་བ་བག་ཡོད་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། སེམས་ཅན་ལ་བན་འདོགས་པའི་དུས་སུ་
 འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་མི་འཆེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། དད་བ་གང་ཞེ་ན།

དད་བ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལ་མཆོན་ཉིད་དང་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་
 ནི།

རྩ་བ། ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། རྣམ་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་
 བ་དང་། དད་བ་དང་འདོད་བ་སྟེ།

ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། ལས་འབྲས་སོགས་རི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་སྟུང་
 དུ་ཡིད་ཆེས་བ་དང་དང་བ་དང་འདོད་བ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གང་ཞིག །མ་དང་
 པའི་དངོས་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་རིག་བའོ། །དགེ་མི་དགའི་ལས་འབྲས་དང་། རྒྱག་
 ཀུན་རྒྱ་འབྲས་སོགས་སྤྱོད་བ་མེད་པར་ཡོད་པས་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་
 ལྟར་གནས་སྟུང་དུ་ཡིད་ཆེས་བ། མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་བ་དང་། དཀོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་མངོང་ནས་སེམས་དང་བར་
 བྱེད་བ་དང་པའི་དད་བ་དང་ནོར་བུ་རྒྱ་^੩ རྒྱངས་བྱེད་གྱིས་རྒྱུ་རྒྱུ་གྱི་སྟེན་པ་སེལ་བར་བྱེད་

੧ <<རྒྱ>><<ཞེས་>> -

੨ <<མ>><<སྤྱ>> གྱིས།

੩ <<ཞེས་>> -

པ་བཞིན་ནོ། །འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སོགས་འབད་ན་ཐོབ་ནུས་པ་ལ་ཐོབ་
པར་བྱའོ་སྙམ་པ་འདོད་པའི་དད་པ་སྟེ་དད་པ་གསུམ་སོ། །གཉིས་པ། བྱེད་ལས་^༡ །

ཆ་བ། འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

འདུན་པའི་ཞེས་ཏེ། དད་པས་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ཆེས་ནས་དོན་
གཉིར་གྱི་འདུན་པ་འཕྲེན་པར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་(ཐིག་པ་ལས་བརྒྱུ་ག་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་དོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་) ལ་གཉིས། དོ་ཆ་ཤེས་
པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བཞི།

ཆ་བ། དོ་ཆ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན།

དོ་ཆ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། བདག་ཉིད་ལ་^༢ ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་འཛེམ་པ་སྟེ།

བདག་ཉིད་ལ་ཞེས་ཏེ། རང་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་
པས་རབ་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ལེགས་པར་སྦྱོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཉེས་པར་ཞེས་ཏེ། ལྷོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྦྱོད་སྦྱོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་
ཁྲེལ་ཡོད་ལ་རྩི་བཞི།

ཆ་བ། ཁྲེལ་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ན།

ཁྲེལ་ཡོད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

༡ << ཐུ >> << སྙ >> + རི།

༢ << ས >> << རྟེ >> << ཅ >> ལས།

ཆ་བ། གཞན་ལ་^༡ ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་འདྲེས་པ་སྟེ།

གཞན་ལ་ཞེས་ཏེ། གང་ཞིག་གཞན་ནས་ཆོས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། ཉེས་
སྦྱོད་ལ་འདྲེས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ལོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། དེའི་ལས་ཅན་ཉིད་དོ། །

དེའི་ཞེས་ཏེ། སྤྲུལ་ལྟ་རོ། །

གསུམ་པ་། དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ཆགས་པ་སོགས་བཞི་ ལ་བཞི། མ་
ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཏི་སྤྱག་མེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་སོ། །དང་
པོ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། མ་ཆགས་པ་གང་ཞེ་ན།

མ་ཆགས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་^༢ ལན་ལ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་
ཀྱིས་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི།

ཆ་བ། མིད་པ་དང་མིད་པའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་སྟེ།

མིད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། མིད་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པའི་
དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ནས་མ་ཆགས་ཤིང་། མི་ལེན་པའི་
རབ་དུ་བྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་རོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཉེས་པར་ཞེས་ཏེ། འོག་མ་གཉིས་དང་བཅས་པ་གོ་སྤྲོད། །གཉིས་པ་། ཞེ་སྤང་མེད་
པ་ ལ་དྲི་བ་ནི།

༡ <<མ>><<ཞེ>><<ཆ>> ལས།

༢ <<ཆོ>><<ཞིགས>> + ལ།

ཆ་བ། ཞེ་སྤང་མེད་པ་གང་ཞེན།

ཞེ་སྤང་མེད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་གནས་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་མཉམ་སེམས་པ་^༡མེད་པ་སྟེ། ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་
རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་རྟོ། །

སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ཞེ་སྤང་དངོས་
སྤྱ་འཛོམས་ཤིང་གཞོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་མཉམ་སེམས་
མེད་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིག་བཏོ། །གསུམ་པ་། གཏི་སྤྱག་མེད་པ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། གཏི་སྤྱག་མེད་པ་གང་ཞེན།

གཏི་སྤྱག་མེད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སམ། ལྷུང་ལས་སམ། བསམ་པ་ལས་སམ། རྟོགས་པ་
ལས་ཤེས་ཤིང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་སྟེ། ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་
པའི་ལས་ཅན་རྟོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། སྤྱི་ས་ཐོབ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། བསྟོམས་
སྤང་གང་རུང་གི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས། གཏི་སྤྱག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་བརྟན་པ་དང་བཅས་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིག་བཏོ། །བརྟན་པ་ནི་ཤེས་རབ་
དང་། བརྟེན་འགྲུས་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་རྟོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཇུས་གཉིས་མཚུངས་པར་
ལྷན་པ་མི་སྲིད་པས། འདིར་ནི་བརྟེན་འགྲུས་སམ། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་

༡ <<ཐེ>><<སྤྱང>> -

༢ <<ཐེ>><<སྤྱང>> ལུས།

ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟན་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ།

བཞི་པ་(བརྟན་འགྲུས་)ལ་རྩེ་བཞི།

ཅ་བ། བརྟན་འགྲུས་གང་ཞེ་ན།

བརྟན་འགྲུས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དབྱེ་བའི་སྒྲོན་ནས་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི།

ཅ་བ། གོ་ཆ་དང། སྒྲོར་བ་དང། མི་ཡོངས་^༡ བ་དང། མི་ལྡོག་པ་དང། ཚོག་པར་མི་
འཛིན་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྒྲོ་བ་སྟེ།

གོ་ཆ་དང་ཞེས་ཏེ། དགེ་བ་ལ་^༢སེམས་མངོན་པར་སྒྲོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་
བའི་རིག་པ་འོ། །དང་པོར་བསམ་པའི་སྒྲོན་ནས་མངོན་པར་སྒྲོ་བ་དང། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲོར་
བས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་སྒྲོ་བ་དང། དགེ་བ་སྦྱེས་པ་ན་སེམས་མི་ཁྱུ་པའི་དབང་ཏུ་
བྱས་ནས། མི་ཡོངས་^༣ བ་སྟེ། བདག་དམན་པར་བཟུང་ནས་སེམས་ཁྱུ་པ་མེད་པའི་
སྒྲོ་བ་འོ། །གཞན་ལ་སོགས་པའི་འགལ་ཆེན་གྱི་^༤མི་ལྡོག་པར་སེམས་སྒྲོ་བ་དང། མ་
ཉམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས། དགེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་
ཚོག་པར་མི་འཛིན་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྒྲོ་བ་འོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། དགེ་བའི་སྒྲོགས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་བྱེད་པ་དང། ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་
ལས་ཅན་ནོ། །

དགེ་བའི་ཞེས་ཏེ། དགེ་བ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང། ཐོབ་པ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

༡ <<ས་>><<ལྷེ>><<ཙ>> འགོད།

༢ <<སྒྲོ>><<ཞོལ>> -

༣ <<སྒྲོ>><<ཞོལ>> འགོ། <<སྒྲ>> འགོད།

༤ <<སྒྲ>><<སྒྲ>> གྱིས།

བཞི་པ་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་བྱལ་བསྒྲོམ་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ ལ་རྩེ་
བཞི།

ཅ་བ། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་གང་ཞེན།

ཤིན་ཏུ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་གཙོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་དང་
སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དེ།

ལུས་དང་ཞེས་ཏེ། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་
བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལག་རྩེས་འཛིག་པར་བྱེད་ཅིང་། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་རྒྱན་གཙོད་པར་བྱེད་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་རྟོ། །ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་བཀག་ནས་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་སྒྲིད་པ་ལྟར། དགེ་བ་
ལ་བཀོལ་རུང་དུ་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ཀྱི་
དབང་གིས་དགེ་བ་སྦྱབ་པ་ལ་ལས་རུང་དུ་མ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་བཀག་ནས་རི་ལྟར་འདོད་
འདོད་དུ་དགེ་བ་ལ་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པའོ། །ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱེད་པའི་
སེམས་བྱུང་ལ་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཞེས་བྱའི། ལུས་སེམས་དངོས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་སྒྲ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་པར་བྱིན་ལམ་རིམ་གྱི་ཞི་
གནས་སྦྱབ་པའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་⁹ སེལ་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །

སྦྱིབ་པ་ཞེས་ཏེ། ཤིན་སྤངས་ལ་གནས་པའི་དབང་གིས་གནས་ངན་ལེན་ལས་

9 <<ལེ>><<སྦྱར>> + རྣམ་བཤ།

གནས་གྱུར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་སྒྲུབ་སྒྲོམ་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་བག་ཡོད་དང་བཏང་
སྒྲོམས་ལ་གཉིས། བག་ཡོད་དང་། བཏང་སྒྲོམས་སོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བཞི།

ཆ་བ། བག་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ན།

བག་ཡོད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཉི་སྤྱག་མེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་
བཅས་པ་ལ་གནས་ནས། གང་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་བསྒྲོམ་པ་དང་། ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་སེམས་སྤང་བ་ལྟེ།

མ་ཆགས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་མེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་ལ་
བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་གང་ཞེ་ན། །དགེ་བའི་ཆོས་བསྒྲོམས་ཤིང་། ཟག་བཅས་
ལས་སེམས་བསྤང་བས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ལོ། །དགེ་བའི་ཆོས་ནི་ཟག་བཅས་དང་
ཟག་མེད་དོ། །སེམས་བསྤང་བ་ནི། ཟག་པ་མངོན་གྱུར་སེལ་བ་དང་། ས་བོན་འཇིག་
རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉམས་སྤང་བར་བྱེད། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་
བྱངས་འབྱེན་པ་ལོ། །འཇུག་པའི་དམིགས་རྣམ་ལོག་པའི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱལོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕྱན་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

འཇིག་རྟེན་པ་ཞེས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ཕྱན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་

བྱེད་པ་དང་། རོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་། བཏང་སྟོམས་^༡ །ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། བཏང་སྟོམས་གང་ཞེན།

བཏང་སྟོམས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཉི་སྤྱག་མེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་
བཅས་པ་ལ་གནས་ནས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པ་དང་མི་མཐུན་
པ། སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སེམས་རྣལ་དུ་འདུག་^༢ པ་ཉིད་དང་། སེམས་ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་པར་གནས་པ་ཉིད་དེ།

མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་མེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་
ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་གང་ཞེན། བྱིང་རྒྱོད་འགོག་པའི་རྩྭ་བ་ཆེན་པོས་
བསྐྱིམ་མི་དགོས་པར་སེམས་བྱིང་རྒྱོད་གྱིས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་
སེམས་བྱུང་ངོ་། །སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བཞག་པའི་ཆོ། བྱིང་རྒྱོད་ཅུང་ཟད་
བྱུང་དུ་དོགས་ཀྱང་བསྐྱིམ་པ་དང་བཅས་པས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་མི་འབྱུང་བ་
སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་དང་། བྱིང་རྒྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བརྟེན་པའི་བསྐྱིམ་པ་མི་
དགོས་པར་དུ་སེམས་པ་རྣལ་^༣ དུ་འདུག་པ་ཉིད་དང་། ཐ་མར་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་ཕྱིན་ཆད་རྩྭ་བ་མ་བྱས་ཀྱང་བྱིང་རྒྱོད་མི་འབྱུང་བར་ཐག་ཆོད་པ་སེམས་
ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་གནས་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་^༤ ལས་ཅན་ནོ། །

༡ <<མེ>><<སྟོམ>> འདུག

༢ <<རྒྱོ>><<ཞོལ>> བརྒྱལ།

༣ <<མེ>><<སྟོམ>> + རྟེན་བྱེད་པའི།

ཀུན་ནས་ཞེས་ཏེ། སྤང་མོད་སོགས་ཀྱི་སྐབས་མི་^੧འབྲེད་བཅོ། །

དུག་པ་། སེམས་ཅན་ལ་མན་འདོགས་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་^੨ལ་རྩི་བ་ནི།

རྩ་བ། རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་གང་ཞེན།

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆེན་ཉིད་ནི།

རྩ་བ། ཞེ་སྤང་མེད་པའི་ཆར་གཏོགས་པ། སྤྱང་རྩེ་བའི་^੩སེམས་ཉིད་དེ།

ཞེ་སྤང་མེད་ཅེས་ཏེ། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་མེད་པའི་ཆ་ཤས་གང་
ཞིག །སེམས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་ལ་དེ་དང་བྲལ་ན་སྤྱམ་དུ་མི་བཟོད་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་
སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྲེད་ལས་ནི།

རྩ་བ། ཐོ་མི་འཆེས་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

སེམས་ཅན་ལ་གསོད་པ་དང་། བརྟེག་པ་སོགས། ཐོ་མི་འཆེས་པའི་ལས་
ཅན་ལོ། །

བཞི་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་བཤད་པ་ལ་དུག་གི་དང་པོ་འདོད་ཆགས་ལ་རྩི་
བ་ནི།

རྩ་བ། འདོད་ཆགས་གང་ཞེན།

འདོད་ཆགས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆེན་ཉིད་ནི།

རྩ་བ། ཁམས་གསུམ་པའི་རྩེ་སུ་ཆགས་པ་སྟེ།

ཁམས་གསུམ་པའི་ཞེས་ཏེ། ཉེན་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཐག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཡིད་མོང་དུ་མཐོང་ནས་དོན་

੧ <<སྤྱང་>><<ཞེས་>> -

੨ <<མི་>><<ཐུང་>> པའི་སྤྱང་རྩེ་ནི།

དུ་གཉིས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་སེམས་བྱང་རྟོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

སྤྲན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་གྱི་སྤྲན་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
ཁོང་ཁྱོལ་ངེ་བ་ནི།

ཅ་བ། ཁོང་ཁྱོལ་གང་ཞེན།

ཁོང་ཁྱོལ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་གནས་གྱི་ཆོས་
རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་སྟེ།

སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། དམིགས་རྣམ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་གསུམ་
གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མི་བཟོད་ཅིང་གཞོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པ་ཀུན་ནས་མནར་
སེམས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་སེམས་བྱང་རྟོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། དེག་པར་མི་གནས་པ་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

དེག་པར་ཞེས་ཏེ། མི་འདོད་པ་ལ་དངོས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་། མི་འདོད་པའི་རྒྱ་
ལ་སྤྱོད་པའོ། །

གསུམ་པ་ང་རྒྱལ་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཅ་བ། ང་རྒྱལ་གང་ཞེན།

ང་རྒྱལ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། འཇིག་ཆོག་ལ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཁེངས་པ་སྟེ།

འཛིག་ཆོག་ས་ཞེས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱལོ། །འཛིག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ཅིང་སེམས་ཁེངས་པའི་གཞི་གང་རུང་ལ་སེམས་དམིགས་
ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། མི་གུས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལྟར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

མི་གུས་པ་ཞེས་ཏེ། དངོས་དང་རྒྱུད་པས་མི་འདོད་པ་ལ་སྦྱོར་བའོ། །

བཞི་པ་མ་དེག་པ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། མ་དེག་པ་གང་ཞེ་ན།

མ་དེག་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། ཁམས་གསུམ་པའི་མི་ཤེས་པ་སྟེ།

ཁམས་གསུམ་པའི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱལོ། །སྲིད་པའི་སས་བསྐྱེད་པའི་མི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་། བདག་མེད་པའི་དོན་རིག་
པའི་འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། ཆོས་རྣམས་ལ་ལོག་པར་ངེས་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་

འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཆོས་རྣམས་ལ་ཞེས་ཏེ། ལོག་རྟོག་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། ཉོན་མོངས་དང་ལས་
དང་ཆེའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་སྟེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ལྷ་པ་ཐེ་ཆོམ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཐེ་ཆོམ་གང་ཞེ་ན།

ཐེ་ཆོམ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་སྟེ།

བདེན་པ་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཕགས་པའི་
བདེན་པ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་
པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག །དགོ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་དོ། །བྱེད་
ལས་ནི།

ཆ་བ། དགོ་བའི་ཚྭོགས་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

དགོ་བའི་ཞེས་ཏེ། དགོ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐོས་ནས་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །

རྟེན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་གསུམ། སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ལྟར་
གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་ལྟ་ཡོད་པའི་དང་པོ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་རྩི་བ་དང་ལན་ནོ། །རྩི་བ་ནི།^༡

ཆ་བ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་གང་ཞེན།

འཛིག་ཆོགས་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་རྣམས་ལ་བདག་དང་^༢ བདག་གིར་ཡང་དག་པར་

རྩིས་སུ་ལྟ་བའི་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། རྫོ་ཕྱོས་དང་། རྟོག་པ་དང་། ལྟ་བ་གང་

ཡིན་པ་སྟེ།

ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་། རྣམ་པའི་རྣམ་གངས་
རྣམས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་དབང་པའི་

༡ <<རྩི>> <<རྩིལ>> -

༢ <<ཐེ>> <<ལྟར>> གསལ།

ངའོ་སྐྱུ་མ་བའམ། ང་ཡི་འོ་སྐྱུ་མ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་རྟོ། ། སྤང་པོའི་ཚོགས་
 གྱུན་གང་ལ་ཡང་བདག་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་ང་དང་ང་ཡི་ར་ཞེན་པའི་འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་
 ལ་ཡོད་ཀྱི། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་རྗེ་པོ་དང་། སྤང་པོ་དེའི་དབང་སྦྱར་བྱར་འཇིན་པ་
 བློ། ཀུན་བདུས་མ་གཏོགས་ལྷན་སྐྱེས་ལ་མེད་དོ། ། བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་པ་
 བློ། མཐར་འཇིན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའོ། ། ཡང་དག་པར་ཞེས་པ་
 བློ། བསམ་པས་བདེན་པ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་དང་། རྗེས་སུ་ལྟ་བཞི་དེ་ལྟར་རྟོགས་
 པར་བྱེད་པའོ། ། རྣམ་གངས་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དེ་ལ་མི་སྒྲིག་པ་དང་། རོན་དུ་
 གཉེར་བ་དང་། རབ་དུ་འབྱེད་པ་དང་། མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་
 པའི་རོན་རྟོ། ། འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་རྟོ། །

ལྟ་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་མཐར་འཇིན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ངི་བ་ནི།

ཆ་བ། མཐར་འཇིན་པར་ལྟ་བ་གང་ཞེས།

མཐར་འཇིན་ཅེས་སོ། ། ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་དག་ལ་རྟག་པའམ་ཆད་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་
 སུ་ལྟ་བའི་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། རྫོང་ལྟོས་དང་། རྟོག་པ་དང་། ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་
 རྟོ།

ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཞེས་ཉེ། འཇིག་ལྷས་བཟུང་བའི་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་

རྟག་པལ་མ།^༡ ཆད་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། དབྱ་མའི་ལམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་^༢ བར་དུ་གཏོང་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །

དབྱ་མའི་ཞེས་ཏེ། མཐའ་བྲལ་རྟོགས་པའི་དབྱ་མའི་ལམ་ལ་བར་དུ་གཏོང་བའི་
ལས་ཅན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལྟ་བུ་མཆོག་འཛིན་ལ་^༣ བ་ནི།

ཅ་བ། ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཞེ་ན།

ལྟ་བུ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། ལྟ་བུ་དང་ལྟ་བའི་གནས་ཉི་ཤེས་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་པོ་དག་ལ་མཆོག་
དང། གཙོ་པོ་དང། རྟེན་པར་དུ་འཕགས་པ་དང། དམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་
བའི་བཟོད་པ་དང། འདོད་པ་དང། རློ་བློས་དང། རྟོག་པ་དང། ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།

ལྟ་བུ་གཞན་ནམས་དང་དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་གནས་སྤང་པོ་ལ་
མཆོག་སོགས་སུ་ལྟ་བུ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །སྤུལ་དུ་བྱུང་བས་མཆོག་
དང་འདི་ལས་ལྟག་པར་གཞན་མེད་པས། གཙོ་པོ་གཞན་ལས་བྱུང་ཞུགས་པས་བྱུང་
པར་དུ་འཕགས་པ་དང་འདི་དང་སྦྲུམ་པ་^༤ གཞན་མེད་པས་དམ་པར་ལྟ་བའོ། །བྱེད་
ལས་ནི།

ཅ་བ། ལྟ་བུ་དང་པ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །

༡ <<རྟོ་>><<ཞེས་>> བའི།

༢ <<མེ་>><<ལྟར་>> བའི།

༣ ཡོངས་འཛིན་པེ་ཤེས་ཀྱི་ལ་མཆོན་གྱི་མེས་ས་མེས་ས་བྱུང་ནས་བཞག་(ཤོག་༡༣) ཏུ་འདི་དང་མཉམ་པ། ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་རས་སྦྲུམ།

བཞི་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་ལ་དེ་བཞི།

ཆ་བ། ཚུལ་ཁྱིམས་དང་བརྟམ་བླགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཞེ་ན།

ཚུལ་བྱིམས་དང་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་པ། ཚུལ་ཁྱིམ་ས་དང་པར་ལ་ཁྱུག་ས་དང་། ཚུལ་ཁྱིམ་ས་དང་པར་ལ་ཁྱུག་ས་ཀྱི་ལམ་ས་
 ཉེ་པར་མེན་པའི་ཐུང་པོ་ལྷ་པོ་དག་ལ་འདག་པ་དང་། རྩོལ་བ་དང་། དེས་པར་འབྲིན་
 པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྷ་པའི་བཞོད་པ་དང་། འོད་པ་དང་། རྩོ་རྩོས་དང་། རྩོག་པ་
 དང་། ལྷ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།

ཚུལ་ཁྱིམ་ས་དང་ཁེས་ཏེ། ལྷ་དན་གྱིས་ཀྱང་ནས་སྤྱང་བའི་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་
དང་། ཐ་མལ་བའི་སྤྱོད་པ་སྤངས་ནས་གཡང་གཞི་འཆང་བ་སོགས་ལུས་དག་གི་
འཇུག་པའེས་བར་བྱེད་པའི་བརྒྱལ་ཁྱེད་དང་། དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་སྤང་པ་
ལ་དམིགས་ནས་དག་ཞོལ་སོགས་སུ་ལྷ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཞིག་པ་
འདག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་ཞོལ་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་ངེས་བར་
འབྱིན་པ་ལྷ་བའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། རལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

འདོད་པའི་འབྲས་བྱས་༩ ཐར་པ་སོགས་མི་ཐོབ་ཅིང་མི་འདོད་པའི་འབྲས་བྱས་༩
ཐོབ་པས། ངལ་པ་འབྲས་བྱས་མེད་པའི་རྟེན་གྱིས་ལས་ཅན་གྱི།

ལྷ་པ་ལོག་ལྷ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། འོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཞེ་ན།

१ <<सू->><<विद्य->> श्रवण

३ <<आ>><<इ>> आ

ལོག་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། ཀླུ་ལས། འབྲས་བྱའས། བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། ཡོད་པའི་དངོས་པོ་
འཛིག་པ་སྟེ། ལོག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། གློ་བོས་
དང་། རྟོག་པ་དང་། ལྷ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།

ཀླུ་ལས་ཞེས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་བའི་ཀླུ་འབྲས་དང་། ལྷ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་
དང་། འདི་ནས་བྱི་མར་འགོ་བ་སོགས་གྱི་བྱེད་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་སོགས་ཡོད་པའི་
དངོས་པོ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མེད་ཅེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་འས། གླུ་བ་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། དགེ་བའི་རྩ་བ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་དང་། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དཔལ་དུ་འཛིན་པའི་
རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ལས་ཅན་དང་། དགེ་བ་ལ་མི་
འཇུག་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

མྱང་བྱ་དང་དོར་བྱ་སྟེས་ཟིན་པ་ལ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དོར་བྱ་དང་མྱང་
བྱ་འབྱུང་འབྱུར་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་འཛེན་པར་བྱེད་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་གངས་ངེས་པའི་ཀླུ་མཆོན་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཅོད་སྤང་
ངོ། །དང་པོ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། ལྷ་བ་ལྷ་པོ་འདི་དག་ལས་སྟོ་འདོགས་པའི་ལྷ་བ་ནི་དུ། སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྷ་
བ་ནི་དུ་ཞེན།

ལྷ་བ་ལྷ་པོ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། བཞེན་སྟོ་འདོགས་པའི་ལྷ་བ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ལ་ངོ་མོ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྟོ་

འདོགས་པ་དང་། ལྷ་བ་ལ་མཆོག་དང་འདག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་ནི་
པལ་ཆེར་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྷ་བའོ། །

བཞི་ནི་ཞེས་ཏེ། ལྷ་བ་ངན་བ་ལྟར་གངས་ངེས་ཏེ། མེད་བར་ཡོད་པར་སྒྲོ་
འདོགས་པའི་ལྷ་བ་བཞི། པལ་ཆེར་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྷ་བ་དང་ལྟར་ངེས་པའི་
ཕྱིར། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ལྷ་བ་བཞི་ཡོད་དེ། དུལ་ལ་གང་ཞིག་བདག་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་
པར་མཉེན།^༡ དེ་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་པ་བྱུང་བར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ལྷ་ངན་ལ་
མཆོག་དང་། ལྷ་ངན་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོ་དང་ལ་དག་གོལ་^༢ དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་བཞིར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོག་ལྷ་ནི། པལ་ཆེར་སྐྱར་བ་འདེབས་དང་། དབང་ལྷག་འགྲོ་བའི་རྒྱར་
འཛིན་པས་^༣སོགས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་(ཚད་རྒྱ)ལ་གཉིས། :ལྷ་ངན་ རྒྱག་ཏུ་ཅ་གཉིས་ལ་འདོགས་པ་སྐར་བ་
དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷ་བ་བཅུ་བཞི་ལ་འདོགས་པ་སྐར་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

རྩ་བ། སྒོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པའི་ལྷ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་པའི་མཐར་རྟོག་པའི་ལྷ་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལྷ་བ་དུ་ཞིག་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན།

སྒོན་གྱི་མཐར་ཞེས་ཏེ། ལྷ་ངན་ལྟར་ངེས་ན་མདོ་སྡེ་ཆངས་པའི་བྱ་བ་ལས་
གསུངས་པའི་ལྷ་བ་རྒྱག་ཏུ་ཅ་གཉིས་དེར་རི་ལྟར་འདུས་སྟམ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་
ལན་ནི།

རྩ་བ། གཉིས་སམ། ཐམས་ཅད་ལས་སོ། །

༡ <<རྒྱ>> + དང་།

༢ <<རྒྱ>> <<ཞོལ>> རྩོག་

༣ <<ཞོལ>> <<རྒྱ>> <<སྐྱ>> བ།

༤ <<རྒྱ>> ལྷ་དབང་། <<ཞོལ>> ལྷ་བ།

གཉིས་སམ་ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་འདིར་སྟོན་གྱི་མཐར་རྟོགས་^੧ པའི་ལྟ་བུ་ནི་བཙེ་
བརྒྱད་དེ། འདི་ལྟར་རྟག་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་དང་། ཁ་ཅིག་རྟག་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་
ཀྱི་བཞི་དང་། རྒྱ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉིས་དང་། མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དུ་སྤྲོ་
བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་དང་། ལྟ་མི་སྤོང་བར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་རྟག་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་བསམ་གཏན་པ་འགའ་
ཞིག་གི་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་རྒྱ་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུ་
དང་། བཞི་བརྒྱད་དང་། བརྒྱད་ཅུ་རྒྱ་པ་དང་། ལྟ་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་
ཅན་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་རན་བ་ཤི་བ་རྣམས་དེ་དང་དེ་ཉིད་དུ་སྤྲོ་བར་མཐོང་ནས་
བདག་དང་འཛིག་ཅིན་མཐོང་བ་ལྟར་རྟག་གོ་ཞེས་སྤྲོ་བའོ། །

ཁ་ཅིག་རྟག་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་ནི། ཚངས་ཆེན་གྱི་འཁོར་འགའ་ཞིག་གི་
ནས་མིར་སྤྲོས་ནས་དབེན་པར་བསམ་གཏན་བསྐྱབས་ཏེ་མངོན་ཤེས་སྤྲོས་ཏེ་བལྟས་
བས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་མ་ཤི་བར་མཐོང་ནས། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་རྟག་ལ་ལྟ་གཞན་
རྣམས་མི་རྟག་ཅེས་པ་དང་། ཚངས་པ་ཆེན་པོས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་མི་རྟག་ཅིང་
སེམས་མི་འགག་པར་མཐོང་ནས། འབྱུང་བ་རྣམས་མི་རྟག་ལ་སེམས་རྟག་ཅེས་པ་
དང་། འདོད་ལྟ་ཅེ་བས་རབ་དུ་བསྐྱས་པ་ཞིག་ཅིང་མོས་རྒྱ་པའི་བཞིན་ཉམས་
ཏེ། ཤི་བ་ན་མིར་སྤྲོས་ཏེ་མངོན་ཤེས་སྤྲོད་དེ་བལྟས་བས་རང་གི་སྤར་གྱི་རྒྱ་པོ་རྣམས་
མ་ཤི་བར་མཐོང་ནས་ལྟ་ཅེ་བས་བསྐྱས་པ་རྣམས་མི་རྟག་ལ་གཞན་རྣམས་རྟག་ཅེས་
པ་དང་། ལྟ་གྲོགས་ལ་ཡིད་འབྱུགས་པ་ཁ་ཅིག་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤི་སྤྲོས་

੧ <<མ་>><<ཅ་བཞི>> རྟོག

੨ <<རྒྱ>><<ཞིག་>> ཏེ།

ནས། སྤྲ་མ་ལྟར་མཛོན་ཤེས་སྤྱིད་དེ་བལྟས་བས། གཞན་རྣམས་མ་གྱི་བར་མཛོང་
ནས་ལྟ་ཡིད་འབྱུགས་བ་དག་ནི་མི་རྟག་ལ་གཞན་རྣམས་རྟག་གོ་ཞེས་ལྟ་བཤོ།

རྒྱ་མེད་བར་སྤྱ་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མེད་བར་
སྤྱ་བ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་གྱི་འཛོམས་བའི་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་འདོད་
གཟུགས་སུ་སྤྱེས་བ་ན། མཛོན་ཤེས་དང་ལྟན་བའི་བྱང་སྤོང་འགའ་ཞིག་གིས་དེའི་
རྒྱ་སྤྲ་མ་གང་ཡིན་ལྟས་མ་མཛོང་ནས་ལུས་དང་སེམས་སོགས་སྒོ་བྱར་དུ་འབྱུང་
བར་བལྟ་བ་དང་། རྟོག་གེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མེད་བར་སྤྱ་བ་ནི། ཆར་བ་དང་རྒྱུང་
སོགས་སྒོ་བྱར་དུ་འབྱུང་ཞིང་གིང་རྣམས་ལ་ཡང་རེ་འགའ་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བུ་
སྒོ་བྱར་དུ་འབྱུང་ཞིང་། རེས་འགའ་མི་འབྱུང་བར་མཛོང་ནས་བདག་དང་འཇིག་
རྟེན་རྒྱ་མེད་བར་སྤྱ་བཤོ།

མཐའ་དང་ལྟན་མི་ལྟན་དུ་སྤྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་ནི། བྱི་རོལ་བའི་བྱང་སྤོང་
མཛོན་བར་ཤེས་བ་དང་ལྟན་བ་འགའ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐའ་མ་ཆད་བར་གྱུར་ཏམ་
འོན་ཏེ་ཆད་བར་གྱུར་སྤྱམ་དུ་ཡང་དག་བར་ཆོལ་བར་འདོད་བ་ན། གང་གི་ཆེ་འཇིག་
བའི་བསྐྱལ་བ་བྱན་བ་དེའི་ཆེ་ནི་མཐའ་ཡོད་བའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་རོ། །གང་གི་ཆེ་
འཆགས་བའི་བསྐྱལ་བ་བྱན་བའི་ཆེ་མཐའ་མེད་བའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་རོ། །ཡང་དེ་དག་
ལུལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཐའ་ཡང་དག་བར་ཆོལ་བར་འདོད་བ་ན་གང་གི་ཆེ་འོག་ཏུ་མནར་
མེད་བ་ཡན་ཆད་ལས་མ་མཛོང་ཞིང་། སྤྱིད་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་མན་ཆད་ལས་མ་
མཛོང་ལ། ཐད་ཀར་ཐམས་ཅད་པ་རོལ་བྱད་བའི་མཐའ་ལ་རྟོགས་བ་ཡིན་ནོ། །བྱི་མ་དེ་

༡ <<རྒྱ>><<སྤྱ>> བལྟས་བས། <<ཞོལ>> ལྟས།

༢ <<རྒྱ>><<ཞོལ>> གཞི།

དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་ཡི་གེའི་བྱང་པར་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ལ། རྟོན་གྱི་བྱང་
པར་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་མི་སྤྱོད་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་ནི། སྤྲོ་མ་བྱང་བ་དང་། རྟོགས་པ་མངོན་
པའི་ང་ཀླུ་ཅན་དང་། སྤྲོ་བྱང་བ་རྣམས་པར་མ་ངེས་པ་དང་། ཤེས་པ་ཞལ་ཅིང་ཀུན་ཏུ་
སྤོངས་པ་བཞི་ལས། མངོན་པར་མཐོ་བའི་ལམ་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ངེས་པར་
ལེགས་པའི་ལམ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་རྣམས་ལ་
བརྩམས་ཏེ། སྤི་བ་སྤིས་པ་ན། བདག་ནི་ལྷ་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ་སྤྲོ་མ་དུ་དམ་བཅས་
ནས། གང་དུ་འཆི་བ་མེད་པ་རྣམས་པར་དག་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་རྒྱ་
ལས་བརྩམས་ཏེ། སྤི་བ་སྤིས་པ་སྤྱང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེར། སྤི་བ་སྤིས་པ་རྣམས་ལ་
ཆིག་གཞན་དང་གཞན་དུ་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར་བ་དང་། ཕྱིར་རྒྱོལ་དང་མ་ཐུན་པའི་རྩལ་
གྱིས་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལ་རྒྱོལ་བ་དང་པོ་ནི། རུན་སྤྲོ་བ་དང་མི་ཤེས་ཡོད་པར་འཛིགས་ཤིང་
འཛེམ་པའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསལ་པོར་ལམ་འདེབས་པར་མི་བྱེད་
དོ། །གཉིས་པ་ནི་རང་གི་རྟོག་པ་ལ་འཛིགས་པ་ཡོད་དེ། བཀྲལ་ཞིང་བརྟག་པའི་
འཛིགས་པ་དང་། རུན་དུ་སྤྲོ་བ་དང་ལོག་པར་ལྷ་བས་ཀྱང་འཛིགས་ཤིང་འཛེམས་
པའི་ཕྱིར། བདག་ནི་རྟོགས་པ་མངོན་པའི་ང་ཀླུ་ཅན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་མི་
བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་བཀྲལ་ཞིང་བརྟག་པ་དང་། རུན་དུ་སྤྲོ་བ་དང་ལོག་པར་ལྷ་བས་

༡ <<སྤྲོ>><<ཞོལ>> གཞི།

༢ <<སྤྲོ>><<སྤྲོ>> བས།

འཛིགས་ཤིང་འཛེམ་བའི་ཕྱིར་བདག་ནི་སེམས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གསལ་པོར་ལན་
འདེབས་བར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཆོག་གཞན་དང་གཞན་ཏུ་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར་
བས་སྔོང་བར་བྱེད་དོ། །བཞི་པ་ནི་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པ་དང་འཛིགས་ཤིང་འཛེམ་པ་
ཁོ་ན་སྟེ། མངོན་མཛོད་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་^༡ཡི་གེ་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་བའི་
ཕྱིར། བདག་ནི་^༢སྔོངས་བའོ་ཞེས་གསལ་པོར་མི་བྱེད་བར་གཞན་ཁོ་ན་ལ་ཀུན་ངེས་
ནས་དེ་དང་མཐུན་བར་བྱེད་བས་ཆོག་གིས་སྔོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་འདི་སྟམ་ཏུ་ཕྱིར་ཞོལ་བ་ནམས་འོང་ན་དེར་གཡོས་སྐྱབ་བར་བྱའོ་སྟམ་
ཏུ་ངེས་པ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བར་གྱུར་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་ཅི་རིགས་
བར་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་ལ་རྟོག་^༣བའི་ཕྱིར། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྟོག་^༤བ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དག་ནི་བྱུང་བའི་བའི་ཕྱིར་སྔོན་གྱི་མཐའ་ཡིན་པས་
སོ། །དེ་དག་མདོར་བསྐྱས་པའི་སྔོན་ནི། རྟག་དང་ཁ་ཅིག་རྒྱ་མེད་དང་། མཐའ་ལྡན་དེ་
བཞིན་ལྟ་མི་སྔོང་། ཞེས་བའོ། །

ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར་འདུ་
ཤེས། ཡོད་པར་སྒྲ་བ་ནམས་ཀྱི་བརྒྱ་དྲག་དང་། མེད་པར་སྒྲ་བ་ནམས་ཀྱི་བརྒྱ་དྲ་
དང་། གཉིས་མིན་ཏུ་སྒྲ་བ་ནམས་ཀྱི་བརྒྱ་དྲ་དང་། ཆད་པར་སྒྲ་བ་ནམས་ཀྱི་^༥བདུན་
དང་། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཁོལ་བར་སྒྲ་བ་ནམས་ཀྱི་ལྟ་ཡིན་ནོ། །

༡ <<ཐ་>> གྱི།

༢ <<ཐ་>> <<སྟུ་>> + མིན་གྱི།

༣ <<སྔོ་>> <<ཞོལ་>> རྟོགས།

༤ <<སྔོ་>> <<ཞོལ་>> རྟོགས།

༥ <<སྔོ་>> <<ཞོལ་>> གྱིས།

དེ་ལ་འདུ་ཤེས་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་བརྒྱུད་ཀྱི། བདག་གཟུགས་
དང་ལྷན་འདུ་ཤེས་ཅན། མི་ལྷན་འདུ་ཤེས། གཉིས་ཡིན་འདུ་ཤེས། གཉིས་ཀ་མིན་འདུ་
ཤེས་ཅན་བཞི་དང་། བདག་མཐའ་དང་ལྷན་པ་དང་། མི་ལྷན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་
དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པ་འདུ་ཤེས་ཅན་ཉེ་བཞི་དང་། བདག་བདེ་བ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱེལ་བ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་
བཞི་དང་། བདག་གཅིག་ལྟ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་དད་པ་དང་། རྒྱུ་ལྟ་ཡིན་པ་དང་། ཆད་
མེད་པ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལྟ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་བརྒྱུད་ཀྱི། བདག་གཟུགས་ཅན་ཡིན་
འདུ་ཤེས་མེད་ཅེས་བ་ནས། བདག་མཐའ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་གཉིས་ཀ་མིན་འདུ་ཤེས་
ཞེས་པའི་བར་བརྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་ཀ་མིན་པར་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱུད་ཀྱི། སྤྱ་མ་བརྒྱུད་པོ་དེ་ཉིད་ལ་འདུ་
ཤེས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་བ་བརྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

ཆད་པར་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱུད་ཀྱི། འདོད་པའི་མི་དང་ལྷ་དང་གཟུགས་ཁམས་
པ་གཟུགས་མེད་སྒྲེ་མཆེད་ངེས་བཞི་སྒྲེ། བརྒྱུད་རྣམས་མ་གྱི་བར་དུ་ནད་དང་བཅས་
འབྲས་དང་ཟུག་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་གྱི་ནས་ཡེ་མེད་དུ་སྒྲ་བའོ། །

ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་བར་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་འཛེམ་
མེད་དུ་སྒྲོད་པས་གྲོལ་བ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པས་གྲོལ་བར་ལྟ་བུ་རྣམས་
ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་པལ་ཆེར་མ་འོངས་པའི་ཆ་ལ་རྟོག་པས་དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་མའི་མཐར་
རྟོག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་མདོར་བསྟུས་པའི་བསྟོམས་ནི། འདུ་ཤེས་ཡོད་སྒྲའི་

བཅུ་རྩ་ག་དང་། མེད་དང་གཉིས་མིན་བརྒྱད་བརྒྱད་དང་། ཆད་པར་སྦྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་
བདུན། ཆེ་འདི་ཉེད་ལ་ཕྱོད་ལྟའི་ལྷ། ཞེས་སོ། །

ལྷ་བ་རྩ་ག་ཅ་གཉིས་པོ་འདི་དག་དོན་རྩ་ག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྩ་
དང་། སྟོན་རྩ་འགྲོ་བ་དང་། ཉེན་དང་། རྩས་དང་། ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་བ་དང་། སྦྱེ་བའི་
གནས་སོ། རྩ་ནི་འཛིག་ཆོག་ལ་ལྷ་བ་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཆོས་ལོག་ཐོས་པ་སྟོན་རྩ་བ་དང་། བསམ་གཏན་ནམ་རྟོག་གི་ལ་བརྟེན་བ་
དང་། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་རྩས་ལ་དམིགས་ནས་སྟོན་གྱི་མཐར་རྟོག་བ་དང་། མ་
འོངས་པའི་རྩས་ལ་དམིགས་ནས་བྱི་མའི་མཐར་རྟོག་བའོ། ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་བ་
ནི། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་བ་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་བ་འོ། །

གཞི་བསྐྱུ་བ་ལས། རྟག་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདི་ལ་བདག་གཟུགས་ཅན་རྩ་
རྟོག་ལ་བྱི་མ་པན་ཆད་གཟུགས་ཅན། འདུ་ཤེས་ཡོད་མེད་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པར་རྟོག་གོ། ཆད་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདི་བྱི་གཉིས་ཀར་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་
རྟོག་བ་དང་། ལྷ་བ་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོད་པའི་བདག་གཟུགས་ཅན་དང་
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་སོགས་སོ། སྦྱེ་བའི་གནས་ནི། བསམ་གཏན་སོགས་
ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་བར་བཤད་དོ། ལྷ་བ་རྩ་ག་ཅ་གཉིས་ལྟར་བཤད་པའི་ལྷ་བ་ལྷ་
པོར་མ་འདུས་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། རོ་པོ་དབང་བཅན་པར་བྱས་ན། མཐར་འཛིན་

༡ <<ཞེས་>> འགྲོ། <<སྦྱ་>> <<སྟོན་>> མེད་།

༢ <<སྟོན་>> <<ཞེས་>> རྟོགས།

༣ <<སྟོན་>> <<ཞེས་>> རྟོགས།

༤ <<སྟོན་>> <<ཞེས་>> རྟོགས།

༥ <<སྟོན་>> <<ཞེས་>> རྟོགས།

གྱི་ལྟ་བ་དང་། ལོག་ལྟ་གཉིས་སམ་རོ་སྒྱུ་འབྲས་མ་ལུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 ཐམས་ཅད་ལས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ཅི་རིགས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་སུ་
 འདུས་ཚུལ་ནི། སྔོན་གྱི་མཐར་ཉྟག་པའི་ནང་ནས་བཟུང་དང་། བྱི་མའི་མཐར་ཉྟག་པའི་
 ནང་ནས་ལྟ་སྟེ། བཅོ་ལུ་ནི་ལོག་ལྟ་ས་བསྐྱས་ལ། ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་མཐར་འཛིན་གྱི་
 ལྟ་བས་བསྐྱས་ཏེ། ཆད་ལྟ་བུ་ན་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་རྟག་ལྟོ། །འཁོར་དང་བཅས་པ་
 ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཅི་རིགས་སུ་འདུས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྟག་
 དཔྱད་ཀྱི་ས་དང་། གཞི་བསྐྱ་བ་སོགས་ལས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཟུ་བཞི་ལ་དོགས་ས་སྤང་བ་ །ལ་ཚོད་བཞི།

ཆ་བ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་སོ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལྟ་བ་དུ་ཞིག་
 ལས་སྤང་བར་རིག་པར་བྱ་ཞེན།

ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཞེས་སོ། །འདི་བ་པོའི་བསམ་པ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་
 བ་བཟུ་བཞི་ལྟ་བ་ལྟར་མ་འདུས་ན། ལྟར་གངས་ངེས་པ་ཉམས་ལ། འདུས་ན་རི་ལྟར་
 འདུས་སྟམ་དུ་དོགས་པའོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། གཉིས་སམ། ཐམས་ཅད་ལས་སོ། །

གཉིས་སམ་ཞེས་ཏེ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཟུ་བཞི་སྤང་བཤད་པའི་ལྟ་
 བ་ལྟར་མ་འདུས་པའི་སྔོན་མེད་པར་ཐལ། རོ་སོ་དབང་བཅན་པར་བྱས་ནས། མཐར་
 འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ལོག་ལྟ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན། ལྟ་སོ་ཐམས་ཅད་ལས་སྤང་སྟེ། ལྟ་སོ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དུ་མ་
 བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཟུ་བཞི་ལ་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་ནི། བདག་དང་འཛིག་

རྟེན་རྟག་ མི་རྟག་ གཉིས་ཀ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །སྤྱི་མཐུན་
མཐའ་ལ་བརྟེན་བཞིན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་པ་དང་། མི་ལྟན་པ་
དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་སོ། །སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ལྟ་བུ་
ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བུ་བཞིན། རྟོལ་བའི་བདག་ལ་བསམ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྟོང་མཉམ་ཆད་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་དང་། གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པར་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །ལུས་སྟོག་རྩལ་གཅིག་དང་། རྩལ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བུ་ལུས་
སྟོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བུ་གཉིས་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གང་གི་འདོད་པ་ཡིན་པ་
ནི། གངས་ཅན་པ་དང་། རྒྱུང་མཉམ་པ་དང་། གཅེར་བྱ་པ་དང་། གནས་མ་བྱ་བ་རྣམས་
ཀྱི་འདོད་པ་སྟེ། གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅིའི་བྱིར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་པ་ཞེས། །ལུས་
ན་རྒྱལ་བ་མི་གསུང་བཞུགས། །གང་བྱིར་དེ་ལྟར་ཟབ་པའི་ཆོས། །སྟོད་མིན་འགྲོ་ལ་
མི་གསུང་བ། །དེ་ཡི་བྱིར་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །ཀུན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་
ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདྲི་བ་པོས་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་¹བརྩམས་ནས་འདྲི་
བ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་བསྟན་པའི་སྟོད་དུ་རེ་ཤིག་མི་རུང་བར་དགོངས་ནས། བདག་
མེད་པར་མ་བསྟན་ཞིང་། བྱད་གཞི་མེད་པའི་བྱད་ཆོས་མི་རུང་བར་དགོངས་ནས། ཅི་
བ་དེའི་ལན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(འཇིག་རྟེན་ལས་ལྟ་བུ་བྱེ་བྱག་དུ་བཤད་པ་) ལ་གསུམ། བདག་འཇིན་གྱི་
དཔྱད་གསུངས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གི་བར་བྱ་བ་བདག་གི་བར་དང་། རྣམ་པའི་

འཛིན་སྐྱབས་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་བསྟུ་བ་དང་། དམིགས་པ་
ལ་དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་སྒྲོས་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་
དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉེས་པ་གང་གཟིགས་ནས། སྤང་པོ་དང་། ཁམས་
དང་། སྤྱི་མཆེད་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ལྡས་བདག་བསལ་བ་མཛད་ཅེན།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན་ །ནི།

ཅ་བ། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་ལྟ་གཟིགས་ནས་
ཉེ། མཚན་ཉིད་དང་མི་མ་གཅིག་པའི་ཉེས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་པ་དང་། རང་
དབང་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། ལུས་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། བསྐྱིལ་མི་དགོས་པར་ཐར་
བར་འགྱུར་པའི་ཉེས་པ་སོ། །

འཛིག་ཚོགས་ལ་ཞེས་ཉེ། འཛིག་ལྟས་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་
བདག་རྟག་པ་གཅིག་སུ་རང་དབང་ཅན་དུ་ཁས་སྐྱབས་པ་དེ་ལ། དེགས་པ་དང་འགལ་
བའི་གཞོད་པ་ལྟ་ཡོད་པ་སོ། །འདི་ལྟར་གང་ཞིག་གི་བདག་དེ་ཡོན་ཏན་སྤང་པོ་དང་
བཅས་པའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་དམ། སྤང་པོ་གཏན་མེད་དུ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། སྤང་པོ་དང་
ངོ་པོ་གཅིག་དུ་ཡོད་དམ། ཐ་དད་དུ་ཡོད། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གང་ཞིག་བདག་དང་
སྤང་པོ་ངོ་པོ་གཅིག་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། གང་ཞིག་བདག་རྟག་པ་གཅིག་སུ་རང་དབང་
ཅན་དུ་ཁས་སྐྱབས་ལ། སྤང་པོ་ལྟ་མི་རྟག་དུ་མ་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས། མཚན་
ཉིད་མི་མ་གཅིག་པའི་ཉེས་པ་རྟག་དངོས་དང་མི་རྟག་པ་ངོ་པོ་གཅིག་པ་མི་རུང་བའི་

ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྤང་པོ་ལ་བདག་དོན་གཞན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་
 དམ། སྤང་པོ་བདག་གི་དབང་བསྐྱར་¹ སྤང་ཡོད་དམ། སྤང་པོ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཐ་
 དད་དུ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མི་རྟག་པར་ཐལ། མི་རྟག་པས་བསྐྱས་
 པའི་སྤང་པོ་ལ་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལུག་ལྟར་དོན་གཞན་གྱི་ཚུལ་དུ་བརྟེན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྤང་པོ་ལ་བདག་རང་དབང་ཅན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་
 མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་གཞན་ནས་
 གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན། བདག་གི་ངོ་པོ་གཏན་མེད་དུ་ཐལ། སྤང་
 པོ་ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གིས་² བདག་དམིགས་རྩང་མ་དམིགས་པས་
 ཁེགས་པའི་ཕྱིར། སྤང་པོ་གཏན་མེད་དུ་ཡོད་ན་ཡང་། ལམ་སློམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
 འབད་པས་བསྐྱིམ་³ མི་དགོས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་ཟག་གཏོད་
 ནས་སྤང་པོའི་འཆིང་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྣམ་པའི་འཛིན་སྐྱངས་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་བ་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བ་)ལ་
 གཉིས། འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་ལ་ཁྱི་བ་དགོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། གང་ཉི་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་དག་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་མཐའ་ཉི་ཤུ་
 པོ། གཞུགས་བདག་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། བདག་གཞུགས་དང་ལྟན་པ་དང་། གཞུགས་
 བདག་གི་ཡིན་པ་དང་། གཞུགས་ལ་བདག་གཞན་པ་དང་། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
 དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། བདག་རྣམ་པར་

1 <<སྤང་>> བསྐྱར།
 2 <<སྤང་>> <<སྐྱུ་>> ཤི།
 3 <<སྐྱུ་>> <<ཞེས་>> བསྐྱིམ།

ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་གི་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལ་བདག་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ། བདག་ཏུ་ལྷ་བཞི་དུ། བདག་གིར་ལྷ་བཞི་ཏུ་ཞེན།
གང་ཉི་ལའ་ལེན་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། བདག་དང་བདག་གིར་ལྷ་
བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། བཅོ་ལྷ་བདག་གིར་ལྷ་བར་བཞག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལྷ་ནི་བདག་ཏུ་ལྷ་བཅོ། བཅོ་ལྷ་ནི་བདག་གིར་ལྷ་བཅོ། །

ལྷ་ནི་ཞེས་ཏེ། འཇིག་ལྷ་ཉི་ཤུ་རྣམ་པའི་འཇིན་སྤངས་ལ་ལྷོས་ཏེ། གཉིས་སུ་
འདུས་ཏེ། ལྷ་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་དང་། ལྷག་མ་བཅོ་ལྷ་བདག་གིར་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
གཉིས་པ་། བཅོ་ལྷ་བདག་གིར་ལྷ་བར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ །ལ། ཇི་བ་དང་ལན་ནོ། ཇི་
བཞི།

ཆ་བ། ཅིའི་བྱིར་བཅོ་ལྷ་བདག་གིར་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེན།

ཅིའི་བྱིར་ཅེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། འབྲེལ་⁹ བས་བདག་གིར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་གྱུར་བས་བདག་གིར་འགྱུར་བ་
དང་། ཐད་དུ་མི་འབྲུག་པས་བདག་གིར་འགྱུར་བའི་བྱིར་སོ། །

འབྲེལ་བས་ཞེས་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷ་བདག་ཡིན་པར་ལྷ་བ་ཡིན། གཟུགས་འགྱུར་
བ་དང་འགྱུར་འགྱུར་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་བཞིན་ཏུ་བདག་གྱུར་དེའི་རང་བཞིན་ཏུ་ལྷ་
བཅོ། །བདག་སྤང་པོ་ལྷ་དང་ལྷན་པར་ལྷ་བ་ནི། སྤང་པོ་ལྷ་བདག་དེའི་བྱིར་
བཅུ། ལས་སུ་བྱ་བར་ལྷ་བཅོ། །སྤང་པོ་ལྷ་བདག་གི་བ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་ནི། སྤང་པོ་ལྷ་

9 <<ལྷ་>> འབྲུག་ <<ཅི་>> འབྲེལ་

འདོར་བ་དང་ལེན་པ་ལ་བདག་དེས་དབང་བསྐྱུར་བར་ལྟ་བུའོ། །ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བདག་གཞན་པར་ལྟ་བུའི། བདག་དེ་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་ཐད་ད་མེད་པར་ལྟ་བུའོ། །ཐུན་བར་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ལྔ་བདག་གི་བར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་བདག་དང་འབྲེལ་བས་བདག་གིར་འགྱུར་བར་ལྟ་བུའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་གི་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་འི། བདག་གིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ལ་བདག་དབང་བསྐྱུར་བས་བདག་གི་བར་འགྱུར་བར་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བདག་གཞན་པར་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ལྔ་བདག་གི་བར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་དང་ཐད་ད་ཀྱི་འཇུག་པས་བདག་གིར་འགྱུར་བར་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་རོ། །

གཤམ་པ་། དམིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་རྫོས་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་། ལ་གཉིས། ཁྱི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ད་བྱད་པའི་གཞི་ཅན་ཞེས་བྱའས། མ་ད་བྱད་པའི་གཞི་ཅན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།

འཛིག་ཆོགས་ལ་ཞེས་ཏེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་ན། རྫོ་ལྟོས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མི་རིགས་སོ་སྟེ་མ་ནས་ཁྱི་བའོ། །གཉིས་པ་ལན་ནི།

ཅ་བ། མ་ད་བྱད་པའི་གཞི་ཅན་ཞེས་བཞེད་པར་བྱ་སྟེ། ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་བྱི་རྫོ་བཞིན་ནོ། །

མ་ད་བྱད་པའི་ཞེས་ཏེ། གང་ཞིག་བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་ན་ཡང་། འཛིག་ལྟ་ལྟོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཞིག་བདག་ཡོད་མེད་རིགས་པའི་ད་བྱད་པ་བྱས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྫོ་སྟེ་པའི་ཕྱིར། མ་ད་བྱད་པར་སྟེ་བ་ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་འཛིན་བྱི་རྫོ་བཞིན་ནོ། །འཛིག་ལྟ་

ལྷན་སྐྱེས་སྤངས་བྱེད་གཙོ་བོར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་རིག་པའི་དབྱུང་བ་ལ་ལྷན་ཀྱང་སྤངས་སྤངས་སྤངས་སྤངས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་
པར་བསྐྱོན་དོ། །

ལྷ་བ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་སོ་
སོ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་བརྟུ་དང་། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་
ལྷན་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་
བརྟུ་དངོ། །དང་པོ་ལ་བྱུག །ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པའི་གནས་ཁོ་བ་དང་འཁོན་འཛིན་
དང་། བན་ཚུན་སྤངས་བའི་གནས་འཆབ་པ་དང་འཆིག་པ་དང་། རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་
པའི་གནས་སྤྲུག་དོག་དང་སེར་སྤྲུག་དང་། འཆོ་བ་ཉམས་པའི་གནས་རྒྱ་དང་གཡོ་
དང་། གཞན་ལ་མི་འདུད་པའི་གནས་རྒྱགས་པ་དང་། མི་བཟོད་པའི་གནས་རྣམ་པར་
འཆོ་བའོ། །གཉིད་དང་འགྲོད་པས་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ལ། རྟོག་དབྱེད་
ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྟོག་ཅིང་དབྱུང་པས་བརྟེན་ངས་པ་དང་ལུས་ངལ་བ་
དང་། སེམས་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བས་བཞི་པོ་ཡང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པར་བསྐྱེས་ཏེ། གཞི་སྤྲུག་ཆོགས་ལས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞིར་ཡང་
བཤད་དོ། །རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་སའི་བསྐྱེད་པ་ལས། འོག་པར་འདུན་པ་དང་། འོག་པར་མོས་
པ་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཐ་དད་དང་མཚུངས་ལྷན་བརྟུར་བཤད་
ལ། འདིར་ནི་བརྟུང་དུ་མཇུག་དོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་སོ་སོ་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་
བརྟུ་པལ་ཆེར་འདོད་པའི་སས་བསྐྱེས་ཁོ་ན་དང་། སྤྲོས་སྤངས་ཀྱི་རིགས་དང་། ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྷན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁོ་བ་དང་། འཁོན་འཛིན་རྟོ། །དང་པོ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཁོ་བ་གང་ཞེན།

ཁོ་བ་གང་ཞེན་ཞེས་པ་ལོ། །ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཉི་བར་གནས་ན། ཁོང་ཁོ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་

སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་སྟེ།

གཞོད་པར་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་ངོ་པོ་དང་། རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱལོ། །ལྟས་བྱིན་ལ་དམིགས་པའི་ཁོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་ཁོ་བའི་
ཆར་གཏོགས་གང་ཞེན། གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་
དགུ་གང་རུང་ཉི་བར་གནས་ན་གཞོད་པར་བྱ་བར་འདོད་པའི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་
པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཆན་གཞི་
དང་། མཆོན་བྱ་དེ་ལ་དབགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱལོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། མཆོན་ཆ་ལེན་པ་དང་། ཆད་པས་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞོད་པ་ཤོས་

པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

:མཆོན་ཆ་ཞེས་ཏེ། དངོས་སུ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞོད་པའི་ཐབས་ལ་
སྦྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཅན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཁོན་འཛིན་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཁོན་དུ་འཛིན་པ་གང་ཞེན།

༡ <<ཁོ>> <<ཞེན>> མཆན་སྟོན།
༢ <<ཁོ>> སྟགས། <<ཞེན>> དབག
༣ <<ཁོ>> མཆན་ཆ། <<ཁོ>> <<སྟེ>> མཆོན་བྱ།

ལམ་ན་^༡ ལྷ་ཞེས་ཏེ། ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། དེའི་ཐོག་ཏུ་ཁོང་ཁྱོད་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་ཉིད་གྱིས། ཤར་གཉེར་བའི་བསམ་པ་
མི་གཏོང་བ་སྟེ།

དེའི་ཞེས་ཏེ། ཏུས་སམ་དམིགས་པ་དང་། རོ་པོ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་
བྱའོ། ཁོང་ཁྱོད་བའི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །གཞོད་ལན་བྱེད་འདོད་པ་མི་གཏོང་བས་
རབ་ཏུ་བྱ་བའི་རིག་བའོ། བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། མི་བཟོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

མི་བཟོད་པའི་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་། བན་ཚུན་སྒྲིང་བའི་གནས་འཆབ་པ་དང་འཆིག་པ་ །ལ་གཉིས། འཆབ་པ་
དང་། འཆིག་བའོ། །དང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། འཆབ་པ་གང་ཞེ་ན།

འཆབ་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། ལེགས་པར་བསྐྱལ་བ་ལ་གཏི་ཐུག་གི་ཆར་གཏོགས་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འཕྱུད་
པ་སྟེ།

ལེགས་པར་ཞེས་ཏེ། བདག་སྐྱེན་དང་རོ་པོ་དང་། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །གཏི་ཐུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །གཞན་གྱིས་ཐན་པར་འདོད་
པའི་བསམ་པ་^༢ འགྲོ་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་མ་ཡིན་པར་ཉེས་^༣ པ་སྐྱེངས་པ་

༡ <<ཆ་བ་ཞི་>> ཁོན།

༢ <<ཐུ་>> <<སྐྱུ་>> བས།

༣ <<སྒྲོ་>> <<ཞོ་ལ་>> ཉེན།

ན། ལན་མ་ཐོ་བ་འབྱུང་བར་འདོད་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། འགྲོད་པ་དང་། རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

དངོས་སུ་འགྲོད་པ་དང་བརྒྱད་ནས་ལུས་སེམས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་
གནས་ཞེས་སོ། །

འཆིག་པ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། འཆིག་པ་གང་ཞེ་ན།

འཆིག་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆེན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། ཁོང་ཁྱོད་པའི་ཆར་གཏོགས་པ་ཁྱོད་པ་དང་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་

སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་སྟེ།

ཁོང་ཁྱོད་པའི་ཞེས་ཏེ། བདག་པོ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཁོང་ཁྱོད་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེ་ན། ། ཁྱོད་པ་དང་ཁོན་འཛིན་སྟོན་དུ་སོང་བས་
གཞན་གྱི་ཉེས་པ་སྐྱེངས་པ་ན་ཞེ་འགྲམ་པ་རྒྱུན་དུ་བྱས་ནས། ཆིག་རྩལ་ཀུན་ནས་
སྟོང་བའི་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། ཆིག་རྩལ་པོ་བརྒྱུད་ཞིང་བྲག་པོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། བསོད་ནམས་

མ་ཡིན་པ་འཕེལ་བའི་ལས་ཅན་དང་། རེག་པར་མི་གནས་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཆིག་རྩལ་^༡ དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་གསོག་པ་སོགས་དངོས་དང་རྒྱད་
^༢ བས་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། མི་འདོད་པ་དངོས་ལ་སྦྱར་བའི་ལས་ཅན་
ནོ། །

༡ <<ཆི>> ཅ་བ།

༢ <<རྒ>><<རྩ>> བརྒྱད།

གསུམ་པ་། རྟེན་བཟུང་ལ་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་སྐབས་དང་མེད་སྒྲ་ །ལ་གཉིས། སྐབས་དོག་
དང་མེད་སྒྲའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བཞི།

ཆ་བ། སྐབས་དོག་གང་ཞེ་ན།

སྐབས་དོག་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། རྟེན་བཟུང་བཟུང་སྟེ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་ནས་གཞན་གྱི་སྤྱན་སྐྱེས་ཆོགས་པའི་
བྱུང་པར་ལ་མི་བཟོད་པར་གྱུར་པ་སེམས་ཁོང་ནས་འབྱུགས་པ་ཞེ་སྟེ་གི་ཆར་གཏོགས་
པ་སྟེ།

རྟེན་བཟུང་ཞེས་ཏེ། བདག་ཤྱེན་དང་། དམིགས་རྣམ་དང་ངོ་བོ་བཞིས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེ་སྟེ་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེ་ན། རྟེན་བཟུང་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་གྱི་
སྤྱན་སྐྱེས་ལ་མི་བཟོད་པར་སེམས་ཁོང་ནས་འབྱུགས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིག་
པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། རེག་པར་མི་གནས་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཡིད་མི་བདེ་བ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་མེད་སྒྲ་ལ་རྩི་བཞི།

ཆ་བ། མེད་སྒྲ་གང་ཞེ་ན།

མེད་སྒྲ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། རྟེན་བཟུང་བཟུང་སྟེ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་ནས། ཡོ་བྱེད་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱི་
ཀུན་དུ་འཛིན་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ།

རྟེན་བཟུང་ཞེས་ཏེ། སྤྱི་མ་ལྟར་བྱེད་ཆོས་བཞིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་
ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེ་ན། རྟེན་བཟུང་ལ་ཆགས་ནས་ཡོ་བྱེད་གཏོང་མི་

འདོད་པར་འཛིན་འདོད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ལོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། ལོ་བྱད་མ་བསྐྱུངས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ལོ་བྱད་ཅེས་སོ། །མེར་སྐྱ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་མི་འཛུ་བས་ཁྱད་པར་ཏུ་བྱས་
ཏེ། ལོ་བྱད་མི་སྐྱུངས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ། འཆོ་བ་ཉམས་པའི་གནས་རྒྱ་དང་གཡོ་ ལ་གཉིས། རྒྱ་དང་གཡོའོ། །དང་པོ་ལ་
དྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། རྒྱ་གང་ཞེ་ན།

རྒྱ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། རྟེན་པ་དང་བཀྲུང་སྤྱི་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་ནས། འདོད་ཆགས་དང་གཉི་སྤྱག་གི་

ཆར་གཏོགས་པས་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་སྟེ།

བདག་རྒྱུན་དང་ངོ་ཤོ་དང་དམིགས་རྣམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ། རྟེན་པ་དང་
ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་གཉི་སྤྱག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག རྟེན་བཀྲུང་ལ་
ཆགས་ནས་གཞན་བསྐྱུ་བའི་བསམ་པས་རང་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་འདོད་པས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ལོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། འོག་པས་འཆོ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

འོག་པས་ཞེས་ཏེ། འོག་འཆོ་ལྡས་འཆོ་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ ནོ། །

གཉིས་པ་གཡོ་ལ་དྲི་བ་ནི།

༡ <<ས>>><<ཅ་བཞི>> བསྐྱུངས།

༢ <<ཅ་བཞི>> ལྷ།

༣ <<རྒྱ>><<ཞོལ>> ལན།

ཅ་བ། གཡོ་གང་ཞེན།

གཡོ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་ནས། འདོད་ཆགས་དང་གཉི་སྤྱག་གི་
ཆར་གཏོགས་པས་ཉེས་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱོང་བ་སྟེ།

རྟེན་པ་དང་ཞེས་ཏེ། བདག་སྤྱིན་དང་རོ་བོ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་རིག་
པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་དང་གཉི་སྤྱག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེས། རྟེན་བཀུར་ལ་
ཆགས་པའི་དབང་གིས་གཞན་མགོ་ཚོངས་པར་བྱེད་འདོད་ཅིང་། རང་གི་ཉེས་པ་
གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་རྟེན་པའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

ཡང་དག་པའི་ཞེས་ཏེ། ཇིས་པའི་ལན་གསལ་པོར་མི་འདེབས་པས་ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གདམས་ངག་རྟེན་པའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

ལྷ་པ་(གཞན་ལ་མི་འདུད་པའི་གནས་རྒྱགས་པ་) རྒྱགས་པ་བཤད་པ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། རྒྱགས་པ་གང་ཞེན།

རྒྱགས་པ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། བློད་པ་དང་ལང་ཚོ་ལ་བབ་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཆེ་རིང་པའི་མཆོན་མ་
དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་མཐོང་ནས། འདོད་
ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་དགའ་བདེ། ཡིད་བདེ་བ་སྟེ།

བློད་པ་ཞེས་ཏེ། བདག་སྤྱིན་དང་དམིགས་པ་དང་རོ་བོ་དང་རྣམ་པ་བཞིས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེས། བློད་པ་སོགས་ལ་
བརྟེན་ཅིང་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་མཆོན་མ་གང་རུང་མཐོང་ནས་དགའ་ཞིང་ཡིད་བདེ་བས་

རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིག་བཅོ། བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་
ནོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་
མ་སྐྱེན་པའི་རྩ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩ་ག་པ། མི་བཟོད་པའི་གནས་རྣམ་པར་འཆེ་བ་ རྣམ་འཆེ་བ་གང་པ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་འཆེ་བ་གང་ཞེ་ན།

རྣམ་པར་འཆེ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། ཁོང་ཁྱོ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ། སྤྱིང་བཅེ་བ་མེད་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་བ་མེད་པ་
དང་། བཅེ་བ་མེད་པ་སྟེ།

ཁོང་ཁྱོ་བའི་ཞེས་ཏེ། རོ་བོ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁོང་ཁྱོ་བའི་ཆར་
གཏོགས་གང་ཞིག །གཞན་ལ་སྤྱིང་བཅེ་སོགས་མེད་ཅིང་མཐོ་འཆོམ་པར་འདོད་པས་
རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིག་བཅོ། །རང་གི་ས་མཐོ་འཆོམ་འདོད་པས་སྤྱིང་བཅེ་བ་མེད་པ་
དང་། གཞན་བྱེད་རྩ་འཇུག་འདོད་པས་སྤྱིང་རྗེ་བ་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་
མཐོང་ངམ ཐོས་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བཅེ་བ་མེད་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཐོ་འཆོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ། མི་དག་བའི་ཐམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ །ལ་གཉིས། རོ་ཆ་མེད་པ་

དང། ཁྱེད་མེད་པའོ། དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། རོ་ཆ་མེད་པ་གང་ཞེན།

རོ་ཆ་མེད་པ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། འདོད་ཆགས་དང། ཞེ་སྤང་དང། གཉི་ལྷག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་
བདག་ལས་མི་འཛེམ་པ་སྟེ།

འདོད་ཆགས་ཞེས་ཏེ། རོ་པོ་དང་། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །བདག་གས་ཆོས་རྒྱ་མཆན་
དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་མི་འཛེམ་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལས་
ཅན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་པ་དང་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཁྱེད་མེད་པ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཁྱེད་མེད་པ་གང་ཞེན།

ཁྱེད་མེད་པ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། འདོད་ཆགས་དང། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ལྷག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བས་གཞན་ལས་མི་འཛེམ་པ་སྟེ།

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་གང་
ཞིག །ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་གཞན་ལ་མི་འཛེམ་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་

ནི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོགས་བྱེད་པའི་ལས་
ཅན་ནོ། །

སྤྲུལ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཐམས་ཅད་^༡ དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་
གསུམ། ཞི་གནས་ཀྱི་མཆན་མ་ཉམས་པའི་གནས་སྤྲུགས་པ་དང་། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་
མཆན་མ་ཉམས་པའི་གནས་མྱོད་པ་དང་། བདང་སྟོམས་ཀྱི་མཆན་མ་ཉམས་པའི་
གནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། སྤྲུགས་པ་གང་ཞིན།

སྤྲུགས་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། གཏི་སྤྲུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་སེམས་ལས་སྤྲུལ་པའི་རུང་བ་ཉིད་དེ།

གཏི་སྤྲུག་གི་ཞེས་ཏེ། རོ་བོ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཏི་
སྤྲུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ན་སེམས་དེ་སྒྲོང་སྒྲོང་
^༢ བོར་སྤྲུང་ནས་དམིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་
རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོགས་བྱེད་པའི་ལས་
ཅན་ནོ། །

དེ་ཡིད་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱན་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཞེས་

༡ <<སྒྲོང་>><<ཞོལ་>> ཐ་དད།

༢ <<སྒྲོང་>><<ཞོལ་>> སྒྲོང་སྒྲོང་།

སོ། །

གཉིས་པ་། རབ་དུ་འཛིན་པའི་མཚན་མ་ཉམས་པའི་གནས་ཚོད་པ་ ཉལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཚོད་པ་གང་ཞེན།

ཚོད་པ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། སྤྱག་པའི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་

སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་སྟེ།

སྤྱག་པའི་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་ངོ་ཤོ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེན། །སྡོན་ཚོད་ཚོད་^༡ པ་དང་། བཅེ་བཅེ་
^༢ བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་བྱ་བའི་སྒྲོན་ནས་དེ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་འཕྲོ་བར་བྱེད་པས་
རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིག་པ་འོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

བྱིང་ཚོད་དང་བྲལ་བའི་ཞི་གནས་སྟེ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པས་ཞི་གནས་ཀྱི་
ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་། བདེ་སྦྱོམས་ཀྱི་མཚན་མ་ཉམས་པའི་གནས་བཤད་པ་ ཉལ་བྱག་ །དད་པའི་
དབང་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་གནས་མ་དད་པ་དང་། བཅོམ་འགྱུས་ཉམས་པའི་
གནས་ལེ་ལོ་དང་། དབང་པོ་ལྷ་གའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་བག་མེད་དང་། བྱ་བའི་
དབང་པོ་ཉམས་བྱེད་བརྗེད་ངས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ཉམས་བྱེད་ཤེས་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་ཉམས་བྱེད་རྣམ་གཡིང་བཤད་

༡ <<ཚོ>> ཚོད།

༢ <<ཞེན>> ཅེ་ཅེ།

པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། མ་དད་པ་གང་ཞེ་ན།

མ་དད་པ་གང་ཞེན་ཞེས་ཏེ། ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱི་ཡིད་མི་ཆེས་

པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། མི་འདོད་པ་སྟེ།

གཏི་མུག་གི་ཞེས་ཏེ། རོ་བོ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞེས། །དགེ་བའི་ཆོས་ལ་ཡིད་མི་^༡ཆེས་པ་
དང་། མ་དད་པ་དང་། མི་འདོད་པར་བྱེད་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་རོ། །བྱེད་
ལས་ནི།

ཆ་བ། ལེ་ལོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་། བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པའི་གནས་ལེ་ལོ་^༢ ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། ལེ་ལོ་གང་ཞེ་ན།

ལེ་ལོ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། ཉལ་བ་དང་། སྟེན་པ་དང་། འབྲིབ་^༡ པའི་བདེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། གཏི་མུག་གི་

ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་མི་སྟོབ་སྟེ།

བདག་རྟེན་དང་རོ་བོ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཏི་མུག་གི་ཆར་
གཏོགས་གང་ཞེས། ཉལ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་ལ་སེམས་མི་དགེ་བར་བྱེད་

༡ <<རྟེན>> <<ཞེས>> -

༢ <<ཆ་བཞི>> འབྲེལ།

བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་བཏོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། དགོ་བའི་ཚོགས་ལ་སྒྲོར་བའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

དེ་ཡོད་ན་དགོ་བ་གང་ཡང་བྱེད་མི་འདོད་པས་དགོ་བའི་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་། དབང་པོ་ལྷ་གའི་མི་མ་ཐུན་ཚོགས་བག་མེད་ །ལ་ངྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། བག་མེད་པ་གང་ཞེན།

བག་མེད་པ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྲུག་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་གནས་

ནས། དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་མི་བསྒྲོམ་ཞིང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་

སེམས་མི་སྤང་བ་སྟེ།

ཆགས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། རོ་ལོ་དང་ལྗོག་པ་དང་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་
བས་རིག་པར་བྱཏོ། །དུག་གསུམ་གང་རུང་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་གནས་ནས་དགོ་
བ་མི་བསྒྲོམ་ཞིང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སེམས་མི་བསྤང་བར་བག་ཡངས་སུ་
གཏོང་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་བཏོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། མི་དགོ་བ་འཕེལ་བ་དང་། དགོ་བ་འགྲིབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

དེ་ཡོད་ན་མི་དགོ་བ་ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་། དུན་པའི་དབང་པོ་ཉམས་བྱེད་བརྟེན་དང་ས་ །ལ་ངྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། བརྟེན་དང་ས་ །པ་གང་ཞེན།

བརྟེན་དང་ས་པ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བློ་པ་སྟེ།

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཉོན་མོངས་
ཀྱི་རྣམ་དམིགས་བློ་པའི་སྒྲོན་ས་དགེ་བ་ལ་སེམས་མི་གསལ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་
བྱེ་བའི་རིག་པ་འོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། གཡེང་བའི་རྟོན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

དགེ་བའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་སེམས་གཡེང་བའི་ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་ལོ་ཉམས་བྱེད་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ །ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན།

ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེས་ལུས་དང་། རག་

དང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་ལ་མི་ཤེས་བཞིན་ཏུ་འཇུག་པ་སྟེ།

ཉོན་མོངས་ཞེས་ཏེ། རོ་སོ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ས་ཤེས་པར་
བྱའོ། ཉོན་མོངས་པའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཞིག །སྒྲོགས་པ་ཀྱི་སྒྲོད་པ་
གང་རུང་ལ་མི་ཤེས་བཞིན་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པ་འོ། །བཟོད་
བྱ་དང་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲ་བྱ་དང་སྒྲ་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསམ་བྱ་དང་
བསམ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་མི་ཤེས་བཞིན་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་སོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། ལྷང་བའི་རྟོན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

དེ་ཡོད་ན་ངང་^੧ ངས་ཤུགས་ཀྱིས་ཉེས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་བའི་
ཞེས་སོ། །

དུག་པ་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་ཉམས་བྱེད་རྣམས་གཡེང་བ་ཤད་པ་ །ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་གཡེང་བ་གང་ཞེན།

རྣམ་པར་གཡེང་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་
དང། དབྱེ་བ་དང། བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འདོད་ཆགས་དང། ཞེ་སྤང་དང། གཉི་སྤྱག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་

རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་སྟེ།

འདོད་ཆགས་ཞེས་ཉེ། རོ་བོ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དུག་གསུམ་གང་
རུང་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག །དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཕྲོ་བར་བྱེད་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་
བའི་རིག་པ་འོ། །

གཉིས་པ་། དབྱེ་བ་ །ལ་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་
པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཡེང་བ་དང། སྤྱི་རོལ་རྒྱ་གཡེང་བ་དང། རྒྱུ་གི་གཡེང་

བ་དང། མཚན་མའི་གཡེང་བ་དང། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་བ་དང། ཡིད་ལ་བྱེད་

པའི་གཡེང་བ་འོ། །

དེ་ཡང་ཞེས་ཉེ། རྣམ་གཡེང་ལ་རྒྱ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཡེང་

੧ <<རྫོང་>><<ཞོལ་>><སྤྱ་>> དཔལ།

੨ <<རྫོང་>><<ཞོལ་>> ལྟ་བུ།

བ་སོགས་^੧ ལྷག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་སྤྱིར་རྣམ་གཤམ་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་
ཅུ་ཡིན་གྱི། སྐབས་སུ་བབ་བཞུགས་མོངས་ཅན་གྱི་ངེས་པ་མེད་དེ། དང་པོ་ལ་ལུང་མ་
བསྟན་དང་། ཐ་མ་ལ་དགེ་བས་བསྟུས་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། རོ་མོའི་མཚན་ཉིད་ ལ་རང་གི་རང་གིས་སེམས་མི་གནས་པ་
དང་། གནས་ཀྱང་སྟོན་ཆགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་
དུས་ན་རང་གི་རང་གིས་སེམས་མི་གནས་པ་དང་། སེམས་གནས་པའི་དུས་ན་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ལ་གཤམ་བ་དང་། གནས་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་དུས་ན་མི་གནས་ཀྱང་
གནས་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྣམ་གཤམ་རོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། རོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་གཤམ་བ་གང་ཞེན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྟའོ། །

རོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་^੨ ཤེས་པར་བྱའོ། །དབང་ཤེས་ལྟ་
ལ་རྣམ་གཤམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། དབང་ཤེས་གང་
རུང་གཅིག་བྱུང་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་དངོས་གཞི་ལས་ལངས་བ་ཡིན་ལ། སྤྱི་རྩོམ་རུ་
གཤམ་བའི་རོ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། སེམས་གནས་པའི་དུས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གཤམ་བ་ ལ་སྤྱི་རྩོམ་རུ་གཤམ་བ་ནི།

རྩ་བ། སྤྱི་རྩོམ་རུ་གཤམ་བ་གང་ཞེན། དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་འདྲོད་པའི་ཡོན་

ཏན་ལྟ་ལ་རྣམ་པར་འཕྲོ་བའོ། །

སྤྱི་རྩོམ་རུ་ཞེས་བ་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ། རོ་མོ་པ་སོགས་
དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་འདྲོད་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་ལ་རྣམ་པར་འཕྲོ་བའི་

੧ <<རྟོ་>><<ཞེས་>><<སྤྱི་>> རོ།

੨ <<རྟོ་>><<ཞེས་>> ཕྱི།

སེམས་ནི་བྱི་རོལ་དུ་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གཏད་བ་དེ་ལས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དམིགས་པ་ལ་བྱི་རོལ་དུ་འཕྲོ་བར་བྱེད་པའི་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །

ནང་གི་གཡེང་བ་ནི།

ཅ་བ། ནང་གི་གཡེང་བ་གང་ཞེ་ན། དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པ་བྱིང་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། རོ་
ཐུང་བར་བྱེད་པ་ལོ། །

ནང་གི་ཞེས་པ་ངེས་ལན་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱལོ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཆེ་བུང་བའི་བྱིང་རྟོག་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེས་པའི་ཆེ་སྟེད་པས་རོ་
ཐུང་བར་བྱེད་པའི་སྟེད་པ་སོགས་ནི་ནང་གི་རྣམ་གཡེང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞི་ལྷག་དངོས་
སམ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ལས་གཞན་དུ་གཡེང་བར་བྱེད་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིང་།

གསུམ་པ་། གནས་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་དུས་ན་མི་གནས་ཀྱང་སེམས་གནས་པའི་དུས་ན་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གཡེང་བ་ །ནི།

ཅ་བ། མཚན་མའི་གཡེང་བ་གང་ཞེ་ན། གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་
དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ལོ། །

མཚན་མའི་ཞེས་པ་ངེས་ལན་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱལོ། །རང་ལ་གཞན་གྱིས་
འདི་ནི་བསམ་གཏན་པའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ཆེས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་
མཚན་མའི་གཡེང་བ་ལོ། །

གཉིས་པ་གནས་ཀྱང་སྟོན་ཆགས་པ་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོན་
དང་། དམིགས་པའི་སྟོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་བ་གང་ཞེ་ན། རར་འཛིན་པ་དང་། ར་ཡིར་འཛིན་པ་
དང་། རའོ་སྦྱས་པའི་ར་རྒྱལ་གྱི་སྒོ་གས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས། དགེ་བ་ལ་
ཞུགས་པའི་ཚོར་བ་བྱུང་བ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ར་ཞེ་འཇམ། ར་ཡི་ཞེ་འཇམ། རའོ་སྦྱས་དུ་
འཛིན་པ་དང་། འབྲེས་པ་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པའོ། །

གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཞེས་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལན་ནི་རྒྱ་
དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཛིག་ལྟ་དང་ར་རྒྱལ་གྱི་གནས་
ངན་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཚོར་བ་བྱུང་བ་ལ་དང་དང་ཡིན་འཛིན་
བས་སེམས་ཁེངས་བས་རབ་དུ་སྟེ་བ་ནི། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་བའོ། །དེ་ལ་
འཛིན་པ་ནི་ཐོག་མར་དེ་ལྟར་འཛིན་པའོ། །འབྲེས་པ་ནི་དེའི་འོག་དུ་དེ་དང་སེམས་ཀྱི་
རྒྱད་འབྲེས་པའོ། །ཚོར་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་དེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཟ་བར་འཛིན་པ་
ནི། མཚན་མར་འཛིན་པའོ། །

གཉིས་པ་(དམིགས་པའི་སྒྲོན་)ནི།

ཅ་བ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གཡེང་བ་གང་ཞེ་ན། སྦྱོམས་པར་འབྲུག་པ་གཞན་ནས། ཐེག་
པ་གཞན་ལ་སྦྱོམས་པར་འབྲུག་པ་དང་། གནས་པའི་རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།

ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཞེས་པ་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ལ་སྦྱོམས་པར་འབྲུག་པ་བཏང་ནས་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ་སྦྱོམས་པར་
འབྲུག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་བཏང་ནས། ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་གནས་
པར་བྱའོ་སྦྱས་པ་དང་། སྦྱ་མ་བཏང་ནས་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
གཡེང་བ་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ནི།

ཅ་བ། འདོད་ཆགས་དང་འབྲུལ་བའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ།

རྒྱལ་པ་གཞན་འབྱུང་བཞི་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲིབ་
བྱེད་གཉིད་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ངི་མ་འགྲོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
པའི་ངི་མ་རྟོག་དཔྱོད་དོ། །དང་པོ་ལ་ངི་བ་ནི།

ཅ་བ། གཉིད་གང་ཞེན།

གཉིད་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ། གཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་། ལུང་རྩ་མ་བསྟན་པ་
དང་། རྩས་དང་རྩས་མ་ཡིན་པ་དང་། རིགས་པ་དང་། མི་རིགས་པ་ལ་སེམས་སྤྱད་པ་
གཏི་ཐུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ།

གཉིད་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་དང་ངོ་པོ་དང་དབྱེ་བ་དང་རྣམ་པས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནམ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའི་ཆར་
གཏོགས་གང་ཞིག །ལུས་ཉམས་རྒྱུང་བ་དང་ངལ་བ་དང་། ལྷུ་བ་དང་ཐུན་པའི་མཚན་
མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་གང་རུང་གི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་ལྷུལ་ལ་འཇུག་པ་
རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱད་པར་བྱེད་པས་རབ་རྩ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །དབྱེ་ན་
ཀྱན་སྒོར་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བདུན་ནོ། །རྩས་ནི་ནམ་ཀྱི་ཐུན་བར་བ་དང་། རྩས་མ་
ཡིན་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པར་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྩས་སོ། །རིགས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་
འབྱུང་བ་རྒྱས་ནས་དགོ་བ་ལ་འབད་འདོད་པ་དང་། མི་རིགས་པ་ནི་རྩས་སུ་ཡིན་ཡང་
མ་གནང་ཞིང་བཀག་པའི་གཉིད་དོ། །

ཉེ་བའི་ཉེན་མོངས་ཀྱི་གཉིད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། བྱ་བ་ཤོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

དགེ་བའི་བྱ་བ་ཞེས་ཏེ་^੧

གཉིས་པ་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བའི་ངི་མ་འགྲོད་པ་ ། ལ་ངི་བ་ནི།

ཆ་བ། འགྲོད་པ་གང་ཞེ་ན།

འགྲོད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཆ་བ། བསམས་པ་དང་། མ་བསམས་པའི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་

བརྟེན་ནས། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བརྟན་པ་དང་། རུས་དང་། རུས་

མ་ཡིན་པ་དང་། རིགས་པ་དང་། མི་རིགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱིས་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་

གཉི་ཟུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ།

བསམ་པ་^੧པ་ཞེས་ཏེ། རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ངོ་བོ་དང་རབ་རྒྱ་
དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་^੨པར་བྱའོ། །བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་རུང་རང་གིས་
བསམས་པ་འཇམ། གཞན་གྱིས་ནན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འདོད་
བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག །གཉི་ཟུག་གི་
ཆར་གཏོགས་སོ། །ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་དོན་ནི། བྱ་བ་དེ་བདག་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་ཅི་
མ་རུང་སྦྱམ་པ་འོ། །མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་འགྲོད་པ་དགེ་བ་དང་། དེ་ལས་ལོག་པ་མི་
དགེ་བ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལ་འགྲོད་པ་ལུང་དུ་

੧ <<ཐྱ་>><<སྦྱ>> སོ། །

੨ <<རྟེན་ཞི>> བསམས།

੩ <<རྟེན>><<ཞིལ>> -

མ་བསྐྱན་བ་དང་། བཅོས་སུ་ཡོད་པའི་དུས་དང་། མེད་པའི་དུས་སུ་འགྲོད་པ་རིགས་
བ་དང་མི་རིགས་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། སེམས་གནས་པའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

དེ་ཡོད་ན་ཡིད་བདེ་བ་ལ་རིག་བར་མི་གནས་པས་སེམས་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཇི་མཁྱོག་དཔྱོད་ །ལ་གཉིས། ཁྱོག་བ་དང་དཔྱོད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་ཇི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཁྱོག་བ་གང་ཞེ་ན།

ཁྱོག་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། སེམས་པའམ། ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས། ཀླན་རྒྱ་ཚོལ་བའི་ཡིད་གྱིས་བརྗོད་པ་

སྟེ། དེ་ནི་སེམས་ཅིང་པའོ། །

སེམས་སམ་ཞེས་ཏེ། རོ་པོ་དང་རྣམ་བ་དང་དོན་བསྐྱུ་བས་ཤེས་བར་
བྱའོ། །འོག་མ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་བར་བྱའོ། །སེམས་པའམ་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་
མིང་དང་བཅས་པའི་དོན་གང་རྒྱང་རགས་པའི་རྣམ་བ་ཅམ་འཆོལ་བས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བའི་
སེམས་བྱང་ངོ། །

གཉིས་པ་། དཔྱོད་པ་ །ལ་ཇི་བ་ནི།

ཆ་བ། དཔྱོད་བ་གང་ཞེ་ན།

དཔྱོད་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། སེམས་པའམ། ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས། སོ་སོར་ཁྱོག་པའི་ཡིད་གྱིས་བརྗོད་པ་

སྟེ། དེ་ནི་སེམས་ཞེས་པའོ། །

སེམས་སམ་^༡ ཞེས་ཏེ། སེམས་བཤམ་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཞིབ་ཏུ་བྱེ་
ནས་དཔྱོད་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བསམ་གཏན་དང་པོར་རྟོག་བ་མེད་
ཅིང་དཔྱོད་བ་ཙམ་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་མེད་བ་དང་། གཉིས་བ་^༢ ཡན་ཆད་རྟོག་
དཔྱོད་གྱི་ས་ལས་འདས་བར་བཤད་བ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས། རགས་བ་ཙམ་
དབྱུང་བས་ཡིད་ལ་གཏུང་བ་མི་སྐྱེད་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་རྒྱུང་བས་ཞིབ་ཏུ་བྱེ་ནས་
དབྱུང་ན་ཡིད་ལ་གཏུང་བ་བསྐྱེད་བས་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་ན་རྟོག་བ་མེད་
ལ། དཔྱོད་བ་ཙམ་དང་། ཞིབ་ཏུ་བྱེ་ནས་དབྱུང་ཀྱང་ཡིད་རྩེད་ཟད་ལས་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་
ཡིད་གྱི་གཏུང་བ་མེད་བས་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་མེད་བ་ཞེས་བྱའི། བསམ་གཏན་དང་
པོ་ཡན་ཆད་བཞི་ལ་སྒྲ་དོན་འབྲེར་རུང་འཛིན་བའི་རྟོག་བ་ཡོད་མེད་དོགས་བའི་
གནས་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། རེག་བར་གནས་བ་དང་། རེག་བར་མི་གནས་བའི་རྟེན་བྱེད་བའི་ལས་ཅན་དག་
ལོ།

རེག་བར་ཞེས་ཏེ། རྟོག་བ་དང་དཔྱོད་བ་ལེགས་ཉེས་གྱི་དབང་གིས་འདི་དང་
བྱི་མར་འདོད་བ་དང་མི་འདོད་བ་སྐྱེད་བའོ། །

གསུམ་བ་། སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་བྱེད་ལས་^༣ ལ་གཉིས། སྤང་བྱའི་ལས་དང་། རོར་
བྱའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་ཚོས་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི་རང་གི་མི་མཐུན་བའི་རྩོགས་སྤོང་བའོ། །

༡ <<རྟེན་ཞི་>> བཤམ།

༢ <<རྟོག་>> ཀ།

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཚོས་དགེ་བ་ཚོས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྡན་
ཏེ། ཉོན་མོངས་སོགས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་བྱིས། གཉིས་པ་། དྲ་བའི་ལས་ ཞི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི་རང་གི་གཉེན་སྲིད་
བར་དུ་གཅོད་པའོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ཚོས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱིན་ཅི་
ལོག་དང་ལྡན་ཏེ། དགེ་བའི་ཚོས་སྤྱི་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་བྱིས།
གཉིས་པ་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གང་ཞེ་ན།

:སེམས་དང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། ལན་ ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སྲིད་
མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། འཛོལ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོ་མས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་
སྟོ་མས་པར་འཇུག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་^༡ དང་། སྟོག་གི་དབང་སོ་དང་། རིས་
མ་བྱུན་པ་དང་། སྤྱི་བ་དང་། ལྷ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། མི་རྒྱལ་པ་ཉིད་དང་། མིང་གི་
ཚོགས་དང་། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་དང་། སོ་སྲིད་སྤྱི་པོ་ཉིད་
དང་། འཇུག་པ་དང་། སོ་སྲིད་ངེས་པ་དང་། འཁྱོར་འབྲེལ་བ་དང་། མཁྱོགས་པ་
དང་། གོ་རིམ་དང་། དུས་དང་། ལུས་དང་། བྱངས་དང་ཚོགས་པའོ། །

༡ <<སྟོ>><<ཞེས>> -

༢ <<ཅ་བཞི>> སེམས་དང་། <<སྟོ>><<ཞེས>> - <<སྤྱ>><<སྟོ>> གསུམ་དང་།

༣ <<ལེ>><<ལྷ་པ>> -

ཐོབ་པ་དང་ཞེས་ཏེ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཆོས་ཅན། ཉེར་གསུམ་ཡོད་
དེ། ཆོས་གསུམ་གང་རུང་འཕེལ་འགྲིལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ཐོབ་པ་
དང་། འཇུག་ཤེས་རྒྱལ་དང་ཉོན་ཡིད་དང་བཅས་པའི་བདུན་དང་། འཇུག་ཤེས་
རྒྱལ་མངོན་འགྱུར་འགགས་པའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་སྣུམ་
འཇུག་གཉིས་དང་སྣུམ་འཇུག་གི་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་། སྣོན་གྱི་ལས་གྱིས་
འཕངས་པའི་ཆེ་གནས་པ་དང་། ལུས་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་
གཉིས་དང་། མཆོན་ཉིད་གྱི་གནས་སྐབས་བཞི་དང་། ཐ་སྙད་གྱི་གནས་སྐབས་
བཞི་དང་། ཐ་སྙད་གྱི་གནས་སྐབས་རྟེན་དང་བཅས་པ་གསུམ་དང་། འཕགས་པའི་
ཆོས་མ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་གཅིག་དང་། རྒྱ་འབྲས་གྱི་གནས་
སྐབས་ལ་བཏགས་པ་དགུ་རྒྱུ་མས་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དགུ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱན་དུ་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་དང་། ཆོགས་པ་ཕན་ཚུན་ཐ་
དད་པའི་གནས་སྐབས་དང་། རེས་སུ་མ་ཐུན་པར་འབྱུང་བ་དང་། སྦྱར་དུ་འབྱུང་བ་
དང་། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་། རུས་ཐ་དད་དུ་རྒྱན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་དུ་མ་
ལ་བྱུང་བར་འབྱུང་བ་དང་། གངས་གྱི་སློན་ས་མཆོན་པར་བྱ་བའི་སོ་སོ་ཐ་དད་དུ་
འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་ཆོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་)ལ་བདུན། འཕེལ་འགྲིལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པ་
བཤད་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་མངོན་གྱུར་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་
བཤད་པ་དང་། ཆེ་གནས་པ་དང་ལུས་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་གཉིས་བཤད་པ་
དང་། མཆོན་ཉིད་གྱི་གནས་སྐབས་བཞི་བཤད་པ་དང་། ཐ་སྙད་གྱི་གནས་སྐབས་

གསུམ་བཤད་བ་དང་། འཕགས་པའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་སོ་སྤྱི་དང་། ཀླུ་
འབྲས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དགུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། འཛོལ་བ་གང་ཞེན།

ཐོབ་བ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་བ་
དང་། འགྲིལ་བ་ལ་འཛོལ་བ་དང་རྟེན་བ་དང་ལྡན་བ་ཞེས་གདགས་སོ། །

དགེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། འདི་དག་པལ་ཆེར་གནས་དང་རོ་བོ་དང་བཏགས་ཡོད་
དུ་བསྟན་བ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་གསུམ་གང་དུང་གི་འཕེལ་
འགྲིལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པས་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་དོ། །དང་བ་གོང་དུ་
འཕེལ་ན་དང་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཞེས་བ་དང་། འགྲིལ་ན་རྒྱུད་དུ་དང་ལྡན་ཞེས་བ་ལྟ་
བྱའོ། །ཐོབ་བ་ནི་སྤྱི་མིང་ཡིན་ལ་དེ་རྟེན་བ་དང་ལྡན་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཟག་
མེད་ཀྱི་ཆོས་སྤར་མེད་གསར་དུ་ཐོབ་བ་ལ་རྟེན་བ་དང་རྒྱན་དུ་ཡོད་བ་ལ་ལྡན་བ་ཞེས་
གདགས་སོ། །མཛོད་ལས། དུས་གསུམ་བ་ཡི་རྣམ་བ་གསུམ། །ཞེས་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་
དུས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྣམ་ཡོད་རེ་རེའི་ཐོབ་བ་ཡང་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་
བ་འདིར་ཁས་སྒྲངས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་མ་འོངས་རྣམས་ཀྱུབ་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོབ་པའི་ལྷག་མ་གཞན་ནི་འོག་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་བ་(སེམས་སེམས་བྱུང་མཛོན་གྱུར་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་བཤད་བ་) ལ་
གསུམ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོ་མ་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྣོ་མ་འཇུག་དང་། འདུ་

ཤེས་མེད་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོན་པ་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན།

འདུ་ཤེས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། དགེ་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། སྤང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་
པའི་འབྲུང་པའི་འདུ་ཤེས་སྟོན་དུ་བཏང་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་པའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོན་པ་
པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །

དགེ་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། སྤྲེལ་བྱ་ལྟས་བྱིན་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོན་པ་འཇུག་
ཆོས་ཅན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོན་པ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། འཇུག་ཤེས་དུག་འགགས་པའི་
གནས་སྐབས་ལ་ཐར་པར་འདུ་ཤེས་ནས་འཁོར་བས་ཡིད་འབྲུང་པའི་ཡིད་འབྲུང་
གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་
བཞི་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་པའི་ཅེ་གཅིག་པ་གང་གིས། འཇུག་ཤེས་
ཆོག་ཤེས་དུག་འཁོར་བཅས་མདོན་གྱུར་འགགས་པ་ཅ་མ་གྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་ཀུན་
གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་མི་
འདེབས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ལ་
ཐར་པར་འདུ་ཤེས་ཤིང་། གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བ་དག་ཀྱང་དེ་མདོར་བར་དུ་ཞི་ལྷག་བྱང་
འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཅི་ཅམ་བསྟོན་པ་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པར་སྤྲེ་བ་ཅམ་དུ་བྱང་
དོ། །ཆོག་ཆོག་པ་བསྐྱུང་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་སྟོན་གྱི། རོན་ལྷོག་ཁྱད་པར་བ་མཚན་

གཞིར་བརྩུང་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་
སོ། །ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་བདག་ས་བ་ཡིན་ན། དགེ་བར་མི་འཐད་ལ། ཆོག་ས་
དུག་རེ་ཤིག་འགག་ས་པས་དགེ་བ་ཡིན་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡང་དགེ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དེའི་རྒྱ་ཡིད་བྱེད་དགེ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྒྲོབ་ས་
ཀྲིས་དགེ་བར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་འདོད་པ་ལྟར་ཇུས་སུ་ཡོད་པའི་དགེ་
བར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། འགོག་པའི་སྒྲོམ་ས་འཇུག་པ་གང་པ་ །ལ་བྱི་བ་ནི།

རྩ་བ། འགོག་པའི་སྒྲོམ་ས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན།

འགོག་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲེ་མ་ཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་
གྲེན་དུ་བསྒྲོད་པའི་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོན་དུ་བཏང་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། བརྟན་
པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ལ། འགོག་པའི་སྒྲོམ་ས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་
གདགས་སོ། །

ཅི་ཡང་ཞེས་ཏེ། ཆོར་འདུ་རགས་པ་སོ་སོ་མི་གསོད་པ་ཞི་བ་ལ་གནས་པར་བྱའོ་
སྒྲུམ་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྲིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་། སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་གྲེན་དུ་བསྒྲོད་པ་གང་ཞེ་ན། འཇུག་ཤེས་
ཆོག་ས་དུག་འཁོར་བཅས་དང་། ཉན་ཡིད་མངོན་གྱུར་འགག་ས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་

ཀུན་གཞིའི་གནས་སྐབས་ལ་རབ་དུ་བདགས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །ཁྱད་ཆོས་སྡེ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སའི་སྒྲོན་པ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་མཆོན་ཏེ་བསྟན་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པས་སྲིད་ཅེ་འི་སེམས་ཐོབ་པར་བསྟན་ལ། སྲིད་ཅེ་ལས་གྲུན་དུ་བསྐྱོད་ཅེས་པས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་བསྟན་ཏེ། འདས་ལམ་མ་རྟོགས་པས་སྲིད་ཅེ་འི་ཉན་མོངས་སྤང་མི་རུས་པའི་བྱིར་དོ། །ཆོག་སྡེ་མ་སྒྲོས་པས་ཆོག་མོད། སྲིད་ཅེ་ལས་གྲུན་དུ་བསྐྱོད་ཅེས་སྒྲོས་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། སྲིད་ཅེ་ལས་གྲུན་དུ་མ་བསྐྱོད་ཀྱང་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྐྱེ་ཡོད་པས། དེས་འགོག་སྦྱོམས་ཐོབ་པར་བཅས་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག །སྲིད་ཅེ་འི་མཐོང་སྤངས་བྱེད་པར་སྤོང་བས་སྲིད་ཅེ་ལས་གྲུན་དུ་བསྐྱོད་པ་ཞེས་བྲལ། །འོན་ཆོག་ཕྱི་མ་སྒྲོས་པས་ཆོག་མོད། སྡེ་མ་སྒྲོས་ཅི་དགོས་སྟུང་ན། སྲིད་ཅེ་ལས་གྲུན་དུ་བསྐྱོད་ཀྱང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས་ཀྱིས་ཀྱང་འགོག་པ་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་རུས་པ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གོང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞེས་མ་སྒྲོས་པ་ནི། སྲིད་ཅེ་ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱིར་དོ། །ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་ནི་བྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱིས་སྦྱོམས་པར་འཇུག་ལ། དམན་པའི་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་།

༡ <<ཆ་>><<སྐྱ>> གནོག་ལ།

༢ <<ཆ་>><<སྐྱ>> སྤོང་།

༣ <<སྐྱོ>><<ཞེས་>> བཅས།

པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བས་ནི། ས་རྒྱག་པ་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་
གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྷ་བ་ཆེན་སངས་རྒྱ་ས་བསྐྱངས་
དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ནི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་བྱུང་བར་བ་གཅིག་ལ་འགོག་སྟོམས་སུ་བཞེད་དོ། །ཐེག་
པ་དམན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ངོས་འཛིན་པ་ན་དགག་གཞི་གཟུགས་ལྷུང་གི་
སྟེང་དུ་ཞེས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་དགག་གཞི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཞེས་འཆད་
པ་ནི། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་དང་། ལྷ་བ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར་མ་བྱེད་པའི་
རྒྱན་པོའི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ས་རྒྱག་པ་ནས། འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པ་ནི་མདོ་སྡེ་
ས་བརྒྱ་པ་ལས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བཤད་པ་ །ལ་འི་བ་ནི།

རྩ་བ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་^༡ གང་ཞེ་ན།

འདུ་ཤེས་མེད་པ་^༢ གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱེས་པའི་སེམས་དང་

སེམས་ལས་སྤང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་

པ་ཞེས་གདགས་སོ། །

སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་
པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་གཞན་འབྲས་སུ་ཆེ་པའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་
འཇུག་ཤེས་ཆོགས་རྒྱག་འཁོར་བཅས་མངོན་གྱུར་འགགས་པའི་ཀུན་གཞིའི་གནས་

༡ <<ས>><<མྱ>><<ཙ>> + བ།

༢ <<ཆ>><<སྟ>> + བ།

སྐྱབས་ལ་བདགས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་། ཆེ་གནས་བདེ་ལུས་འདྲ་བའི་གནས་སྐྱབས་གཉིས་བཤད་པ་ ལ་གཉིས། སྐྱབས་གི་
དབང་པོ། རིགས་མ་ཐུན་པ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། སྐྱབས་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན།

སྐྱབས་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། རིས་མ་ཐུན་པར་སྡོན་གྱི་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་གནས་པའི་དུས་ངེས་པ་

ལ། ཆེ་ཞེས་གདགས་སོ། །

རིགས་^༡མ་ཐུན་པར་ཞེས་ཏེ། སྡོན་གྱི་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་རིགས་མ་ཐུན་
པར་གནས་^༢པའི་ཆེད་དུས་ངེས་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་། རིགས་མ་ཐུན་པ་བཤད་པ་ ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། རིས་མ་ཐུན་པ་གང་ཞེ་ན།

རིགས་^༣མ་ཐུན་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་དེ་དང་དེར་སེམས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་གི་ལུས་འདྲ་བ་ལ་

རིས་མ་ཐུན་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་ཞེས་ཏེ། སྡོན་གྱི་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་སྟོབས་གྱིས་རང་
བཞིན་འདྲ་བ་དང་སྟེ། གནས་འདྲ་བ་སོགས་གྱིས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་དོ། །ཟླ་མ་ལ་
ཆེ་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། མི་འདོད་པ་དང་། ལོ་དང་བསྐྱལ་བའི་

༡ <<ཆ་བཞི>> རིགས་

༢ <<སྡོན>> <<ཞེས>> གཞན།

༣ <<ཆ་བཞི>> རིགས་

གངས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འདིན་ལུས་འདྲ་བ་དང་། རང་བཞིན་དང་། སྐྱེ་
གནས་འདྲ་བ་དང་། བཟོ་དང་ལས་ཀྱིས་འཛོལ་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ནི། ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པའོ། །
བཞི་བ་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་བ་ཤད་པ་། ལ་བཞི་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། སྐྱེ་བ་གང་ཞེ་ན།

སྐྱེ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། རིས་མ་ཐུན་པར་འདུ་བྱེད་རྣམས་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སྐྱེ་བ་ཞེས་གདགས་
སོ། །

རིགས་^༡མ་ཐུན་པར་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་གདགས་གཞི་ལ་ལྟོས་མོད་
^༢གྱི་རྒྱས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་མ་ཐུན་པར་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དང་པོར་སྤར་མ་བྱུང་བ་
གསར་དུ་བྱུང་བ་ལ་སྐྱེ་བ་ཞེས་གདགས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་གསུམ་ལ་
ཡང་ཇི་ལྟར་རིག་པར་སྤྱར་རོ། །

གཉིས་བ་ཀ་བ་ནི།

ཆ་བ། ཀ་བ་གང་ཞེ་ན། རིས་མ་ཐུན་པར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་
ཀ་བ་ཞེས་གདགས་སོ། །

ཀ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་རྩིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱོ། །རིགས་མ་ཐུན་
པར་སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་ལང་ཆོ་ཡོལ་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཀ་བ་ཞེས་
གདགས་སོ། །

༡ <<རྒྱལ་ཚོ་>> རིས།

༢ མེད་ཅེས་བ་མིན་ནས་སྐྱེ།

གསུམ་པ་གནས་པ་ནི།

ཅ་བ། གནས་པ་གང་ཞེན། རིས་མ་ཐུན་པར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་མི་འཛིག་པ་ལ་
གནས་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །

གནས་པ་གང་ཞེན་ཞེས་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་
ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བ་ལ། གནས་པ་ཞེས་
གདགས་སོ། །

བཞི་པ་མི་རྟག་པ་ནི།

ཅ་བ། མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་ཞེན། རིས་མ་ཐུན་པར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་འཛིག་པ་ལ་
མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་གདགས་སོ། །

མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་ཞེན་ཞེས་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་
ཅན་ཀྱི་མི་རྟག་པ་རྗེས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་དུས་གཉིས་
པར་མི་སྟོང་བ་ལ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྟོང་བ་ལ་སྟོང་བ་
སྟེང་བའི་ཆེད་དུ་འདིར་སེམས་ཅན་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་ཀྱི། བུམ་པ་ལྟ་བུའི་ཡང་རང་
བྱུང་བའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོང་བའི་ཆ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ཀྱི། མི་
རྟག་པ་ཡིན་ན། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ་བམ་སྒྲུབ་པ་དོགས་པའི་གནས་མེད་
ལ། རང་སྟོན་དང་གཞི་སྟོན་མ་བྱེད་པ་འདིས་རིག་པ་སྦྱབ་དུ་མ་ལ་འཁྲུལ་བ་སྟེང་
སྦྱང་བས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་(བ་སྦྱང་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མིང་གི་ཆོགས་དང་། ཆོག་
གི་ཆོགས་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མིང་གི་ཆོག་ས་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ལྷ་རྣམས་ལ་མིང་
གི་ཆོག་ས་ཞེས་གདགས་སོ། །

མིང་གི་ཞེས་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱཏོ། །གཞུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
ཡང་ཇུས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། རོན་གྱི་རོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་ཞིང་ཆ་ཏུ་མ་ལ་
བདགས་པའི་རྫོད་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མིང་ཡིན་ན་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་
པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་^༡ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུད་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིར་
མཆན་པ་དེ་ཡི་གེ་ཡང་ཡིན་ལ་མིང་ཡང་ཡིན་ཞིང་། སྤྱང་པོ་ལྷའི་ནང་ནས་གཞུགས་
ཀྱི་སྤྱང་པོར་གཏོགས་པ་ཡིན་གྱི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་
པོར་བཞག་པ་ནི། རྟེན་ཅིག་ལྷ་སྤྱི་དུ་མའི་རྒྱུན་མིང་གི་ཆོག་ས་ལ་བྱཏོ། །

གཉིས་པ་(ཆོག་གི་ཆོག་ས་)ནི།

ཆ་བ། ཆོག་གི་ཆོག་ས་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོག་^༢ ལྷ་རྣམས་ལ་
ཆོག་གི་ཆོག་ས་ཞེས་གདགས་སོ། །

ཆོག་གི་ཞེས་ཏེ། ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱཏོ། །གཞུགས་མི་རྟག་
ཅས་བརྫོད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཇུས་ཡོད་མ་ཡིན་ནོ། །རོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་
ཞིང་ཡི་གེ་སྤྱི་དུ་མའི་རྒྱུན་ལ་བདགས་པའི་རྫོད་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་དག་སྤྱི་མ་
ཁ་ཅིག་གིས་སྤྱི་སྤྱི་འབའ་ཞིག་ལ་འཛོག་པ་མི་འཕྲད་དེ། དེ་ནི་རོན་བྱེད་རྣམས་སྟོང་ཡིན་
པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་པོར་མི་རྒྱུད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཆོག་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པ་སྤྱེ་
བདུན་མཁན་པོའི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ནོ། །

༡ <<ལྷ>><<སྤྱི>> + ཡང་།

༢ <<ལྷ>><<ལྷར>> ཆོག་ས་།

གསུམ་པ་(ཡི་གེའི་ཚོགས་)ནི།

ཆ་བ། ཡི་གེའི་ཚོགས་གང་ཞིག་ དེ་གཉི་གའི་གནས་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་ཡི་གེའི་ཚོགས་
 ཞེས་གདགས་ཏེ། དེ་གཉི་ག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྫོང་པ་ཡང་དེ་ཡིན་
 ཏེ། རོན་ཡང་དག་པར་བརྫོང་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡི་གེ་ནི་རྣམ་གངས་སུ་གཏོགས་པ་གཞན་
 དུ་མི་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡི་གེའི་ཞེས་ཏེ། སྤེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། མིང་ཚིག་གཉིས་
 ཀའི་གནས་གདགས་གཞི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་དུ་མ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ཡང་གདགས་པའི་
 གཞི་ལ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་ཇུས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་དུ་མ་ལ་བདགས་པའི་ཆ་ཅན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སྔར་བཤད་པའི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་ལ་ཡི་གེའི་ཚོགས་བྱ་སྟེ། མིང་གི་ཚིག་གི་རྟེན་
 བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་མིང་དང་ཚིག་གིས་བརྫོང་བྱ་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། མིང་ཚིག་
 གཉིས་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་བརྫོང་པ་ཡང་ཡི་གེ་དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཡི་གེ་ཆ་མེད་ཀྱིས་རོན་སྒྲོན་མི་རུས་ཀྱང་། མིང་དང་ཚིག་
 གིས་རྟེན་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་རོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་བརྫོང་པའི་ཕྱིར། དབྱངས་
 གསལ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་དངོས་མིང་གང་ཡང་རུང་བས་གོ་རུས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། རང་གི་གདངས་མ་གཏོགས་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱིས་
 དངོས་སུ་འོང་བར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཨ་ཡང་ཨ་ཞེས་པའི་གདངས་མ་
 གཏོགས་པ་ཞེས་པའི་གདངས་ཀྱིས་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཨ་ར་
 གྲ་ཞེས་པ་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་མ་གོ་བར། རོ་བོ་མི་འགྱུར་བ་
 ཡིན་པར་བརྒྱུད་ནས། ཕྱི་རོལ་བ་རྣམས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །མིང་དང་ཡི་

གེ་གཞི་མ་གཅིག་པར་ཡང་རུང་ལ། ཡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡི་གེའི་ཆོག་གས་
ནི། ཆ་སྟེ་བྱི་དུ་མ་འདུས་པའི་རྒྱན་ལ་བྱུང་།

དུག་པ་། འཕགས་པའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་སོ་སྟེ་བཤད་པ་ །ནི།

ཆ་བ། སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་ཐོབ་པ་ལ་སོ་སོའི་

སྟེ་བོ་ཞེས་གདགས་སོ།

སོ་སོའི་ཞེས་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱུང་། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་དབང་གིས་སྟེ་གནས་སོ་སོར་འགྲོ་ཞིང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་པ་འཕམ་
གནས་སྐབས་ལ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ཞེས་གདགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། རྩས་སྟེ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པའོ། །སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རོན་བྱེད་རུས་པའི་རྩས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དགྲ་བཤད་པ་ །ལ།

ཆ་བ། འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་ཀྱི་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་

གདགས་སོ། །སོ་སོར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་ཀྱི་ཐད་པ་ལ་སོ་སོར་ངེས་

པ་ཞེས་གདགས་སོ། །འབྱོར་འབྲེལ་བ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་ཀྱི་རྩེས་སྟེ་མ་གཅིག་པ་

ལ་འབྱོར་འབྲེལ་བ་ཞེས་གདགས་སོ། །མཁྱོགས་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་ཀྱི་སྒྲུབ་

པར་བྱུང་བ་ལ་མཁྱོགས་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །ལོ་རིམ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་ཀྱི་

རེ་རེ་ནས་འབྱུང་བ་ལ་ལོ་རིམ་ཞེས་གདགས་སོ། །དུས་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་ཀྱི་

རྒྱན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་དུས་ཞེས་གདགས་སོ། །ཡུལ་གང་ཞེ་ན། ཤར་དང་། རྩོད་དང་། རྩལ་

དང་། བྱང་དང་། འོག་དང་། སྤྱིང་དང་། རྩོགས་བརྒྱ་ཐམས་ཅད་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་ཀྱི་

ཡོད་པ་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཞེས་གདགས་སོ། །གངས་གང་ཞེན། འདུ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་ཐ་
དད་པ་ལ་གངས་ཞེས་གདགས་སོ། །ཚོགས་པ་གང་ཞེན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལྟེན་
འདུས་པ་ལ་ཚོགས་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །

འཇུག་པ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །དོན་དགུ་འིས་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་གོ་བར་
བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀུན་ལ་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཐུག་ཡོད་མ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་སྒྱུར་བར་བྱ་ལ། ཉགས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་བསྐྱས་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་
ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུས་བསྐྱས་པའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྒྱན་མ་ཆད་བར་འབྲུང་བ་ལ་
འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་དུ་དང་ས་སྒྲུག་ལྟ་བུ་རྒྱ་
འབྲས་ཐ་དད་པ་ལ་སོ་སོར་རེས་པ་ཞེས་གདགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་སམ་རྣམ་བྱང་གི་རྒྱ་འབྲས་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པ་ལ་འཁྱོར་འབྲེལ་བ་ཞེས་
བདགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྒྱུར་བར་འབྲུང་བ་ལ་མགྲོགས་པ་ཞེས་
བདགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རེ་ནས་རིམས་ཀྱིས་འབྲུང་བ་ལ་གོ་རིམས་ཞེས་བདགས་
པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ་མར་འབྲུང་བ་ལ་དུས་ཞེས་གདགས་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྟོགས་དུ་མ་ལ་བྱུང་བའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཡུལ་ཞེས་གདགས་པའི་ཕྱིར་
དང་། གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ལ་གངས་ཞེས་
གདགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལྟེན་དུ་མ་འདུས་པའི་ཆ་ལ་ཚོགས་པ་
ཞེས་བདགས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་རྩ་བོ་
དང་གངས་སྐར་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་གཉིས། འི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེན།

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་བསྟན་པ་དང་། དེའི་དོན་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སེམས་དང་ཡིད་གང་ཡིན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་དང་ཞེས་ཏེ། སྒྲ་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འདུག་ཤེས་དུག་ལ་
ཡང་གསུམ་གཤི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཐོག་པས་ན་སེམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཐྱི་མའི་ཉེན་
དུ་རྒྱུར་བས་ཡིད་གང་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ན་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ཆོག་ས་དུག་མ་འོངས་པ་ནི་སེམས། འདས་པ་ནི་ཡིད། ད་ལྟར་བྱང་བ་ནི་རྣམ་
ཤེས། བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རིང་དུ་འགོ་བས་ནས་སེམས། སྟོན་དུ་འགོ་བས་
'ཡིད། ཉིང་མཆོམས་སྒྲུང་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །བསྟན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། ཁམས་བསྟན་པར་སེམས་དང་། སྒྲེ་མཆེད་བསྟན་པར་ཡིད་དང་། བྱང་པོ་
བསྟན་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །འདི་དག་ནི་ཀུན་གཞི་མ་བཞག་པ་དང་། གཞན་དང་
ཟུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་དོན་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཤད་པ་)ལ། སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཤད་
པ་དང་། ཡིད་རྣམ་པ་གཉིས་བཤད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་དུག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ངི་
བ་ནི།

ཆ་བ། སེམས་གང་ཞེན།

སེམས་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། སེམས་སུ་བཞག་པའི་མཆོན་
ཉིད་དང་། རྣམ་གྲངས་དང་། སེམས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱང་པར་བྱེད་

༥ <<ཐོ་>><<སྟོ>> བ།

༦ <<ཐོ་>><<སྟོ>> + བ།

ཚོས་དང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒོ་བྱེད་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ལོག་
རྟོག་དགག་པ་དང་། ཁྱད་པར་བྱེད་ཚོས་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྒྲོས་པ་ས་

པོན་ཐམས་ཅད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འོ། །

ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཚོས་ཅན། གངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་ལ་མ་ལྟོས་
པར་ས་པོན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྤང་པོ་དང་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད། དག་མི་དག་ལྟང་མ་བསྟན་དུ་གླུར་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་རྗེས་
སུ་མ་ཐུན་པའི་འབྲས་བྱས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་རོ་བོར་གླུར་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡོངས་སུ་སྒྲོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(ཁྱད་པར་བྱེད་ཚོས་དངོས་)ནི། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན། ས་པོན་ཐམས་
ཅད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཤེས་པ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་)ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། སེམས་གང་། ས་པོན་ཐམས་ཅད་བསྒྲོ་བའི་གཞིར་གླུར་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(རྣམ་ཐངས་)ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་

ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་བག་ཆགས་བསམགས་པའི་བྱིར་འོ། །

ཀུན་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུན་
བསམགས་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་རོ་བོར་གླུར་ཅིང་རྒྱན་མ་ཆད་

བར་མ་སྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱེད་གྱི་རོ་ཤོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལེན་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ།^༡ བར་དོའི་སྲིད་པ་ནས་སྒྲེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲེས་ནས་མ་ཤི་བར་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིན་
གཞིས་བབྱང་པའི་མཐུས་མ་ཞིག་པར་འཇུག་ཅིང་ལེན་པའི་ཕྱིར། མདོ་དགོངས་
འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྒྲ། །ས་ཐོན་ཐམས་ཅད་ཚུ་
པོའི་རྒྱན་བཞིན་འབབ། །བདག་ ཉུངོགས་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པ་
རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྐྱེད། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་། སེམས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ འི། ཅི་རྒྱ་གསོག་^༢ པ་ལའོ། ཞེས་འབྱུང་བས་ཀྱིན་
གཞི་དེ་ཉིད་སེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་མི་དགེ་དེ་དག་གི་བག་ཆགས་བསགས་པའི་
གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་དག་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟེ་
སྟོན་གྱི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་རྒྱངས་པའི་ཆེད་དུ། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་རྒྱང་
དོན་དང་ངས་དོན་འབྱེད་པའི་རྒྱལ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་
ཡིན་ལ། འཕགས་པ་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་བས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱང་ངས་
འབྱེད་རྒྱལ་ནི། གཙོ་པོའི་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །འདི་ནི་མདོར་བསྐྱུས་པ་ཅམ་ཞིག་བཤད་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། ཀྱན་གཞིའི་
རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱུས་པ་དང་། ཀྱན་ལས་
བདུས་གྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༡ <<རྒྱ>> <<ཞེས་>> -

༢ <<རྒྱ>> རྒྱག

༣ <<རྒྱ>> ཅི་རྒྱ་གསོག <<ཞེས་>> ཅི་རྒྱ་གསོག

གཉིས་པ་(ཡིད་ཀྱིས་པ་གཉིས་བཤད་པ་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཡིད་གང་ཞེ་ན།

ཡིད་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དོན་དམ་པའི་ཡིད་དང་། གནས་སྐབས་པའི་
ཡིད་དོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲ་དོན་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྟོགས་དང་། རྟོག་པ་དང་འཇུག་
པའི་དུས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། གང་དུས་རྟག་ཏུ་རྫོམ་སེམས་པའི་བདག་ཉིད་དང་།

རྫམ་པར་ཤེས་པ་གང་འཇུག་ཤེས་ཏུག་དེ་དག་¹མི་དག་ལྷང་མ་བསྐྱེད་ཏུ་སྦྱེད་
པའི་དུས་རྟག་ཏུ། ངར་རྫོམ་སེམས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ཡིད་²དོ། །མཚན་
ཉིད་ནི། རྫམ་ཤེས་གང་རྫམ་ཤེས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་དུས་རྟག་ཏུ་ངར་རྫོམ་
སེམས་པའོ། །སྒྲ་བཤད་འཇུག་འདི་རྫམ་ཤེས་གཞན་ལ་མེད་པས་དོན་དམ་པའི་ཡིད་
མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དམིགས་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཀུན་གཞི་རྫམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་།

ཀུན་གཞི་རྫམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟུང་
དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་ཆེ། ཀུན་གཞིའི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་གང་ཟག་
ཏུ་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་ཡིན་ན་ཀུན་གཞི་ཡིན་པས་སྐབ་པ་སོགས་
ཁས་སྦངས་པར་མི་བྱའོ། །

1 <<རྫོམ་>> རྟོག

2 <<རྫོམ་>> དག

3 <<རྫོམ་>> ཡིད

གསུམ་པ་(རྒྱགས་)ནི།

ཆ་བ། ཉོན་མོངས་པ་བཞི་པོ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་། རའོ་སྣམ་
པའི་ར་ཀླུ་དང་། མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ།

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་ཆོས་ཅན། རྒྱགས་བཞི་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་ཏེ། གུན་གཞི་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བར་བྱེད་པའི་འཛིག་ལྟ་དང་། བདག་དང་མི་འབྲལ་
པའི་སྟེད་པས་བསྐྱུས་པ་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་། བདག་དེས་སེམས་ཁེངས་པའི་
རའོ་སྣམ་པའི་ར་ཀླུ་དང་། བདག་ཏུ་མོངས་པར་བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་བྱིར། མ་ན་ཐུང་ཏུ་ཡིད་དང་། ལྷན་རིང་པོ་ར་ཀླུ་ལ་འཇུག་པས་ར་
ཀླུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤར་བཤད་པའི་གུན་འགོ་ལྟ་དང་
བཅས་པའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དགའོ། །

བཞི་པ་(རྒྱག་པ་དང་འཇུག་པའི་དུས་ངོས་བཟུང་བ་)ནི།

ཆ་བ། དེ་ཡང་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། མི་
སྟོབ་པའི་ས་མགོག་པས་པར་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བལྟན་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་འགོ་བ་དང་།

ཉོན་ཡིད་དེ་ཡང་གནས་གྱུར་མཐར་བྱིན་པ་མ་ཐོབ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་
མངོན་གྱུར་དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པའི་དུས་ན་གནས་སྐབས་རྒྱག་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ས་ཐོབ་པ་ན་ཟད་

པར་སྤངས་པས་དེ་གསུམ་མ་གཏོགས་པར་སེམས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་
མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུལ་ཅུ་པར། གང་དུ་སྦྱིས་པ་དེ་
ཡིས། །ཞེས་བཤད་པས། གང་ཟག་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་
ཐོབ་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་སྦྱོང་རྩལ་ལ་མཁུལ་
པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(གནས་སྐབས་པའི་ཡིད་)ནི།

ཅ་བ། གང་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱག་པོ་དག་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའོ། །

གང་ཡང་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱག་པོ་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་འགག་ །ཁམས་དེ་ཉིད་དུས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་
དེ་ཉིད་སྦྱེ་བའི་གོ་བྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བདག་རྒྱུན་བྱེད་ །པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་མ་
ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ཡང་ཕྱི་མ་སྦྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པས་བདག་རྒྱུན་དུ་
བཞག་ལ། འགགས་མ་ཐག་པའི་རང་ལྷོག་རྣམ་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་བཞི་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(རྣམ་ཤེས་རྒྱག་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན།

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་རྒྱག་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣ་བ་

དང། ལྷ་དང། ལྷེ་དང། ལུས་དང། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། །

རྣམ་པར་ཤེས་ཏེ། འབྲུག་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྩ་མ་ཡོད་དེ། མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་སོགས་འབྲུག་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ ལ་འབྲུག་ཡོད་པའི་དང་པོ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་
འི་བཞི།

ཆ་བ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། མིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་གཟུགས་ལ་དམིགས་
ནས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །

མིག་གི་ཤེས་སོ། །བདག་སྐྱེན་མིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཡུལ་གཟུགས་ལ་དམིགས་
ནས་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅམ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བའི་ཤེས་པ་ལོ། །

ཆ་བ། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྣ་བ་ལ་བརྟེན་ཅིང་སྤྱི་ལ་དམིགས་ནས་སོ་
སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །སྤྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་ལ་བརྟེན་ཅིང་འི་ལ་
དམིགས་ནས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །ལྷེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ལྷེ་ལ་
བརྟེན་ཅིང་རོ་ལ་དམིགས་ནས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གང་ཞེ་ན། ལུས་ལ་བརྟེན་ཅིང་རེག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་མན་ཆད་ཀྱང་འི་བ་དང་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། རྟོགས་པར་སྒྲེའོ། །འབྲུག་པ་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ བློ།

ཆ་བ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་
སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །

ཆོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཤེས་
བྱ་སྟེ། རང་གི་བདག་སྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཡུལ་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་སོ་

སོར་རྣམ་པར་རིག་པས་བྱེ་བའི་རིག་པ་ལོ། །སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཆོན་གཞི་དེ་ལ་
དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱལོ། །

གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན།

ཁམས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། བྱང་པོ་གང་ལ་ཁམས་གང་དུ་
བཞག་བསྟན་པའི་སྒོ་རྣམས་སོ་སོའི་རོ་རོས་བརྒྱང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་བྱེ་བྲག་
ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞུགས་ཀྱི་བྱང་པོ་ལས་གསུམ་བཞག་པ་
དང་། བྱང་པོ་བར་མ་གསུམ་ལས་ཁམས་གང་དུ་བཞག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པོ་
ལས་ཁམས་གང་དུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། གཞུགས་ཀྱི་བྱང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁམས་བཅུ་ལྟེ། མིག་གི་ཁམས་
དང་། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། རྣ་བའི་ཁམས་དང་། སྤྱིའི་ཁམས་དང་། སྤྱེའི་ཁམས་
དང་། ཇིའི་ཁམས་དང་། ལྟེའི་ཁམས་དང་། རོའི་ཁམས་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁམས་
དང་། རེག་བྱའི་ཁམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

གཞུགས་ཀྱི་བྱང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་ཁམས་བཅུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་
བྱ་ལྟེ་མིག་གི་ཁམས་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་ཆོས་ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད་པའི་
གཞུགས་རྣམ་པ་ལྟས་བསྟུས་པའི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་། བྱང་པོ་བར་མ་གསུམ་ལས་ཁམས་གང་དུ་བཞག་པ་ །ནི།

ཆ་བ། ཆོར་བའི་བྱང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱང་པོ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་གོ། །

ཕྱང་པོ་བར་མ་གསུམ་ཁམས་སུ་མ་འདུས་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལས་ཁམས་གང་དུ་བཞག་པ་ ཞི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་
ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྷེ་དང་། ལུས་
དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སོ། །

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
སུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་
བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཁྱེ་གྲག་དུ་བཤད་པ་ །ལ། འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཐུག་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདུས་མ་བྱས་ཕྱང་
པོས་མ་བསྐྱས་པར་བསྐྱན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
འི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཁམས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་མ་བསྐྱས་ཤིང་།

ཁམས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ལ་ཡོད་པའི་འདུས་མ་བྱས་སོ། །

ཆོས་ཀྱང་ཞེས་ཏེ། ཁམས་མཐའ་དག་ཕྱང་པོས་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཁམས་ལ་ཡོད་པའི་འདུས་མ་བྱས་དེ་ལྟར་བསྐྱས་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པས་ཕྱང་པོའི་དོན་དང་མི་ལྟན་པའི་

བྱིས་

གཉིས་པ་(འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་བར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། དེ་ཡང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་སོ་བརྒྱད་དེ། ཚེས་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚེས་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་དང་། སོ་སོར་
བརྟགས་པས་འགོག་པ་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཚེར་བ་འགོག་པའོ། །

དེ་ཡང་ཞེས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཚེས་གསུམ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
གསུམ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་དང་། བརྟགས་མིན་དང་། བརྟགས་འགོག་
གཉིས་དང་། མི་གཡོ་བའི་འགོག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཚེར་བ་འགོག་པ་རྣམས་ཡོད་
པའི་བྱིས་

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་བཞི། དགག་བྱའི་ཚེས་བདག་དང་བྲལ་བ་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་། རྟོགས་པའི་རེག་བྱ་དང་བྲལ་བ་ནམ་མཁའ་དང་། འདུས་བྱས་ཅ་མ་
བཀག་པ་བརྟགས་མིན་ཀྱི་འགོག་པ་དང་། ཐག་བཅས་དང་འབྲེལ་བ་བཀག་པ་
བརྟགས་འགོག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚེས་དགེ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བཤད་པ་
དང་། གཞན་གཉིས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། དང་པོ་ཁྱེ་བ་ནི།

ཅ་བ། ཚེས་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

ཚེས་དགེ་བ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ། རོ་བོ་དང་། རྣམ་གངས་

དང་། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བདག་མེད་པ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་།

ཡུང་པོའི་ཆོག་ས་རྒྱ་ན་གང་ལ་ཡང་བདག་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་
སྟོང་པ་དང་། གཟུང་ལཱིན་ཇས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་རྣམས་པ་གཉིས་
སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་གཙོ་པོ་ནི་ཕྱི་མར་ཤེས་པར་བྱལོ། །

གཉིས་(རྣམ་གྲངས་)པ་ནི།

ཆ་བ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་དོན་དམ་པ་

སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །

སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་ཏེ། རྣམ་གྲངས་ཏུ་མར་ཡོད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་)ལ་ངོ་པོའི་དོན་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྲ་ཞེ་ན། གཞན་ཏུ་མི་འགྱུར་པ་

ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྲ་ཞེ་ན། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མི་རྒྱ་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། མཚན་མ་ཉེ་བར་ཞི་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། ཕྱན་ཅི་ལོག་མེད་པའི་དམིགས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་

པའི་སྟོན་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་

དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་བདེ་ས་ལན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱལོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་

ཞེས་^༡ བྱ་ཞེན་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་བདག་གཉིས་ནམ་པར་བཅད་ཅམ་དེ་བཞིན་དུ་
གནས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་གངས་ཀྱི་དོན་བཤད་
པ་ལ་ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱི་དམིགས་པ་བཀག་པའི་སློན་ནས་བཞག་པ་ནི། སྤྱོད་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ་
མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་པའི་དོར་དེ་ལ་དམིགས་པས་ཀུན་^༢ ཉོན་མོངས་པ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མི་རྒྱ་ཞིང་། འཇིག་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་བྲལ་བ་ལ་མདོན་སྟུམ་དུ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་དམིགས་པ་བཀག་པའི་སློན་ནས་བཞག་པ་ནི་
མཆོན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུང་འཇིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འཇིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཀྱི་
མཆོན་མ་ཉི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་འཇགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་དེ་
མདོན་སྟུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་མཐར་ཐུག་པའི་སློན་ནས་བཞག་པ་
ནི། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་སྟེ་མཉམ་གཞག་སྤྱིན་ཅི་ལོག་མེད་པའི་དམིགས་པ་
མཐར་ཐུག་ཅིང་དེ་ལ་གོང་དུ་འགྲོར་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཅམ་
ཀྱི་སློན་ནས་བཞག་པ་ནི། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།^༣ ཤེས་བྱ་དམ་པ་བདག་མེད་མདོན་
སྟུམ་དུ་གཟིགས་པའི་འཇགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་
པའི་སློན་ནས་བཞག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་སྟེ།^༤ དེ་ལ་དམིགས་ན་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བའི་
རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དམིགས་པས་ཡོན་ཏན་སྟེ་བ་ལ་རྒྱ་ཞེས་བཏགས་པ་

༡ <<སྒྲ>><<སྐྱ>> ཉིད་ཅེས།

༢ <<སློང>><<ཞོལ>> -

༣ <<སློང>><<ཞོལ>> -

༤ <<སློང>><<ཞོལ>> -

ཡིན་གྱི། དེ་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་མ་'ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོགས་གཅིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པར་སྟོན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
བྱང་རྩལ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་སྟོས་དགོས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་། གཞན་གཉིས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འདྲ་བར་བསྟན་ཞི།

ཆ་བ། ཆོས་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་དགེ་བ་རྣམས་

དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །

ཆོས་དགེ་བ་ཞེས་ཏེ། སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་མ་གཏོགས་བདག་ཉིད་སྟོས་པ་རྣམས་
པར་བཅད་པའི་ཆ་ལ་བྱང་པར་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཐོགས་པའི་རིག་བྱ་དང་ལྷལ་བ་རྣམས་ལས་ལ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། རྣམས་ལས་ལ་གང་ཞེན།

རྣམས་ལས་ལ་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། གཟུགས་མེད་ཅིང་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་སོ། །

གཟུགས་མེད་ཅིང་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཀག་ཙམ་གྱིས་རབ་དུ་
བྱེ་ཞིང་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འབྱེད་པའོ། །གོ་མ་བཀག་པ་ལ་བྱེ་བར་བཏགས་
པ་ཡིན་གྱི། གོ་འབྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་གི་
འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་། འདུས་བྱས་ཙམ་བཀག་པ་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ ,ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་གང་ཞེ་ན།

སོ་སོར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། གང་འགོག་ལ་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པའོ།

གང་ཞེས་ཏེ། ཤེས་རབ་གྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དགག་བྱ་དང་
བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་ཆེད་བཅའ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་འགོག་པའོ།

བཞི་པ་། ཟག་བཅས་དང་འབྲེལ་བ་བཀག་པ་བརྟགས་འགོག་ ,ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་
བཀག་པའི་འགོག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་གནས་བཀག་པའི་འགོག་
པའོ། དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་ཞེ་ན།

སོ་སོར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། གང་འགོག་ལ་དེ་ནི་བྲལ་བའོ།

གང་ཞེས་ཏེ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བརྟགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྐྱིབ་བ་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བྲལ་བའོ།

གཉིས་པ་། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་གནས་བཀག་པའི་འགོག་པ་ ,ལ་གཉིས། འགྱུར་བ་བསྐྱེད་
པའི་ཆེད་བ་བཀག་པའི་འགོག་པ་དང་། ཆེད་བ་བཏང་སྟོམས་བཀག་པའི་འགོག་
པའོ། དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། མི་གཡོ་བ་གང་ཞེ་ན།

མི་གཡོ་བ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། དགེ་རྒྱལ་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་ཤོང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་
བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་འགོག་པའོ།

དགེ་རྒྱལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་
གཏན་གྱི་སྒྲོན་བརྒྱན་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་གང་། ཚོར་བ་བདེ་སྤྱག་གཉིས་ཀ་དང་
བྲལ་བས་རབ་རྩ་བྱེ་བའོ། །འདི་དང་འོག་མ་གཉིས་ཀྱང་དགག་བྱ་བ་ཀག་པའི་མེད་
དགག་འདུས་མ་བྱས་སུ་སྒྲོན་པ་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་(ཚོར་བ་བཏང་སྒྲོམས་བཀག་པའི་འགོག་པ་)ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་གང་ཞེ་ན།

འདུ་ཤེས་པ་དང་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། སྤིང་བའི་ཅེ་ཙོ་ལས་
གྲེན་ཏུ་བསྒྲོད་པ་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོན་ཏུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བརྟེན་པ་དེ་
དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འགོག་པའོ།

ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
ཞིང་། སྤིང་ཅེ་ལས་གྲེན་ཏུ་བསྒྲོད་པའི་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོན་ཏུ་བཏང་
བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འཇུག་ཤེས་ཚོགས་རྒྱག་འཁོར་བཅས་དང་། ཉན་ཡིད་འཁོར་
བཅས་བཀག་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་འགོག་པའོ།

གཉིས་པ་(ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཇུག་བསྐྱུ་བ་)ལ་མཇུག་བསྐྱུ་བ་ནི།

ཆ་བ། གཟུགས་རྣམས་ལྷ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཚོར་བའི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་
པོ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་གང་ཡིན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྒྱན་གང་

དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ། རྣམ་པ་བརྒྱ་ལྷག་གི་བདག་ཉིད་ནི་ཚོས་ཀྱི་
ཁམས་སོ། །

གཟུགས་ཞེས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་བརྒྱ་ལྷག་ཏུ་འདུས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
པའི་གཟུགས་ལྟ་དང་། སྤང་པོ་བར་མ་གསུམ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་བརྒྱད་རྣམས་
སྤྱ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ཇི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེན།

སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་སྐྱེ་མཆེད་
བརྒྱ་པོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
དོ། །ཚོས་ཀྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །

གཟུགས་ཅན་གྱི་ཞེས་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་ལ་མཁས་པར་
བྱས་པའི་སྒོ་རྣམ་མཁས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་པོ་དེ་
ཉིད་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་པོ་དེ་ཉིད་
ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཏུ་
ཟད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི།

ཆ་བ། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་ཚོས་གསུམ་ཏུ་
འཁྱུར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །

ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན། ཚོས་གསུམ་དུ་འདུས་
བར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་
རྣམས་སུ་འདུས་བར་གོང་དུ་སྦྱབས་^༡ བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྣམ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ནི་མེད་
ཀྱི། རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་། ཁམས་བཙུག་
དང་། སྤྱི་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བྱེ་བར་ཟད་དོ། །དོན་བསྟུ་བའི་དགོས་པ་ནི། དོན་
མངས་པོས་འཛིགས་པ་སྤང་བ་དང་། བསྟུད་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་ཁར་བྱུང་ལ་གཉིས། ས་པོན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་བཞི་དབྱེད་པ་
དང་། ཉེན་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་ལ་ས་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པའི་བྱེད་པར་
བཅེ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་སུ་བཞི་
སྦྱར་བ་དང་། ཡིད་ལ་སུ་བཞི་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཁྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། མིག་ཅེས་ཀྱང་བྱ། མིག་གི་ཁམས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། མིག་གང་ཡིན་པ་མིག་གི་

ཁམས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནས། མིག་གི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་མིག་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནས་ཞེ་ན།

ཕྱང་པོ་རྣམ་གཞག་དུ། མིག་ཅེས་ཀྱང་བྱ། ཁམས་རྣམ་གཞག་དུ། མིག་གི་
ཁམས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ན་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་དུ་བྱབ་པ་ཡིན་ནས་^༢ ཞེན་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་
ནི་ཁམས་རྣམ་གཞག་གི་ཁར་བྱུང་དོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། མིག་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དགྲ་བཙེམ་པ་ཐ་མའི་མིག་

གོ། མིག་གི་ཁམས་ཡིན་ལ་མིག་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྒོ་ངའི་ནང་ན་འདུག་པ་

དང་། ལྷ་ལྷ་པོར་གྱུར་པ་དང་། མེར་མེར་པོར་གྱུར་པ་དང་། ལྷ་ལྷ་པོར་གྱུར་པ་

༡ <<སྤྱི>><<སྤྱི>> བསྦྱབས།

༢ <<སྤྱི>><<ཞེན>> ལྟན།

དང་། མའི་མངལ་ན་གནས་པ་མིག་མ་དོད་པ་དང་། མིག་ཁར་བ་དང་། གཟུགས་མེད་
པར་སྐྱེས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་པོའི་མིག་གི་རྒྱུ་ལོ། །མིག་ཀྱང་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་ཀྱང་
ཡིན་པའང་ཡོད་དེ། དེ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་གཞན་རྣམས་སོ། །མིག་ཀྱང་མ་ཡིན་
ལ་མིག་གི་ཁམས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའང་ཡོད་དེ། སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤང་ལས་
འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་སྤང་ལས་འདས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པར་
སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་ལོ། །མིག་དང་མིག་གི་ཁམས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ། རྣ་བ་དང་། ལྟ་
དང་། ལྟ་དང་། ལྟས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཅི་རིགས་སུ་སྤྱར་
རོ། །

མིག་ཡིན་ལ་ཞེས་ཏེ། སྤང་མ་ཡིན་ལ་སྤྱི་མ་མིན་པ་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་
འདུག་ཁ་མའི་དག་བཅོམ་ཐ་མའི་མིག་མིག་ཡིན་ཀྱང་། མིག་སྤྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པས་
མིག་གི་ཁམས་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་ཡིན་ལ་སྤང་མ་མིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྱིར་
ནང་ན་འདུག་པ་མིག་མ་དོད་པ་དང་། དེའི་ལོག་མ་བཞི་རིམས་པ་བཞིན་དུ་མའི་མངལ་
ནས་པ་མའི་ཁུ་ཁྱག་འཛེས་པ་བདུན་ཐག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་
འབྲུར་པོ་སྤྱོད་ཅེས་བདུན་ཐག་བཞིའི་གནས་སྐབས་མིག་དབང་མ་དོད་པའི་སྐབས་
ཡོད་པའི་སྤྱིར། མིག་ཁར་བཞི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བར་ཉམས་པའོ། །ཁམས་
ལོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་པོའི་
མིག་གི་རྒྱུ་ལོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མིག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་
སྤྱིར། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པ་དང་། གཟུགས་

མེད་བར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ཡང་སྐྱར་འདོད་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་སྲིད་པས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་སུ་བཞི་ཅི་རིགས་སུ་སྐྱར་བར་བྱས་ལ། མིག་
ཞར་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ། རྣ་བ་ཉམས་པ་ཞེས་སྐྱར་བར་བྱ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་
སུ་གཉིས་པའི་ཐད་དུ། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་སྐྱར་བར་
བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྒོ་ངའི་ནང་ན་འདུག་པ་སོགས་སྐྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་དུས་ན་ལུས་
ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཡིད་ལ་སུ་བཞི་སྐྱར་བ་)་ལ་རྩི་བ་ནི།

རྩ་བ། ཡིད་གང་ཡིན་པ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ན་མ། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་
ཡིད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ན་མ་ཞེ་ན།

ཡིད་གང་ཡིན་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། ཡིད་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མ་¹ ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་ཡིད་
དོ། །ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ལ་ཡིད་མ་ཡིན་པ་འང་ཡོད་དེ། འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་
ཞུགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སོ། །ཡིད་ཀྱང་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་ཡིན་པ་འང་
ཡོད་དེ། དེ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་གཞན་རྣམས་སོ། །ཡིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་
ཁམས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་འང་ཡོད་དེ། སྐྱར་བོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
ད་བྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ། །

ཡིད་ཅེས་ཏེ། སྒྲ་མ་ཡིན་ལ་བྱི་མ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་
ཡིད་སུ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ཡིན་ལ་སྒྲ་མ་མ་ཡིན་པ་འང་ཡོད་དེ། འགོག་པ་ལ་

སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སྤྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་
 སྒྲིམས་འཇུག་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མི་བཟུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡིད་མངོན་གྱུར་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་པའི་
 སྐབས་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་
 ཆེ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་བྱིར། འདིར་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་
 དང་། སྤང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི། རྣམ་འབྱོར་
 དཔྱོད་པ་པ་ཀུན་གྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ངེས་པ་མི་སྤང་ངོ། །

གཉིས་པ་། རྟེན་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་ལ་ས་མཚུངས་བདང་མི་མཚུངས་པའི་བྱང་བར་བཅི་བ་རྣམ་པར་
 བཞག་ལ་། ལ་གཉིས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བཅི་བ་དང་། ཡིད་ལ་བརྟེན་
 ནས་བཅི་བའོ། །དང་པོ་ལ། མིག་དང་རྣ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅི་བ་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་
 ལ་བརྟེན་ནས་བཅི་བའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་བཅི་བ་དང་། གཟུགས་
 ཀྱི་རྟེན་ཅན་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྐྱན་བའོ། །དང་པོ་ལ། མིག་ལ་བརྟེན་བ་དང་། རྣ་བ་ཡང་
 དེ་དང་འབྲ་བར་བསྐྱན་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། བང་དུ་བྱུང་ཞིང་སྤྱེས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ས་པ་ཉིད་ཀྱི་མིག་གིས་དེའི་ས་པའི་

གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ངམ་ཞེན།

བང་དུ་ཞེས་སོ། །ཡུལ་རྟེན་དབང་པོ་གསུམ་པོ་ས་མཚུངས་སམ་མི་མཚུངས་
 ཞེས་ཏེ། སྤྱེས་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྤྱི་བྱང་བར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་རྩིས་པ་སྟེ། ཞར་
 བྱང་འདི་གཉིས་ནི། རྣམ་ཤེས་དུག་སོ་སོའི་མཆོད་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཞར་བྱང་
 ངོ། །

ལན་ལ་བསྟན་པ་དང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེའི་ས་པའི་མིག་གིས་དེའི་ས་པའི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བའང་ཡོད། གཞན་
གྱི་ས་པས་མཐོང་བའང་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་སྤྱ་བྱང་ཞིང་སྤྱེས་སར་གྱུར་པ་
འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་མིག་གིས་འདོད་པ་ན་^༡སྤྱོད་པའི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་
དང་། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་ས་གོང་མ་པས་ས་འོག་མ་པ་རྣམས་མཐོང་བའོ། །

དེའི་ཞེས་ཏེ། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཆེ། ས་མཚུངས་པ་དང་མི་
མཚུངས་པ་ཅི་རིགས་སྤྱ་ཡོད་དེ། ^༡འདོད་ཁམས་པས་རང་སའི་མིག་གིས་རང་སའི་
གཟུགས་ལ་བལྟ་བལྟ་བྱ་གསུམ་ག་ས་མཚུངས་པ་ཡང་ཡོད་ལ། གོང་མའི་མིག་གིས་
འོག་མའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བལྟ་བྱ་ཡུལ་དབང་པོ་མི་མཚུངས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྟོན་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟོན་འོག་མའི་མིག་དང་། རྟོན་གོང་མའི་
གཟུགས་མི་མཐོང་ཞིང་། སྤྱ་མི་ཐོས་ཏེ། འོག་མའི་དབང་པོ་རགས་ཤིང་དམན་པའི་
ཕྱིར་དང་། གོང་མའི་མིག་དང་རྟོན་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་ཞིང་སྤྱ་ཐོས་ཏེ་རྒྱ་
མཚན་དེ་ལས་འོག་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟོན་འདོད་ཁམས་པའི་^༢གཟུགས་ཁམས་པའི་མིག་
དགོས་པའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ལ། གཟུགས་ཁམས་པས་འོག་མའི་མིག་མ་
སྐྱེད་དེ། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་ལ་སྤྱ་བཞི་ཡོད་པ་
ཤེས་པར་བྱ་ཡོ། །སྤྱ་ལྟུ་ལུས་གསུམ་ནི། ཡུལ་དང་ཐང་ནས་འཛིན་པས་ཐམས་ཅད་དུ་
ས་མཚུངས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛོན་ཤེས་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །

༡ <<ས>> ནི།

༢ <<ཆོ>> རོ། །

༣ <<ཞལ>> <<ཆོ>> བསམ།

གཉིས་པ་(བཤད་པ་) གི། རི་ལྷ་ཞེན་ཞེས་ཏེ། སྤྲ་མས་རྟོགས་པར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྣ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་) གི།

ཆ་བ། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ། རྣ་བས་སྤྲ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ། །

མིག་ཅེས་ཏེ། རྣ་བས་སྤྲ་ཐོས་པ་ལ་ཡང་སྤྲ་མ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྲ་བཞི་ཅི་
རིགས་སྤྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་པ་བས་རང་སའི་རྣ་བས་རང་གི་སྤྲ་འཛིན་པ་
གསུམ་ག་ས་མཚུངས་པ་དང་། བོང་མའི་རྣ་བ་སྤྱེད་ནས་རང་སའི་སྤྲ་འཛིན་པ་ཡུལ་
རྟེན་མཚུངས་ཤིང་། དབང་པོ་དང་མི་མཚུངས་པ་དང་། བོང་མའི་སྤྲ་འཛིན་ན། ཡུལ་
དབང་པོ་མཚུངས་ཤིང་། ལུས་དང་མི་མཚུངས་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་(གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་) གི།

ཆ་བ། འདོད་པའི་ཁམས་སྤྱི་བྱུང་ཞིང་སྤྱིས་པར་བྱུང་བ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་སྤྱི་བྱུང་པར་བྱུང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་གཟུགས་ཁམས་པའི་དབང་པོ་གཉིས་དང་། ཡུལ་
གཉིས་དང་། ལུས་བརྟེན་ས་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་ཅི་རིགས་སྤྲ་ཡོད་
དེ། སྤྲ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་བཤད་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལྷག་མ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅི་བ་) ལ་གཉིས། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་བཅི་
བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལ་བཅི་བ་ལོ། །དང་པོ་གི།

ཆ་བ། འདོད་པའི་ཁམས་སྤྱི་བྱུང་པ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྤྲ་དང་ལྟེ་དང་། ལུས་ཀྱིས་
འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམས་སྤྱོད་སོ། །རི་རྣམས་སྤྱང་རོ། །རེག་བྱ་རྣམས་རེག་

གོ།

འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། འདོད་པ་བས་འདོད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་
གསུམ་ལ་ལོངས་སྟོན་བ་ན། ཡུལ་དང་དབང་ཡུལ་གསུམ་ག་ས་མཚུངས་བ་ཡིན་
ཏེ། དབང་པོས་ཡུལ་དང་དབང་རྟེན་སྟངས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གཟགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་)ལ། ཡུལ་དབང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ལྷག་མ་
གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་མི་འབྲད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་བ་གཟུགས་ན་སྟོན་པའི་ཡུལ་གྱིས། རང་
གི་ས་བཞིན་ཀྱི་རེག་བྱ་རྣམས་ལ་རེག་གོ།

གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་གཟུགས་ཁམས་བས་རང་སའི་རེག་བྱ་ལ་རེག་བ་
ན། གསུམ་ག་ས་མཚུངས་ཏེ། ཡུལ་དང་དབང་རྟེན་སྟངས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(ལྷག་མ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་མི་འབྲད་པ་)ནི།

ཆ་བ། དེ་ན་འི་དང་རོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྟེན་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ཡང་
མེད་དོ། །

དེ་ན་ཞེས་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་ན་འི་རོ་མེད་དེ། ཁམས་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་དག་སྐྱེས་བས་འི་རོ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་མེད་བས་ཡུལ་
ཅན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་མེད་ལ། ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་ལྟེན་དབང་པོ་མེད་ན་རོ་ལྟར་
ཡུལ་མི་མཛེས་བར་འགྱུར་ལ། ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ནི། ཡུལ་མཛེས་པ་

ལ་ལྷག་པར་ཡང་ཆགས་པས་སྒྲོན་དེའི་ལས་བསགས་པའི་སྒྲོན་གྱིས་སྒྲུབ་ཀྱི་འཕྲུལ་གཉིས་ནི་དེ་ན་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་། ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་བཅི་བ་ ། ལ་གཉིས། ཁམས་གསུམ་པའི་ཡིད་གྱིས་
ཤེས་བྱ་རི་ལྟར་ཤེས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་གྱིས་ཤེས་བྱ་རི་ལྟར་ཤེས་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་ཡིད་ལ་ས་མཆུངས་བཅི་
བ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཡིད་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་དང་། གཞུགས་
མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཡིད་ལ་བཅི་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་འདོད་པ་ན་སྒྲོན་པའི་ཡིད་གྱིས། ཁམས་
གསུམ་པ་ན་སྒྲོན་པ་རྣམས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པོ། །

འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་འདོད་ཁམས་པའི་ཡིད་ལྟུང་དང་བཅས་པ་ས་
མཆུངས་པ་དང་མི་མཆུངས་པ་དང་སྤྱི་པའི་སས་བསྐྱུས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་པ་
པའི་ཡིད་ལ་དག་སོགས་ཆོས་གསུམ་ཡོད་ལ། དག་པ་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྒྲོར་བྱུང་
གཉིས་ཡོད་ཅིང་། སྒྲོར་བྱུང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱིས་ཁམས་
གསུམ་ན་སྒྲོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་
པའི་བྱིར། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་ཁམས་གསུམ་གན་ཡོད་ལ། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་
རབ་ནི། འདོད་གཞུགས་ཁོ་ན་དང་། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི། འདོད་པའི་སས་
བསྐྱུས་པ་ཤེས་ཆའོ། །

གཉིས་པ་། གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཡིད་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ ། ནི།

ཆ་བ། འདོད་པའི་ཁམས་སྤྲུལ་སྤྲེལ་པར་གྱུར་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་
སྤྲུལ་སྤྲེལ་པར་གྱུར་པ་ཡང་དེ་བཞིན་རྟོ། །

འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཡིད་གྱིས་ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བུ་ཤེས་
པ་ཡང་སྤྲུལ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞུགས་ན་སྟོན་པའི་ཆོས་བྱུང་གིས་
ཁམས་གསུམ་ན་སྟོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཤེས་པའི་
ཁྱེད་རྟོ། རྟོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་ཀུན་འཕྲོ་དང་ཀུན་འཕྲོ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་
དེ། སྤང་བྱ་རིགས་ལྟ་གཤ་དམིགས་པ་སོགས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །དེ་ཡང་
ཀུན་འཕྲོ་བསྐྱལ་¹ བ་མཉམ་པས་ནི་རང་གི་རིགས་ལྟ་ཆར་ལ་དམིགས་ལ། བསྐྱལ་² བ་
མི་མཉམ་པས་ནི་ས་དགུ་གའི་རིགས་ལྟ་གཤ་ལ་དམིགས་སོ། །ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྣམས་
སྟོན་སྤྲེལ་དང་། ཐ་མལ་པར་འདུག་པ་དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་
སྟོན་ལམ་པ་དང་གཞོ་གནས་པ་གཉིས་དང་། སྤྱལ་སེམས་ཏེ། དེ་དག་དགེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་བསུམ་ཅི་རིགས་སྤྲུལ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །

གསུམ་པ་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཡིད་ལ་བརྟེན་པ་ རྟོ།

ཆ་བ། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་སྤྲུལ་བྱུང་ཞིང་སྤྲེལ་པར་གྱུར་པ་ནི། གཞུགས་མེད་པ་
ན་སྟོན་པའི་ཡིད་གྱིས། གཞུགས་མེད་པ་ན་སྟོན་པ་རང་གི་ས་པ་རྣམས་དང་། ཟག་པ་
མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

གཞུགས་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། གཞུགས་མེད་པའི་ཡིད་ལྟལ་དང་བཅས་པ་
མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དེའི་ཡིད་གྱིས་རང་སའི་ཆོས་དང་

1 <<ཆ་>><<སྤྲུལ་>> སྤྲུལ་

2 <<ཆ་>><<སྤྲུལ་>> སྤྲུལ་

ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱང་ཤེས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ནི་ལྟར་ཤེས་པ་ ཞེ།

ཆ་བ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ནི། ཁམས་གསུམ་པ་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་། ཟག་པ་
མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

ཟག་པ་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་
རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པའི་བྱིད།

རྒྱག་པ་ཚོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གསུམ། སྤང་བོའི་
གོ་རིམས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
དང་། སྤྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོ་རིམས་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས། ཅི་བ་
དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་བྱིར་སྤང་བོ་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་བྲགས་ཤིང་།

ཅིའི་བྱིར་ཅེས་སོ། །མདོ་ལས་སྤང་བོ་ལྔ་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཅི་སྟུང་དུ་དོགས་ བ་སྤྱོད་པ་སྟེ། འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལན་ལ་གསུམ། གནས་དང་གནས་པའི་རིམ་པ་དང་། རྟེན་བརྟེན་པའི་རིམ་པ་
དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་བཞི་དང་
རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། གསུམ་ག་མདོར་བསྟན་རྒྱ་ས་བཤད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕུང་པོ་ལྷ་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་
བཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་གནས་པ་
ཡིན་པས་ཐུས་བསྟན་པའི་ཐུང་དང་། ཕུང་པོ་བཞི་པོ་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཀྱིས་བསྟན་
ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་ལ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཟུགས་མི་
འདྲ་བས་རབ་རྟུ་འབྱེད་པས་དེ་འབྱེད་པའི་གཟུགས་ཕུང་དང་པོར་བསྟན། ཆོར་བ་ལ་
ཉེ་བར་འགྲོ་བ་གཟུགས་ཁམས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་ཆོར་བ་མི་འདྲ་བས་རབ་རྟུ་བྱེ་
བས་ཆོར་ཕུང་དེའི་རྗེས་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ། འདུ་ཤེས་མི་འདྲ་བས་
བྱེ་བས་དེའི་རྗེས་སུ་འདུ་ཤེས་དང་། སྲིད་ཅེའི་འདུ་ཤེས་^༡ ཅམ་གྱིས་རབ་རྟུ་བྱེ་བས་
འདུ་ཤེས་^༡ ཀྱི་ཕུང་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཐུང་རོ། །

གཉིས་པ་(རྟན་བརྟན་པའི་རིམ་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཡང་སྤྲ་མ་ནི་ཐུ་མའི་རྟན་ཡིན་པའི་ཐུང་ཏེ། གཟུགས་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཐོང་
རོ། །རི་ལྟར་ཆོར་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་དོ། །རི་ལྟར་འདུ་ཤེས་སུ་
བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་སར་བྱེད་དོ། །རི་ལྟར་སེམས་སར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་
པར་ཤེས་སར་བྱེད་དེ། དེ་དང་དེར་ཉེ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་སྤྲ་མ་ནི་ཞེས་ཏེ། རྟན་དང་བརྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིམ་བཞིན་དུ་
བསྟན་ཏེ། དབང་པོ་དང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤང་བ་ལས་ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་དུ་
མི་འོང་བ་སྤང་བ་ལས་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྤུལ་སྦྱེ་ཞིང་། རི་ལྟར་ཆོར་བ་བཞིན་དུ་འདུ་

༡ <<ཐྱ>> ཐུང་།

༢ <<ཐྱ>> ཐུང་།

ཤེས་ཀྱིས་ར་སྒྲུབ་འདོགས་པར་བྱེད། འདྲ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་མར་བཟུང་བ་དེའི་རྗེས་སུ་
སེམས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་ལས་མཛོན་པར་འདྲུབྱེད། སེམས་
པས་འདྲུབྱེད་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ལྷལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སེམས་པར་བྱེད་
པས་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ ཞི།

རྩ་བ་ ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ཉེ། གང་དུ་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བ་དང་། མྱོང་བ་དང་། མཆན་མར་འཛིན་པ་
དང་། མཛོན་པར་འདྲུབྱེད་པ་གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བ་
དང་། གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བ་སྟེ། སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་གོ་
རིམ་བསྟན་པ་ནི་དེ་ལྟའོ། །

ཡང་ཀུན་ནས་ཤེས་ཉེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཀྱང་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་ཉེ། གཟུགས་སྤང་དང་སོ་སོར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
དེ། དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོམས་མེད་པར་དགོ་ཅ་གཙོད་
པ་སོགས་འབྱུང་ཞིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆགས་བྲལ་བསྟོམས་པ་སོགས་འབྱུང་བས་
གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་
སྤང་དང་པོར་བསྟན་པའི་བྱིར། དེའི་རྗེས་སུ་སྤང་པོ་བར་མ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་དང་ཞེན་པ་བརྟེན་པའི་ཆོར་བ་
སྟེས་པ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མཆན་མར་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པར་མཛོན་པར་འདྲུབྱེད་པ་གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་

པ་དང་། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་ལོག་སྟེ་གང་གིས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱང་པོ་བར་མ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་བྱིད་ དེའི་རྗེས་
སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་བསྟན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་ངན་
ལེན་དང་བཅས་པ་དང་གནས་ངན་ལེན་མེད་པར་འགྱུར་བས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་རྣམ་བྱང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐ་མར་བསྟན་པའི་བྱིད་

གཉིས་པ་། ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ །ལ་རྩི་བཞི།

རྩ་བ། ཅིའི་བྱིར་ཁམས་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་ཐླགས་ཤིག།

ཅིའི་བྱིར་ཅེས་སོ། །ལན་ལ་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་
དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་བྱིད་ བཤད་པ་ལ་རྩི་བཞི།

རྩ་བ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་མཐུན་པ་གང་ཞེས།

འཛིག་རྟེན་གྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དབང་པོའི་གོ་རིམས་དང་། །ཡུལ་གྱི་གོ་
རིམས་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གོ་རིམས་སོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། དེ་ལ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་པན་ཚུན་དུ་བལྟོལ། །བལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་ཏུ་
སྟོལ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཁྱས་དང་བྱུག་པ་དང་སྐྱང་བ་ཡོངས་སྟོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་
བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་ཡོངས་སུ་སྟོན་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་མལ་དང་གདིང་བ་དང་། བྱང་
མེད་ལ་ཡོངས་སུ་སྟོན་དོ། །ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་ཡིད་གྱི་ཁམས་སོ། །

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། དབང་པོའི་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་མིག་གི་གཟུགས་ལ་བསྟན་བར་བྱེད་
བས། མིག་གི་ཁམས་དང་པོར་བསྟན། དེའི་རྗེས་སུ་ཀུན་ཏུ་སྤྲོ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཉན་
བ་ལ་རྣ་བའི་དབང་པོ་འཇུག་བས་དེ་རྗེས་རྣ་བའི་ཁམས་བསྟན། དེའི་འོག་ཏུ་ཁྱེས་ལ་
སོགས་བས་རྗེ་བཟང་པོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བས་སྤེའི་དབང་པོ་བསྟན། དེའི་རྗེས་སུ་རྩ་
སྤྱོད་བར་བྱེད་བས་ལྟེའི་ཁམས་བསྟན། དེའི་རྗེས་སུ་རེག་བྱ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བས་
ལུས་ཀྱི་ཁམས་བསྟན། ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པས་ཡིད་
ཀྱི་ཁམས་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(ལུལ་གྱི་གོ་རིམས་)ནི།

ཅ་བ། ཉན་གི་ཁམས་རྣམས་སྤྱིར་ བྱས་ནས་ཕྱིའི་ཁམས་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་གྲགས་
སོ། །

ནང་གི་ཞེས་ཏེ། ལུལ་གྱི་ཁམས་དུག་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། དབང་པོའི་ཁམས་དུག་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བསྟན་པའི་བྱིད།
གསུམ་པ་(རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གོ་རིམས་)ནི།

ཅ་བ། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྣམས་སོ། །

དེའི་ཞེས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། དབང་པོ་དང་ལུལ་གྱི་ཁམས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་
བྱིད།

༡ <<ཅ་བ་ཞེ་>> རྒྱུ་

༢ <<སྟོ་>> <<ཞོ་ལ་>> ཁམས།

གསུམ་པ་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ །ནི།

ཅ་བ། ཁམས་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་རི་ལྗོ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་འད་དེ་བཞིན་
ནོ། །

ཁམས་ཞེས་ཏེ། མདོ་ལས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཡུང་པོའི་སྐྱེ་དོན་
དང་། ཁམས་ཀྱི་སྐྱེ་དོན་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྐྱེ་དོན་རྟོ། །དང་པོ་བེ་བནི།

ཅ་བ། ཡུང་པོའི་དོན་གང་ཞེན།

ཡུང་པོའི་དོན་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། ཀུ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་དོན་གཞི་ལ་
འབྲུག་སྟེ། ཡུང་པོ་ཞེས་བྱ་སྤངས་པ་དང་། །ཐུག་པ་སྤོང་པོ་ཆ་ཉིད་ལའོ། །ཞེས་པའི་
ཀུལ་གྱིས་སོ། །

དེ་ལ་སྤངས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི།

ཅ་བ། གཞུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། འདས་པའམ། མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་
སྤང་བའམ། རྣང་གིའམ། སྤྱིའམ། རགས་པའམ། སྤྱ་བའམ། རན་པའམ། བྱ་ཚོས་
པའམ། རྒྱང་པའམ་བ་གང་ཡིན་པའམ། ཐག་ཉེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་
བསྟུས་ཏེ་སྤངས་པའི་བྱིར་གཞུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུང་
པོའི་བར་དུ་འད་དེ་བཞིན་ཏེ། རྟོར་གྱི་ཡུང་པོ་བཞིན་ནོ། །

གཞུགས་གང་ཡིན་པ་ཞེས་ཏེ། དོན་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་

༡ <<ཆ>><<སྐྱ>> ཀུ་

༢ <<ཆ>><<སྐྱ>> བཞི།

བྱོལ་། །འདས་པ་སོགས་བརྒྱ་གཅིག་ནི། སྲིད་པ་བརྒྱ་གཅིག་དམིགས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དེ་སྲང་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱོལ་། །དེ་ལ་འདས་པ་ལ་ལྟ་བའི་སྲིད་པ་
དང་། མ་འོངས་པ་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བའི་སྲིད་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་ལ་ལྟག་པར་
ཆགས་པའི་སྲིད་པ་དང་། ཉན་དང་སྲི་ལ་ཆགས་པ་དང་། རགས་པ་དང་སྤ་བ་ལ་
ཆགས་པ་དང་། རན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོ་དང་། ཐག་ཉེ་རིང་ལ་དམིགས་པའི་སྲིད་པའི་
དམིགས་པ་གཞུགས་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཏེ་སྲངས་པས་ན་གཞུགས་ཀྱི་ཕྱང་ལོ་ཞེས་
བྱོལ་། །བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་བྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་བརྒྱ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་
ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཕྱང་པོ་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱི་མིང་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱོལ་། །ཆ་དུ་མ་འདུས་པར་ཤེས་པས་གཅིག་ཕྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟོག་པའི་
ཆེད་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། རྟོག་གི་ཕྱང་པོ་བཞིན་སྲོང་པོ་དོན་ཅན་དུ་བསྐྱེད་ནོ། །

དོན་དང་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། དཔེ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་སྐྱག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་སྐྱེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐྱད་དུ་སྐྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་འབའ་ཞིག་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
བུ་སྟེ། འིང་གི་ཕྱང་པོ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར། སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྲོང་
པོ་ཤེས་བྱ་སྟེ། རི་སྐྱད་དུ། མདོ་ལས། སྐྱག་བསྐྱེད་ཞེས་ཏེ། དཔེར་ན་འིང་གི་སྲོང་པོ་
ལ་འིང་གི་ཕྱང་པོ་ཞེས་པ་བཞིན།

༡ <<སྐྱ>><<སྐྱ>> བཞི

༢ <<སྐྱ>> བཞི

སྐྱལ་པའི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་བཞི།

ཆ་བ། ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཁྱུང་ཁྱེར་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་དེ། སྐྱལ་ཁྱུང་ཁྱེར་བ་
བཞིན་ནོ། །

ཡང་ཞེས་དེ། དོན་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་གཞིན་ན་ལུས་
ཀྱི་སྤྱོད་པས་གང་གིས་ཁྱུང་ཁྱེར་བ་དེ་ལ་སྐྱལ་བའམ་དབྱུང་བ་ཞེས་གྲགས་པ་བཞིན་
དུ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་ཀྱི་ཁྱུང་ཁྱེར་བས་ཕྱང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་^༡སྟེ། དཔེར་
ན། སྐྱལ་ཁྱུང་ཁྱེར་བར་^༢བ་བཞིན།

གཉིས་པ། ཁམས་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་ །ལ་རྩི་བ་དང་ལན་ནོ། །^༣

ཆ་བ། ཁམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན།

ཁམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི། སྤྱོད་དོན་གྱིས། རིགས་ཀྱི་དོན་
དང་། ས་པོན་གྱི་དོན་དང་། རྒྱུའི་དོན་དང་། རང་བཞིན་གྱི་དོན་དང་། ཆ་སྐྱ་པའི་དོན་
དང་། གཞིའི་དོན་དུ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་གསུངས་སོ། །འདིར་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དང་། མཆོན་ཉིད་འདྲིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཞིའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་པོན་གྱི་དོན་ནོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་དེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ལ་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་
བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་པོན་ཀུན་གཞི་ལ་གནས་བཞི། ས་པོན་གྱི་དོན་གྱིས་

༡ <<སྤྱོད>><<ཞེས>> + དོན།

༢ <<སྤྱོད>><<སྤྱོད>> -

༣ <<ཅེ་ཞེ>><<སྤྱོད>><<སྤྱོད>> ཞེས།

༤ <<སྤྱོད>><<སྤྱོད>> རྩི་བཞི།

ཁམས་ཞེས་བྱ་བའི་བྱིད།

ཅ་བ། ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་འཛིན་པའི་དོན་རྟོ། །

ཡང་རང་རང་གི་མཆན་ཉིད་འཛིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཁམས་སོ། །

ཅ་བ། ཡང་འབྲས་བུ་དང་རྒྱའི་དངོས་པོ་འཛིན་པའི་དོན་རྟོ། །ཡང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་འཛིན་པའི་དོན་རྟོ། །

ཁམས་བཙུན་ལ་རྣམ་ཤེས་བྱུག་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་དང་། ཡུལ་
བྱུག་དང་དབང་པོ་བྱུག་རྒྱའི་དངོས་པོ་འཛིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཁམས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་འཛིན་པ་ཁམས་ཀྱི་མིང་མ་བདག་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་བཙུན་པོ་འདིས་བསྐྱུས་ནས་འཛིན་པས་ཁམས་ཀྱི་དོན་རྟོ། །

གསུམ་པ་(སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྐྱོད་ནོ)ལ་ངི་བ་ནི།

ཅ་བ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན།

སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱོའི་དོན་རྟོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་ཤིང་
མཆེད་པར་བྱེད། རྒྱས་པར་བྱེད་པས་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱའོ། །བྱི་མ་གཉིས་ནི། རྒྱའི་
བདག་དང་ལྟ་བུ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བདག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །མིང་
དོན་བཤད་པ་འདི་དག་གི་དགོས་པ་ནི། དེས་པའི་ཆོག་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
སྐྱེད་པའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་ལྟར་པོ་ལྟའི་དཔེ་བཤད་པ་ལ། ངི་བ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་དོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོར་བ་ནི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུའོ། །འདྲ་ཤིས་
ནི་མིག་རྒྱ་ལྟ་བུའོ། །འདྲ་བྱེད་ནས་ནི་རྒྱ་ཤིང་གི་ཡུར་པོ་ལྟ་བུའོ། །ནམ་པར་ཤིས་པ་
ནི་རྒྱ་མ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་དབྱ་བ་དོན་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱ་མ་པར་ཤིས་པ་ལྟ་མ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ཞེན།

གཟུགས་ནི་ཞེས་སོ། །ཡུར་གོང་དུ་བ་བད་པའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་
སོགས་ཤིས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཐར་པའི་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་
གོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྒྲར་པའི་ཆེད་དུ་དོན་ལྡ་དང་། དཔེ་ལྡ་དང་། དཔེ་དོན་ཆོས་
མཚུངས་དང་། གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གོ་ངེས་ངེས་པ་ལྡས་ཤིས་པར་བྱ་
བར་དགོངས་ནས། མདོད་ལས། གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་བདོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ན། རྒྱ་ཅིའི་ཕྱིར་རལ། ཆོས་མཚུངས་པ་གང་གིས་གཟུགས་དབྱ་བ་
བདོན་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་ཞེས་འདྲི་བའོ། །དེའི་ལན་ནི། གཙང་བ་མེད་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟོ་
ཞེས་ཏེ། ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རེ་རེ་ནས་སྒྲར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལན་ནི།

ཆ་བ། བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། གཙང་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། ལྟོ་བ་རྒྱུར་པ་ཉིད་དང་། མི་
བརྟན་ཞིང་སྤྱང་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

བདག་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་མ་ཤིས་དང་སྒྱུ་མའི་ཆོས་མཚུངས་དང་པོར་བསྟན་
ནས། འདྲ་ཤིས་དང་འདྲ་བྱེད་གཉིས་དང་། དེའི་དཔེའི་ཆོས་མཚུངས་བསྟོམས་ནས་
བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གངས་རེས་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་ལ། གོ་རིམས་ནི་དོན་ལུ་རིམ་པས་
སོ། །

དཔེ་དོན་ཆོས་མཚུངས་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དེ་བཞད་ན། གཞུགས་དབུ་བ་
བརྟོགས་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། གཅང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དབུ་
བ་བརྟོགས་པ་ནི། མི་གཅང་བ་མང་པོ་བསགས་པ་ཡིན་པ་དང་། འདྲིག་པ་སྒྱུར་བ་
དང་། རྒྱ་ལས་སྒྱུར་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་ཏུ། ཟག་བཅས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡང་མི་
གཅང་པའི་རྣམས་སོ་དུག་སོགས་བསགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། སྒྱུར་ཏུ་
འདྲིག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱ་ལས་སྒྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོར་བ་རྒྱུ་རྒྱུར་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། རོ་སྒོ་
བ་རྒྱུར་བ་ཉིད་དང་ཏུས་^༡ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་རྒྱུར་གཞི་
བརྟན་པ་དང་། ཞེང་གི་སྤྲོན་དང་། རྒྱ་ལ་སྤེང་གི་སྤྲོན་ལས་བྱུང་པའི་ཆར་གྱིས་
བསྐྱོད་པ་ལས་བྱུང་པའི་^༢དང་། སྒྱུར་ཏུ་འགག་ཅིང་མི་^༣གནས་པ་དཔེ་དེ་བཞིན་
ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོར་བ་ཡང་གཞི་བརྟན་པ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་དང་། སྤྲོན་ལྟ་
བུའི་ཡུལ་དང་། རྒྱ་ལ་ཆར་སྤྲོན་གྱིས་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུར་རྣམ་ཤེས་ལ་ཡུལ་གཅོད་
པའི་རེག་བས་བསྐྱོད་པ་ལས་བྱུང་པ་དང་། སྒྱུར་ཏུ་འགག་ཅིང་མི་གནས་པས་
བདེ་བའི་རོ་སྒོ་བ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲ་མ་མི་གཅང་བ་ལ་གཅང་བར་འདྲིན་པའི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྤྲ་ག་བསྤུལ་ལ་བདེ་བར་འདྲིན་པའི་

༡ <<རྒྱ>><<ལྟ>> -

༢ <<ཆ>><<སྤྲ>> ཏུ།

༣ <<ཆ>><<སྤྲ>> བ།

༤ <<རྒྱ>><<ལྟ>> -

ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

འདྲ་ཤེས་དང་མིག་^༡ རྒྱ་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། མི་བརྟན་^༢ བ་ཉིད་དུ་ཚོས་མཐུན་བའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་^༣ རྒྱ་ནི། སིན་ཏུ་གཡོ་བ་དང་། ཤེས་བ་ད་མིགས་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་བ་དང་། སྤྱིས་བྱས་ལུལ་དུ་ཡོངས་སུ་གཙོད་བར་བྱེད་བ་བཞིན་དུ་འདྲ་ཤེས་ལ་ཡང་ཚོས་བཞི་ཡོད་བས་མི་བརྟན་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདྲ་བྱེད་དང་རྒྱ་ཤིང་གི་ཕུང་པོ་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། སྤྱིང་པོ་མེད་བར་ཚོས་མཐུན་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་ཤིང་སྤྱིང་པོ་མེད་བ་ལྟར་འདྲ་བྱེད་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཡང་དོན་དམ་དགྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་བའི་ཆེ། དབྱུང་བཅོང་བའི་སྤྱིང་པོ་ཕུང་བཅད་ཀྱང་མེད་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ནི་རྟག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

ནམ་བར་ཤེས་བ་སྤྱི་མ་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། བདག་མེད་བ་ཉིད་དུ་ཚོས་མཐུན་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་སྤྱིལ་བ་པོས་བྱས་བ་དང་། ལམ་གྱི་བཞི་མདོ་ན་འདུག་བ་དང་། སྤྱིང་བ་ལྟར་བྱུབ་བ་མ་ཡིན་བ་བཞིན་དུ། ནམ་བར་ཤེས་བ་ཡང་། སྤྱི་མ་བྱེད་མཁན་དང་འདྲ་བའི་རང་རྒྱ་འདྲ་བྱེད་གསུམ་གྱིས་བྱས་བ་དང་། ནམ་བར་ཤེས་བའི་གནས་ལ་བརྟེན་བ་དང་། དེགས་བས་དབྱུང་བའི་ཆེ། སྤྱིང་བ་ལྟར་བྱུབ་བ་མེད་བར་ཚོས་མཐུན་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་བདག་མེད་བ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཚོས་བ་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱིབ་གཉིས་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་

༡ <<མྱ>> མིག་

༢ <<རྟན>><<ཞེས>> བརྟན་

༣ <<རྒྱ>> མིག་

གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འཁེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ།

དགྲ་པ་ཚོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་
དང། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྤྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བ་གང་ཞེན།

སྤང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་དང། བསྐྱས་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང། རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང། དེས་མཆོན་ནས་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། སྤང་སྤང་བ་དང། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་དང། ཇི་བའི་ཆིག་
བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྤྲོས་དུ་ན།

ཆོས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་ཤེས་ན། རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་རྟོགས་སྤྲོ་བས་
ཐོག་མར་དེའི་བསྤྲོས་དུ་ནི། འདི་ཡོད་ཅེས་པའོ། །སྤྲོས་ལ། ཆིག་གི་བསྤྲོས་དང། རོན་
གྱི་བསྤྲོས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ་ཡང། སྤྱིའི་བསྤྲོས་དང། བར་བསྤྲོས་སོགས་དུ་མ་ཡོད་
ཅིང། གཉིས་པ་ལ་ཡང། གངས་ཀྱི་བསྤྲོས་དང། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསྤྲོས་སོགས་དུ་མ་
ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་བ། རྣམ་ཡོད་ཤེས་བྱ་གཞུགས་ཅན་སོགས། །ཐག་བཅས་བྱང་ལ་སོགས་པ་

དང་། །འདས་དང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས། །

རྣམ་ཡོད་ཅེས་ཏེ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་རྣམས་སྡེ་ཚན་བདུན་དུ་འདུས་ཏེ། རྣམ་
ཡོད་སོགས་བཞིའི་སྡེ་ཚན་ནས། རྒྱུ་སོགས་བཅུ་གཅིག་གི་སྡེ་ཚན་གྱི་བར་^༡ རྣམས་
སྤྱུ་འདུས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་(རྩི་པའི་ཆོག་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་དུ་ཞིག་ཅི་ཡི་བྱིར། །

རི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་^༢ མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རྩིས་
ཤིང་། དེའི་ལན་བསྟན་པས་དེ་གཉིས་ལ་སྒོངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པས་
དགོས་པ་རྩིས་ཤིང་། དེའི་ལན་བསྟན་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒོངས་པ་སེལ་བར་
བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱལ་པར་བཤད་པ་)ལ། རྣམ་ཡོད་སོགས་བཞི་དང་། ཤེས་བྱ་སོགས་
གསུམ་དང་། གཞུགས་ཅན་སོགས་དྲུག་དང་། ཟག་བཅས་སོགས་བཅུ་གཉིས་
དང་། རྒྱང་སོགས་བརྒྱད་དང་། འདས་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་། རྒྱུ་སོགས་བཅུ་
གཅིག་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །

སྡེ་ཚན་དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི། རྣམ་ཡོད་ལ་རྩི་བ་དང་། ལན་ནོ། །^༣

ཆ་བ། རྒྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རི་ལྟར་ན་རྣམ་སྤྱུ་ཡོད་པ་ཡིན། རྣམ་
སྤྱུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཀྱི་འཕྲི་བྱིར་རྣམ་སྤྱུ་ཡོད་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

༡ <<རྒྱ>><<ཞོལ>> + བར།

༢ <<མ>><<སྤྱ>> རྩིས།

༣ <<རྒ>><<སྤྱ>> + དང་པོ་ནི།

:ཕུང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། ཚེས་བསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། དགོས་པ་ཤེས་པར་འདོད་བསམ་ངེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་ནི།

ཆ་བ། བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ནི་ཐུག་སྤྲོད་པའོ། ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཐུག་སྤྲོད་པའོ། །བདག་ལ་ཐུག་སྤྲོད་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཐུག་
སྤྲོད་པར་བརྟག་གོ།

བརྗོད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། ཁ་དོག་སྒྲིན་པོ་དང་། ཚོར་བ་བདེ་སྤྱག་རྣམས་ཚེས་
ཅན། ཐུག་སྤྲོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེས་པ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་
རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་རྗོད་བྱེད་གྱི་སྒྲ་དང་། རིགས་མི་
མཐུན་གཞན་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར། དེ་དག་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རིགས་སམ་རྣམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐུག་སྤྲོད་
པའོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་དེ་
ཉིད་བདག་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་ཞེན་པ་སྤངས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བརྟགས་ཡོད་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན། བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་བརྟགས་པའི་ཡོད་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

༡ <<ཐུ>> བརྗོད་བ་དང་།

༢ <<ས>><<ཐེ>><<ཙ>> དབང་པོའི་སྒྲིང་ཡུལ་བརྗོད་

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །སྤྲུལ་ལྟར་ཡོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྲུལ་བར་བྱའོ། །ལན་ནི།
ཆ་བ། བཛྲིད་^༡ བ་དང། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་
པའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཏགས་པའི་ཡོད་པའོ། །བདག་ལ་བཏགས་པར་མཛོན་པར་
ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་བཏགས་པོ། །

བཛྲིད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། རང་ཉིད་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྒྲ་སྒྲི་དང་དོན་སྒྲི་སྒོ་ཡུལ་
ལ་ཤར་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་དང་། རང་མ་ཡིན་དུ་མ་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་ལྟོས་པ་
བྱམ་པའི་མིང་དང་དོན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་བྱམ་པ་ཆོས་
ཅན། བཏགས་ཡོད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐུ་མཆན་བཤད་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་
སམ་རྣམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱང་ཁམས་སྒྲི་མཆེད་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་གངས་ལ་
ལྟོས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཏགས་ཡོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་
ལྟན་པ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པར་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་གསུམ་
གྱིས་མ་གཏོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་བཏགས་པ་ཅམ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་ངི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཅིའི་

ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བཏགས་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་

༡ <<ས>><<ཐེ>><<ཙ>> དབང་པོའི་སྤྱིད་ཡུལ་བཛྲིད།

པའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའོ། །བདག་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
རྒྱུར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་ནས་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་སྤྱད་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དམིགས་པའི་སྒྲོན་མ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལ་སྤྱད་པར་དམིགས་ན་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གངས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཡོད་པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་
བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱུར་ཞེན་པ་
སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་རྩི་བཞི།

རྩ་བ། རི་ལྷར་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག ཅའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྷར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའོ། །ཐམས་
ཅད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའོ། །བདག་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུར་མངོན་པར་ཞེན་
པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲོམས་པས། སྤྱི་བ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་
དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་རང་
བཞིན་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་

དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་སྲིད་པ་ལས་ཕྱོད་བའི་གཞིར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིད།

སྡེ་ཆེན་གཉིས་པ་། ཤེས་བྱ་སོགས་གསུམ་ ལ་གསུམ། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་མཆོན་གཞི་སྒྲོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་
དང་། དགོས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཤེས་བྱའི་དབྱེ་བ་དང་། ལྷལ་ཅན་གྱི་སྒྲོན་པ་
མཆོན་ཏེ་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན། ཤེས་པར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ ཁྱིའི་བྱིར་

ཤེས་པར་བྱ་བར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལན་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་། ལྟར་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་
མཆོན་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བརྒྱང་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྡ་སྟེ། གཟུགས་དང་། སེམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་

བའི་ཆོས་རྣམས་དང་། སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། འདུས་

མ་བྱས་རྣམས་ཏེ།

ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཞེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ལྟར་གྲངས་ངེས་
ཏེ། གཞི་གཟུགས་ནས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བར་རྣམས་སུ་ངེས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། ལྟར་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ ནི།

ཅ་བ། གང་དུ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བ་དང་། གང་ཀྱན་ནས་ཉོན་

མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་
པར་བྱང་བ་དང་། དེའི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་གང་ཡིན་པ་
དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྣམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བ་དག་གོ།

གང་དུ་ཞེས་ཏེ། གཞུགས་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་བྱང་གི་གཞི་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སེམས་སེམས་བྱང་ཤེས་བྱར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། ཆགས་སོགས་དང་དད་སོགས་གང་གིས་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཤེས་བྱར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཕེལ་འགྲིབ་ལ་
སོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་
ཤེས་བྱར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་དག་པའི་
རྣམ་བྱང་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གསུམ་སོ་རྣམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་
བ་དག་གོ།

གསུམ་པ་(མ་མའི་རོ་བོ་རོས་བཟུང་བ་)ནི།

ཆ་བ། དེ་ལ་གཞུགས་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ཕྱང་སོ་སྟེ། གཞུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྩ་
དང་། སྤྱི་མཆེད་བརྩ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། སྤྱི་མཆེད་པའི་གཞུགས་སོ། །སེམས་
ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་སོ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བརྩ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྤྱི་
མཆེད་དོ། །སེམས་ལས་བྱང་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི། ཆོར་པའི་ཕྱང་སོ་དང་། འདུ་ཤེས་
ཀྱི་ཕྱང་སོ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་སོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་
སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་

འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་
ནོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་གོ།

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟེ། དེ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་
དེ། གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་བཅུ་དང་། སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་དང་། ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་
ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་སྟེ། དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་དང་
ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལ་དུ་མ་ཡོད་
དེ། ཕུང་པོ་བར་མ་གཉིས། མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་། ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་
བྱེད་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོའི་ནང་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱས་པ་རྣམས་
དང་། ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུས་
མ་བྱས་ལའང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་
བརྒྱན་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ལུལ་ཅན་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་མཆོན་ཏེ་བསྐྱན་པ་ །ལ།

རྩ་བ། ཡང་ཤེས་བྱའི་ཆོས་རྣམས་ནི། མོས་པའི་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ལུལ་དང་། རིགས་
པའི་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ལུལ་དང་། རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ལུལ་
དང་། མོ་སོ་རང་གིས་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ལུལ་དང་། གཞན་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཤེས་པའི་སྒྲོན་
ལུལ་དང་། རོག་མ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ལུལ་དང་། བོང་མ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ལུལ་དང་། རྣམ་
པར་སྒྲུབ་འབྱེན་པའི་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ལུལ་དང་། ཀྱན་ནས་མི་ལྟང་བ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་
ལུལ་དང་། མི་སྒྲེ་བ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ལུལ་དང་། ཤེས་པ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ལུལ་

དང་། མཐར་ཐུག་པ་ཤེས་པའི་སྒྲོང་ཡུལ་དང་། རོན་ཆེན་པོ་ཤེས་པའི་སྒྲོང་ཡུལ་གྱི་
ཕྱིར་ཡང་རོ། །

བསྐྱུས་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་རང་གཞན་གྱི་རོན་ཆེན་པོ་ཤེས་པའི་སྒྲོང་ཡུལ་ཅན་
གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། སློབ་མི་སློབ་ཐུན་མོང་
གི་ཤེས་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཤེས་པ་ཟད་མི་སྤྱེ་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
མཐར་ཐུག་པ་ཤེས་པའི་སྒྲོང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ཡང་སོ་
སོ་སྤྱེ་བོ་དང་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཚོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་དང་། འཛིག་རྟེན་
པའི་བསྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་པ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་རིམ་བཞིན་དུ་དང་པོ་གསུམ་
དང་། འབགས་པ་སློབ་པ་དང་ཐུན་མོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རོན་དམ་ཤེས་པ་དང་
གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་བསྐྱུས་པ་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དྲུག་པ་དང་བདུན་པ་དང་། བདེན་བཞི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་སྟུན་འབྲེན་པ་ཤེས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དཀོས་པ་)ནི།

ཆ་བ། བདག་ལ་ཤེས་པ་པོ་དང་། མཐོང་བ་པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བདག་ལ་ཞེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱེད་བྱུང་བོ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་
དཀོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཤེས་པ་པོ་དང་མཐོང་བ་པོར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་)ལ་རྩེ་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག་ ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ།

ཅ་བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རྟུ་དང་། འབྲུག་པ་དང་། རྟུ་
མཚན་དང་། རྟུ་མཚན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་མཐུན་པ་དང་། གཉེན་སྙོད་དང་། སྤྲ་བའི་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བལྟ་ལོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་
ཤེས་པར་བྱ་བ་དག་གོ། །བདག་ལ་མཐོང་བ་སོ་ལ་སོགས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་
བའི་ཕྱིར་སོ། །

ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དུ་མར་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་བརྒྱུད་གྱི་འབྲུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་
བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་དང་སོ་བཞི་དང་། དེ་ནི་ད་གྱི་བྱུང་ཆོས་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ལྷག་མ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་དབང་ཤེས་ལྷ་སྟེ། དེ་ཡུལ་ལྷ་རྟོག་
མེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བས་ན་ཡུལ་ལྷ་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་རྟོ། །ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱིས་བསྟན་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྟུ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། དེས་དོན་དང་
དབང་སོ་སོགས་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་དེ། དེས་ཀུན་གཞི་ལ་
ངར་འཛིན་པས་ཀུན་གཞི་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །རྟུ་མཚན་དང་རྟུ་མཚན་
ལས་བྱུང་བ་ནི་རྟུ་མཚན་བརྒྱ་གཉིས་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་དུག་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་
རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་སོགས་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་

པོས་བསྐྱུས་བ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མ་དེག་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་ཆོག་ཅིག་
འབྱུང་། །གཉེན་པོ་བག་ཆགས་མཆོམས་སྒྲིར་གྲོལ། །ཞེས་བཤད་བ་ལྟར་སྒྲིབ་ཀྱི་རྣམ་
པར་དེག་པའི་མ་དེག་པའི་རྣམ་པར་དེག་པ་སྟེ། དེ་ཀུན་གཞི་ལ་རྣམ་པ་ཡོངས་སྤྱོད་མ་
ཆད་པར་འབྱུང་བ་རྟོགས་པར་དགའ་བས་སྤྱོད་པ་སྟེ། དེ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པའི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་བདུན་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྐྱེད། །རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་གྱིས་ཅི་
དེགས་པར་བཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ཕྱང་ཁམས་སྤྱོད་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་
སོ། །ཤེས་བྱ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་པ། རྣམ་ཤེས་ཆོག་སྤྱོད་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་། མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ །ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན། མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྣམས་
ནི་དུ་ཞིག་ ཅིའི་ཕྱིར་མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། རེས་སྤྱོད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་ལ་འབྱུག་པ་དང་། འོང་བ་
དང་། འགྲོ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡང་རོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་མངོན་པར་
ཤེས་པར་བྱ་བ་དག་གོ། །བདག་ལ་མ་བྱུང་བཅས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། སྤང་བྱའི་ཆོས་རྣམས་མངོན་ཤེས་དུག་གི་སྒྲོན་པ་ཤེས་པར་
བྱ་བས་མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྐྱེད་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། དག་གི་ལས་

དང་། ཡིད་གྱི་ལས་ཏེ། དག་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དང་པོ་གསུམ་
 དང་། ཉག་པ་དང་། ཆད་པར་ལྟ་བུ་སྤང་བ་དང་། དབུ་མའི་ལམ་ལ་དགོད་པ་གསུམ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཕྱི་^༡མ་གསུམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་
 པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱི་ཏུ་འགོ་བ་
 ཤེས་པ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། འགོ་བ་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྲ་ཐ་རགས་རྗེས་སུ་
 རྩོས་^༢པ་ལྟའི་རྣ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་
 སྒལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་
 ཤེས་དང་། རང་གཞན་གྱི་འདས་པའི་ཆེ་རབས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་དེ་འོང་བ་
 ཤེས་པ་སྡོན་གནས་རྗེས་སྤྲོད་དང་། རང་གཞན་གྱི་མ་འོངས་པའི་སྤྱི་བར་འགོ་བར་
 ཤེས་པ་འཆི་འཕོ་དང་སྤྱི་བ་ཤེས་པའི་^༣ལྟའི་མིག་གིས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། སྤྱིད་
 པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་འབྲས་སུ་རྣམ་གྲོལ་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
 ཤེས་པ་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ། །མངོན་ཤེས་ཏུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་
 པའི་ཕྱིར་ཡང་མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཆོས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་
 སོ། །མངོན་ཤེས་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་ཏེ།^༤

ཤྱེ་ཆོན་གསུམ་པ་། གཟུགས་ཙན་སོགས་དུག་ །ལ་གསུམ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་

༡ <<ཆོ>> བྱ།

༢ <<ཆོ>> རྩལ།

༣ <<ཆོ>> <<ཞོལ>> བའམ།

༤ <<ཆ>> <<རྒྱ>> སོ། །

དང་། བསྐྱེད་ཡོད་བསྐྱེད་མེད་དང་། རྟོགས་བཅས་རྟོགས་མེད་བཅད་^੧ སོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་རྩི་བ་གསུམ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྷ་རྩ་ན་གཟུགས་ཅན་ཡིན། གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་
གཟུགས་ཅན་དུ་བརྟག་ཅིན།

རི་ལྷ་རྩ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། གཟུགས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། འབྱུང་བ་རྟེན་དུ་གྱུར་བ་དང་། དགའ་བའི་ཀྱན་
འབྱུང་བ་དང་། རྟོགས་དང་བཅས་བ་དང་། ལུས་ལ་བྱུང་བ་དང་། ལུས་ཉི་བར་བསྐྱེད་
དུ་རུང་བ་དང་། ལུས་སྦྱོང་ལུས་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་སྦྱོང་ལུས་དུ་མཚུངས་བ་
དང་། འབྲེལ་བ་དང་། རྩེས་སྦྱེད་འབྲེལ་བ་དང་། རབ་དུ་རྟོག་བ་དང་། གཞོད་པར་བྱ་བ་
ཡིན་བ་དང་། ལོ་བར་བྱེད་བ་དང་། བསལ་བ་སྐྱེད་པར་གཞག་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་དུ་
བསྐྱེད་བ་དང་། ལྷན་དུ་བསྐྱེད་བ་དང་། རྒྱུན་རིང་བ་དང་། དུས་ཡོངས་སྦྱེད་པ་
དང་། དེའི་དུས་དང་། དེས་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་གཟུགས་ཅན་དུ་བསྐྱེད། །ཐམས་
ཅད་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་དག་གོ། །ཡང་ན་ཅི་རིགས་སྦྱེད་སྦྱར་རོ། །བདག་ལ་གཟུགས་
ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་དེ་ཡི་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་ལ་ཉི་ཤར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་པོ་བརྟུ་བཞི། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཕྱི་མ་དུག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྟུ་བཞི་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་བ་དང་བརྟགས་བ་བ་
ཅི་རིགས་སྦྱེད་སྦྱར་དེ། གཟུགས་ལ་ཞེས་ཏེ་^੨ དགའ་བའི་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་འབྲེལ་བ་

੧ <<ཐ་>><<སྦྱེད་>> བཤད། <<ཞེས་>> གྱི་དབྱེ།

੨ <<ཐ་>><<སྦྱེད་>> -

ནས་གོ་བར་བྱེད་པའི་བར་ལྟ་སྟེ། རྒྱག་བརྟགས་པ་བ་དང་། ལྷག་མ་བརྒྱད་མཚན་ཉིད་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བརྒྱད་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། འབྲུང་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་
 གཟུགས་གཞན་དང་ལྡན་པས་གཟུགས་ཅན་དང་། ལྷག་མ་བདུན་གཟུགས་ཀྱི་རོ་པོ་
 ཡིན་པས་གཟུགས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུས་
 ཏེ། གཟུགས་དེའི་བདག་ཉིད་མདོར་བསྟན་དང་ལྷག་མ་རྒྱག་གིས་དེ་བཤད་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། བཤད་པ་ལ་ཡང་རེག་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་གསུམ་
 ཡོད་དེ། རྩོགས་དང་བཅས་པ་དང་། ཡུལ་ལ་བྱུང་བ་དང་། བསགས་པ་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡུལ་དབྱུད་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གཙོ་བོར་
 བཤད་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཉེ་བར་བསྟན་དུ་རུང་བ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། བརྟགས་པ་བ་རྒྱག་ལ་ཡང་དང་པོ་གསུམ་ནི་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་
 སྟེ། དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་རྒྱ་ལ་བརྟགས་པ་དགའ་བའི་ཀྱན་འབྲུང་བ་
 དང་། རྒྱའི་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བརྟགས་པ་འབྲེལ་བ་སོགས་ཏེ། འབྲེལ་བ་ནི་མདོན་གྱུར་
 དང་འབྲེལ་བ། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི། ས་སོན་དང་འབྲེལ་བ་དང་། གཟུགས་དམིགས་
 པར་བྱས་ནས་རྟོག་པ་དང་། ལྷ་དན་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པར་བྱ་བ་དང་། དག་ནི་
 གཟུགས་ཅན་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་པས་གཟུགས་ཅན་དུ་ལྟོ། །

བྱི་མ་རྒྱག་ནི། བྱི་རོལ་དུ་འདོད་པ་ལ་སྤེད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ལུས་ལ་སྤེད་
 པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སོ་སོ་སྟེ་བའི་ལུས་དང་། འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་ལུས་དང་། མི་
 སྟོབ་པའི་ལུས་རྣམས་རིམ་བཤུགས་དུ་དང་པོ་ལྟ་དང་། རྒྱག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཙམ་མོ། །དངོས་

བརྒྱགས་མ་སྤེལ། སྤང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན་དངོས་བརྒྱགས་སྤེལ་ན་ཅི་རིགས་སུ་སྤྱར་རྒྱུ་། གཞུགས་ཅན་ཆོས་
ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(གཞུགས་ཅན་མིན་པ་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། གཞུགས་ཅན་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་གོ། ཐམས་ཅད་
ཀྱང་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་གོ། ཡང་ན་ཅི་རིགས་སུ་སྤྱར་རྒྱུ་། བདག་ལ་
གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞུགས་ཅན་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་ལ་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤང་སོགས་
ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་གཞུགས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ཐུགས་ཡོད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བསྟན་ཡོད་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། བསྟན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་
བསྟན་དུ་ཡོད་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། མིག་གི་ཕུལ་ནི་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ལོ། །ལྟག་མའི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་གཞུགས་ཅན་

བཞིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དག་གོ། །ཡང་ན་ཅི་རིགས་སུ་སྐྱར་
རོ། །བདག་མིག་གི་ཡུལ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་སོ། །

མིག་གི་ཡུལ་གྱི་ནི་ཞེས་སོ། སྟོན་པ་སོགས་མིག་གི་ཡུལ་ན་རྟེན་^༡ དུ་ཡོད་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་འདི་ལྟར་རོ་ཞེས་ཡུལ་གོ་ས་ཚོན་པར་བསྟན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ལྷག་
མའི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་གཟུགས་ཅན་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་དེའི་བདག་ཉིད་
ཅེས་པ་ལ་བསྟན་ཡོད་དེའི་བདག་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཉི་ཤུ་རི་ལྟར་རིགས་པར་སྐྱར་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བསྟན་ཡོད་དངོས་དང་ཉེར་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །དེ་ཡང་དང་
པོ་བཙུ་ལྷ་མཆོན་ཉིད་དང་། ཕྱི་མ་རྒྱག་རབ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་དངོས་
བརྟགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱི་མ་བསྟན་ཡོད་དང་བཅས་པ་མཆོན་ཉིད་
བའོ། །རྣམ་ཀྱངས་ཀྱིས་ཆོས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེས་སོ། །དངོས་བརྟགས་ཕྱེ་
ན། ཅི་རིགས་སུ་སྐྱར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁོ་ན་ལ་བསྟན་ཡོད་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། བསྟན་ཡོད་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་
ལ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་མེད་ལ་བྱི་བ་ནི།

རྩ་བ། རི་ལྟར་ན་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡིན། བསྟན་དུ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་
བསྟན་དུ་མེད་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ལས་བརྒྱུ་པ་ནི་བསྟན་དུ་མེད་པར་བལྟ་ལོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་

བསྟན་ཏུ་མེད་པ་དག་གོ། །ཡང་ན་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་རྒྱུ་། །བདག་མིག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་། །

བསྟན་ཏུ་ཡོད་པ་ཞེས་ཏེ། བསྟན་ཡོད་ལས་ལོག་པའི་སྟོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་^༡ དགོས་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་བསྟན་མེད་སྟོན་པའི་ཆོག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ལས། དོན་དང་ཆོག་ལོག་པ་
ཅི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་། དེ་ཡང་ཁམས་བརྩ་བདུན་ནི་བསྟན་མེད་དངོས་ཡིན་
ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ལ་འདྲ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ས་ཅི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ་གོ་བར་ཟད་རྒྱུ་། བསྟན་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཆས་ཅམ་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་། རྟོགས་བཅས་རྟོགས་མེད་བཤད་པ་ །ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྟོགས་བཅས་ལ་
རི་བཞི།

ཆ་བ། རི་སྒྲར་ན་རྟོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། རྟོགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་ཏུ་
ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་སྒྲར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དགོས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
མིད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ^༢ དེས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། བདགས་པའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བསྟན་ཏུ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ ^༣ འོ། །

༡ <<མ་>><<སྟེ>> + དང་།

༢ <<མཛོན>><<ཞེན>> རྒྱུ།

༣ <<ཕྱི>><<ཅ་>> དེ་ཡིན། <<མེ>><<སྒྲར>> ཡིན།

བསྟན་ཡོད་དུ་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འདི་ནི་འདི་ནའོ་པག་ནའོ་ཞེས་
བསྟན་དུ་རུང་བའི་གཟུགས་ཅན་དེ་ཐོགས་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་མེད་ལ་དེ་ལྟར་མི་
རུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(དེས་པའི་མཚན་ཉིད་)ནི།

ཅ་བ། ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པར་བལྟ་སྟེ། རིགས་དང་། ཉེ་
བར་བསགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྦྱར་བ་མ་བྱས་པས་ཀྱང་རྟོ། །དེ་ལ་རིགས་ནི་གང་
”མན་ཅན་དུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་། བསྦྱོར་བར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་བསགས་པ་ནི་
རྒྱལ་མ་རབ་ལས་གོང་བྱར་གྱུར་བའོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱར་བ་མ་བྱས་པ་ནི་གང་ཉིང་
དེ་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་མ་བསྦྱར་བའི་གཟུགས་སོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། རང་བཞིན་ཆ་སྤྱོད་དང་བར་སྤྱོད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་
དང་། སྤྱི་བ་ཆ་སྤྱོད་རྒྱལ་མན་དང་། སེམས་དབང་བསྦྱར་བ་ཆ་སྤྱོད་གཟུགས་ཁམས་
པའི་ལུས་ཏེ། ཆ་སྤྱོད་གསུམ་ལས་ལོག་པ་ཅིག་པ་དང་འོད་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བྱ་
སྦྱོར་བྱེད་དང་། གཟུགས་རགས་པ་དང་ཅིག་པ་སོགས་ལ་ཐོགས་གཏུགས་¹ དང་
བཅས་པའི་སྦྱོར་བྱའི་ལུས་ཏེ། རིགས་ཀྱིས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་སོགས་གསུམ་
ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་(བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་)ནི།

ཅ་བ། ཡང་རབ་དུ་འབྲུག་པའི་གཞིའི་གནས་ཡིན་པས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་
པའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ། །ཡང་ན་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་རོ། །

1 <<ཐེ>><<སྦྱར>> -

2 <<སྦྱོ>><<ཞེས>> རྒྱགས།

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཞེ་སྤང་བདེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་བཅས་སུ་བདགས་
ཏེ། ཞེ་སྤང་ཐོགས་པས་ན་ཐོགས་བཅས་སུ་བདགས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ལ་བསམས་
ནས་ཆོས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེ་སྤང་ཐོགས་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས། ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཞེས་སོ། །དངོས་བདགས་ཕྱེ་ན། ཅི་རིགས་སུ་སྤྱར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
པའི་གཟུགས་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཁོ་ན་
ཐོགས་བཅས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

རྩ་བ། བདག་ལ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐོགས་བཅས་ཆོས་ཅམ་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་
ཐམས་ཅད་ཏུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐོགས་རྒྱགས་ཅན་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བྱི་བ་ནི།

རྩ་བ། རི་ལྟར་ན་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན། ཐོགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ ཅིའི་ཕྱིར་

ཐོགས་པ་མེད་པར་བདག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པ་ལོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་

ཐོགས་པ་མེད་པ་དག་གོ། །ཡང་ན་ཅི་རིགས་སུ་སྤྱར་རོ། །བདག་ལ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སོང་

བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐོགས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ལས་ཡོག་སྟེ་ཐོགས་མེད་ཤེས་པར་བྱ་

སྟེ། བསྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་སུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་དང་། ཆ་མ་
བ་གསུམ་རིགས་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་སོགས་དང་། ཞེ་སྤང་སྟེ་བའི་དམིགས་བར་མི་
རུང་བ་བཏགས་པའི་ཐོགས་མེད་དུ་ཤེས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དངོས་བཏགས་མ་ཕྱེ་
ན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོགས་མེད་དང་། ཕྱེ་ན། ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་
བའི་གཟུགས་དང་། མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཐོགས་མེད་
དོ། །ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ལ་ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ཟག་བཅས་སོགས་ཀྱི་སྟེ་ཆོན་ལ་དུག །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
དང་། ཐབས་བཅས་ཐབས་མེད་དང་། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་དང་ཟང་ཟིང་མེད་པ་
དང་། ཞེན་པ་བརྟེན་པ་དང་མངོན་འབྱུང་བརྟེན་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་
བྱས་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བཤད་དོ། །^༡

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཟག་བཅས་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཇི་ལྟར་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ་

ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅི་ན།

ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པས་བཅིངས་པ་

དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱ་

༡ <<ཆོ་>><<ཞེ་ལ>> ཐབས་བཅས་ཐབས་

༢ <<ཆ་>><<སྟེ>> བཞི། །

༣ <<ཤེ>> བཏགས་ <<སྦྱར>> པ་བཏགས་པ།

ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བལྟ་ལོ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་རྣམས་
དང་། ཁམས་བཙོ་ལྷ་དང་། སྤྱི་མཆེད་བཙུང་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། སྤྱི་མཆེད་གཉིས་
ཀྱི་རྩོགས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །བདག་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་མངོན་
པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟག་པ་ཞེས་ཏེ། ཅ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཟག་བཅས་ཡིན་
ཏེ། ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་
སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་དབང་པོ་དྲུག་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཚུངས་
ལྡན་དང་བདག་སྤྱི་མཆོ་ནས་ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
དགེ་བ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་པའི་དབང་གིས་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བས་
ཟག་པས་བཅེངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་གོང་མའི་སོ་སོ་སྤྱི་བོ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་
ཡིན་ཏེ། ས་འོག་མའི་ཟག་པའི་ས་བོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དེར་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། གང་ལ་
དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཟག་པའི་ཆོས་འབྲེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པ་ཡི་ཕྱིར། དག་བཙོམ་པའི་རྣམ་སྤྲིན་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར།

བསམ་བྱུང་གི་སའི་བསྐྱུ་བ་ལས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལྡན་ཤིང་བར་
བྱ་བར་བཤད་དེ། གཞི་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། མཚུངས་ལྡན་དང་། དམིགས་པ་
དང་། མངོན་པར་སྤྱི་བའོ། །གཞི་ནི། གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་དང་། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་སོགས་སོ། །བག་ལ་ཉལ་
སོགས་ནི་རྟོགས་པར་སྤྲོད། །མཆོན་གཞི་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་རྣམས་

དང་། ཁམས་བཙུ་ལ་དང་། སྤྱི་མཆེད་བཙུ་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། སྤྱི་མཆེད་
གཉིས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་བཅས་དང་། འདུས་མ་བྱས་མ་གཏོགས་པ་
རྣམས་ཟག་བཅས་སོ། ། ཟག་བཅས་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་
ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཟག་མེད་ལ་བྱི་

རྩ་བ། རི་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ ཁྱིའི་ཕྱིར་ཟག་
པ་མེད་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། ། ལན་ནི།

རྩ་བ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པར་བལྟ་ལོ། ཉེ་བར་ལེན་པ་
མེད་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་རྣམས་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། སྤྱི་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ཚྭ་གས་
སོ། ། བདག་ཟག་པ་དང་བྲལ་བར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟག་པ་དང་ཞེས་ཉེ། ཟག་པའི་སྒོ་དུག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་ཟག་མེད་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཟག་པ་དེའི་བདག་
ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དངོས་བརྟགས་ཅི་
རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ཟག་མེད་དངོས་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་
དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གང་ཟག་གི་བདག་རྣམས་སྤྱོད་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བྲལ་བར་ཞེས་སོ། ། ཉེར་ལེན་
མེད་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་ནི། ཉེར་ལེན་དང་ལྟན་ཚུལ་སྤང་བསྟན་པ་གསུམ་པོ་དེས་མི་ལྟན་
པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་ལོ། །

གཉིས་པ་། འཐབ་བཅས་འཐབ་མེད་ ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འཐབ་བཅས་ལ་འི་བཞི།
 ཆ་བ། རི་ལྷར་ན་འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ་
 ཞིག་ ཅིའི་ཕྱིར་འཐབ་པ་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅེན།
 རི་ལྷར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ལྷག་གི་ངོ་མོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས། མཚོན་
 ཆ་ལེན་པ་དང་། ཆད་སམ་གཅོད་པ་དང་། འཐབ་ཅོད་དང་། མཚང་འབྲུ་བ་དང་། ཅོད་
 པ་དང་། འབྲེད་པ་རྣམས་འབྲུང་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེས་
 བཅིངས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་
 ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་འཐབ་པ་དང་བཅས་པར་བརྟེན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རི་སྟེང་པ་
 འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་འང་དེ་སྟེང་དོ། །བདག་འཐབ་པ་དང་ལྷན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་
 པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སོ། །

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། འཐབ་པའི་རྒྱ་དང་འཐབ་པ་དངོས་ཀྱི་ཤེས་པར་བྱ་
 རྟེ། ཕྱི་མ་ནི་ལུས་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ལུས་ངག་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 དང་། ངག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་དོན་རྣམས་
 ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། འཐབ་པ་དངོས་ནི། ལུས་ངག་མི་མ་ཐུན་པར་ཁྱེད་པ་དེ། དུག་
 གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་ནས་མཚོན་བྱ་ལེན་པ་ཆོས་ཅན། འཐབ་པ་དང་བཅས་
 པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཐབ་པའི་སྒོ་དུག་གང་རུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འཐབ་བཅས་དུ་མ་
 ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་རི་སྟེང་པ་དེ་སྟེང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཐབ་བཅས་ཆོས་ཅམ་དུ་

བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཐབ་མེད་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཆ་བ། ཇི་ལྟར་ན་འཐབ་པ་མེད་པ་ཡིན། འཐབ་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་
འཐབ་པ་མེད་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལན་ནི།

ཆ་བ། འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་བསྒྲིག་པ་ནི་འཐབ་པ་མེད་པ་ལོ། །ཟག་པ་མེད་པ་ཇི་
སྟེད་པར་འཐབ་པ་མེད་པ་འདྲ་དེ་སྟེད་དོ། །བདག་འཐབ་པ་དང་བྲལ་བར་མཛོན་པར་
ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སོ། །

འཐབ་པ་དང་ཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འཐབ་པ་དང་བཅས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཐབ་པ་འཛོལ་དུག་གང་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཇི་སྟེད་
པ་འཐབ་པ་མེད་པ་ཡང་དེ་སྟེད་དོ། །འཐབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཀྱང་འཐབ་པ་དང་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་དང་ཟང་ཟིང་མེད་པ་ །ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཟང་ཟིང་དང་
བཅས་པ་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཆ་བ། ཇི་ལྟར་ན་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ལྷག་གི་རོ་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས། ཡང་
སྤིད་པའི་ལྷུས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་

དང་། དེས་བཅིངས་པ་དང་། དེའི་ཐེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། དེའི་ཐེས་སུ་མ་བྱུང་བ་
དང་། དེའི་རྒྱ་ལས་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་ཐང་བེད་དང་བཅས་པར་བལྟོལ། །འཐབ་པ་དང་
བཅས་པ་ཇི་སྟེད་པར་ཐང་བེད་དང་བཅས་པ་ཡང་དེ་སྟེད་དོ། །བདག་ཐང་བེད་དང་ལྷན་
པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དོ། །

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། ཐང་བེད་དངོས་ནི། ཡང་སྟོན་བའི་ལུས་ལ་ཆགས་
པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་དུག་གསུམ་ལ་ཡང་ཐང་བེད་ཞེས་བྱའོ། །ཞེ་སྤང་གི་སྟོན་ས་
ཆགས་པར་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། རྣམ་བུར་གི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱ་བ་ཀྱིས་ཕྱོགས་བའི་
སྟོན་ས་ལུས་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དོ། །མི་འདོད་པ་སྤྲ་ཆོགས་སྟེད་པར་བྱེད་
པས་ཐང་བེད་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདོད་པའི་སོ་སྟེའི་ལུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཐང་
བེད་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐང་བེད་དེའི་བདག་ཉིད་སོགས་སྟོན་དུག་གང་རུང་དང་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ཚུལ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྲེལ་ལ་བརྟགས་ནས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཐང་བེད་དང་བཅས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འཐབ་བཅས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་
པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐང་བེད་མེད་པ་ལ་བྱི་བ་ནི།

རྩ་བ། ཇི་ལྟར་ན་ཐང་བེད་མེད་པ་ཡིན། ཐང་བེད་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་
ཐང་བེད་མེད་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། ཐང་བེད་དང་བཅས་པ་ལས་བསྐྱོད་པ་ནི་ཐང་བེད་མེད་པའོ། །འཐབ་པ་མེད་པ་ཇི་
སྟེད་པར་ཐང་བེད་མེད་པ་ཡང་དེ་སྟེད་དོ། །བདག་ཐང་བེད་དང་ལྷན་པར་མཛོན་པར་
ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དོ། །

ཟང་ཟིང་དང་ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་
པ་ལས་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་མཆོན་ཉིད་དང་། འཐབ་མེད་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མཆོན་གཞི་
དང་། དགོས་པ་གསུམ་གྱིས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཟང་ཟིང་མེད་པ་ཆོས་ཅམ་དུ་
བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

བཞི་པ་(ཞེན་པ་བརྟེན་པ་དང་མངོན་འབྱུང་བརྟེན་པ་)ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཞེན་པ་
བརྟེན་པ་ལ་ཐེ་བཞི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ཞེན་པ་རྟེན་པ་ཡིན། ཞེན་པ་རྟེན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁིའི་ཕྱིར་ཞེན་
པ་རྟེན་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་སྤྲུག་གི་ངོ་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས། འདོད་
པའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་ལ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་
དང་། དེས་བཅིངས་པ་དང་། དེའི་ཇེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། དེའི་ཇེས་སུ་མ་བྱུན་པ་
དང་། དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེན་པ་ བརྟེན་པར་བསྟོལ། །ཟང་ཟིང་དང་བཅས་
པ་རི་སྟེང་པར་ཞེན་པ་རྟེན་པ་འད་དེ་སྟེང་དོ། །བདག་ཞེན་པ་དང་ལྟན་པར་ མངོན་པར་
ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཆོན་
ཉིད་དང་མཆོན་གཞི་དང་དགོས་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་
ཡོན་ཏན་ལྷ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ནི་ཞེན་པ་དངོས་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་དུག་གསུམ་

༡ <<ཐེ>><<ཅ>> རྟེན།

༢ <<ཆ་བཞི>> བྱལ་བར།

གྲིས་མཚོན་པའི་ཙ་བ་དང་། ཉེས་^༡ ཉོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེ་སྤང་ལ་
ཆགས་པའི་རྒྱུར་འགོ་བ་ནི། འདོད་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལས་རྒྱལ་གྲིས་ཕྱོགས་
པས་དེར་བཞག་གོ། ཙ་བ་དང་ཉེ་པའི་ཉོན་མོངས་ཚོས་ཅན། ཞེན་པ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཞེན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་སོགས་ཞེན་པའི་སློང་བྱུག་དང་འབྲེལ་པའི་བྱིར། ད་བྱེ་
བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཟང་ཟེང་དང་བཅས་པའི་གངས་དེ་སྟེད་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེན་པ་བརྟེན་
པ་ཚོས་ཙ་མ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་མངོན་འབྱུང་བརྟེན་པ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཙ་བ། རི་ལྟར་ན་མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྟེན་པ་ཡིན། མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྟེན་པ་རྣམས་

ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྟེན་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཙ་བ། ཞེན་པ་རྟེན་པ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྟེན་པའོ། །ཟང་ཟེང་མེད་པ་

རི་སྟེད་པར་མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྟེན་པ་འདྲ་དེ་སྟེད་དོ། །བདག་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བར་

མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར་སོ། །

ཞེན་པ་ཞེས་ཏེ། མངོན་འབྱུང་བརྟེན་པ་ཡང་གསུམ་གྲིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེན་པ་བརྟེན་པ་ཡོག་པའི་སློན་ས་
མཚན་ཉིད་དང་། ཟང་ཟེང་མེད་པ་དང་འབྲེལ་བ་དབྱེ་བ་དང་། དགོས་པ་གསུམ་གྲིས་
རིག་པར་བྱ་བའི་བྱིར། མངོན་འབྱུང་བརྟེན་པ་ཚོས་ཙ་མ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་བདག་ཡོད་པར་བརྒྱུད་ནས། ཟང་ཟེང་^༢ བདག་ཅེས་

༡ ཉེ་ཞེས་ཡིན་ནས་སྟུམ།

༢ <<སྟེད>> གང་ཟག

སོ། །

ལྷ་པ་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་^༡ ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འདུས་བྱས་ལ་རི་བཞི།
 རྩ་བ། རི་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་ཡིན། འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་སྤྱིར་འདུས་
 བྱས་སུ་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། གང་ལ་སྤྱི་བ་དང་། འཛིག་པ་དང་། གནས་པ་དང་། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་སྤང་
 བ་དེ་འདུས་བྱས་སུ་བལྟ་ལོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་ཚུགས་གཅིག་མ་
 གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདུས་བྱས་དག་གོ། །བདག་མི་རྟག་པ་^༢ མངོན་པར་ཞེན་པ་
 སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

གང་ལ་ཞེས་ཏེ། ལྷ་པོ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་སུ་ལྟ་སྟེ། སྤྱི་འཛིག་གནས་པ་
 དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། སྤྱི་བས་ཀྱང་འདུས་བྱས་^༣ སུ་མཆོན་ཀུས་མོད་
 ཀྱི། གཞན་གཉིས་སྒོས་པ་ནི་སྤྱི་བའི་མཐའ་འཛིག་པ་དང་། གནས་པའི་མཐའ་གཞན་
 དུ་འགྱུར་བས་བསྐྱས་བས་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་ཤེས་ནས་སྤྱི་བ་སྤྱིད་པའི་ཆེད་
 ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་དུ་མ་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདུས་བྱས་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །གང་ཟག་གི་བདག་རང་གི་ངོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་
 གནས་སྐབས་གཞན་འགྱུར་དུ་བདག་སྤྱིས་ཁས་སྤངས་བས་དེ་ལྟ་སྒོས་སོ། །

༡ <<སྤྱི>><<ཞེས་>> + ལ།

༢ <<རྟག་ཞེས་>> བར།

༣ <<སྤྱི>><<ཞེས་>> སངས་རྒྱུས།

གཉིས་པ་(འདུས་མ་བྱས་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྷར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་
མ་བྱས་སུ་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྷར་ན་ཞེས་ཏེ། ཚེས་གསུམ་གྱིས་རྩིས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཚན་
ཉིད་དང། མཚན་གཞི་དང། དགོས་པ་ལ་སྒོངས་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་རྩིས་^༡ བའི་ཕྱིར།
ལན་ལ་དངོས་དང་ཁར་བྱུང་ངོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། འདུས་བྱས་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སོ། །ཚེས་ཀྱི་ཁམས་དང་། སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །བདག་རྟག་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ངོ། །

འདུས་བྱས་ཞེས་ཏེ། སོ་སོར་རྟག་^༢ འགོག་ཚེས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་
ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་བྲལ་བའི་ཚེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་མིན་
པའི་ཚེས་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུས་
མ་བྱས་རྟག་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཚེས་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་
གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཁར་བྱུང་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱའོ། འདུས་མ་
བྱས་ཞེས་བྱ་ཞེན།

ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་ལ་འདུས་
མ་བྱས་སུ་བཤད་པ་ཡང་ཐོས་པ་རི་ལྷར་ཞེས་བཤོ། །

༡ <<སྐྱེ>> བྱས།

༢ <<ཞེས>><<སྐྱེ>><<སྐྱེ>> བརྟགས།

ལན་ལ། དམ་འཆའ་དང་། འཐད་པ་དང་། མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་
བཅོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱལོ། །

གང་ལ་བསམས་པའི་རྣམ་གངས་ལ་ལྟོས་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱང་
མ་ཡིན། གླེ་འཇིག་དང་ལྡན་པས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(འཐད་པ་)ནི།

ཅ་བ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་

ཀྱི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པས་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་

དང་། རྒྱབ་ཀྱིས་ལྟ་བའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཞེས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྡ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གངས་མཐའ་དག་ལ་ལྟོས་
ཏེ། འདུས་བྱས་མ་ཡིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར། གླེ་འཇིག་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པས་རེས་འགའ་གླེ་བ་ལ་མངོན་དུ་
སྟོགས་པ་རེ་ཡང་བྱེད། རེས་འགའ་རྒྱབ་ཀྱིས་ལྟ་བའི་དངོས་པོ་འཇིགས་པ་ལ་མངོན་
དུ་སྟོགས་པར་ཡང་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་)ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གཉིས་

སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། རྟོན་གང་གིས་འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོན་དེས་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་
ནོ། རྟོན་གང་གིས་འདུས་མ་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་
ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་འདི་ལྟར་^੧ བལྟ་བར་བྱའོ། །

རྟོན་ཞེས་ཏེ། སྤང་གསུམ་ཡིན་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པའི་སྤང་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། རྩེ་འཇིག་གྱེད་པའི་རྟོན་གང་གིས་འདུས་བྱས་སུ་
གྱུར་པའི་རྟོན་དེས་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན། ལས་ཉོན་གྱི་འདུ་གྱེད་པའི་རྟོན་གང་གིས་
འདུས་མ་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་མེན་པའི་བྱིར།

མདོ་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་འདི་^੨ ལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱིས་
འདུས་བྱས་པ་དང་། རྩེ་འཇིག་མི་གྱེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
ལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤང་གསུམ་དུ་ཡང་མེད་
པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ། །

ཆ་བ། བམ་པོ་གཉིས་པ།

བམ་པོ་གཉིས་པ་ནི་ཞེས་པ་འོ། །

དུག་པ་། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བཤད་པ་ ། ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་
འཇིག་རྟེན་པ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ ། ཅིའི་སྤྱིར་འཇིག་
རྟེན་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། ། ལན་ནི།

੧ <<མེ>><<ལྟར>> འདི་པ།

੨ <<ལྟར>><<ལྟར>> + ལྟར།

ཆ་བ། ཁམས་གསུམ་པར་གཏོགས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་
པ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའོ། །ཕྱང་པོ་ནུམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། ཁམས་
པའོ་ལྟ་དང་། རྩེ་མཆེད་བཅུ་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། རྩེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་
པོ། །བདག་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁམས་གསུམ་པར་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སོ་སོ་རྩེ་
པའི་རྒྱ་དུ་གྱི་གཟུང་འཇིན་ཇེས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་མ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་
པའང་། འཕགས་པའི་རྒྱ་དུ་གྱི་གཟུང་འཇིན་ཇེས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཛོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེན་པའི་གཟུང་འཇིན་གཉིས་སྒྲུང་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་འཇིག་རྟེན་པ་
དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་རྩེ་འཕགས་སོ། །འཇིག་རྟེན་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་
དེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་མཉམ་གཞག་དང་། རྗེས་ཐོབ་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་པར་སྒྲུང་བ་མ་གཏོགས་ཕྱང་པོས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཁམས་དང་
རྩེ་མཆེད་བཅུ་དང་བཅོ་ལྔ་དང་གསུམ་གྱི་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྔར་སྒྲོས་པ་དེ་
དང་། འདུས་མ་བྱས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པ་ཆོས་ཅམ་དུ་
བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་)ལ་འི་བཞི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ནི་དུ་

༡ <<ནོག་>><<ཆ་>><<རྒྱ་>>དང་།

༢ <<ཆ་>>ལྟར།

༣ <<ཆོ་>>གཅིག་ <<ཆ་>><<རྒྱ་>>ལ་ཞེས།

ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་སོ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་སྒྲོས་པའི་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྣམ་གྲངས་སུ་
ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སོ་རྣམས་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་
ཀྱི་སྒྲོགས་གཅིག་གོ། །བདག་འབའ་ཞིག་རྒྱ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁམས་གསུམ་པའི་ཞེས་ཏེ། རོ་སོ་དང་མིང་རོན་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་
དང་། རོ་སོ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་རྟོག་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་མཛོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཙང་
བདེ་རྟག་བདག་རྒྱ་འཇིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། གཟུང་འཇིན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་
སྒྲོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་རྟོག་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཆོས་
ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་སྟོབས་
ཀྱིས་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཡུང་སོགས་ཀྱི་
སྒྲོགས་གཅིག་འདས་ལམ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཁམས་
གསུམ་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་དག་འབའ་ཞིག་རྒྱ་ཞེས་སོ། །

སྤང་བ་བྱང་མ་བྱང་སོགས་སྟེ་ཆོན་སྤང་བ་ལ་བཞི། བྱང་བ་དང་མ་བྱང་བ་

དང་། འཛིན་པ་དང་བརྒྱུད་བ་དང་། བྱི་ལྟས་ནང་ལྟས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ། བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བ་ ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བྱུང་བ་བཤད་པ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་བྱུང་བ་ཡིན། བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་བྱུང་བར་བརྟག་ཅེ་

ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་བྱུང་བར་བཞག་པའི་ཚུལ་དངོས་དང་། ད་བྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་བྱུང་བའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་

པོ། །བདག་ཐེར་རྒྱག་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། འདས་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱུང་བ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དུ་མ་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་དང་མ་འོངས་པ་མ་གཏོགས་
པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཆོས་ཅན་དུ་
བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཐེར་རྒྱག་མ་ཡིན་པ་གསར་དུ་བྱུང་
བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་། ད་བྱེ་བ་ ལ། གངས་ཀྱི་ད་བྱེ་བ་དང་། གསལ་བའི་ད་བྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ནི།

ཆ་བ། ལང་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞེ་སྟེ། དང་པོ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱན་གྱིས་བྱུང་བ་

དང་། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཉེན་བྱུང་བ་དང་། འབྱུར་བར་བྱུང་བ་དང་། འོངས་སུ་

སློན་པ་བྱུང་བ་དང་། ཉམས་པར་བྱུང་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱུང་བ་དང་། འོད་གསལ་

བར་བྱང་བ་དང་། འོད་གསལ་བ་མ་ཡིན་པར་བྱང་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་འཁོ་བས་བྱང་བ་
དང་། ས་པོན་དང་བཅས་པར་བྱང་བ་དང་། ས་པོན་མ་ཡིན་པར་བྱང་བ་དང་། གཞུགས་
བརྟན་དང་དབང་འཁྱོར་བ་དང་དེས་པར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་བྱང་བ་དང་། གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་བྱང་བ་དང་། སྐད་ཅིག་ཞིག་ནས་བྱང་བ་དང་། སྤང་བ་དང་བྲམ་བས་བྱང་བ་
དང་། གནས་སྐབས་གཞན་ཏུ་བྱང་བ་དང་། འཆི་འཁོ་བ་དང་སྐྱེ་བས་བྱང་བ་
དང་། འཇིགས་དང་འཆགས་པས་བྱང་བ་དང་། སྔོན་གྱི་དུས་ན་བྱང་བ་དང་། འཆི་བའི་
དུས་ན་བྱང་བ་དང་། བར་ཏུ་བྱང་བ་དང་། ཉིང་མཆམས་སྒྱོར་བའི་དུས་ན་བྱང་བའོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། བྱང་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཉེར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ ཉལ་བ་བྱ། བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དབང་
པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འཁོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། རྩལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དང་། རྒྱའི་སྒྲོན་ས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྩལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། རྣམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དང་། སྤྱིད་པ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དང་པོ་། བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ ཉལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆམས་
སྒྱོར་བའི་དུས་སྐབས་བྱང་བ་ དང་པོ་བྱང་བ་དང་། དེ་ནས་མ་གཤིབ་པར་དུ་བྱང་བ་ རྒྱན་
གིས་བྱང་བ་དང་། རྒྱས་བྱང་གི་རྒྱ་བཞི་ལས་སྐྱེས་པ་རྒྱས་པ་ལས་བྱང་བ་རྣམས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༡ <<སྐྱོང་>><<ཞོལ་>> -

༢ <<སྐྱོང་>><<སྐྱེ་>><<སྐྱེ་>> ཉིད།

༣ <<སྐྱོང་>><<ཞོལ་>><<སྐྱེ་>> + དང་།

༤ <<སྐྱོང་>><<ཞོལ་>><<སྐྱེ་>> + དང་།

གཉིས་པ་། དབང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ ལའང་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་གི་དབང་པོ་དང་
པོར་སྤེལ་བ་རྟེན་འབྲུང་^༡ བ་དང་། ཚོར་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་དབང་པོ་གཞན་དུ་
བྱུང་བ་འབྱུང་བར་བྱུང་བ་དང་། ལང་ཚོ་གཏུགས་པའི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་
བྱུང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པས་། འཁོར་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་^༢ བསྐྱུས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བདེ་འཁོར་ནས་ངན་
འཁོར་སྤེལ་བ་ཉམས་པ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་ཡོག་པ་བྱུང་བར་དུ་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་བཅེ་
བས་རབ་དུ་བསྐྱུས་པ་དང་། ཡིད་སྤུན་འབྲིན་པ་དང་། འཕྲུལ་དགའ་བ་དང་། གཞན་
འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། གཞུགས་གཞུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷ་རྣམས་དགའ་བ་
མང་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་དང་ཉིང་འཛིན་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ངང་གིས་དབང་
བསྐྱུར་བས་ཡོད་གསལ་བར་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོད་གསལ་མ་ཡིན་པར་
འབྲུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

:བཞི་པ་། ལྷ་ལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ ཞི། ལྷ་ལ་བསྐྱོད་པའི་གནས་སྐབས་བྱུང་བ་ཀུན་
དུ་འཁོར་བས་བྱུང་བ་དང་།

ལྷ་པ་། ལྷའི་རྫོན་པ་ ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དབྱུང་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་སྤང་པོ་མ་གཏོགས་
པ་ས་པོན་དང་བཅས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཐ་མའི་སྤང་པོ་ས་པོན་མ་ཡིན་པར་བྱུང་བ་
ཡོད་པའི་བྱིར་^༣

རྒྱག་པ་། ཡིད་ཀྱི་ལྷ་ལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ ཞི། ཀེང་རུས་སོགས་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་

^༡ <<མ་>> བྱུང་།

^༢ <<མ་>> <<སྤྱོད་>> བ།

^༣ ས་བཅང་བཞི་པ་དང་ལྷ་པ་དག་<<རྫོང་>><<ཞོལ་>>ནང་ཆད།

དང་མ་ཐུན་པར་སྒྲུང་བའི་གཟུགས་བརྟན་དང་ནམ་ཐར་གྱི་སྒྲོད་ལྷལ་གྱི་གཟུགས་
དབང་འབྱོར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་གཟུགས་དེས་པར་བརྟན་པའི་སྒྲིབ་
འབྱུང་བའོ།

བདུན་པ་། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཆེ་རབས་རྒྱུད་དེ་གཅིག་
ནས་གཅིག་དུ་བྱུང་བ་དང་། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་བྱུང་བ་སྐད་ཅིག་ཅིག་ནས་བྱུང་བ་
ཡོད་པའི་སྒྲིབ།

བརྒྱད་པ་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱག་པ་དང་མི་སྤྱག་
པ་དང་སྤྲད་པ་དང་བྲལ་བ་སྤྲད་པ་དང་བྲལ་བས་བྱུང་བ་དང་། ཆགས་བཅས་དང་
ཆགས་བྲལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་བྱུང་བ་དང་།

དགུ་པ་། རྗེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་སྐྱེ་འཆིའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་འཛིག་པ་དང་
ཆགས་པས་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ།

བཅུ་པ་། སྤྲིད་བ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྒྲོན་དུས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་
དང་། འཆི་སྤྲིད་དང་། བར་སྤྲིད་དང་། སྐྱེ་སྤྲིད་ཀྱི་དུས་སུ་བྱུང་བ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་
སྒྲོན་ཀྱི་དུས་ན་བྱུང་བ་སོགས་ཡོད་པའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་མ་བྱུང་བ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྗང་ན་མ་བྱུང་བ་ཡིན། མ་བྱུང་བ་ནམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་སྒྲིབ་མ་བྱུང་བར་

བརྟན་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། མ་འོངས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་མ་བྱུང་བའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་
ལོ། །བདག་ཐེར་རྒྱག་ཏུ་མ་རིན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བྱུང་བ་ལས་བརྒྱུ་
པ་ནི་མ་བྱུང་བའོ། །

མ་འོངས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། མ་བྱུང་བར་བཞག་པའི་ཆུ་ལ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་
འདུས་མ་བྱས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཏུ་མ་ཡོད་
དེ། ཆོས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་ཅིག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་
ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །ཡང་མ་བྱུང་བ་རྣམ་གྲངས་ཏུ་མ་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། འབྱུང་བ་ལས་ལོག་པའི་སློན་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(འཛིན་པ་དང་བརྒྱུང་བ་) ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འཛིན་པ་ལ་འི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་འཛིན་པ་ཡིན། འཛིན་པ་རྣམས་ནི་ཏུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་འཛིན་པར་
བརྟམ་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་
འཛིན་པར་བརྟམ་སྟེ། སྤང་པོ་གསུམ་དང་། གཞུགས་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཚྭ་གས་
གཅིག་དང་། ཁམས་བརྒྱ་གཉིས་དང་། རྒྱུ་མཆེད་རྒྱག་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། རྒྱུ་
མཆེད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་ལོ། །བདག་ཟ་བ་པོར་མ་རིན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དབང་པོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་འཛིན་པར་བཞག་པའི་ཆུ་ལ་དངོས་དང་། འཛིན་པའི་
དབྱེ་བ་ཞར་བྱུང་ངོ། །

དང་པོ་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱང་ཆོས་
 ཅན། འཛིན་པར་ལྟ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་འཛིན་པའི་གནས་དང་། ཡུལ་
 དངོས་སུ་འཛིན་པའི་སྒྲོན་ས་འཛིན་པར་བཞག་པའི་བྱིར། འཛིན་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་
 དེ། ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱང་པོ་གསུམ་དང་། གཟུགས་དང་
 འདྲ་བྱེད་ཀྱི་བྱང་པའི་སྒྲོགས་གཅིག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདྲ་
 བྱེད་དང་། དབང་པོ་ལྟ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 ཁམས་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ཉན་གི་སྒྲེ་མཆེད་དུག་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་
 སྒྲོགས་གཅིག་སེམས་བྱང་གིས་བསྐྱུས་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། འཛིན་པ་ཆོས་ཅམ་
 དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡུལ་ཡོངས་སྒྲོད་པའི་བ་བ་
 པོར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(འཛིན་པའི་དབྱེ་བ་ཞར་བྱང་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ།

ཅ་བ། ཡང་མ་སྤྲད་པ་དང་སྤྲད་ནས་འཛིན་པ་དང་།

དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་དུ་མ་ཡོད་དེ། མིག་ན་དང་ཡིད་གྱིས་
 ཡུལ་མ་སྤྲད་པ་དང་གཞན་གསུམ་གྱིས་སྤྲད་ན་ འཛིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་པའི་བྱང་
 པར་ནི།

ཅ་བ། ད་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འཛིན་པ་དང་། རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
 དུས་ཐམས་ཅད་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་ཡང་འཛིན་པར་བལྟའོ། །

༥ << ཆོན >> > བཞི།

༦ << ཆོན >> << ལྟུ >> ལྟས།

ད་ལྟར་ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། དབང་ཤེས་ལྡན་
ཡུལ་ད་ལྟར་བའི་རང་མཆོན་ཁོན་འཛིན་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་རང་སྤྱི་དང་དུས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཡུལ་འཛིན་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཛིན་བའི་བདག་དགག་བ་ནི།

རྩ་བ། ཆོགས་ན་ནས་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བརྟགས་པ་ཅན་ཡང་འཛིན་པར་

སྤོལ་ཞེས་བཤད་བར་བྱའོ། །

ཆོགས་ན་ཞེས་ཏེ། འཛིན་པ་པོའི་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་བཞི་ཆོགས་
ན་ནས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་ནམ་ལྡན་དུ་སྤྱི་བས་དེའི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ལ་འཛིན་པར་
བརྟགས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བརྒྱུད་བ་ལ་ངེ་བ་ནི།

རྩ་བ། རི་ལྟར་ན་གཞུང་བ་ཡིན། གཞུང་བ་ནམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་གཞུང་བར་

བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་གཞུང་བ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་བ་ཡིན་ལ་འཛིན་པ་མ་

ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འཛིན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཐམས་ཅད་དོ། །བདག་ལ་

ཡུལ་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འཛིན་པ་དང་བྱན་མོང་བ་དང་བྱན་མོང་མིན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། འཛིན་པ་གང་ཡིན་གཞུང་བ་ཡིན་ལ། གཞུགས་སྤྱོད་ཆོགས་དང་ལྡན་མིན་འདྲ་བྱེད་

འདུས་མ་བྱས་སོགས་བཟུང་བ་འབའ་ཞིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ཕྱི་ལྟས་ནང་ལྟས་) ལ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལྟས་པ་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པ་རྣམས་ནི་དུ་

ཞིག་ཁིའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དམིགས་བསལ་དང་། རང་གི་རོ་བོའོ། ། ངང་
བོ་ནི།

ཆ་བ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་

དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་ཆོས་བསྐྱབས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱས་པའི་སེམས་དང་

སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྟན་པ་ནི་ཕྱི་

རོལ་ཏུ་བལྟས་པའོ། །

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། བྱང་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དང་བྱང་པར་དུ་བྱ་བ་གཉིས་
ཀྱི་^༡དམིགས་བསལ་གཤམ་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་
གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་རྣམས། འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ནི། བདག་མེད་སོགས་ལ་དམིགས་
པའི་སེམས་གནས་དགུ་བ་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་(རང་གི་རོ་བོ་)ནི།

ཆ་བ། ཁམས་པ་ཞི་དང་། རྒྱུ་མཆེད་གཉིས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གི་ཚྭོགས་

གཅིག་ལོ། བདག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་

༡ <<རྒྱ>> རོ་དང་།

༢ <<ཞལ>><<རྒྱ>><<སྐྱ>> གྱིས།

ཕྱིར་རོ།

འདྲོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་སོགས་ནི། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལྷས་པ་
ཡིན་ཏེ། འདྲོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་དུ་མ་
ཡོད་དེ། ལྷ་ལྷའི་ཤེས་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཁམས་བཞི་དང་། ཅི་རོལ་
སྤྱི་མཆེད་གཉིས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གི་ཚྭ་གས་གཅིག་སྤར་བ་ཤད་པའི་
དམིགས་བསལ་མ་གཏོགས་འདྲོད་ཡོན་ལ་སྤེད་པ་འཁེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
ནམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལྷས་པ་ཆོས་ཙམ་ཏུ་བསྐྱན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་ནང་ལྷས་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྷར་ན་ནང་ཏུ་བསྐྱས་པ་ཡིན། ནང་ཏུ་བསྐྱས་པ་ནམས་ནི་དུ་ཞིག་། ཅིའི་ཕྱིར་
ནང་ཏུ་བསྐྱས་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྷར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་བསྐྱས་པ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་ནང་ཏུ་བསྐྱས་པ་སོ། །ཁམས་བཞི་
དང་། སྤྱི་མཆེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གི་ཚྭ་གས་གཅིག་
སོ། །བདག་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤར་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞེས་སོ། །ནང་ལྷས་དུ་མ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྐྱན་པ་ལ་ཐོས་
བསམ་བསྒོམ་གསུམ་དང་མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྐྱས་པ་ནམས་ནང་ཏུ་ལྷས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་ལྷས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཁམས་བཞི་དང་སྤྱི་མཆེད་གཉིས་མ་

གཏོགས་པར་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གི་སྤྱོད་གསལ་གཅིག་བཤད་མ་ཐག་པས་བསྐྱེད་པ་
རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཉོན་
མོངས་ཅན་ལ་ངེ་བ་ནི།

རྩ་བ། ཇི་ལྟར་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ ཁྱིའི་

ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བརྟག་ཅེ་ན།

ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། ལན་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བ། མི་དགེ་བ་དང་། བསྐྱིབས་ལ་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི།

མི་དགེ་བ་ཞེས་སོ། ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། མི་དགེ་བསྐྱིབས་
ལ་ལྷུང་མ་བསྟན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

རྩ་བ། བསྐྱིབས་ལ་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་

པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲུས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ལྟན་

ཅིག་སྤྱེས་པའི་འཇིག་ཚོགས་དང་། མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་བ་དང་། གཞུགས་

དང་། གཞུགས་མེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའོ། ལྷུང་སོ་རྣམས་དང་། ཁམས་བརྩ་

དང་། སྤྱི་མཆེད་བཞིའི་སྤྱོད་གསལ་གཅིག་གོ། བདག་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟན་པར་མངོན་

པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྤྱིར་སོ།

༡ <<མ>> བདག་

༢ <<མ>> བསྐྱིབས། <<མ>><<ལྟ>> བདེ་སྤྱི་ག་

སྒྲིབས་^༡ལ་ཞེས་ཏེ། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྒྲེ་ན་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། རང་གི་ངོ་
 བོའི་སྒྲོ་དང་། ཁམས་དང་སའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིབས་^༢ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཏུ་མ་ཡོད་
 དེ། དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཉོན་ཡིད། དེ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་བཞི་དང་། ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་འཛིག་
 ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་ལྟན་སྒྲིམ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྟུས་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཅན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ཏུ་མ་ཡོད་དེ། ལུང་
 བོས་བསྟུས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བརྟན་དང་། གཟུགས་སྒྲོ་དང་ཆོས་ཀྱི་
 ཁམས་ཏེ། ཁམས་བརྟུས་བསྟུས་པ་དང་། གཟུགས་སྒྲོ་དང་། ཡིད་^༣ཆོས་ཀྱིས་སྒྲེ་
 མཆེད་བཞིས་བསྟུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བཙོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་ངི་བ་ནི།

རྩ་བ། རི་ལྟར་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་ཏུ་

ཞིག་ཅིའི་སྒྲིར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། དཔེ་བ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་

པའོ། །ཁམས་བརྟན་དང་། སྒྲེ་མཆེད་བརྟན་དང་། ལུང་མོ་དང་། ཁམས་དང་། སྒྲེ་

མཆེད་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚུགས་གཅིག་པོ། །བདག་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བར་མངོན་

པར་ཞེན་པ་སྒྲར་བའི་སྒྲིར་པོ། །

^༡ <<སྒྲེ>><<སྒྲི>> སྒྲིབ།

^༢ <<སྒྲེ>><<སྒྲི>> སྒྲིབ།

^༣ <<སྒྲེ>><<སྒྲི>> + དང་།

དགེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། བསྐྱུས་ན་དགེ་བ་དང་མ་སྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྐྱུས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། དབྱེ་ན་དབང་པོ་ལྷ་དང་རྩི་རོ་རེག་བྱའི་ཁམས་བརྒྱད་དང་སྒྲེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་ཆོས་གསུམ་གའི་སྒྲོགས་རེས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་བ་དང་མ་སྒྲིབས་ལུང་མ་བསྐྱུས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྐྱུས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

རྒྱལ་བ་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲེ་ཆེན་ལ་རྒྱལ་ཁུ་ལ་བཞིན་དང་ཆུ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པའི་རྟེན་གཏམ་གྱི་གཞི་གསུམ་གྱིས་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། སྒྲང་བྱ་དང་སྐྱལ་བ་སྤྲེ་ལྷ་ཁྱེས་ནས་སྒྲང་བྱའི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་རེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་རེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ལམ་བསྒྲོམས་ནས་སྒྲིབ་པ་ལས་དག་པར་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། སྒྲང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་བ་ཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་ཁར་བྱུང་ངོ་། །

དང་པོ་ལ་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་ནི། འདས་པ་ལ་སྐྱེས་ལ་འགགས་པ། ཞེས་སྐྱེས་པ་དང་འགགས་པ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་བྱེད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་ཡོང་ལ་མ་བྱུང་བ་ཞེས། འབྲས་བྱ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་བྱེད་ཅིང་། ཁ་སང་གི་ཉི་མ་འདས་པའི་མཆེན་གཞི་དང་། སང་གི་ཉི་མ་མ་འོངས་པའི་མཆེན་གཞིར་བྱེད་པ་དག་གིས་ནི། གཞུང་གི་དོན་ཡོག་པར་བྱེད་པ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། སང་གི་ཉི་མ་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས། དང་པོ་ལྟར་ན། ད་ལྟར་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་བྱིར། མ་སྐྱེས་

ན་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས། དེ་རྒྱས་སྤྱེད་པ་གཞན་སྤེའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། རིག་པ་དུ་
མས་གཞོད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མ་
ཡིན་ན། འབྲས་བུར་འགལ་ལ། ཡིན་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་ད་ལྟར་བ་མི་རྙེད་པའི་
བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདས་པའི་མཆན་གཞི་དེ་ལ་ཡང་རྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན། འདས་མ་འོངས་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་ཁས་ལེན་པ་རང་སྤྱེ་བྱེ་
བྲག་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག་མ་གཏོགས་སྐབས་འདིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། བྱམ་པ་ད་ལྟར་བ་དང་། བྱམ་པ་ཞིག་པ་འདས་པ་དང་། བྱམ་པའི་
རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་བྱམ་པ་མ་བྱུང་བའི་ཆ་ལ་མ་འོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དངོས་པོ་ཡིན་
ན། ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས་བྱུབ་པ་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །

གཞན་དག་གིས་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་མཆན་གཞིར་བཞག་པ་དེ་དག་ཀྱང་ད་
ལྟར་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་དེ་རིང་ཡོད་དགོས་སྐྱམ་པ་ནི། དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོའི་གནས་
ཆོད་དང་། དེ་ལྟར་རྟོག་པ་སོ་སོའི་གང་ཟག་གི་ངོས་ནས་བཅལ་བའི་བྱུང་བར་མ་
བྱེད་པའི་གཏམ་མོ། །ལྟག་མ་ནི་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་འདས་པ་ཡིན། འདས་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁྱིའི་བྱིར་འདས་པར་

བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

༡ <<ཞིག>> རྟོག <<རྒྱ>><<སྐྱ>> བརྟག

༢ <<རྒྱ>><<སྐྱ>> བཅལ།

ཅ་བ། བྱང་བ་⁹ འགགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱད་ཟིན་པ་དང་། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འིན་ཏུ་འདས་
པ་དང་། རྒྱ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་ནས་ཞིག་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་
པ་དང་། མེད་པ་དང་། རྒྱ་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་མཆན་པ་དང་། ལྷོས་པས་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཆན་པ་ཡིན་
པས་ཀྱང་འདས་པར་བལྟའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །བདག་འཇུག་པར་
བྱེད་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱང་བ་ཞེས་ཏེ། འདས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྤྱད་
པའོ། །དང་པོ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞིག་པ་དང་། བྱེད་པ་ཞིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་རྒྱུའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱེས་ལ། དེ་
འགགས་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་རྒྱུ་དེ་ཉིད་རྒྱས་སྤྱེད་ཟིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཐོབ་ནས་འབྲས་བུའི་དུས་ན་ཞིག་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཡང་ཞིག་
པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་པའི་
ཕྱིར། ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། རང་གི་འབྲས་བུ་
སྤྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ནས་འབྲས་བུའི་དུས་ན་ཞིག་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་དང་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྡན་ཅིག་ཕྱི་མའི་ཆོ། ལྡན་ཅིག་ཕྱི་མ་ཡོད་
ལ། ལྡན་པ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཞིག་ན། བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལྟར་སྤང་བ་འགགས་པོ་
ཞེ་ན། མི་འགགས་ཏེ། ལྡན་ཕྱོང་བའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་པའི་དམིགས་པ་ཅམ་དུ་

ཟད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདས་པའི་ཡུལ་དུན་པ་ལས་ཇེས་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོ་སྐྱེ་
ཞིང་། སྤྱག་མི་སྤྱག་གི་མཚན་མ་མ་བཟུང་བར་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པས་ཆགས་
སོགས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཏུ་མ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ད་ལྟར་བ་དང་། མ་འོངས་པ་སོར་
བའི་ཞིག་རྒྱའི་སྒྲོན་ས་ཕྱེ་བ་ཏུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདས་པ་ཆོས་ཙམ་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆེ་རབས་སྡེ་མའི་གང་ཟག་གི་བདག་ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་
འཕྲག་པར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་རྩི་བཞི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་མ་འོངས་པ་ཡིན། མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁིའི་ཕྱིར་མ་འོངས་
པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་
བྱ་མ་སྦྱད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་སོ་ཉི་བར་མི་
གནས་པ་དང་། རྒྱ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། མངོན་པར་
དགའ་བས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་མ་དང་། མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་པས་
རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཚན་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་འོངས་པར་བལྟའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཚོགས་གཅིག་གོ། །བདག་འཕྲག་པར་བྱེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་ཆོས་སྦྱད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །འོང་རྒྱ་དེའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་སྐྱེས་པ་དང་། འོན་ཕྱེད་རུས་པར་

མ་བྱང་བས་མཆན་ཉིད་མ་ཐོབ་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། འོང་རྒྱའི་ཆོས་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་དང་། ཞེས་སོ། །བྲེད་པ་མ་འོངས་པ་ནི། རྒྱའི་དུས་ན་
 འབྲས་བུ་མ་བྱང་བའི་བྲིས། འབྲས་བུ་དེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་བྲེད་
 པའི་བྲེད་པ་ཡང་མ་འོངས་པ་ལོ། །རྒྱ་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་
 ནི། རྒྱས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་རུས་པ་དང་། རྒྱའི་དུས་ན་འབྲས་བུ་མེད་པའི་དོན་ནོ། །མདོན་
 པར་དགའ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་མ་དང་། མདོན་པར་དགའ་བ་མེད་པ་
 རྣམ་བྱང་གི་མཆན་མ་ནི། མ་འོངས་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་གི་མཆན་མ་
 བཟུང་བས་རྗེས་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོ་སྐྱེ་བ་དང་ཆོས་གཞན་གྱི་མཆན་མ་བཟུང་བས་
 དད་པ་སོགས་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་སྐྱེ་བ་སྟེ།

མདོར་བསྡུས་ན། ཆོས་དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱའི་དུས་ན། རོ་སོ་
 དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པའི་དུས་ཞེས་བྲ་
 སྟེ། འབྱུང་རྒྱ་དེའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། ཁྱོད་དེ་མ་འོངས་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་རབ་དུ་བྲེ་བ་
 ཡིན་པའི་བྲིས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདས་ད་ལྟར་དང་འདུས་མ་བྲས་པོར་བ་
 རྣམས་སོ། །མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
 བདག་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་འཇུག་པ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བྱང་བ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱང་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་བྱིར་ད་

ལྟར་བྱང་བར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། བྱང་ལ་མ་འགགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱད་ཟིན་པ་
དང་། སྤྱད་མ་ཟིན་པ་དང་། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཉེ་བར་
གནས་པ་དང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པར་རབ་དུ་གཞག་པའི་རྒྱ་དང་། བྱེད་པ་ཉེ་
བར་གནས་པས་ཀྱང་ད་ལྟར་བྱང་བར་བལྟོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་
གོ། །འདག་འཇུག་པར་བྱེད་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱང་ལ་ཞེས་ཏེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱེས་ལ་མ་འགགས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་རྒྱ་སྤྱེད་ཟིན་ཅིང་ཁྱོད་རང་གི་ངོ་མོ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ¹རང་འབྲས་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་སྤྱེད་པའི་ལུས་པ་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཉེ་བར་གནས་ཏེ། ད་ལྟར་པའི་
གནས་སྐབས་ཐོབ་ཟིན་པའི་སྒྲོན་མ་འདས་པ་དང་། ད་དུང་མ་ཐོབ་ཅིང་། ཐོབ་རུང་དུ་
ཡོད་པའི་སྒྲོན་མ་འོངས་པར་བཞག་²པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་
ཡིན་ཏེ། རང་གི་འབྲས་བུ་སྤྱེས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚྭ་གས་
གཅིག་འདས་མ་འོངས་དང་འདུས་མ་བྱས་པོར་བ་རྣམས་སོ། །ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན་དུ་
བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ད་ལྟར་བ་དེ་མ་འོངས་པའི་སྤྱེ་བར་
འཇུག་པར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཁར་བྱང་)ནི།

ཅ་བ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བཞི་གཏམ་གྱི་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཐུ་
བན་ལས་འདས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་

1 << ཁྱོད >> << རྒྱལ >> -

2 << ཁྱོད >> ཞག

པ་ཉིད་དང་། ལྷང་བ་དང་། འལྷང་བ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

འདས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། ཏུས་གསུམ་ནི་གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྫོང་བྱེད་སྐྱ་
དང་ནམ་པར་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་མོ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྟོགས་ཏུས་པའི་
ཕྱིར། རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི། གཏམ་གྱི་གཞི་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པའི་
མཉམ་གཞག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོག་ཅམ་ལ་
བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་ཏུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་
པའི་ཐ་སྙད་སྐྱོག་ཅམ་གྱི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། རྫོང་བྱེད་སྐྱ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཤེས་ནས་རྫོང་བྱེད་སྐྱོན་སྤྱེད་པ་ །ལ་གཉིས། དགོ་
མི་དགོ་ལྷང་མ་བསྐྱན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། བསྐྱན་པ་ཅམ་གྱི་ཆེད་དོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་། ལྷང་མ་བསྐྱན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་དགོ་བ་ཡིན། དགོ་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཆིའི་ཕྱིར་དགོ་བར་བརྟག་ཅེ་
ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། གངས་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་
དང་། སོ་སོའི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རོ་མོ་ཉིད་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། རེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། སྒྲོང་བ་དང་། རོན་དམ་
པ་དང་། སྐྱེ་བས་འཛོལ་བ་དང་། སྐྱོར་བ་དང་། མདུན་དུ་བྱ་བ་དང་། མན་འདོགས་པ་
དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། གཉེན་སོ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། རྒྱ་མཐུན་སེམས་ཀྱང་།

དགེ་བར་བརྟེན། །ཕྱང་པོ་རྣམས་དང་། །ཁམས་བརྩ་དང་། །སྤྱི་མཆེད་བཞིའི་ཚྭ་གས་
སོ། །བདག་ཆོས་དང་ལྷན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རོ་པོ་ཉིད་ཅེས་རྟེ། དགེ་བ་ལ་དངོས་བརྟགས་^༡ ཅེ་རིགས་པའི་སྒྲོན་སྲུ་མར་
ཡོད་དེ། རོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ནས་རྒྱ་མ་ཐུན་པའི་དགེ་བའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ^༢ ཕྱང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བརྩ་དང་། །གཟུགས་སྒྲུ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
ཁམས་བརྩ་དང་། །ཡིད་དང་ཆོས་དང་གཟུགས་སྒྲུའི་སྤྱི་མཆེད་བཞིའི་ཚྭ་གས་གཅིག་
གིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་ཆོས་ཅམ་རྩ་བ་སྟན་རྩ་^༣ བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། །གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་། མོ་པོའི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པ་ །ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་ཅན་བཤད་པ་
དང་། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་
དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རོ་པོ་དང་། རྟོགས་དང་། རྒྱ་དང་
འབྲས་བུའི་སྒྲོན་སྲུ་དང་། གུན་སྒྲོང་གི་སྒྲོན་སྲུ་དགེ་བར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་གང་ཞེན། དད་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱང་བའི་
ཆོས་བརྩ་གཅིག་པོ། །

རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་རྟེ། དེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་ལ། རོག་མ་རྣམས་
ཀྱང་དེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དད་སོགས་བརྩ་གཅིག་ཆོས་ཅན། རོ་པོ་
ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་རྟེ། གུན་སྒྲོང་སོགས་ལ་སྒྲོས་མི་དགོས་པར་དང་བྱུང་ཅམ་ནས་

༡ <<ཞེས>><<རྒྱ>><<སྐྱ>> བརྟགས།

༢ <<རྒྱ>><<ཞེས>> -

༣ <<རྒྱ>><<སྐྱ>> -

རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཚོས་སུ་གནས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། རྒྱལ་སྤྱི་རྫོང་ས་དགེ་བར་བཞག་པ་ འི།

རྩ་བ། འབྲེལ་བས་དགེ་བ་གང་ཞེན། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

འབྲེལ་བས་ཞེས་ཏེ། དད་པ་དང་མཚུངས་པ་ལྲས་མཚུངས་ཀྱི་སེམས་སེམས་
བྱུང་ཚོས་ཅན། འབྲེལ་བས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་དབང་གིས་རྣམ་པར་དཀར་
བའི་ཚོས་སུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྫོང་ས་དགེ་བར་བཞག་པ་ འི།

རྩ་བ། རྩེས་སུ་འབྲེལ་བས་དགེ་བ་གང་ཞེན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་
པའོ། །

རྩེས་སུ་ཞེས་ཏེ། དགེ་བའི་བག་ཆགས་ཚོས་ཅན། རྩེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བ་
ཞེས་གདགས་སུ་བྱུང་སྟེ། འཛོག་བྱེད་དགེ་བས་བཞག་ཅིང་། འབྲས་བུ་དགེ་བ་སྦྱེད་
པའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་རུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

བཞི་པ་། ཀུན་སྤོང་གི་རྫོང་ས་དགེ་བར་བཞག་པ་ འི།

རྩ་བ། སྤོང་བས་དགེ་བ་གང་ཞེན། དེས་ཀུན་ནས་བསྐང་བའི་ལུས་དང་དག་གི་ལས་
སོ། །

སྤོང་བས་ཞེས་ཏེ། དད་པས་ཀུན་ནས་སྐང་བའི་ལུས་དག་གི་ལས་ཚོས་
ཅན། སྤོང་བས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སྤོང་གི་དགེ་བས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཚོས་སུ་
སྦྱེས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ །ནི།

ཅ་བ། རྟོན་དམ་པས་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །

རྟོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཅན། རྟོན་དམ་པས་དགེ་བ་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་ལ་མ་རྟོན་སྤྱུ་དམིགས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མཐའ་དག་ཟད་
པར་རྟུས་པའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིད།

ངོ་པོའི་སྐྱོན་ས་ཆོས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་གྱི། སྤར་བ་ཤད་
པའི་རྒྱ་མཚན་དེས། རྟོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དགེ་བ་མཚན་ཉིད་
པ་ཡིན་ན། དགེ་བའི་ཐུས་སུ་མ་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་
བས། ལས་འབྲས་ལ་སྒྱུར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྷ་ཡང་དགེ་བའི་ངོ་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་
སོ། །དེ་ལྟར། དགེ་ཅ་ཆད་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་མི་སྲིད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རྣམ་
གཞག་དུ་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རྟོན་དམ་པས་དགེ་བར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་
ལྟར་འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དགེ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། སོ་
སོ་སྐྱེ་བོས་རྒྱལ་བྱིས་པ་སྤྱང་བ་སོགས་ལ་འབད་བ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། །དེས་ན་དམ་པའི་རྟོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་བྱང་ཡིན་པས་རྟོན་
དམ་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤད་པ་ །ལ་གསུམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་
དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ་དང་། བྱེད་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱེས་ཐོབ་དང་། སྦྱོར་བྱང་
རོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་^༡དགེ་བ་གང་ཞེན། དགེ་བའི་ཆོས་འདི་དག་ཉིད་སྟོན་གོམས་
པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་ངོ་མོའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དེས་
དེ་དག་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པར་འདོད་པ་ཀུན་རྒྱག་ནས་པའོ། །

སྐྱེ་བས་ཐོབ་ཅེས་ཏེ། ཆེ་འདིར་གོམས་པ་ལ་མ་སྟོས་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་གྱིས་
^༢དད་བ་བྱད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དགེ་བ་
གོམས་པར་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ལུས་རྟེན་བྱད་པར་ཅན་རྟེན་ཅིང། ཆེ་འདིར་སོ་སོར་
བརྟགས་པ་ལ་མ་སྟོས་པར། ངང་ངམ་ཤུགས་གྱིས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཆོས་སྟེ་
གནས་པའི་ཐུང་།

གཉིས་པ་(སྐྱོར་ཐུང་)ནི།

ཅ་བ། སྐྱོར་བས་དགེ་བ་གང་ཞེན། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང། དམ་པའི་ཆོས་
ཉན་པ་དང། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང། ཆོས་ཀྱི་རྩེས་སྟེ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྟེ་བ་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་བསྐྱོན་པའོ། །

སྐྱོར་བས་ཞེས་ཏེ། ཆེ་འདིར་རྒྱུན་བཞི་ལས་^༣བརྟེན་ཏེ་འབད་བ་ལས་བྱུང་
བའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་ཆོས་ཅན། སྐྱོར་བས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་
གོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང། ཆེ་འདིར་དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་
ལ་བརྟེན། དམ་པའི་ཆོས་ཉན། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས། བྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་

༡ <<ལ་>><<སྐྱེ>><<ཅོ>> འཛོལ་བས།

༢ འབྲེལ་སྒྲིག་ཡིན་ནས་སྟུང་།

༣ <<སྐྱེ>><<སྟེ>> ལ།

རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་^༡ སྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དཀར་པའི་ཆོས་སུ་
གནས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(བྱེད་པ་)ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་མཐུན་དུ་བྱས་པས་དགེ་བ་ནི།

ཆ་བ། མཐུན་དུ་བྱས་པས་^༢ དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ། མཆོད་

རྟེན་ནམ། གཟུགས་སུ་བྱས་པའམ། རི་མོར་གྱིས་པ་མཐུན་དུ་བྱས་སམ། ཆོས་སམ་

ཆོས་ཀྱི་གཞི་སྒྲིགས་པས་མཐུན་དུ་བྱས་ཏེ་མཆོད་པའི་ལས་བྱེད་པའོ། །

མཐུན་དུ་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱལ་པའི་སྐྱུ་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་
དུ་མཆོད་པ་དང། བསྟོད་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་ཆོས་ཅན། མཐུན་དུ་བྱས་པས་དགེ་
བ་ཡིན་ཏེ། ལུལ་བྱད་པར་ཅན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་དུ་བྱས་ཏེ། བྱ་བ་བྱད་པར་ཅན་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དཀར་པའི་ཆོས་སུ་གནས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་མན་འདོགས་ཀྱི་དགེ་བ་ནི།

ཆ་བ། མན་འདོགས་པས་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་སོ་དག་གིས་

སེམས་ཅན་ལ་མན་འདོགས་པའོ། །

མན་འདོགས་ཞེས་ཏེ། བསྐྱུ་བ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་མན་འདོགས་པའི་
ལས་ཆོས་ཅན། མན་འདོགས་པས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་^༣ ལ་མན་བ་བྱད་པར་ཅན་
སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་དཀར་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(ཡོངས་སུ་མཛིན་པས་དགེ་བ་)ནི།

༡ <<ཆོ>> ཆོས།

༢ <<ས>> <<སྐ>> <<ཙ>> བྱ་བས།

༣ <<ཆ>> <<སྐ>> + ཅན།

ཆ་བ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འཇལ། ཚུལ་གྱིས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་
པོས་མཐོ་རིས་སུ་སྒྲེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་འཇལ། ཐུག་པོ་དང་རིགས་མཐོན་པོར་སྒྲེ་བ་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་འཇལ། རྣམ་པར་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལོ། །

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། མཐོ་རིས་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་སོགས་དང་རྣམ་བྱུང་ཐོབ་
བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་སྒོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ཆོས་
ཅན། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། མཛེན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཐོབ་བ་དང་
རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་དཀར་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིད་
བཞི་བ་(གཉེན་པོས་དགེ་བ་)འི།

ཆ་བ། གཉེན་པོས་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་རྣམ་པར་སུན་འབྱེན་པ་གཉེན་པོ་དང་། སྤྱོད་
བ་གཉེན་པོ་དང་། བཞི་གཉེན་པོ་དང་། ཐག་སྤང་བ་གཉེན་པོ་དང་། རྣམ་པར་གཞོན་པ་
གཉེན་པོ་དང་། བསལ་བ་གཉེན་པོ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉེན་པོ་དང་། ཤེས་
བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉེན་པོ་ལོ། །

གཉེན་པོས་ཞེས་ཏེ། སྤང་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཅན་གྱིས་སྤྱེ་བ་
བཞི་དང་། ལམ་གྱི་རུས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་སྤྱེ་བའི་གཉེན་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་མ་ཐུན་
སྤྱོགས་དངོས་སུ་འཛོམས་པའི་མ་ཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་དཀར་
པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིད་

གཉིས་པ་(ལུས་མ་ཐུས་ཀྱི་དགེ་བ་)འི།

ཆ་བ། ཉེ་བར་ཞི་བས་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་ཆགས་མཐའ་དག་སྤྱོད་བ་དང་། ཞེ་

སྤང་མཐའ་དག་སྤོང་བ་དང་། བཀྲི་སྤྱལ་མཐའ་དག་སྤོང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་
དག་སྤོང་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཆེར་བ་འཕྱོག་པ་དང་། སྤང་པོའི་སྤྱལ་མ་དང་བཅས་
པ་དང་། སྤང་པོའི་སྤྱལ་མ་མེད་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་དང་། མི་གནས་
པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའོ། །

ཉེ་བར་ཞི་བས་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་དུག་གསུམ་དང་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བའི་གནས་ཆེར་
བ་དང་། དེ་དག་གི་རྟེན་སྤང་པོ་དང་བྲལ་བ་ཉན་ཐོས་སྤྱན་མོང་བའི་འཕྱོག་པ་དང་། མི་
གནས་པའི་སྤང་འདས་ཆོས་ཅན། ཉེ་བར་ཞི་བས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་
དང་ས་པོན་ཅི་རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་འཕྱོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་དག་ནི། དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་སྤོང་བྱི་རི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཆུས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །

གསུམ་པ་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ །ནི།

རྩ་བ་། རྒྱ་མཐུན་པས་དགེ་བ་གང་ཞེན། ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐོབ་པ་དེའི་དབང་གིས་ཡོན་ཏན་
བྱང་པར་ཅན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །

རྒྱ་མཐུན་པས་ཞེས་ཏེ། ཉེར་བཞི་ཐོབ་པ་དེའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་མངོན་
ཤེས་སོགས་^༡སྤྱན་མོང་བ་དང་། སྟོབས་^༢སོགས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། རྒྱ་མཐུན་པས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་པ་མངོན་གྱུར་དང་ས་པོན་ཅི་རིགས་པ་དང་
བྲལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་པར་དཀར་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མི་དགེ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རི་བ་ནི།

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>> མོ།

༢ <<རྒྱ>><<ཞེས>> མོས།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན། མི་དགེ་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བར་
བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལན་ལ་དབྱེ་བ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སོ་སོའི་
མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རོ་པོ་ཉིད་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱུར་བ་དང་། རོན་དམ་
བ་དང་། རྒྱེ་བས་འཛོལ་བ་དང་། རྒྱུར་བ་དང་། བདུན་དུ་བྱ་བ་དང་། གཞོད་པ་བྱེད་པ་
དང་། ཡོངས་སུ་འཇིག་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་པའི་ཚོགས་དང་། བར་དུ་གཙོད་པས་ཀྱང་
མི་དགེ་བར་བལྟའོ། །ཕྱང་པོ་རྣམས་དང་། ཁམས་བརྩ་དང་། རྒྱེ་མཆེད་བཞིའི་ཚོགས་
སོ། །བདག་ཚེས་མ་ཡིན་པ་དང་ལྟན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རོ་པོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། མི་དགེ་བ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། རོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་
བ་སོགས་དང་། ཕྱང་པོ་དང་། ཁམས་བརྩ་དང་། རྒྱེ་མཆེད་བཞིས་བསྐྱས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་བརྩུ་དང་བཞི་ནི་དགེ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ། གནས་སྐྱབས་ཅན་དང་། དེའི་གནས་
སྐྱབས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་དགེ་བ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། བརྟགས་པ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ནི།

ཆ་བ། རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་
དང་། །གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་གཏོགས་པར་དེ་
ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེས་པར་སྒྱུད་པ་ཀུན་

ནས་སྒྲོང་བཤོ།

རྩ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་^༡ ཞེས་ཏེ། སྤྱི་བས་^༢ ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཉོན་མོངས་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ཆོས་ཅན། རྩ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དག་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ག་པའི་ཆོས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་ཞིང་། ཡང་སྤིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གནག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བས་མི་དགེ་བ)ནི།

ཆ་བ། འབྲེལ་བས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །

འབྲེལ་བས་ཞེས་ཏེ། དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ལྷས་མཚུངས་ཀྱི་སེམས་སེམས་ལུང་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། གཏན་ཆིགས་ནི་དགེ་བ་ལ་བཤད་པ་ལས་ལོག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་མི་དགེ་བ)ནི།

ཆ་བ། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་སོ། །

རྗེས་སུ་ཞེས་སོ། །མི་དགེ་བའི་བག་ཆགས་ནི་རྒྱ་མི་དགེ་བས་བཞག་ཅིང་། འབྲས་བུ་ཡང་མི་འདོད་པ་བསྐྱེད་པས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་མི་དགེ་བར་བཏགས་སོ། །

བཞི་པ་(སྒྲོང་བས་མི་དགེ་བ)ནི།

ཆ་བ། སྒྲོང་བས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་དང་རག་གི་

༡ << ཉོན >> << ཞེས >> ཀྱི།

༢ << ཆུ >> << སྤྱི >> ཀྱི།

ལས་སོ། །

སྒྲོང་བས་ཞེས་ཏེ། ཞེ་སྒྲོང་གིས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་(བརྟགས་པ་པ་)ནི།

ཆ་བ། རོན་དམ་པར་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །

རོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། འཁོར་བའི་སས་བསྐྱུས་བ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པའི་མི་
དགེ་བ་ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་ཤིང་། ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
པས་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(དེའི་གནས་སྐབས་)ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་པ་དང་། བརྟགས་པ་
བཅོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། བྱེད་བཅོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་སྒྲེས་
ཐོབ་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ནི།

ཆ་བ། སྒྲེ་བས་འཐོབ་པས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་དགེ་བ་གོམས་པར་
བྱས་པས་དེའི་རྩ་བའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དེས་མི་དགེ་བ་ཉིད་ལ་
འདོད་པ་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ལོ། །

སྒྲེ་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་ཏེ། སྒྲོན་མི་དགེ་བ་ལྟག་པར་གོམས་པའི་མཐུས་མི་དགེ་
བ་བྱེད་འདོད་པའི་ལུས་རྟེན་རྟེན་ཅིང་། དང་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་བྱེད་འདོད་
པའི་སྟོག་གཙོད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། སྒྲེས་ཐོབ་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲེ་མའི་གོམས་
པ་འགའ་ཞིག་གི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཆོས་སུ་སྒྲེས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(སྒྲོང་བས་མི་དགེ་བ་)ནི།

ཆ་བ། སྒྲོང་བས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲེས་བྱ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་

པ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་མ་ཡིན་པ་ཉན་པ་དང་། ཆུ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ལ་བརྟེན་ནས། ལུས་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་དང་། དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་
སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ལོ། །

སྤྱོད་པས་ཞེས་ཏེ། ཆེ་འདིའི་རྟེན་ངན་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་
ཉེས་སྤྱོད་ཚོས་ཅན། སྤྱོད་པས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་གོམས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་། ཆེ་
འདིའི་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབད་པས་ནམ་པར་གནག་པའི་ཚོས་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(བྱེད་པ་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མདུན་དུ་བྱས་པས་མི་དགེ་བ་ནི།

ཆ་བ། མདུན་དུ་བྱ་བས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟའི་རིས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་
བརྟེན་པ་མདུན་དུ་བྱས་ནས། འཆེ་བ་སྤྱོད་དུ་བཏང་བའོ། ། ལྟ་བ་ངན་པ་སྤྱོད་དུ་བཏང་
ནས་ལྟ་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། གང་དུ་སྤྱེ་བོ་ལལ་སོ་ཆེ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པས་སྤྱོད་པ་
དེར་མཆོད་པའི་ལས་ལ་སྤྱོད་པ་ལོ། །

མདུན་དུ་ཞེས་ཏེ། དབང་ལྷག་གི་རྟེན་སོགས་མདུན་དུ་བྱས་ནས་འཆེ་བ་ཚོས་
སྤྱེ་ཞེན་པས་ཀྱན་ནས་སྤངས་ཏེ་མཆོད་སྤྱིན་བྱེད་པའི་རྟེན་གསར་དུ་བྱེད་པ་
དང་། དེར་སྤྱེ་བོ་མང་པོ་སྟོག་གཅོད་ལ་སྤྱོད་པའི་མཆོད་པའི་ལས་ནི་མདུན་དུ་བྱས་
པས་མི་དགེ་བ་ཞེས་བྱའོ། ། འདིས་ནི་སྤྱེ་བོ་མང་པོ་སྟོག་གཅོད་པའི་ལས་ལ་སྤྱོད་པའི་རྫོང་
བརྟེན་པ་དང་། བྱེ་ལོག་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(གཞོད་པར་བྱེད་པས་མི་དགེ་བ་)ནི།

ཆ་བ། གཞོད་པར་བྱེད་པས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་

ལུས་དང་དག་དང་ ཡིད་ཀྱིས་ལོག་པར་སྒྲོད་ བཤོ།

གཞོད་པར་བྱེད་པས་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་^༡ ལུས་ཀྱིས་བརྟེན། དག་གིས་
གཤེ།^༢ ཡིད་ཀྱིས་གཞོད་སེམས་བྱེད་པའི་ལས་དེ་དག་ནི། གཞོད་པ་བྱེད་པས་མི་
དགེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པའི་དབང་གིས་རྣམ་སྤྲིན་མི་འདོད་པ་
འབྱེན་པའི་རྣམ་པར་གནག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་མི་དགེ་བ་)ནི།

ཆ་བ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་ཀྱིས་ཉེས་པར་
སྒྲོད་པ་སྒྲུབ་པའམ། དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྒྲོད་པ་སྒྲུབ་པས་དན་འགྲོ་ལམ་བདེ་
འགྲོར་འབྲས་བྱ་མི་འདོད་པ་འཕེན་པའམ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་འཛིན་པའོ།

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། དན་འགྲོར་འབྲས་བྱ་མི་འདོད་པ་འཕེན་ཞིང་རྫོགས་པར་
བྱེད་ལ། བདེ་འགྲོར་འབྲས་བྱ་མི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོག་གསུམ་གྱི་ཉེས་
སྒྲོད་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། དན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོར་
འབྲས་བྱ་མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་དང་། རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གནག་པའི་ཆོས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བརྟེན་པ་)ནི།

ཆ་བ། མི་མ་བྱུན་པའི་སྒྲོགས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། གཉེན་པོའི་མི་མ་བྱུན་པའི་
སྒྲོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དག་གོ། བར་དུ་གཙོད་པས་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དགེ་

༡ <<ས་>> ཡིད།

༢ <<ཤེ་>><<སྒྲུར་>> བྱེད།

༣ <<རྫོང་>><<ཞོལ་>> ལ།

༤ <<རྫོང་>><<ཞོལ་>> བཤེ།

བའི་བར་ཆད་བྱེད་བའི་ཚོས་གང་ཡིན་པ་དག་གོ།

མི་མ་སྤྱན་བའི་^༡ཞེས་ཏེ། བྱི་མ་དང་གཉིས་ཀ་ལ། མི་དགེ་བ་མཆོན་ཉིད་བ་དང་
བརྟགས་བ་བ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ལ། སྤྱ་མ་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་སྐྱེ་བའི་གོགས་དང་། བྱི་
མ་དགེ་བ་ཅམ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པས་དབྱེའོ། །ལོག་ལྟ་ཚོས་ཅན། མི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་
གྱིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གནག་
བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་བྱིར། བར་དུ་གཙོད་པས་མི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་ཅམ་གྱི་
བར་ཆད་བྱེད་པའི་གནག་བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་
བྱིར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། གངས་གྱི་དབྱེ་བ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་
དང་། བྱི་བ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རོ་པོ་ཉིད་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། སྒྲོང་བ་དང་། རོན་དམ་
པ་དང་། སྐྱེ་བས་འཕྲོག་པ་དང་། སྒྲོར་^༢བ་དང་། མདུན་དུ་བྱ་བ་^༣དང་། སུན་འདོགས་
པ་དང་། ཉེ་བར་སྒྲོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། གཉེན་པོ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་
དང་། རྒྱ་མ་སྤྱན་པས་ཀྱང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་བཟུང་། །ཁམས་བརྒྱད་དང་། བྱི་
མཆེད་བརྒྱད་དང་། ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་

༡ <<སྤྱན>><<ཞེས>> ལ།

༢ <<སྒྲོར>> བྱིར།

༣ <<བྱ>><<སྤྱན>> བྱ་བ་ལ།

ལོ། བདག་ལ་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་
ཕྱིར་རོ།

ལུང་མ་བསྟན་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
‘སོགས་དང་། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ལྟ་དང་། རི་རོ་རིག་བྱའི་ཁམས་དང་སྤྱེ་མཆེད་
ཀྱིས་བསྟུས་པ་བརྒྱད་བརྒྱད་དང་། ལུང་པོ་ཚོས་གཉིས་ལྷག་མས་བསྟུས་པ་ཡང་ཡོད་
པའི་བྱིར། ལུང་མ་བསྟན་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ལ་ནམ་སྤྱིན་འདོད་མི་འདོད་འབྱེན་པ་དང་བྲལ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐུག་སྤྱེ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པ་ ལ་གནས་སྐབས་ཅན་དང་། གནས་
སྐབས་ཀྱི་ཚོས་སོ། །དང་པོ་ལ། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེན། ཁམས་དང་སྤྱེ་མཆེད་གཞུགས་
ཅན་བརྒྱད་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་དང་། སྒོག་གི་དབང་པོ་
དང་། རིས་མཐུན་པ་དང་། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཆོག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་
ཚོགས་སོ། །

རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། ཁམས་དང་སྤྱེ་མཆེད་གཞུགས་ཅན་བརྒྱད་སོགས་
ཚོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་ལུང་
བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་དེ་ལྟར་གནས་པ་དང་། ནམ་སྤྱིན་གྱིས་བསྟུས་

༡ <<རྩོ>><<ཞེས>> + དང་།

༢ <<རྩོ>><<སྤྱེ>> ཀྱིས།

པ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིད། དང་པོ་གཉིས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་
ཟིན་ཅིང་། དེའི་འོག་མ་གཉིས་རྣམ་སྟོན་གྱིས་བསྟུས་པ་དང་། ཆོགས་གསུམ་ལྡན་
མིན་གྱིས་བསྟུས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། དགེ་མི་དགེ་གང་ལ་ཡང་ཉེ་རིང་གི་བྱུང་བར་
མེད་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བས་ལུང་མ་བསྟན་)ནི།

རྩ་བ། འབྲེལ་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེན། ལྡང་བ་ཡང་མ་ཡིན། དང་བ་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེ་དེ་དག་ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་
ཟིན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །

འབྲེལ་བས་ཞེས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གང་གིས་ཀྱང་ཀུན་ནས་མ་སྤངས་པའི་སྤྱི་སྤྱི་
སྤངས་པའི་སེམས་སེམས་གྱུར་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་
ལྡན་གྱི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་བཞག་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་
བྱིད། ཉགས་བྱུར་བྱི་མ་ནི། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་སུ་སྤྱར་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ལུང་མ་བསྟན་)ནི།

རྩ་བ། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེན། དེ་དག་ཉིད་གྱིས་བརྗོད་པའི་
བག་ཆགས་སོ། །

རྗེས་སུ་ཞེས་ཏེ། ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་
ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་བསྟོ་བྱེད་
དང་། འབྲས་བུ་མངོན་བརྗོད་དང་། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཀུན་དུ་འགོ་བའི་ས་བོན་
ཡིན་པའི་བྱིད།

བཞི་པ་། སྒྲོང་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ ཞེ།

ཆ་བ། སྒྲོང་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཐེན་པའི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་
དང་དག་གི་ལས་སོ། །

སྒྲོང་བས་ཞེས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྐྱང་བའི་ལུས་
དག་གི་ལས་ཆོས་ཅན། སྒྲོང་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སྒྲོང་གི་དབང་
གིས་བྱུང་བའི་ལས་གང་ཞེ་ག ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ ཞེ།

ཆ་བ། དོན་དམ་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་
པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པའོ། །

དོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན། དོན་
དམ་པ་འུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་གང་ཞེ་ག རྣམ་གངས་གང་གིས་
ཀྱང་དགོ་བཤམ་མི་དགོ་བར་བཞག་མི་རུས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ ལ། རྒྱུ་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བྱ་བཤམ་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་ནི།

ཆ་བ། སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། མི་དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་
དང་། དགོ་བ་ཐག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའོ། །

༡ <<ཐུ>><<ཐུ>> སྒྲོང་།

༢ <<ཐུ>><<ཐུ>> པའི།

༣ <<ས>><<ཐུ>><<ཐུ>> འགོག།

སྐྱེ་བས་ཞེས་ཏེ། མིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་ལུང་
མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། སྡོན་དགེ་བའི་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་
དགེ་བས་འཕངས་པའི་དུད་འགྲོའི་ལུས་སོགས་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྦྱོར་བས་ལུང་མ་བསྟན་ནི།

ཆ་བ། སྦྱོར་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པ་
དང། དགེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོད་ལམ་དང་བཅོའི་གནས་སོ། །

སྦྱོར་བས་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་གང་གིས་ཀུན་ནས་མ་སྦྱང་
བའི་ཆེ་འདིའི་རྒྱུན་ལས་ལུང་བའི་སྦྱོད་ལམ་དང་བཅོ་གནས་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བས་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་འདིའི་འབད་རྩོལ་ཅམ་ལས་ལུང་བ་གང་ཞིག །དགེ་མི་
དགེ་གང་དུ་ཡང་བན་སྦྱང་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(བྱ་བའམ་ཆོས་ཀྱི་སྤོན་སྒྲུབ་)ལ་བདུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་མདུན་དུ་བྱས་
པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི།

ཆ་བ། མདུན་དུ་བྱས་པས་^༡ ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷོ་འུམ་གང་
ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་མདུན་དུ་བྱས་ནས། འཆེ་བའམ་ལྟ་བུ་དན་པ་རྣམས་པར་སྦྱངས་
ཏེ། ལྟ་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། གང་དུ་སྦྱེ་བོ་ལས་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་^༢ ལ་
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའང་མི་བསྐྱེད་^༣ པར་ལྟ་རྟེན་འཇུགས་^༤ པའོ། །

མདུན་དུ་བྱས་པས་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡུལ་ལྟ་སོགས་གང་རུང་མདུན་

༡ <<ས>><<ཐེ>><<ཙ>> བྱ་བས།

༢ <<ཐེ>><<ལྟར>> སྦྱེ།

༣ <<ཐེ>><<ལྟར>> སྦྱེད།

༤ <<ས>> འཇུག <<ཐེ>><<ལྟར>> འཇུག

དུ་བྱས་ནས་བསམ་སྒྲོང་དན་པ་སྤངས་ཏེ་ལྷ་ཆེན་གསར་དུ་འཛུགས་པ་དང་། འདོད་
མི་འདོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གང་ཡང་མི་སྤྱིད་^༡ སའི་མཆོད་པ་བྱེད་སའི་ལུས་དག་གི་ལས་
དེ་ནི་མཐུན་དུ་བྱས་སའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱའོ། ^༢

གཉིས་པ་(བན་འདོགས་པས་ལུང་མ་བསྟན་)ནི།

ཆ་བ། བན་འདོགས་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྤེ། བན་དང་། གླ་མི་
དང་། ལས་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། ལུང་རྒྱུང་མ་རྣམས་ལ་སྤང་བ་ཡང་མ་ཡིན། དང་བ་
ཡང་མ་ཡིན་སའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྱིན་པ་བྱིན་པའོ།

བན་འདོགས་པས་ཞེས་ཏེ། སྤང་བ་དང་དངས་པ་^༣ གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་བྲན་
སོགས་ལ་ཟས་སོགས་གཏོང་བའི་ལུས་དག་གི་ལས་ཆོས་ཅན། བན་འདོགས་པས་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་བན་པ་ཅམ་གང་ཞིག། དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་
མེད་སའི་བྱིབ།

གསུམ་པ་(ཉེ་བར་སྤྱད་པས་ལུང་མ་བསྟན་)ནི།

ཆ་བ། ཉེ་བར་སྤྱད་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྤེ། སོ་སོར་བརྟགས་པ་
མ་ཡིན་པ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་སའི་སེམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་དམས་སྤྱད་
པའོ།

ཉེ་བར་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྒྲོང་ཐ་མལ་བས་ཟས་གོས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་ཆོས་
ཅན། ཉེ་བར་སྤྱད་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་སའི་

༡ <<ཆ་>><<སྤྱོད་>> བསྤྱོད།

༢ <<སྤྱོད་>><<ཞོལ་>> ཆོས་ཅན།

༣ <<ཅ་>> དང་བ། <<ཆ་>><<སྤྱོད་>> དང་བ།

ལས་གང་ཞིག་།དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་(ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ལུང་མ་བསྟན་)ནི།

ཅ་བ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་། འདི་ལྟ་སྟེ། བཟོའི་གནས་
ལ་གོམས་པའི་བྱིར་མ་འོངས་པ་ན་དེའི་ངོ་མོའི་ལུས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་
སྟེ། དེ་ལ་སྤར་བ་སྤར་བར་བཟོའི་གནས་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་པ་མཐར་བྱིན་པར་འགྱུར་
བཤོ།

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྒྲོང་ཐ་མལ་པས་བཟོའི་གནས་ལ་ཡུན་རིང་པོར་
གོམས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
ཏེ། བྱི་མ་ལ་བཟོའི་གནས་སྤར་དུ་མཐར་བྱིན་པར་འགྱུར་བའི་རིས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་གང་
ཞིག་།ཅེས་སོ།

ལྷ་པ་(གཉེན་པོས་ལུང་མ་བསྟན་)ནི།

ཅ་བ། གཉེན་པོས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་། འདི་ལྟ་སྟེ། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པས་
སྤན་བསྟེན་བཤོ།

གཉེན་པོས་ཞེས་སོ། །ནད་གསོས་ཏེ་དགེ་བ་བྱའོ་སྤྲུམ་པ་དང་། སྤྲིག་པ་སྒྲོང་
དོ་སྤྲུམ་དུ་མ་བརྟགས་པར་ནད་ལ་ཕན་པའི་སྤན་བསྟེན་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། གཉེན་
པོས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། ནད་ཀྱི་གཉེན་པོ་གང་ཞིག་ཅེས་སོ།

དུག་པ་(ཉེ་བར་ཞི་བས་ལུང་མ་བསྟན་)ནི།

ཅ་བ། ཉེ་བར་ཞི་བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་
སྒྲོང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། ཞི་གནས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་སོ།

ཉེ་བར་ཞེས་སོ། །གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། ཉེ་བར་ཞེ་
བས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་གང་ཞིག །མི་དགོ་བ་མཛོན་གྱི་ཐེལ་
གྲིས་གཞོན་རྩས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷན་པའི་སྤྱི་ལུང་གྱི་ས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
བདུན་པ་ནི།

ཆ་བ། རྒྱ་མཐུན་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་ལུང་པའི་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་
སྤྱི་ལུང་པ་ནི།

རྒྱ་མཐུན་པས་ཞེས་ཏེ། སྤྱི་ལུང་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ་
སྤྱི་ལུང་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་ལུང་པའི་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཐུན་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། རང་
གི་རོ་བོ་མ་སྤྱི་བས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཞིག །ཀུན་སྤོང་མ་སྤྱི་བས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
ཀུན་ནས་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བསྟན་པ་ཅན་གྱི་ཆེད)ནི།

ཆ་བ། ཡང་བསྟན་པས་ཀྱང་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་བལྟ་
སྟེ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། གང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དཔལ་པའི་
པ་རོ་ལ་རྩ་སོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ན་
དེ་དག་དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་དོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་ལྟར་སྤངས་ཡང་ངེ་ལྟར་སྤངས་བ་ལྟར་མ་
གྲུབ་པའི་སྟོན་པ་ཀྱང་། ཆོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་
དབང་ཕྱོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཆེད་

དུ་སྟོག་གཙོད་པ་སོགས་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། གཟིངས་དང་། ཟམ་པར་སྐྱལ་པ་
 སོགས། དགོ་མི་དགོ་རང་མཚན་^༡ པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་རང་མཚན་^༢ པ་ལྟར་སྟངས་
 ཡང་སྟངས་པ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི། གཏུལ་བྱ་གཞུག་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་ཆོས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོ་བར་བསྟན་པ་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོལ་གྱི་སྟེས་རབས་འབྱུང་པ་
 ལྟ་བུ་དང་། མི་དགོ་པ་ལྟར་སྟོན་པ་དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལུང་མ་
 བསྟན་ལྟར་སྟངས་བསྟོན་པས་སྐྱུ་མའི་སྤང་པོ་ཆེའི་གཞུགས་སྐྱལ་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །འདི་དག་
 འི། ཐབས་མཁས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོ་བ་སྤང་པའི་ཆེད་དུ་བཤད་པར་
 ཤེས་^༣ བྱལ། །

གསུམ་པ་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྟོན་པ་དགེ་
 པ་ ལ་གཉིས། དངོས་དང་ཞར་བྱང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་
 དང་། གཞུགས་དང་ལྡན་པ་དང་། གཞུགས་མེད་དང་ལྡན་པ་སྟེ་བར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་རི་བ་ནི།

རྩ་བ། རི་ལྟར་ན་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་ཡིན། འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་རྣམས་
 འི་དུ་ཞིག །ཆེའི་ཕྱིར་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། འདོད་ཆགས་དང་མ་སྒྲལ་པའི་དགོ་བ་ཟག་པ་དང་བཙས་པ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་
 ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པར་བལྟའོ། །ཁམས་བཞི་དང་། རྟེ་

༡ <<སྟོན>><<ཞོལ>> ཆེན།

༢ <<སྟོན>><<ཞོལ>> ཆེན།

༣ <<སྟོན>><<ལྟུ>> + བར།

མཆོད་གཉིས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་ལོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆོད་རྣམས་
ཀྱི་ཚོགས་གཅིག་ལོ། བདག་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་མཛོན་པར་
ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྟོ། །

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། མཚོན་བྱ་
གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྐྱོགས་གཉིས་པ་མན་
ཆད། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་དགེ་བ་ཟག་བཙས་དང་། མི་དགེ་བ་
དང་། འདོད་པ་ལ་སྤོང་བ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་དང་
རབ་རྒྱུན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཚོགས་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་
ཤིང་། འདོད་པ་ལ་སྤོང་བ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏུ་མ་
དབྱེར་ཡོད་དེ། རི་རོ་དང་། ལྷ་ལྷེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཁམས་བཞི་དང་རི་
རོའི་སྐྱེ་མཆོད་གཉིས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་པ་དང་ལྷན་པ་ཆོས་ཅན་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(གཞུགས་དང་ལྷན་པ་)ལ་རི་བཞི།

རྩ་བ། རི་ལྷར་ན་གཞུགས་དང་རབ་རྒྱུན་པ་ཡིན། གཞུགས་དང་རབ་རྒྱུན་པ་
རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁྱིའི་ཕྱིར་གཞུགས་དང་རབ་རྒྱུན་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྷར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། གཞུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་
བའི་དགེ་བ་དང་། ལུང་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ནི་གཞུགས་དང་རབ་རྒྱུན་པར་
བསྟོའོ། །ཁམས་བཞི་དང་སྐྱེ་མཆོད་གཉིས་མ་གཏོགས་པར་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་

པོ་དང་། ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་གོ། བདག་འདོད་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ།

འདོད་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། སྤྱི་མ་ལྟར་གསུམ་གྱིས་^༡ རིག་བར་བྱའོ། །འདོད་པ་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། གཞུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་
དང་ལུང་མ་བསྟན་ཆོས་ཅན། གཞུགས་དང་རབ་རྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་། གཞུགས་ལ་སྟེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མ་དབྱེར་ཡོད་དེ། སྤྱི་མ་བདག་པའི་ཁམས་བཞི་དང་། སྤྱི་མཆེད་གཉིས་
མ་གཏོགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཚྭ་གས་གཅིག་ན། ^༢ འདོད་པ་དང་། གཞུགས་མེད་དང་ཟག་མེད་ཐོར་བ་
རྣམས་སོ། །འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་
ཟག་གི་བདག་བསྟོན་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་། གཞུགས་མེད་དང་རྒྱན་པ་སྤྱི་བར་བཤད་པ་ ལ་རྩི་བ་ནི།

རྩ་བ། རི་ལྟར་ན་གཞུགས་མེད་པ་དང་རབ་རྒྱན་པ་ཡིན། གཞུགས་མེད་པ་དང་རབ་
རྒྱན་པ་རྣམས་ནི་རྒྱ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་གཞུགས་མེད་པ་དང་རབ་རྒྱན་པར་བརྟགས་
ཏེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། གཞུགས་ལ་^༣ འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། ^༤ གཞུགས་མེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་

༡ <<ཆོ>><<ཞལ>> ཀྱི།

༢ <<ཞལ>><<རྒ>><<སྟུ>> རི།

༣ <<ཤེ>><<ལྟར>> ལས།

༤ <<རྒྱལ་ཞི>> ལ།

དང་མ་བུལ་བའི་དགེ་བ་དང་ལུང་རྩ་མ་བུ་ལྟ་བུ་པ་ནི་གཞུགས་མེད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྟན་
པར་བལྟ་ལོ། །ལུང་པོ་བཞི་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། སྤྱི་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་^༡ རྩོགས་
སོ། །བདག་གཞུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་
སོ། །

གཞུགས་ལ་ཞེས་ཏེ། གཞུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ། གཞུགས་མེད་ལ་
ཆགས་པ་དང་མ་བུལ་བའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་ལུང་མ་བུ་ལྟ་^༢ ཆོས་
ཅན། གཞུགས་མེད་དང་རབ་ཏུ་ལྟན་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་། གཞུགས་མེད་ལ་སྤེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་
ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་དང་ལྟན་པ་རྩ་མ་ཡོད་དེ། ལུང་པོ་ཐ་མ་བཞི་
དང་། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་དང་། སྤྱི་མཆེད་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གཞུགས་མེད་དང་ལྟན་པ་ཆོས་ཅན་རྩ་བསྐྱུན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་
གི་བདག་བསྐྱོན་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་། ཞར་རྒྱུ་ ཉལ་གཉིས། ཆགས་བྲལ་ལྟར་དབྱེ་བ་དང་། བརྩམ་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱང་། རྩོགས་གཅིག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ཉིད་དང་། མཐར་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། རྩོགས་པས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། གཞོན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་

༡ <<མེ>><<ལྟན>> ཀྱིས།

༢ <<སྤྱི>><<ཞེན>> -

དང་། ⁹ ལེགས་པར་བརྟོན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལྟེན།

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་ཏེ། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཚུལ་དུ་མ་
 དབྱེར་ཡོད་དེ། སའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་གང་
 རུང་སྤངས་པ་དང་། འཇིག་ལྷ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཕགས་པ་སློབ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་པ་ཚུགས་གཅིག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སའི་དབང་
 དུ་བྱས་ན། ཉོན་མོངས་དགུ་པ་སྤངས་པ་དང་། བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མི་སློབ་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་པ་སྟེ། མཐའ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤ་མ་
 ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཆགས་བྲལ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ¹ བྱི་མ་ལྷག་མ་མེད་པར་
 སྤངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤངས་པ་དེ་ནི་རྟོགས་པས་ཆགས་པ་དང་
 བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་སྤར་མ་རྟོགས་མཛོན་སྤུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་
 ཅས་སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པའི་བྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ་ནི། གཞོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་མཛོན་
 སྤར་མགོ་གཞོན་པ་ཅེས་བྱེད་ཀྱང་ས་བོན་རྒྱངས་མི་འབྱེན་པའི་བྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་
² འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ནི། ལེགས་པར་སྟོན་པའི་
 ཆགས་བྲལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤང་བའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སྟོན་ས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། བརྒྱར་དབྱེ་བ་ ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་མཚན་ཉིད་

9 <<ས་>> -

1 <<རྒྱུད་>> <<ཞེས་>> -

2 <<རྒྱུད་>> <<ཞེས་>> པའི་ལམ།

དོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་བརྩ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ཉིད་དང་། གནོད་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་བརྟན་པས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། སྤུལ་དུ་བྱུང་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་
དང་། རྫོངས་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། གཉེན་པོས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། སྤང་བས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། བོང་མ་དང་བཅས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
ཉིད་དང་། བོང་ན་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཚུལ་བརྩམས་ཡོད་དེ། རང་
བཞིན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས། བོང་ན་མེད་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱི་བར་
ན་མས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། མོ་མའི་མཚན་ཉིད་ །ལ། མི་འཕྲོད་པར་འཛིན་པའི་དོན་ཅཱ་ལས་
ཆགས་བྲལ་དུ་བཞག་པའི་དབྱེ་བ་དང་། གཉེན་པོའི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རང་བཞིན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེན། སྤུལ་བསྤུལ་གྱི་ཆོར་
བ་དང་། སྤུལ་བསྤུལ་གྱི་ཆོར་པའི་གནས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་གང་མི་འཕྲོད་པར་འཛིན་
པ་ཉིད་དོ། །གནོད་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེན། འཁྲིག་པ་ལ་ཞུགས་
པ་གང་དང་བྲལ་ནས་གང་མི་འཕྲོད་པར་འཛིན་པ་ཉིད་དོ། །ཉེ་བར་བརྟན་པས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེན། འབྲངས་པར་ཐོས་པ་ཟས་ཞེས་པོ་ལ་ཡང་
གང་མི་འཕྲོད་པར་འཛིན་པ་ཉིད་དོ། །སྤུལ་དུ་བྱུང་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་

གང་ཞེ་ན། ཐབས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཐོ་ཐོ་བ་ལ། ཐབས་དཔལ་ལ་ལ་གང་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་
པ་ཉིད་དོ། །སྒོང་ས་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གྱིས་པ་རྣམས་སྤ་
ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གང་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་པ་ཉིད་དོ། །

རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་ཏེ། མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་པ་ཅམ་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་
བཞག་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། རང་གཞོད་ཅིང་མི་མཁོ་བའི་སྒྲོན་ནས། རང་གི་ས་མི་འཕྲོད་པར་
འཇིན་པ་ཞིག་དང་། རང་གི་འདོད་པ་ཆེས་བའི་སྒྲོན་ནས་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་པ་གསུམ་
དང་། བན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་མ་ཤེས་བས། ཐོབ་བྱ་མཆོག་ལ་མི་འཕྲོད་པར་
འཇིན་པ་གཅིག་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། གཉེན་པོའི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་ །ལ། ལམ་ངོ་པོའི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། དེའི་
ཁྱད་པར་དོ། །དང་པོ་ལམ་ངོ་པོའི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་ལ།

ཆ་བ། གཉེན་པོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའམ་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡོངས་སྤ་ཤེས་
པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་ལ། ཁམས་གསུམ་
པ་ལ་གང་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་པ་ཉིད་དོ། །སྒོང་ས་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་
གང་ཞེ་ན། ས་དང་སར་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་སྒྲོང་བའི་མི་མཐུན་པར་འཇིན་པ་ཉིད་
གང་ཡིན་པའོ། །

གསུམ་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་སྒྲོང་བཞིན་པའི་སྒྲོན་ནས་བཞག་པ་དང་། མཐོང་སྤངས་
སྤངས་པའི་རྗེས་ལ་ཁམས་གསུམ་ལ་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་པ་དང་། སྤང་བྱ་སྒྲོང་བའི་

༡ <<སྒྲོ>><<ཞེས>> དང་།

ལྷ་རྩེ་ལྷ་སྤང་བྱ་དེ་ལ་མི་འདྲོད་པར་འཇིན་པའི་སློན་ནས་ཆགས་བྲལ་དུ་བཞག་པ་
ཡོད་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་(དེའི་ཆུད་པར་)།

ཅ་བ། ཁོང་མ་དང་བཅས་པའི་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་
དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་
ཡིན་པའོ། ཁོང་ན་མེད་པའི་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་
སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེས་པ་དང་བདེ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ལམ་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སློན་ནས་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་འབའ་
ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཆགས་བྲལ་སློམ་པོ་གོང་མ་དང་བཅས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཉན་ཐོངས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་གོང་ན་མེད་པ་གཉིས་
ཡོད་པའི་བྱིས།

བཞི་པ་(ལམ་བསློམས་ནས་སྒྲིབ་པ་ལས་དག་པར་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་)ལ་
གསུམ། སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སོ། །དང་པོ་
ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཇི་ལྟར་ན་སློབ་པ་ཡིན། སློབ་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག ཅིའི་བྱིར་སློབ་པར་བརྟག་ཅེ་
ན།

ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། མར་པ་ལ་བཙོན་པའི་དགེ་བཞི་སྟོབ་པར་བལྟོལ། །ཕྱང་པོ་རྣམས་དང་། ཁམས་
བརྩ་དང་། སྤྱི་མཆེད་བཞིའི་སྟོགས་སོ། །བདག་མར་པ་ལ་བཙོན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་
བ་སྦྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མར་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། སྟོབ་པ་ངོ་བོ་དང་། དེས་ཆིག་དང་། ས་མཚམས་
དང་། དབྱེ་བ་བཞིའི་སྟོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་
དང་། མར་པ་ལ་བཙོན་བཞིན་པའི་ངོན་གྱིས་སྟོབ་པ་དང་། གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་བར་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཕྱང་པོས་བསྐྱུས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་བདུན་དང་། གཟུགས་སྐྱ་ཚོས་གྱི་ཁམས་ཏེ་བརྩམས་བསྐྱུས་པ་
དང་། གཟུགས་སྐྱ་དང་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་སྤྱི་མཆེད་བཞིས་བསྐྱུས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མར་ལམ་ལ་བཙོན་བཞིན་པའི་དགེ་བ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(མི་སྟོབ་པ)ལ་རྩི་བཞི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་མི་སྟོབ་པ་ཡིན། མི་སྟོབ་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་པར་
བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། བསྐྱུས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དགེ་བཞི་མི་སྟོབ་པར་བལྟོལ། །ཕྱང་པོ་རྣམས་
དང་། ཁམས་བརྩ་དང་། སྤྱི་མཆེད་བཞིའི་སྟོགས་སོ། །བདག་གྲོལ་བ་མཛོན་པར་ཞེན་

༡ <<མ་>> -

༢ <<སྟོ>> <<ཞེས་>> ལས།

པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟོག་།

སྐྱོབ་པ་ཞེས་ཏེ། མི་སྐྱོབ་པ་ཚོས་པའི་མི་སྐྱོབ་པ་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱེད་པ་
མཐར་ཕྱིན་པའི་ཐད་མི་སྐྱོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རོ་མོ་དང་། ཐག་མེད་གྱི་ས་པོན་གྱིས་
པའི་ཆེད་དུ་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་པའི་དགོས་པ་སྐྱེད་པ་དོན་དང་། རྗེ་རྒྱ་པའི་རྗེ་སྐྱོབ་པ་
གྲོལ་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐེག་པ་དམན་པ་ལྟར་ན་ལྟག་མེད་དུ་མ་ཞུགས་པའི་བར་
རྟོག་དེ། དབྱེ་བཞི་སྟེ་མའི་གངས་ལྟར་རྟོག་། མི་སྐྱོབ་པ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། བསྐྱེད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཐག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་པ་འདི་བཞི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན། སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་
སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྐྱོབ་པ་
ཡང་མ་ཡིན་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། སོ་སོའི་སྐྱོབ་པའི་དགོས་པ་དང་། མི་དགོས་པ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱོབ་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། མི་སྐྱོབ་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་
དང་། འདུས་པ་བྱས་ནི་སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་
བལྟ་ལོ། །ཁམས་བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུང་མོ་དང་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སྟོགས་གཅིག་གོ། །བདག་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པར་མཛོན་པར་
ཞེན་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟོག་།

༡ <<ཆ་བཞི>> བསྐྱེད་པ་

༢ ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མི་སྐྱོབ་པ་སྐྱེད་པ་

སོ་སོའི་ཞེས་ཏེ། དེ་ཡང་ཚོས་བཞིས་ཤེས་བར་བྱལོ། །ཐར་བ་ལ་བཙོན་བ་མ་
ཡིན་པའི་སོ་སྤྱིའི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་དང་། སློབ་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་ཚོས་གཉིས་དང་། མི་སློབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མ་སྤྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་འདུས་མ་
བྱས་པ་^༡ཚོས་ཅན། སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལམ་ཐག་མེད་ལ་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་སུ་དབྱེ་
ལ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་རྣམས་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཞེས་བྱལོ། །དེ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་
ཡོད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དང་། རི་རོ་རེག་བྱའི་ཁམས་དང་། སྤྱེ་མཆེད་
བརྒྱད་བརྒྱད་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཚོས་ཅན་དུ་བྱེད་^༢པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གང་ཐག་གི་བདག་ཁྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཁྲོལ་བ་ཞེས་བྱལོ། །

ལྟ་བུ་། སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་ །ལ་གསུམ། མཐོང་སྤངས་དང་། སྒྲོམ་སྤངས་
དང་། སྤང་བྱ་མིན་པ་བཤད་པལོ། །དང་པོ་ལ་རི་བ་ནི།

རྩ་བ། རི་ལྟར་ན་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་
དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལན་ནི།

རྩ་བ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ཀུན་དུ་བརྟགས་པ་རྣམས་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་ལྟ་བའི་
གནས་དང་ལྟ་བ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་
ཡིན་པ་དག་དང་། གང་ཡང་ལྟ་བས་ཀུན་ནས་བསྤང་བའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། དག་གི་

༡ <<སྤྱི>><<ཞོལ>> བྱས།

༢ <<སྤྱི>><<སྤྱི>> བསྟན།

ལས་དང་། རན་སོང་བའི་ཕྱང་སོ་དང་། ཁམས་དང་། སྤྱི་མཆོད་ཐམས་ཅད་ནི་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བར་བལྟོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོགས་གཅིག་གོ། །བདག་མཐོང་བ་ཕྱན་
སྤུལ་ཆོགས་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་སོ། །མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། མཚོན་བྱ་གསུམ་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། མཚན་གཞི་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་། སྤྱི་བའི་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱཏོ། །མཐོང་སྤངས་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་
དེ། བཤེས་གཉེན་རན་པ་ལ་བརྟེན་བའི་ཆོས་ལོག་ཉན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་གི་
བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་ཞིང་། འཇིག་ལྟས་བཟུང་བའི་བདག་ལ་དམིགས་
ནས་ཉྱལ་བའི་ཆད་པར་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བའི་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་ཀུན་
བརྟགས་དང་། བདེན་བཞི་སོགས་ལ་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་དུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་
དང་ལྟ་བའི་གནས་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་ལྟ་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་ལྟ་བའི་ས་བོན་
ཏེ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་ཀྱང་དེས་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱཏོ། །ལྟ་བའི་དབང་གིས་ལོག་
པར་ཞུགས་པའི་ཁོང་ཁྱོ་སོགས་དང་། ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ང་
རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་ཀུན་བརྟགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་དང་། ལྟ་རན་དེ་དག་གིས་
ཀུན་ནས་སྤང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་། རན་སོང་གི་ཕྱང་སོ་སོགས་མཐོང་སྤངས་
ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་དེ་དག་གི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ནི། རྒྱས་པར་བདེན་པ་རྣམ་ངེས་ལས་འབྱུང་བར་འབྱུང་

༡ <<ཐོ་>><<ཞོ་ལ་>> དད་པ་ལས།

༢ <<ཐོ་>><<ཞོ་ལ་>> བརྟགས།

༣ <<ཐོ་>><<ཞོ་ལ་>> དགོས།

རོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲོམ་སྤང་དང་ཟག་མེད་བར་རྣམས་སོ། །མཐོང་
ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(སྒྲོམ་སྤངས་)ལ་ངེ་བ་ནི།

རྩ་བ། རི་ལྟར་ན་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན། བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་
དུ་ཞིག་ཁིའི་ཕྱིར་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པ་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལས་བསྒྲོག་
པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །བདག་
སྒྲོམ་པ་ལུན་ལུས་ཆོགས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། འཇིག་ལྷ་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་སྤངས་ཡིན་
ཏེ། བདག་མེད་མངོན་ལུས་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུ་ཡན་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤངས་
ཆེ་འབྲིང་དགུའི་ས་བོན་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། འདས་ལམ་གྱིས་ནི་ཐེག་པ་
དམན་པའི་ལམ་གྱི་ཉོན་སྤྱིབ་དང་ཤེས་སྤྱིབ་གཟུང་རྟོག་གི་ས་བོན་འཛོམས་ལ། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་སྤྱིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་འཛོམས་ཤིང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མ་
རྟོགས་པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི། དེ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་
སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤོང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཅེས་སྒྲོས་

པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་ས་པོན་ལག་ལེག་
སྤོང་ངམ་སྤྱུ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚྭ་གས་
གཅིག་མཐོང་སྤངས་དང་ཟག་མེད་པོར་བ་རྣམས་སོ། །སྤོམ་པ་ལྟན་སྤྱུ་མ་ཆོགས་པའི་
སྤོན་ས་སྤོམ་སྤང་སྤོང་བ་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་(སྤང་བུ་མེན་པ་བཞད་པ་)ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་སྤང་བར་བུ་བ་མ་ཡིན། སྤང་བར་བུ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་སྤང་བར་བུ་བ་མ་ཡིན་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། ཟག་པ་མེད་པ་ནི་སྤང་བར་བུ་བ་མ་ཡིན་པ་^༡བསྟོམས། རེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
དང་མ་ཐུན་པ་མ་གཏོགས་པར་ཕྱང་སོ་རྣམས་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། སྤྱི་མཆེད་
གཉིས་ཀྱི་ཚྭ་གས་སོ། །བདག་སྤྱུ་བ་པར་མངོན་པར་ཞེན་ས་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། སྤང་བུ་མ་ཡིན་
ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེས་སྤྱོན་མེད་པས་གཉེན་པོས་གཞོམ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་མ་
དབྱེར་ཡོད་དེ། ཕྱང་པོ་དང་། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་དང་། སྤྱི་མཆེད་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་
ཚྭ་གས་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་མ་
གཏོགས་ཞེས་སྤོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་
ཞིང་། སྤྱིད་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཚྭ་གས་པས་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་ཞིང་། སྤང་

བྱ་མ་ཡིན་ནམ་སྐྱུ་དུ་རྟོགས་པ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པའི་གནས་
 ངན་ལེན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཞིང་། དེའི་ཆེ་ཡང་ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་ཡོད་པས་བསྐྱོམ་
 བས་སྤང་བར་བྱ་བས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་གྱི། རོ་བོའི་སྒྲོན་ནས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གང་གིས་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་
 ཏུ། ཁམས་བརྩ་དང་སྤྱེ་མཆེད་བཞི་ཞེས་འདོན་བཞི། མ་དག་སྟེ། སྤང་བཤད་པའི་
 ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་རྒྱང་གངས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 ཁམས་ལྷ་ལ་ཟག་མེད་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྐྱན་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་ཡོན་^༡ ཉན་དང་ལྡན་པའི་བདག་
 ཉིད་དུ་གྱུབ་པར་ཞེས་སོ། །

དུག་པ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ །ལ་རྩི་བཞི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་

རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། མདོར་བསྐྱན་པ་དང་། སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་རྒྱས་
 བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མཆོན་ཉིད་དང་། ཡན་ལག་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། ཡན་ལག་མདོར་བསྐྱུ་བ་

དང་། ཡན་ལག་རྟེན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་ལས་རྣམ་པར་

བཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྐྱུ་^༡ བ་དང་། རྟོན་དང་། ཐབ་པ་

དང་། རབ་རྩ་དབྱེ་བ་དང་། ལུགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་། ལུགས་དང་མི་མ་ཐུན་པས་ཀྱང་

༡ <<རྟེན>> ཡོད།

༢ <<མ་>> བསྐྱུང་།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བར་བརྟེན། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱི་
རྟོགས་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །བདག་དང་ཆོས་རྒྱ་མེད་པ་དང་མི་
མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དོ། །

མཆན་ཉིད་དང་ཞེས་ཏེ། གཞི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་གཞག་དུ་མའི་
སྟོན་པེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་ནས་སྟོན་ཆུང་གྱི་བར་དོན་
བརྩམས་སྟོན་པེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་དུ་མར་དབྱེ་སྟེ། ཆོས་ཁམས་དང་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་འདུས་མ་བྱས་མ་གཏོགས་ཆོས་གསུམ་མཐའ་
དག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་སྤྱེ་བ་ཐམས་ཅད་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ལས་
བྱུང་བ་སོགས་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་
ཆོས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ །ལ་གཉིས། རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་
དང་། རི་ལྟར་ཉམས་སྤྱུ་ལེན་པའི་ཆུང་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དང་། རང་
གི་མཆན་ཉིད་དང་། སྤྱོད་དང་། རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཆུང་དང་། མཆན་གཞིའི་
དབྱེ་བ་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རི་བཞི།

ཆ་བ། མཆན་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན།

མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་
དང་། ལུས་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །

གཡོ་བ་མེད་ཅེས་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྲུང་། འདི་
སྤྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྤྱེས་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། ཅེས་སོགས་

གྱི་དོན་འཆད་པ་ནི། འདུས་བྱས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཡོ་བ་མེད་
པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་ལྷན་སོགས་གྱི་སྒོ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་གཡོ་
བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་གི་རྟེན་ལོད་པ་ཅམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་རྟེན་མི་
རྟག་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱེས་པ་གང་ཞེས། རྟག་པ་རིམས་དང་ཅིག་ཅར་
གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བའི་ཕྱིར། ལུས་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱེས་པ་གང་
ཞེས། མི་མ་ཐུན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རང་གི་མཚན་ཉིད་)ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང། བྱེད་ལས་དང། གྲུ་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྟུ་བཏོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང། བཅུ་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་རྟེན་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཡན་ལག་རྣམས་པར་དབྱེ་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེས།

ཡན་ལག་ཅེས་སོ། །ཡན་ནི།

ཅ་བ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ནི། མ་རིག་པ་དང། འདུ་བྱེད་དང། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང། མིང་དང་གཞུགས་
དང། སྦྱེ་མཆེད་རྒྱལ་དང། རེག་པ་དང། རྩོམ་པ་དང། སྤེད་པ་དང། ལེན་པ་
དང། སྤྲིད་པ་དང། སྦྱི་བ་དང། ག་ཤིལ། །

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཞེས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་
ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་ནས་ག་ཤིལ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ནི། གཉིས་
ཏེ། ལས་འབྲས་དང། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་མོངས་པཏོ། །འདུ་བྱེད་ནི་གསུམ་
སྟེ། བསོད་ནམས་དང། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང། མི་གཡོ་བའི་ལས་

སོ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྒྱ་ཏུས་དང་འབྲས་ཏུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་
སམ་བརྒྱད་དོ། མིང་དང་གཞུགས་ནི་ཆོར་བ་སོགས་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་
དང་། གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའོ། སྦྱེ་མཆེད་ཏུག་ནི། མིག་གི་སྦྱེ་མཆེད་སོགས་
སོ། གསུམ་འདུས་པའི་རིག་པ་དང་། དེའི་སྒྲིལ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་དང་། ཡང་
སྤྱིད་མྱི་མ་འབྲུག་གྱེད་ཀྱི་སྤྱིད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྤྲོན་གྱི་ལས་རྒྱས་པ་མ་སྦྱ་
ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་སྤྱིད་པ་དང་། མངལ་ཏུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་མ་ཐག་
པའི་སྦྱེ་བ་དང་། ཕུང་པོ་སྤྲོན་པ་དང་རིགས་མ་སྦྱར་དོར་བ་ཀ་ཤིའོ། །

ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་འདི་དག། སྦྱེས་ནས་སྤྱོད་གྱུར་གྱི་ལས་བསགས་པ་
ཡིན་ན། ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་ཤིང་། དེ་མིན་ན། ཆེ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་དགོས་
བས། འཕེན་གྱེད་དང་འཕངས་པའི་འབྲས་བུའི་བར་ཏུ་ཆེ་རབས་གྲངས་ལས་འདས་
པ་ཆོད་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆར་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆར་ཡིན་ནོ། །འབྲུག་གྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་དང་། བྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་བར་ཏུ་ཆེ་གཞན་གྱི་ཆོད་པ་མི་སྤྱིད་དེ། གཞན་ཏུ་ཡན་
ལག་བརྒྱ་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ལྷག་མ་བརྒྱད་གཞན་ཏུ་བཤད་པ་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། བརྒྱ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ །ལ་གཉིས། བསྐྱན་པ་དང་། བཤད་
པའོ། གང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཡན་ལག་མདོར་བསྡུ་བས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན།

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>> ཆད།

༢ <<རྒྱ>><<ཞེས>> ཆད།

༣ <<རྒ>><<སྦྱ>> + བ།

ཡན་ལག་ཅེས་སོ། །ཡན་ནི།

ཅ་བ། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་ འབྱུང་
'པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གོ།

འཕེན་པའི་ཞེས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་བཞིར་འདུས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་གྱི་
རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དང་། འབྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་དང་། འབྲུབ་
བྱེད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན།

འཕེན་པའི་ཞེས་སོ། །ཡན་ནི།

ཅ་བ། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། །

མ་རིག་པ་ཞེས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། ལས་འབྲས་ལ་རྫོངས་
པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་སྤང་བ་སྟེ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བསགས། དེ་
ཀྱན་གཞི་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤང་པོ་
འཕེན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་སྤངས་
ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་བསགས་པ་ཀྱན་གཞི་ལ་བག་
ཆགས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོ་དང་ཁམས་གོང་མའི་སྤྱག་བསྐྱལ་
གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་པའི་བྱིར།

འཕངས་པའི་འབྲས་སུ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན།

འཕངས་པའི་ཞེས་སོ། །ཡན་ནི།

ཆ་བ། མིང་དང་གཞུགས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་དང་། དེག་པ་དང་། ཚོར་བཅོ། །

མིང་དང་ཞེས་ཏེ། འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་བཞིར་གངས་ངེས་ཏེ། འོངས་སྟོན་
པ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་མིང་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་མ་ཐག་པ་དང་། དེ་གོང་དུ་
འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་མིང་གཞུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་དུ་ངེས་ཤིང་། འོངས་
སྟོན་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཡུལ་གྱི་འོངས་སྟོན་དང་། སྐྱེ་བའམ་ནམ་སྟེན་གྱི་
འོངས་སྟོན་དེག་པ་དང་ཚོར་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་འཕེན་ན། མ་
དེག་པས་ཀུན་ནས་སྦྱང་བའི་འདུ་བྱེད་གིས་འཕེན་ལོ། །གང་འཕངས་ན་ཚོས་
བཞེདོ། ཁི་ལྟར་འཕེན་ན། རྣམ་ཤེས་པ་ལས་གྱི་བག་ཆགས་བསྟོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
སོ། །རྒྱལ་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་ནི། འཕངས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་། འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་མཁའ་པ་ ཞི། འགྲུབ་བྱེད་པ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། མདོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན།

མདོན་པར་ཞེས་སོ། །

ཆ་བ། སྟེན་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྟིང་བཅོ། །

འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཏེ། སྦྱར་འཕངས་པའི་དོན་དེ་ཉིང་
སྟེན་ལེན་གྱིས་ལས་ཀྱས་པ་མ་བྱ་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ། གསོས་བདེ་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་
བསྐལ་ངེས་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

རྒྱལ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། མདོན་པར་རྒྱལ་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན།

མངོན་པར་ཞེས་སོ། །ཡན་ནི།

ཅ་བ། སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་ལོ། །

སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུ་ལོ། །སྤྲུལ་པ་ལས་པའི་ཚོས་བཞི་པོ་དེ་ཉིད་མངོན་གྱུར་དུ་གྲུབ་
ཟེན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུ་ལོ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(བྱེད་ལས་)ལ་གཉིས། རི་ལྟར་རིགས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་དང་། རེས་
པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཐི་བཞི།

ཅ་བ། ཡན་ལག་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

ཡན་ལག་ཅེས་སོ། །ཡན་ནི།

ཅ་བ། བག་ཆགས་དང་། འུགས་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་ཀྱང་

ཡན་ལག་རྣམས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཅི་རིགས་

སུ་སྦྱར་རོ། །

བག་ཆགས་ཞེས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་སྤྲ་མས་ཕྱི་མ་ལ་བག་ཆགས་ཏེ་
རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་བྱེད་དེ། དངོས་སུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མས་བཞག་པའི་
བག་ཆགས་ཡིན་ཡང་། འདུ་བྱེད་སྤྲ་མས་ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་རུས་ཀྱི་བག་ཆགས་
འཛོག་པ་མ་རིག་པས་བསྒྲོས་པའི་རྒྱུ་ལོ་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འུགས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་བྱེད་དེ། དངོས་སུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་
རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་ཡིན་ཡང་མ་རིག་པའི་འཕེན་པའི་འུགས་ཀྱིས་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་
ལས་ཕྱི་མ་རྒྱུ་ལོ་རིགས་སུ་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དམིགས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་དེ། དངོས་སུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་

དམིགས་ཀྱི་དང་གི་དམིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཡིན་ཡང་། མ་དུག་པས་ཤེས་
བྱ་ལ་སྒྲོངས་པར་བྱས་པའི་དབང་གིས་འདུ་བྱེད་དང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་ཀྱང་སྟེ། བདག་པོའི་^༡ ཀྱི་བྱེད་དེ། མ་དུག་པའི་ཤེས་བྱ་
ལ་སྒྲོངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འདུ་བྱེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་དབང་ཏུ་སྒྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཀྱི་བྱེད་ཚུལ་དེ་ཡང་ཅི་དུགས་སུ་སྦྱར་དེ། དུག་པས་དུག་པ་དང་ལེན་པོ་ལ་
ཀྱི་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལེན་པོས་ལེན་པོ་དང་དུག་པ་ལ་ཀྱི་དུ་བྱེད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་ཡན་ལག་དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་དུག་པས་དུག་པ་ཕྱི་མ་ལ་ཀྱི་བཞི་
བྱེད་དེ་ཀུན་གཞིས་འཇུག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀྱི་དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་ཀྱི་
དང་། བདག་པོའི་ཀྱི་དང་། འཇུག་ཤེས་སྤྲ་མ་འགགས་མ་ཐག་པས་ཕྱི་མའི་དེ་མ་
ཐག་ཀྱི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལེན་པོ་ལ་ཀྱི་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་གཞིས་མིག་དབང་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་སེམས་པས་སྒྲོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་
བདག་ཀྱི་བྱེད་པའོ། །ལེན་པོས་ལེན་པོ་ལ་རྒྱུའི་ཀྱི་དང་བདག་ཀྱི་གཉིས་བྱེད་དེ་
གོ་བར་ཟད་དོ། །དུག་པ་ལ་ཡང་ཀྱི་གཉིས་བྱེད་དེ། མིག་ཤེས་ལ་མིག་དབང་གི་
བདག་ཀྱི་དང་། གཞུགས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཀྱི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(དེས་པའི་ཀྱི་བྱེད་ཚུལ་) ལ་སྦྱོའི་བྱི་བཞི།

ཅ་བ། ཡན་ལག་གི་ལས་རྣམས་པར་བཞག་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞིན།

ཡན་ལག་གི་ཞེས་སོ། །ཡན་ལ་བརྟེན་གཉིས་ཡོད་པའི་དེ་དེ་ཡང་བྱིས་ཡན་

གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ལས་
དང་། ཆོས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ། བྱེད་ལས་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མ་རིག་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སྲིད་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒོངས་པར་བྱེད་

པ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

མ་རིག་པ་ཞེས་ཏེ། མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེད་ལས་གཉིས་བྱེད་
དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲིན་དང་བྱི་མ་དང་ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་ལ་སྒོངས་པར་བྱེད། ཁྱོད་
ཀྱི་དབང་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་(འདུ་བྱེད་)ནི།

ཆ་བ། འདུ་བྱེད་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་དག་རྣམ་པར་

འབྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

འདུ་བྱེད་ཅེས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་
དེ། ལས་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་རིས་སོ་སོར་འབྱེད་ཅིང་འཕེན་
པར་བྱེད་པའི་བྱིས་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་བྱིས།

གསུམ་པ་(རྣམ་ཤེས་)ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་

འཛིན་པ་དང་། མིང་དང་གཞུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

:རྣམ་པར་ཤེས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་

༡ <<རྒྱ>> <<ཞེས>> <<རྒྱ>> -

༢ <<རྒྱ>> <<ཞེས>> -

ནམས་ཡང་སྤྱད་ཕྱི་མ་འབྲུག་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་པ་དང་། མིང་ག་བླགས་
ཀྱིས་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་(མིང་ག་བླགས་)ནི།

ཅ་བ། མིང་དང་ག་བླགས་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ནམས་ལུས་ལེན་དུ་འཇུག་
པ་དང་། སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

མིང་དང་ཞེས་ཏེ། མིང་ག་བླགས་ཀྱིས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་
ནམས་སྦྱེ་སྤྱད་དུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་སློན་ནས་ལུས་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། རིགས་
འདྲ་སྦྱེ་མཆེད་དུག་འཕེན་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་(སྦྱེ་མཆེད་དུག)ནི།

ཅ་བ། སྦྱེ་མཆེད་དུག་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ནམས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། རིག་པའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

སྦྱེ་མཆེད་དུག་ཅེས་ཏེ། སྦྱེ་མཆེད་དུག་གིས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་
ཅན་གྱི་ལུས་རྫོགས་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་རིག་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་(རིག་པ་)ནི།

ཅ་བ། རིག་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་སེམས་ཅན་ནམས་འཇུག་
པ་དང་། ཚོར་བའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

རིག་པ་ཞེས་ཏེ། རིག་པ་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ནམས་ལུས་ཡིད་དུ་
ཡོང་བ་སོགས་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཚོར་བ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུན་བྱེད་པའི་

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>><<སྦྱེ>> པ་ཞེས།

༢ འབྲེལ་སྦྱ་ཞིག་མིན་ནམ་སྦྱས།

ཕྱིར།

བདུན་པ་(ཚེར་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཚེར་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེན། སྤྱི་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་འཇུག་
པ་དང་། སྤྱི་བའི་རྒྱུ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

ཚེར་བ་ཞེས་ཏེ། ཚེར་བས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱི་བའི་
ལོངས་སྤྱོད་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་འཇུག་པ་དང་། སྤྱི་བ་གསུམ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་(སྤྱི་བ་)ནི།

ཆ་བ། སྤྱི་བ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་འབྲེན་པ་དང་། ལེན་
པའི་རྒྱུ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

སྤྱི་བ་ཞེས་ཏེ། སྤྱི་བས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ཀྱི་སྤྱི་བ་འབྲུག་
པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་བ་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
དགུ་པ་(ལེན་པ་)ནི།

ཆ་བ། ལེན་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེན། ཡང་སྤྱི་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཅས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་བའི་རྒྱུ་ཀྱང་ཡིན་
ནོ། །

ལེན་པ་ཞེས་ཏེ། ལེན་པས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ཡང་སྤྱི་བ་ཕྱི་མ་
ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། སྤྱི་བ་ཀྱི་ལས་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སློན་ནས་སྤྱི་བའི་

རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཅུ་པ་(སྤྱིད་པ་)ནི།

རྩ་བ། སྤྱིད་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེན། ཡང་སྤྱིད་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་མཛོན་དུ་སློབས་
པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་བའི་རྒྱུ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

སྤྱིད་པ་ཞེས་ཏེ། སྤྱིད་པས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་མ་ཐག་
ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མ་ལ་སློབས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་
སྤྱི་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཅུ་གཅིག་པ་(སྤྱི་བ་)ནི།

རྩ་བ། སྤྱི་བ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེན། མིང་དང་གཞུགས་དང་། སྤྱི་མཆོད་དུག་དང་། དེག་
པ་དང་། ཆོར་བའི་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་མཛོན་པར་འབྱུང་པར་བྱེད་པ་
དང་། ག་གིའི་རྒྱུ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

སྤྱི་བ་ཞེས་ཏེ། སྤྱི་བས་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། འོངས་སྤྱོད་པ་པོ་དང་སྤྱད་བྱའི་
ཡན་ལག་བཞིའི་རིམས་གྱིས་འཁོར་བར་འབྱུག་པ་དང་། ག་གིའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
བཅུ་གཉིས་པ་(ག་གི་)ནི།

རྩ་བ། ག་གི་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེན། ཡང་དང་ཡང་ན་ཆོད་འགྱུར་བ་དང་། སློག་འགྱུར་
བ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱོད་བའོ། །

ག་གི་ཞེས་ཏེ། ག་གི་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་དང་ཆོས་ལ་ལས་སོ་སོར་བྱེད་
དེ། སེམས་ཅན་ཡང་དང་ཡང་། ག་ཆོད་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་སློག་འགྱུར་བར་བྱེད་

༡ <<སྤྱི>> -
༢ <<ས>> ཅིའི། <<མེ>><<ལྷར>> སེམས།

པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱ་བ་ །ལ་རྩི་བཞི།

ཆ་བ། ཡན་ལག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྐྱ་བས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན།

ཡན་ལག་ཅེས་སོ། །ཡན་ནི།

ཆ་བ། མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་
ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྐྱལོ། །འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ས་
པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པར་བསྐྱལོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཆེའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྐྱལོ། །

མ་རིག་པ་ཞེས་ཏེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། མ་རིག་པ་
སོགས་གསུམ་ཡང་སྲིད་འཕེན་པ་དང་། འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་
པས་ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་སོགས་
གསུམ་ལས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་བའི་གཞི་ཡིན་པ་དང་། ལས་
རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ལས་ཉོན་གྱིས་འབངས་པ་དང་བྲུག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་
པའི་སྒྲོ་ནས་ཆེའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུས་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་སྐྱ་དོན་ལ་རྩི་བཞི།

ཆ་བ། དོན་གྱིས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན།

༡ <<ནོལ་>> བྱིད།

༢ <<ནོལ་>> .

༣ <<ལེ་>><<སྐྱར་>> བྱི

དོན་གྱིས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་དང་། རྒྱ་དང་
བཅས་པ་ལས་ལྷུང་བའི་དོན་དང་། སེམས་ཚན་མེད་པའི་དོན་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་
དོན་དང་། གཡོ་བ་མེད་པའི་དོན་དང་། མི་རྒྱལ་པའི་དོན་དང་། སྐད་ཅིག་པའི་དོན་
དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱ་དང་རྒྱ་མི་འཆད་པའི་དོན་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་མ་ཐུན་
པའི་དོན་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་པོ་མའི་
ངེས་པའི་དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་རྟོ། །

བྱེད་པ་པོ་མེད་ཅེས་ཏེ། སྤྱིའི་དོན་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། མི་རྒྱལ་བ་དང་། སྤྱུག་བསྐལ་བ་དང་། སྟོང་བ་དང་། བདག་མེད་པའི་དོན་བཞི་
བསྟན་པར་འདོད་པས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བྱེ་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་དང་པོས་སྟོང་པའི་དོན་
དང་། གསུམ་བས་བདག་མེད་པའི་དོན་དང་། ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་སྤྱུག་བསྐལ་བའི་
དོན་དང་། ལྷག་མ་བྱུག་གིས་མི་རྒྱལ་པའི་དོན་སྟོན་རྟོ། །

སྤྱུག་བསྐལ་གྱི་འདུ་བྱེད་ཆོས་ཙན། སྟོང་པའི་དོན་ཙན་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དོན་
གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་རྒྱལ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྒྱ་
ལས་ལྷུང་བའི་བྱིར། བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་དང་། རང་གི་ངོ་
ཐོང་གྱུར་པའི་བདག་གིས་དབེན་པའི་བྱིར། མི་རྒྱལ་སྟེ། རྟེན་གཞན་གྱི་དབང་ལས་
ལྷུང་བའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་སྟོན་ཏུ་བཏང་བའི་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ལས་ལྷུང་བའི་བྱིར་
དང་། ཏུས་གཉིས་བར་མི་སྟོད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་དེ་དེ་ཞིང་

༡ <<མེ>> རྟོན།

༢ <<རྒྱ>><<ཞེས>><<རྒྱ>> གྱི།

འཛིག་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐད་ཅིག་དུ་མར་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱག་བསྐལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ལས་རྗེས་སྤྱ་
མ་ཐུན་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྤྲོ་ཆོག་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
དང་། ལས་ཉོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་དབང་གིས་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་^༡

བཞི་བརྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལ་ངི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཟབ་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

ཟབ་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། ཟབ་པ་ལྡན་མཛོར་བསྐྱན་པ་
དང་། མི་འགལ་ཡང་འགལ་བ་ལྟར་སྤྲང་བ་ལྡན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྒྱས་ཟབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པ་དང་། སྤྱི་བས་ཟབ་པ་དང་། གནས་

པས་ཟབ་པ་དང་། འབྱུང་བས་ཟབ་པས་ཀྱང་ཟབ་པར་བཞུགས། །

རྒྱས་ཞེས་སོ། །སྤྲང་བཤད་པའི་དོན་བཅུ་གཅིག་གི་སློན་ནས་རྟོགས་པར་
དཀའ་བས་ཟབ་པ་ཞེས་བུམོ། །འདུ་བྱེད་ནམས་ཆོས་ཅན། རྒྱས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
མེད་དང་སློ་སྤྲོད་དུ་གཏོང་བའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་ཀྱང་སློ་བྱུང་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་དེ་ཡོད་པ་ལྟར་སྤྲང་བའི་རྟོན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་གཞན་ལ་རག་སྟེ་^༢མ་འཕྲེས་པར་
བྱུང་ཡང་རྒྱུ་དེ་དག་གིས་སློ་སྤྲོད་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གནས་པས་
ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་ཀྱང་དུས་རིང་པོར་གནས་པ་ལྟར་སྤྲང་བའི་
ཕྱིར། འབྱུང་བས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ལས་འབྱུང་ཡང་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་

༡ <<སློ>><<ཞེས>> + དང་ <<སྤྱ>> + རོ། །

༢ <<སློ>> ལས་ཏེ། <<སྤྱ>> ལས་སྟེ།

འབྲུང་ཚུལ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བརྟགས་ན་རྟོགས་པ་^੧ དཀའ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་^੨ མི་འགལ་ཡང་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་^੩ འོ།

ཅ་བ། ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་སྐད་ཅིག་པ་ཡང་ཡིན་ལ། གནས་པར་ཡང་
དམིགས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ལས་འབྲུང་བའང་ཡིན་
ལ། རྒྱས་པའི་རྟེན་ལས་འབྲུང་བར་ཡང་དམིགས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་
སེམས་ཅན་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་དུ་ཡང་དམིགས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྲུང་བ་བྱེད་པ་སོ་ཡང་མེད་ལ། ལས་དང་འབྲས་སུ་རྩྭ་མི་ཟ་བར་ཡང་དམིགས་གིང་
བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མ་ཡིན་གཉི་ག་ལས་མ་ཡིན། རང་གི་བྱེད་པ་
དང་། གཞན་གྱི་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཟབ་
པའོ།

ཡང་ཞེས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཆོས་ཅན། གནས་^੧ པས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་
རེ་ཞིང་འཛིག་གྲང་གནས་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཡོ་བ་
མེད་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ལ། རྟེན་གཞན་གྱི་རྒྱས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་
ཡང་སྟོས་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གྲིས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཡང་
ཡིན་ལ། དབང་བསྐྱར་བའི་སེམས་གྲང་ཉི་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་^੨ ཟབ་པ་
ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་སོ་རྟོན་གཞན་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ལས་འབྲས་རྩྭ་མི་ཟ་བར་ཡང་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། འབྲུང་བས་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དང་། རང་གི་བྱེད་

੧ <<རྟེན>> པས་

੨ <<རྟེན>> གཞན།

੩ <<རྟེན>><<ཞེས>><<རྟེན>> རྒྱ།

པ་དང་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར།

ལྷ་པ་(མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་གཞན་བཤད་པ་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། རབ་རུ་དབྱེ་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན།

རབ་རུ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་རབ་རུ་དབྱེ་བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བའི་རབ་རུ་
དབྱེ་བ་དང་། བྱིའི་ལོ་རྟོག་འབྱུང་བའི་རབ་རུ་དབྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་དང་ཆགས་པའི་
རབ་རུ་དབྱེ་བ་དང་། ཟས་གྱིས་བརྟེན་པའི་རབ་རུ་དབྱེ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་
པའི་འགྲོ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རབ་རུ་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་རབ་རུ་དབྱེ་བ་
དང་། མ་བྱ་སྟོབས་ཀྱི་རབ་རུ་དབྱེ་བས་ཀྱང་རབ་རུ་དབྱེ་བར་བལྟའོ། །

རྣམ་པར་ཤེས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་
བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་
དང་། ལྷ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མིག་དང་གཟུགས་
ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་སོགས་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བའི་དབྱེ་བ་བརྟེན་པ་
དང་། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། བརྟེན་པ་དང་རྟེན་
གྱི་སྒོ་ནས་བྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ་
གཉིས་ཡོད་དེ། སྐྱེས་ཟིན་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་
རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡང་
གཉིས་ཡོད་དེ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་བསྐོས་པས་རྩི་མ་དག་རིམས་

ཀྱིས་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་མངོན་ཤིང་སོགས་
ཐོབ་པར་རུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིད་།

གཉིས་པ་ཉམས་སུ་ཡིན་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། རྟོན་བསྐྱབས་པོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན།

ལུགས་དང་ཞེས་ཏེ། སྤི་བཤོ། །ཡན་ནི།

ཆ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་

དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པས་ཀྱང་།

ཀུན་ནས་ཞེས་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་རྟེན་ལས་སྐྱེ་སྤྱིད་ཏུ་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བའི་སྐྱེ་བ་སྐྱུག་བསྐྱལ་བ་དེན་
པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལས་བྱང་བའི་རྒྱ་ཤི་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བ་སྐྱེ་
དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་འཁོར་བར་གནས་པ་མེ་དོང་ཏུ་ཚུད་
པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤིང་སྐྱེད་པར་བྱ་ལ། དེ་ནས་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ལྷང་བོ་འདི་རང་གི་རོ་
བོ་ཆེར་མ་འདོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་མི་རུས་ཤིང་། རྒྱ་སྤངས་པའི་སྟོན་ནས་སྤང་
དགོས་པས་རྒྱའི་མཐར་སྐྱག་པ་མ་རིག་པའི་བར་ཏུ་ལུགས་ལས་ལྟོག་པའི་ཚུལ་
གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་ལ། མ་རིག་པ་སྟོང་རུས་མི་རུས་བརྟགས་པ་ན། གང་བྲག་གི་
བདག་མེད་པར་རྟོགས་ནས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཛིག་ལྟ་སྟོང་
རུས་སུ་ཁོང་ཏུ་ཚུད་པར་འགྱུར་ལ། ཀུན་འབྱུང་སྟོང་རུས་སུ་རྟོགས་པ་ན། སྐྱུག་
བསྐྱལ་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་ཏུ་བྱ་རུས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
མངོན་ཏུ་བྱེད་པ་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡུན་རིང་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་

པར་ཤེས་པས། དེས་ན་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ལ་
བརྟགས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་འབྲས་འདོད་དང་། ཀུན་འབྱུང་ལ་སྤོང་འདོད་སྦྱེ་
ཤིང་། འཁོར་བ་ལས་ཐོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷགས་མ་སྤྲོད་མི་མ་སྤྲོད་གཉིས་ལ་
བརྟགས་པས་འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱ་བ་དང་། ལམ་བརྟན་བྱར་རྟགས་
པས། འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་དམ་
པའོ། །རྒྱས་པར་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་ཆུང་ལས་ཤེས་པར་
བྱོལ། །

གཉིས་པ་(རྟོན་བསྐྱེད་)ནི།

རྩ་བ། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལྷགས་དང་མ་སྤྲོད་པ་དང་ལྷགས་དང་མི་མ་སྤྲོད་
པ་^༡ བསྐྱེད་པར་བཞུགས། །

རྟོན་ཅིང་ཞེས་ཏེ། ལོ་བར་བཅད་དོ། །

བདུན་པ་རྟོན་སོགས་སྡེ་ཚན་བདུན་པ་ལ་བརྒྱད། རྟོན་བཤད་པ་དང་། རྟོན་
^༢མཚུངས་དེ་མཚུངས་དང་། ཟིན་པ་དང་། དབང་ལོ། སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་དང་། རྣམ་
སྟོན་དང་བཅས་པ་དང་། ཟས་དང་། ལོང་མ་དང་བཅས་པ་དང་ལོང་ན་མེད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། རྩི་བཞི།

རྩ་བ། རི་ལྟར་ན་རྟོན་ཡིན། རྟོན་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་རྟོན་དུ་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། མཛོར་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་

༡ <<རྟོན>><<ཞེས>><<སྤྱ>> བའི།

༢ <<ཐེ>><<སྤྱ>> བས།

༣ <<རྟོན>> བཞེན། <<ཞེས>><<སྤྱ>> བརྟན།

པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྒྱ་དང་དེ་མ་ཐག་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་བདག་པོས་ཀྱང་རྒྱུ་དུ་
བཟུངོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུ་དུ་བཟུངོ། །ཆོས་བདག་གི་རྒྱ་ལས་ལྷང་བར་མཛོན་པར་
ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

རྒྱ་དང་ཞེས་ཏེ། རྒྱུ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མ་ཡོད་དེ། བསྐྱུས་ན་ཉེར་ཡེན་དང་ལྷན་
ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གཉིས་དང་། རྒྱའི་རྒྱུ་སོགས་བཞི་དང་། རྒྱས་པར་ན་ཤེས་པའི་
དམིགས་པ་བྱས་པའི་སྒྲོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དངོས་བརྟགས་ཅི་རིགས་པའི་སྒྲོན་པ་
རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱུས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷང་པོ་ལ་
སོགས་པ་ཆོས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། རྒྱའི་རྒྱུ་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་
དང་། དམིགས་པའི་རྒྱུ་དང་། བདག་པོའི་རྒྱུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། རྒྱའི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན།

རྒྱ་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། ཀུན་གཞི་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དང་། མ་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཀུན་གཞི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་དང་དགེ་བའི་བག་ཆགས་སོ། །

རྒྱའི་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་རྒྱའི་རྒྱུ་ཀུན་གཞི་རྣམས་པར་ཤེས་
པ་ས་པོན་གྱི་ཆས་བསྐྱུས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱའི་རྒྱུ་དགེ་བའི་བག་
ཆགས་ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་པོན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་

༡ <<རྒྱ>><<སྐྱ>> བཏགས།

༢ <<རྒྱ>><<ཞེས>> དག་བཞི། <<རྒྱ>> དེག་བཞི།

མ་ལ་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་ནི། ཆེ་རབས་སྤྲ་མ་ལ་བསྐྱོས་པའི་ས་པོན་སྤྲེས་ཐོབ་གྱི་ཆོས་གྱི་
'རྒྱུ་འཁྲུང་དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་གང་དུ་སྤྲེས་པའི་ཆོ། འབྲུག་
ཤེས་གྱིས་བསྐྱོས་པའི་བག་ཆགས་ནི། སྤྱོད་བྱུང་གི་ཆོས་གྱི་རྒྱུ་འཁྲུང་ནི། །

གཉིས་པ་། མ་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ །ལ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་ངོ་ཐོ་ཉིད་དང་། རབ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། རྟོགས་དང་། མཐུན་པར་རྟོགས་པ་
དང་། རྒྱས་པ་དང་། བར་དུ་གཅོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ཀྱང་རྒྱུ་འཁྲུང་དུ་
བལྟའོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། རྒྱུ་འཁྲུང་ལ་འབྲུག་ཡོད་དེ། ངོ་ཐོ་དང་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས། བྱེད་རྒྱ་
དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་དང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
དང་། ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ །ལ་འབྲུག་ཡོད་པའི་དང་པོ་བྱེད་རྒྱ་ལ་
གཉིས། ངོ་ཐོ་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ངོ་ཐོ་ཉིད་གྱིས་རིམ་བུ་བྱ་ཞེ་ན། བྱེད་རྒྱ་ཉི་རྩེ་རྒྱུ་འཁྲུང་ངོ་ཐོ་ཉིད་དོ། །

ངོ་ཐོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། རིས་ལན་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱེད་རྒྱ་སྟོན་པའི་
ཆོ། རྒྱུ་འཁྲུང་ངོ་ཐོ་ཉིད་ཅེས་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱར་འདུས་
པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།གཉིས་པ་། དབྱེ་བ་ །ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། རབ་དུ་དབྱེ་བས་རིམ་བུ་བྱ་ཞེ་ན།

རབ་ཏུ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། འབྲུང་བའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། དཔེར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
 ཆོག་པ་པ་ལྟ་བུའོ། །གནས་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་དཔེར་ན་སེམས་ཅན་བྱང་བ་རྣམས་དང་
 འབྲུང་བར་འདོད་པ་^༡ རྣམས་ཀྱི་ཟས་^༢ ལྟ་བུའོ། །རྟེན་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་དཔེར་ན་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱི་ས་ལྟ་བུའོ། །གསལ་བའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། དཔེར་ན་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་
 བ་ལྟ་བུའོ། །འབྲུང་བའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། དཔེར་ན་ཤིང་གི་མེ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་པའི་བྱེད་རྒྱ་
 ནི། དཔེར་ན་རྩ་བར་བྱེད་པའི་ཐོར་བ་ལྟ་^༣ བུའོ། །བསྐྱར་བའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། དཔེར་ན་
 གསེར་ལ་སོགས་པའི་བཟོའི་གནས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འབྲུང་བའི་ཞེས་ཏེ། བྱེད་རྒྱ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་བྱ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་བདུན་
 ཡོད་དེ། རྟེན་གསུམ་ཆོག་པ་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་འབྲུང་བའི་བྱེད་རྒྱ་
 དང་། སེམས་ཅན་^༤ རྣམས་ཀྱི་ཟས་བཞི་ལྟ་བུ་གནས་པའི་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 ས་ལྟ་བུ་བརྟེན་པའི་དང་། སྒྲོན་མེས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མེས་ཤིང་
 འབྲུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཐོར་བས་རྩ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དང་། མགར་བས་གསེར་ལ་
 སོགས་པ་གཟུགས་གཞན་ཏུ་སྐྱར་བར་བྱེད་པ་སྐྱར་བའི་བྱེད་རྒྱ་རྣམས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར།

ཅ་བ། ཡིད་ཆེས་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། དཔེར་ན་མེའི་ཏུ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་
 པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། དཔེར་ན་བསྐྱབ་པའི་དམ་བཅའ་བ་དང་། གཏན་ཆོག་པ་དང་དཔེ་

༡ <<ལེ>><<ལྟར>> བཆོལ་བ།

༢ <<ལེ>><<ལྟར>> ཕྱིས།

༣ <<ས>> བཟླ།

༤ <<རྟེན>><<ཞེས>> -

ནམས་ལྟ་བུའོ། །འཛོལ་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། དཔེར་ན་མུ་རན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལྟ་
བུའོ། །ཐ་སྙད་ཀྱི་བྱེད་རྒྱ་ནི། དཔེར་ན་མིང་དང་མཚན་མ་དང་།^੧ མཛོང་བ་ལྟ་
བུའོ། །ལྟོས་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། གང་ལ་ལྟོས་ནས་གང་དོན་དུ་གཉེར་བ་འབྱུང་བ་
སྟེ། དཔེར་ན་བཀའ་སྤྱོད་ནས་ཟས་ལྟ་བུའོ། །

ཤེས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་ལོད་དེ། ཏུ་པའི་རྟགས་ལས་མེ་
རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་འབྱུང་བ་དང་། སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་ལུང་སྟོན་ནས་ཁོ་ལ་པའི་
འདོད་ལུག་གྱི་དོན་པ་རོལ་པའི་སྟོང་ར་གོ་བར་བྱེད་བ་སྟེ། ཐ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟགས་
དང་། བྱི་མ་སྐྱབ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ལམ་བདེན་གྱིས་སྤང་འདས་ཐོབ་པར་
བྱེད་བ་དང་། ཀན་པོ་ནམས་ཀྱིས་བདེ་བྱས་པའི་མིང་དང་། དོན་གྱི་མཚན་མ་
དང་། དོན་དེ་ལ་མིང་དེ་བདེ་སྟོར་བ་མཛོང་བ་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བྱེད་རྒྱ་དང་། བཀའ་སྤྱོད་
ནི་ཁ་ཟས་དོན་དུ་གཉེར་པའི་བྱེད་རྒྱ་ལྟ་བུ་ནམས་ལོད་པའི་བྱིད།

ཆ་བ། འཕེན་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། རྒྱང་རིང་པོའི་རྒྱུན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁྱ་ཤིང་མ་རིག་པ་ལྟ་
བུའོ། །མངོན་པར་འབྱུང་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་ཉེ་པའི་རྒྱུན་ཏེ། དཔེར་ན་འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱི་
མ་རིག་པ་ལྟ་བུའོ། །

རིང་བ་དང་ཉེ་པའི་རྒྱུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལོད་དེ། ཁྱ་ཤིང་རྒྱུན་མ་
རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ལོད་པའི་བྱིད།

ཆ་བ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུན་ཏེ། དཔེར་ན་ལོ་རྟག་

੧ <<ཐེ>><<སྐར>> -

੨ <<མ་>> རྟག

འབྲུང་བའི་ཞིང་དང་ཆུ་དང་ལུང་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆུད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་
མ་ཐུན་པའི་རྒྱུ་རྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་མཉེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་^༡ རྒྱལ་པོ་ལ་ལོགས་
པར་བསྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞིང་དང་ཆུ་ལུང་སོགས་
ལོ་རྟོག་འཛིན་པའི་བྱེད་རྒྱ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལོགས་པར་བསྟེན་པ་དེ་མཉེས་པའི་བྱེད་རྒྱ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཆ་བ། སོ་སོར་ངེས་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་རྒྱུ་ལྟ་ཆོགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འགྲོ་བ་ལྟ་སོད་ག་
གི་འགྲོ་བ་ལྟའི་རྒྱུ་ལྟ་བུའོ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་རྒྱུ་རྣམས་ཆོགས་པ་
སྟེ། དཔེར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པ་དང་། ལུལ་ཡང་སྤང་བ་
དང་། དེ་སྐྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱུ་སོ་སོར་དང་ཆོགས་ནས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་ལྟའི་
ལས་སོ་སོར་ངེས་པས་འགྲོ་བ་ལྟ་སོ་སོར་བསྐྱེད་པ་དང་། དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་
རྒྱུ་གསུམ་ཆོགས་ནས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཆ་བ། མི་མ་ཐུན་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་བར་ཆད་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ལོ་རྟོག་ལ་མེར་བ་ལྟ་
བུའོ། །མི་མ་ཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་བར་ཆད་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བར་ཆད་
བྱེད་པ་དེ་ཉིད་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

མི་མ་ཐུན་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་དང་བྲལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་

༡ <<ལ་>> ཆམ།

༢ <<མེ>><<ལྷན>> -

༣ <<ལ་>> བཞན <<ལྟེ>> <<ཙོ>> བཞེན།

དེ། ལོ་རྟག་ལ་སེར་བ་ལྟ་བུ་དང་། སེར་བ་སོགས་མེད་པར་ལོ་རྟག་འཕེལ་བའི་བྱེད་
རྒྱ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ)ནི།

རྩ་བ། གྲོགས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆོས་གང་དག་གྲོགས་ཡོད་ན་འབྱུང་གི་གང་ཡང་
རུང་བ་མ་ཆང་ན་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འབྱུང་བ་རྣམས་དང་འབྱུང་བ་ལས་ལྷན་
པའོ།

གྲོགས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། དེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་རྣམས་
ནི། རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་གཟུགས་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་
པའི་འབྱུང་བ་ནང་པན་ཚུན་གྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེ་དག་རང་དང་
ལྷན་ཅིག་པའི་ས་ལ་སོགས་པ་གྲོགས་སུ་ཡོད་ན་འབྱུང་གི། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་
བྱིད།

གསུམ་པ་(མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ)ནི།

རྩ་བ། མཐུན་པར་རྟོགས་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆོས་གང་དག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་
དཔེགས་པ་མཐུན་པར་རྟོགས་ཀྱི། གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཆང་ན་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །

མཐུན་པར་ཞེས་ཏེ། སེམས་⁹ ཆོས་ཅན། རང་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཆོར་བ་
དེའི་མཚུངས་ལྷན་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་ལུས་མཚུངས་པའི་སློ་ནས་
གྲོགས་བྱེད་པ་གང་ཞིག །གང་རུང་གཅིག་གྲོགས་སུ་མ་ཆང་ན་མི་འབྱུང་བའི་བྱིད། །

9 <<སློ>><<ཞེས>> + ཅན།

བཞི་པ་(སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་) བློ།

རྩ་བ། རྒྱུ་ལ་མཉམ་པའི་ལྷ་བྱ་ཞེས། སྤྱི་ན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལྷ་དུ་མ་བསྟན་པའི་
ཆོས་བསྟོམས་པ་རྣམས་མི་མའི་མཐར་ཐོང་ནས་ཐོང་དུ་ཕྱིན་ཏུ་རྒྱུ་ལ་དང་། མཆོག་
ཏུ་རྒྱུ་ལ་ར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ།

རྒྱུ་ལ་མཉམ་པའི་ཞེས་ཏེ། དེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱི་ན་དང་སོགས་
དགེ་བ་དང་། ཆགས་སོགས་མི་དགེ་བ་དང་། བཟོ་དང་སྦྱོང་ལམ་སོགས་ལྷང་མ་
བསྟན་ཏེ་དེ་དག་ནི་རང་གི་རིགས་འདྲ་མི་རྒྱུ་ལ་འཕམ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་
ཏེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཐོམས་པར་བྱས་པ་ལས་རིགས་འདྲ་མི་མ་ཐོང་ནས་ཐོང་དུ་
རྒྱུ་ལ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་མཆོག་ཏུ་རྒྱུ་ལ་ར་འབྱུང་པའི་ཕྱི་དལ།

ལྷ་པ་(ཀུན་འཕྲོལ་རྒྱ་) བློ།

རྩ་བ། བར་དུ་གཅོད་པས་ཐེ་ལྷ་བྱ་ཞེས། གང་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པའི་རྒྱུ་དུ་ཐག་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ར་བརྟན་པར་བྱེད་པའོ།

བར་དུ་ཞེས་ཏེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་
ལ་དང་། ཐེ་ཆོས་དང་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། བར་དུ་གཅོད་པའམ་ཀུན་འཕྲོལ་རྒྱ་ཡིན་
ཏེ། སྤྱད་ན་ལས་འདས་པའི་རྒྱུ་དུ་ཐག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། རང་ས་ཀུན་ཏུ་འཕྲོ་བའི་
སྤོན་པའི་ཕྱིས་འབྱུང་སྤང་བུ་རིས་ལྷ་གའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱི་དལ།

དུག་པ་(རྣམ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱ་) བློ།

རྩ་བ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ཐེ་ལྷ་བྱ་ཞེས། ལུས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བ་

༡ << རྒྱ་ >> << རྒྱལ་ >> << རྒྱ་ >> -

༢ << རྒྱ་ >> << རྒྱལ་ >> << རྒྱ་ >> + དགེ་བ།

དང་། དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དགེ་བའི་
ལས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རན་འགྲོ་དང་བའི་འགྲོའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཡུང་པོ་
འཐེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེ་མ་ཟག་སྒྲིན་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཆ་བ། དེ་མ་ཟག་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེས།

དེ་མ་ཟག་པས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། རྒྱུ་མི་འཆད་པར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། མ་ཐུན་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་ལ་སེམས་

དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་འབྱང་བའི་དེ་མ་ཟག་པས་ཀྱང་དེ་མ་ཟག་པའི་སྒྲིན་དུ་བལྟ་ལོ། །

རྒྱུ་ཞེས་ཏེ། རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱང་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེའི་དེ་མ་ཟག་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་
དེ་སྒྲུ་བའི་གོ་འབྱེད་ཅིང་། དེ་ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་སྤྱོད་བའི་རོ་བོར་
ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་^༡ པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགེ་བའི་སེམས་སེམས་བྱང་
རྣམས་རང་དང་རིགས་མ་ཐུན་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་པ་མི་དགེ་བ་དང་། ཡུང་མ་བསྐྱར་གྱི་
སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཟག་སྒྲིན་དུ་གྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །

འདྲོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་ནི།^༢ ཁམས་གསུམ་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་
དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཟག་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་
རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །རྒྱས་པར་ན། འདྲོད་པ་ན་དགེ་མི་དགེ་ཡུང་མ་བསྐྱར་

༡ རིག་ཅེས་མིན་ནས་སྐྱེས།

༢ <<སྒྲི>> ཅན་ནི་<<སྒྲུ>> དང་།

གསུམ་དང་། གཞུགས་གཞུགས་མེད་ན་མི་དགེ་བ་ཐོར་བ་གཉིས་གཉིས་
དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ལ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་དང་། ལུང་མ་
བསྟན་ལ་སྦྱིབས་བ་དང་མ་སྦྱིབས་བ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ལ། འདོད་བ་ན། གཞོ་གནས་
བ་དང་། ལྷོགས་ལམ་བ་དང་། སྤྱལ་མེམས་དང་། རྣམ་སྦྱིན་སྦྱེས་སོ། །

གཞུགས་ན་གཞོ་མ་གཏོགས་བ་གསུམ། གཞུགས་མེད་ན་རྣམ་སྦྱིན་སྦྱེས་
གཅིག་ལྟ། ཟག་མེད་ལ་སྦྱོབ་བ་དང་མི་སྦྱོབ་བ་གཉིས་ཏེ། དེ་རྣམས་དེ་མ་ཐག་ཁྱེན་དུ་
རྒྱང་ཚུལ་རྒྱས་བར་གཞན་དུ་བཤད་བ་ལས་ཤེས་བར་བྱལོ། །

གསུམ་བ་དམིགས་སའི་རྒྱུ་ལ་བྱི་བ་ནི།

རྩ་བ། དམིགས་སའི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་ཞེས།

དམིགས་སའི་རྩ་བ་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། ལུལ་ཡོངས་སུ་ཆད་སའི་དམིགས་བ་དང་། ལུལ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་སའི་
དམིགས་བ་དང་། ལུལ་ལ་བཟ་བར་འཛིན་སའི་དམིགས་བ་དང་། དངོས་སོ་དང་བཅས་
སའི་ལུལ་གྱི་དམིགས་བ་^༡ དང་། དངོས་སོ་མེད་སའི་ལུལ་གྱི་དམིགས་བ་དང་། དངོས་
སོའི་དམིགས་བ་དང་། ཀུན་བརྟགས་སའི་དམིགས་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དམིགས་
བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་སའི་དམིགས་བ་དང་། མོགས་བ་དང་བཅས་སའི་དམིགས་བ་
དང་། མོགས་བ་མེད་སའི་དམིགས་སའི་རྒྱང་དམིགས་སའི་རྒྱུ་དུ་བཟློ། །

ལུལ་ཞེས་ཏེ། དམིགས་བ་ལ་བརྟུག་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་
ཤེས་ལྟ་བུ་ལུལ་སོ་སོར་ངེས་བ་དང་ལུལ་ཐམས་ཅད་སའི་དབང་དུ་བྱས་བ་

༡ <<ཞལ་>><<རྩ་>><<སྤྱུ་>> རྒྱུ་དེ།

༢ <<ས་>> -

གཉིས། བཏུ་ལ་མ་འདྲིས་པ་དང་འདྲིས་པའི་ཤེས་པའི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡུལ་ལ་བཀྲ་བར་འདྲིན་པ་མེད་པའི་དམིགས་པ་དང་བཀྲ་བར་འདྲིན་པའི་དམིགས་པ་
གཉིས་དང་། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བའི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
གཉིས་དང་། མངོན་གྱུར་དང་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་དམིགས་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དམིགས་པའི་དམིགས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་གཉིས་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཟེད་པར་མ་སྤངས་པ་དང་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་མཐའ་
དག་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འབྱུག་མི་རྒྱས་པ་དང་རྒྱས་པའི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་གཉིས་
རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་བདག་རྒྱེན་ལ་བྱི་བཞི།

ཆ་བ། བདག་པོས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན།

བདག་པོས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། བདག་རྒྱེན་ཉེར་ལྟ་ཡོད་དེ། བདག་རྒྱེན་ཅམ་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཆ་གཉིས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་
བྱིར་དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྟེན་ལ་དབང་བྱེད་པ་^༡ དང་། འཕྲུག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་ཅིག་འབྱུང་བ་
ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་།

རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་རྒྱུད་ཀྱིལ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བྱུན་མོང་གི་ལས་ཀྱིས་སྟོང་གྱི་འདིག་
རྟེན་འཕྲུག་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ནི་སེམས་བྱུང་འཁོར་

དུ་བྱས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དུས་མཉམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། དབང་པོ་ཉི་ལུ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ ལ།

ཆ་བ། ལུལ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་བར་དབང་བྱེད་པ་དང་། གནས་པར་དབང་བྱེད་
པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོད་པར་དབང་བྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་
དག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་
བྱེད་པས་ཀྱང་བདག་པོའི་རྒྱུ་དུ་བཟུངོ།

ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། ལུལ་གྲུབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དབང་པོ་བྱག་དང་། མངལ་
ནས་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་པོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་དང་། རིགས་མ་ཐུན་གནས་པར་དབང་
བྱེད་པ་སློག་གི་དབང་པོ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་ཁོངས་སྦྱོད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཆོར་བའི་
དབང་པོ་ལྡ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་སློགས་དབང་
པོ་ལྡ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སློགས་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། རྟེན་མཚུངས་དེ་མཚུངས་ ལ་ངི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཇི་ལྟར་ན་བསྐྱེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། བསྐྱེན་པ་མཚུངས་
པ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་བསྐྱེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་
དང་མཚུངས་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མ་བྲལ་ཞིང་དེ་དང་འབྲས་པའི་དབང་པོ་ལུལ་ལ་རྒྱུན་དུ་

འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་རང་དང་འདྲ་བ་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་བས་ཀྱང་
བསྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པར་བལྟོལ། །གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཚྭ་གས་
གཅིག་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལྟོལ། །བདག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་ལྷན་པ་དང་མི་ལྷན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་ཏེ། མིག་ཤེས་ལྷན་རིང་དུ་བརྟེན་བའི་མིག་དབང་ཚོས་
ཅན། རྟེན་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་གང་ཞིག །དབང་
ཤེས་ཀྱི་བདག་སྟེན་བྱས་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་རིགས་འདྲ་དུ་མ་འབྱུང་བཞིན་པ་ཡིན་
བའི་ཕྱིར། མིག་བརྩམས་བའི་དུས་ཀྱི་མིག་དབང་ཚོས་ཅན། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་
ཡིན་ཏེ། རྟེན་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པར་མཚུངས་
ཀྱང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་སྟེན་པ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། རྟེན་མཚུངས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་
དབང་པོ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྐྱས་བའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
ལྟ་དང་། དབང་པོ་ལས་བསྐྱས་བའི་ཁམས་ལྟ་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལྟ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། རྟེན་
མཚུངས་དང་དེ་མཚུངས་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་(ཟིན་པ་)ལ་ངེ་བ་ནི།

རྩ་བ་ རི་ལྷར་ན་ཟིན་པ་ཡིན། ཟིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་ཟིན་པར་བརྟག་ཅེན།
རི་ལྷར་ན་ཞེས་སོ། ལན་ནི།

རྩ་བ་ ཚོར་བ་འབྱུང་བའི་གནས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཟིན་པར་བལྟོལ། །གཟུགས་ཀྱི་སྤང་
པོའི་ཚྭ་གས་གཅིག་དང་། ཁམས་དང་། སྦྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དང་བཞིའི་ཚྭ་གས་
གཅིག་གོ། །བདག་ལུས་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོར་བ་ཞེས་ཏེ། དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱིས་
 ཟེན་པ་^੧ ཞེས་བྱ་སྟེ། བན་གཞི་ད་བྱས་པ་ལས་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་འབྱུང་བའི་དངོས་ཀྱི་
 རྟེན་གཟུགས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ།^੨ གཟུགས་ཀྱི་སྤང་
 བོས་བསྐྱས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གནས་དང་བཅས་པ་དང་། དབང་པོ་ལྷས་
 བསྐྱས་པ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་ལྷ་ལྷ་དང་། དེ་དག་ཆོག་གས་པ་
 གཅིག་པའི་གཟུགས་ནི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོར་བ་འབྱུང་བའི་རྟེན་
 ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

བཞི་པ་(དབང་པོ་)ལ་རྩི་བཞི།

ཅ་བ། རི་ལྷར་ན་དབང་པོ་ཡིན། དབང་པོ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁེའི་ཕྱིར་དབང་པོར་
 བརྟག་ཅེན།

རི་ལྷར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། ལུ་ལ་ལ་འཛིན་པར་དབང་བྱེད་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དབང་བྱེད་པ་
 དང་། རིས་མཐུན་པར་གནས་པར་དབང་བྱེད་པ་དང་། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་པའི་ལས་
 ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོད་པར་དབང་བྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པས་ཀྱང་དབང་པོར་བལྟ་པོ། ཆོར་བའི་སྤང་པོ་དང་། རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་སྤང་པོ་དང་། གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོའི་སྦྱོགས་གཅིག་
 དང་། ཁམས་བརྒྱུག་ཉིས་དང་། སྦྱེ་མཆེད་རྒྱག་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། སྦྱེ་མཆེད་

੧ <<རྟེན>><<ཞེས>><<བྱ>> + ཞེས་བ།

੨ <<རྟེན>><<ཞེས>> -

ཀྱི་ཚོགས་གཅིག་གོ། བདག་དབང་བྱེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་བྱིར་པོ།

ཡུལ་འཛིན་པར་ཞེས་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཡུལ་འཛིན་པར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གིས། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡུལ་འཛིན་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་ཀླུ་མ་ས་འབྱུང་བའི་བྱིར། རོ་མོའི་དབང་པོ་ནི། རིགས་རྒྱུད་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གང་དེའི་དབང་གིས་རིགས་རྒྱུད་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ལྷག་མ་ཀླུ་མ་ནི་བདག་སྤྱིན་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབང་བསྐྱར་བྱའི་ཆོས་ནི། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚོགས་དང་མཐུན་པ་དང་། ཀླུ་བྱང་གི་ཚོགས་སུ་མཐུན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ།

དང་པོ་བཅུ་བཞི་དང་བྱི་མ་ལ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་ཟ་བ་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་སྟེ། ཉན་གི་སྟེ་མཆེད་དྲུག་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བྱིར། སེམས་ཅན་མ་སྟེས་པ་སྟེས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་པོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་མངལ་དུ་བྱ་སྟེ་བའི་བྱིར། སེམས་ཅན་རིགས་མཐུན་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སྟོན་གི་དབང་པོ་བཞག་སྟེ། དེ་ཡོད་པ་དང་། གསར་དུ་མེད་པ་ལས་འཆོ་བ་དང་། ཤི་བའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བྱིར། བཟའ་བྱ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་ཀླུ་མ་པར་བཞག་གོ། །མངོན་མཐོའི་ཐབས་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཀླུ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དད་སོགས་ལྷ་བཞག་ལ། ཀླུ་བྱང་གི་ངོ་པོ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐ་མ་གསུམ་བཞག་གོ། །དབང་པོ་དེ་ལ་

ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོར་བ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱུས་
 པ་དང་། གཟུགས་ཕུང་གི་ཚྭ་གས་གཅིག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་། འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཚྭ་གས་གཅིག་སྟོན་དང་དང་སོགས་ལྟ་དང་། དབང་པོ་ལྟ་དང་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཁམས་བཅུ་གཉིས་དང་། ཉང་གི་སྒྲེ་
 མཆེད་བྱུག་དང་། ཆོས་ཁམས་དང་། སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་སྟོན་དབང་དང་།
 ཆོར་བ་བདེ་བ་སོགས་དང་དང་སོགས་ལྟ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། དབང་པོ་ཆོས་ཅམ་
 དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

ལྟ་བུ་། སྐྱུག་བསྐྱེད་གསུམ་ ལྟ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 བཤད་པ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྗང་ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཡིན། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 ཉིད་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ ཁའི་སྤྱིར་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉིད་དུ་བརྟག་ཅེ་ན།
 རི་ལྗང་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐྱོང་བར་འགྱུར་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉིད་དུ་
 བསྟུང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་པོ་། བདག་སྐྱུག་བསྐྱེད་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་
 སྤང་བའི་བྱིར་པོ། །

སྐྱུག་བསྐྱེད་ཞེས་ཏེ། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོར་བ་
 སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་། དེ་ཐྱོང་གྱུར་གྱི་ཆོས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་བྲད་པའི་དབང་པོ་
 སོགས་དང་། དེ་དག་དང་མཆོངས་ལྡན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་

ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གནས་དང་བཅས་པ་ལོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚོས་ཅ་མ་
དུ་བསྐྱན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རི་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན། འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྣམས་ནི་

དུ་ཞིག་ཁིའི་ཕྱིར་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། བདེ་བའི་ཚོར་བ་འགྱུར་བ་རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། བདེ་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་

ཚོས་འགྱུར་བ་རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཆགས་པས་སེམས་འགྱུར་

བས་ཀྱང་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་དུ་བསྟུན། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་

ལོ། །བདག་བདེ་བར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སོ། །

བདེ་བའི་ཞེས་ཏེ། འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་མ་ཡོད་དེ། འགྱུར་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་
སྟེ་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། དབང་ལོ་དང་། རྟོན་དང་། དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་
ཉོན་མོངས་མཆུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
ཚོར་བ་བདེ་བ་གནས་དང་བཅས་པ་ལོ། །འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚོས་ཅ་མ་དུ་བསྐྱན་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རི་བ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་

རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁིའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་བརྟག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། ལྷག་བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 དང་། ལྷག་བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟོང་པར་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཀྱི་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་གཉིས་པའི་གནས་ངན་ལེན་འོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་
 གཉིས་གཤམ་མ་ཐར་བ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཅེངས་པས་བྱུང་བ་དང་། བདེ་བ་
 མ་ཡིན་པས་ཀྱང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ལྷག་བསྐལ་ཉིད་དུ་བལྟོ། ། ལུང་པོ་རྣམས་དང་། ཁམས་
 གསུམ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་མ་གཏོགས་པར་ཐམས་ཅད་
 རྟོ། ། བདག་ལྷག་བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་ལོ། །

ལྷག་བསྐལ་ཞེས་ཏེ། འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ལྷག་བསྐལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་བཏང་
 ལྷོམས་རྟེན་དང་བཅས་པ་སྟེ། གཙོ་པོ་ཀུན་གཞི་འཁོར་ཀྱི་ཚོར་བ་བཏང་ལྷོམས་
 དང་། ཚོར་བ་བཏང་ལྷོམས་སྟོང་གྱུར་ཀྱི་ཚོས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་བདུན་འཁོར་
 བཅས་དང་། ལྷག་བསྐལ་ཀྱི་ལྷག་བསྐལ་དང་། འགྱུར་བའི་ལྷག་བསྐལ་གཉིས་ཀྱི་
 གནས་ངན་ལེན་འཛིན་པའི་ཚོས་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་མ་ཐར་བ་མི་རྟག་པས་དབང་
 དུ་གྱུར་བ་བྱུང་བ་ཚོར་བ་བཏང་ལྷོམས་སྐྱེ་བ་དང་བདེ་བ་གནས་པའི་ངང་གཅིག་ལ་
 བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར། རེས་ལགའ་བདེ་བའི་སྐབས་ལ་བརྟེན། རེས་ལགའ་ལྷག་བསྐལ་
 ཀྱི་སྐབས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་པོ་དང་། ཁམས་ཐ་མ་
 གསུམ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཟག་མེད་པོར་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ལྷག་བསྐལ་ཚོས་ཅམ་དུ་བསྐྱན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་

གི་བདག་ཅེས་སོ། །

རྒྱལ་པ་རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་ནི་བན།

ཅ་བ། རི་ལྟར་ན་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཁེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པར་
བལྟའོ། །ཕྱང་པོ་རྣམས་དང་། ཁམས་བརྩ་དང་། སྤྱི་མཆེད་བཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་
གོ། །བདག་ཕྱང་པོ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྤྱོར་བ་⁹ བྱེད་པར་མངོན་
པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་བཅས་པར་བལྟའོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་
པ་ལས་བྱུང་བའོ། །

མི་དགེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། མི་དགེ་བ་དང་སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་ཟག་
བཅས་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྤྲིན་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཕྱང་པོ་
དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བརྩན་དང་། གཟུགས་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ། ཁམས་བརྩ་
དང་། གཟུགས་སྤྱོད་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་དེ། བཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་མི་དགེ་བ་
དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་
པ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མའི་ཕྱང་པོའི་བག་

9 <<རྩ་བཞི>> བཙ།

ཆགས་འདྲིལ་པའི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

ནམ་སྒྲིན་གཙོ་བོ་དང་པལ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ནམ་སྒྲིན་གཙོ་བོ་ནི། ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། སྒོན་གྱི་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་མིག་སོགས་དབང་བོ་དང་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱག་སོགས། ནམ་སྒྲིན་སྤྲ་མ་དེ་ལས་བྱུང་བས་ནམ་སྒྲིན་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

བདུན་པ་ཟས་ལ་རྩི་བཞི།

ཅ་བ། རི་ལྗང་ན་ཟས་ཡིན། ཟས་ནམས་ནི་དུ་ཞིག་ཅིའི་བྱིར་ཟས་སུ་བཞག་ཅེན།

རི་ལྗང་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། ཟས་གྱི་དབྱེ་བ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟས་གྱི་བྱེད་ལས་སོ། །དང་བོ་ནི།

ཅ་བ། འཇུ་བས་ཀྱང་འཇུ་བ་ལས་གླུར་བ་དང་། ལྷལ་གྱིས་ཀྱང་ལྷལ་ལས་གླུར་བ་དང་། རེ་བས་ཀྱང་རེ་བ་ལས་གླུར་བ་དང་། ལེན་བས་ཀྱང་ལེན་བ་ལས་གླུར་བ་ཉིད་ནི་ཟས་སུ་བཞག་ལོ། །ཕྱང་སོགས་ཀྱིས་དང་། ཁམས་བཅུ་གཅིག་དང་། སྒྲེ་མཆེད་ལྡེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལོ། །བདག་ཟས་གྱིས་གནས་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །

འཇུ་བས་ཀྱང་ཞེས་ཏེ། ཟས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ལྷལ་གྱི་སྒྲོ་བས་གསོ་བ་འཇུ་བས་ཀྱང་འཇུ་བ་ལས་གླུར་བ་ཁམས་གྱི་ཟས་དང་། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་གསོ་བ་ལྷལ་གྱིས་ཀྱང་ལྷལ་ལས་གླུར་བ་རེག་པའི་ཟས་དང་། འདྲོད་པའི་ལྷལ་ལ་རེག་པ་གསོ་བ་རེ་བས་ཀྱང་རེ་བ་ལས་གླུར་བ་སེམས་པའི་ཟས་དང་། དབང་བོ་ཚོད་དང་བཅས་པ་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལེན་བས་ཀྱང་ལེན་བ་ལས་གླུར་བ་ནམ་པར་

ཤེས་པའི་ཟས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁམས་ཀྱི་ཟས་ནི། སྤྱི་རྩ་རེག་བྱའི་སྤྱི་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་
ལ། རེག་པའི་ཟས་ནི། དབང་པོའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་
རེག་པའོ། །སེམས་པའི་ཟས་ནི། འདོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་རེ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ས་དྲུག་ཀྱང་ཡིན་
ཏེ། ཁམས་བརྒྱ་གཅིག་ཅེས་འབྲུང་པའི་བྱིར་དང་། གཙོ་བོ་ནི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའོ། །མདོར་བསྟུས་པ་ཙམ་འཆད་པར་འདོད་པས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྒྲོས་
སོ། །ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་གསུམ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་། སྤྱི་རྩ་རེག་བྱ་དང་
ཆོས་ཀྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཅིག་དང་སྤྱི་རྩ་རེག་བྱ་དང་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་ལྡེའི་
ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྟུས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། གང་གིས་གནས་པར་བྱེད་པ་
དང་། གནས་པར་བྱ་བ་ཆོས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཟས་ཀྱི་བྱེད་ལས)ནི།

ཆ་བ། ཡང་ཟས་ནི་མ་དག་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་
ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། དག་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། གནས་པར་
ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པར་ཡང་བཞུགས། །

ཟས་ཀྱིས་བྱ་བ་དུ་མ་བྱེད་དེ། འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་འདོད་པའི་སྤྱི་

པོ་ལྟ་བུ་མ་དག་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། འཆིང་བཅི་རིགས་དང་བྲལ་ཞིང་
 བད་པར་མ་སྤངས་པ་སྟོབ་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་
 བུ་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་ལུས་ལྟ་བུ་
 དག་པའི་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
 མཐུ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ། བས་ཀྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་སྤང་བ་
 གནས་པར་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་ཡང་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ། ཁོང་མ་དང་བཅས་པ་དང་ཁོང་ན་མེད་པ་ ལ་གཉིས་ཀྱི་ཁོང་མ་དང་བཅས་པ་
 ལ་བྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ཁོང་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཁོང་མ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ་

ཞིག་ ཅིའི་ཐུང་ཁོང་མ་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་པོ། ལན་ནི།

ཆ་བ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྟོགས་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཁོང་མ་དང་བཅས་

པར་བལྟའོ། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་སྟོགས་གཅིག་མ་གཏོགས་པར་ཐམས་

ཅད་དོ། །བདག་ཇས་ངན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདུས་བྱས་ཞེས་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་
 ཅན། ཁོང་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་ཁོང་དུ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དུ་མ་དབྱེར་རུང་སྟེ། ཆོས་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་སྟོགས་གཅིག་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་། ཐུང་འདས་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོང་མ་དང་བཅས་པ་

༡ <<ཆ>><<སྟེ>> སྟེ་སྟེ།

༢ <<སྟེ>> + དེ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་གོང་ན་མེད་པ་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན། གོང་ན་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་གོང་
ན་མེད་པར་བརྟག་ཅེན།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །ཡན་ནི།

ཆ་བ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་གོང་ན་མེད་པར་བལྟོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །བདག་ཇུས་ཀྱི་མཆོག་རྒྱལ་དོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་
བའི་ཕྱིར་སོ། །

འདུས་མ་བྱས་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་གོང་ན་
མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་བྱང་ཡིན་པ་
དང་། སྒྲིབ་ཀྱི་རི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲིན་ས་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་འགོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་ན་མེད་པ་ཆོས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་
ཟག་གི་བདག་ཅེས་སོ། །

གཤམ་པ་། དེས་མཆོན་ནས་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་བསྟན་པ་ །ནི།

ཆ་བ། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་འདིས་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་ཆད་མེད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདིས་མཆོན་ནས་རྟོག་བཅས་སྒྲིད་ཅེས་སོགས་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་

༡ <<རྒྱ>><<ཞོལ>> - ས་བཅད་འདི <<རྒྱ>>ནང་ཆད།

༢ <<རྒྱ>><<ཞོལ>> རི། ས་བཅད་འདི <<རྒྱ>>ནང་ཆད།

གཞན་ཡང་ཆད་མེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། རོ་པོ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བ་
དང་། ཆོས་དང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། རྒྱ་དང་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ནས་རྒྱག་
ཏུ་དབྱེ་བ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྦྱར་ཏེ་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། གསལ་
པའི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་མདོར་བསྐྱུ་ན། ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།

ཡང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་། གསལ་པའི་དབྱེ་བ་ །ནི།

ཅ་བ། ཀུན་བརྒྱུས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པར་བརྒྱུས་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལོ། །

ཀུན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་ཆོས་རྣམས་གསུམ་ཏུ་འདུས་ཏེ། ཀུན་བརྒྱུས་
གཞན་དབང་ཡོངས་སྤྱབ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་། སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་ །ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཀུན་བརྒྱུས་ལ་ངི་
བ་ནི།

ཅ་བ། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་ །བརྒྱུས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན།

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། ལན་ནི།

ཅ་བ། ལུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་བདག་ཅེའམ། མེས་མ་ཅན་
དང་། སྒོག་དང་། སྦྱེ་བ་པོ་དང་། གསོ་བ་དང་། གང་ཟག་དང་། ཤེད་ལས་སྦྱེས་

༡ <<ས>> <<ལྟེ>> <<ཙ>> -

༢ <<ས>> <<ལྟེ>> <<ཙ>> -

དང་། ཤེད་བྱ་ཞེས་གང་ཀྱང་ཉུང་ལོ།

ཡུང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་སོགས་སུ་
བདགས་པ་ཆོས་ཅན། ཀྱན་བདགས་ཡིན་ཏེ། རྩས་སུ་མེད་བཞིན་ཏེ། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་
རྟོག་པས་བདགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་
སོགས་ཀྱང་མེད་བཞིན་ཏེ། རྟོག་པས་བདགས་པས་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཡང་ཀྱང་
བདགས་ཞེས་བྱའོ།

ཡུང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཆགས་པར་བྱེད་པས་
སེམས་ཅན་དང་། རིགས་མཐུན་གནས་པས་སྟོག་དང་། སྐྱེ་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་
ལྡན་པས་སྐྱེ་བ་པོ་དང་། ལས་ཀྱིས་བསྐྱས་པར་བྱས་པས་གསོ་བ་པོ་དང་། སྐྱེ་གནས་
རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གང་ཞིང་ཟད་པར་བྱེད་པས་གང་ཟག་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྐྱེས་པས་ཤེད་ལས་སྐྱེས་དང་། ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་ནས་མཐོ་དམན་ཅན་དུ་འགྱུར་
བས་ཤེད་བྱ་ཞེས་བདགས་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་ཡུང་པོའི་
ཆོགས་པ་དང་རྒྱན་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་རྩས་ཡོད་དུ་བདགས་པའི་ཞེན་ཡུལ་
ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དང་། གཟུང་ཡུལ་ནི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཀྱན་བདགས་སོ།

གཉིས་པ་གཞན་དབང་ལ་བྱི་བཞི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་བདགས་པའི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་རབ་རྒྱུད་བྱེ་བ་གང་ཞེན།

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

༡ <<སྐྱེ>> ལ། ས་བཅད་ཡིད་<<རྒྱ>>ནང་ཆད།

༢ <<རྟོག>><<ཞེན>><<རྒྱ>> ཤེས་ལ།

༣ <<རྟོག>><<ཞེན>><<རྒྱ>> ཤེས།

ཆ་བ། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དེ་དག་ཉིད་དོ། །

སྤང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། རྣམ་སྒྲིལ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་
ཅན། གཞན་དབང་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར།
གསུམ་བ་ཡོངས་བྱུབ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན།

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ལན་ནི།

ཆ་བ། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དེ་དག་ཉིད་ལ་བདག་མེད་ཅིང་། སེམས་
ཅན་དང་། རྟོག་དང་། སྐྱེ་བ་པོ་དང་། གསོ་བ་དང་། གང་ཟག་དང་། སེད་ལས་སྐྱེས་
དང་། སེད་བྱ་མེད་ལ། བདག་མེད་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །

སྤང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྤྱོད་བ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོངས་བྱུབ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་མཛོན་སུམ་དུ་དམིགས་ཏེ་བསྐྱོམས་
པས་ཉོན་སྒྲིབ་མཐའ་དག་ཟད་རྣམས་པའི་འབགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་རྟོགས་བྱ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་སོགས་ལ་ཡང་སྤྱར་
བར་བྱའོ། །

གཉིས་བ་། ཆོས་དང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོན་ས་བཞིར་དབྱེ་བ་ ལ་གསུམ། གངས་དང་གསལ་པའི་
དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་བ་དང་། དེ་དག་ལ་མཁས་པའི་ཐན་ཡོན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་

པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། རྒྱན་གྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལོ།

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཆོས་དང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སོགས་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་མཁའ་པ་)ནི།

ཆ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། ལུང་སོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སོ་སོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལོ། རྣམས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། ལུང་སོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཇས་སུ་ཡོད་པ་དང་། བཏགས་པའི་ཡོད་པ་དང་། གྲུན་རྩོམ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། རོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་། གཞུགས་ཅན་དང་། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། བསྟན་ཏུ་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་སོགས་པའི་རི་སྐད་བསྟན་པ་རྣམས་སོ། ། ལུས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་རི་སྐད་པར་ལུང་སོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་དེ་སྟེད་དོ། ། རྒྱན་གྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། ལུང་སོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་འབྱུང་བ་ལོ། །

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། བཞི་ག་ཡང་རྒྱུ་བ་དང་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། ། ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་ཇས་ཡོད་བཏགས་ཡོད་སོགས་རྣམས་པའི་རབ་དབྱེ་རོ་སོ་དང་བྱུང་བར་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། སེམས་ཅན་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འབྱུང་བ་རོ་སོ་དང་བྱུང་བར་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲེད་ཚུལ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །

གསུམ་པ་། དེ་དག་ལ་མཁས་པའི་ཐན་ཡོན་ ། ལ་བཞི་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་
ཤེས་པའི་པན་ཡོན་ནི།

ཅ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པས་ཅི་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤེ་

ན། བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ཤེས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གཅིག་ཤུར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ ། ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པས་རབ་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པས་ཅི་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤེ་ན། རིལ་

པོའི་འདུ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །

རྣམ་པས་ཞེས་ཏེ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་རིལ་པོར་འདུ་ཤེས་པ་སྟོང་ཀྱས་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་། ལུས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ ། ནི།

ཅ་བ། ལུས་ཀྱིས་རབ་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པས་ཅི་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤེ་ན། མ་བྱས་

པ་དང་སྤང་པ་དང་། ལུས་པ་རྒྱད་བའི་འདུ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །

ལུས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ལས་མ་བྱས་པ་དང་སྤང་པ་དང་། ལུས་པ་རྒྱད་བའི་འདུ་ཤེས་ཤེས་ནས་སྟོང་
ཀྱས་པའི་བྱིད།

བཞི་པ་། རྒྱུན་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ ། ནི།

ཆ་བ། ཆུ་གྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པས་ཅི་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤིན། བརྟན་
པའི་འདུ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །

ཆུ་གྱིས་ཞེས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འབྱུང་བའི་ཆུ་གྱིས་རབ་དབྱེ་ལ་
མཁས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་ཏུག་ཅིང་བརྟན་པར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་
ཤེས་ནས་སྟོང་བྱས་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་། ཆུ་དང་གང་ཟག་གི་སྟོན་སྟེན་ཏུ་དབྱེ་བ་ ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་ཕྱང་ལོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་འདི་དག་ཉིད་ཀྱི་¹ རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནམ་པ་
རྒྱལ་སྟེ། གྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། བྱང་ཏུ་བལྟས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
དང་། ཆུ་རིང་བའི་དུས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དུས་ཡོངས་སུ་ཆད་པས་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་དང་། དེའི་དུས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལོ། །
ཡང་ཞེས་ཏེ། ཚས་གསུམ་ལ་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཆུ་དང་གང་ཟག་གི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་གྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་སོགས་རྒྱལ་ཡོད་པའི་བྱིད།
གཉིས་པ་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ །ནི།

ཆ་བ། གྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། སམ་ཆེར་འདོད་པའི་ཁམས་ན་
སྟོད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལོ། །བྱང་ཏུ་བལྟས་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཆུ་རིང་བའི་དུས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་
ན། སོ་སོའི་སྐྱེ་སྐྱེས་ཀྱི་ལོ། །དུས་ཡོངས་སུ་འཆད་¹ པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་

1 <<ལེ>><<ལྷན>> གྱིས།

2 <<རབ་ཞི>> ཆད།

ན། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མའི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་
མ་གཏོགས་པའོ། །དེའི་དུས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། མི་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་
མའི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སོ། །ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
གང་ཞེ་ན། གང་སངས་རྒྱས་^༡ དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདམ་པའི་པ་རྩོལ་ཏུ་སྟོན་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དག་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའོ། །

ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཞེས་ཏེ། རྒྱལ་གཤི་བ་དང་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །རྒྱུའི་སྟོན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྟེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་
སྤྱི་མཐུན་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་བས་བསྐྱུས་པའི་
སྟོམས་འཇུག་ལ་སྟེད་པ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སྤྱི་མཐུན་པ་ནང་ལྟས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། བལ་ཆེར་སྟོས་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་ཏོགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཚོས་
བསམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་གཙོད་པའོ། །གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི་ཡོད་
དེ། རོག་མ་དང་ཐ་མའི་ས་མཆོམས་ངེས་པར་མི་ཐེན་པ་སོ་སྟེའི་ཕུང་པོ་སོགས་རྒྱུན་
རིང་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དུས་འདི་ཙམ་ན་མུང་འདས་ཚོའི་རྒྱས་པར་ངེས་པའི་
སློབ་མི་སློབ་སྟོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དུས་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། ལྷག་མེད་
དུ་འཇུག་ཁ་མའི་མི་སློབ་པའི་ཕུང་པོ་སོགས་དེའི་དུས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། སངས་
རྒྱས་དང་དབང་ཚོའི་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདམས་ཀྱིས་ཐ་མལ་པའི་ཕུང་
སོགས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་རབ་དབྱེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལན་
ཆད་ཀྱིས་ཆོས་སྤྲུལ་ཏུ་སོ་ལྷ་^༢ པར་བཤད་པ་ནི། ལམ་དང་འབྲས་བྱ་རྒྱུད་ལ་སྟེས་

༡ <<ཏུ་འཛི>> + རྣམས།

༢ <<ལྷ>><<སྟུ>> + རྒྱས།

པའི་གཞི་རྒྱ་ས་པར་གདན་ལ་པཔ་ནས། གཞི་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ལ། བསྐྱུས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་
ནས་ཞི་གནས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང་། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་
མཐོང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་རི་བཞི།

ཅ་བ། བསྐྱུས་པ་གང་ཞེ་ན།

བསྐྱུས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་དང་། བསྐྱུས་པ་ལ་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པ་བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་བཏྲ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཁམས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་དང་། རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
དང་། ཐོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཟློགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། རུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
དང་། ཟློགས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ་དང་། མཐའ་དག་གིས་བསྐྱུས་པ་དང་། གཅིག་
གིས་གཅིག་བསྐྱུས་པ་དང་། རོན་དམ་པས་བསྐྱུས་པ་འོ། །

རྣམ་པ་ཞེས་ཏེ། བསྐྱུས་ཚུལ་བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་ནས་རོན་དམ་པས་བསྐྱུས་པའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གཉིས། ཆོས་ཅན་པལ་ཆེ་བའི་'བསྐྱུས་པ་
དང་། ཆོས་ཉིད་ཁོ་ནས་བསྐྱུས་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྐྱུས་པའི་རྒྱ་མཚན་
གཙོ་བོར་བྱས་པ་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་བསྐྱུས་པ་དང་། གང་གིས་བསྐྱུས་པ་འོ། །དང་
པོ་ལ་བདུན། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་གཞི་བསྐྱུས་པ་དང་། ས་བོན་གྱི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་

བས་བསྐྱུས་བར་བཏགས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མཚུངས་བས་བསྐྱུས་པ་
 དང་། གནས་སྐབས་གཅིག་བས་བསྐྱུས་པ་དང་། གངས་^੧ གི་ཐ་སྙད་ཐོབ་པ་ལ་
 བསྐྱུས་བར་བཏགས་པ་དང་། རྩོགས་གཅིག་བས་བསྐྱུས་པ་དང་། རུས་གཅིག་
 བས་བསྐྱུས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གང་ཞེ་ན། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་
 རྣམས་ཀྱི་སོ་སོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དག་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་བསྐྱུས་བར་
 བསྐྱུས་པའོ། །

མཚན་ཉིད་ཀྱི་^੧ ཞེས་ཏེ། རིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བར་བྱ་ལ། ལྷག་མ་
 རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་
 གཞི་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་སྟོན་པོ་གཟུགས་རུང་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ཚུ་ལ་ཀྱིས་
 བསྐྱུས་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་(ས་སོན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་བསྐྱུས་བར་བཏགས་པ་)ནི།

ཅ་བ། ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གང་ཞེ་ན། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་
 ས་སོན་གྱུན་གཞི་རྣམས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། དེ་དག་གི་ཁམས་བསྐྱུས་པའོ། །

ཁམས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་གྱུན་གཞི་རྣམས་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
 ནི། ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ས་སོན་ཡོད་པའི་བྱིང་།

གསུམ་པ་(མཚན་ཉིད་མཚུངས་བས་བསྐྱུས་པ་)ནི།

ཅ་བ། རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གང་ཞེ་ན། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་

੧ <<རྩ་བཞི>> རྩོགས།

੨ <<རྩ་བཞི>> ཀྱིས།

མཆན་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་ཕྱང་པོའི་དོན་བཅོན་^༡ སར་བྱས་ཤིང་ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་

དོན་བཅོན་^༢ སར་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཆུན་གྱིས་བསྐྱེས་པ་དག་གོ།

རིགས་གྱིས་ཞེས་ཏེ། བསྐྱེས་བྱ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེས་
པ་ནི་རིགས་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤངས་པའི་དོན་དབང་བཅོན་སར་བྱས་པ་
ན་ཕྱང་པོས་བསྐྱེས་པ་དང་། ཉེར་སྟོང་འཛིན་པ་དང་པ་སྤྱི་བའི་སྟོང་བྱེད་པ་དབང་བཅོན་
སར་བྱས་ནས། ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པས་སྐྱེ་ཆུན་རིགས་གཅིག་པ་
རིགས་ཅན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བྱིད།

བཞི་པ་(གནས་སྐབས་གཅིག་བས་བསྐྱེས་པ་)ནི།

རྩ་བ་ གནས་སྐབས་གྱིས་^༣ བསྐྱེས་པ་གང་ཞེ་ན། བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་
དང་ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་ནམས་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའོ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ག་
བསྐྱེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་། སྐྱེ་ག་བསྐྱེས་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའོ།

གནས་སྐབས་ཞེས་ཏེ། བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ། ཆོས་གསུམ་
གྱིས་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཆན་གཞི་མི་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་ཅན་དུ་ཟད་པའི་
བྱིད། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
ཕྱང་པོས་བསྐྱེས་ཞེས་བྱའོ། །བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱེས་ཞེས་མི་བྱའོ།

ལྷ་པ་(རྟོགས་ཀྱི་ཐ་སྐྱོད་ཚོལ་པ་ལ་བསྐྱེས་པར་བརྟགས་པ་)ནི།

༡ <<རྩ་བཞི>> བཞུགས།

༢ <<རྩ་བཞི>> བཞུགས།

༣ <<ས>> ཀྱི།

ཆ་བ། རྫོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་སྤྱོད་ཞེ་ན། བུམ་གསུམ་གྱི་སྤྱང་པོ་འཁོར་དང་བཅས་སུ་
དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱང་པོའི་རྫོགས་སྤྱོད་ལ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་ཀྱི་བསྐྱས་སྤྱོད་
བསྐྱས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་། རྫོ་མཆེད་
རྣམས་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །

རྫོགས་ཞེས་ཏེ། བུམ་གསུམ་གྱི་སྤྱང་པོ་འཁོར་བཅས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱང་པོ་
རྫོགས་སྤྱོད་ལ་ཆོར་བ་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ནི། རྫོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། རྫོགས་ཀྱིས་རྫོགས་ཅན་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ། རྫོགས་གཅིག་ལས་བསྐྱས་པ་ །དང་། བདུན་པ། དུས་གཅིག་ལས་བསྐྱས་པ་ །ནི།

ཆ་བ། རྫོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་སྤྱོད་ཞེ་ན། སར་རྫོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་། རྫོ་
མཆེད་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་དེ་དག་ནི་དེ་ཀྱིས་བསྐྱས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་
གཞན་པའི་རྫོགས་རྣམས་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །དུས་ཀྱིས་བསྐྱས་སྤྱོད་ཞེ་
ན། འདས་པའི་སྤྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་། རྫོ་མཆེད་རྣམས་ནི་དེ་དག་ནི་དེ་ཀྱིས་བསྐྱས་
པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཐོངས་པ་དང་དམྱུར་སྤྱང་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་ནི་དེ་ཀྱིས་བསྐྱས་
པའོ། །

གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཚུལ་རི་ལྟར་བསྐྱས་པ་ལ། སྤྱད་བྱེད་གང་ཡང་རྩང་བས་བསྐྱས་
པ་དང་། རི་སྤྱད་བས་བསྐྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྫོགས་གཅིག་གིས་བསྐྱས་སྤྱོད་ཞེ་ན། སྤྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་། རྫོ་མཆེད་
རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་རི་སྤྱད་པ་དེ་དག་གང་ཡང་རྩང་བས་བསྐྱས་པ་ནི་
རྫོགས་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

ཕྱོགས་གཅིག་ཅེས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་གི་ཕྱད་པོ་དང་། མིག་གི་ཁམས་
དང་། ཉམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན། གཟུགས་ཕྱད་
སོགས་གང་རེ་རེས་བསྟུས་པ་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྟུས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་
མཆན་གཞི་ཕྱོགས་རེ་པའི་ཚུལ་གིས་བསྟུས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(རི་སྤྱོད་པས་བསྟུས་པ་)ནི།

ཆ་བ། མཐའ་དག་གིས་བསྟུས་པ་གང་ཞེ་ན། ཕྱད་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྤྱི་མཆེད་
རྣམས་གིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་རི་སྤྱོད་པ་དེ་དག་མ་ཁུས་པར་བསྟུས་པ་ནི་མཐའ་དག་
གིས་བསྟུས་པར་རིག་པར་བྱའོ།

མཐའ་དག་ཅེས་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་གི་ཕྱད་པོ་དང་། འདོད་ཁམས་དང་འདུ་གེས་
མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་སོགས་འདིར་བཤད་པའི་ཆོས་གསུམ་ཀུན་གིས་བསྟུས་པ་
ནི། མཐའ་དག་གིས་བསྟུས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་དེ་མཐའ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་
པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(གང་གིས་བསྟུས་པ་)ལ་བྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། གཅིག་གིས་གཅིག་བསྟུས་པ་གང་ཞེ་ན།

གཅིག་གིས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས། ཆོས་སོ་ལྔ་པོ་གཅིག་གིས་གཅིག་
བསྟུས་ཚུལ་དང་། ཆོས་གཞན་བསྟན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེས་བསྟུས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། ཕྱད་པོ་བསྟུ་བྱར་བཞག་པ་དང་། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་བསྟུ་བྱར་བཞག་པ་
དང་། སྤྱི་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་བསྟུ་བྱར་བཞག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུགས་ཕྱད་

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>><<སྟུ>> བྱའོ།

བསྐྱུ་བྱར་བཞག་པ་དང་། སྤང་པོ་བར་མ་གསུམ་བསྐྱུ་བྱར་བཞག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་སྤང་པོ་བསྐྱུ་བྱར་བཞག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཁམས་དུ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤེ་ན། ཁམས་
བརྩུ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བརྩུ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གི་ཚྭ་གས་གཅིག་གིས་
ཀྱང་བསྐྱུས་སོ། །

གཞུགས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། ལོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་། སྤང་པོ་བར་མ་གསུམ་བསྐྱུ་བྱར་བཞག་པ་ །ནི།

རྩ་བ། ཚེར་བའི་སྤང་པོ་ཁམས་དུ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤེ་ན། ཁམས་
དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གི་ཚྭ་གས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་སོ། །ཚེར་བའི་སྤང་པོ་ཇི་ལྟ་བར་
འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་འདྲ་བཞིན་ནོ། །

ཚེར་བའི་ཞེས་ཏེ། ཚེར་སྤང་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་དང་ལྷག་མ་དེ་དང་འབྲ་བར་
བསྐྱུན་པ་ལོ། །

གསུམ་པ་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་བསྐྱུ་བྱར་བཞག་པ་ །ནི།

རྩ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་ཁམས་དུ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤེ་
ན། ཁམས་བདུན་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་སོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་། ཁམས་བརྩོ་བརྩུད་བསྐྱུ་བྱར་བཞག་པ་ །ལ། མིག་གི་ཁམས་སྤང་པོ་དང་སྐྱེ་
མཆེད་དུས་བསྐྱུས་པ་དངོས་སུ་བསྐྱུན་ནས་གཞན་བཞི་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྐྱུན་པ་ནི།

ཆ་བ། མིག་གི་ཁམས་ཕྱང་པོ་དྲ་དང་སྟེ་མཆེད་དྲ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་། གཞུགས་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་འོ་ཚྭ་གས་གཅིག་དང་། སྟེ་མཆེད་གཅིག་གིས་སོ། །མིག་གི་ཁམས་རི་ལྟ་
པར་ན་པའི་ཁམས་དང་། སྟེ་འི་ཁམས་དང་། སྟེ་འི་ཁམས་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ནོ། །

མིག་གི་ཁམས་ཞེས་སོ། །གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཕྱང་པོ་དྲ་དང་སྟེ་མཆེད་དུས་
བསྐྱེད་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ནས་གཞན་བཞི་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྐྱེད་པ་ནི།

ཆ་བ། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཕྱང་པོ་དྲ་དང་སྟེ་མཆེད་དྲ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་
ན། གཞུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འོ་ཚྭ་གས་གཅིག་དང་། སྟེ་མཆེད་གཅིག་གིས་སོ། །གཞུགས་
ཀྱི་ཁམས་རི་ལྟ་པར་སྟེ་འི་ཁམས་དང་སྟེ་འི་ཁམས་དང་དོ་འི་ཁམས་དང་། རེག་བྱའི་
ཁམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །

གཞུགས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཕྱང་པོ་དྲ་དང་སྟེ་
མཆེད་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ནས་ལྷག་མ་བཞི་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྐྱེད་
པ་ནི།

ཆ་བ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཕྱང་པོ་དྲ་དང་སྟེ་མཆེད་དྲ་དག་གིས་བསྐྱུས་
ཤིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་གིས་
སོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རི་ལྟ་པར་ན་པ་དང་། སྟེ་དང་སྟེ་དང་། ལུས་
དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །

མིག་གི་རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཕྱང་པོ་དྲ་དང་སྟེ་མཆེད་དུས་
བསྐྱུས་པ་ནི།

ཆ་བ། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཕྱང་པོ་དྲ་དང་སྟེ་མཆེད་དྲ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་། ཕྱང་པོ་

གསུམ་དང་། གཅིག་གི་ཚོགས་གཅིག་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་ཏེ། རྟོགས་པར་སྒྲུའོ། །

གསུམ་པ་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཞེས་པ་། ལ་མིག་གིས་སྐྱེ་མཆེད་ཕྱང་པོ་དུ་
དང་ཁམས་དུས་བསྐྱུས་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེན་ནས། གཞུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་
དགྲའི་དང་པོ་བར་བསྐྱེན་པ་ནི།

ཆ་བ། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཕྱང་པོ་དུ་དང་ཁམས་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་། གཞུགས་
ཀྱི་ཕྱང་པོའི་ཚོགས་གཅིག་དང་། ཁམས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་སོ། ། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་
རི་ལྗང་བར་རྒྱ་བ་དང་། སྒྲ་དང་ལྷེ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་། གཞུགས་དང་སྒྲ་
དང་། རི་དང་རྩ་དང་། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་རྟོ། །

མིག་གི་ཞེས་སོ། ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནི།

ཆ་བ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཕྱང་པོ་དུ་དང་ཁམས་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་། ཕྱང་པོ་
གཅིག་དང་ཁམས་བདུན་གྱིས་སོ། །

ཡིད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཕྱང་པོ་བར་མ་གསུམ་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ནི།

ཆ་བ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཕྱང་པོ་དུ་དང་ཁམས་དུ་དག་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་། ཕྱང་པོ་
གསུམ་དང་གཅིག་གི་ཚོགས་གཅིག་དང་། ཁམས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཞེས་སོ། ། གཉིས་པ་། ཆོས་གཞན་བསྐྱེན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེས་བསྐྱུས་རྒྱལ་། རི།

ཆ་བ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་ཕྱང་པོ་བསྟན་པ་དང་། ཁམས་དང་སྤྱི་
མཆེད་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་གང་དག་དེ་བཞིན་དུ་མ་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་
སྟེ། རྩས་སུ་ཡོད་པ་དང་། བཏགས་པའི་ཡོད་པ་དང་། གུན་རྩོམ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། རོན་
དམ་པར་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། བཅོན་
པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། གཞུགས་ཅན་དང་། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་
དུ་ཡོད་པ་དང་། བསྟན་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཕྱང་པོ་དང་། ཁམས་དང་
སྤྱི་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུས་པར་རི་ལྟར་མ་བྱུང་མ་བྱུང་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱར་
བསྟན་པ་ཉིད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་དེ། ཚོས་གསུམ་དུ་ཤེས་བྱ་ཁ་ཅིག་མ་འདུས་⁹ པའི་སྤྱོན་མེད་
དེ། ཚོས་གསུམ་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྟུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་ལས་གཞན་
པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཚོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་པ་དང་། ཁམས་བརྩུ་བྱ་བ་བསྟན་པ་
དང་། ཟད་པར་དང་ཟེལ་གཞོན་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དང་། ཕྱང་ཁམས་
སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་མིང་གིས་མ་བསྟན་པའི་རྩས་ཡོད་སོགས་ཀྱང་ཚོས་གསུམ་དུ་འདུས་
ཤིང་། རི་ལྟར་འདུས་ཚུལ་ལལ་ཆེར་སྤྱར་བསྟན་ཅིང་། མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་
དབགས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(ཚོས་ཉིད་ཁོན་ས་བསྟུས་ས་)ནི།

ཆ་བ། རོན་དམ་པས་བསྟུས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ཕྱང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་
རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །

9 <<སྤྱོད་>><<ཞེས་>> ལུག་

དོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པས་བསྐྱུས་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། རང་གི་རོ་ཐོ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་། བདག་མེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་། བསྐྱུས་པ་ལ་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་ ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། དེ་ལྟར་བསྐྱུས་པ་ལ་མཁས་པས་མན་ཡོན་ཅི་ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན།

དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། དམིགས་པ་མངོན་པར་སྤྱད་པའི་མན་ཡོན་འཛོལ་སྟེ། རྩི་ལྟར་དམིགས་པ་

མངོན་པར་སྤྱད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དགེ་བའི་ཅ་བ་མངོན་པར་འཕེལ་སོ། །

དམིགས་པ་ཞེས་ཏེ། བསྐྱུས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་པ་མན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
སྟེ། ཤེས་བྱ་རྩི་སྟེད་པ་རྣམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་འདུས་པའི་རྩལ་དང་། དེ་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པས་བསྐྱུས་པའི་རྩལ་ཤེས་ནས་བསྐྱུས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བྱིང་རྟོན་
དང་བྲལ་བར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས། ཤེས་བྱ་རྩི་ལྟ་བ་དང་རྩི་སྟེད་པ་
མཐའ་དག་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཞི་གནས་ཐོབ་སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་
ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་སྟོན་པའི་རྩལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ ལ་གཉིས། ཞི་
གནས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐབས་མཚུངས་ལྡན་བཤད་
པ་དང་། མི་རྟག་བརྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྟེད་པའི་ཐབས་ལྡན་བཤད་པ་ལོ། །དང་
པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན།

མཚུངས་པར་ཞེས་སོགས་ཏེ། ལན་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་དང་། མཚུངས་ལྡན་ལ་མཁས་པའི་པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པ་རྒྱག་ཏུ་བལྟ་སྟེ། ཐ་དད་པ་མེད་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། འདྲེས་
པར་གྱུར་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། སྤང་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། ལྷན་
ཅིག་འབྱུང་བས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། བྱ་བ་བསྐྱབས་^༡ པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
དང་། མཐུན་པར་རྟོགས་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལོ། །

རྣམ་པ་ཞེས་ཏེ། མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཐ་དད་མེད་པས་
མཚུངས་ལྡན་སོགས་རྒྱག་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གསུམ། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དང་། གཟུགས་སེམས་ཐུན་མོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ཀྱི་
ཚོགས་ལ། ཚོགས་ཅན་ཆོགས་པ་གཅིག་གིས་སའི་འབྱུང་བ་འབྱུང་འབྱུར་རྣམས་གོ་
ས་མཚུངས་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱ་མོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཚུ་རྟོག་མ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་
རྒྱལ་འདྲེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ལས་གོང་མའི་ཚོགས་ཅན་རྣམས་འདྲེས་པ་གནད་
དང་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ། ལག་པ་དང་བྱམ་པ་འབྲུད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་འབྲུད་
པར་མཚུངས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་(ཐ་དད་པ་མེད་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་)ནི།

༡ <<མེ>><<ཐུང>> ལྟུག་

ཆ་བ། བ་དད་པ་མེད་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། རྩལ་སྤྲ་རབ་གི་སྟོགས་ལ་

སྟོགས་ཅན་ཐམས་ཅད་བ་དད་པ་མེད་པ་ལོ། །

བ་དད་པ་^༡མེད་པས་ཞེས་ཏེ། དཔེར་ན། འཇིག་རིལ་གཅིག་གི་འབྱུང་བ་འབྱུང་
འབྱུང་ནམས་དེ་ལ་ཡོད་པའི་རྩལ་གི་ཤར་དང་རུབ་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་གོ་ས་
གཅིག་ན་གནས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

གཉིས་པ་(འདྲེས་པར་འབྱུར་བས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་)ཞེ།

ཆ་བ། འདྲེས་པར་འབྱུར་བས་^༢མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། རྩལ་སྤྲ་རབ་ལས་

གོང་མ་སྟོགས་ཅན་ནམས་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་ལོ། །

འདྲེས་པར་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(བླ་བ་ལས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་)ཞེ།

ཆ་བ། བླ་བ་ལས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། སྟོགས་ཅན་འདུས་པ་ནམས་ཉིད་པན་

ཅུན་སྒྲད་པ་ལོ། །

བླ་བ་ལས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(གཞུགས་མེམས་བྱན་མོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དུས་
མཚུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ། ཆོགས་པ་དང་དུས་གཅིག་པའི་ཕྱང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་
ལྟ་བུ་སྟེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འགག་པ་དང་གཅིག་ཅིང་མཚུངས་པ་དང་། དགོས་པ་
སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ། དགེ་སྦོང་གཉིས་ལྟུང་བ་བཤགས་^༣པ་ལ་གཅིག་གིས་

༡ <<སྟོ>><<ཞེས>> -

༢ <<ཅ་ཞེ>> གྱུར་བས།

༣ <<སྟོ>> གཤེགས།

བཤགས་ཀྱིས་བྱས། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ བཤགས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། བྱ་བ་མཚུངས་པ་
རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་གང་ཞེ་ན། ལྷན་པོ་དང་ཁམས་
དང་། སྤྱི་མཆེད་གང་ཡིན་པ་དག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་འཁོད་པ་སྟེ། སྤྱི་བ་གཅིག་པ་
དང་། གནས་པའི་རང་གཅིག་པ་དང་། འགག་པ་གཅིག་པ་རྣམས་སོ། །

ལྷན་ཅིག་ཅེས་དང་། གཉིས་པ་(བྱ་བ་མཚུངས་པ་)ནི།

ཆ་བ། བྱ་བ་བསྐྱབས་པས་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་སློང་
གཉིས་ཅོད་པ་གང་ཡང་རྩེད་པ་ལ་མཚུངས་པར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བྱ་བ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(སེམས་སེམས་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། མཐུན་པར་རྟོགས་པས་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་གང་ཞེ་ན།

མཐུན་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཆ་བ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་དཔྱིགས་པ་གཅིག་ལ་མཐུན་
པར་རྟོགས་པའོ། །

སེམས་དང་ཞེས་ཏེ། སེམས་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་མཐུན་པར་
རྟོགས་པས་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔྱིགས་པ་གཅིག་ལ་དཔྱིགས་ནས་
མཚུངས་པ་ལྟའི་སྟོན་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཤད་གཞི་ནི།

༡ <<རྟོ་>> གཤེགས།

༢ <<རྟོ>><<རྟོ>> གཤེགས།

ཆ་བ། མཐུན་པར་རྟོགས་སེམས་མཚུངས་པར་ལྷན་པ།

མཐུན་པར་ཞེས་སོ། ། རྩས་མཚུངས་པ་ནི།

ཆ་བ། དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དངོས་པོས་ཡིན་གྱི་བདག་གི་དངོས་པོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ཞེས་ཏེ། རྩས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་
ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་རིགས་མཐུན་པ་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་གི། རིགས་མཐུན་གཉིས་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དམིགས་པ་གཅིག་རྟོགས་པ་ལ་གཙོ་འཁོར་རིགས་མཐུན་རེ་
རེ་ཁོ་ནས་འབྱུང་གི་གཞན་མི་དགོས་པའི་དོན་རྟོ། །

དམིགས་ལྷན་དང་ངོ་བོ་མཚུངས་པ་ནི།

ཆ་བ། མཐུན་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

མཐུན་པ་ཞེས་ཏེ། དམིགས་ལྷན་དང་ངོ་བོ་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཙོ་བོ་
གཅིག་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་གཉིས་དམིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་དང་། དགེ་མི་དགེ་སོགས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

དུས་མཚུངས་པ་ནི།⁹

ཆ་བ། དུས་འདྲ་བ་གཉིས་ཡིན་གྱི་དུས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དུས་འདྲ་བ་ཞེས་ཏེ། དུས་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱི་འདྲིག་གནས་གསུམ་
དང་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

ཁམས་དང་ས་མཚུངས་པ་ནི།

ཆ་བ། མཐུན་པའི་ཁམས་དང་། ས་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཁམས་དང་། ས་པ་

གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །

མ་ཐུན་པའི་ཞེས་ཏེ། གཙོ་འཁོར་གཉིས་ཁམས་དང་ས་མཚུངས་པ་ཡིན་
ཏེ། འདོད་ཁམས་པའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གཟུགས་ཁམས་པའི་སེམས་བྱང་འབྱུང་བ་
དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གཉིས་པའི་སེམས་བྱང་འབྱུང་བ་ལྟ་
བུ་མ་ཡིན་པར།^༡ གཙོ་མོ་ཁམས་དང་ས་གང་ཡིན་པ་སེམས་བྱང་ཡང་རྟོགས་པའི་
ཟུལ་དེ་བཞིན་དུ་ཐག་མེད་ལའང་ཤེས་པར་བྱལོ། །

སྐྱ་མ་མང་པོས། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་སྟོན་
ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། སེམས་སེམས་བྱང་ཇས་ཐ་དད་ཁོ་ནར་
བྱེད་པ་ནི། བཞག་པར་དཀའ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་སེམས་ཇས་གཅིག་གས། ཐ་
དད། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་ དད་ དགག་མི་རུས་པས། གཟུང་འཛིན་
ཇས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞག་མི་རུས་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་
ཐ་སྟོད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་མ་བྱུང་པོ་ཞེ་ན། ཐ་སྟོད་
པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་དོན་དམ་འཇལ་པའི་ཆད་མས་མེད་པར་ངེས་པར་བྱེད་པ་
མཁས་པའི་ལུགས་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཐ་སྟོད་པའི་ཆད་མ་ཞེན་ལུལ་ལ་འབྱུལ་བར་འགྱུར་བས་འཕགས་པའི་
མཉམ་གཞག་མ་གཏོགས་ལོག་རྟོགས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལམ་ནས་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་
ནི། ལྷན་པོའི་གཏམ་ལོ། །

༡ <<ཆོ>><<ཞོལ>><<ཆ>> > > པའི་ཕྱིར།

༢ <<ཆོ>><<ཞོལ>> -

གཟུགས་སེམས་ཐུས་གཅིག་ན། སྤང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་པའི་ཐལ་བ་དེ་ལའང་
འདུག་པར་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་མཚུངས་སོ། །གཟུགས་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་
བཞག་པས་སྤང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ན། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་གཟུགས་དང་
སེམས་སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པས། མཚུངས་ལྷན་གྱི་འདུ་བྱེད་ལས་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལོག་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
མཚུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་གཙོ་བོ་འདྲེར་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ཀུན་
འགོ་ལྷ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་རྟོག་པ་ཐུས་ཐ་དད་དུ་མ་སྦྱེས་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་
དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ། དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང་། གང་ཟག་
གཅིག་གི་རྒྱད་དུ་མར་ཐལ་བ་ཡང་ལོག་མི་རུས་སོ། །འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། དེ་ཅུམ་ལས་མ་སྦྱོས་ཤིང་། དཔྱོད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་
དབྱད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་ཅན་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྷན་དང་། མ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྷན་ནོ། །དང་པོ་
ལ་སྦྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བཞི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་

དང་། སེམས་པ་དང་རེག་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སོ། །

མཚུངས་པར་ཞེས་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་ལྷ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་

མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གང་ཞིག །གང་རུང་གཅིག་མ་ཆང་ན། སེམས་
སེམས་བྱུང་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ནི།

ཅ་བ། ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནི་ཡིད་དང་། ཉོན་
མོངས་པ་བཞི་པོ་རྣམས་སོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་དེའི་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་པོ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་
མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(མ་རེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་)ནི།

ཅ་བ། རེས་འགའ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་
དགེ་བ་རྣམས་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་སོ། །

རེས་འགའ་ཞེས་ཏེ། དད་སོགས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བས་བསྐྱུས་པའི་
ཆགས་སོགས་སེམས་ལ་མཚུངས་ལྡན་རེ་འགའ་བ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་
གང་། རེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་)ལ་བཞི། ཆོར་བའི་བྱུང་པར་དང་། ཏུས་ཀྱི་བྱུང་
པར་དང་། རྣམ་པའི་བྱུང་པར་དང་། གོམས་པར་བྱས་པའི་བྱུང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། གནས་སྐབས་ལས་གླུར་པའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་བདེ་བའི་ཆོར་བ་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པའོ། ། ལྷག་བསྐྱེད་དང་ལྷག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་

༡ <<ཉེ>><<ཅ>> པའི་ནོ།

མ་ཡིན་པའི་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

གནས་སྐབས་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཆོར་བ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་སྐྱེས་ན། གནས་སྐབས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོར་བ་བདེ་བ་བྱུང་ན་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཞེས་དང་། གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཚུངས་ལྡན་ཤིང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དུས་ཀྱི་བྱུང་བར་)ནི།

ཆ་བ། རྒྱན་མི་འཆད་པར་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་ལུས་སེམས་དང་བཅས་པའི་དུས་ནས་ལོ། རྒྱན་ཆད་པའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ལོ། །¹

རྒྱན་ཞེས་ཏེ། དུས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་དུས་དང་། ལྷ་སྤྱིའི་བར་དུ་སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གིས་བར་ཆོད་པའི་མཚུངས་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(རྣམ་པའི་བྱུང་བར་)ནི།

ཆ་བ། ལྷ་རྩལ་ཏུ་བལྟས་པའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་སེམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་པལ་ཆེར་རོ། །ནང་དུ་བལྟས་པའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་པལ་ཆེར་རོ། །

ལྷ་རྩལ་ཅེས་ཏེ། རྣམ་པའི་བྱུང་བར་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་ལ་གཉིས་ཡོད་

1 <<ལེ>><<ལྷར>> -

2 <<ལེ>><<ལྷར>> བཞི།

དེ། སྤར་བཤད་པའི་ཐོས་བསམ་མ་གཏོགས། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སེམས་
སེམས་བྱུང་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་
རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིད།

བཞི་པ་། གོམས་པར་བྱས་པའི་བྱུང་པར་ནི།

ཆ་བ། འདྲིས་པའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་གིས། །མ་
འདྲིས་པའི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་དང་དེའི་འོག་མ་རྣམས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས། །

འདྲིས་པའི་ཞེས་ཏེ། གོམས་པར་བྱས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་
ཡོད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་བདག་འཛིན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་། སློབ་
པ་དང་མི་སློབ་པའི་རྒྱུ་གྱི་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཁ་ཅིག་
ཀྱང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། འཁོར་བར་འདྲིས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རིས་གྱིས་
བསྐྱས་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་ཐེན་
གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་གི་སློབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
རྗེས་ཐོབ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཁ་ཅིག་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་
བར་མ་འདྲིས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་། མཚུངས་ལྡན་ལ་མཁས་པའི་ལན་ཡོན་ལ་བྱི་བ་ནི།

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>> -

༢ <<རྒྱ>><<ཞེས>><<རྒྱ>> ཐོགས།

ཅ་བ། མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ལ་མཁས་པས་མན་ཡིན་ཅི་ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན།

མཚུངས་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། སེམས་ཅམ་ལ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་
པར་བྱང་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་སོ། །དེ་
ཤེས་ནས་^༡ བདག་ཚོར་བར་བྱེད་པ་དང་། ^༢ འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་དོ། །སེམས་པར་བྱེད་
དོ། །འདྲ་པར་བྱེད་དོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སོ། །རྣམ་པར་བྱང་ངོ་ཞེས་མཛོན་པར་
ཞེན་པ་སྤང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ལ་འཇུག་གོ། །

སེམས་ཅམ་ལ་ཞེས་ཏེ། མཐུན་པར་རྟོགས་པའི་མཚུངས་ལྷན་སོགས་ཤེས་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་གིས་སྟོང་པའི་སེམས་ཅམ་ལ། ཚོར་བ་སོགས་
དང་། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་
རྣམས་ཀྱི་མཚུངས་ལྷན་པ་ཡིན་པ་ཤེས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་ཚོར་བར་བྱེད་ཅེས་
སོགས་^༣ བདག་འཛིན་སྟོང་ཞིང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཛོང་སྟོམ་པ་ལ་
འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཛོང་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལྷན་པ་བཤད་པ་
ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། ལྷན་པ་གང་ཞེ་ན།

ལྷན་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ལྷན་པ་ལ་

༡ <<ཤེ>><<ཙོ>><<ལྷན>> ཅ།

༢ <<ཤེ>><<ཙོ>><<ལྷན>> དོ། ། <<ལྷན>> དེ།

༣ <<ཚོར>><<ཞོལ>> མོ། །

༤ <<ཆ་>><<ལྷ>> + ལ།

མཁས་པའི་པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མཚན་ཉིད་གྱིས་ནི་སྤྲ་བ་བཞིན་ནོ། །

མཚན་ཉིད་ཅེས་ཏེ། འདིར་ལྡན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དེས་རྟོགས་ཀྱིས་བསམ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། དབྱེ་བ་ ལ་གསུམ། ལྡན་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ས་པོན་གྱི་སྒྲོ་
ནས་ལྡན་པའི་དམིགས་བསལ་དང་། སྒྲེ་པོ་ཐ་ཤལ་གྱི་ལྡན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་ས་པོན་དང་ལྡན་པ་དང་། དབང་དང་ལྡན་པ་དང་། ཀྱན་ཏུ་
འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པའོ། །

རབ་ཏུ་ཞེས་ཏེ། ལྡན་པ་ཚོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་དེ། ས་པོན་དང་ལྡན་པ་
དང་། དབང་དང་ལྡན་པ་དང་། ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ ལ་གསུམ། ས་པོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། དབང་གི་སྒྲོ་
ནས་དང་། མངོན་གྱུར་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལྡན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རི་བ་ནི།

ཆ་བ། ས་པོན་དང་ལྡན་པ་གང་ཞེས།

ས་པོན་དང་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས། ས་པོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལྡན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བསྐྱན་པ་དང་། འདས་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ས་པོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མི་ལྡན་པ་དང་
ལྡན་པའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ ལ་ལྡན་ཚུལ་བཅི་བ་ནི།

ཆ་བ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་རབ་རྒྱུ་ལྡན་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། གཞུགས་དང་། གཞུགས་
མེད་པ་དང་རབ་རྒྱུ་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། སྐྱེ་
བས་འཛོལ་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ས་ལོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པའོ། །

འདོད་པའི་ཞེས་ཏེ། འདོད་པའི་རྟོན་ལ་ལྡན་ཚུལ་རྟོན་གང་ལ་ལྡན་པ་
དང་། ཚོས་གང་ལ་ལྡན་པ་དང་། སྒོ་གང་གིས་ལྡན་པ་གསུམ་གྱིས་བྱུང་པར་བྱེད་
ཚོས་དང་། དེས་བྱུང་པར་བྱེད་པ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟོན་འདོད་
ཁམས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པ་དང་། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དགེ་བ་རྣམས་། དེ་དག་གི་ས་ལོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། ཐོབ་བྱེད་ཚོས་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་བཅུ་བཞི་དང་། ཟག་མེད་
གཉིས་སུ་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །

གཞུགས་ཀྱི་རྟོན་ཅན་ལ་ལྡན་ཚུལ་བཙེ་བ་ནི།

ཆ་བ། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ནི། འདོད་པ་དང་རབ་རྒྱུ་ལྡན་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་ལོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པ་དང་ལྡན་
པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །གཞུགས་དང་རབ་རྒྱུ་ལྡན་པ་དང་གཞུགས་མེད་པ་དང་
རབ་རྒྱུ་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། སྐྱེ་བས་འཛོལ་
པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ས་ལོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པའོ། །

གཞུགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། གཞུགས་ཁམས་པའི་སོ་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
ས་ལོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྡན་ཞིང་། འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མ་
བཅོམས་པའི་ཕྱིར། མངོན་གྱུར་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། མངོན་གྱུར་འཛིག་

རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བཅོམས་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
དང་། དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་བྱའི་
ཆོས་དེ་དག་གི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ལ་ལྡན་ཚུལ་བཅི་བ་ནི།⁹

ཆ་བ། གཟུགས་མེད་པར་སྦྱེས་པར་གྱུར་བ་ནི། འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་
དང་། གཟུགས་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །གཟུགས་མེད་
པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། སྦྱེ་བས་
འཕྲོལ་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པའོ། །

གཟུགས་མེད་པར་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་མེད་པ་ཁམས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་ས་བོན་གྱི་སྒོ་ནས་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་གྱུར་དང་
ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་། རང་སའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ས་བོན་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། འདས་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ས་བོན་གྱི་སྒོ་ནས་མི་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཤེས་ཏུ་
བཤད་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་སོ་ཐོབ་པ་ནི། རྣམ་པ་གང་དང་གང་གི་གཉེན་སོ་བྱུང་
བ་དེ་དང་དེའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་གྱི། གང་གི་གཉེན་སོ་ས་བྱུང་བ་

9 <<ཐོ་>> བཅོམས་པ་ན།

དེའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པའོ།

ཁམས་གསུམ་པའི་ཞེས་ཏེ། འབགས་པ་སྟོབ་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་ལྡན་ཚུལ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ། གང་གི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ས་བོན་ཟད་པར་
སྤངས་པས་མི་ལྡན་ལ། གཉེན་པོ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པས་མི་ལྡན་
ལ།^੧ གཉེན་པོ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་ས་བོན་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དབང་གི་སྟོན་) ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། དབང་དང་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན།

དབང་དང་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། སྟོར་བ་ལས་ལྷང་བའི་དགེ་བའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་དང་། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། རྣམ་ཐར་ཐར་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་
དབང་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པའོ།

སྟོར་^੨ བ་ལས་ཞེས་ཏེ། སྟོར་ལྷང་གི་དགེ་བའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པ་ཞི་རགས་
གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་། འདས་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བདེན་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་། རྣམ་ཐར་བརྒྱུད་དང་། དབའ་བར་འགོ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་སོགས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་
གཞོ་གནས་དང་། སྤྱལ་ཤེམས་སོགས་ཆོས་ཅན། དབང་གི་ཚུལ་དུ་ལྡན་པ་ཞེས་བྲ།

੧ <<སྟོ>> -

੨ <<ཆོ>> <<ཞེས>> ཕྱིར།

སྟེ། སོ་ཐར་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྤོངས་^੧ སེམས་བཞིན་དུ། ས་ཐོན་ཡོད་ཅིང་མངོན་གྱར་
དུ་མེད་ཀྱང། མངོན་གྱར་དུ་སྦྱེད་འདོད་ན། འབད་བ་ཙམ་གྱིས་མངོན་གྱར་དུ་འབྱུང་
རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། མངོན་གྱར་གྱི་སྒྲོན་པ་ལྡན་པ་བཤད་པ་ ཤལ་བྱི་བཞི།

ཆ་བ། ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་གང་ཞིན།

ཀུན་ཏུ་ཞེས་སོ། །ཡན་ནི།

ཆ་བ། བྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་ལས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བའམ། བྱང་
དུ་བསྐྱན་བའམ། བྱང་དུ་མ་བསྐྱན་པ་ཡང་རུང་ཆོས་གང་དང་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་
དང་དེའི་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པའོ། །

བྱང་པོ་དང་ཞེས་ཏེ། ཆོས་དེ་དག་མངོན་གྱར་དུ་ཡོད་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་
དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལོ་བར་སྤྲའོ། །

གཉིས་པ་། ས་ཐོན་གྱི་སྒྲོན་པ་ལྡན་པའི་དམིགས་བསལ་ ཞི།

ཆ་བ། དགེ་བའི་ཙམ་ཆད་པ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ས་ཐོན་དང་ལྡན་པས་ལྡན་པ་
དང། ལྡན་པ་མ་ཡིན་ ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

དགེ་བའི་ཞེས་ཏེ། འོག་ལྟས་དགེ་ཙམ་ཆད་པའི་སོ་སྦྱེ་ཆོས་ཙན། དགེ་བའི་
ཆོས་ཀྱི་ས་ཐོན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུས། སྤར་ཡང་མཆོམས་
གྱུར་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། མངོན་གྱར་དང་མི་ལྡན་ཏེ། འོག་ལྟས་བཙམས་ནས་མངོན་
གྱུར་མེད་པའི་ཕྱིར།

੧ <<ཐོན>> སྤོངས།

੨ <<ཙམ་ཞི>> + ལ།

གསུམ་པ་། སྤྱོད་ཐ་ལལ་གྱི་ལྷན་པ་བྲེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ །ནི།

ཅ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཏན་དུ་ལྷན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་
བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་འདོད་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་བསྟོསྟེ། དེ་དག་ལ་ཐར་པའི་རྒྱ་
མེད་པའི་སྤྱིར་གཏན་དུ་སྟེ། རྒྱ་དང་མི་ལྷན་པ་ལོ། །

ཀུན་ནས་ཞེས་ཏེ། ལོག་སྤེད་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་
གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་གཏན་དུ་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐར་པའི་
རིགས་ཆད་པའི་སྒྲོན་ས། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
བྱིར། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། འདིར་རིགས་ཆད་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པར་མཛད་ཅིང་། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱི་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་སྤྱི་ཇི་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟུབས་པ། བསྟན་བཅོས་འདི་དང་དེ་གཉིས་ཀ་སེམས་ཅོམ་
པའི་རང་ལུགས་སུ་འཆད་པ་ནི། ཞིབ་རུ་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་
བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་བྱིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་། ལྷན་པ་ལ་མཁས་པའི་མན་ཡོན་ །ལ་རི་བ་ནི།

ཅ་བ། ལྷན་པ་ལ་མཁས་པས་མན་ཡོན་ཅི་ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན།

ལྷན་པ་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་བ་དང་འགྲིལ་བ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འཕེལ་བ་
དང་འགྲིལ་བ་ཤེས་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་སྤུན་སུམ་ཆོག་པ་པལ་སྤྱད་པ་གང་ལ་ཡང་
གཅིག་རུ་དེས་པར་འདུ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་གྱི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
དང་། ཁོང་ཁོ་བ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། དངོས་དང་རྒྱུད་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ལྷན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རོས་བསམ་གྱིས་མི་
རྟག་པ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ཏེ། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་
ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་ནས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་ཤེས་ཤིང་། ལུས་ཡོངས་སྟོང་
སོགས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལུན་ཆོགས་འབྱོར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱུད་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་
དུ་ངེས་པར་མི་འཛིན་པར། ལུན་ཆོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། རྒྱུད་པ་ལ་ཁོང་ཁྱོས་སྤངས་
ནས་ཐར་པ་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིབ། །

རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྦྱོལ་རོ་རྣམས། །བདག་འཛིན་ཟད་པར་བྱེད་པའི་
ཐབས་ཀྱི་མཆོག། ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་གངས་དང་གོ་རིམས་དང་། །མཆོན་ཉིད་ཀྱན་
ལས་བདུས་པ་ལེགས་པར་བཤད། །

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བ། ཆོས་མཛོན་པ་ཀྱན་ལས་བདུས་པ་ལས། མཆོན་ཉིད་ཀྱན་ལས་བདུས་པ་ཞེས་

བྱ་བ་སྟེ། ཀྱན་ལས་བདུས་པ་དང་པོའོ། ། །བམ་པོ་གསུམ་པ།

དམ་པའི་ཆོས་མཛོན་པ་ཀྱན་ལས་བདུས་པ་ལས། མཆོན་ཉིད་ཀྱན་ལས་
བདུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་མཛོན་རྒྱ་མཆོའི་སྟོང་
པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཀྱན་ལས་བདུས་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ། ། །བམ་པོ་གསུམ་པ།

ལེའུ་གཉིས་པ་བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་
བ་གཙོ་བོར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་དང་། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེང་
པ་རྣམས་ཐོས་པས་མ་སྟོམ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་འདྲུག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཆོས་རྣམ་
ངེས་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ངེས་
པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་སྐྱར་ཏེ་བཤད་པ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་
དང་། བས་ཀྱི་ཚོལ་བ་ཆར་གཙོད་པ་སོགས་འབེལ་གཏམ་གྱི་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་
རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལེའུ་འགྲུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
སྤྱི་ཡོད་བྱེད་པ་དང་། བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་བྱེད་ཐུག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དེ་བཞི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། འཕྲོག་པ་རྣམ་པར་
ངེས་པ་དང་། འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པའོ། །

བདེན་པ་ཞེས་ཏེ། མཁས་པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
ཀྱི་གཙོ་བོ་བཞི་ཡོད་དེ། བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། བདེན་པ་རྣམ་དེས་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ །ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་
མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། བདེན་པ་རྣམ་པར་དཔེས་པ་གང་ཞེ་ན།

ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བདེན་པ་རྣམ་པར་དཔེས་པ་གང་
ཞེན་ཞེས་པའོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དག་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། གུན་འབྱུང་བ་
དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་སྟོ། །

འཕགས་པའི་ཞེས་ཀྱི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། བཞིར་གྲངས་དེས་
ཀྱི། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་སྤྱག་གུན་གཉིས་དང་། འཁོར་
བ་ལས་ལྷོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་འགོག་ལམ་གཉིས་སུ་དཔེས་པའི་བྱི་བ་

གཉིས་པ་། (སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་) །ལ་བཞི། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། གུན་འབྱུང་
དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཚན་གཞི་
དང་། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཞན་བཤད་པ་དང་། འབྲུག་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་
དང་། རྒྱས་བཤད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་ཆོག་དོན་དང་། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན།

སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྟེ་བ་དང་། སྟེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །

དེ་ནི་ཞེས་ཏེ། རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། གང་སྐྱེ་བ་
སེམས་ཅན་འགྲོ་བ་རིགས་ལྡན་བསྐྱེད་པ་དང་། གང་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས་སེམས་ཅན་
གནས་པའི་རྟོག་མ་ཟིན་པའི་འདུ་བྱེད་སྟོན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་། ཞི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་
པའི་སྐྱོ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་ནི། རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་
དང་། གཙང་བ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་དང་།

ཀུན་འབྱུང་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ། རྒྱལ་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། མི་
མ་ཐུན་པ་རྒྱར་འཛིན་པའོ། །ཕྱི་མ་ལ་ཡང་། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱས་པ་དང་། གཞན་གྱི་
སྒོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་དང་། རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བར་
འཛིན་པའོ། །

འགོག་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ནི། རྒྱལ་བསྐྱེད་ཟད་པའི་ཐར་པ་མེད་པར་
འཛིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་
འཛིན་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་བདག་གྲུ་ཞོ་མ་པའི་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། རྒྱལ་བསྐྱེད་
སྐར་མི་སྟོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐར་པ་མེད་པར་འཛིན་པའོ། །

ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་བཞི་ནི། ཐར་ལམ་མེད་སྐྱམ་པ་དང་། བདག་མེད་
བསྐྱོམས་པ་ལམ་ངན་པ་ཡིན་སྐྱམ་པ་དང་། བདག་བསྐྱོམ་པ་ཐར་ལམ་ཡིན་སྐྱམ་པ་
དང་། རྒྱལ་བསྐྱེད་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཐར་ལམ་མེད་སྐྱམ་དུ་འཛིན་
པའོ། །

དེ་དག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། མི་

རྟག་སྟེ། རེས་ལག་འཕྲེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་
བའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉོང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བ་བ་པོའི་བདག་
དོན་གཞན་གྱིས་དབེན་བའི་ཕྱིར། བདག་མེད་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་ །དུ་མ། གཞན་དབང་
ཅན་ཡིན་བའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་བདེན་བའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་རིགས་པས་བསྐྱབས་ནས། ཀྱན་
འབྱུང་སྒོར་རུས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་འགོག་རུས་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་
འགགས་པ་མངོན་དུ་བྱ་རུས་སུ་ཆད་མས་རྟོགས་ནས། མི་རྟག་སྟེགས་བཅུ་དྲུག་
རྟོགས་བའི་ལམ་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲོ་མ་བ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །

འདི་དག་གི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དང་། བདེན་བ་བཞི་དང་། ཐར་བ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་དངོས་པོ་སྒྲོ་བས་ཁྱེད་གས་ཀྱི་རིགས་པས་སྐྱབས་པོ་བའི་ཚུལ་
ནི། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་། ཆད་མ་རྣམ་རེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་བ་ལས་
ཤེས་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། རྒྱས་བཤད་ །ལ་གཉིས། གང་སྟེ་བ་བཅུད་ཀྱིས་བསྐྱབས་བའི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་འགོ་བ་རིགས་ལྷ་བཤད་བ་དང་། གང་དུ་སྟེ་བའི་གནས་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་
བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། སེམས་ཅན་སྟེ་བ་བཤད་ཞེན།

སེམས་ཅན་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། དུད་འགྲོ་རྣམས་དང་། ཡི་དུགས་རྣམས་

དང་། མི་རྒྱུས་ས་དང་། ཤར་གྱི་ལུས་ལས་གས་དང་། ལུབ་གྱི་བ་ལང་སྒྲོད་དང་། འཇ་མ་
བྱ་སྒྲིང་དང་། བྱང་གི་སྒྲུ་མི་སྒྲུབ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་པའི་འེས་གྱི་ལྷ་རྒྱུས་ས་དང་། ལུས་
ཚུ་ཆ་གསུམ་དང་། འཕྲུལ་བྲལ་དང་། དགའ་ལྷན་དང་། འཕྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་
དབང་བྱེད་དང་། ཆངས་འེས་དང་། ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཆངས་ཆེན་
དང་། འོད་རྒྱུད་དང་། ཆད་མེད་འོད་དང་། འོད་གསལ་དང་། དགེ་རྒྱུད་དང་། ཆད་མེད་
དགེ་དང་། དགེ་རྒྱུས་དང་། སྤྱིན་མེད་དང་། བསོད་ནམས་སྦྱེས་དང་། འབྲས་བྱ་ཆེ་
དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། མི་ཆེ་བ་དང་། མི་གཏུང་བ་དང་། གྲུ་ལོ་
སྤང་དང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་དང་། འོག་མིན་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་
དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྦྱེ་མཆེད་དང་། འདུ་
ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་སྦྱེ་བའོ།

སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། བཅུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་དུ་མ་
ཡོད་དེ། འདོད་པའི་གནས་རིགས་ཉི་ཤུ་འཕམ། སོ་རྒྱལ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་གནས་
རིགས་བཅུ་བདུན་ནམ་བཙོ་བརྒྱད་དང་། གཟུགས་མེད་རིགས་བཞི་ལྔ་སྦྱེས་པའི་
སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་བྱིད།

སོ་རྒྱལ་ནི། ཆ་དཔྱལ་དང་། ཁང་དཔྱལ་བརྒྱད་བརྒྱད་དང་། སྤྱིང་བཞི་དང་།
སྤྱིང་ཐུན་བརྒྱད་དང་། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་གནས་གཞན་རྒྱལ་དང་། ཉི་ཆེ་བ་དང་ཉི་
འཁོར་པའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་སོ། །ལྷ་མ་ཡིན་དང་། ཡི་དུགས་དང་། དུད་
འཁོར་རྣམས་ནི། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷན་ཅིག་^༡རྒྱ་བའི་བྱིད། གནས་གཞན་མེད་པར་བཤད་

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>> ལྷག

ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཏུ། དུད་འགྲོའི་གནས་ཀྱི་ཙ་བ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་ཙ་བ་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིའི་འོག་དབག་ཆད་ལྔ་བརྒྱ་^༡ བཅད་པ་ན་གནས་པར་བཤད་དོ། །

དན་སོང་གསུམ་ནི། ན་ར་ག་ཞེས་པ། རྒྱ་ག་ཆགས་པའམ། དགའ་བ་ཡིན་པ་དེ་ནས་བཀག་པས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དགའ་བ་མེད་པར་བྱེད་པས་དཔུལ་བ་དང་། བྲེ་ཏ་ཞེས་པ། བཀྲེས་སྒྲོམ་གྱིས་ཉེན་པས། བཟའ་བཏུང་མཐོང་བའི་སྒྲོགས་སུ་ཡིད་མ་ལྡོག་པར་འགྲོ་བས་ཡི་དྭགས་སོ། །དུད་འགྲོ་ནི། སལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མི་ལྟར་འགྲུང་སྟེ་མི་འགྲོ་བར་དུད་དེ་འགྲོ་བས་དེ་ལྟར་བཏགས་སོ། །དེ་དག་གི་གནས་དང་སྤྱག་བསྐལ་དང་ཆེ་ཆད་སོགས་རྣམས་འབྱོར་བའི་སའི་དངོས་གཞི་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱིས། མི་དང་། འདོད་པའི་ལྟ་རིགས་ཀྱག་ནི། ཀྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་སོགས་སོ། །

གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལྟའི་རིགས་གསུམ་གསུམ་དང་། བཞི་བ་ལ་སོ་སོ་སྟེ་པོའི་གནས་གསུམ་དང་། འཕགས་པའི་ལྟ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །བཙོ་བརྒྱད་པ་ནི། དེའི་གོང་ན་སྤྱད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་བཞུགས་པའི་གནས་གཞན་མ་རིགས་^༢ ལྟ་འདས་ནས། དབང་སྤྱག་ཆེན་པོའི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

ཀྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་དེར་སྟེ་བས། ཀྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་དང་། ལྟ་རིགས་མི་འདྲ་བ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་ཡོད་པས། སུམ་ཅུ་

༡ <<སྟེ>> བརྒྱས།

༢ <<སྟེ>> གཙང་མའི་རིགས། <<སྟེ>> གཙང་མའི་སྟེ།

ཅ་གསུམ་པ་སྟེ། འཛིག་ཏེན་པ་ལ་གྲགས་པ་ནི། རྩོམ་ལྷ་བརྒྱད་དང་། ཉི་མའི་བྱ་བ་ཅུ་གཉིས་དང་། དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག། ར་སྐར་གྱི་བྱ་གཉིས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་གྲགས་པ་ནི། ཁོང་ཁྲེང་གི་སྟོགས་བཞི་ན། འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ལྷ་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་སྟུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། དབུས་ན་ལྷ་འདྲེ་དབང་པོ་གནས་པ་དང་སོ་གསུམ་སོ། །ཡང་གནས་སོ་གསུམ་དང་། འོངས་སྟོང་སོ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་བཏགས་སོ། །གཞན་རྣམས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །

བསམ་གཏན་སྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དག་ཅིང་ཆངས་པ་རྣམས་དེར་སྐྱེ་བས་ཆངས་འཇགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་པ་དང་། ཆངས་པ་གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བས་བྱི་མ་གཉིས་སོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བ་རྣམས་ནི། འོད་ཀྱི་ཁྱོན་རང་འོད་འཕེལ་བས་རབ་དུ་བྱེ་བས་འོད་རྒྱུང་སོགས་སོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བ་རྣམས་ནི། ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་དགོ་བར་བཏགས་པས་དེ་འཕེལ་བས་རབ་དུ་བྱེ་བས་དགོ་རྒྱུང་སོགས་སོ། །

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་འོག་མ་གསུམ་ནི། ས་གཞི་སྤྱིན་ཆགས་པ་ལྷ་བྱ་མེད་པས་སྤྱིན་མེད་དང་། བྱམས་པ་ལྷ་བྱ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་མཆོག་ལས་སྐྱེས་པས་བསོད་ནམས་སྐྱེས་དང་། གནས་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གཞན་ལས་འབྲས་བྱ་ཆེ་བས་འབྲས་བྱ་ཆེ་ཡོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམ་འཇུག་སྟོམ་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། བསམ་གཏན་སྟེལ་མ་བསྟོམ་པ་ཤས་རྒྱུང་།

༡ <<ཆོ>> ཁྱོན་

༢ <<ཆོ>> <<ཞེས་>> - <<ཆོ>> བརྒྱད།

༣ <<སྟུ>> དང་།

བ་དག་དེར་སྐྱེས་བས་མི་ཆེ་བ་དང་། འགྲོད་བ་མེད་བས་མི་གདུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཞི་
 ཞིང་མིག་སྤར་མཛེས་བས་གྲོ་ཞོམ་སྤང་དང་། མཛོང་བ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་བར་དག་བས་
 ཤིན་ཏུ་མཛོང་དང་། རྒྱ་ཞིང་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས། གཟུགས་ཅན་གྱི་
 གནས་གང་གི་ཡང་འོག་ཏུ་མ་གྱུར་བས་འོག་མིན་ཏེ། འདི་དག་གྲང་སྤྱོད་བཤད་པ་ཅུ་མ་
 མོ། །

གཟུགས་མེད་རིགས་བཞི་ནི། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྤྱོམ་བ་དང་། རྣམ་
 ཤེས་དེ་ཉིད་གྲང་མཐའ་ཡས་སོ་སྤྱོམ་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་བརྒྱུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་
 སྤྱོམ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་བྱག་རྩ་ལྟ་བུ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཀྱུན་
 ཏུ་སྒྲོངས་པའོ་སྤྱོམ་བ་ཏུ་གཟུགས་སོགས་ལས་ཆགས་བྱལ་བསྒྲོམས་བ་དག་དེར་སྐྱེ་
 བའི་སེམས་ཅན་རིགས་བཞི་ལོ། །

གཉིས་པ་། གང་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྒྲོང་གི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ་། ལ་ངི་བ་ནི།

ཆ་བ། སྐྱེ་བའི་གནས་གང་ཞེན།

སྐྱེ་བའི་གནས་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་བསྟན་པ་ནི།

ཆ་བ། སྒྲོང་གི་འཛིག་རྟེན་ཏེ།

སྒྲོང་གི་ཞེས་སོ། །བཤད་པ་ལ་འོག་གཞིར་གནས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
 གནས་དང་། གནས་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། སྒྲོང་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་
 ཆུ་ལ་དངོས་སྒྲོས་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནི་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་བརྟེན་ཏོ། །རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་

༡ <<སྐྱེ>> ཞིང་།

༢ <<སྐྱེ>><<ཞེན>> སྤྱོམ་གས།

ནི་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལོ།

ཆུང་གི་ཞེས་ཏེ། ཆུང་གི་བྱང་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ལས་
ལས་གྱུར་ནས་བྱང་ཞིང་། དངོས་སུ་ཆུང་དཔལ་བྱ་དང་འཇམ་པོ་ལས་ཁ་དོག་སྡོ་སྡོ་
དཀྱིལ་ས་ཆུམ་པོ་སྡོང་གསུམ་གྱི་སྡོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་ཅམ་པ་
འོག་གཞིར་གནས་པ་དང་། ཡང་སྡོ་ན་གནས་པའི་ཆུང་གླིང་བཞི་རི་རབ་དང་བཅས་
པའི་མཐའ་སྡོར་དུ་གནས་པའི་ཆུང་དཀྱིལ་དང་། དེའི་སྡོང་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡོ་
མ་ཐུན་གྱི་ལས་ལས་གསེར་གྱི་སྡོང་པོ་ཅན་གྱི་སྡོ་ཆགས་པ་ལས་ཆར་པ་པ་ལས་
ཆུང་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་ཏེ་གོ་བར་ཟད་དོ།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་)ལ།

ཆ་བ། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནི་རི་རབ་དང་གསེར་གྱི་རི་བདུན་དང་། གླིང་བཞི་
དང་། བར་གྱི་གླིང་བརྒྱད་དང་། འན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྤེའི་རྒྱ་མཚོ་དང་། རི་རབ་གྱི་
པར་རིམ་དང་།

སའི་ཞེས་ཏེ། རི་རབ་སོགས་སོ།

གསུམ་པ་(གནས་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཆུམ་ཆེན་བཞིའི་རིས་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་གནས་གཞན་རྣམས་
དང་། ཁོར་ཡུག་གི་རི་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་གཞལ་མེད་ཁར་རྣམས་དང་། འཐབ་བྲལ་
དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འཕྱུལ་དགའ་དང་། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་
དང་། གཞུགས་ན་སྡོང་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་གཞན་དག་དང་། སེམས་

ཅན་དཔུལ་བ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་གཞན་དག་དང་། ཆ་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་
རྣམས་དང་། བྱང་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། ཉི་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་
དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། རུང་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲུགས་དེ་དག་ཁ་ཅིག་གི་གནས་གཞན་
རྣམས་དང་།

ཀླུ་ཆེན་ཞེས་ཏེ། ས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་གཞན་གཉིས་དང་། རྣམ་
མཁའ་ལ་གནས་པའི་འདྲོད་ལྗེའི་གནས་གཞན་བཞི་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་གནས་
གཞན་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མཛོ་རིས་ཀྱི་གནས་གཞན་
དང་། དཔུལ་བ་དང་། རུང་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲུགས་ཀྱི་གནས་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གི་
གནས་གཞན་རྟོ། །

བཞི་པ་། རྟོང་གསུམ་དུ་འཛིག་པའི་རྩལ་དངོས་རྫོས་ཏེ་བཤད་པ་ ལ་གསུམ། རྟོང་གསུམ་
པའི་འཛིག་རྟེན་རྫོས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་འཛིག་ཆགས་དུས་མཉམ་པར་བསྟན་
པ་དང་། དཔེ་དང་དོན་གྱིས་ཤར་ཕྱོགས་ལ་མཆོན་ཏེ་ཕྱོགས་བརྒྱའི་འཛིག་རྟེན་མཐའ་
མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཉི་མ་རྣམས་པར་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་རྩ་ཞིང་ཕྱོགས་སྦྱང་པར་བྱེད་པའི་སྟེང་པ་དེ་
སྟེང་ནི་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་ན། རྒྱ་བ་སྟོང་དང་། ཉི་མ་སྟོང་དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་
སྟོང་དང་། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་སྟོང་དང་། འཛམ་གུ་གླིང་སྟོང་དང་། ལུས་ཀྱི་བ་ལང་
སྟོང་སྟོང་དང་། བྱང་གི་རྒྱ་མི་སྟན་སྟོང་དང་། ཀླུ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་དང་། ལུས་
ཏུ་ཅགས་སྟེང་དང་། འཕགས་བྱེད་དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འཕྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་

དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་གཞན་སྟོང་དང་། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་
གཞན་སྟོང་པོ་འདི་ནི་སྟོང་སྤྱི་ལུང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་སྤྱི་ལུང་གི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་གཉིས་པ་བར་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་གང་ཡིན་པ་འདི་
ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་
ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་ཁོར་ལུག་ཆེན་པོས་ཀུན་རྒྱ་བསྐྱོར་རྟོ། །

ཉི་མ་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་བ་སྟོང་ནས་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་གཞན་སྟོང་
ལ། སྟོང་སྤྱི་ལུང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་རེ་རེ་ནས་བགྲངས་པའི་སྟོང་
ལ། སྟོང་གཉིས་པ་བར་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་རེ་རེ་ནས་བགྲངས་པའི་
སྟོང་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོར་ལུག་
ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་བསྐྱོར་བའོ། །

གཉིས་པ་། དེ་དག་འཛིག་ཆགས་དུས་མཉམ་བར་བསྐྱེད་པ་ །ནི།

རྩ་བ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ནི་མཉམ་དུ་འཛིག་ཅིང་
འཆགས་སོ། །

སྟོང་གསུམ་གྱི་ཞེས་ཏེ། དེ་དག་འཛིག་ཆགས་སྐྱེ་བྱི་མི་འབྲ་བར་རེས་འཛོག་
རྒྱ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཉམ་དུ་འཛིག་ཅིང་ཆགས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། དཔེ་དང་དོན་གྱིས་ཤུགས་ལ་མཆོད་ཏེ་ཤུགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་མཐའ་མེད་བར་བསྐྱེད་
པ་ །ནི།

རྩ་བ། འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་ན་ཆར་གྱི་རྒྱན་གཉའ་གིང་ཅམ་འབབ་ན། བར་སྐྱང་ལ་ཆར་གྱི་
རྒྱན་འབབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་དང་། མཆོམས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཤུགས་ཤུགས་ཀྱི་

འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འཛིག་པ་དང་འཆགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་དང་། མཚམས་མེད་དེ་
གཞན་དག་ནི་འཛིག་གོ། གཞན་དག་ནི་ཞིག་ནས་འདུག་གོ། གཞན་དག་ནི་འཆགས་
སོ། གཞན་དག་ནི་ཆགས་ནས་འདུག་གོ། ཤར་ཕྱོགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་བརྩ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་། ལྷག་བསྐལ་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དོན་བསྟུ་བ་ །ནི།

རྩ་བ། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་འདི་
མཐའ་དག་ནི་སྟུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ལོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་ཞེས་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྣོད་བརྩད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དེ་དག་
ཆོས་ཅན། ལྷག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་
གིས་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བརྩད་དང་སྣོད་ལས་ཉོན་གྱི་རྣམ་
སྟོན་དང་བདག་འབྲས་མི་འདྲ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། དབང་གིས་བྱུང་
བ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ལ་གསུམ། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྟུག་བདེན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེའི་རྒྱ་
དང་། རྟོག་གོ་བ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྣོད་ལྷལ་མ་ཡིན་པར་
བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་ལ། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི་སྤྱུག་པསྤུལ་གྱི་པདེན་པ་མ་
ཡིན་པར་བརྟུན། དེ་དག་ལས་དང་ཚོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན། ལས་དང་ཚོན་
མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི།

ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞེས་ཏེ། འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ཡིན་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
བདེན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་
སོགས་ཆོས་ཅན། སྟུག་བདེན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་བཟུངས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་རྒྱ་ལས་མ་སྟེལ་པའི་བྱིང།

གཉིས་པ་ (ཐེ་མུ་) བོ།

ཆ་ལ། ལྷོན་ལམ་དང་དགེ་བའི་ཅུ་བའི་དབང་གིས་ལྷུང་བ་དག་གོ།

སྒོ་ཆ་ལམ་དང་ཞེས་ཏེ། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ལྷ་མེད་དང་མི་མ་སྤུན་གཤིང་ལྷ་ལས་
ལྷ་དང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དབང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ཆ་གྱི་སྒོ་ཆ་ལམ་དང་། བག་བ་
མེད་གཤིང་དག་གཤིང་རྩ་བའི་སྒོ་བས་ལས་ལྷ་དང་གཤིང་ཕྱི་དུ།

གཤམ་པ། རྟོག་གི་པ་དང་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་གནུ་པ་རྒྱལ་པ་གི་ཁྱོད་ལྷུང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་)

912

ཆ་ལ། དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པར་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲོ་དེ་ཡུལ་ཡིན་པའི་མིར་ལྟེ་
བའི་གཞུང་འདི་དག་ནི་བསམས་ཀྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་བསམས་གཏན་པ་རྒྱུ་སྟེ།
བསམས་གཏན་གྱི་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་ན། རྟོག་ཤོ་པ་རྒྱུ་སྟེ། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་སྟེ།
གྲུ་ཅི་དགོས།

དེ་ལྟ་བུ་ན་ཞེས་ཏེ། ཀླུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་བ་དེ་བས་ན།^੧ དེ་དག་གི་ཀླུ་
དང་སྐྱེད་ཚུལ་དང་འཇིག་ཆགས་ལ་སོགས་བརྟོག་གི་བ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་བསམ་
གཏན་བ་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉག་
གཅིག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱེད་ཡུལ་^੨ ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད་ལ་གཉིས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བརྒྱད་དུ་སྡེ་སྡེ་བཤད་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་
བརྒྱད་དང་གསུམ་པན་ཚུན་འདུས་པའི་ཚུལ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་གཉིས་སུ་
གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཆོན་
ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་སྐྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །རྒྱ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །ན་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལོ། །འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །མི་སྤྱག་བ་དང་སྤྱད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །སྤྱག་བ་
དང་བྲལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །གང་འདོད་པ་བཅའ་ཏེ་མ་རྟེན་བ་དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལོ། །མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་སོ་ལྟ་བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །

ཡང་སྐྱེ་བའི་ཞེས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་
ནས། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་སོ་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་)ལ་བཞི། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་བ་དང་། རང་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཕྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། གནས་ངན་ལེན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །དང་པོ་ནི།

੧ <<ཀླུ>><<ཞེས>> རྣམ།

੨ <<ཀླུ>><<ཞེས>> + མ།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཞེ་ན། རོག་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉིད་དང་། དེ་ལས་

གཞན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ཇིས་ལན་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ལ། རོག་མ་ནམས་ལ་
ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལས་ཉོན་གྱིས་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཞེས་བྱ་
སྟེ། མངལ་དུ་རོག་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་། ཉ་བ་དང་ཆ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་
གྱི་གནས་སྐྱུ་གྱུར་ཅིང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་ལྟར་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བར་དུ་
བྱས་ཏེ། ཆོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྷན་བ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་
དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཡིན་བ་དང་། མི་འདོད་བ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བ་པའི་ཆོས་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཉན་ལ་བཞེན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ །ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཆ་བ་ལ་སྐྱུག་
བསྐྱེད་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ཆ་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཞེ་ན། ཉ་ཆོད་གྱུར་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ཆ་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། ཉ་ཆོད་གྱུར་པའི་སྐྱོན་ས་
གཞུགས་བཟང་པོ་དང་མཐུ་སྟོབས་དང་དབང་པོ་དང་། ལུས་ལ་ལོངས་སྟོད་བ་དང་ཆེ་
ཉམས་པ་ལས་ཐེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ནི།

༡ <<ལ>> <<སྐྱེ>> <<ཙ>> རོག་པའི་

༢ <<ལས་ཤིས་ཆེ་བ>> ཉན་(༡༡༣)འདི་མངལ་ཆེ། བསྐྱེད་ཞེས་བྱུང་།

༣ <<ཆ་བ>> ལ། <<སྐྱུ>> པའི་

༤ <<སྐྱུ>> བསྐྱེད་

༥ <<ཆོར>> -

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་ཞེ་ན། ཁམས་གྲུར་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་ཅིང་ཁྱི་ཕྱིར་རོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ཁམས་འགྲུར་བའི་སློན་ས་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགྲུར་བ་
དང་། སྤྱད་པ་སྤྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་གས་ཆེར་འཕེལ་ཞིང་། དེ་ལ་གནས་པ་
དང་། ལུས་ཡིད་རྒྱུ་འོང་བ་འདོད་བཞིན་རྒྱུ་དུ་མེད་པ་དང་། ཡིད་རྒྱུ་མི་འོང་བ་
མི་འདོད་བཞིན་རྒྱུ་དུ་དགོས་པ་དང་། སློག་གི་དབང་པོ་དང་བྲལ་བར་འགྲུར་
བས་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(འཆི་བའི་སྤྱད་པ་སྤྱད་)ཅི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་འཆི་བ་སྤྱད་པ་སྤྱད་ཞེ་ན། སློག་གྲུར་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་ཅིང་ཁྱི་ཕྱིར་རོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །འཆི་བ་སྤྱད་པ་སྤྱད་ཞེས་བྱ་སྟེ། འོང་ས་སློང་སྤྱད་པ་
དང་། ཅ་འཛིང་སྤྱད་པ་དང་། འཁོར་སྤྱད་པ་དང་། ལུས་སྤྱད་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། འཆི་
བའི་སྤྱད་པ་སྤྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བྲག་པོ་སློང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ཕྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱད་པ་སྤྱད་)པ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མི་སྤྱད་པ་དང་
མཛད་པའི་སྤྱད་པ་སྤྱད་ཅི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྤྱད་པ་དང་མཛད་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་ཞེ་ན། མཛད་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་ཅིང་ཁྱི་
ཕྱིར་རོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། དག་མི་སྤྱད་པ་དང་མཛད་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་ཞེས་བྱ་སྟེ། མི་སྤྱད་
པ་དང་མཛད་པའི་སློན་ས་སྤྱད་པ་སྤྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་འཕེལ་བ་དང་། ཆད་བས་བཅད་
དོགས་འཇིགས་པ་དང་། ཆོག་རན་པའི་སློན་ས་སྤྱད་པ་སྤྱད་འཇིགས་པ་དང་། ཉམ་ང་

བཞིན་ཏུ་འཆི་བས་འཇིགས་པ་དང་། ཆོས་དང་འགལ་བ་བྱས་པས་རན་འགྲོར་སོང་
དོགས་ནས་འཇིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སྐྱག་པ་དང་བྲལ་བ་སྐྱག་བསྐྱལ་)ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱག་པ་དང་བྲལ་བ་སྐྱག་བསྐྱལ་ཞེན། བྲལ་བ་སྐྱག་བསྐྱལ་ཉིད་ཀྱི་

ཕྱིར་རོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། སྐྱག་པ་དང་བྲལ་བ་སྐྱག་བསྐྱལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་
བས་ཡིད་ལ་སྤྲ་རན་བྱེད་པ་དང་། རག་ཏུ་སྟེ་སྐྱགས་འདོན་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་
ཡུལ་ལ་གཞོད་པ་དང་། ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཅན་ཞིང་འདོད་པས་གཏུངས་པ་
དང་། འོངས་སྟོད་མ་ཆང་བས་སྐྱག་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(གང་འདོད་པ་བཅའ་ཏེ་མ་རྟེན་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་)ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་གང་འདོད་པ་བཅའ་ཏེ་མ་རྟེན་པ་དེ་ཡང་སྐྱག་བསྐྱལ་ཞེན། རེ་བ་

འབྲས་བུ་མེད་པ་སྐྱག་བསྐྱལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། སྐྱག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་
ལ། ཁྱད་པར་ནི། སྤྲ་མ་བྱལ་ཅིན་དང་བྲལ་བས་སྐྱག་བསྐྱལ་དང་། འདི་ནི་ད་དུང་མ་
བྱལ་བས་སྐྱག་བསྐྱལ་བའོ།

བཞི་པ་(གནས་རན་ལེན་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་)ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་སྐྱག་བསྐྱལ་ཞེན། གནས་རན་

ལེན་སྐྱག་བསྐྱལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།

ཅིའི་ཕྱིར་མདོར་ན་ཞེས་སོ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྷ་ཆོས་ཅན། སྐྱག་བསྐྱལ་

ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྣོད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་འགྲུར་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྣོད་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། སྤྱག་བསྐྱེད་བརྒྱན་དང་གསུམ་པོ་ཚུན་འདུས་པའི་ཆུལ་ལ་སྤྱག་དང་བརྒྱན་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆུལ་དང་། དངོས་ཀྱི་དོན་རྟོ་དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་དག་ནི་བརྒྱན་ཡིན་ཡང་སྤྱག་ཏུ་འགྲུར་རོ། །སྤྱག་ཡིན་ཡང་བརྒྱན་ཏུ་འགྲུར་ཏེ། དོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། འགྲུར་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ལྷན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། བྲལ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། རེ་བ་འབྲས་བྱ་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། གནས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །

དེ་དག་ནི་ཞེས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་བརྒྱན་པོ་དེ་དག་སྤྱག་ཏུ་འདུ་ཤིང་། སྤྱག་བརྒྱན་ཏུ་འགྲུར་ཏེ། ཆ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་གསུམ་ན་ཆོད་གྱུར་བ་དང་། ཁམས་གྱུར་བ་དང་། རྣོག་གྱུར་པས་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཆ་བ། བར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉིད་གསུམ་གསུངས་ན། ཅི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉིད་གསུམ་པོ་དག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ནས་པ་བརྒྱན་བསྐྱེད་སམ། སྤྱག་བསྐྱེད་ནས་པ་བརྒྱན་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉིད་གསུམ་བསྐྱེད་པེ་ན།

༡ <<ཆོ་>><<ཞེས་>> + མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྣོད་དང་།

༢ <<ཆོ་>><<ཞེས་>> དང་།

༣ <<ཆོ་>><<ཞེས་>> ཞིང་།

གང་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱུས་ཏེ། སྐྱེ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། ཇ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
དང་། ཉ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། ཏེ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། མི་སྐྱུག་པ་དང་སྐད་པའི་
སྐྱུག་བསྐྱེལ་གང་གསུངས་པ་འདིས་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཉིད་ཡོངས་སུ་
བསྐྱེན་རྟོ། །སྐྱུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། གང་འདོད་པ་བཅའ་ཏེ་མ་རྟེན་པ་
དེ་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་འདིས་ནི་འགྱུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཉིད་
ཡོངས་སུ་བསྐྱེན་རྟོ། །མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤྱང་པོ་ལྟ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་འདིས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྐྱེན་རྟོ། །

གཅིག་གིས་ཞེས་ཏེ། སྐྱུག་བསྐྱེལ་བརྒྱུད་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གསུམ་པན་ཚུན་
གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱུས་ཏེ། སྐྱེ་ཇ་ན་འཆི་དང་། མི་སྐྱུག་པ་དང་སྐད་པའི་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་རྣམས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་བསྐྱུས། སྐྱུག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་
འདོད་པ་བཅའ་ཏེ་མ་རྟེན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། འགྱུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། ཉེར་ལེན་
གྱི་སྤྱང་པོ་ལྟ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་བསྐྱུས། གསུམ་པོ་ལས་ཀྱང་བརྒྱུད་ཏེ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ །ལ་བྱི་བའི།

ཅ་བ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་བ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་ནི་གང་
ཡིན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

ཀྱན་ཇོ་བ་ཀྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། སྐྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནས་འདོད་པ་བཅའ་ཉེ་མ་རྟེན་པ་དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་
བྱ་བའི་བར་ནི་ཀྱན་ཇོ་བ་ཀྱི་བདེན་པར་སྤྱག་བསྐྱེད་བཤོ། །མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་
ཕྱང་པོ་ལྟ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་སྤྱག་བསྐྱེད་
བཤོ། །

སྐྱེ་བའི་ཞེས་ཉེ། སྤྱར་སྤྱག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་བཤད་པ་གཉིས་པོ་འདིར་མ་འདུས་
པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དང་པོ་བདུན་ཀྱན་ཇོ་བ་ཀྱི་བདེན་པར་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་དང་། ཐ་མ་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་སྤྱག་བསྐྱེད་^༡ ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། དང་པོ་བདུན་
བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་རྟོགས་པས་སྒོ་ཀྱན་ཇོ་བ་བས་
ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་ཇོ་བ་ཀྱི་བདེན་པར་སྤྱག་བསྐྱེད་བཤོ། །ཐ་མ་
ནི་དོན་དམ་པ་གཟིགས་པའི་འབགས་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་
མདོན་སྤྱུ་དུ་གཟིགས་ཀྱི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་བས། དོན་དམ་པའི་བདེན་
པར་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱཤོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད་ལ་གཉིས། དངོས་དང་ཁར་ལ་བྱུང་བཤོ། །དང་པོ་ལ་
དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། མི་རྟག་པའི་^༢ མཆན་ཉིད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། སྐྱོང་པའི་

༡ <<ཞེས་>><<རྒྱ>><<སྤྱ>> + བ།

༢ <<ས་>><<ཕྱེ>><<ཙ་>> བཞིན་གྱི།

མཚན་ཉིད་དང་། བདག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

མི་རྟག་པའི་ཞེས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཚན་ཉིད་ནམ་པ་
བཞིར་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྟོང་བདག་
མེད་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་ནམས་ཡོད་པའི་བྱིད།

མི་རྟག་པ་ནི། ཟག་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་བ་དང་། སྤྱི་བའི་གནས་གྱིས་བསྐྱེད་
པ་དེ་ཉིད། མི་རྟག་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་
ན་ལམ་བདེན་ལ་ཡང་ཁྲབ་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་
མམ་བརྒྱད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལོ། །སྟོང་པ་ནི། ཟག་བཅས་གྱི་སྤྱི་བ་དང་། སྤྱི་
བའི་གནས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད། རོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ལོ། །བདག་མེད་
པ་ནི། དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་མོ་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་བཞི། མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོང་
པ་དང་། བདག་མེད་པ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་བུ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

མི་རྟག་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། གང་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་འཛིག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། འགྱུར་
པའི་མཚན་ཉིད་དང་། འབྲུལ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཉེ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་
གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། སྐད་ཅིག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རྟན་ལ་
སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། སེམས་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་
དང་། ལོངས་སྟོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྒྱུད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། སྟོང་འཛིག་པ་དང་།

འཆགས་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །

གང་ཞེས་ཏེ། མི་རྟག་པའི་མཆན་ཉིད་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། མེད་པའི་མཆན་
ཉིད་ནས། སྟོང་འཛིག་པ་དང་། ཆགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་(མོ་པའི་མཆན་ཉིད་)ལ་ལྟ། མི་རྟག་པའི་སྐྱེ་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དང་། མཆན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དབྱེ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། མཆན་གཞིའི་དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟག་
པ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་ཞིང་འཛིག་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་ནི།

ཆ་བ། མེད་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་
ལ་བདག་དང་། བདག་གི་དུས་རྟག་དུ་མེད་པའོ། །རྣམ་པར་འཛིག་པའི་མཆན་ཉིད་གང་
ཞེ་ན། གང་ལུང་བྱེད་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཛིག་པའོ། །

མེད་པའི་ཞེས་སོགས། ཇིས་ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་
ནི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ལུང་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གང་། བདག་དང་
བདག་གི་བས་སྟོང་ཞིང་། རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མེད་པའི་
བྱིར། གཉིས་པའི་དོན་ནི། མི་རྟག་སྟེ། སྐྱེས་མ་ཐག་དུ་འཛིག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(མཆན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ནི།

ཆ་བ། འབྱུང་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་ལུང་བྱེད་རྣམས་གཞན་དང་གཞན་དུ་
འབྱུང་པའོ། །འབྲེལ་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་ལུང་བྱེད་རྣམས་ལ་དབང་བྱེད་པ་
ཉམས་པ་དང་། གཞན་དག་གིས་བདག་གིར་བྱས་པའོ། །ཉེ་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེ་

ན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོན་པ་ལོ། །

འགྱུར་བ་ལེ་ཞེས་ཏེ། འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་བ་དང་ཉེ་བའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱལོ། །རིམ་བཤམ་ཞེན་དུ་དེ་ཚོས་ཅན། འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཟུམ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཟུམ་ལ་སོགས་པ་སྤར་ལོངས་སྟོན་དུ་རུང་བ་ཕྱིས་མི་རུང་བའི་སྟོན་པ་ཉམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་གྱུར་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་བྱས་པས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་སྟོན་པ་ལ་མི་དབང་བར་སྟེ་བའི་ཕྱིར། ཉེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་མི་རྟག་པས་ཚོན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ལྗེ་དབང་དུ་བྱས་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ཉིད་འབྱུང་བ་རྒྱས་འཁྲེལ་པ་ལོ། །

མི་རྟག་པ་རང་གི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ལས་མི་རྟག་པ་སྟེས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་(དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ནི།

ཆ་བ། སྐད་ཅིག་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལས་པན་

ཆད་དུ་མི་གནས་པ་ལོ། །རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་འདུ་

བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་བའི་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ལོ། །

སྐད་ཅིག་གི་ཞེས་ཏེ། སྤར་བ་དང་རགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱལོ། །དེ་ཚོས་ཅན། སྐད་ཅིག་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གྲུབ་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་

པ་མན་ཆད་དུ་མི་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཀླུ་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་
ཡིན་པའི་བྱིར་^༡ ཉེ། རིགས་འབྲས་སྐད་ཅིག་སྔ་བྱི་དུ་མ་ཡུན་རིང་པོར་འབྱུང་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་། མཚན་གཞིའི་དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་) ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་དང་། སྒྲོད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུས་དང་། སེམས་
དང་། འོངས་སྒྲོད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ནད་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཁམས་དང་། ན་ཚོད་དང་། རྟོག་
རྣམས་འགྱུར་པ་ལོ། །

ན་བ་^༢ ཞེས་ཉེ། དེ་ཚོས་ཅན། ལུས་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་
ཉེ། ཁམས་དང་ན་ཚོད་དང་རྟོག་འགྱུར་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། སེམས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་) ནི།

ཅ་བ། སེམས་སྒྲ་ཚོགས་གྱི་རྣམ་པར་འབྱུང་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རེས་འགའ་
འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང་། རེས་འགའ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་དང་བཅས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་བྲལ་བ་དང་། གཉི་སྤྲུག་དང་
བཅས་པ་དང་། གཉི་སྤྲུག་དང་བྲལ་བ་དང་། བསྐྱུས་པ་དང་། གཡེངས་པ་དང་། ^༣ བྱིང་
བ་དང་། རབ་ཏུ་གསྐྱུང་བ་དང་། རྫོད་པ་དང་། མི་རྫོད་པ་དང་། ཉེ་བར་མ་ཞི་བ་དང་། ཉེ་
བར་ཞི་བ་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་
རྣམ་པར་སེམས་གྱི་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་ལོ། །

༡ <<ཐྱི་>><<ཐྱི་>> -

༢ <<ཅ་ཞི་>> ནད།

༣ <<ས་>> -

སེམས་ཞེས་ཏེ། སེམས་མི་རྟག་པའི་དབང་གིས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྱུང་
 རྟེ། དུག་གསུམ་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 དང་། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ནང་དུ་བསྐྱུས་པ་དང་། བྱེད་ལ་ཉུག་ཡོང་བ་ཉིང་དེ་འཛིན་
 བྱང་པར་བ་མ་ཐོབ་པའི་མི་མ་ཐུན་པ་དང་། གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཉིད་
 རྟགས་ཀྱིས་བྱིང་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་པ་སོགས་ཀྱི་སྣོ་
 བས། དེ་འགྲོག་པར་བྱེད་པ་བྱིང་བའི་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དམིགས་
 པ་གཞན་ལ་བྱེད་ལ་ཉུག་ཡོང་བ་དང་། མི་རྟག་པ་སོགས་བསྐྱེད་པ་ནས་སེམས་ནང་དུ་
 སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཚོད་པའི་སྤང་གཉེན་དང་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་མ་ཞི་བ་དང་ཞི་
 པ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དཔོན་གཞི་ལ་
 ལྷགས་པ་དང་མ་ལྷགས་པ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་པ་
 སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སེམས་འབྱུང་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་(ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ནི།

རྩ་བ། ཡོངས་སྤྱོད་འབྱོར་བ་རྒྱད་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

མཐའ་ནི་རྒྱད་པ་ཉིད་དོ། །

ཡོངས་སྤྱོད་ཅེས་ཏེ། ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སྤྱོད་འབྱོར་
 པའི་མཐའ་རྒྱད་པས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(སྤྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་)ལ་བྱི་བ་ནི།

རྩ་བ། སྤྱོད་འཛིག་པ་དང་འཆགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

སྤྱོད་ཅེས་ཏེ། ལན་ལ། སྤྱོད་འཛིག་པའི་རྒྱ་དང་། འཛིག་པའི་ཅེ་མོ་དང་། བསྐྱེད་པ་

པའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འཛིག་པར་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། མེ་དང་། རྩ་དང་། རྩུང་དོ། །

སྟོད་འཛིག་པའི་རྩུ་གསུམ་ཡོད་དེ། མེ་དང་རྩ་དང་རྩུང་གིས་འཛིག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། འཛིག་པའི་ཅེ་མོ་ །ལ། དངོས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འཛིག་

ཆགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འཛིག་པ་ན་བསྟུས་པ་གསུམ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་

དང་། བཞི་པའོ། །

འཛིག་པ་ན་ལུས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། མེས་འཛིག་པའི་ཆེ། བསམ་གཏན་
གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དང་། རྩས་འཛིག་པ་ལ་གསུམ་པ་དང་། རྩུང་གིས་འཛིག་པ་ལ་
བཞི་པ་ལུས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འཛིག་ཆགས་བསྟན་པ་ །ནི།

ཆ་བ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ནི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་པ་

དང་། ལྷན་ཅིག་འགགས་པས་འཛིག་ཅིང་འཆགས་སོ། །

བསམ་གཏན་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་འོག་མ་རྣམས་ལྟར་སྟོད་བཅུད་
རིམ་ཅན་དུ་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅུད་ཀྱང་གཞལ་མེད་ཁང་དང་ལྷན་ཅིག་འཛིག་
ཅིང་ཆགས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། བསྐྱལ་པའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ །ལ། བསྐྱལ་པ་བར་མ་བསྟན་པ་
དང་། བསྐྱལ་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བསྐྱལ་པ་བར་མ་གསུམ་སྟེ། སྤྱ་གེའི་བསྐྱལ་པ་བར་མ་དང་། ཉན་གྱི་བསྐྱལ་པ་

བར་མ་དང་། མཚོན་ཆའི་^༡ བསྐྱལ་བ་བར་མ་དང་། ^༢ དེ་དག་གིས་བསྐྱལ་བ་ཆར་ཕྱིན་
བར་འགྱུར་ངོ། །

བསྐྱལ་བ་ཞེས་ཏེ། བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་གཅིག་ཇོགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྱུར་བས་
ན། བསྐྱལ་བ་བར་མ་སྟེ། དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐུབ་པ་
དེའི་ཆེ། རུས་པ་རྙིང་པ་དག་ཀྱང་སྐྱོལ་ཅིང་སྟོག་འཛིན་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། གལ་
ཏེ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་འབྲུ་རྙིང་ན། དེ་ལ་ཕོ་ཆེ་བཞིན་དུ་ཐ་མ་ཏོག་དུ་བརྒྱག་ནས་
བསྐྱུང་བར་བྱེད་དགོས་པ་སུ་གཤེས་བསྐྱལ་བ་བར་མ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་ལོ་ཉི་ཤུ་
ཐུབ་པ་དེའི་ཆེ། ཡམས་ནད་ཀྱིས་པལ་ཆེར་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བ་ནད་ཀྱི་བསྐྱལ་
བ་བར་མ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་པ་དེའི་ཆེ། གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་
ན་གསོད་སེམས་དག་པོ་སྟེས་ཏེ། མཚོན་གྱིས་པལ་ཆེར་གསོད་པར་བྱེད་པ་མཚོན་
ཆའི་^༣ བསྐྱལ་བ་བར་མ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ཀྱིས་བར་བསྐྱལ་ཇོགས་
བར་འགྱུར་ལ། དང་པོའི་རྒྱ་འདོད་ཆགས་དང་། གཉིས་པའི་རྒྱ་གཉི་སྟག་དང་། ཐ་
མའི་རྒྱ་ཞེས་སྣང་ངོ། །

གཉིས་པ་། བསྐྱལ་བ་གཞན་བསྐྱལ་བ་^༤ ལ་གཉིས། བསྐྱལ་བ་དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་
ངོ། །དང་པོ་ལ། བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་དང་། དེས་མཚོན་པའི་འཛིག་ཆགས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་
བཞི་དང་། དེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་བསྐྱལ་ཆེན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

༡ <<ལེ>><<རྒྱར>> གྱི།

༢ <<རྒྱ་ཞེ་>> གྱི།

༣ <<ཆོ་>><<ཞེས་>><<རྒྱ>> བྱའི།

ཆ་བ། མར་འབྲི་བར་^੧ གྲི་བསྐྱལ་བ་གཅིག་དང་། ཡར་འཕེལ་བ་དང་མར་འབྲི་བ་བཙོ་
བརྒྱད་དང་། ཡར་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྟེ།

འཛིག་ཆགས་གང་རུང་རེ་ལ་བར་གྲི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུ་རེ་ཡོད་དེ། སྤར་ཆེ་ལོ་
དབག་མེད་བྱལ་བ་མར་འབྲི་བ་བ་ནས་བརྒྱད་སྟེ། ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་བར་དུ་འབྲི་བ་བ་
བར་བསྐྱལ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལ་དུས་གྲི་ཡ་ཐོག་རིང་མོར་བྲགས། ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པ་ནས་
བརྒྱད་ཁྲི་པའི་བར་དུ་འཕེལ་བ་དང་། འབྲི་བ་བ་ལ་བར་གྲི་བསྐྱལ་བ་རེར་བྲས་པའི་
བར་གྲི་ཁྲག་བ་བཙོ་བརྒྱད། ཐ་མར་འཛིག་རྟེན་འཛིག་བ་ནི། བརྒྱ་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་
པའི་བར་འཕེལ་བ་ནི། བར་བསྐྱལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་(དེས་མཚོན་པའི་འཛིག་ཆགས་གྲི་བསྐྱལ་བ་བཞི་)ནི།

ཆ་བ། བར་གྲི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་འཛིག་རྟེན་འཛིག་ལོ། བར་གྲི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་འཛིག་
རྟེན་ཞིག་པར་འདུག་ལོ། བར་གྲི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་འཛིག་རྟེན་འཆགས་ལོ། བར་གྲི་
བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་འཛིག་རྟེན་ཆགས་ནས་འདུག་ལོ།

བར་གྲི་ཞེས་རྟེ། ལོ་བར་ཟད་དོ།

གསུམ་བ་(དེས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་བསྐྱལ་ཆེན་)ནི།

ཆ་བ། དེ་དག་ནི་བར་གྲི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ། དེ་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་ལོ།

དེ་དག་གི་^੨ ཞེས་རྟེ། བར་གྲི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲ་
ལ། དེ་རེ་རེར་བྲས་པའི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱད་ཆོགས་བསགས་བས་རང་རྒྱལ་བསེ་རུ་ལྟ་

੧ <<ཐེ>><<ཙོ>> བ་བས། <<མེ>><<མར>> བའི་བས།

੨ <<ཅ་བཞི>> ལྟ།

བྱ་ཐོབ་ལ། བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་གསུམ་མཐུ། སུམ་ཙུ་ཅ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་
བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་། ཞར་བྱང་། ལ། བསྐྱལ་བ་བྱངས་པའི་རྩལ་དེས་ལྟའི་ཆེ་ཆད་བསྟན་པ་
དང་། སེམས་ཅན་འཆི་འཕོའི་རྒྱར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། བསྐྱལ་བ་བྱངས་པའི་རྩལ་དེས་གཟུགས་ན་སྟོང་པ་རྣམས་དང་། གཟུགས་མེད་
པ་ན་སྟོང་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཆེའི་ཆད་དོ། །

བསྐྱལ་བ་ཞེས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་བྱངས་པའི་རྩལ་དེས། གཟུགས་གཟུགས་མེད་
ན་སྟོང་པའི་ལྟའི་ཆེ་ཆད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་ལ་བསྐྱལ་བ་གཅིག་
རྩ་བཏགས་པ་ཆངས་པ་འཛིག་ཏེན་དུ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་ཆད་དང་། བར་བསྐྱལ་བ་ཞི་བཙུ་
དང་། རྩལ་ཙུ་ལ་བསྐྱལ་བ་བྱས་པ་ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཆངས་པ་ཆེན་པོ་
དང་། འོད་རླངས་པ་བཟུང་སྟེ། བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོའི་སྟོན་སྟེ་ཆེ་ཆད་བཅི་བ་སོགས་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། སེམས་ཅན་འཆི་འཕོའི་རྒྱར་བསྟན་པ་། ལ་མདོར་བསྟན་ནི།

ཅ་བ། སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ཆེ་ཆད་ཅིང་བསོད་ནམས་ཐད་ལ་ལས་ཀྱང་ཐད་
ནས། གནས་དེ་ནས་ཤི་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། །

སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆེའི་ཆད་བཤད་པ་
མཐར་ཐྱིན་པའི་བར་དུ་གནས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཆེ་ཆད་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་
དུས་མཁའི་ན་པར་ཡང་འཆི་འཕོ་བའི་བྱིར། བཤད་པ་ནི།

ཆ་བ། ཆེ་ཟད་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་པའོ། །བསོད་ནམས་ཟད་པས་
རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྟོམས་པར་
འབྲུག་པའི་རྫོང་ལས་བསོད་ནམས་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་དུས་ལ་མ་བབ་ཀྱང་
འཆི་ལོ། །ལས་ཟད་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། དེར་སྟེས་ནས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལན་
གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའོ། །

ཆེ་ཟད་བ་ཞེས་ཏེ། གནས་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་རྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྟོན་གྱི་
ལས་གྱིས་འབངས་པའི་རྒྱས་བ་རྫོགས་ནས་འཆི་བ་དུས་ལ་བབ་ནས་འཆི་བ་
དང་། སྟོམས་འབྲུག་ལ་རྫོང་གི་སྟེང་བ་བྱས་པས་བསོད་ནམས་ཟད་ནས་དུས་མ་
ཡིན་པར་འཆི་བ་དང་། གནས་དེར་སྟེས་ནས་སྤྱོད་གྱུར་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་
སྤྱོད་གྱུར་གྱི་ལས་གྱི་རྒྱས་བ་གཏུགས་ནས་འཆི་འཕོ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་བ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་རི་བཞི།

ཆ་བ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེན།

སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དངོས་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྤྱག་བསྐལ་ཉིད་གསུམ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ནི་སྤྱག་བསྐལ་ཞེས་
བྱ་བའོ། །

སྤྱག་བསྐལ་ཞེས་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་གསུམ་དང་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐལ་
ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་'དུ་གྱུར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(ལྷ་དང་ལག་པ་སྐྱེ་བ་)ལ་རྩེ་བ་ནི།

ཅ་བ། ཅིའི་མྱིར་གང་མི་རྟག་པ་དེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞེས་གསུངས་ཤིན།

ཅིའི་མྱིར་ཅེས་ཏེ། མཛད་ལས་མི་རྟག་པ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་གསུངས་
བ་དང་ལག་པ་ལོ་ཞེས་བཤོ། །

ལན་ལ་གཉིས། མི་རྟག་པ་ཤེས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གསུམ་ཤེས་བ་ལ་དགོངས་
བ་མི་ལག་པ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་རྗེས་སྤྱ་འབྲེལ་བ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བརྒྱུད་མཛོན་བ་ལ་
དགོངས་བ་མི་ལག་པ་བཤོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་པ་བཤོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་བ་སྟེ། སྤྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་བ་
དང་། འཇིག་པའི་ཆར་གཏོགས་བཤོ། །སྤྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉིད་རབ་རྒྱ་ཤེས་སོ། །འཇིག་པའི་ཆར་
གཏོགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉིད་རབ་རྒྱ་ཤེས་
སོ། །དེ་གཉི་གའི་ཆར་གཏོགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་ཉིད་རབ་རྒྱ་ཤེས་སོ། །

མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་ཞེས་ཏེ། མི་རྟག་པ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་གསུངས་
བ་མ་ཡིན་གྱི། མི་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཏུ་གོ་བར་རུས་པའི་མཆོན་བྱེད་
ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

མི་རྟག་པ་ཏོགས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་བཅས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཏུ་ཏོགས་བར་རུས་
ཏེ། མི་རྟག་པ་ནི། སྤྱེ་འཇིག་གཉིས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་བ་ཡིན་ལ། ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་
གནས་དང་བཅས་བ་སྤྱེས་བ་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་ལ། ཆོར་བ་བདེ་

བ་གནས་དང་བཅས་བ་འཛིག་བ་ན་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྡུལ་ཤེས་ཤིང་། དེ་གཉིས་
ཀའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་མི་རྟག་བ་ཤེས་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་
གྱུར་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྡུལ་ཤེས་བའི་བྱིད།

གཉིས་བ་། ཤེས་བྱེད་རང་བ་། རྟོ།

ཆ་བ། དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ངས་འདུ་བྱེད་མི་རྟག་མཉིད་དང་། འདུ་
བྱེད་འགྱུར་བ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས། གང་ཅི་ཆོར་ཡང་རུང་། འདི་ནི་འདིར་སྤྱག་
བསྡུལ་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་རྟོ།

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། མི་རྟག་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྡུལ་གོ་བར་བྱེད་དེ། རོན་དེ་ལ་
དགོངས་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ངས་ཤེས་གསུངས་བའི་བྱིད།

གཉིས་བ་། མི་རྟག་པ་ཤེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ་སྤྱག་བསྡུལ་བརྒྱད་མངོན་བ་ལ་དགོངས་བ་མི་འགལ་བ་། རྟོ།

ཆ་བ། ཡང་སྤྱི་བ་དང་འཛིག་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཤེས་སུ་འབྲེལ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་
སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྡུལ་བརྒྱད་མངོན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྡུལ་ཞེས་བྱའོ།

ཡང་ཞེས་ཏེ། མི་རྟག་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྡུལ་གོ་བར་རུས་ཏེ། སྤྱི་འཛིག་
དང་ཤེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཐག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ། སྤྱག་བསྡུལ་བརྒྱད་མོ་
ཡུལ་དུ་མངོན་ཞིང་། དེ་ལ་དགོངས་ནས་གང་མི་རྟག་བ་སྤྱག་བསྡུལ་ཞེས་གསུངས་
བའི་བྱིད།

གསུམ་བ་སྟོང་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། སྟོང་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེན།

༡ <<ཞིལ>> རིམ། <<ཐུ>> <<སྤྱ>> -

༢ <<རྩ་བཞི>> བ།

སྟོང་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པ་^༡ ཡང་དག་པར་ཐེས་སུ་མཐོང་བ་སྟེ། འདི་
ལ་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་ཡོད་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་རིམ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་
ཤེས་སོ། །འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
ཞེས་བྱའོ། །

གང་ལ་ཞེས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པ་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་རྩལ་
གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ལ་སྤང་བོའི་ཆོག་ས་རྒྱན་གང་ལ་ཡང་
བདག་ས་བ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་པ་ནི། གང་ཞིག་མདོན་སུམ་དུ་རྟོག་ས་ན་
ཅོན་སྒྲིབ་སྟོང་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་
དཔེན་པའི་ཆོས་གསུམ་ཡོད་པར་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་རྩད་པ་ནི། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་ལ་སྟོས་པའི་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོག་ས་བ་ཡིན་
པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ། དག་ག་གཞི་གང་ལ་དག་ག་བྱའི་ཆོས་གང་
མེད་པ་ནི།

ཅ་བ། གང་ན་ཅི་ཞིག་མེད་ཅེ་ན། སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་ནམས་ལ་རྟག་པ་
དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་རྒྱག་པ་དང་མི་འགྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་དང་བདག་དང་བདག་གི་

མེད་དོ། དེ་ལྟ་བུ་སྐད་དེ་དག་ནི་དེས་སྟོང་དོ། དེ་ལ་ལྷག་མ་ཡོད་པ་ཅི་ཞིག་ཅེ་
ན། གང་བདག་མེད་པ་དེ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་བདག་ནི་མེད་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ནི་ཡོད་པར་
སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །

གང་ན་ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་
སྟེ། གང་ཟག་རྟག་བརྟན་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་འི་ཕྱིར། ལྷག་མ་གང་ཡོད་པ་ནི། དེ་
ལ་ཞེས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་གཉིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
བྱ་སྟེ། ཆོས་གསུམ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། བདག་མེད་ཡོད་པར་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ །ནི།

ཆ་བ། འདི་ལ་⁹ དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པར། མེད་པ་
ཡང་མེད་པར་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་ཞེས་སོ། །བདག་མེད་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
བྱ་སྟེ། རོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་པ་ །ལ། དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོ་རོས་བཟུང་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་གསུམ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །

9 <<ཉི>><<ཅོ>> ལས།

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་
དེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་(རོ་བོ་རྒྱུ་བ་བྱུང་བ་)ནི།

ཆ་བ། དང་པོ་ནི་ཀུན་བརྒྱུས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཉེ་བར་གཟུང་བར་བལྟའོ། །གཉིས་པ་ནི་
གཞན་གྱི་དབང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཉེ་བར་གཟུང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རོ་
བོ་ཉིད་ཉེ་བར་གཟུང་བར་ལྟའོ། །

དང་པོ་ནི་ཞེས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་དུ་བདག་པ་པའི་ཀུན་བརྒྱུས་
ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་དུ་མེད་
བཞིན་དུ་བདག་པ་པའི་བརྒྱུས་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིས། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་བོ་ཆོས་
ཅན། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་
དུ་སྤང་ཡང་། སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིས། གཟུང་
འཛིན་ཇས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ནས་ཤོ་མས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྟོང་རུས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་
པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིས།

འདིར་སྟོང་ཉིད་རིམ་པ་གཉིས་བཤད་པ་ནི། སྤང་མ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་
སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤང་བའི་ཆོགས་པ་དང་རྒྱན་གང་ལ་ཡང་བདག་པ་པ་
ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་པ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་

༡ <<སྟོང་>><<ཞེས་>> མ།

༢ <<སྟོང་>><<སྤང་>> བདག་པ།

ཡིན་གྱི། གང་ཟག་དོན་བྱེད་ཀྱས་པས་སྟོང་པར་འཛིན་པ་ནི་^༡སྐྱར་འདེབས་ཡིན་
ལ། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་
བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་འདིར་ཁས་སྒྲངས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་དེ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་པ་ནི། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་གསལ་ལོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་བྱའི། དོན་དམ་བདེན་པ་རྟག་
དངོས་སྤྱི་ཡོད་པ་སོགས་ནི། ཆོས་འདི་ལས་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ལྷགས་ཡིན་
པས་མཁས་པས་རྒྱུད་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །

བཞི་བ་བདག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལ་ངི་བ་ནི།

ཆ་བ། བདག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེས།

བདག་མེད་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། དེ་
ལ་ལྷུང་གཞན་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཇི་ལྟར་བདག་དུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དུ་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་

དེས། ལྷུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མཚན་ཉིད་དང་ལྷལ་བའོ། །ལྷུང་པོ་དང་

ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་བདག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བདག་མེད་པའོ། །

འདི་^༢ལྟར་ཞེས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སྡེ་
བཏགས་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་། རང་
ཉིད་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གི་ངོ་པོར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིད།

༡ <<སྟོང་>><<སྐྱེ>> བཞི། <<ཞེས>> ག།

༢ <<ཆ་བཞི>> ཇི།

གཉིས་པ་(སེམ་བྱེད་དགོང་པ་)ནི།

ཅ་བ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་
ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་བདདོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལ་ལྷུང་ག་ཞེན་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་)ལ། བརྟལ་བ་ལ།^༡

ཅ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ར་ཡི་བ་མེད་དོ། །འདི་ནི་ར་མ་
ཡིན་པའོ། །འདི་ནི་རའི་བདག་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་འདི་^༢ བཞིན་ནོ་ཞེས་ཡང་དག་པའི་
སེམ་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་
དོན་ཅི་ཞེན།

ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་པོ་བདག་ཏུ་མ་བྱུང་བ་ཙམ་བདག་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ན། མདོ་ལས་བདག་མེད་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་རྟོལ་བ་
ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། ཐུའི་དངོས་པོ་འདི་ནི་བདག་གི་མ་ཡིན་ནོ། །ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་ནི་ར་མ་ཡིན་
ནོ། །འདི་ནི་རའི་བདག་མ་ཡིན་པའོ་^༣ ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་
ལྟར་ཐུའི་དངོས་པོ་ལ་ནི་བདག་གི་བ་རྣམས་^༤ དང་། ནང་ལ་ནི་བདག་དང་བདག་གི་བ་
རྣམས་^༥ བཀག་གོ། །

༡ <<ཐོ་>><<ཞེས་>><<སྤང་>> དང་།

༢ <<ལེ་>><<ལྷན་>> དེ།

༣ <<ལེ་>><<ལྷན་>> ལ།

༤ <<ས་>><<ལྷེ་>><<ཅོ་>> རྣམ་ལ།

༥ <<ས་>><<ལྷེ་>><<ཅོ་>> རྣམ་ལ།

ཕྱིའི་ཞེས་ཏེ། རང་གི་རོ་པོ་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་བདག་མེད་ཏུ་བཤད་པ་
དང་། བདག་མེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། གཞི་ཐ་དད་ལ་
ལྟོས་ནས། ཕྱིའི་དངོས་པོ་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་དབང་བསྐྱར་བྱར་མེད་
པས། དེའི་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་
བདག་གི་རོ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱང་པོ་གཞན་བཞི་བདག་གི་བ་
མ་ཡིན་པས། ཕྱི་ལ་བདག་གི་བ་དང་། རང་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་དགག་པ་
ཙམ་ཏུ་ཟད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་^༡ ཞར་ལ་བྱུང་བ་ལ་གཉིས། མི་རྟག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཞར་བྱུང་
དང་། མཆན་ཉིད་ལ་འཛོམས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་སྐྱད་
ཅིག་མར་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྐྱད་ཅིག་མར་སྐྱུབ་པ་དང་། དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱད་ཅིག་
མར་སྐྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བཞི།

ཆ་བ། སྐྱད་ཅིག་གི་མཆན་ཉིད་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རིལ་བྱ་ཞེ་ན།

སྐྱད་ཅིག་གི་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། རིལ་རྩལ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དེ་རྩལ་གཞུགས་
ཀྱང་སྐྱད་ཅིག་པར་བལྟ་སྟེ། སེམས་ཀྱིས་ཐེན་པ་དང་། སེམས་དང་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་
གཅིག་པ་དང་། སེམས་འགྱུར་ན་དེ་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་
དང་། སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། སེམས་དབང་བསྐྱར་^༢ བའི་ཕྱིར་རོ། །

རིལ་རྩལ་ཞེས་ཏེ། གཞུགས་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱད་

༡ <<ཐུ>> -

༢ <<རྩལ་ཞེ་>> ཐུས

ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པར་སྐྱོད་པས་གྲུབ་པ་ལྟར་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཏུ་
བྱས་པའི་སྐྱོན་ས་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ལ་གནས་པའི་སེམས་དང་
སྐྱེ་འགག་གནས་དང་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་འགྱུར་བའི་དབང་གིས་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་ལུས་སེམས་སྐྱད་ཅིག་མའི་གནས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྐྱོན་གྱི་སེམས་སྐྱད་ཅིག་མའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་སྤྱུ་བྱུང་
པར་ཅན་ཐོབ་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཞན་དང་གཞན་ཏུ་བསྐྱུར་བའི་སྐྱོན་ས་དབང་བསྐྱུར་
བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱད་ཅིག་མར་སྐྱུབ་པ་ ཁྱི།

ཆ་བ། ཡང་མཐར་འགྱུར་བར་དམིགས་ས་དང་། སྐྱེས་ནས་ཀྱང་རྟེན་ལ་མི་ལྟོས་པར་

རང་གི་རང་གིས་རྣམ་པར་འཇིག་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱང་སྐྱད་ཅིག་པ་རྟེན་ཏུ་བལྟའོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཆོས་ཅན། སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་སྐྱེས་པ་མཐར་
རྒྱུན་ ཆད་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་ནས་ཀྱང་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུ་ལ་མི་
ལྟོས་པར་རང་གི་རང་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། མཚན་ཉིད་ལ་འཇོས་པའི་དོན་བཤད་པ་ ཤལ། འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དོན་
གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། རྟེན་སྤྱི་རབ་རྣམ་གཞག་ཅེས་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
བཀལ་བ་ནི།

ཆ་བ། གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་

དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཅི་ལས་

༡ <<རྟེན>> <<ཞེས>> <<སྐྱེ>> -

༢ <<རྟེན>> <<ཞེས>> <<རྟེན>> + མལ།

དགོངས་ཏེ་གསུངས་ཤི་ན།

གཟུགས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། ལུང་གི་དོན་བཤད་བ་དང་། གནས་ཚད་རྒྱས་
བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྲིད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་སོ། །ཚྭ་གས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་པོའི་

དོན་ནི་རྒྱར་བྱས་པའི་དོན་ཏེ།

སྲིད་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། བ་རོལ་པོའི་བསམ་བ་ནི། རྩས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སོ་
སོའི་མཆོན་ཉིད་མེད་པར། ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་དུ་ཐལ་བར་འབྱུང་བ་
དང་། དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཛིན་པར་ཐལ་སྟམ་པའོ། །གོང་^༡ བུའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བཞི་དམིགས་པར་ཐལ་ན། འོད་སྟགས་ལ་སྤྲ་བ་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཟུགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
བཞི་ལས་མ་སྟེས་པར་འབྱུང་ཏེ། འདུས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་ག་ཡོད་པར་ཁས་
མ་ཁྲུངས་པའི་ཕྱིར་སྟམ་པའོ། །གཟུགས་གང་ཡིན་འབྱུང་བཞི་འདུས་པ་དང་། འབྱུང་
བཞི་རྒྱར་བྱས་པར་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། སྲིད་པ་སྟེ་དིགས་ལ་
དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱར་བྱས་པའི་དོན་ནི། ^༢ འབྱུང་བའི་ཚྭ་གས་
གཅིག་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གནས་ཚད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་བ། འདུས་པ་གང་ལས་འབྱུང་བ་གང་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་

བྱའོ། །འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་གྱུར་པའི་འདུས་པ་ཡང་ཡོད། འབྱུང་བ་གཉིས་ལས་གྱུར་

༡ <<རྒྱ>> གང་།

༢ <<རྒྱ>><<ཞལ>> ཏི། <<རྒ>> ཏི།

པ་ཡོད་པ་ནས། འབྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་གྱུར་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །རྒྱུར་བྱས་པའི་
གཞུགས་ལ་ཡང་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཞུགས་གང་འདུས་པ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་
ན་ཡོད་པའོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། །

འདུས་པ་ཞེས་ཏེ། རི་སྐད་བཤད་པའི་མདོ་དང་འགལ་བ་མེད་པར་
ཐལ། འདུས་པ་གང་ལ་འབྲུང་བ་གང་དམིགས་པ་དེ། དེ་ན་ཡོད་ལ། ས་རྟོག་སྐྱམ་
པོ་དང་། དེ་ཉིད་གཤེར་བ་དང་། དེ་ཉིད་རྩོ་བ་དང་། གཤེར་ཞིང་རྩོ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་
འཁྲོ་བའི་ཆེ་ལྟ་བུ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་འབྲུང་བ་གཅིག་ལས་གྱུར་པ་སོགས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འབྲས་གཞུགས་ལ་ཡང་ཡོད་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་ལྷན་བ་དང་། གཉིས་དང་ལྷན་
བ་དང་། སྒྲ་དང་རྩི་དང་བཅས་པའི་རྒྱང་ལྟ་བུ་དང་། ཏུ་བ་ལྟ་བུ་འདུས་པ་གང་
འབྲས་གཞུགས་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་སུ་ལྷན་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། འབྲས་གཞུགས་བཞི་དང་ལྷན་བ་གང་དམིགས་པ་དེ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་བཞག་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཏུལ་སྒྲ་རབ་རྣམས་བཞག་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་། ལ་དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

ཆ་བ། ཏུལ་སྒྲ་རབ་བསགས་པ་ནི་གཞུགས་འདུས་པའོ་ཞེས་གང་བརྗོད་པ་དེ་ལ་ཏུལ་
སྒྲ་རབ་ལུས་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

ཏུལ་སྒྲ་རབ་ཅེས་ཏེ། ཏུལ་སྒྲ་རབ་རྣམས་བཞག་ཅམ་དུ་བྟན་གྱི། ཆ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཏུལ་སྒྲ་རབ་མེད་པར་ཐལ། གཞུགས་ཅན་གང་ཡིན་ཆ་དང་བཅས་
པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར།

རྒྱལ་མ་རབ་བཞག་པའི་རྒྱལ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ནི།

ཅ་བ། གློས་མཐར་རབ་ཏུ་སྡེ་ནས་རྒྱལ་མ་རབ་ཏུ་ནམ་པར་གཞག་སྟེ། རིལ་པོའི་འདུ་
ཤེས་ནམ་པར་གཞིག་པ་དང་། གཞུགས་ལ་རྩལ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པ་མེད་པར་
འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གློས་ཞེས་ཏེ། རྒྱལ་མ་རབ་ནམ་པར་བཞག་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞུགས་
ཅན་ཤེས་རབ་ཀྱི་^༡ཆ་དང་ཆ་སྡེ་བའི་ཆ་ཤས་ལ་རྒྱལ་མ་རབ་ཏུ་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་
བྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེ་བྲག་པ་ལྟར་གཞུགས་ལ་ཆ་མེད་ཀྱི་རིལ་པོར་འདུ་ཤེས་པ་
དང་། གཞུགས་ལ་རང་དབང་བའི་རྩལ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་གཞན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། མ་མཐའ་
མཆན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་སྤྱག་བསྐལ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་མ་བསྐལ་པ་དང་། བསྐལ་པ་
དང་། བསྐལ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་མ་བསྐལ་པ་འང་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད། བར་མ་མ་
བསྐལ་པ་ཡང་ཡོད། བསྐལ་པ་ལ་མ་བསྐལ་པ་ཡང་ཡོད། ཆེས་བསྐལ་པ་
བསྐལ་པ་ཡང་ཡོད། ཤིན་ཏུ་ཆེས་བསྐལ་པ་བསྐལ་པ་ཡང་ཡོད། སྤྱག་བསྐལ་
མ་ཡིན་པ་^༢ལ་སྤྱག་བསྐལ་དུ་སྒྲུང་ཞིང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོར་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡང་
ཡོད་དོ།

༡ <<ཤེ>><<ལྟར>> -

༢ བྱེད་སྒྲུ་ཞིག་མིན་ནས་སྤྱུམ།

༣ <<མ>><<སྡེ>><<ཅ>> -

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིམ་བཤམ་སྒྲོས་ནས་དུ་
མར་ཡོད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་མ་བསྐྱེད་བས་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ཡིན་
བཤམ་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་སྤྱང་ཞིང་བསྐྱེད་བས་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་པའི་བར་རྒྱུས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་དངོས་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལྟར་སྤྱང་
བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སོ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འཕགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་མ་བསྐྱེད་བས་བས་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་
དགེ་བའི་ཅ་བ་མ་བས་གས་པ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ། །བསྐྱེད་བས་གང་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཐར་པའི་ཆ་
དང་མ་ཐུན་པ་སྤྱིའི་པ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ། །བསྐྱེད་བས་ཡང་ཡིན་ལ་མ་བསྐྱེད་བས་ཡང་ཡིན་
པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་འཛིག་ཉེན་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བ་ཉིད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་
དགེ་བའི་ཅ་བ་བས་གས་པ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ། །བར་མ་མ་བསྐྱེད་བས་གང་ཞེ་ན། གཞུགས་
ཀྱི་ཁམས་སྤྱིའི་པ་བར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་རྒྱུས་པར་སྤྱང་པ་རྒྱུས་
ཀྱི་ལོ། །བསྐྱེད་བས་ལ་མ་བསྐྱེད་བས་གང་ཞེ་ན། གཞུགས་མེད་པར་སྤྱིའི་པ་བར་པའི་ཆ་
དང་མ་ཐུན་པ་རྒྱུས་པར་སྤྱང་པ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ། །

སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་ཏེ། སོ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་གིས་སྤྱག་
བསྐྱེད་སྤྱང་པའི་ཀྱི་རིམ་བཤམ་སྒྲོས་ཡོད་དེ། དགེ་ཅ་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་མ་བས་གས་པའི་སོ་སོ་
སྤྱིའི་པ་སྤྱིའི་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ། གཉེན་པོ་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་མ་

བསྐྱབས་པ་དང་། འདོད་པའི་སོ་སྤྱེ་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དགེ་ཅུ་ཅམ་བསྤྱེད་པ་ཐར་པ་
 རོབ་པའི་ཆུ་དང་ལྷན་པས་བསྐྱབས་པ་དང་། འདོད་པའི་སོ་སྤྱེ་འདོད་པ་ལས་ཆགས་
 གྲུ་གྱི་གཉེན་པོ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཅམ་རོབ་པ་དེ་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 མཛོན་གྱུར་དང་གྲུ་བ་དང་། ས་པོན་མ་སྤངས་པས་བསྐྱབས་པ་ཡང་ཡིན། མ་
 བསྐྱབས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་། ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དགེ་ཅུ་དང་གྲུ་བའི་གཟུགས་
 ཁམས་གྱི་སོ་སྤྱེ་ཁམས་གོང་ལོག་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ལྟོས་ཏེ་བར་མ་ཡིན་ལ། ཐར་པ་
 ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དགེ་ཅུ་དང་མི་ལྷན་པས། བར་མ་མ་བསྐྱབས་པ་དང་། ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་
 གྱི་དགེ་ཅུ་སྤངས་པའི་གཟུགས་མེད་གྱི་སོ་སྤྱེ་ཁམས་ལོག་མ་གཉིས་ལ་ལྟོས་
 ཏེ། བསྐྱབས་པ་དང་། ཐར་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་བསྐྱབས་པ། བསྐྱབས་ལ་མ་བསྐྱབས་པ་
 རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཆ་བ། ཆེས་བསྐྱབས་ལ་བསྐྱབས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །འིན་རྟ་
 ཆེས་བསྐྱབས་ལ་བསྐྱབས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་མི་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སློག་གི་དབང་པོའི་
 རྒྱུ་གྱི་མིང་དང་གཟུགས་སོ། །

འཕགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་སློབ་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་དན་སོང་བྱོད་གཤེར་དང་སློང་སྤྱེས་ལས་འདས་པས་བསྐྱབས་པ་དང་། སྤྱེ་བ་
 བདུན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཐར་པ་རོབ་དེས་སུ་བྱས་པས་ཆེས་བསྐྱབས་ལ་བསྐྱབས་པ་
 དང་། འཛིག་ལྟ་བུ་ཐར་སྤངས་ཤིང་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་འདལ་བ་འིན་རྟ་
 ཆེས་བསྐྱབས་ལ་བསྐྱབས་པ་མི་སློབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སྤྱག་བསྐྱེད་ལྟར་སྤངས་པ་བཞད་པ་)ནི།

ཆ་བ། ལྷུག་བསྐྱེད་མ་ཡིན་ལ་ལྷུག་བསྐྱེད་ལྷུང་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་
གནས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལྟར་ཆུབ་སེམས་དབང་དཔེ་པོའི་མཛོལ་ལྷུན་པ་ཐོབ་པ་
རྣམས་ཀྱི་སྟེ། བསམས་བཞིན་ལྷུང་པར་སྟེ་བའི་སྟེང་རོ། །

ལྷུག་བསྐྱེད་མ་ཡིན་ཞེས་ཏེ། དབང་ཐོབ་པའི་ལྷུང་ཆུབ་སེམས་དབང་སྟོང་རྩེ་
དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བསམས་བཞིན་ལྷུང་བ་བྲངས་པའི་མིའི་ལྷུང་པོ་དེ་
ནི། ལྷུག་བསྐྱེད་མ་ཡིན་ལ། ལྷུག་བསྐྱེད་ལྷུང་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་
གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དབང་ལྷུང་གྲུར་པ་
དང་། གཞན་སྟངས་ལྷུག་བསྐྱེད་ལྷུང་ཞིང་། སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་ལྷུག་
བསྐྱེད་སེམས་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་སྟེང་།

བཞི་པ་ལྷུག་བསྐྱེད་མཛོལ་པར་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། འཆི་སེམས་
དང་། འཆི་བའི་ཆེའི་ལུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་དང་། སྤི་བའི་ལོག་ལྷུང་པར་དོའི་སྟེང་པ་
རི་ལྷུང་འགྲུབ་པ་དང་། ཡང་སྟེང་སྟེ་མ་རི་ལྷུང་ལེན་པའི་ཆུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། འཆི་སེམས་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འཆི་བ་ལྷུག་བསྐྱེད་མོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་འཆི་བ་རྣམས་ལ་གསུམ་
སྟེ། དག་བའི་སེམས་ཡོད་པ་དང་། མི་དག་བའི་སེམས་ཡོད་པ་དང་། ལྷུང་ལྷུང་པ་བརྟན་
པའི་སེམས་ཡོད་པ་སྟེ། རང་གི་དག་བའི་རྩ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་སམ། གཞན་གྱིས་
བསྐྱེད་པས་ལྷུང་རུང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་བ་གསལ་བ་ནི་དག་བའི་སེམས་ཡོད་པའི་
འཆི་བར་བརྟེན། རང་གི་མི་དག་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་སམ། གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་པས་

པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སེམས་¹ རྒྱ་བ་གསལ་བ་ནི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡོད་པའི་འཆི་བར་
བལྟའོ། །སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་གསལ་ཡང་རུང་མི་གསལ་ཡང་རུང་ཆེན་དེ་གཉིས་ག་མ་ཆང་
བའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ཡང་རུང་སྟེ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་
ཡོད་པའི་འཆི་བར་བལྟའོ། །

འཆི་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། འཆི་སེམས་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་གི་དགེ་ཚའི་སྟོབས་
བསྐྱེད་པ་ལམ། གཞན་གྱིས་གསལ་བཏབ་པ་ཡང་རུང་། འཆི་སེམས་ཐ་མ་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་སྔ་སྟོན་སེམས་གསལ་བའི་ཆེ། སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་
སོགས་དགེ་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བ་དང་། སེམས་གསལ་བའི་ཆེ་ཁོང་ཁྱོད་སོགས་མི་དགེ་
བའི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བ་དང་། ཆེན་དེ་གཉིས་ག་མ་ཆང་བ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་
ཀྱིས་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལུས་ཀྱི་སྐྱེད་པར་)ནི།

རྩ་བ། དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་སྐྱེད་གང་པར་འགྱུར། མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་
ལུས་ནི་སྐྱོད་གང་པར་འགྱུར་ལོ། །

དགེ་བ་ཞེས་ཏེ། དགེ་བ་བྱེད་པའི་གང་ཐག་གི་ལུས་ནི་འཆི་བའི་ཆེ། ཐོག་
མར་ལུས་སྐྱེད་གང་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་རྗེས་སྐྱོད་ཀྱི་ཕྱོད་བསྐྱུས་ནས་སྐྱིང་ཁ་
ནས་ནམ་ཤེས་ཀྱིས་ལུས་འདོར་ལ། མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ལོག་སྟེ་
ལུས་འདོར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཤི་བའི་ཐོག་ཏུ་བར་དོའི་སྐྱེད་པའི་ལྗང་ལུས་པ་)ལ། རི་ལྗང་ལུས་པའི་རིམ་

1 <<མི>><<ལྗང>> + ཀྱི།

པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་བར་མ་^༡ སྤྱིད་ཐོན་དུ་འཕྱོད་གོས་མི་དགོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
དང་། རྣམ་གྲངས་དང་ཆེ་ཆད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་བར་མ་དོའི་སྤྱིད་པ་མཛོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་
ཕུར་བ་ནག་པོ་ལས། མཚན་མོ་ཕུན་པ་ཕུན་ནག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དགེ་བ་བྱེད་པ་ནི་
དཔེར་ན་སྒྲུབ་ཏུ་དཀར་པོ་ལས། རྒྱ་བའི་འོད་དང་བཅས་པའི་མཚན་མོར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་
བུའོ། །

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། འཆི་སྤྱིད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བར་དོ་གྲུབ་པ་ལ་བར་དོའི་སེམས་
ཅན་དེའི་ལུས་དང་མཐོང་སྒྲུབ་གི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། མི་དགེ་བ་བྱེད་
པའི་བར་སྤྱིད་ཀྱི་ལུས་སྤོང་དུ་མ་ཆིག་པ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་འཆར་བ་ནག་
པོ་སོགས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། བདེ་འཕྱོར་སྐྱེ་བའི་བར་སྤྱིད་ལ་སྒྲུབ་ཏུ་དཀར་པོ་སོགས་ལྟ་
བུའི་སྒྲུབ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ལྟའི་བར་དོ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་། མིའི་སེར་
པོ་དང་། དཔྱལ་བའི་ནག་པོ་དང་། དུད་འཕྱོད་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཐོན་པོར་བཤད་པ་ལུས་
དང་མཐོང་སྒྲུབ་མ་བྱེ་བར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་། སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་བར་མ་སྤྱིད་ཐོན་དུ་འཕྱོད་གོས་མི་དགོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་)ནི།

ཆ་བ། བར་མ་དོའི་སྤྱིད་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་
ནསོ། གཟུགས་མེད་པ་ནས་ནི་འཆི་འཕོ་བ་ནསོ། །

བར་མ་ཞེས་ཏེ། ཁམས་འོག་^༡ མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་སྤྱིད་ཡོད་

༡ <<ཆ་>> -

༢ <<ཆོ་>> <<ཞེས་>> བར།

གྱི། གཟུགས་མེད་ནས་^༡འོག་མ་གཉིས་སུ་འཕོ་བ་མ་གཏོགས། གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲེ་
བན་བར་སྤྱད་མེད་དེ། གང་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དེར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་
ལྷུ་བ་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། གོ་ས་གཞན་དུ་བཟོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(རྣམ་གྲངས་)ནི།

ཆ་བ། དེ་ནི་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་རི་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་།

དེ་ནི་ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་སྒྲེ་གནས་སུ་འགྲོ་བས་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་
དང་། རིའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་དང་རིས་བརྟན་པར་བྱེད་པས་རི་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་།

བཞི་པ་(ཆེ་ཆད་བཤད་ས་)ནི།

ཆ་བ་རེ་^༢ལྟར་སོགས་ན་ཞག་བདུན་གནས་ཏེ། དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་འཆི་འཕོའོ། །རི་སྒྲེ་
ན་སྒོལ་གོ། །དེ་ན་གནས་པ་ཡང་ལས་སོགས་གོ།^༣ སྐལ་བ་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱང་མཐོང་དོ། །གང་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱུང་གཟུགས་སོ། །འགྲོ་བ་ལ་
ཐགས་^༤སོགས་མེད་དོ། །རྒྱ་འབྲུལ་དང་ལྷན་པ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་དུ་འགྲོ་ཞིང་སྒྲེ་བའི་
གནས་སུ་སོགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་བྱེད་དོ། །མཐོང་ལས། མིའི་བར་སྤྱད་ཤར་ནས་མི་ཁོ་
ནར་སྒྲེ་ཞིང་། བར་སྤྱད་གཞན་དུ་མི་སྒྲོག་པར་བཤད་ལ། འདིར་ནི། མིའི་བར་སྤྱད་
ལྷུ་བ་པའི་རྗེས་ལ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་འགྱུར་ནས་དཔྱལ་བའི་བར་སྤྱད་ལྟ་བུ་འགྱུ་བ་པར་

༡ <<ཆོ>><<ཞེས>> ལ།

༢ <<ཅ་བཞི>> དེ།

༣ <<ཤེ>><<སྒྱུར>> འོག་གས་པའོ།

༤ <<ཤེ>><<སྒྱུར>> ཐག

བཤད་དོ། །

གཤམ་པ་། ཡང་སྤྱི་ཕྱི་མ་ཇི་ལྟར་ཡོན་པའི་ཚུལ་ །ནི། ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་ཚུལ་སོགས་
དང། དབང་པོ་འགྲུབ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྤང་མདའི་མཐོན་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་འཆི་འཕོ་ཞིང་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་རོ། །པར་
མ་དོའི་སྤྱི་པ་ན་གནས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་གནས་ལ་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་དེ། དེ་ལས་
གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པར་བར་མ་
དོའི་སྤྱི་པ་འགག་ཅིང་རྒྱར་རྒྱར་སོ་རྣམས་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་འགྱུར་སྟེ། དེ་ནི་
རྣམ་པར་སྤྲིན་པའོ། །

སྤང་མདའི་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་དུ་མས་སྐྱེ་སྤྱི་དུ་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་ཏེ། པར་སྤྱི་ད་
འགགས་པ་དང་སྐྱེ་སྤྱི་དུ་སྐྱེ་བར་སྤང་མདའི་མཐོན་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་འཆི་འཕོ་ཞིང་
ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་ལ། སྐྱེ་གནས་ལ་སྤྱི་པས་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་པའི་རྒྱུ་
དང། ཁོང་ཁྱོས་པར་སྤྱི་པ་འགག་པའི་རྒྱུ་བྱས་ནས་པར་སྤྱི་པ་འགག་ཅིང། སྐྱེ་སྤྱི་དུ་
ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བས་རྣམས་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། དབང་པོ་འགྲུབ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ །ནི།

ཆ་བ། དེའི་འོག་ཏུ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་ལས་ཇི་སྐྱད་འགྱུར་བ་བཞིན། སྐྱེ་
གནས་བཞི་སོ་སྐྱོང་ལས་སྐྱེ་བ་དང། མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དང། རྫོང་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་
དང། བརྒྱས་ཏེ་སྐྱེ་བར་དབང་པོ་མཐོན་པར་འགྲུབ་པོ། །

དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་ཏེ། པར་དོའི་སྤྱི་པ་འགག་ཁ་མ་དེའི་འོག་ཏུ་རྣམས་སྤྲིན་གྱི་
དབང་པོ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱོང་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞིར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ཏེ། མངལ་སྦྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། རྟོག་མ་ཉིད་དུ་རྩར་རྩར་འབྱུང། །རྩར་རྩར་པོ་ལས་མེར་མེར་འབྱུང། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་ལ། འདི་ཡང་ཞག་བདུན་ཐག་སུམ་ཅུ་ཙམ་བརྒྱད་ཀྱིས་མངལ་དུ་ཡན་
ལག་དང་ཉིང་ལག་སོགས་རྫོགས་པར་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་ཞག་བཞི་ལོན་པ་ན། བཅའ་
བར་དགའ་པོ་མངལ་འཇུག་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ་རི་བཞི།

ཅ་བ། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན།

ཀུན་འབྱུང་ཞེས་ཏེ། ལན་ལ་གཉིས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང། ཀླུ་ས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་
དང། མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་སོ། །

ཉོན་མོངས་པ་དང་ཞེས་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། རང་
འབྲས་སྤྱག་བསྐལ་སྦྱེད་བྱེད་དོ། །དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་
གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ ཉོན་མོངས་པ་དང། ཉེར་ལེན་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཉིད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐལ་རྫོགས་པར་བསྦྱེད་པའི་ཕྱིར་དང། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་
ཀྱིས་སྤྱག་བསྐལ་མི་སྦྱེད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྱུང་

༡ <<ཆོ>> རྟོག་

༢ <<ཆོ>> <<ཞེས་>> ཅ།

བའི་ལས་གི་ཞེས་སྒྲིམ་སོ། །

གཉིས་པ་། མདོ་དང་འགལ་བ་སྒྲུབ་པ་ །ལ། མདོ་ལས་སྟེང་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོར་
བསྟན་པས་འདི་དང་མི་འགལ་བ་དང་། གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལས་ཉོན་མཐའ་དག་སྤྲུག་བསྐྱེད་གི་རྒྱ་ཡིན་ན། མདོ་ལས་སྟེང་པ་
ཁོན་ཀུན་འབྱུང་དུ་བབས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་བ་ནི།

ཆ་ལ། གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ནི། བཅོས་ལྡན་འདས་གྲིས་སྟེང་པ་ཡང་འབྱུང་བ་ཅན་དགའ་
བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དེ་དང་དེར་མཛོན་པར་དགའ་བ་ལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་
བདེན་པར་བསྟན་པས་བསྟན་རྟོ། །

གཙོ་བོར་ཞེས་ཏེ། མདོ་ལས་སྟེང་པ་འབའ་ཞིག་ཀུན་འབྱུང་དུ་བསྟན་པ་
དང་། འདིར་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀ་ཀུན་འབྱུང་དུ་བསྟན་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། མདོ་
ལས་བསྟན་པ་ནི། སྟེང་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་
བབས་པ་ནི། ཀུན་འབྱུང་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྟེང་པ་
ནི། འདོད་པའི་སྟེང་པ་དང་། སྟེང་པའི་སྟེང་པ་དང་། འཇིག་པའི་སྟེང་པའོ། །སྟེང་པ་
ཡང་ཞེས་པའི་ཆོག་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལྟས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དང་། དུལ་ཐོབ་
པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྟེང་པ་དང་བཞི་སྟུང་རོ། །

གཉིས་པ་། གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པ་ །ལ། བསྟན་པ་ནི།

ཆ་ལ། གཙོ་བོའི་དོན་གང་ཞེན། གང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་རྟོ། །

གཙོ་བོར་ཞེས་ཏེ། སྟེང་པའི་གཙོ་བོའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་

ནས། རྣམ་པའི་བར། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཁྲབ་པས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།
བཤད་བཞི།

ཅ་བ། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་གང་ཞེན། འདི་ལྟར་སྲིད་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་
འགྲོ་བ་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རུས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་
དང་། ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའོ། །

ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་ཏེ། རིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྲིད་པ་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྲིད་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱལ་གསུམ་ལས་བྱལ་བ་
དང་། མི་སྤང་བ་སོགས་ཀྱི་སློན་ནས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རུས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་
ཏེ། རུས་གསུམ་གའི་ཚོར་བ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་
འགྲོ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ག་ལ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་སྟེ། འདོད་པ་
དང་། སྲིད་པ་དང་ལོག་པས་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་ཚོལ་ཞིང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་སྟེ། འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པའི་སྲིད་པ་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་རྣམ་པ་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་
དང་། ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བརྩུང་དབྱེ་བའི་སློན་ནས་མདོར་
བསྟན་བཤད། སོ་སའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་གང་ཞེན། བྱངས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། འབྱུང་བ་དང་། དམིགས་

ས་དང་། མཚུངས་པར་ཐུན་ས་དང་། རྣམ་གྲངས་དང་། ལོག་པར་ཞུགས་ས་
དང་། ཁམས་དང་། རིས་དང་། རྫོང་བས་ཀྱང་ཕྱོད་མོངས་པར་བལྟའོ།

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཚས་བཅུ་ལྔ་སྟོན་པ་བཤད་པར་བྱ་
སྟེ། གངས་སོགས་དགུ་དང་། སྤོང་བྱེད་གཉེན་པའི་སྟོན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད་
གཉིས་པ་(སྔོ་མའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་) ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་རི་
ལྟར་གནས་པ་དང་། དེ་གཉེན་པོས་རི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་གངས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིད་ཚུལ་སོགས་བཤད་
པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་ཡ། གངས་པར་ཞེན། ཉེ་མོངས་པ་རྒྱལ་པལ་ལུ་མོ། ཉེ་མོངས་པ་རྒྱལ་པར་ཞེ་
ན། འདྲེ་ཆལ་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་ལ་དང་། ང་གྱལ་དང་། ལ་ཤེལ་པ་དང་། མེ་ཆོལ་
དང་། ལྷ་པོ། །དེ་དག་ཉིད་ལྷ་པ་རྣམས་ལྷ་མི་ལྟེ་གྲལ་གྱིས་པ་རྒྱུར་བུ་རྒྱུར་པོ། །

གངས་ཞེས་བརྟན་བཤད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱལ་གས་
བརྒྱུ་ཡོད་དེ། ལྷ་བ་པ་ལྷུང་མ་བྱེ་བ་དང་། བྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་དེ་ལྷུང་བརྒྱུར་བའི་
ཁྲིལ་གཉིས་པ་(མཚན་ཉིད་)ནི།

ཆ་པ། མཚན་ནིད་ཤར་ཞེན། ཚེས་གང་འབྱུང་བ་ན་རབ་ཏུ་མ་ཞི་པའི་མཚན་ནིད་ཏུ་
འབྱུང་སྟེ། དེ་བྱུང་བ་ས་ལེམས་ཀྱི་རྒྱད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་འབྱུང་བ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་
མཚན་ནིད་དོ། །

མཚན་ཉིད་ཅེས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སྐྱད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་

བཤོ། ཀླུ་ཞི་བ་ནི་འགོག་བདེན་ཡིན་ལ། དེ་བྱེད་པ་ནི་ལམ་བདེན་དང་། སེམས་
ཀླུ་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཉོན་
མོངས་སོ། །

གསུམ་པ་། རྒྱུད་རྩལ་སོགས་བཤད་པར་བྱ་བ་ ལ་བདུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་རྒྱའི་བྱེད་
པར་ནི།

ཅ་བ། འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པར་གྱུར་པ་
དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་སྤང་བར་^༡ གྱུར་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་རྩལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་
འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

འབྱུང་བ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་རྒྱ་མེད་རྒྱེན་མེད་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བག་
ལ་ཉལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱའི་རྒྱེན་དང་། དུལ་སྤྱག་པ་དང་མི་སྤྱག་པ་སོགས་སྤྱང་
བའི་དམིགས་པ་དང་། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྩལ་བཞིན་^༢ མ་ཡིན་པའི་
ཡིད་བྱེད་ལས་བྱུང་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་དམིགས་པ་ནི།

ཅ་བ། དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དམིགས་པར་བལྟ་འོ། ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཡང་དམིགས་པ་འོ། །མ་རིག་པ་
དང་། ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་མ་གཏོགས་པར་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ས་
གོང་མ་ལ་མི་དམིགས་སོ། །ས་གོང་མ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ས་འོག་མ་ལ་དམིགས་པ་

༡ <<མི>><<སྤང>> གནས་བར།

༢ <<རྒྱ>><<ཞིལ>> གཞན།

མ་ཡིན་ནོ། །

དམིགས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རང་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་པའི་གཞི་ཡང་དེའི་
དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་སོགས་གསུམ་མ་གཏོགས་འདོད་པའི་ཉོན་
མོངས་ཀྱིས་ས་གོང་མ་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། ས་འོག་མས་བསྐྱུས་པའི་གོང་མ་དམིགས་
ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དོན་གཉེར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི། དགེ་བར་འབྱུར་གྱི་འདོད་ཆགས་སུ་
མི་འབྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་གནོད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་ནས་
ཁོང་ཁོ་མི་སྦྲེ་ལ། ས་གཞན་གྱི་འདུ་བྱེད་ལ་ངར་འཛིན་པ་མེད་པས་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བུ་དང་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་གྱིས་ས་གོང་མ་ལ་
དམིགས་ཀྱང་། རང་མལ་དམིགས་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེས་ཀྱང་ཏུ་བརྟགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཅམ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གོང་སའི་ཉོན་
མོངས་པས་འོག་མ་ལ་སྐྱེད་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྱལ་པའི་ཕྱིར།

ཆ་བ། འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་ལ་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་ནི་དེས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའོ། །གཞི་
མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །དེ་ལས་
གཞན་པ་ནི་གཞི་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །

༡ <<ཐོ>> <<ཞེས>> + གསུམ།

༢ <<ཐོ>> ས་གཞི།

འགྲོག་ལམ་ལ་འོག་བར་ཞུགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས། དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་
 ཏུ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་
 ལ་དེ་ལ་དམིགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ལ་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་ཞེན་
 ཡུལ་གྱི་གཞི་མེད་བ་དང་། ཡོད་པ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྟ་དང་། ང་
 ཀླུ་མཆོངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་གཞི་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་
 གཞི་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཆོངས་ལྟན་ནི།

ཅ་བ། མཆོངས་པར་ལྟན་པ་གང་ཞེན། འདོད་ཆགས་ནི་ཁོང་ཁོ་བ་དང་མཆོངས་པར་
 ལྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཁོང་ཁོ་བ་དང་ཇི་ལྟར་ཐེ་ཆོམ་དང་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ལྷག་མ་ནི་
 དེ་དང་མཆོངས་པར་ལྟན་ནོ། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་བ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་ཏུ་ཁོང་ཁོ་
 བ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་ང་ཀླུ་དང་ལྟ་བ་དང་མཆོངས་པར་ལྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཁ་
 ཀླུ་ནི་ཁོང་ཁོ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་མཆོངས་པར་ལྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཁ་རིག་པ་ནི་ཉོན་
 མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཆོངས་པར་ལྟན་པ་དང་མ་འབྲེས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། ཁ་
 འབྲེས་པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པའོ། །ལྟ་བ་ནི་ཁོང་ཁོ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་
 མཆོངས་པར་ལྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཐེ་ཆོམ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ང་ཀླུ་དང་ལྟ་བ་དང་
 མཆོངས་པར་ལྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

མཆོངས་པར་ལྟན་པ་^༡ ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ནི་ཉོན་མོངས་ལྷག་མ་དང་
 མཆོངས་པར་ལྟན་གྱི། ཁོང་ཁོ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་མཆོངས་པར་ལྟན་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། འཛིན་སྐྱེད་ས་འགའ་བ་གཉིས་སྒོ་གཅིག་གི་^༡ འཁོར་དུ་དུས་གཅིག་ལ་མི་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་དང་།^༢ ཐམས་ཅད་དུ་གྱུར་ནས་སྒོ་གནས་བ་མེད་ན། དེ་ལ་ཆགས་བར་མི་
རིགས་བའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྱོད་ཡང་ཉོན་མོངས་དེ་དག་དང་ང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བ་དང་
མཚུངས་བར་ལྡན་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་ཞེ་འགྲས་བ་དེས་སེམས་ཁེངས་བར་མི་
འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་བར་མི་བྱེད་བའི་ཕྱིར།

ང་རྒྱལ་ཡང་ཁྱོད་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་མཚུངས་བར་ལྡན་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་
ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་བ་དེས་སེམས་ཁེངས་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

མ་རིག་བ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་བར་
ལྡན་བ་དང་། མ་འདྲེས་བའི་མ་རིག་བ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། མ་འདྲེས་བའི་མ་རིག་བ་གཉིས་
སུ་ཡོད་དེ། བདེན་བའི་གནས་ལྷགས་ལ་སྒྲོངས་བའི་མ་རིག་བ་ཡི་^༣ ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་
འབྱུང་བའི། ཉོན་མོངས་གཞན་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་འདྲེས་བ་ཡིན་ལ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་
འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་ཉོན་ནམ་ཇུས་མ་འདྲེས་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ནམས་གོ་བར་བྱེད་ལ།

ཆ་བ། ཁྱོད་བ་ལ་སོགས་བ་ཉི་ལེ་ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་མཚུངས་བར་ལྡན་
བ་མ་ཡིན་ནོ། །རྡོ་ཆ་མེད་བ་དང་ཁྱེལ་མེད་བ་ནི་མི་དགེ་བ་ཐམས་དང་མཚུངས་བར་
ལྡན་ནོ། །རྒྱགས་བ་དང་། རྟོན་བ་དང་། མ་དད་བ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བག་མེད་བ་ནི་ཉོན་
མོངས་བ་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་བར་ལྡན་ནོ། །

༡ <<སྒོ>>><<ཞལ>>><<སྒྲ>> གིས།

༢ <<སྒོ>>><<ཞལ>>><<སྒྲ>> -

༣ <<གུན་འགྲེལ་མཁའ་བའི་ཡིད་འཕྲོག་>> (༣༧། ༩)ནང་། བདེན་བཞིན་གནས་ལྷགས་ལ་སྒྲོངས་བའི་མ་རིག་བ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་
འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི། ཞེས་འབྱུང་བས། ཡིད་ཅེས་མིན་ནམ་སྤྲུལ།

ཁྱོ་བ་སོགས་ཞེ་སྒྲུང་གི་ཆར་གཏོགས་རྣམས། སེར་སྤྱ་སོགས་འདོད་ཆགས་
 གྱི་ཆར་གཏོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོ་ཆགས་བཞིན་དུ་འཛིན་
 སྒྲུངས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། འཛིན་སྒྲུངས་མཐུན་པ་རྣམས་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་
 རོ། །དོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྱེལ་མེད་པ་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 ཏེ། རང་གཤམ་ལ་དམིགས་ནས་ཉེས་སྦྱོད་ལ་འཛེམས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ན། མི་དགེ་
 བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 ཏེ། སེམས་མི་གསལ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་དུ་ཁྱོ་བ་དང་། རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་། དགེ་བ་
 ལ་མི་སྦྱོ་བ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སེམས་མི་བསྐྱེདས་པ་མེད་ན། ཉོན་མོངས་
 ལུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྣམ་གྲངས་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་གྲངས་གང་ཞེ་ན། ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་
 དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དང་། ཚུ་པོ་དང་། སྦྱོར་བ་
 དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། མདུད་པ་དང་། སྤྲིབ་པ་དང་། ཐ་བ་དང་། བྲི་མ་དང་། སྤྲིག་
 པ་དང་། ལུག་རྩ་དང་། ཅི་ཡང་དང་། ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་། མོངས་པ་
 དང་། ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་དང་། འཁྲུག་པ་དང་། འཐབ་པ་དང་། རིམས་ནད་
 དང་། རྣགས་སྦྱོར་དང་། གགས་ཞེས་བྱ་བ་དག་པོ། །

༡ <<ཞོལ་>> འཛིན།

༢ འཛོ་ཞེས་མིན་ནས་སྤྲུལ།

༣ <<ས་>> བདག།

རྣམ་གྲངས་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཏུ་མ་ཡོད་དེ། ཅུ་བ་དང་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པལ་ཆེ་བའི་རྣམ་གྲངས་དང་། རྟུག་གསུམ་གཙོ་པོར་བྱས་པའི་རྣམ་གྲངས་
སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ ཤལ་གཉིས། ཅུ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པལ་ཆེ་བའི་རྣམ་གྲངས་དང་། རྟུག་གསུམ་གཙོ་པོར་བྱས་པའི་རྣམ་གྲངས་
སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གཞན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དང་། གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྟུག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་
བྱེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། རྟུག་བསྐྱེད་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་དེ་ཉིད་རྟོགས་
པར་དཀའ་ཞིང་སྤང་དཀའ་བའི་ཉེས་པ་དང་། སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་
ཉེས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གྲངས་ཀྱི་སློ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཇི་ལྟར་གང་དུ་སྒྲོར་ཞེ་ན། ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་
དགུ་ལྟེ། ཇེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་དང་། ཁོང་ཁོ་བའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་དང་། ར་
རྒྱལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་དང་། མ་འཇིག་པའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་དང་། ལྷ་བའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་
དང་། མཚོག་ཏུ་བཞིན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་དང་། གླག་
དོག་གི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་དང་། སེར་སྒྲའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་ལོ། །

ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་ཞེས་ཏེ། འབྲས་བུ་རྟུག་བསྐྱེད་ལ་སྒྲོར་བར་བྱེད་པས་ཀུན་སྒྲོར་
ཏེ། དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཇེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་སྒྲོར་ནས། སེར་སྒྲའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་
བའི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ལ་དགུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་རྗེས་
ཆགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོང་ནི།

ཅ་བ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་རྫོང་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་
སོ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་རྫོང་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་ལ་ཡིད་
འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་རོ། ཡིད་མི་འབྱུང་བས་མི་དགེ་བ་སྟོན་ཅིང་དགེ་བ་མི་སྟོན་
དོ། དེས་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་མཛད་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་
རྫོང་རོ། །

རྗེས་སུ་ཞེས་ཏེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་རྫོང་པ་ནི། གང་གི་རྫོང་པ་
དང་། ཇི་ལྟར་རྫོང་པ་དང་། གང་དུ་རྫོང་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་
གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་པས་ཁམས་གསུམ་པ་ལ་ཡིད་མི་འབྱུང་ཞིང་དེའི་
དབང་གིས་མི་དགེ་བ་སྟོན་ཅིང་དགེ་བ་མི་སྟོན་པ་ཡང་མི་དེས་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་
འབྱུང་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་རྫོང་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁོང་ཁྱོད་ཀུན་རྫོང་ནི།

ཅ་བ། ཁོང་ཁྱོད་པའི་ཀུན་རྫོང་པ་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
གནས་ཀྱི་ཚས་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའོ། ཁོང་ཁྱོད་པའི་ཀུན་
རྫོང་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱ་ལས་སེམས་ཡིག་བར་མི་འདོར་ཏེ། དེས་ན་
མི་དགེ་བ་སྟོན་ཅིང་དགེ་བ་མི་སྟོན་དོ། དེས་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་མཛད་པར་འབྱུང་བ་
པར་བྱེད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་རྫོང་རོ། །

ཁོང་ཁོ་བས་ཞེས་ཏེ། ཁོང་ཁོ་བའི་ཀུན་རྒྱ་མྱོར་བ་ཡང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་
བར་བྱ་སྟེ། ཁོང་ཁོ་དང་ལྡན་བས་སེམས་ཅན་སོགས་གསུམ་ལ་མནར་སེམས་བར་
བྱེད་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་བར་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བསམ་བ་མི་
འདོར་བས་མི་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བ་མི་བྱེད་བས་ཡང་སྤྲིན་བྱི་མ་ལ་སྤྱད་བསྐྱུ་བ་སྤྲུལ་
དང་སྦྱོར་བའི་བྱིས།

གསུམ་བ་ར་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་རྒྱ་མྱོར་ལ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ར་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་རྒྱ་མྱོར་བ་ནི་ར་རྒྱལ་བདུན་ཏེ། ར་རྒྱལ་དང་། ཆེ་བའི་ར་རྒྱལ་
དང་། ར་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ར་རྒྱལ་དང་། རའོ་སྤྲུལ་བའི་ར་རྒྱལ་དང་། མའོན་བའི་ར་རྒྱལ་
དང་། རྩང་ཐད་སྤྲུལ་བའི་ར་རྒྱལ་དང་། ལོག་བའི་ར་རྒྱལ་ལོ། །

ར་རྒྱལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། ར་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་རྒྱ་མྱོར་བདུན་པོ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་། སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ །ལ་དང་པོ་ར་རྒྱལ་ནི།

ཆ་བ། ར་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། རྩང་རྩ་བས་བདག་ཆེ་བའམ། མཚུངས་པ་དང་མཚུངས་སོ་
སྤྲུལ་རྩ་སེམས་ཁེངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཆེ་བའི་ར་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་བས་
བདག་ཆེ་བའམ། ཆེ་བ་དང་མཚུངས་སོ་སྤྲུལ་རྩ་སེམས་ཁེངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ར་
རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ར་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། ཆེ་བ་བས་ཀྱང་བདག་ཆེས་ཆེའོ་སྤྲུལ་རྩ་སེམས་
ཁེངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རའོ་སྤྲུལ་བའི་ར་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤྱང་པོ་ལྟ་
པོ་རྣམས་ལ་བདག་གས་བདག་གིར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྱོད་བའི་སེམས་ཁེངས་པ་
གང་ཡིན་པའོ། །མའོན་བའི་ར་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། བོང་མའི་བྱེད་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ས་

ཐོབ་པར་བདག་གིས་ཐོབ་པོ་སྟུང་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རྩུང་ཟད་སྟུང་
པའིང་ཀླུ་ལ་གང་ཞེ་ན། ཆེས་འཕགས་པ་བས་བདག་རྩུང་ཟད་གཅིག་གིས་རྩུང་པོ་སྟུང་
དུ་སེམས་ཁེངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ལོག་པའིང་ཀླུ་ལ་གང་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་
དང་ལྡན་པ་ལ། བདག་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ་སྟུང་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

ང་ཀླུ་ཞེས་ཏེ། རིགས་དང་ཤེས་ཀྱི་སོགས་རྩུང་དུ་བས་བདག་ཆེ་བའམ་
རང་དང་མཚུངས་པ་དང་མཚུངས་སོ་སྟུང་དུ་སེམས་ཁེངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ང་ཀླུ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། རི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་འཇལ་བ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཁེངས་པའི་ནམ་པ་ཅན་
གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་མཆོན་ནས་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱང་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་ཚུལ་ནི།

རྩ་བ། ང་ཀླུ་གི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་རང་འཛིན་པ་དང་། ང་ཡིར་འཛིན་པ་
ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་སོ། །ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ན་རང་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ལ་
མཛོན་པར་ཞེན་ནས་མི་དགེ་བ་སྦྱོད་ཅིང་དགེ་བ་མི་སྦྱོད་དེ། དེས་སྤི་མ་ལ་སྤྱག་
བསྐྱལ་མཛོན་པར་འབྲུག་པར་བྱེད་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་སྦྱོར་རོ། །

ང་ཀླུ་གི་ཞེས་ཏེ། ང་ཀླུ་གི་ཀྱན་སྦྱོར་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་དང་ལྡན་ན། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་ཉེས་དམིགས་མི་ཤེས། དེ་
མ་ཤེས་པས་མི་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བ་མི་བྱེད་པས་བྱི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་
སྦྱོར་བའི་བྱིར།

བཞི་པ་མ་རིག་པའི་ཀྱན་སྦྱོར་ནི།

རྩ་བ། མ་རིག་པའི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་མི་ཤེས་པའོ། །མ་རིག་པའི་

ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ནམས་དང་ཀུན་འབྱུང་པའི་ཆོས་
ནམས་ལ་སྤྱད་པར་ཆགས་སོ། དེ་དག་ལ་སྤྱད་པར་ཆགས་པས་མི་དགོ་བ་སྐྱོད་ཅིང་
དགོ་བ་མི་སྐྱོད་དོ། དེས་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་མཛོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པས་སྤྱད་
བསྐྱེད་དང་སྐྱོར་དོ། །

མ་དེག་པའི་ཞེས་ཏེ། མ་དེག་པའི་ཀུན་སྐྱོར་ཡང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པའི་སྐྱོངས་པ་མ་དེག་བ་དང་ལྷན་པས་སྤྱད་ཀུན་གྱི་ཆོས་ལ་
སྤྱད་པར་ཆགས་པ་མཛོན་པར་བྱེད། དེའི་དབང་གིས་མི་དགོ་བ་བྱེད་ཅིང་དགོ་བ་མི་
བྱེད་པས། ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་སྐྱོར་བས་རབ་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར།
ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ཀུན་སྐྱོར་ནི།

ཆ་བ། ལྷ་པའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་ནི་ལྷ་བ་གསུམ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་ལ་ལྷ་བ་དང་། མཐར་
འཇིག་པར་ལྷ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྷ་བ་ལོ། ལྷ་པའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་ལོག་
པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་ཆོས་སོ། མཛོན་པར་ཞེན་ཏོ། ལོག་པས་ངེས་
'པར་འབྱུང་བ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པས་མི་དགོ་བ་སྐྱོད་ཅིང་དགོ་བ་མི་སྐྱོད་དོ། དེས་
ཕྱི་མ་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་མཛོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པས་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་སྐྱོར་དོ། །

ལྷ་པའི་ཞེས་ཏེ། ལྷ་པའི་ཀུན་སྐྱོར་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྷ་དང་
མཐར་ལྷ་དང་ལོག་ལྷ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པའི་ཀུན་སྐྱོར་ཆོས་གསུམ་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་ལྷན་ན་འཇིག་ལྷའི་དབང་གིས་བདག་གྲོལ། གྲོལ་བར་འབྱུང་
རྩ་སྤྱད་ཏུ་བཟུང་ནས་གྲོལ་བའི་བདག་སོགས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལོག་པས་ངེས་འབྱུང་

གི་ཐབས་ཆོལ། མཐར་ལྷས་རྟག་ཆད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད། ལོག་ལྷས་སངས་
རྒྱས་པ་ལ་ཐར་པ་མེད། བདག་སྒྲོམ་པ་ཐར་པ་ཡིན་སྟུང་ཏུ་ལོག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་
བའི་ཐབས་ལ་ཞེན་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱི་པ།

རྟག་པ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི།

ཆ་བ། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་ལྷ་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལོ། །མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་
བ་དང་ལྷན་པ་ནི་ལོག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་མི་
དགོ་བ་སྦྱོང་ཅིང་དགོ་བ་མི་སྦྱོང་དོ། །དེས་ཕྱི་མ་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་མངོན་པར་འབྱུག་པར་
བྱེད་པས་སྟུག་བསྐྱལ་དང་སྦྱོར་ལོ། །

མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞེས་ཏེ། ལྷ་ངན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་ལྷན་པས་
ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། མི་དགོ་བ་བྱེད་ཅིང་དགོ་བ་མི་བྱེད་པས་
ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱི་པ།

བདུན་པ་ཐེ་ཆོས་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི།

ཆ་བ། ཐེ་ཆོས་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་གཉིས་བ་བཤོ། །ཐེ་ཆོས་
གྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་སོམ་ཉི་བ་ཞིང་། ཆོས་
དགོན་མཆོག་དང་དགོ་བདུན་དགོན་མཆོག་ལ་སོམ་ཉི་བ་བཤོ། །དགོན་མཆོག་རྣམས་
ལ་སོམ་ཉི་བ་བས་ལེགས་པར་བསྐྱུབ་པར་མི་འགྱུར་ལོ། །དགོན་མཆོག་རྣམས་ལ་
ལེགས་པར་མི་བསྐྱུབ་པས་མི་དགོ་བ་སྦྱོང་ཅིང་དགོ་བ་མི་སྦྱོང་དོ། །དེས་ཕྱི་མ་ལ་སྟུག་

བསྐྱེད་མཛོད་པར་འབྲུག་པར་བྱེད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྦྱོར་རོ། །

ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་དང་ཐུན་པས་འབགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡོད་
མེད་དང་ཡིན་མིན་ཏུ་ཐེ་ཚོམ་བྱ། དེའི་དབང་གིས་བདེན་པའི་ལ་འདོར་མེན་དང་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱབས་འཇོ་མི་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བ་མི་བྱེད། མི་དགེ་བ་བྱེད་
པས་ཡང་སྲིད་མི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྦྱོར་བའི་མྱིར།

བསྐྱེད་པ་སྤྱག་དོག་གི་ཀུན་སྦྱོར་ནི།

རྩ་བ། སྤྱག་དོག་གི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་རྣམས་ཀྱི་ལ་སྤྱག་པར་ཆགས་པས་ལ་
རོལ་གྱི་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ལ་མི་བཟོད་པར་བྱས་པའི་སེམས་ཁོང་ནས་འབྱུག་
པའོ། སྤྱག་དོག་གི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་ཐུན་པའི་རྣམས་ཀྱི་གཅེས་སུ་
འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་ཚོས་གཅེས་སུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ལོ། རྣམས་ཀྱི་དང་བཀུར་སྟེ་གཅེས་
སུ་འཛིན་པས་མི་དགེ་བ་སྦྱོར་ཅིང་དགེ་བ་མི་སྦྱོར་དེ། དེས་མི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་
མཛོད་པར་འབྲུག་པར་བྱེད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྦྱོར་རོ། །

སྤྱག་དོག་གི་ཞེས་ཏེ། རྣམས་ཀྱི་ལ་ཆགས་པས་གཞན་གྱི་སྤྱན་ཚོགས་ལ་
སེམས་ཁོང་ནས་འབྱུགས་པའི་སྤྱག་དོག་གི་ཀུན་སྦྱོར་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། དེ་དང་ཐུན་པས་རྣམས་ཀྱི་དང་བཀུར་གཅེས་སུ་འཛིན་གྱི། ཚོས་གཅེས་སུ་མི་འཛིན་
ལ། དེའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བ་མི་བྱེད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་
སྲིད་མི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སྦྱོར་བའི་མྱིར།

དགུ་པ་མེར་སྤེའི་ཀྱན་སྐྱོར་ནི།

ཅ་བ། མེར་སྤེའི་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོར་བ་ནི་ཆེད་པ་དང་བཀུར་སྤྱི་ལ་སྤྲུག་པར་ཆགས་པ་ཉིད་ལོ་
བྱང་ནམས་ལ་མེམས་ཀྱན་ཏུ་འཛིན་པ་ལོ། །མེར་སྤེའི་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་
སོགས་པ་གཅེས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་ལོ་བྱང་^༡ བསྐྱེད་པ་གཅེས་སུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། སོགས་པ་གཅེས་སུ་འཛིན་^༢ བསམ་མི་དགེ་བ་སྐྱོད་ཅིང་དགེ་བ་མི་སྐྱོད་དོ། །^༣ དེས་
ཕྱི་མ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་མཛོན་པར་འབྲུག་པར་བྱེད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སྐྱོར་ལོ། །

མེར་སྤེའི་ཞེས་ཏེ། མེར་སྤེའི་ཀྱན་སྐྱོར་ཡང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། མེར་སྤེའི་ཀྱན་སྐྱོར་དང་ལྡན་པས་ནོར་གསོག་པ་གཅེས་སུ་བྱེད་གྱི། ལོ་བྱང་ཅུང་
བ་གཅེས་སུ་མི་བྱེད་ལ། དེའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བ་མི་བྱེད་པས་
ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་འབྲུག་པར་བྱེད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་མི་འབྲུག་བའི་རྒྱ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འཆིང་
བྱེད་གྱི་ངོ་མོ་དང་། འཆིང་བྱེད་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སྐྱོད་ན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། འཆིང་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བ་དང་། ཞེ་སྤང་གི་འཆིང་བ་

དང་། གཉི་སྤྲུག་གི་འཆིང་བ་ལོ། །

འཆིང་^༤ བ་ནི་ཞེས་ཏེ། སྲིད་པར་འཆིང་བྱེད་གསུམ་ཡོད་དེ། དུག་གསུམ་གྱི་
དབང་གིས་འཆིང་བའི་ཕྱིར།

༡ <<ས་>> བྱེད།

༢ <<མེ>><<སྤྲུང>> + བ།

༣ <<ཅ་ཞེ>> དེ།

༤ <<ཆོ>><<ཞོལ>> འཆི།

གཉིས་པ་(འཆིང་བྱེད་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི།

ཆ་བ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བས་ནི་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉིད་ལ་འཆིང་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེ་སྤང་གི་འཆིང་བས་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉིད་ལ་འཆིང་བར་
འགྱུར་རོ། །གཉི་སྤྱག་གི་འཆིང་བས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉིད་ལ་འཆིང་བར་
འགྱུར་རོ། །

འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་འཆིང་བར་བྱེད་པ་གསུམ་དུ་རེས་
ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བ་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བས་བསྐྱུས་པའི་འགྱུར་བའི་སྤྱག་
བསྐྱལ་ལ་འཆིང་ཞིང་། འདོད་པ་བཞིན་དུ་མི་ཐོབ་པར་བྱེད། ཞེ་སྤང་གིས་སྤྱག་བསྐྱལ་
གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་འཆིང་། གཉི་སྤྱག་གིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་
མི་ཤེས་པས་འཆིང་བར་བྱེད་ཅིང་། འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(ལྷོད་ན་)ནི།

ཆ་བ། ཡང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱག་ལ་བརྟེན་ནས། དགོ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་
ན་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐོབ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་དག་ནི་འཆིང་བ་རྣམས་
སོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། འཆིང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཅིངས་
པའི་དབང་གིས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་སོགས་དགོ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ན། འདོད་པ་
བཞིན་དུ་བྱེད་པ་མི་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་དཀའ་ཞིང་སྤང་དཀའ་བའི་ཉེས་པ་ལ། བག་ལ་
ཉལ་གྱི་ངོ་པོ་དང་། བདུན་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་

དང། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། བག་ལ་ཉལ་ནི་བདུན་ཏེ། འདོད་ས་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དང། ཁོང་
 ཁོ་བའི་བག་ལ་ཉལ་དང། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དང། ར་རྒལ་གྱི་
 བག་ལ་ཉལ་དང། མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་དང། ལྷ་བའི་བག་ལ་ཉལ་དང། ཐེ་ཚོམ་གྱི་
 བག་ལ་ཉལ་ལོ། །

བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་བདུན་ཡོད་དེ། འདོད་ས་ལ་འདོད་ཆགས་
 ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་)ནི།

ཅ་བ། འདོད་ས་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་འདོད་ས་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 ལྷོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་གནས་རན་ལེན་རྟོ། །ཁོང་ཁོ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ནི་ཁོང་ཁོ་བའི་
 ལྷོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་གནས་རན་ལེན་རྟོ། །སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་
 གཤུགས་དང་གཤུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལྷོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་གནས་རན་
 ལེན་རྟོ། །ར་རྒལ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་ར་རྒལ་གྱི་ལྷོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་གནས་རན་
 ལེན་རྟོ། །མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་ནི་མ་རིག་པའི་ལྷོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་གནས་རན་
 ལེན་རྟོ། །ལྷ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ནི་ལྷ་བའི་ལྷོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་གནས་རན་ལེན་
 རྟོ། །ཐེ་ཚོམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་གནས་རན་ལེན་
 རྟོ། །

འདོད་ས་ལ་ཞེས་ཏེ། བདུན་པོ་དེ་ཡང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྒྲེ་བ་དང་
 རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་གནས་རན་ལེན་ནས་བཟུང་སྟེ། ཉན་མོངས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་སྒྲེ་བ་

དང་རྗེས་སྤྱི་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བར་ནི། དེ་དག་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(བདུན་ཏུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཆོན་)ནི།

ཆ་བ། འདོད་པ་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་ནི་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་
དང། ཁོང་ཁྱོད་པའི་བག་ལ་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། སྲིད་པ་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་ནི་
སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། ལོག་པས་ཆངས་པར་
སློད་པ་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་ནི་རྒྱལ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་དང། མ་དེག་པའི་བག་ལ་
ཉལ་དང། ལྷ་པའི་བག་ལ་ཉལ་དང། ཐེ་ཚོམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་
ལྟར་དེ་དག་ནི་གཉེན་སོ་རྒྱུ་ཏུ་ཅོམ་གྱིས་ཀྱང་ཁེངས་པར་འགྱུར་རོ། །བདེན་པ་
རྣམས་ལ་ལྟོངས་པར་འགྱུར་རོ། ལོག་པས་ཐར་པ་དང་ཐར་པའི་ཐབས་ལ་རྟོག་པར་
བྱེད་དོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་སོམ་ཉི་ཟེལ། ཐེ་
ཚོམ་ཟེལ། །

འདོད་པ་ཞེས་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་བདུན་ཏུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་
དེ། གཟུགས་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་འདོད་ཡོན་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་འདོད་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དང། ཁོང་ཁྱོད་པའི་བག་ལ་ཉལ་གཉིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། སྲིད་
པ་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་སྲིད་པའི་བག་ལ་ཉལ་རྒྱས་པར་འགྱུར། ལམ་ལོག་པས་ཐར་
པ་དོན་ཏུ་གཉེར་བ། ལོག་པས་ཆངས་སློད་ཚོལ་བ་མ་སྤངས་པས་བག་ལ་ཉལ་བཞི་
རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ཚོལ་བ་གསུམ་ཏུ་ངེས་པས་བག་ལ་ཉལ་བདུན་ཏུ་ངེས་པའི་

ཕྱིར། ཆོལ་བ་ཐ་མས་བག་ལ་ཉལ་བཞི་རྒྱས་པར་བྱེད་དེ། ལོག་པའི་ལམ་གྱིས་ཐར་
བ་ཆོལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། གཉེན་པོ་རྩུང་དུ་ཅམ་གྱིས་སེམས་ཁེངས་པར་བྱེད། བདེན་
བ་བཞི་ལ་སྒོངས་པར་བྱེད། ཐར་བ་དང་ཐར་པའི་ཐབས་ལོག་བ་ལ་རྟོག་པར་
བྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཐེ་ཆོམ་འཛེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་ལ། ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་
སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བྱེད་པ་སྤྱིར་བཞག་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འབའ་ཞིག་
པས་བྱེད་པ་དང་། རྟག་གསུམ་བྱེ་བྲག་དུ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཤོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉེ་བའི་

ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

ཉེ་བའི་ཞེས་དྲེ། ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་དུ་བྱེད་དེ། སེམས་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འབའ་ཞིག་པས་བྱེད་པ་ །ནི།

ཅ་བ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་

པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་དེ་ལས་བཞུན་པ་སེམས་ལས་སྤང་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་

ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །

ཉེ་བའི་ཞེས་དྲེ། ཁྱོ་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
དུ་བྱེད་དེ། སེམས་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་སྒོ་རེ་རེ་ནས་ཉེ་བར་
ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། རྟག་གསུམ་བྱེ་བྲག་དུ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ །ནི།

ཆ་བ། ཡང་འདོད་ཆགས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སའོ། །ཞེ་སྒྲུང་
དང་གཏི་མུག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ས་སྟེ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ས་
དེས་སེམས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ས་ཅན་དུ་གྱུར་ན། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མི་
འགྱུར། ཁོལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲིབ་པ་དེ་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚས་ཅན། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་གདགས་སུ་
བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་བར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་མཐོང་
ལམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་ས་ཁོལ་བ་ཐོབ་པར་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཤེས་བྱེད་དགོད་བཞི།

ཆ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རི་སྐད་དུ། སེམས་འདི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་འདོད་ཆགས་
ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ས་ཅན་དུ་གྱུར་པ། ཞེ་སྒྲུང་དང་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་ས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཅོམ་ལྡན་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་གཉེན་པོ་སྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལ་ལྟ། དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་
བ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱན་སྒྲོགས་སུ་འབྱེད་པའི་ཉེས་པ་
དང་། རྣམ་བྱང་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཉེས་པ་དང་། སྒྲང་བྲལ་འདུག་པའི་ཉེས་
པ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཉེས་པ་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཀུན་ནས་དཀྱིས་པ་ནི་བརྒྱུད་དེ་སྒྲུགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་དང་།
དང་། འགྱོད་པ་དང་། སྐྱུ་དོག་དང་། སེར་སྦྱང་དང་། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེ་མེད་
སའོ། །ཞེ་གནས་ཀྱི་དུས་དང་། རབ་རྒྱུ་འཛིན་པའི་དུས་དང་། བདེང་སྒྲོམས་ཀྱི་དུས་

དང་། དེ་དག་གི་གཞི་དང་སོ་རྣམས་པར་དག་པའི་དུས་ན། ཡང་དང་ཡང་ཤས་ཆེར་
 'སེམས་ལ་ཀུན་ནས་བཀྲིས་པར་' བྱེད་པ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དག་ལོ།

ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཞེས་ཏེ། བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་། དེར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 དང་། སྒྲ་དོན་དང་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱལོ། ཀུན་དཀྲིས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྤྲུགས་
 པ་ནས་ཁྲིལ་མེད་གྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་དཀྲིས་བརྒྱད་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནས་སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་དོགས་པའི་དུས་ན་
 སྤྲུགས་གཉིད་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བཀྲི་བར་བྱེད། རབ་ཏུ་འཛིན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཞོད་དམ་ཞོད་དུ་དོགས་པའི་གཉེན་པོར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
 སེམས་པ་སོགས་བྱེད་པ་ན། ཞོད་འགྱོད་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བཀྲི་
 བར་བྱེད། བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་བྱིང་ཞོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་སྤྲུན་གྲུབ་
 ཏུ་འཇུག་པའི་ཆེ། སྤྲུག་དོག་དང་། སེར་སྤྲུག་དམིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བཀྲི་བར་
 བྱེད། ཞི་སྤྲུག་བྱང་འབྲེལ་སྤྱེ་བའི་གཞི། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་པ་བྱེད་པའི་དུས་
 ན། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲིལ་མེད་ཀྱིས་བཀྲི་བར་བྱེད་པས་ཀུན་དཀྲིས་བརྒྱད་དུ་བཞག་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཉོན་པོ་ངས་པའི་རྒྱན་ཚུགས་སུ་འཁྱེར་བའི་ཉེས་པ་ ཁྱི།

ཆ་བ། རྒྱ་པོ་ནི་བཞི་སྟེ་འདོད་པའི་རྒྱ་པོ་དང་། སྤྱིད་པའི་རྒྱ་པོ་དང་། ལྷ་བའི་རྒྱ་པོ་
 དང་། ལ་རིག་འི་རྒྱ་པོ་ལོ། རྒྱན་ཚུགས་སུ་འཁྱེར་' བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་པོ་དག་

༡ <<ལེ>><<རྒྱན>> + དཔེ་བཞི།

༢ <<ས>><<སྟེ>><<ཙ>> བཞི་བཅུ་

༣ <<ས>><<སྟེ>><<ཙ>> ཁྲེན།

ལོ། །འདོད་པ་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ནི་དང་པོའོ། །སྲིད་པ་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ནི་
གཉིས་པའོ། །ལོག་པས་ཆངས་པར་སྐྱོད་པ་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ནི་ཐ་མ་གཉིས་
ཏེ། གནས་པ་དང་གནས་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །

ཚུ་པོ་ཞེས་ཏེ། དབྱེ་བ་དང་། སྐྱོད་ན་དང་། བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནམས་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་ཚུ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་པའི་རྒྱ་ན་འྲོགས་སུ་
འབྱེར་བར་བྱེད་པས་ཚུ་པོར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཚུ་པོ་བཞིར་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། འདོད་ཡོན་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནམས་འདོད་པའི་ཚུ་པོས་རྒྱ་ན་འྲོགས་སུ་འབྱེར་
བར་བྱེད། གཞུགས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྲིད་པ་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནམས་སྲིད་པའི་
ཚུ་པོས་རྒྱ་ན་འྲོགས་སུ་འབྱེར་བར་བྱེད། ལོག་པའི་ཐར་བ་དང་ཐར་པའི་ཐབས་ཚོལ་
བ་ལ་ཞུགས་པ་ནམས། ལྟ་བ་གནས་པ་དང་། མ་རིག་པ་གནས་སུ་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་
གྱིས་འཁོར་པའི་རྒྱ་ན་འྲོགས་སུ་འབྱེར་བར་བྱེད་པས་བཞིར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། རྣམ་བུ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཉེས་པ་ །ནི།

རྩ་བ་ རྒྱོར་བ་ནི་བཞི་སྟེ། འདོད་པའི་རྒྱོར་བ་དང་། སྲིད་པའི་རྒྱོར་བ་དང་། ལྟ་བའི་
རྒྱོར་བ་དང་། མ་རིག་པའི་རྒྱོར་བ་ལོ། །འབྲེལ་པའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱོར་བ་
ནམས་ཏེ། དེ་དག་གྱང་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་གསུམ་པོ་ནམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་
མ་ཐུན་མ་ཐུན་དུ་སྦྱར་རོ། །

རྒྱོར་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། རྒྱོར་བ་ཡང་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། རྒྱོར་པའི་གཞི་རྩ་བོ་དང་། སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བའི་བར་དུ་གཙོད་པས་སྐྱོད་ན་

དང་། སྤྱིར་བ་བཞིར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྱི་མ་ལ་དབགས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར།

བཞི་པ་(སྤང་བྱ་ལ་འཇུག་པའི་ཉེས་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་བཞི་ལྟེ། འདོད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྷ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་
པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཉེ་
བར་ལེན་པའོ། ཚེད་པའི་རྩ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་སྤྱིད་པ་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་པོ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ལྷག་པར་
ཞེན་པ་དང་། རྣམ་པར་བཅིངས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཞེན་པ་དང་། གུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམ་པ་རྣམས་དང་། ཁྲིམ་པ་རྣམས་སུ་ཚིད་དོ། ཚེད་པ་དེའི་རྩ་བ་ནི་དང་པོ་
ཡིན་ནོ། ལྷ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང་། རྣམ་པར་བཅིངས་པ་
དང་། ཡོངས་སུ་ཞེན་པ་དང་། གུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་
དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་སུ་ཚིད་དེ། ཚེད་པ་དེའི་རྩ་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་གསུམ་པོ་
དག་ལྟེ། ལྷ་བར་བྱུར་པ་བྱལ་བྱ་རྩ་བ་ཉིས་ནི་ལྷ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །ལལ་ཆེར་
བརྟུལ་ཞུགས་དང་། དཀའ་བྱུང་བྱལ་པོ་པོ་པོ་ཐད་དཔལ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
ཞུགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །དེ་དག་གི་གནས་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་ནི་བདག་ཏུ་སྤྱོད་
པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། ལྷ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་
ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པས་ནི་སྤྱེད་པས་ཅན་ནང་ལན་ཅན་ཚུན་ཚིད་དོ། །བདག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཉེ་བར་
ལེན་པས་ནི་སྤྱེད་པས་ཅན་རྣམས་དང་ཆོས་འདི་པ་རྣམས་སུ་ཚིད་དོ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་
ཚིད་པའི་རྩ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་སྤྱི་མ་ལ་ཡང་སྤྱིད་པ་ཉེ་བར་

ལེན་རྟོ། །དེས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ། །

ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
ནས། བདག་ཏུ་སྦྲེལ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལེ་བར་ཡོད་པ་ལེ་བྱིས། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དེ་ལེ་དབང་གིས་ཁྲིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཚྱོད་པ་ལེ་ཅ་བ་ཉེ་བར་ལེན་
ཅིང་། དེ་ལེ་དབང་གིས་ཡང་སྤྱིད་ཉེ་བར་ལེན་པས་དེར་བཞག་པ་ལེ་བྱིས། ཉེར་ལེན་
ཚྱོད་པ་ལེ་ཅ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པས་ཁྲིམ་པ་ནང་པན་ཚུན་ཏུ་ཚྱོད་པར་
འགྱུར། ལྟ་བུ་སོགས་ལ་ཆགས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནང་པན་ཚུན་ཚྱོད་པར་འགྱུར་
པ་ལེ་བྱིས།

རྣམ་གྲངས་ལྟ་ནི། འདོད་ཡོན་སོགས་ལ་དང་པོར་དགའ་བ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་
བརྒྱུད་ནས་གནས་པ་དང་། དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལ་ལྟོས་
ནས་རང་གི་དེ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷག་
པར་ཞེན་པ་ལོ། །ཡང་ན་ཆགས་པ་རྒྱུད་འབྲིང་གིས་དབྱེ་བཤོ། །

ཉེར་ལེན་བྱི་མ་གསུམ་ཡང་ཉེར་ལེན་ཅེས་བྱ་སྟེ། ལྟ་རན་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་
ནི། ལྟ་བའི་ཉེར་ལེན་དང་། ལྟ་རན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་རན་པ་ལ་རྗེས་
སུ་ཆགས་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་། འཛིག་ལྟ་བདག་
ཏུ་སྦྲེལ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལ། སྦྲེལ་གཉིས་སུ་སྟེགས་ཅན་ནང་པན་ཚུན་ཚྱོད་པ་ལེ་ཅ་བ་
དང་། གསུམ་པ་ཆོས་འདི་པ་དང་གཞན་སྡེ་ཚྱོད་པ་ལེ་ཅ་བ་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་ཀུན་
གྱིས་ཡང་སྤྱིད་བྱི་མ་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་པས་ཉེར་ལེན་དུ་བཞག་པ་ལེ་བྱིས།

ལྟ་བ་། གཉེན་པོ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཉེས་པ་ །ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དང་
འགལ་བ་དང་། དེའི་སྒྲོར་བ་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚུལ་མཐུན་པ་ནི་བཞི་སྟེ། བརྒྱུ་མེམས་ལུས་ཀྱི་མཐུན་པ་དང་། གནོད་མེམས་ལུས་
ཀྱི་མཐུན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལུས་ཀྱི་མཐུན་
པ་དང་། འདི་བདེན་ནོ་ཞེས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལུས་ཀྱི་མཐུན་
པ་ལོ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་
མཐུན་པ་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟར་གཡེར་པའི་རྒྱ་ནི་བཞི་སྟེ། ཟང་ཟེང་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་
རྒྱས་མེམས་གཡེར་བ་དང་། ཅོད་པ་ལ་ལེགས་པར་མི་བསྐྱལ་པའི་རྒྱ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་དཀ་པོས་སྦྱུག་བསྐྱལ་བར་གནས་པའི་རྒྱ་དང་། ཚུལ་བཞིན་
མ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་རྒྱས་མེམས་གཡེར་བར་བྱེད་དོ། །

མཐུན་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། རོ་པོའི་དབྱེ་བ་དང་། སྒྲ་དོན་དང་། བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱ་
མཆོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཐུན་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་ནོར་ལ་མི་རིགས་
པའི་སྒོ་ནས་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་པ་བརྒྱལ་མེམས་ལུས་ཀྱི་མཐུན་པ་དང་། གཞན་
ལ་གནོད་པ་བྱེད་འདོད་པའི་ཁོང་ཁྱོད་གནོད་མེམས་ལུས་ཀྱི་མཐུན་པ་དང་། ལྟ་བུ་དང་
འབྲེལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ལྟ་བུ་ངན་པ་ལ་བཟང་པོར་
འཛིན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡིད་ཀྱི་
བར་དུ་གཙོད་པས་མཐུན་པ་ཞེས་བཞག་པའི་ཕྱིར། མཉམ་གཞག་ལ་བར་དུ་གཙོད་པ་
བཞིར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཟང་ཟེང་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་རྒྱ་དང་། ཅོད་པ་ལ་
ལེགས་པར་མི་སྐྱལ་པའི་རྒྱ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་དཀ་པོས་སྦྱུག་
བསྐྱལ་བར་གནས་པའི་རྒྱ་དང་། ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་རྟོག་པའི་རྒྱས་མེམས་
གཡེར་བར་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པས་བཞིར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རེ་ཤི་སྒྲོར་བདེན་ལག་ལ་བ་)ནི།

ཆ་ལ། སྤྱི་བ་པ་ནི་ལྷ་རྟེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་སྤྱི་བ་པ་དང་། གཞོད་སེམས་
དང་། རྒྱལ་ས་པ་དང་། གཉིད་དང་། ཞོད་པ་དང་། འཁྱོད་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་
རྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་པ་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བའི་དུས་དང་། བསྐྱལ་བ་ན་ལེགས་པར་
བརྒྱལ་བའི་དུས་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་དུས་དང་། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་དུས་དང་། བཏར་
སྟོམས་ཀྱི་དུས་ནདཔེ་པའི་སྟོགས་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྤྱི་བ་པ་རྣམས་སོ། །

སྤྱི་བ་པ་ནི་ཞེས་རྟེ། སྤྱི་བ་པའི་རོ་མོ་ལྷ་ཡོད་དེ། འདོད་ལ་འདུན་པའི་སྤྱི་བ་
ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྤྱི་བ་པའི་བར་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་
དེ། དཔེ་པའི་སྟོགས་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་
དཔེ་པའི་སྟོགས་ལ་སྤྱི་བ་པར་བྱེད་དེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པས་ཁྲིམ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་
པ་ལ་དགའ་བ་དང་སྤྱི་བ་པར་བྱེད། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ལྷུང་བ་བྱུང་བའི་ཆེ། ཕྱིར་བཅོས་
པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱལ་བ་ན། གཞོད་སེམས་ཀྱིས་ལྷུང་བ་དག་པ་ལ་སྤྱི་བ་པར་
བྱེད། རྒྱལ་ས་གཉིད་ཀྱིས་སེམས་ནད་ཏུ་ཞུམ་པར་བྱེད་པས་ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་
སྟོམ་པའི་དུས་ན་སྤྱི་བ་པར་བྱེད། གཞོད་འཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བར་བྱེད་པས་
རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་སྟོམ་པའི་དུས་ལ་སྤྱི་བ་པར་བྱེད། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་དམིགས་
པ་ལ་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འདུག་པའི་བཏར་སྟོམས་ལ་སྤྱི་བ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དུག་གསུམ་གཙུག་པོར་བྱས་པའི་རྣམ་གངས་ལ་གསུམ། སྤང་བྱ་སྤང་
དགའ་ཞིང་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་མི་འདོད་པ་སྐྱུབ་
པའི་ཉེས་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། འགལ་བའི་ཉེས་པ་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཐ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཐ་བ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱད་གི་ཐ་བ་ལོ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱད་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། རྫོན་གོམས་པའི་རྩལ་གྱིས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱོད་པ་དེ་མ་སྤངས་པས་སེམས་ལས་སྤྱ་མི་རུང་བ་དང་། དབྱལ་དཀའ་བར་འགྱུར་བ་^༡ དེ་དག་ནི་ཐ་བ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།

ཐ་བ་ཞེས་ཏེ། རྫོན་གོམས་^༢ པ་ཆེན་པོ་རྫོན་དུ་སོང་བའི་དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཐ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞིང་ཐ་བ་འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་གཞིར་ལས་སྤྱ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་རྫོན་གོམས་པའི་མཐུས་གཉེན་པོ་སོང་གསོལ་དང་འདྲ་བས་སོག་པར་དཀའ་ཞིང་། སེམས་ལས་སྤྱ་མི་རུང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། འབྲས་བུ་མི་འདོད་བརྒྱུ་བ་བའི་ཉེས་པ་^༣ ལ་གཉིས། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲང་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་དང་། རང་གི་མི་འདོད་པ་སྤྲ་ཆོག་གས་འབྲེན་པའི་ཉེས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་མ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དེ་མ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱད་གི་དེ་མ་ལོ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱད་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་རོ་སྤོ་འཆས་པའི་རྩལ་ཁྱེད་ལ་སྦྱོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འདུག་གྱུར་རུང་དགོན་པ་ཀྱི་འདུག་གྱུར་རུང་། ཆངས་པ་མ་ཆུངས་པར་སྦྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ན། གང་གི་ཕྱིར་འདི་སྤྲང་དུ། ཆེ་དང་ཐུན་པ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྦྱོད་པ་སྟེ། མི་གཙང་ག་གྲོང་གི་ཆེར་མའོ། ཞེས་པ་རྫོང་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་དེ་མ་རྣམས་ཞེས་

༡ <<ལེ>><<སྤྲང>> བས།

༢ <<རྫོན>><<གོམས>><<སྤྱ>> གོམ།

བྱུང་།

དེ་མ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཉེས་ལུང་ལ་ལྷག་པར་སྤྲད་པས་མི་སྟོན་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
རབ་ཏུ་ འབྱུང་བའི་རྒྱ་དེ་དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྲོད་སོགས་
གང་ན་འདུག་ཀྱང་ཏུང་། ཉེས་ལུང་ལྷག་པར་སྤྲད་པས་ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྤྲོད་
བ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ངམ་ཐོས་ན། མི་གཙང་པ་ཁྲོད་གི་ཆེད་མ་ཞེས་སྤྲད་པའི་རྒྱར་
རྒྱར་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། རང་གི་མི་འདོད་པ་སྤྲོ་ཆོགས་འབྱིན་པའི་ཉེས་པ་ ལམ་བདུན། རྒྱན་གྱི་སྤྱག་
བསྐྱེད་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འདུག་
པ་དང་། ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལ་ཆགས་
པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྲོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱན་ཏུ་གཞོད་པ་དང་། སྤང་དགའ་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྤྱིག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྤྱིག་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱིག་གི་

སྤྱིག་པའོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱིག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་རིང་

པོར་སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་བ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་སྤྱིག་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །

སྤྱིག་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། སྤྱིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྲོད་ལ་
བརྟེན་ནས་དུས་རིང་པོར་སྐྱེ་འཆི་བ་སྤྱིག་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་
ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(སྒང་དགའ་བ་)ནི།

ཅ་བ། ཟུག་རྩ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཟུག་རྩ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྟུག་གི་
ཟུག་རྩ་ལོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟུག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པ་དང་
སྲིད་པའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་ལ་གིན་ཏུ་འདོད་པ་སྦྱེས་གིང་གནས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་
ཆོས་དང་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་། སྟུག་བསམ་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ལོ་ག་ས་དང་
ལ་མ་རྣམས་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དེ་དག་ནི་ཟུག་རྩ་རྣམས་ཞེས་བྱལོ། །

ཟུག་རྩ་ནི་^༡ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཟུག་རྩ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་
བརྟེན་ནས་སྲིད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པར་འབྱུང་ཞིང་། དཀོན་
མཆོག་གསུམ་དང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཐེ་ཆོས་རྒྱངས་པའི་སྒོ་ནས་སྟུག་
བསམ་བསྐྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟུག་བསམ་བསྐྱེད་པ་)ལ་གཉིས། མི་འདོད་པ་དངོས་ལ་
སྦྱོར་བ་དང་། མི་འདོད་པའི་རྒྱ་ལ་སྦྱོར་བལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ལྷི་^༢ཡང་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལྷི་^༣ཡང་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟུག་གི་
ལྷི་^༤ཡང་ངོ་། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟུག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིགས་
པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་དང་བཅས་གིང་གཡེང་བ་མང་བར་གནས་པ་དེ་དག་ནི་ལྷི་^༥ཡང་
རྣམས་ཞེས་བྱལོ། །

༡ <<སྒྲི་>><<ཞེས་>> ན།

༢ <<ས་>><<ལྷེ་>><<ཅ་>> ཅི།

༣ <<ས་>><<ལྷེ་>><<ཅ་>> ཅི།

༤ <<ས་>><<ལྷེ་>><<ཅ་>> ཅི།

༥ <<ས་>><<ལྷེ་>><<ཅ་>> ཅི།

མྱི་ཡང་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། མྱི་ཡང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡོ་བྱད་མང་པོ་འཛིན་ཅིང་ཡོ་བྱད་མྱི་ཡང་དང་བཅས་པར་བྱས་པས་འཛིགས་པ་
དང་། གཞན་དང་ཁོན་དང་བཅས་ཤིང་། གཡེང་བ་མང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་
པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། མི་འདོད་པའི་རྒྱ་ལ་སྦྱོར་བ་ ཞེ།

རྩ་བ་ ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་
དང་གཉི་སྤྱག་གི་ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ལོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱག་དེ་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་སྦྱོད་པ་དང་། དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་
སྦྱོད་པ་སྦྱོད་པ་དེ་དག་ནི་ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ཟང་ཟིང་རན་པ་
ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་རྒྱ་དང་། གཞོད་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རྒྱ་དང་། ཆོས་
ལོག་པ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་རྒྱས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་སྦྱོད་དེ། དེ་
ལྟ་བུས་ན་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱག་ནི་ཉེས་པར་སྦྱོད་པའི་རྩ་བ་རྣམས་
ཞེས་བྱའོ། །

ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སློ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྦྱོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤྱོད་ཆོགས་འཛེན་པར་
བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིད། སློ་གསུམ་ཉེས་པར་སྦྱོད་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟང་
ཟིང་ཅུང་ཟད་ཅམ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་
པར་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་རྟོག་པ་དང་། རོན་དམ་བཟེན་པ་རྟག་དངོས་སུ་

འདོད་པ་སོགས་ཆོས་ལོག་ལ་ཞེན་པའི་རྒྱ་ས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉེས་པ་ལ་སྒྲོར་པའི་
ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་(ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་)ལ། སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། སྐྱབ་
བྱ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཟག་པན་གསུམ་སྟེ། འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཟག་པ་དང་། མ་རིག་
པའི་ཟག་པའོ། །སེམས་རྣམ་པར་འཛོལ་བར་ཟག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་
ཟག་པའི་བྱིར་འདོད་པའི་ཟག་པའོ། །ནང་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་ཟག་པའི་བྱིར་སྲིད་པའི་ཟག་
པའོ། །ཟག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་མ་རིག་པའི་ཟག་པའོ། །

ཟག་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། མོང་མའི་ཉོན་མོངས་དང་། མ་
རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་སེམས་ཁོ་བར་བྱེད་
པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟག་པ་གསུམ་ཏུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་
པོས་འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་འཛོལ་བར་བྱེད། གཉིས་པས་སྟོན་པ་ འཇུག་གི་ཆོར་བ་ལ་
སྲིད་པས་འཛོལ་བར་བྱེད། ཟག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་གསུམ་པའི་དབང་གིས་བྱང་ཞིང་། དེ་
གཉིས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་སྟོན་པ་འཛོལ་བའི་ཞིང་ཟག་པར་བྱེད་པ་གསུམ་ཏུ་བཞག་པའི་
བྱིར། འདི་དག་ཀྱང་ངོ་བོ་དང་སྒྲ་དོན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(བསྐྱབ་བྱ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་)ནི།

༡ འགྲོ་ཞེས་ཅུ་བར་བྱང་བ་ལྟར་རས་སྟུམ།

༢ <<རྒྱ>><<ཞོལ>><<སྐ>> ཁྲོ།

༣ སྟོམས་ཞེས་མིན་ནས་སྟུམ།

༤ <<རྒྱ>><<ཞོལ>><<སྐ>> ཁྲོ།

༥ <<རྒྱ>><<ཞོལ>><<སྐ>> ཁྲོ།

ཆ་བ། ཡོངས་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཡོངས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་
སྟག་གིས་ཡོངས་པ་ལོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤྱིད་པའི་ཡོ་བྱད་འདོད་པའི་ཡོངས་པ་ས་གནོད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ཡོངས་པ་རྣམས་
ཞེས་བྱའོ། །

ཡོངས་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། ཡོངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་
དབང་གིས་བསོད་ནམས་ཉམས་པས་ཡོ་བྱད་འདོད་ཀྱང་ཡོངས་པ་ས་གནོད་པར་བྱེད་
པའི་ཉོན་ཡོངས་ཡིན་པའི་བྱིད།

བཞི་པ་(ད་ལྟར་ཀྱི་སྟག་བཟུལ་བ་སྟེད་པ་)ལ་གཉིས། འདོད་པ་མ་འབྱོར་བ་ལས་བྱུང་
བ་དང་། ཡོངས་སྟོད་ཚོ་བ་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡོངས་སྟ་གདུང་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཡོངས་སྟ་གདུང་བ་དང་། ཞེ་
སྤང་དང་གཉི་སྟག་གི་ཡོངས་སྟ་གདུང་བའོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་
དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མཆན་མར་འཛིན་པ་དང་། མངོན་
རྟགས་^༡ སྟ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མཆན་མར་འཛིན་པ་དང་མངོན་རྟགས་^༢ སྟ་འཛིན་པ་
དེས་^༣ སྟས་ཡོངས་སྟ་གདུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཡོངས་སྟ་གདུང་བར་འགྱུར་
བ་དེ་དག་ནི་ཡོངས་སྟ་གདུང་བ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །

ཡོངས་སྟ་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། ཡོངས་སྟ་གདུང་བ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟག་པ་དང་མི་སྟག་པའི་ཡུལ་ལ་དང་པོར་སྟག་མི་སྟག་

༡ <<ལེ>><<སྟར>> བཏགས།

༢ <<ལེ>><<སྟར>> བཏགས།

༣ <<ལེ>><<སྟར>> ཞང་གིས།

སོགས་སུ་རྟོག་པས་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་ནས་བཟ་བར་འཛིན་པ་
མངོན་རྟོགས་སུ་བརྒྱང་བས་འདོད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་མི་འདོད་པ་ཐོབ་སྟེ་ལུས་སེམས་
གདུང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(མོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་ལས་བྱུང་བ་)ནི།

རྩ་བ། འབྲུག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འབྲུག་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་གི་
འབྲུག་པ་ལོ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཏུ་
དགའ་བ་དང་སྟག་པར་ཆགས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནས་པར་གྱུར་ཅིང་གཞན་ཏུ་གྱུར་ན་མུ་
རན་དང་། སྟེ་སྟགས་འདོན་པ་དང་། སྟུག་བསྐལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུག་པ་
རྣམས་ཀྱིས་རེག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་འབྲུག་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།

འབྲུག་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཏུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། འབྲུག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་
བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་ལུལ་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བས་དག་ཏུ་སྟེ་སྟགས་འདོན་ཞིང་། ཡིད་
མུར་སོགས་ཀྱིས་འབྲུག་པ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིད།

ལྷ་པ་(བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པ་)ནི།

རྩ་བ། འཐབ་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཐབ་པ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་གི་
འཐབ་པ་ལོ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། ཆད་
པས་གཅོད་པ་དང་། མཚོན་ཆ་ལེན་པ་དང་། དབྱུག་པ་ལེན་པ་དང་། འཐབ་པ་
དང་། མཚང་འབྱུ་བ་དང་། ཅོད་པ་དང་། འབྱེད་པ་འབྱུར་བ་དེ་དག་ནི་འཐབ་པ་རྣམས་
ཞེས་བྱའོ།

༡ <<ས>> ཆེད།

༢ <<ཐེ>><<ཐུར>> འགྲ།

འཐབ་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། འཐབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་
བརྟེན་ནས་ལུས་ངག་གི་ཆད་པས་གཅོད་པ་སོགས་འཐབ་ཅོད་སྒྲ་ཚོགས་འདྲེན་པར་
བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

དུག་པ་(རོག་པར་སྤྲུག་པ་ལ་དགའ་བ་)ནི།

ཅ་བ། རིམས་ནད་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རིམས་ནད་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་
སྟག་གི་རིམས་ནད་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་
ནས། ཚོས་མ་ཡིན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་
གཏུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མི་མ་བྱན་པས་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་ཆེན་པོས་
ཡོངས་སུ་གཏུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཚོས་ལོག་པའི་ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་ཆེན་པོས་
ཡོངས་སུ་གཏུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་རིམས་ནད་རྣམས་ཞེས་བྱ་ལོ། །

རིམས་ཀྱི་ནད་ནི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཚོས་ཅན། རིམས་ནད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་
ལ་བརྟེན་ནས། ཚོས་མ་ཡིན་པ་མི་དགོ་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། མི་མ་བྱན་པ་ཚོས་རྒྱན་
སོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། རྟག་དངོས་བསྟོམ་པ་ཐར་ལམ་དུ་འདོད་པ་སོགས་ཚོས་
ལོག་ལ་ཆགས་པས་ལུས་སེམས་གཏུང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་(ལུག་བསྟུལ་མཐའ་དག་ལ་ཆགས་པའི་སྟོན་སྟོར་བ་)ནི།

ཅ་བ། རྟགས་སྟོར་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟགས་སྟོར་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་
སྟག་གི་རྟགས་སྟོར་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་
ནས། སྟེ་བའི་ཅ་བ་ཅན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཆགས་ཏེ། འགྲོ་བ་ལྟའི་འཁོར་བར་ལུས་

ནམ་པ་སྒྲ་ཆོག་མ་འོན་པར་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ནགས་སྒྲོར་ནམས་ཞེས་
བྱའོ།

ནགས་སྒྲོར་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། ནགས་སྒྲོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་
བརྟེན་ནས་སྲིད་པར་སྦྱེ་བའི་ཅ་བ་ལ་ཆགས་པས་འགྲོ་བ་རིགས་ལྟར་ནགས་སྒྲུག་པོ་
དང་འདྲ་བར་བསྟོད་དཀའ་ཞིང་། ཆང་ཆིང་མང་པོས་འབྲིགས་པའི་ལུས་སྒྲ་ཆོག་ས་
འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་གཉེན་པོ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ནི།

ཅ་བ། གཤམ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཤམ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཏི་ལྷག་གི་
གཤམ་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་ལྷག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། ལུས་ལ་ལྟ་
བ་དང་བཅས་པས་དགེ་བ་ལ་མི་སྒྲོར་བ་དང་། མོངས་སྒྲོད་ལ་ལྟ་བ་དང་བཅས་པ་
དང་། རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་དང་། འདེ་ཁིང་གནས་པ་དང་། རྩུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་
པས་དགེ་བ་ལ་མི་སྒྲོར་བ་དེ་དག་ནི་གཤམ་ནམས་ཞེས་བྱའོ།

གཤམ་ཉི་ཞེས་ཏེ། དུག་གསུམ་ཆོས་ཅན། གཤམ་ཉི་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྲིད་པས་
ལུས་དང་མོངས་སྒྲོད་ལ་ལྟ་བ་དང་བཅས་པས་དགེ་བ་མི་བྱེད་ཅིང་གཤམ་བྱའི་གནས་
ལ་རྒྱོ་མ་བྱུང་བ་དང་། ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདྲུ་འཛིང་གཏན་གྱིས་འདེ་ཁིང་གནས་པ་
དང་། དགེ་བ་རྩུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་བརྩུང་ནས་དགེ་བ་ལ་སྒྲོར་བའི་བར་ཆད་
བྱེད་པའི་བྱིད།

༡ <<སྒྲ>><<ཞེས>><<སྒྲ>> གནས། <<ཅ་བཞི>> གཤམ་

༢ <<སྒྲ>><<ཞེས>><<སྒྲ>> གནས། <<ཅ་བཞི>> གཤམ་

༣ <<སྒྲ>><<ཞེས>> སྒྲ།

ལྷ་བ་རང་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་ལོག་པར་
 བྱགས་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་སོ་སོར་བྱེན་ས་མཐོང་སྤངས་དང་སྒྲོམ་སྤངས་ཀྱི་
 ལོག་བྱགས་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མ་བྱེ་བར་བདེན་པ་ལ་ལོག་བྱགས་བྱེ་
 བྱག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལོག་པར་བྱགས་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། འདོད་ཆགས་ནི་ཡུལ་དང་ལྷ་བ་ལ་ལོག་
 པར་རྟོགས་པའོ། །འདོད་ཆགས་རི་ལྷ་བར་ཁོང་ཁོ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ད་རྒྱལ་ནི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་དང་ལྷ་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པའོ། །འཇིག་རྟོགས་ལ་ལྷ་བ་
 དང་། མཐར་འཇིག་པར་ལྷ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྷ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་
 པའོ། །ལྷ་བ་མཆོག་ཏུ་འཇིག་པ་དང་། རྩལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་བྱགས་མཆོག་ཏུ་འཇིག་
 པ་ནི་ལྷ་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པའོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་
 པའོ། །མ་རིག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པའོ། །

ལོག་པར་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཚོས་ཅན། ཡུལ་དང་ལྷ་བ་ལ་ལོག་པར་
 བྱགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་སྤངས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡུལ་སྐྱུག་པར་སྒྲོ་བདགས་ནས་སྟེད་
 པའི་བྱིར་དང་། མཐོང་སྤངས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་འཇིག་ལྷ་ཀུན་བརྟགས་སོགས་ལྷ་དན་ལ་
 སྐྱུག་པར་སྟེད་པའི་བྱིར། ཁོང་ཁོ་ཡང་དེ་གཉིས་ལས་ལོག་པར་བྱགས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཡུལ་མི་སྐྱུག་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་རྣམ་པར་
 བྱགས་པའི་བྱིར། ད་རྒྱལ་ནི། སེམས་ཅན་དང་ལྷ་བ་ལ་ལོག་པར་བྱགས་ཏེ། རྩལ་བྱ་
 བས་བདག་ཆེ་སྦྱུམ་པ་དང་། ལྷ་དན་ལ་མཆོག་ཏུ་བརྩུང་ན་སེམས་ཁེངས་པའི་

མྱི་དུ། འཛིག་ལྟ་སོགས་གསུམ་ཤེས་བྱ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་
ལ་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྒྲུར་ཡདེ་བས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་མྱི་དུ། མཆོག་འཛིན་གཉིས་
ལྟ་བ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། ལྟ་ངན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ངན་བ་ལ་
མཆོག་དང་དག་བ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་མྱི་དུ། ཐེ་ཆོམ་གཉེན་
པོ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་བ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་མྱི་དུ། མ་
རིག་བ་ཡུལ་དང་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་མྱི་དུ།

གཉིས་པ་། ཉོན་མོངས་མ་བྱེ་བར་བདེན་བ་ལ་ལོག་ཞུགས་བྱེ་ཟག་རྩ་བ་ཤད་པ་། ལ། སྤྱག་ཀུན་ལ་
ལོག་པར་ཞུགས་བ་དང་། འགོག་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཉོན་མོངས་པ་བརྩ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་དེའི་རྒྱ་
དང་གཞིའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་ལོག་པར་རྟོགས་པའོ། །

ཉོན་མོངས་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་ཀུན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་
ཏེ། སྤྱག་ཀུན་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་གཞི་གནས་བྱེད་ཅིང་། ཟག་བཅས་
ཀྱི་འདུ་བྱེད་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཆར་གྱུར་བ་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་
པར་སྒྲེ་བའི་མྱི་དུ།

གཉིས་པ་། འགོག་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་། ཇོ།

ཆ་བ། ཉོན་མོངས་པ་བརྩ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཡང་དེ་ལ་སྤྱག་པ་
སྒྲེད་པས་ལོག་པར་ཞུགས་པའོ། །

ཉོན་མོངས་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འགོག་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་

བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་
ཞིང་། འགོག་ལམ་ལ་ཕྱང་པོ་རྒྱན་ཆད་པའི་གཡང་ས་དང་། དེ་རྒྱན་གཙོད་པའི་མི་
མ་ཐུན་པར་ལྟ་ས་ནས་སྒྲག་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱག་པ་ཉོན་མོངས་རྣམས་རྟེན་གང་ལ་གནས་པ་དང་། ཆོར་བ་གང་དང་
མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཁམས་ཀྱིས་སྒོ་ནས་བཤད་བ་ལ་ཁྱི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཁམས་ཀྱིས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེན།

ཁམས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་བཞི། ཁམས་གང་ན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ན་ཆོར་
བ་གང་དང་ལྟན་པ་དང་། དེ་ན་རྣམ་ཤེས་གང་དང་ལྟན་པ་དང་། དེ་ན་དངོས་པོའི་
ཕྱོགས་གཅིག་དང་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པའི་བྱུང་པར་རྟོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཁོང་ཁྱོ་བ་མ་གཏོགས་པར་ཁམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ཁོང་ཁྱོ་བ་ནི་འདོད་
པ་དང་ལྟན་པ་ལོ། །

ཁོང་ཁྱོ་བ་ཞེས་ཏེ། ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་ཁམས་
གསུམ་ག་ན་ཡོད་ལ། ཁོང་ཁྱོ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་
བརྒྱན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ཡིད་མི་བདེ་ཡང་མེད་དོ། །རྒྱ་མཚན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། འདོད་པ་ན་བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་
བྱེད་འདོད་ཡོན་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཆེགས་ཆེན་པོས་སྐྱབ་དགོས་པས་ཡིད་མི་
བདེ་འདྲན་པར་བྱེད་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
ཐོབ་པའི་འདོད་ཁམས་པ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཅམ་གྱིས། འདོད་

ཡོན་གྱིས་བསྐྱུན་དུ་མེད་པའི་བདེ་བས་ཆོས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། དེ་ན་ཆོར་བ་གང་དང་ལྡན་པ་ ལ་གཉིས། ཀླུ་ས་པར་བ་གང་པ་དང་། ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་གྱི་སྐབས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བརྟུན། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། སྟོ་
འདོགས་གྱི་ལྟ་བ་བཞི་དང་། སྐར་འདེབས་གྱི་ལོག་ལྟ་དང་། ཐེ་ཆོས་དང་། མ་རིག་པ་
ཁམས་གང་ན་ཆོར་བ་གང་དང་ལྡན་པ་ལོ། །

དང་པོ་འདོད་ཆགས་ཁམས་གང་ན་ཆོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་ལོ། ⁹

ཆ་བ། འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་། བཏང་
སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ལ་རི་ལྟ་བར་བསམ་གཏན་
དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ན་ནི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །དེ་ཡན་ཆད་དུ་བཏང་སྟོམས་ཁོན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །

འདོད་ཆགས་ནི་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་
དང་པོ་གཉིས་ན་ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། འདོད་
པ་ན་ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྡེའི་འཁོར་དུ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་
ཡིད་བདེ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་རྒྱན་འཆད་པ་ན་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན། དབང་ཤེས་གསུམ་གྱི་འཁོར་དུ་བདེ་བ་དང་ཡིད་
ཤེས་འཁོར་དུ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་པ་ན་

⁹ <<རྒྱ>><<སྐྱ>> བཞི།

ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་བདེ་བ་མེད་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་
 ཆོར་བ་མིམ་པས་ཀྱང་དབང་པོ་བརྟེན་བཅས་མིམ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་བདེ་བ་ཡོད་
 དེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་
 ལྡན་གྱི། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། ཆོར་ལྡར་བྱས་པའི་ཡིད་
 བདེ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ཞིང་། ཡིད་མི་བདེ་མེད་པ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་
 རོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་དུ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོན་དང་མཚུངས་པར་
 ལྡན་ཏེ། ཆོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་ཞིག །བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ཁོང་ཁོ་ཁམས་གང་ན་ཆོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ །ནི།

ཆ་བ། ཁོང་ཁོ་བཞི་སྤྱག་བལྟལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་
 པར་ལྡན་ནོ། །

ཁོང་ཁོ་བ་ཞེས་ཏེ། ཁོང་ཁོ་ཆོར་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། རྣམ་
 ཤེས་ལྡེའི་འཁོར་དུ་སྤྱག་བལྟལ་དང་། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཡིད་མི་བདེ་དང་། དེ་
 གཉིས་ཀ་འགགས་པ་ན་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བྱིར། བདེ་བ་དང་
 ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་ཏེ། མི་དགའ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། ང་རྒྱལ་ཁམས་གང་ན་ཆོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ །ནི།

ཆ་བ། ང་རྒྱལ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡིད་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་
 པར་ལྡན་ནོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་ནི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་
 དང་། བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་བདེ་བ་དང་བཏང་

སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །དེ་ཡན་ཆད་དུ་ནི་བཏང་སྟོམས་ཁོན་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་ནོ། །

ང་རྒྱལ་ནི་ཞེས་ཏེ། ང་རྒྱལ་ཚོར་བ་དུ་མ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། འདོད་
ཁམས་ན་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ལྡན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བདེ་བ་དང་
ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལ། གསུམ་པ་ལ་ནི། བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་དུ་བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། བཏང་སྟོམས་ཁོན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །

བཞི་པ་། སྤྱོད་ལས་ཀྱི་ལྟ་བ་བཞི་ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ ཉི།

ཆ་བ། ང་རྒྱལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་
དང་། ལྟ་བ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཁྲིམས་མཚོག་
ཏུ་འཛིན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

ང་རྒྱལ་ཞེས་ཏེ། སྤྱོད་ལས་ཀྱི་ལྟ་བ་བཞི་པོ་ཚོར་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་ཏེ། ང་རྒྱལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བ་། སྤྱོད་ལས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ ཉི།

ཆ་བ། ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་
དང་། བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་ན་ནི་ཚོར་བ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །

ལོག་པར་ཞེས་ཏེ། སྤྱོད་ལས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ཚོར་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་

༡ <<ལེ>><<ལྟ་བ>> -

༢ <<སྤྱོད>><<ལོག>> ག

ལྷན་ཏེ། སྤྲིག་པ་བྱེད་པ་རྣམས་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་དང་ལྷན་
ལ། དགེ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་དོན་མེད་པར་མཐོང་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡང་
འགག་པ་ན་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཡིད་
ཀྱིས་པའི་ཚོར་བ་གང་ཡོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ནོ། །

རྒྱག་པ་། ཐེ་ཚོམ་ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ ཉི།

རྩ་བ། ཐེ་ཚོམ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་
མཚུངས་པར་ལྷན་ནོ། །གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཚོར་བ་གང་
ཡོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ནོ། །

ཐེ་ཚོམ་ནི་ཞེས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་ནི་ཚོར་བ་ཅི་རིགས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་
ཏེ། གཏན་ལ་མ་ལེབས་ན་ཡིད་མི་དགའ་བས་འདོད་པ་ན་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཏང་
སྟོམས་དང་ལྷན་ལ། གོང་མ་ན་ཚོར་བ་གང་ཡོད་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་། མ་རིག་པ་ཁམས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་དང་ལྷན་པ་ ཉི།

རྩ་བ། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་པས་གང་
ན་ཚོར་བ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་དེར་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །མ་རིག་པ་མ་
འདྲེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་
མཚུངས་པར་ལྷན་ནོ། །དེ་ཡན་ཆད་དུ་ནི་ཚོར་བ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་
ལྷན་ནོ། །

མ་རིག་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། འདྲེས་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ལྷན་ཚུལ་

གཉིས་སུ་འགྱུར་རྟེ། འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་ཡིན་པས། ས་གང་ན་ཆོར་བ་གང་ཡོད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞིང་། མ་འདྲེས་
པའི་མ་རིག་པ་ཉོན་ཡིད་གྱི་^༡ འཁོར་ལས་གཞན་པ་དེ་ནི། འདོད་པ་ན་ཡིད་མི་བདེ་
དང་བཏང་སྟོམས་དང་ལྡན་ལ། དེ་ཡན་ཆད་དུ་ཆོར་བ་གང་ཡོད་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པའི་བྱིས།

འདོད་པ་ན་ཡིད་བདེ་མི་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་གཏན་ལ་མ་ཐེབས་པ་ལ་
མོས་^༢ པ་མེད་པས་ཡིད་མི་^༣ བདེ་མེད་པའི་བྱིས། གོང་མ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་
གིས་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་གྱི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་
མཚན) ལ་བྱི་བ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞེ་ན།
ཅིའི་བྱིར་ཅེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། ཐམས་པར་འདུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར་སོ། །

ཐམས་པ་ཞེས་རྟེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མཐར་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་རྟེ། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཤུགས་མ་བད་པར་གྲོ་བྱུར་དུ་འགག་པར་མི་
འགྱུར་གྱི། ཤུགས་བད་ནས་འགག་པའི་བྱིས།

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་པ་ནི།

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>><<རྒ>> གྱིས།

༢ <<ཞེས>> བའི་འདོད།

༣ <<རྒ>><<རྒྱ>> -

རྩ་བ། འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། འདོད་ཆགས་ཇི་ལྟ་བུར་ཁོང་ཁྱོད་དང་མ་རིག་པ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་^༡ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བཞི་དང་མཚུངས་
པར་^༢ལྡན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། འདོད་ཆགས་ཇི་ལྟ་བུར་མ་རིག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ང་
རྒྱལ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཚོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །

འདོད་ཆགས་ནི་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཚོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་ན་རྣམ་
ཤེས་གང་ཡོད་པ་དང་ཅི་རིགས་སུ་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། འདོད་པ་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་
དང་གཟུགས་ན་སྣ་ལྟེ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞིང་། འདོད་པ་ན་ཁོང་ཁྱོད་དང་མ་རིག་པ་ཡང་ཁྱོད་དང་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མ་རིག་པ་ཡང་ཁྱོད་དང་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར། ང་རྒྱལ་སོགས་གསུམ་ནི་ཚོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ནས་བསྐྱུས་ཤིང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། དེ་ན་དངོས་པོའི་ཚོགས་གཅིག་དང་མཐའ་དག་ལ་འབྱུག་པའི་ཁྱད་པར་ འོ།

རྩ་བ། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་དངོས་པོའི་
ཚོགས་གཅིག་ལ་འབྱུག་གོ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཇི་ལྟ་བུར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ལྷན་མ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་

༡ <<ས>> -

༢ <<ཐེ>><<ལྟ>> -

དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་གོ།

འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་སོགས་གསུམ་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་རེ་
ཁོ་ན་ལ་འཇུག་སྟེ། རིམ་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་
འཇུག་བ་དང་། རིགས་སོགས་གང་རུང་གིས་སེམས་ཁེངས་བས་འཇུག་བའི་
ཐུང་། འདོད་ཆགས་དང་ར་རྒྱལ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཡང་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་རེ་
ཁོ་ན་ལ་འཇུག་སྟེ། རྒྱ་མཚན་སྔ་མ་ལྟར་རོ། །ལྷག་མ་མ་རིག་བ་དང་ལྟ་བ་དང་། མེ་
ཆོས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་རིས་སུ་ཆད་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མཐའ་དག་
ལ་འཇུག་བའི་ཐུང་།

བདུན་བ་སྟེ་ཆོན་གྱི་སྟོན་ས་སྤང་བྱར་བཞག་བ་རིས་བཤད་བ་ལ་
གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ།

རྩ་བ་རིས་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་རིས་གཉིས་ཏེ། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་
དང་། བསྟོམ་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལོ། །

རིས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རིས་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་
དེ། བདག་མེད་མདོན་སྟུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མཐོང་སྤངས་
དང་། མདོན་སྟུམ་དུ་རྟོགས་ཐིག་གོམས་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྟོམ་སྤངས་ཀྱིས་བསྟུས་
པ་ཡོད་པའི་ཐུང་།

གཉིས་པ་། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ལ། མཐོང་སྤངས་དང་། སྟོམ་སྤངས་བཤད་པ་ལོ། །དང་

༡ <<ལེ>><<སྟུང>> ཐོག་

༢ <<རྒྱ>><<ཞོལ>> -

༣ <<ས>><<སྟེ>><<ཅ>> གྱིས་རིན་པོ་ལྔ་

པོ་ལ། རྒྱལ་པར་དབྱེ་བ་དང་། རོན་བསྐྱ་བཤོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ནི་
བརྩམས། །སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བར་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་
བ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
ན་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ནི་དགུའོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་བ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཇི་ལྟ་བར་གཟུགས་མེད་
པའི་ཁམས་ན་འང་དེ་བཞིན་ཏེ།

འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཞེས་ཏེ། མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་གཉིས་
ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན། ལྟ་བ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལ། བདེན་བ་བཞི་རེ་རེ་ལོག་པར་
ཞུགས་བ་བཞི་བརྒྱ། ཁམས་ཤོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོ་བཞི་བཞི་པོར་བས། སྤྱམ་ཏུ་རྩ་
དྲུག་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཕྱང་པོ་ལྷའམ། དེའི་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་
གནས་ཀྱིས་བསྐྱས་བ་ནི། འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་
ཞུགས་ལྟ་ཡོད་དེ། འཛིག་ལྟ་དང་། མཐར་ལྟ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་། མ་རིག་བ་དང་། ཐེ་
ཆོམ་མོ། །མ་རིག་བ་ནི་གོ་སྤྱོད་ལ། འཛིག་ལྟ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གི་བ་
མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་སྤྱམ་དུ་ཞེན་བ་དང་། མཐར་ལྟས་འཛིག་ལྟའི་ཞེན་ལྷལ་ལ་རྟག་ཆད་
དུ་ལྟ་བ་དང་། ལོག་ལྟས་པལ་ཆེར་སྐྱར་བ་འདེབས་ཤིང་། དབང་སྤྱག་དང་སྐྱེ་དགུའི་

བདག་པོ་སོགས་རྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། བེ་ཆོམ་གྱིས་སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཡོད་
མེད་ཡིན་མིན་དུ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའོ།

ལོག་པ་ལ་ལོག་འཁྱུགས་ནི་བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། ལྷ་
བ་མཆོག་འཛིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་འཁྱུགས་མཆོག་འཛིན་རྟོ། །འདོད་
ཆགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པ་ལ་དངོས་དང་རྒྱད་^༡ བས་ལོག་པར་འཁྱུགས་པའི་ལྷ་
བ་ལྷ་པོ་ཆགས་པའི་གནས་མ་ཡིན་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་གནས་
ལྷ་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ཁེངས་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱིས་སྤྱག་བསྐལ་ལ་
ལོག་པར་འཁྱུགས་པའི་ལྷ་བ་ངན་པ་ལ་མཆོག་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
བརྟུལ་འཁྱུགས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་ལྷ་ངན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྒྲོད་ངན་ལ་དག་
ཁྲོལ་སོགས་སུ་འཛིན་བའོ།

དབང་གིས་ལོག་འཁྱུགས་ནི། ཁོང་ཁྱོ་སྟེ། རང་གི་ལྷ་ངན་བརྒྱང་བའི་དབང་
གིས། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཞེ་སྤང་བས་སོ། །

ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་སྒྲོད་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་སའི་བསྐྱུ་བ་ལས་
“བཤད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལོག་འཁྱུགས་
ཀྱང་དེ་ལ་དབགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རྟོན་བསྐྱུ་བ་)ནི།

༡ བྱེད་སྒྲུ་ཞིག་མིན་ནས་སྤྱུལ་

༢ <<སྒྲུ>> བརྒྱད།

༣ བྱེད་སྒྲུ་ཞིག་མིན་ནས་སྤྱུལ་

༤ <<ཆོ>> <<ཞོལ>> ཟི།

༥ <<ཆོ>> <<ཞོལ>> ལ་སོགས།

ཆ་བ། དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཅ་བཅུ་གཉིས་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་
བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རིས་སོ། །

དེ་དག་ཅེས་ཏེ། ལོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་སྤངས་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་

ནི།

ཆ་བ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དྲུག་སྟེ། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་
དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་ཅིག་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་པ་
དང་། ར་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པའོ། །གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཁོང་ཁྱོད་པ་གཏོགས་པར་
ལྟོ། །གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་རི་ལྟ་བར་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་འད་དེ་བཞིན་ཏེ།

འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཞེས་ཏེ། བདག་མེད་མཛོན་སྤྱུང་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་
པའི་སྒྲོན་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་
ལྟ་བུ་སྟེ། ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འཛིག་ལྟ་དང་། མཐར་ལྟ་དང་། འདོད་ཆགས་སོགས་བཞི་
དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོད་པ་གཏོགས་པ་ལྟ་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(རོན་བསྡུ་བ་)ནི།

ཆ་བ། དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་བཅུ་དྲུག་ནི་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་
རིས་སོ། །

དེ་དག་ཅེས་སོ། །ལོ་བར་ཟད།”

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོས་རི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་རྩལ་ལ་གཉིས། མདོར་

བསྟན་པ་དང་། ཀླུ་ས་བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྟོང་བ་གང་ཞེ་ན། རི་ལྷར་སྟོང་བ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བ་དང་། གང་ཞིག་
གང་ལས་སྟོང་བའོ། །

སྟོང་བ་ཞེས་ཏེ། སྤྱི་བ་པ་སྟོང་བར་འདོད་པས་ཚས་གསུམ་གྱི་སྟོ་ནས་ཐོག་
མར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྟོང་བའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་བྱེད་པར་རི་ལྷ་བུས་སྟོང་བར་
བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་རི་ལྷར་སྟོང་བ་དང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་གཉེན་
པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བ་པས་སྟོང་བ་དང་། སྟོང་བྱ་གང་ཞིག་མངོན་གྱུར་རམས་ས་
པོན་གང་ལས་རི་ལྷར་སྟོང་བའི་རྒྱ་ལ་གསུམ་གྱི་སྟོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(ཀླུ་ས་བར་བཤད་པ་) ལ་རི་ལྷར་སྟོང་བའི་སྤྱོད་པ་བཤད་པ་དང་། སྟོང་བ་
དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྷར་སྟོང་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་དང་། གཉེན་པོ་
ཆེད་པས་སོ། །

རི་ལྷར་ཞེས་ཏེ། སྟོང་བའི་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྟོང་བའི་རྒྱ་
དང་རོ་བོ་དང་ཉེས་དམིགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱི་བ་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པ་
དང་། མ་སྤྱི་བ་པ་མི་སྤྱི་བའི་ཆེད་དུ་ལམ་བསྟོམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
བྱིད།

གཉིས་པ་ཀླུ་ས་བར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཚུལ་ནི།

ཆ་བ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། དེའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། རོ་

༡ <<ས>><<ཤེ>><<ཙ>> བས་རི་ལྷ་བྱ།

༢ <<སྤྱོ>><<ཞེས>><<སྤྱོ>> བ།

པོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལོ། །

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྒྲོང་བར་འདོད་པས་ཐོག་མར་ཆོས་གསུམ་
གྲིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་གང་ལས་སྦྱེ་བའི་བག་ལ་ཉལ་དང་དམིགས་པ་དང་
དེ་མ་ཐག་སྒྲིན་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པའི་འཛིན་སྐྱངས་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པ་དང་། མ་སྤངས་ན་འདི་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་སྣ་ཆོགས་བསྦྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་མངོན་གྱུར་དང་དུ་མི་ལེན་པ་ནི།

ཆ་བ། ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བར་གྱུར་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པ་ལོ། །

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། ཉེས་དམིགས་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་མངོན་གྱུར་འབད་པས་
སྒྲོང་བར་བྱ་སྟེ། སྒྲིས་ཅམ་ཉིད་ནས་དང་དུ་མི་ལེན་པར་དགག་པར་བྱ་བའི་བྱིད།
གསུམ་པ་གཉེན་པོ་རྙེད་པ་ན་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི།

ཆ་བ། གཉེན་པོ་རྙེད་པ་གང་ཞེ་ན། མ་སྦྱེས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལམ་རྙེད་པ་གང་ཡིན་
པ་ལོ། །

གཉེན་པོ་ཞེས་ཏེ། སྤར་སྤང་བྱ་མ་སྦྱེས་པ་ཡང་། སྤང་བྱལ་དུ་བཞག་པར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་བསྒྲོམས་པའི་སྒོ་བས་ཀྱིས་སྦྱར་མི་རུང་བར་བྱ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། སྒྲོང་བ་དངོས་བཤད་པ་། ལ་གཉིས། གཉེན་པོ་དངོས་བཟུང་བ་དང་། རི་
ལྟར་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་། དེ་བསྦྱེད་ཐབས་
སོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བས་སྤོང་ཞིན། འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པས་སྤོང་སྟེ། ཚོས་
ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་ཞེས་བྱ་བའོ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་འཇོམས་པའི་དངོས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་གང་
ཡང་རུང་བ་བསྟོམས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་འཇིན་དང་འཇིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་
འགལ་བ་གང་ཞིག །བསྟོམས་པས་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྤོང་རུས་ཤིང་། ཚོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྟོམས་པས་སྤང་
བར་བྱ་བའི་བྱིད།

གཉེས་པ་(དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས)ནི།

ཆ་བ། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བདག་མེད་
པའི་རྣམ་པའི་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་པའོ། །

མི་རྟག་པའི་ཞེས་ཏེ། གཉེན་པོ་དེས་སྤོང་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་
བཅས་སྟུག་བསྐྱེད་པ་བསྟོམས་པ་སོགས་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉེས་པ་(རི་རྩར་སྤོང་བའི་རྣམ་)ལ་དྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། གང་ཞིག་གང་ལས་སྤོང་ཞིན།

གང་ཞིག་ཅེས་སོ། །ལན་ལ། མི་འཐད་པའི་སྤོང་རྩལ་དགག་པ་དང་། ས་པོན་
སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་དང་། སྤོང་རྩལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། སྤངས་
པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི།

ཆ་བ། འདས་པ་ནི་འགགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །མཐོངས་པ་ནི་མ་ཐུང་བའི་ཕྱིར་མ་

ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་ཐུང་བ་ནི་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །

སྒང་བྱ་སྒྲོང་བ་ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་སྒང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། རང་
དུས་ན་འདས་པ་བྱམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམས་པ་ལྟར་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་བ་སྒྲོང་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་དུས་སྤྱི་མ་སྤྱི་ས་པ་མཐུན་ནས་ཐུལ་བ་ལྟར་སྒྲོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་
ཏེ། རང་དུས་ན་མེད་པར་དེ་ལྟར་བྱ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། མཛོ་སྤེལ་གཡང་ལ་སྦྱར་བ་
ལྟར། སྒང་གཉེན་དུས་མཉམ་དུ་འགགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། དངོས་ཀྱི་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་དུས་མཉམ་པ་མི་^༡འཐད་པའི་ཕྱིར།

འདི་སྤྱི་མ་ཁ་ཅིག་གིས། མཛོན་གྱུར་ལ་བརྟག་པ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོང་བ་མི་
འཐད་པས། ས་ཐོན་སྒང་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན། རང་
གི་དངོས་ཀྱི་གཞོན་བྱ་སྒང་བྱའི་ས་ཐོན་ཡོད་པས། ས་ཐོན་ལ་བརྟག་པ་^༢གསུམ་
བྱེད་ན། དུས་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་
ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡི་ནས་མ་ཡིན་ཞིང་། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་
ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ས་གཉིས་པའི་མཉམ་གཞིག་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་འཛིག་ལྟ་སྟན་
སྤྱི་མ་མཛོན་གྱུར་སྒོམ་སྒང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་བསྟུས་པ་མི་སྒྲོང་བར་ཐལ། འདས་
པ་འགགས་པ་དང་། མཐོངས་པ་མ་སྤྱིས་པ་དང་། ད་ལྟར་པ་ལམ་དུ་དུས་མཉམ་
དུ་མི་འཇུག་པས་མི་སྒྲོང་། དུས་གསུམ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྟུས་པའི་འཛིག་ལྟ་

༡ <<སྒོ>><<ཐུ>><<ལྟ>> -

༢ <<སྒོ>><<ཞེལ>> རྟགས།

༣ <<སྒོ>><<ཞེལ>> མཉམ།

མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ་མ་གསུམ་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། དེའི་ས་བོན་སྦྱར་
 མི་རུང་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པ་འགལ་ལོ། །འདས་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 གྱི་དུས་ན་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་ཡོད་ན། སྤང་བ་སྦྱེས་པའི་དུས་ན་སྤྲོན་པ་
 ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་མི་འདོད་པ་དུ་མ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་
 པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྒྲ་མ་དང་། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་
 གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ས་བོན་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བསྒྲན་པ་)ནི།

ཅ་བ། འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལས་སྦྱོང་རོ། །

འོན་ཀྱང་ཞེས་ཏེ། སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ས་བོན་སྤངས་པ་ལས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་མ་སྤངས་ན་སྦྱར་མི་རུང་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(སྦྱང་རྒྱལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་བ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་གི་གཉེན་པོ་གང་ལྟར་བ་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་
 འབྱུང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགོག་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། སྤང་
 བ་དང་སྤྲོན་པ་འབྱུང་བ་དང་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །

གནས་ངན་ལེན་ཅེས་སོ། །དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་
 སྤང་བྱ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་སྤང་བས་སྤྲོན་པ་ལ་གནོད་པའི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་
 སྟེ། སྤང་བ་བསྦྱེད་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་། སྤྲོན་པ་སྤྲད་ཅིག་ཐ་མ་འགགས་པ་
 ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། སྤང་བ་སྦྱེས་པའི་དུས་ན་སྤྲོན་པ་ཐ་མ་

འགགས་པ་བཞིན་དུ། སྤར་གཉེན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་སྒྲོམས་^੧ པའི་སྒྲོབས་གིས་འདས་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་བ་དང་། རོ་སྐལ་གི་སྤང་བྱའི་ས་
བོན་ཐ་མ་འགགས་པ་ལ་ཕྱོགས་བ་དུས་མཉམ་ཞིང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་
དུས་ན། ས་བོན་ཐ་མ་འགགས་པའི་ཚུལ་གིས་སྤང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་། སྤངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ ཞེ།

ཆ་བ། གནས་ངན་ལེན་གི་ནམ་པ་དང་བྲལ་བས་མ་འོངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་
པའི་ཆོས་ཅན་དུ་གནས་པ་དེ་ནི་སྤང་བའོ། །

གནས་ངན་ལེན་ཅེས་ཏེ། འདས་ལམ་གིས་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་དོན་
ནི། ཉམས་སྤང་བར་བྲས་བ་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེད་མི་རུང་པའི་ཆོས་
ཅན་དུ་བྲས་པའི་སྒྲོན་སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལས་གི་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ་ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། ལས་གང་ཞེན།

ལས་གང་ཞེན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མཛོར་བསྟན་བ་དང་། རྒྱས་བར་བཤད་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆན་གཞི་དངོས་གི་དབྱེ་བ་དང་། ལས་གི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་
རུང་བ་ཅམ་ལས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་^੨ པའི་ལས་ཏེ། ལས་གི་མཆན་ཉིད་མཛོར་བསྟན་
བའོ། །

སེམས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་གིས་བསྟན་པའི་ལས་གཉིས་སུ་འདུས་

੧ <<སྒྲོ>> བསྒྲོམས།

੨ <<ས>> <<སྤྱེ>> <<ཅོ>> བསམས།

༩། སེམས་པའི་ལས།^༩ བསམ་པའི་ལས་སུ་འདུས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། ལས་ཀྱི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཅམ་ལས་དབྱེ་བ་ ཞེ།

ཆ་བ། ཡང་ལས་རྣམས་ལ་ལྟ་སྟེ། དམིགས་པའི་ལས་དང་། བྱེད་པའི་ལས་དང་། ཚྱོལ་
བའི་ལས་དང་། སྦྱར་^༡ བའི་ལས་དང་། འཛོལ་པའི་ལས་སོ། །སྐྱབས་འདིར་ཕལ་ཆེར་
ཚྱོལ་བའི་ལས་སུ་འདོད་དོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། ལས་ཀྱི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཅམ་ལྟ་ཡོད་དེ། མིག་གིས་
གཟུགས་ལ་བལྟ་བལྟ་བུ་དམིགས་པའི་ལས་དང་། སས་བརྟེན་བྱེད་བལྟ་བུ་རང་རང་
གི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ལས་དང་། རྫོང་མེན་དུ་བཏང་ནས་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཚྱོལ་
བའི་ལས་དང་། གསེར་སྐྱམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པར་བསྦྱར་བལྟ་བུ་སྦྱར་བའི་ལས་
དང་། འཕགས་ལམ་ཀྱི་སྤང་འདས་ཐོབ་པར་བྱེད་བལྟ་བུ་འཛོལ་བའི་ལས་ཡོད་པའི་
བྱིད། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པ་འཆད་པའི་སྐྱབས་འདིར་ནི་ཕལ་ཆེར་ཚྱོལ་བའི་ལས་སུ་འདོད་དེ། སེམས་པ་
དང་བསམ་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཚྱོལ་བའི་བྱིད། ཕལ་ཆེར་ཀྱི་སྐྱ་སྒྲོས་བས་ནི། འཛོལ་
བ་དང་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པར་སྟོན་བཤོ། །

གཉིས་པ་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་། ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཤད་པ་
དང་། དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དམིགས་པར་བཞག་བཤོ། །དང་པོ་
ལ། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་
པར་བཤད་བཤོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་པའི་ལས་དང་། བསམ་པའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི།

^༩ <<རྒྱ>><<སྐྱ>> + དང་།

^༡ <<ས>> <<ལྟ>> <<ཅ>> བསྦྱར།

རྩ་བ། སེམས་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་གྱི་ལས་

ཏེ། བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའོ། །

སེམས་པའི་ཞེས་ཏེ། རོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་གྱི་
ལས་ཀུན་ནས་སྒོར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དུས་གྱི་ཡིད་གྱི་ལས་དང་། དེ་ལ་ཡང་གསུམ་
ཡོད་པའི་བྱིད་

གཉིས་པ་(བསམ་པའི་ལས་)ལ་བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། བསམ་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ལུས་གྱི་ལས་དང་། རག་གི་ལས་དང་། ཡིད་གྱི་
ལས་སོ། །ལུས་གྱི་ལས་དང་། རག་གི་ལས་དང་། ཡིད་གྱི་ལས་དེ་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བའོ། །

བསམ་པའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་པའི་ལས་དེ་ཡང་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དེ་
ཡང་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་གྱིས་བསྟུས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད་

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་བཅུར་དབྱེ་བ་དང་། མི་དགེ་
བའི་ལས་ལམ་རྫོགས་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་ནི།

རྩ་བ། མི་དགེ་བ་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་གྱི་ལམ་བཅུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གྲོག་གཙོད་པ་
དང་། ལ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཤེམ་པ་དང་། བརྒྱན་དུ་སྦྲུ་བ་
དང་། སྤྲོ་བ་དང་། ཆིག་^༡ ལྷུ་པོ་དང་། ཆིག་ཀྱལ་བ་དང་། བརྒྱུ་སེམས་དང་། གནོད་

༡ <<ལ>><<ལྷུ>><<ལྷུ>><<ལྷུ>> བསམས།

༢ <<ལེ>><<ལྷུ>> རག

སེམས་དང། རོག་པར་ལྟ་བུ། །

མི་དགེ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། བརྒྱ་ཡོད་དེ། ལུས་
གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གསུམ། དག་གི་བཞི། ཡིད་གྱི་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་གི་མཆོད་ཉིད་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དགེ་བའི་ལས་ལམ་ནི།

ཆ་བ། དགེ་བ་ནི་དགེ་བ་བརྒྱའི་ལས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྟོག་གཅོད་པ་སྤོང་
བནས་ཆོག་ཀྱལ་བའི་བར་དུ་སྤོང་བ་དང། བརྒྱ་སེམས་མེད་པ་དང། གཞོད་སེམས་
མེད་པ་དང། ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ། །

དགེ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། དགེ་བའི་ལས་ལམ་ཡང་བརྒྱ་ཡོད་དེ། རྟོག་གཅོད་སྤོང་
བའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ནས། ལས་འབྲས་¹ ཡིད་ཆེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བས་བསྟུས་
པའི་ཡིད་གྱི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་རྫོགས་པའི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པ་ །ནི།

ཆ་བ། རྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ནི་གཞི་དང། བསམ་པ་
དང། སྤོང་བ་དང། ཉོན་མོངས་པ་དང། ཟེན་པར་བྱས་པས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །

རྟོག་གཅོད་པ་ཞེས་ཏེ། རྟོག་གཅོད་སོགས་ཀྱི་ལས་ལམ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་
ཆོས་ལུང་མ། བསྟུས་ན་བཞིའི་སྟོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་ལ་སོགས་པ་
ལུང་མ། གཞི། བསམ་པ། སྤོང་བ། མཐར་ཐུག་བཞིར་བསྟུས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། རྟོག་གཅོད་པའི་གཞིའི་ཡན་ལག་རང་ལས་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་པ་

1 <<ཐུ་>><<ཐུ་>> + ལག

རོལ་པོ་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་དག་གྲང་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ལས་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་རྣམ་
གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་བཤད་པ་དང་། རྒྱང་བུའི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། སེམས་པ་ལས་གླུར་པའི་ལས་ལྡེའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་
བཤད་པ་དང་། ལས་ངེས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྒྱས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་
གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲུག་པ་ལ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཆོར་བ་གཙོ་པོ་
མ་ཡིན་ཞིང་ལས་རང་གི་རོ་པོ་གཙོ་པོར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྡར་དབྱེ་བ་དང་། རྒྱང་བར་ངེས་པའི་དོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སེམས་པ་ལས་གླུར་པའི་ལས་ཞེས་གང་འབྱུང་བ་ལ་སེམས་པ་ལས་གླུར་པ་
གང་ཞེན། གཞན་གྱིས་བསྟོ་བ་སེམས་པ་ལས་གླུར་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་སེམས་པ་ལས་གླུར་པ་དང་། མི་ཤེས་པའི་སེམས་པ་ལས་གླུར་པ་དང་། ཅ་
བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སེམས་པ་ལས་གླུར་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་^༡ ལོག་གི་སེམས་པ་
ལས་གླུར་པའོ། །

སེམས་པ་ཞེས་ཏེ། སེམས་པ་ལས་གླུར་པའི་ལས་ལྡེའི་དེ། ཀུན་སྒྲོང་གི་བྱེ་
བྲག་མི་འདུ་བ་ལས་རང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་ནན་གྱིས་བྱེད་དུ་བརྟག་པ་
དང་། བན་པར་བསམས་ནས་གཞན་གྱིས་སྟོག་གཙོད་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་དུ་བརྟག་

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>><<གླུ>> -

༢ <<ས>> ཅིག

པ་དང་། སྒྲིན་ཡོན་མི་ཤེས་པར་སྟོག་གཙོད་བྱེད་པ་དང་། འཆེ་བ་ཆོས་སུ་འདོད་པས་
བྱེད་པ་སྟོགས་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་སེམས་པ་མི་འབྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྷ་ཡོད་
པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(རྒྱུང་བར་ངེས་པའི་དོན་བཤད་པ་)ནི།

རྩ་བ། དེ་ལ་རྩ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སེམས་པ་ལས་བྱུར་པ་དང་། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་
སེམས་པ་ལས་བྱུར་པའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་རྒྱུང་བར་
མི་འབྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པའོ། །བསགས་པ་ནི་བག་
ཆགས་འཕེལ་བའོ། །

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། ལས་དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་རྒྱུང་ངེས་མ་ངེས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་
དེ། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ནི། རྣམ་
སྒྲིན་རྒྱུང་ངེས་དང་། ལྷ་མ་གསུམ་ལས་རྒྱུང་བར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ཅི་རིགས་སུ་
ཡོད་པའི་བྱིད། ལས་བྱས་པ་དང་བསགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་དེ། ཡུན་རིང་པོ་བསམ་
བའམ། མ་བསམ་ཀྱང་། ལུས་དག་གིས་དངོས་སུ་སྦྱད་པ་ནི། ལས་བྱས་པ་ཡིན་པ་
ལ། དངོས་སུ་མ་སྦྱད་ཀྱང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བྱ་བར་བསམ་པའི་ལས་ནི། བསགས་
པའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(ལས་ངེས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། བསྐྱན་པ་དང་། བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། རྒྱུང་བར་ངེས་པའི་ལས་ཞེས་གང་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན། ལས་བྱེད་

པར་ངེས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སྐྱོང་བར་ངེས་པ་དང་། དུས་ངེས་པ་སོ། །

སྐྱོང་བར་ངེས་པ་འི་ཞེས་ཏེ། རྩིས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱོང་ངེས་
ཀྱི་ལས་ལ། ངེས་པ་འི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་གྱིས་ལོག་མི་རུས་པར་ལས་དེ་བྱེད་
ངེས་པ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་སྐྱོང་ངེས་པ་དང་། དེ་ཡང་དུས་འདི་ཙམ་ན་སྐྱོང་བར་ཐག་ཆོད་
པ་འི་དུས་ངེས་པ་གསུམ་ཡོད་པ་འི་བྱིད།

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་པ་འི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་
འབྲུག་ཚུལ་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དོན་དང་
བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་བུ་འཕེན་པ་འི་རུས་པ་དང་སྒྲིན་ཚུལ་གྱི་ཐག་ཏུ་བཤད་
པ་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་བརྒྱའི་ལས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འི་འབྲས་བུ་ནི་
དན་སོང་རྣམས་སུ་སོ། །རྒྱ་མཐུན་པ་འི་འབྲས་བུ་ནི་སོ་སོ་དང་མཐུན་པར་མི་འཇུག་
དང་། ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་མི་འབྱོར་བསོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི། སོ་སོ་དང་
མཐུན་པ་ཉིད་ལྟ་བུའི་དངོས་སོ་མི་འབྱོར་བསོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་རི་རྒྱུད་ཏུ་དགེ་བ་
བརྒྱའི་ལས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འི་འབྲས་བུ་ནི་སྤྲོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་
དུ་སོ། །རྒྱ་མཐུན་པ་འི་འབྲས་བུ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཏུ་སོ་སོ་དང་མཐུན་པར་ལུས་དང་
ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་ལུན་སུམ་ཆོག་པ་སོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཏུ་སོ་
སོ་དང་མཐུན་པ་བྱེད་དངོས་སོ་ལུན་སུམ་ཆོག་པ་སོ། །

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། མི་དགེ་བ་བརྒྱའི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། དན་

སོང་དུ་ཀླུ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སོག་གཙོད་པས་ཆེ་མུང་
 ཞིང་ནད་མང་བ་སོགས་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་ཕྱོགས་སྐྱོན་
 ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་འབྲས་བུ་གསུམ་ནི། དེ་ལས་ལོག་སྟེ་
 རྟོགས་པར་སྒྲུལ། །

གཉིས་པ་། འཕེན་ཇོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དོན་དང་བཅས་བ་བཤད་པ་ །ནི།

ཆ་བ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་པ་
 དང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །འཕེན་པ་ནི་གང་གིས་
 ཀླུ་སྒྲིན་པ་འཕེན་པའོ། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་གང་གིས་སྐྱེས་པ་ན་
 འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སྟོང་པའོ། །

དགེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་
 འགྲོར་ཀླུ་སྒྲིན་འཕེན་པ་དང་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་སྒྲིན་གྱི་རོ་བོ་འཕེན་པ་
 ནི། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་^༡ དང་། དེར་སྐྱེས་པ་ན། ཆེ་རིང་མུང་སོགས་རྟོགས་པར་བྱེད་
 པའི་ལས་ནི་རྟོགས་པར་^༢ བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། འབྲས་བུ་འཕེན་པའི་རྒྱས་པ་དང་སྒྲིན་རྒྱལ་བྱེད་བྲས་ཏུ་བཤད་པ་ །ནི།

ཆ་བ། ལས་གཅིག་གིས་ལྷན་གཅིག་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་གཅིག་
 གིས་ལྷན་དུ་མ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལྷན་གཅིག་འཕེན་
 པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལྷན་དུ་མ་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ལས་མང་
 པོ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་རི་ལྟར་རིས་ཀྱིས་ཀླུ་སྒྲིན་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་ཞེ་

༡ <<རྒྱ>> <<ཞོལ>> + ལས།

༢ <<ཞོལ>> རྟོགས་པར། <<རྒྱ>> རྟོགས།

ན། དེ་ལ་གང་ཡིན་ཏེ་མྱོ་བར་གྱུར་པ་དེ་ཐོག་མར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་
ན་འཆི་བའི་དུས་ན་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ། །ཡང་ན་གང་གོམས་པར་གྱུར་པའོ། །ཡང་
ན་གང་ཐོག་མར་སྐྱད་པ་དེ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་རོ། །

ལས་གཅིག་གིས་ཞེས་ཏེ། ལས་གཅིག་དང་དུ་མས་ལུས་གཅིག་དང་དུ་མ་ཁོ་
ན་འཕེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་གཅིག་གིས་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་གཅིག་དང་དུ་མ་འཕེན་
ལ། ལས་དུ་མས་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་གཅིག་དང་དུ་མ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ལས་སྒྲིན་ཚུལ་གྱི་
དུས་ཀྱི་རིམ་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལྷི་ཡང་གི་བྱད་པར་ཡོད་ན། ལས་གང་ལྷི་བའི་འབྲས་བུ་
ཐོག་མར་སྒྲིན་ལ། དེ་ཡང་འབྲས་ན། འཆི་བའི་དུས་ན་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་
ཐོག་མར་སྒྲིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་གང་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ཐོག་མར་
སྒྲིན་པ་དང་། གོམས་པ་འབྲས་ན། སྒྲིན་དུ་བྱས་པ་'སྒྲིན་ལ་སྒྲིན། རྗེས་ལ་བྱས་པའི་
འབྲས་བུ་རྗེས་ལ་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། འདྲ་བྱེད་བརྣམས་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་བྱངས་གྱིས་བཤད་པ་ །ལ་དངོས་དང་། ཁར་
གྱུར་རོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་
ལས་ཞེས་གང་འབྱུང་བ་ལ། བསོད་ནམས་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་
པའི་དགེ་བའོ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་མི་དགེ་བའོ། མི་གཡོ་བའི་
ལས་གང་ཞེ་ན། གང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་དགེ་བའོ། །

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། དེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཟག་པ་

དང་བཅས་པའི་ལས་གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་དགེ་བའི་ལས་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་
དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་མི་གཡོ་བའི་ལས་
ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(ཁར་བྱུང་)ལ། ལས་བྱུན་མོང་^༡གཞི་བཤད་པ་དང་། ལས་བྱུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་གཞི་དང་གཉིས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གང་ལས་འབྱུང་བ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་
གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་ནམས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། རི་ལྷར་ན་བསོད་ནམས་
དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་ནམས་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེན།

མ་རིག་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། མ་རིག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་
ནམ་སྒྲིན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྫོངས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་ནམས་སྒྲིན་པ་ལ་རྫོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་
དོན་ལ་རྫོངས་པའོ། །

:མ་རིག་པའི་^༢ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། གཉིས་
སུ་ཡོད་དེ། ལས་འབྲས་ལ་རྫོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་རྫོངས་པ་གཉིས་
ཡོད་པའི་བྱིད།

༡ <<ཞལ་>> + བཤ།<<བྱུ་>><<སྐྱུ་>> + ག།

༢ <<རྩ་བཞི་>> རྫོངས་ག

གཉིས་པ་། དེ་ལས་རྣམ་སྤྲིན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་། ཉི།

ཆ་བ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལ་སྒོངས་པའི་ནི་མི་དགེ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་།

དོ། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་སྒོངས་པའི་ནི་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བ་རྣམས་སོ། །

འབྲས་བུ་ཞེས་ཏེ། མ་དེག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་སོ་སོར་འཕེན་པའི་ལས་
སོ་སོར་ཀུན་ནས་སྒོང་བར་བྱེད་དེ། དང་པོས་མི་དགེ་བའི་ལས་བསགས་ནས་ངན་
འགྲོའི་འདུ་བྱེད་འཕེན་ལ། གཉིས་པས་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་བསགས་
ནས་བདེ་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞི་དང་གཉིས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གང་ལས་འབྱུང་།
པ་པ་གང་པ་། ཉི།

ཆ་བ། སློག་གཅོད་པ་ལ་ནི་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱལ་གིས་སྒྲོར་ཏེ། ཞེ་སྤང་།

གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །སློག་གཅོད་པ་ལ་རྩི་ལྷ་བར་རག་རྩུབ་པོ་དང་གཞོད་

སེམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་།

གཉི་སྤྱལ་གིས་སྒྲོར་ཏེ། ཆགས་པས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་

རྩི་ལྷ་བར་འདོད་པ་ལ་ལོག་སར་གཡེམ་པ་དང་། བརྒྱུ་སེམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་

ནོ། །བརྒྱུན་དུ་སྤྲོ་བ་ལ་ནི་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱལ་གིས་སྒྲོར་ཏེ། གསུམ་པོ་

དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །བརྒྱུན་དུ་སྤྲོ་བ་ལ་རྩི་ལྷ་བར་སྤྲོ་

མ་དང་ཆོག་ཀྱལ་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ལོག་སར་ལྷ་བ་ལ་ནི་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་

དང་གཉི་སྤྱལ་གིས་སྒྲོར་ཏེ། གཉི་སྤྱལ་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །

མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་བརྒྱ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་རྩུ་ལ་གསུམ་ཡོད་

དེ། སྟོན་གཙོད་སྟོན་གསུམ་གང་རུང་གིས་སྟོར་ཞིང་། ཞེ་སྤང་གིས་མཐར་ཕྱིན་
པར་བྱེད། མ་ཕྱིན་ལེན་སྟོན་གསུམ་གང་རུང་གིས་སྟོར་ཞིང་། ཆགས་པས་མཐར་
ཕྱིན་པར་བྱེད། རྩན་དུ་སྤྲོ་བ་སྟོན་གསུམ་གང་རུང་གིས་སྟོར་ཞིང་། གང་རུང་གིས་
མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད། ལོག་ལྟ་གང་རུང་གིས་སྟོར་ཞིང་། གཉི་སྤྱག་གིས་མཐར་ཕྱིན་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། ལས་ཀྱི་རྩས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་ ལ། ལས་ཀྱི་རྩས་པའི་བྱེ་
བྲག་ཕྱན་མོང་དང་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སྟོབས་ལྡན་གྱི་ལས་བྱེ་
བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལས་ཕྱན་མོང་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། ལས་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་
འབྱུང་། སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། མ་ཕྱ་རྒྱུད་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལ། ཕྱན་
མོང་བ་གང་ཞེན། གང་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་
གང་ཞེན། གང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །ཡང་གང་གིས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐར་ཚུན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་སྐར་ཚུན་གྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་གང་སེམས་
ཅན་གཞན་རྣམས་དང་སྐར་ཚུན་དུ་ལྟ་བུ་ལ་སྟོན་གསུམ་ཉི་ལེ་ལྟར་སྟོང་པར་མི་འབྱུང་
བའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་མོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ལས་ཕྱན་མོང་བ་ཞེས་ཏེ། ལས་ཕྱན་མོང་དང་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོ་སོར་
ངེས་པ་དང་རྣམ་གྲངས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ། སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་འཕེན་པའི་ལས་
འབྲས་ཏུ་ཕྱན་མོང་པའི་སྟོན་གསུམ་ཕྱན་མོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་འཕེན་

བྱེད་ཀྱི་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐུན་མོང་
བར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་རིགས་མ་ཐུན་
ཐུན་མོང་བ་བསགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟ་སྦྱོན་དང་མཆོད་སྦྱོན་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་དུ་
བལྟ་བ་དང་། རེག་བ་དང་། ཉན་བ་སོགས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་དུ་སྦྱོད་བར་མི་
འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། སྟོབས་ལྡན་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཐབས་དང་། གཉེན་པོ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་
དང་། མི་མ་ཐུན་སྟོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་
དང་། ཞིང་དང་ཀུན་སྦྱོང་གི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་དགུས་སྟོབས་དང་
ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་གང་ཞེན། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་
སེམས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལས་མི་དགོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོའི་སྟོབས་བསྐྱེད་
པས། གང་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོང་
བར་འགྱུར་བའོ། །གང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་སྦྱོང་བར་མི་འགྱུར་
བ་ལྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཉེན་པོ་ལས་གྱུར་པའི་ལས་དང་སེམས་པ་ལས་གྱུར་པའི་དགོ་བའི་
ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོབས་དང་ལྡན་པའོ། །

སྟོབས་དང་ཞེས་ཏེ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། བདག་མེད་
སྟོམས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་དག་ཀུན་ནས་སྦོང་བར་བྱེད་པའི་ཀུན་སྦོང་གི་སེམས་
པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དཔྱལ་བ་སྦྱོང་གྱུར་

གྱི་ལས་མཐོང་ཆོས་ལ་མགོ་ཚ་བ་ཅམ་གྱིས་དག་བར་བྱེད་བ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་
སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱོད་གྱུར་སྤྱོད་མི་དགོས་པར་དག་བར་བྱེད་ཀུས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ ཁྱི།

ཆ་བ། འདི་ལ་^༡ དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་སེམས་ཤིན་
རྒྱ་བསྐྱོམས་པ་ཆད་མེད་པ་^༢ ཀྱི་ཆེ་བ་ལ། གང་ཆད་རྒྱ་བསྐྱལ་པའི་ལས་དེས་དེ་མིན་པར་
མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གནས་པར་མི་བྱའོ། །དེས་དེ་བགྲང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་ཞེས་ཏེ། གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་ལས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྤྱིར་མི་དགོ་པའི་ལས་འདིས། སྤྱག་
བསྐྱལ་འདི་ཅམ་དང་། རུས་འདི་ཅམ་རྒྱ་སྤྱོད་དགོས་ཞེས་བཤད་པའི་ལས་
དེ། འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས། གཞི་དེ་ལས་སྤྱད་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་ངན་འགྲོར་འབྱེད་
པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་གནས་པ་དང་། ངན་འགྲོ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་རྒྱ་སྤྱོས་སོ་ཞེས་པའི་
གངས་སྤྱ་བགྲང་བར་མི་ཀུས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ ཁྱི།

ཆ་བ། གཉེན་པོའི་མཐུ་རྒྱུང་པའི་གང་ཐག་གི་སེམས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལས་མི་དགོ་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དང་། གང་ཡང་སེམས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལས་རྣམས་པར་སྤྱིན་པར་ངེས་
པ་དེ་མ་སྤང་བ་^༣ དང་། ཡོངས་སྤྱ་མ་ཤེས་པ་དེ་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་

༡ <<ས་>><<ལྡེ>><<ཅོ་>> ལས།

༢ <<ལྡེ>><<ཅོ་>> བས།

༣ <<རྩ་བཞི>> ཐུངས་པ།

འདི་ར་དགོངས་པའོ། །

གཉེན་པོ་འཛིན་ཏེ། གཉེན་པོ་མ་བྱ་ཆུང་བའི་གང་ཟག་གིས་མི་དགེ་བའི་ལས་
གཉེན་པོ་ཆུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པ་དེ་ཡང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། མི་འདོད་པའི་
ནཱ་སྒྲིན་སྤྱོད་ངེས་སུ་བྱེད་པའི་བྱིས།

གསུམ་པ་(རང་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་) ཞེ།

ཆ་བ། ཡང་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་སྟོན་
གོམས་པར་བྱས་པ་དང་། གནས་ལ་གནས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤྲོད་ལས་མི་འདའ་
བའི་ཆོས་ཅན་ནཱ་ས་ཀྱི་བསྟུན་ཏུ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་¹ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོབས་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཏུ་མ་ཡོད་དེ། འདོད་
པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། སྟོག་གཅོད་སོགས་སྒྱུན་རིང་པོར་གོམས་པར་བྱས་པ་
དང་། ཀུན་སྟོང་སྟོབས་ཅན་གྱིས་བྱས་པ་དང་། གཏན་སྤྲོད་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་
ཅན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་ནཱ་ས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་བྱིས།

བཞི་པ་(ཞིང་དང་ཀུན་སྟོང་གི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་) ཞེ།

ཆ་བ། ཞིང་དང་སེམས་ཀྱི་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ཀྱང་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་སུ་
རིག་པར་བྱའོ། །

ཞིང་དང་ཞེས་ཏེ། ཞིང་དང་ཀུན་སྟོང་གིས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་གཉིས་སུ་
ཡོད་དེ། བ་མ་གསོད་པ་སོགས་དང་། རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་

པ་སོགས་ཞིང་དང་། སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་
པའི་བྱིད།

ལྷ་པ་(རྣམ་བྱངས་དགུ་ས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཡང་རྣམ་པ་དགུ་ས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞིང་
དང་། དངོས་སོ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞི་སོ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བསམ་པ་
དང་། སོགས་དང་། ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་སོས་ཀྱང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་
སྟེ། འདི་ལས་བརྒྱུ་པ་ནི་སྟོབས་དང་མི་ལྡན་པའི་ལས་སོ། །

ཡང་རྣམ་པ་ཞེས་ཏེ། ཡང་རྣམ་པ་དགུ་འི་སྟོན་ས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། སན་གཞོད་བྱ་བའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལས་བྱེད་པ་ཞིང་གི་སྟོ་
ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། སྦྱིན་བྱའི་དངོས་སོ་བཟང་ཞིང་གྲུ་ཞོམ་པ་དངོས་སོ་
དང་། སྦྱིན་པ་ལས་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་སྟོབས་ཆེ་བ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་། མི་
ལྡན་པ་ལས་ལྡན་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་བཞི་སོ་དང་། ཀུན་སྟོང་ཐག་སོ་དང་། རོབ་
བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱེད་འདོད་པ་ཀུན་སྟོང་གིས་བསྐྱུས་པ་གཉིས་དང་། སྦྱོར་
པའི་སྟོན་ས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཐ་མ་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིད།

ལྷ་པ་། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲུག་པ་ལ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཆོར་བ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་ལས་རང་གི་རོ་བོ་གཙོ་བོར་
བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་ལན་རོ། །དང་སོ་ནི།

ཆ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སུ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ། སྦྱེས་བྱ་གང་ཐག་འདི་རི་ལྟ་རི་ལྟར་

༡ <<སྟོ>><<ཞིང>><<སྟོ>> ག།

༢ <<སྟོ>> བས་ལྡན་ལས།

༣ <<ཆ་བཞི>> གཞི་སོ།

ལས་བྱེད་ཅིང་སོགས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ནས་པར་སློན་པ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་
 ཚངས་པར་སྤྱོད་པར་གནས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཡང་དག་པར་སྤྱལ་བསྐྱལ་ཟད་པ་
 དང་། སྤྱལ་བསྐྱལ་མཐར་དབྱུང་པའི་སྐབས་ཀྱང་མི་སྤྱང་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་སྤྱ་
 ཞིག་འདི་སྤྱད་ཏུ་སྤྱེས་བྱ་གང་ཟག་འདི་རི་ལྟ་^༡ རི་ལྟར་སྤྱོད་པར་^༢ འགྱུར་པའི་ལས་
 བྱེད་ཅིང་སོགས་པ་དེ་ལྟ་^༣ དེ་ལྟར་^༤ ནས་པར་སློན་པ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་
 ཚངས་པར་སྤྱོད་པས་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཡང་དག་པར་སྤྱལ་བསྐྱལ་ཟད་པར་
 འགྱུར་བ་དང་། སྤྱལ་བསྐྱལ་མཐར་དབྱུང་པའི་སྐབས་ཀྱང་སྤྱང་རོ། །ཞེས་ཟེར་
 ཞེས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཞེ་ན།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཏེ། ལས་བྱེད་བཞིན་པའི་དུས་ཀྱི་ཚེར་བ་གཙོ་མོར་
 བསམས་ནས། ལས་བྱེད་དུས་ཀྱི་ཚེར་བ་གཙོ་མོ་ཡིན་ན། སྤྱལ་བསྐྱལ་ཀྱི་ཚེར་བ་
 དག་པོ་དང་ལྡན་བཞིན་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུང་བ་སོགས་བྱས་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུང་
 བ་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། སྤྱལ་བསྐྱལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་ནུས་
 སློན་མི་འདོད་པ་འབྱེན་པས། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུང་བ་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་སྐྱམ་ནས་དེ་བ་
 བཞོད་བ་དང་། ལས་རང་གི་རོ་མོ་གཙོ་མོ་ཡིན་ན། རི་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུངས་པ་དེ་
 ལྟར་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་འབབ་ཞིག་སྤྱོད་བས་དེའི་ཆེ་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་འབྲས་བྱ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་སྤྱོད་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་ཏུ་བསམས་ནས་དེས་པ་སྟེ། དོན་ནི། ལྷ་
 དུས་ཀྱི་ཚོན་མོངས་ཆེས་ཤས་ཆེ་བས། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུང་བ་ལ་འབྲས་བྱ་ཡང་དེ་ཁོ་

༥ <<ལེ>><<ལྟར>> -

༦ <<ལེ>><<ལྟར>> + འགྱུར་བའི་ལྟར་སྤྱོད་པར་

༧ <<ལེ>><<ལྟར>> -

༨ <<ལེ>><<ལྟར>> + སྤྱོད་པར་འགྱུར་པའི།

ན་བཞིན་དུ་སྤྱོད་དགོས་ན། ཆུ་ལ་ཁྱིམ་ས་གི་འབྲས་བུའི་དུས་ན་ཡང་། ཆུའི་དུས་
བཞིན་དུ། སྤྱག་བསྐལ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་དགོས་པས་ཆུ་ལ་ཁྱིམ་ས་བསྐྱར་བ་
དོན་མེད་དུ་འགྱུར་སྐྱེས་པའོ། །ལས་རང་གི་རོ་བོ་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། ཆུ་དུས་ན་ཆོར་བ་
དང་ལྡན་ཡང་རུང་། བདེ་བ་སྤྱོད་ཀྱང་གི་ལས་སྦྱད་པ་ལས་ཀྱང་། འབྲས་བུའི་དུས་ན་
བདེ་བ་ཁོ་ན་སྤྱོད་བར་འགྱུར་གྱི། སྤྱག་བསྐལ་རུང་ཟད་ཅེས་ཡང་མི་སྤྱོད་བར་འགྱུར་
སྐྱེས་དུ་བསམས་པའོ། །ལན་ནི།

ཅེ་བ། འདིར་ནི་བཙེམ་ལྡན་འདས་གིས་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལས་གི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་
བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་བཀག་གོ། །སྤྱག་བསྐལ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་ལྡན་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཡང་
མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

འདིར་ནི་ཞེས་ཏེ། ཆུ་དུས་གི་ཆོར་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ལས་
རང་གི་རོ་བོ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་བསྐྱར་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲོད་བ་ལས་ཆུ་དུས་གི་ཆོར་བ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ལས་བྱེད་པའི་དུས་ན་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་ན། ལས་གང་བྱས་ཀྱང་རྣམ་
སྤྲོད་བདེ་བ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པ་བཀག་ལ། ལས་བྱེད་དུས་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐལ་ཡོད་
ན། ལས་གང་བྱས་ཀྱང་། རྣམ་སྤྲོད་སྤྱག་བསྐལ་ཁོ་ན་འབྲིན་པ་བཀག་ཅིང་། ལས་བྱེད་
པའི་དུས་ཆོར་བ་བཏང་སྒྲིམས་པ་ཡོད་ན། ལས་གང་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་དུས་ན་
བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐལ་མི་སྤྱོད་བ་བཀག་པའི་བྱིར།

ལས་རང་གི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་བདེ་བ་དང་ཞིང་བདེ་བ་ཚྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བདེ་བ་ནི་
གནད་ངོ་། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཚྱོང་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་
ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཚྱོང་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་
མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་ལ་བདེ་བ་ཚྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
བདེ་བ་ནི་གནད་ངོ་། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཚྱོང་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་
ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཚྱོང་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་
བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་ལ་
བདེ་བ་ཚྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བདེ་བ་ནི་གནད་ངོ་། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཚྱོང་
བར་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་
ཚྱོང་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་འདིར་དགོངས་པའོ། །

ཡང་བདེ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། ལྷའི་དུས་ན་ནི་ལྷ་འཁོར་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་པ་ལ་
ལས་རང་གི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་བྱེད་པའི་དུས། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་
ལྡན་པའི་ལས་ལ་ཡང་། འབྲས་བྱ་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བཅས་
སྦྲེལ་ས་ཚྱོང་བར་འགྱུར་བ་གསུམ་ག་འབྱུང་ལ། ལས་བྱེད་དུས་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལྡན་ཡང་། དགའ་མི་དགའི་ལས་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་གསུམ་འབྱུང་ཞིང་། ལས་བྱེད་
པའི་དུས་ཚོར་བ་བཅས་སྦྲེལ་ས་དང་ལྡན་ཡང་། ལས་གསུམ་བྱས་པ་ལས་རྗེས་སུ་

མ་ཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་ག་འབྲུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ་བཞི། ལས་བྱུང་བར་
ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་སྤྱོད་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། དེ་སྤྱོད་བའི་
དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རོ་པོ་དང་རྣམ་སྤྲིན་དང་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་བ་དང་། རྒྱས་བར་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། སྒོ་མ་པའི་ལས་དང་། སྒོ་མ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་
དང་། སྒོ་མ་པ་ཡང་མ་ཡིན་སྒོ་མ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལས་སོ། །

ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་ཞེས་ཏེ། ལས་བྱུང་བར་ཅན་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སྒོ་མ་པའི་ལས་
དང་། སྒོ་མ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། བར་མས་བསྟུས་པའི་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱས་བར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྒོ་མ་པའི་ལས་དང་། སྒོ་མ་པ་མ་ཡིན་
པའི་ལས་དང་། བར་མའི་ལས་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། སྒོ་མ་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སོ་སར་ཐར་པའི་སྒོ་མ་པས་བསྟུས་བ་དང་། བསམ་
གཏན་གྱི་སྒོ་མ་པས་བསྟུས་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒོ་མ་པས་བསྟུས་བའོ། །

སྒོ་མ་པའི་ཞེས་ཏེ། སྒོ་མ་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སོ་ཐར་གྱི་
སྒོ་མ་པས་བསྟུས་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྒོ་མ་པས་བསྟུས་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་
པའི་སྒོ་མ་པས་བསྟུས་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སའི་མཚན་ཉིད་)ལ་གསུམ། སོ་ཐར་གྱི་སྒོ་མ་པ་དང་། བསམ་གཏན་
གྱི་སྒོ་མ་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒོ་མ་པ་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རིགས་

བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་། དེར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་རྩ་བོ་
དང་རྟེན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པས་བསྐྱུས་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། རིས་བརྒྱད་དེ། དགེ་
སློང་གི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགེ་སློང་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགེ་སློབ་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགེ་
ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགེ་
བསྐྱེན་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། བསྐྱེན་གནས་པའི་སྒྲིམ་པའོ། །

སོ་སོར་ཐར་པའི་ཞེས་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་བརྒྱད་
དུ་ཡོད་དེ། ལྷུང་བ་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་བུ་རྩ་གསུམ། སྤེ་ཆོན་ལྟ་བུ་བསྐྱུས་པ་སློང་བའི་
སེམས་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་གནང་བྱ་གཤམ་
ཅི་རིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དགེ་སློང་མའི་སྒྲིམ་པ་
དང་། དགེ་ཚུལ་མའི་སྒྲིམ་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། ར་བའི་ཆོས་དུག་དང་རྗེས་མ་བྱུན་གྱི་
ཆོས་དུག་སློང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དགེ་སློབ་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། སློག་གཅོད་
སློགས་སྤང་བྱ་བུ་སློང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སློང་བའི་སེམས་པ་རྟེན་གྱི་དབང་
གིས་དགེ་ཚུལ་པ་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། སྤང་བྱ་ལྟ་བུ་སློང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
སེམས་པ། སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དགེ་བསྐྱེན་པ་མའི་སྒྲིམ་པ་
དང་། ཉིན་ཞག་གཅིག་ཅས་སྤངས་ན་ཡང་སྐྱེ་ཁིང་། སྤང་བྱ་བརྒྱུད་སློང་བས་ཁྱད་པར་
དུ་བྱས་པའི་སེམས་པ་བསྐྱེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའོ། །སྤྱིར་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ཀྱི། དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་། དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡང་ལྡན་དགོས་

པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་བསྐྱེན་གནས་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཅམ་ལ་གནས་
པ་གོ་མིའི་དགེ་བསྐྱེན་དུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(དེར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི།

ཆ་བ། རབ་རྩ་བྱང་བའི་སྒྲིམ་པ་གང་ཟག་ཇི་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་
ན། ཉེས་པར་སྒྲོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྒྲོད་པ་དང་། འདོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྒྲོད་
པ་ལོ། །དགེ་བསྐྱེན་དང་དགེ་བསྐྱེན་མའི་སྒྲིམ་པ་གང་ཟག་ཇི་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། ཉེས་པར་སྒྲོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྒྲོད་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་པ་
ལས་དབེན་པར་སྒྲོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེན་གནས་པའི་སྒྲིམ་པ་གང་ཟག་ཇི་ལྟ་བུའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། ཉེས་པར་སྒྲོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྒྲོད་པ་ཡང་
མ་ཡིན། འདོད་པ་ལས་དབེན་པར་སྒྲོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལོ། །

རབ་རྩ་བྱང་བའི་ཞེས་ཏེ། ཇིས་ལན་ཆན་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །རྟེན་དང་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྒྲིམ་པ་སོ་སོར་རྣམ་པར་གཞག་པ་
སྟེ། སྟོག་གཙོད་སོགས་ཉེས་སྒྲོད་ལས་ཀྱང་དབེན་པར་སྒྲོད་ཅིང་། མི་ཆངས་
སྒྲོད་སོགས་འདོད་པ་ལས་ཀྱང་དབེན་པར་སྒྲོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རབ་བྱང་
གི་སྒྲིམ་པ་རྣམ་པར་གཞག་ལ། སྒྲིམ་པ་ལས་དབེན་པར་སྒྲོད་ཅིང་། བྱི་མ་ལས་
དབེན་པར་མི་སྒྲོད་པའི་རྟེན་དང་བསམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དགེ་བསྐྱེན་པ་
མའི་སྒྲིམ་པ་རྣམ་པར་གཞག །པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་སྤྱིད་འཆོའི་བར་
དུ་གཉིས་ཀ་ལས་དབེན་པར་སྒྲོད་པ་མ་ཡིན། ཉིན་ཞག་རེ་ཅམ་དང་། ཟླ་བྱེད་རེ་
ཅམ་སྒྲོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བསྐྱེན་གནས་གྱི་སྒྲིམ་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་

ཕྱིར། ཉིན་ཞག་རེ་མ་གཏོགས་མི་སྤྱི་བར་འདོད་པ་ནི། ཉན་སྒོས་སྤེ་པ་ཁ་ཅིག་གི་
ལུགས་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་། དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒོམ་པའི་རོ་མོ་དང་རྟེན་གྱི་ཐག་ཏུ་བཞད་པ་ ལ་གསུམ། ཡན་ལག་
མ་ཆང་པ་ལ་སྒོ་བ་པ་ལ་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒོམ་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་ཁྱད་པར་
དང་། དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒོམ་པ་སྤྱི་མི་སྤྱིའི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། མ་ནིང་གི་ཐག་ཏུ་
བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དགེ་བསྐྱེན་བསྐྱབ་པའི་གཞིའི་སྒྲགས་གཅིག་ལ་སྒོ་བ་ན་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒོམ་པ་
དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའང། ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་ཞེན། ལྡན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཚུལ་
ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

དགེ་བསྐྱེན་ཞེས་ཏེ། དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒོམ་ལྡན་ལ་དགེ་སྒོང་ལྟར། ཡོངས་
རྫོགས་གྱི་དགེ་བསྐྱེན་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐུབས་འགོ་སྒྲོན་ཏུ་བཏང་
ནས། སྒྲག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་ཅམ་སྒོང་པའི་སྒོམ་པ་སྒྲངས་པ་དེ་ལ། དགེ་བསྐྱེན་གྱི་
སྒོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། མི་ཆངས་སྒྲོད་མི་སྒོང་པའི་ཆན་ཚུལ་འཆལ་
ཞེས་ཀྱང་བྱ་བའི་ཕྱིར། དགེ་བསྐྱེན་ལ་སྐུབས་འགོའི་དགེ་བསྐྱེན་དང་། ལྷ་གཅིག་
དཔྱོད་པ་དང་། སྒྲགས་གཅིག་དཔྱོད་པ་དང་། བལ་ཆང་དཔྱོད་པ་དང་། ཡོངས་
རྫོགས་གྱི་དགེ་བསྐྱེན་ཏུ་མ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒོམ་པ་སྤྱི་མི་སྤྱིའི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ ནི།

ཆ་བ། ཐ་མ་དང་མ་ནིང་རྣམས་ལ་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒོམ་པ་བཀག་གས། དགེ་བསྐྱེན་གྱི་

སྒྲོམ་པ་མ་བཀག་ཅེ་ན། དགེ་བསྐྱེན་ཉིད་ནི་བཀག་གི། དགེ་སྒྲོང་དང་དགེ་སྒྲོང་མའི་
སྒྲོགས་གཉིས་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་བྱ་བའི་འོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟ་མ་དང་ཞེས་ཏེ། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་ལ་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སྒྲོགས་
སྒྲངས་པའི་སྒྲོན་ས། དགེ་བསྐྱེན་སྒྲོམ་ལྡན་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ཆ་སྒྲོ་
ཅན་བཞིན་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་
གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་དེས་པའི་འཁོར་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་བས་འགྲོ་སྒྲོན་དུ་སོང་
ནས་སྒྲོག་གཙོད་སྒྲོགས་སྒྲངས་པ་ལས། བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ཙམ་ལ་དགེ་བསྐྱེན་
དུ་བཞག་པ་ནི་རུང་རོ། །

གསུམ་པ་(མ་ནིང་བྱེ་ཐག་དུ་བཤད་པ་)ནི།

རྩ་བ། མ་ནིང་ནི་ལྷ་སྟེ། སྐྱེས་ནས་མ་ནིང་དུ་གྱུར་པ་དང་། མ་ནིང་ཐག་དོག་ཅན་
དང་། མ་ནིང་རྒྱ་ཐུང་པ་དང་། རྒྱ་གས་པའི་མ་ནིང་དང་། ཉམས་པའི་མ་ནིང་རོ། །

མ་ནིང་ནི་ཞེས་ཏེ། མ་ནིང་ནི་ལྷ་ཡོད། མི་གང་། སྐྱེས་ཙམ་ནས་ཕོ་མོའི་དབང་
པོ་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། རང་ལ་འབྲིག་པ་བརྟེན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ཅིང་གཞན་བསྐྱེན་
པ་མཐོང་ན། སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་ཀྱི་སྒྲོབས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། དཀར་སྒྲོགས་སམ་ནག་
སྒྲོགས་གང་རུང་ལ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་དུ་བུད་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤས་ཆེ་བ་
དང་། མི་གཙང་བ་ཁར་རྒྱ་གས་པ་ན་སྐྱེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་པོ་བཅད་པས་
ཉམས་པའི་མ་ནིང་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གྱ། དབང་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་མི་
ལ་ཟ་མ་དང་། ཡོད་ཀྱང་བྱ་བ་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ལ་མ་ནིང་དུ་བཤད་དོ། །

མ་ཞིང་ནི། སལ་ཆེར་སྤྲེས་པ་དང་། བྱད་མེད་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་
བས། དགེ་སློང་གི་སྤྱགས་སུ་བཞག་ན། བྱད་མེད་བསྟེན་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་
ལ། དགེ་སློང་མའི་སྤྱགས་སུ་བཞག་ན། སྤྲེས་པ་བསྟེན་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་
བས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་འོས་མ་ཡིན་པའོ། །ཡང་ལྷ་ཡི་དང་པོ་ཟ་མ་དང་མ་ཞིང་གཉིས་
ཀ་དང་། གཉིས་པ་¹མ་ཞིང་ཁོ་ན་དང་། གསུམ་པ་བྱ་བའི་དབང་གིས་རེས་འཛིག་ཏུ་
བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི།

ཅ་བ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་གང་ཞེ་ན། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་པོན་འཛོམས་པའི་དུས་ན་འདོད་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བས་སློང་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་
པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སློང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་
ནས། སློག་གཙོད་སོགས་འཆལ་ཚུལ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་པོན་
ཉམས་སྒྲད་པར་བྱེད་པའི་རིགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་
གྱི་སློང་བའི་སེམས་པའོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྒྲིགས་ཀྱིས། འཆལ་
ཚུལ་དངོས་སུ་སློང་ཞིང་། ས་པོན་ཉམས་སྒྲད་པར་བྱེད་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞི་ནས། བཞི་པའི་བར་ན་སྤངས་པ་ཐག་བསྲིང་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོས་

བསྐྱུས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་ལ། འདོད་པའི་ཆགས་བྱལ་ཉམས་ན་སྒྲོང་
བར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་བཤད་པ་ནི།

ཆ་བ། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་མཐོང་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པས་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པའོ།

ཟག་པ་མེད་ཅེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་
ནས། འཆལ་ཚུལ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྒྲོང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་པའོ།

གཉིས་པ་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ལ།

ཆ་བ། སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཤན་པ་དང་། བྱ་གཤམ་གསོད་པ་
དང་། བཀ་གིས་འཆོ་བ་དང་། ཉ་བ་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་རྩོན་པ་དང་། བྱ་བ་དང་། བོང་
རྒྱས་འཆོར་^༡ བ་དང་། ཆོམ་རྒྱན་པ་དང་། གཤེད་མ་དང་། སྤང་སོ་ཆེ་འཛིན་པ་
དང་། སྤྱལ་གྱིས་འཆོ་བ་དང་། བཅོན་སྤང་དང་། ཉན་ན་བྱེད་པ་དང་། གཞོད་པ་བྱེད་པ་
བ་^༢ རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་པའོ།

སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཏེ། དུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་དང་། ཉེན་གྱི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་བ་དང་། རོབ་པའི་ཆད་བསྐྱུན་པའོ།

དང་པོ་ནི། སྒྲིམ་མིན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དུད་འགྲོ་དང་མི་བསད་པས་འཆོ་བ་
དང་། དུད་འགྲོ་དང་མི་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཅམ་དང་། བསད་པས་འཆོ་བ་ལྟ་

༡ <<ལེ>><<ལྷར>> འཆོ།

༢ <<ལེ>><<ལྷར>> -

དང་། གཞོད་བས་བྱེད་བས་འཆོ་བ་བཞི་ལ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་རྣམས་གོ་
བར་ཟད་ལ། རི་ཐོང་རྒྱས་གཤོར་བཞི། རི་ཐོང་རྒྱས་འཛིན་བ་དང་། སྤྱལ་གྱིས་འཆོ་
བཞི། སྤྱལ་བརྒྱུད་ནས་བཅེ་བས་འཆོ་བ་དང་། ཉན་ན་བྱེད་བཞི། གཞན་ལ་སྤྲོ་བ་དང་
འདས་པོ་བྱས་བས་འཆོ་བ་སོགས་ཏེ། མདོར་ན་གཞན་ལ་གཞོད་བ་བྱེད་བར་ཞུགས་
བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་པར་སྒྲོན་པའི་སེམས་པའོ། །

གཉིས་པ་། ཉེན་གྱི་སྒྲོན་པ་དཔྱེ་བ་ ཞེ།

ཆ་བ། དེ་དག་གི་རིགས་ ལས་སྐྱེས་པས་སམ། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་སྟེ།

དེ་དག་གི་ཞེས་ཏེ། སྤྲོ་བ་མིན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནས་
བཞུགས་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་། དེར་མ་སྐྱེས་ཀྱང་དེས་འཆོ་བའི་ཆེད་དུ་
བྱ་བ་དེ་བྱེད་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་། བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། རོབ་པའི་ཆད་བརྟན་བ་ ཞེ།

ཆ་བ། དེ་དག་གི་ལས་སྐྱེད་པར་ངེས་པར་བྱས་པའོ། །

དེ་དག་གི་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་བར་མ་ནི།

ཆ་བ། སྤྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྲོ་བ་ཡང་
མ་ཡིན་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལས་དགེ་བའམ། མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་
པའོ། །

སྤྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་ཏེ། སྤྲོ་བའི་མཆན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྲོ་བ་
གཞོད་པའི་སེམས་པ་སོགས་ནི་བར་མའི་དགེ་བ་དང་། སྤྲོ་བ་མིན་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་

མི་ལྡན་པའི་ཁུ་རྩུ་བ་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་བར་མའི་མི་དགེ་བ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། སྟོམ་བ་དང་སྟོམ་མིན་གང་གིས་ཡང་མཆན་
ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་རྟོ། །སྟོམ་ལྡན་ལ་ཡང་བར་མའི་མི་དགེ་བ་དང་། སྟོམ་མིན་
ཅན་ལ་ཡང་བར་མའི་དགེ་བ་དུ་མ་བྱུང་བར་གཤམ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྟོང་བའི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་བ་ནི།

རྩ་བ། བདེ་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་དང་། བསམ་
གཏན་གསུམ་པོ་དག་གི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །སྟུག་བསྟུལ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་
ལས་གང་ཞེ་ན། གང་མི་དགེ་བའོ། །སྟུག་བསྟུལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་
སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པོ་ལས་གོང་མའི་དགེ་
བའོ། །

བདེ་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་ཞེས་ཏེ། འབྲས་བུ་སྟོང་གྱུར་མི་འདྲ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ལས་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སས་
བསྟུལ་པའི་དགེ་བའི་ལས་བདེ་བ་སྟོང་གྱུར་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་སྟུག་བསྟུལ་སྟོང་
གྱུར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་བཏང་
སྟོམས་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར་།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་སྟོང་བའི་དུས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
མཐོང་ཆོས་ལ་སྟོང་གྱུར་གྱི་ལས་ནི།

རྩ་བ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། གང་མཐོང་བའི་ཆོས་

ལ་རྣམས་པར་སྒྲིན་པ་རྣམས་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱམས་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལས་ལངས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་། གཞོད་པར་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་
དང་། བྱམས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རི་ལྟ་བུར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
དང་། འགོག་པ་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་
དང་། དག་བཙུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ལངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགེ་
སྤྱོད་གི་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་གང་བསམས་པ་ཤིན་ཏུ་དྲག་པོས་སྦྱོར་
བས་དགེ་བཤམ་མི་དགེ་བ་སྦྱོད་པའོ། །

མཐོང་བའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་སྦྱོར་ཤིན་ཏུ་དྲག་པོས་བྱམས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ལས་ལང་མ་ཐག་པ་སོགས་ལ་ཕན་བཤམ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ལས་དེ་ཆོས་
ཅན། མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་གྱུར་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་གང་། ལས་བྱས་པའི་ཆེ་དེ་
ཉིད་ལ་འབྲས་བུ་བདེ་བཤམ་སྤྱད་པས་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་པའི་བྱིད་ དེ་ཡང་འབྲས་བུ་
མགོ་ཚུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། མཇུག་རྫོགས་པའི་ངེས་པ་ནི་མེད་
དོ། །ཡུལ་སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་ནི། བསམ་སྦྱོར་དྲག་པོ་མེད་ཀྱང་ཕན་གཞོད་བྱས་པའི་ལས་
དེ། ཞིང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་གྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྦྱེས་ནས་སྤྱོད་གྱུར་གྱི་ལས་ནི།

ཆ་བ། སྦྱེས་ནས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། གང་ཆེ་བྱི་མ་ཉིད་ལ་རྣམས་པར་
སྒྲིན་པ་རྣམས་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོངས་མེད་པ་ལྡེའི་ལས་རྣམས་
སོ། །ཡང་ན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གཞན་ཡང་ཡིན་ནོ། །

སྦྱེས་ནས་ཞེས་ཏེ། མཆོངས་མེད་ལྡེའི་ལས་དང་། མཆོངས་མེད་ཆ་འདྲ་བའི་
ཉེས་པ་དང་། བྱི་མ་ལ་ལྟར་སྦྱེ་བའི་རྩིས་པ་བསྐྱུང་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། སྦྱེས་

ནས་མྱོང་གྱུར་གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་གང་། ལས་བྱས་པའི་སྟེ་བ་གཉིས་པ་ལ་རྣམ་
སྟོན་གྱི་མགོ་རྩམ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། རྫོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ཡང་ཤེས་
པར་བྱལོ། །

གསུམ་པ་ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་གྱུར་ནི།

ཅ་བ། ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། གང་དེ་མན་ཆད་དུ་
རྣམ་པར་སྟོན་པ་རྣམ་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་བའོ། །

ལན་གངས་ཞེས་ཏེ། ལས་གང་གི་སྟེ་བ་གསུམ་པ་མན་ཆད་དུ་རྣམ་སྟོན་གྱི་
མགོ་རྩམ་པར་འགྱུར་བའི་ལས་དེ་ནི། ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་
ལས་སུ་ཤེས་པར་བྱལོ། །

བཞི་པ་། རོ་བོ་དང་རྣམ་སྟོན་དང་གཉེན་པོའི་སྟོ་རྣམ་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་ལས་དང་། དེའི་གཉེན་པོའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རོ་བོ་དང་རྣམ་
སྟོན་གཉིས་ཀ་གནག་པའི་ལས་དང་། གཉིས་ཀ་དཀར་པའི་ལས་དང་། འབྲེས་མའི་
ལས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། གནག་ལ་རྣམ་པར་སྟོན་པ་གནག་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། གང་མི་དགེ་བའོ། །

གནག་ལ་ཞེས་ཏེ། སྟོག་གཙོད་སོགས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། གནག་ལ་
རྣམ་སྟོན་གནག་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རོར་བྱ་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ལས་
གང་། རྣམ་སྟོན་མི་འདོད་པ་ཁོ་ན་འབྱིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། གཉིས་ཀ་དཀར་པའི་ལས་)ནི།

རྩ་བ། དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་དགེ་
བཅོམ།

དཀར་ལ་ཞེས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་
ཅན། དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཀར་པའི་ལས་གང་། རྣམ་
སྒྲིན་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་འབྲིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(འདེས་མའི་ལས)ནི།

རྩ་བ། དཀར་གནག་ཏུ་ལྟུང་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་གནག་ཏུ་འལྟུང་པ་གང་ཞེ་
ན། འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྟན་པའི་འདེན་མ་སྟེ། བསམ་པས་གནག་ལ་སྐྱོར་བས་དཀར་
བའམ། སྐྱོར་བས་གནག་ལ་བསམ་པས་དཀར་བཅོམ།

དཀར་གནག་ཅེས་ཏེ། གཞན་བསྐྱུས་པའི་བསམ་པས་ཁོར་སྟེར་པའི་ལས་
དང་། བན་པའི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་སྦངས་ཏེ། ཆོག་རྩལ་པོ་སྐྱུ་པའི་ལས་ཆོས་
ཅན། འདེས་མའི་ལས་ཡིན་ཏེ། ལས་གང་བསམ་སྐྱོར་དཀར་གནག་ཅི་རིགས་པས་
བསྐྱུས་ཤིང་། རྣམ་སྒྲིན་འདོད་མི་འདོད་ཅི་རིགས་སུ་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(དེའི་གཉེན་པོའི་ལས)ནི།

རྩ་བ། མི་གནག་ཅིང་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་མི་འལྟུང་ཞིང་ལས་ཟད་པར་འལྟུང་
པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སྐྱོར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལས་རྣམས་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་
ལས་མོ།

མི་གནག་ཅིང་ཞེས་ཏེ། སྐར་གཉེན་སྐྱོར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལས་གྲིས་
བསྐྱུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་མི་འལྟུང་
ཞིང་། ལས་ཟད་པར་འལྟུང་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་གང་རྣམ་སྒྲིན་མི་འཕེན་

ཞིང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དངོས་སུ་སྦྱིན་པའི་ལས་བཞིའི་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་སྒྲངས་བྱའི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྦྱིན་པའི་ལས་
དང་། ཚུལ་ཁྱིམས་ཀྱི་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྦྱིན་པའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་
དང་། གཏོང་བར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། གཏང་བྱའི་དངོས་པོ་
ལུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བ། སྦྱིན་པའི་ལས་གང་ཞེན། དེའི་གཞི་དང་། ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་དང་། དངོས་པོ་
དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་^༡ གུང་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

སྦྱིན་པའི་ཞེས་ཏེ། སྦྱིན་པའི་ལས་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མ་ཆགས་
པ་སོགས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་གཞི་དང་། དེས་བྱད་པར་བྱ་བྱས་པའི་ཀུན་སྒྲོང་
དང་། གཏང་བྱའི་ཟུང་དང་། གཏོང་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
བྱིད་བཤད་པ་ནི།

ཅ་བ། གཞི་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཏི་སྟག་མེད་པའོ། །ཀུན་ནས་
སྒྲོང་བ་ནི་དེ་དག་དང་ལུན་པའི་སེམས་པའོ། །དངོས་པོ་ནི་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་
པོའོ། །རོ་བོ་ཉིད་ནི་གཏོང་བ་ན་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་དག་གི་ལས་སོ། །

གཞི་ནི་ཞེས་ཏེ། བྱད་ཆོས་བཞིས་བྱད་པར་བྱ་བྱས་པའི་ལུས་ལོངས་སྦྱོང་
དག་ཅ་གཞན་དོན་གཏོང་བའི་སེམས་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་ལུང་དག་གི་
ལས་ཏེ། གཏོང་སེམས་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ནི། སྦྱིན་པའི་རོ་བོའོ། །^༢

༡ <<ས>> -

༢ <<སྒྲོ>><<ཞེས>> བོ་<<སྒྲ>> བའི།

གཉིས་པ་། གཏོང་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོང་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ །ནི།

ཆ་བ། རི་ལྷར་ན་སྤྱིན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཞིང་སྤྱིན་པ་
དང་། རྩོགས་མི་འབྱེད་པར་སྤྱིན་པ་དང་། འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་སྤྱིན་པའི་
སྤྱིར་རོ། །ཡང་མི་གནས་པར་སྤྱིན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེར་སྤྱིན་པ་དང་། དགའ་བས་སྤྱིན་པ་
དང་། སྤྱིར་ཞིང་སྤྱིན་པ་དང་། སྤོད་ལ་སྤྱིན་པ་དང་། འཁོར་དང་སྒོ་བྱར་དུ་ཡོངས་པ་ལ་
ལེགས་པར་བཤོས་ཏེ་སྤྱིན་པས་སྤྱིན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

རི་ལྷར་ན་ཞེས་ཏེ། གཏོང་བའི་སྒྲོང་པ་ཚོས་དུ་མས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་
ཞིང་སྤྱིན་པ་སོགས་ཚོས་གསུམ་ལྟན་དང་། རི་ལྷར་སྤྱིན་པའི་རྩལ་སྤྱིད་པ་དང་ཡོངས་
སྤོད་ཀྱི་སྤྱིར་མི་ཡོང་བ་བསྟོར་བར་གཞན་ལ་ཐན་པའི་བསམ་བས་སྤྱིན་པ་མི་གནས་
པར་སྤྱིན་པ་སོགས་ལྟ་དང་། གང་ལ་སྟེར་བའི་སྤོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྤོད་ལ་སྤྱིན་
པ་སོགས་ལེགས་པར་བཤོད་ཏེ་སྤྱིན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད། ཆིག་དོན་ནི་གོ་
བར་སྟའོ། །

གསུམ་པ་། གཏོང་བའི་དངོས་པོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ །ནི།

ཆ་བ། རི་ལྷར་ན་སྤྱིན་པར་^༡ བྱ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བཞེད་^༢ ཅ། སྤྱིན་
པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གཞོད་པས་བྱུང་བ་མ་^༣ ཡིན་པ་དང་། སྤྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་
གཞན་ལས་རྩོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་མ་རུལ་ཞིང་བྱི་མ་
མེད་པ་དང་། སྤྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རུང་བ་དང་། སྤྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཚོས་

༡ <<ན>> ག

༢ <<ཐ་མེད>> བྱ་ཞེ།

༣ <<ལྷར>> ཅ།

ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སྤྱིན་པ་བྱ་བའི་ཐུག་ཀྱང་པར་དག་པས་གྲང་། སྤྱིན་པ་ཕུན་
སྤུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིན་བྱའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་གཞོད་པ་དང་། མ་
འབྲེལ་བ་གཉིས་དང་། རོ་བོ་དག་པ་གཅིག་དང་། ཚོས་དང་མི་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་གཏང་བྱའི་ཐུག་སྤུམ་ཚོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་⁹

གཉིས་པ་(ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལས) ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རོ་བོ་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྟེ་
གཞན་ལས་འབྱུང་བའི་ནུས་གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཕྱན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་རྗེས་སུ་སྤྱང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པས་བསྐྱམས་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། དེས་པར་འབྲིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། དེས་པར་འབྲིན་པ་ནུས་པར་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
དང་། མ་སྦྱང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་ཉམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྤྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཏེ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་
ཚོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཕྱན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་པར་འབྲིན་པའི་ཆེད་དུ་བླངས་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་བྱིར་སྒྲོམ་པས་བསྐྱམས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐར་པ་དེས་པར་
འབྲིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་བྱིར་

གཉིས་པ་(མ་སྦྱང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ) ལོ།

⁹ <<ཆོ>><<ཞལ>><<སྤྱ>> + ཆིག་དོན་ནི་གོ་བར་སྒྲོའོ། །གསུམ་པ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ཆོ་ག་དང་སྟོང་ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མ་སྤྲད་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རི་ལྟར་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྒྱུད་ཏུ་ཅམ་ནམས་ལ་ཡང་
འཛིགས་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཕིན་ཏུ་གྲུས་པར་སྟོབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ།

རི་ལྟར་ན་ཆོ་ག་དང་ཞེས་ཏེ། གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོ་ག་དང་སྟོང་
ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོ་ག་དང་སྟོང་ཡུལ་མ་⁹ ཉམས་པས་དམ་བ་
ནམས་ཀྱིས་སྤྲད་ཏུ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་
ཡང་འཛིགས་པ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉིས་རྒྱུད་ལ་མོས་ཀྱང་མ་གོས་པར་སྟོབ་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(མ་ཉམས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་)ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལ་སྟོབ་ཅེ་ན། བསྐྱབ་པའི་གཞིའི་གནས་
ནམས་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལ་སྟོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསྐྱབ་པའི་
གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།¹⁰

བཞི་པ་(ཕྱིན་ཅི་མ་ཆོག་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་)ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ལུས་དང་རག་གིས་བསྐྱམས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་
སུ་ཐིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

9 <<ཆོ>> <<ཞེས>> <<སྟོ>> -

10 <<ཆོ>> <<ཞེས>> <<སྟོ>> + ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྒྱུད་ཏུ་ཡང་འཛིགས་པར་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལུས་དང་དག་བསྟོམ་^༡པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒན་པ་དང་ཤེས་
བཞིན་གྱིས་ལེགས་པར་བློན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། མདོ་སྟེ་གཞན་ལས་འབྱུང་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཤད་པར་བྱ་བ་ ཤལ་བཞི། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་རོ་པོའི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་དང་། བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོན་པ་བཤད་
པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བཤད་པ་དང་། བྱི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྟོན་པ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷུང་པའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་དུས་ན་འགྱོད་པ་མེད་པ་
དང་། ལྷུང་པའི་འབྲས་བུ་དང་བྲལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ལུས་དང་དག་བྱུན་སྟུམ་ཆོགས་པས་བྱུན་སྟུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཞེ་

ན། ལྷུང་བ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་དག་བྱུན་སྟུམ་ཆོགས་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གྲངས་པ་རྒྱུད་མི་གསོན་ཞིང་། ལྷུང་བ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་
པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། རང་དུས་ན་འགྱོད་པ་མེད་པ་ ཞི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ལུས་དང་དག་གི་ཀྱུན་ཏུ་སྟོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འགྱོད་

པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཐར་ལ་གནས་པའི་བྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སྟོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་
ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ལས་^༢འགྱོད་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམས་གྱིས་སེམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་སྟེ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་བྱིད།

༡ <<ཐོ་>> བསྟན།

༢ <<ཐོ་>> ལ།

གསུམ་པ་(ལྷུང་པའི་ལྷུས་བྱ་དང་བྱལ་བ་)ནི།

ཆ་བ། རི་ལྷར་ན་ལུས་དང་རག་གི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དགེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཅོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྷར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྤྱོད་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཅོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་
དང་མ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(བསམ་པ་རྣམས་པར་དག་པའི་སྟོན་པ་ཤད་པ་)ལ་ལོག་པར་བསྡོ་བ་དང་བྱལ་
བ་དང་། རྩད་གསོད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་བྱལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྷར་ན་ལུས་དང་རག་གི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཁན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོན་
ནས་ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྷར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྤྱོད་ཁན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་
སྟོན་ནས་ཆངས་སྤྱོད་ལ་གནས་པ་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྩད་གསོད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་བྱལ་བ་)ནི།

ཆ་བ། རི་ལྷར་ན་ལུས་དང་རག་གི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་གནོད་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གཞན་
ལ་བརྟུས་ཐབས་མི་བྱེད་ཅིང་འགྲོགས་ན་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྷར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྤྱོད་གནོད་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་ལ་རྩད་
གསོད་མི་བྱེད་ཅིང་། འགྲོགས་ན་བདེ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།^༡

གསུམ་པ་(འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རང་དོན་ཐོབ་པ་
དང་། གཞན་དོན་བསྐྱུབ་ཀྱིས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི།

༡ <<སྟོན>><<ཞེས>> བའི།

༢ <<སྟོན>><<ཞེས>> + གཉིས་པ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ལུས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པ་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པ་ཡིན་ཞེན། ལུ་རན་
ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་མ་བྱུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྒྲོད་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐར་པ་ཐོབ་ལུས་
པའི་ཆུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ལུས་དག་གི་ཀུན་སྒྲོད་རྗེས་སུ་འཕྱོར་བ་ ཞི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ལུས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པ་རྗེས་སུ་འཕྱོར་བ་ཡིན་ཞེན། དགེ་བ་
མི་སྒྲོམས་པ་དང་སྒྲིག་པ་མི་འཆབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྒྲོད་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་
བ་མི་སྒྲོག་ཅིང་སྒྲིག་པ་མི་འཆབ་པར་བྱེད་པའི་ཆུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་ལུས་པ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ལུས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པ་ཐབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེན། ཚངས་
པ་མཆུངས་པར་སྒྲོད་པ་ཉེ་བར་སྤྱད་པའི་ཆུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྒྲོད་ཐབས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚངས་པ་
མཆུངས་པར་སྒྲོད་པའི་འཁོར་དུ་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ཆུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་། རི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོན་ལ་བཤད་པ་ །ལ་ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་བ་དང་། ལྟ་བ་
མཆོག་འཛིན་དང་བྲལ་བ་དང་། མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཆོག་པར་འཛིན་པའི་
རི་མ་དང་བྲལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ལུས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པ་འཆམ་པ་ཡིན་ཞེན། ལྷ་མ་རྣམས་
དང་ལྷ་མ་དང་འབྲེ་བ་རྣམས་ལང་རྒྱལ་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྷ་རྒྱ་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྒྲོང་འཆམ་^੧ བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མ་དང་། རྒྱ་མའི་གནས་
ལྷ་བྱ་ལ་ད་རྒྱ་ལ་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་ལྷ་བ་^੨ འོ།

ཆ་བ། རི་ལྷ་རྒྱ་ལྷ་ས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོང་པ་མ་ཐུན་^੧ བ་ཡིན་ཞེས། གདམས་དག་
ལ་མ་ཐུན་པར་འཛིན་པའི་བྱིད་རོ། །

རི་ལྷ་རྒྱ་ཞེས་ཏེ། ཀུན་སྒྲོང་རྩེ་ས་སྤྱ་མ་ཐུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
ལྷ་བ་རྒྱ་མ་དག་དང་ལྷ་བ་རྒྱ་མ་ས་དང་གདམས་དག་ལ་མ་ཐུན་པར་འཛིན་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཞུག་པ་། མཐའ་གཉིས་དང་བྱ་བ་^੩ ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འོ།

ཆ་བ། རི་ལྷ་རྒྱ་ལྷ་ས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོང་པ་གདུང་བ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས། དག་
ཐུབ་དག་པོ་དང་དན་ངོན་^੧ ལ་མོས་པ་རྒྱ་མ་ས་སྤངས་པའི་བྱིད་རོ། །

རི་ལྷ་རྒྱ་ཞེས་ཏེ། དལ་ཞིང་དུ་བ་པའི་དབང་གིས་གདུང་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དག་ཐུབ་དག་པོ་དང་དན་ངོན་ལ་མོས་པ་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་
བྱིད།

གཉིས་པ་། ལྷ་ས་དག་གི་ཀུན་སྒྲོང་ལྷ་ས་འགྲོང་པ་མེད་པ་^੨ འོ།

ཆ་བ། རི་ལྷ་རྒྱ་ལྷ་ས་དང་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོང་པ་ལྷ་ས་འགྲོང་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་
ན། མོངས་སྒྲོང་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པ་ལ་འགྲོང་པ་མེད་པའི་བྱིད་རོ། །

੧ <<སྒྲོང་>><<ཞེས་>> འཆམ།

੨ <<ས་>> ཐུབ་ས་དང་ཐུན།

੩ <<ས་>> མཐའ་།

རི་ལྷ་རྩ་ཞེས་ཏེ། ཀླུ་སྐྱོད་ཕྱིས་འགྲོད་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འོངས་སྐྱོད་
དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་ངན་པ་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་བ་(ཆོག་པར་འཛིན་པའི་དེ་མདང་བྲལ་བ་)ནི།

ཆ་བ། རི་ལྷ་རྩ་ལུས་དང་རག་གི་ཀླུ་ཏུ་སྐྱོད་པ་ཡིད་ལ་གཅགས་^༡ པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་
ན། རྩ་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པས་ཡིད་ལ་གཅགས་^༢ པ་མེད་པའི་བྱིར་
རོ།

རི་ལྷ་རྩ་ཞེས་ཏེ། དགེ་བ་བརྒྱ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པས་དགེ་བ་
མ་གྲུབ་སྐྱམ་དུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཀླུ་སྐྱོད་
ཡིད་ལ་གཅགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ལོ།

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་^༣ དབྱེ་བ་དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའི་དམིགས་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་པ་རི་ལྷ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་། བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་བའི་གནས་ལ་སེམས་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་
བྱུང་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། དེའི་ལན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་^༤ ལས་བདག་གིར་བྱ་བ། ལས་ཀྱི་

༡ <<ས>><<མེ>><<ལྷ་རྩ>> བཅགས།

༢ <<མེ>><<ལྷ་རྩ>> བཅགས།

༣ <<ཆོ>><<ཞོལ>><<སྐྱ>> རི།

༤ <<མེ>><<ལྷ་རྩ>> + རི།

བཤོ་སྐྱལ་ལ་སྐྱོད་པ། ལས་ཀྱི་སྤྱི་གནས་པ། ལས་བརྟེན་ བར་བྱ་བ་དག་སྟེ། ལས་ནི་
མེས་མ་ཅན་མཐོན་པོ་དང་དམའ་བ་དང་། རན་བ་དང་བྱ་ལོ་ས་ཀླུ་མར་འབྱེད་པའོ་
ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལ།

བཅོས་ལྡན་ཡངས་ཞེས་ཏེ། རེ་རེ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་། དེའི་ལན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ལ་འཁོར་བར་འབྱུག་པའི་རིམ་པས་ཡིད་ལ་
བྱ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་སྤྱོག་པའི་རྣམ་པ་དང་། གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་
སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
དང་། བྱད་པར་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རྟེན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱོན་
པ་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ལས་ཞེས་ཏེ། སོ་སོ་སྤྱི་བོ་རྣམས་ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་
བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོན་རང་གིས་སྐྱོང་དགོས་ལ། གཞན་གྱིས་མི་སྐྱོང་
ཞིང་། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོན་ཡང་རང་གིས་མི་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཚོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ ཉི།

རྩ་བ། ཇི་ལྟར་ན་ལས་ཀྱི་བཤོ་སྐྱལ་ལ་སྐྱོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གིས་བྱས་པའི་རྣམ་པར་
སྤྱོན་པ་སྐྱོང་བ་དེ་ལ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་སོ་སོའི་བཤོ་སྐྱལ་ལ་སྐྱོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལས་ཀྱི་བཤོ་སྐྱལ་ལ་སྐྱོད་པ་ ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གིས་བྱས་

༡ <<ཐེ>><<ཐུར>> བརྟེན།

༢ <<སྐྱོ>><<ཞེས>> བཤ།

པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དེ་ཡང་འདྲེས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། དགེ་བ་བྱས་ན་བདེ་བ་སྤྱང་བ་
སོགས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་སོ་སོའི་བགོ་སྐྱལ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། ཁྱད་བར་དེ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་རྟེན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ འི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ལས་ཀྱི་སྤྱེ་གནས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷ་མེད་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་རྣམ་
པར་སྤངས་པའི་ལས་ཀྱི་སྤྱེ་གནས་ལས་སེམས་ཅན་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཀྱི་སྤྱེ་གནས་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། ལྷ་
མེད་དཔང་ལྷ་ག་སོགས་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྤྱེ་བ་སྤངས་ནས། རང་རང་གི་ས་
བསགས་པའི་ལས་ལས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། འཁོར་བ་ལས་ལྟོག་པའི་རྣམ་པ་ འི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ལས་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ལས་ཀྱིས་བཅིངས་པ་ལས་རྣམ་
པར་ཐར་པར་བྱེད་པའི་བཟེན་པོའི་ལས་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་
བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བཅིངས་པ་ལས་ཐར་པར་བྱེད་པའི་ ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་རྟེན་དང་
སྐྱབས་སུ་བརྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། གཉིན་སོ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་ འི།

ཆ་བ། སེམས་ཅན་མཐོན་སོ་དང་དམའ་བ་གང་ཞེ་ན། བདེ་འགྲོ་དང་རན་འགྲོར་ལུས་
ཐོབ་པའོ། །རན་པ་དང་གྲ་ཞོས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་སྤྱོད་དང་ལྟན་པ་དང་། ཡོན་
ཏན་དང་ལྟན་པའོ། །

སེམས་ཅན་ཞེས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་བསྐྱེམས་ན་སྟོན་
དང་བཅས་པར་འགྱུར་གྱི། ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་དབང་གིས་
བདེ་འགྲོ་དང་རན་འགྲོའི་ལུས་ཐོབ་ནས་གཟུགས་མི་སྤྱད་པ་སོགས་རན་པ་
དང་། གཟུགས་སྤྱད་ཅིང་ཡོངས་སྟོད་ཆེ་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཅི་རིགས་སུ་
འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་གནས་ལ་སེམས་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་
བྱུང་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ ལ་གཉིས། ཇི་བ་དགོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ་ཞེས་
གང་གསུངས་པ་དེ་ལ། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་བསམ་གྱིས་བྱུང་བ་ནི་རི་ལྟ་
བྱ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ནི་རི་ལྟ་བུ་ཞེན།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ངོས་ནས་གཙོ་བོར་
ཇིས་པའོ། །

ལན་ལ། བསམ་གྱིས་ བྱུང་བར་བཤད་པ་དང་། མི་བྱུང་བ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི།

ཆ་བ། ལས་དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདོད་པ་ནི་བསམ་
གྱིས་ བྱུང་བའོ། །མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་
དང་། རུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དུགས་ཀྱི་རན་སོང་རན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྡང་བ་རྣམས་སུ་མི་

༡ <<རྟོ>><<ཞེས>> + མི།

༢ <<མི>><<ལྟ>> + མི།

འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གྱིས་^༡ ཁྱབ་པ་ལོ། །

ལས་དགེ་བའི་ཞེས་ཏེ། དགེ་བའི་ལས་གྱིས་ལྷ་མིའི་ནང་དུ་ནམ་སྤོང་འདོད་པ་
འབྱིན་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་གྱིས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་ནམ་སྤོང་མི་འདོད་པ་
འབྱིན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་བྱེད་ལུང་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་
དངོས་པོ་སྟོབས་ཀྱགས་གྱིས་རིག་^༢ བས་རྟོགས་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བཤད་པ་^༣ ལ། ཐ་མལ་དུ་གནས་པའི་ལས་སྤྱ་བ་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། མ་སྤྱ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འཕགས་པ་^༤ ཐོབ་པའི་གང་ཟག་
གིས་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་འགྲུབ་
པའི་ལས་སྤྱ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འགྲུབ་པའི་ལས་སྤྱ་བ་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་སྒྲ་ཆོགས་སྟེད་པའི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པ་དང་། རྒྱ་བཞིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལས་འདིས་ནི་^༥ སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་

ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ། །

ལས་འདིས་ཞེས་ཏེ། ལས་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་ལུས་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་
འགྱུར་བ་སོ་སོ་སྟེ་སོ་རྣམས་ཀྱི་རིག་^༦ པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། བྱིན་ཏུ་སྟོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

༡ <<མི>><<སྤྱར>> + མི།

༢ རིགས་ཞེས་མིན་ནམ་སྤྱོད།

༣ <<སྟོ>><<ཞོལ>><<སྟོ>> བའི།

༤ <<མི>><<སྤྱར>> འདི།

༥ <<སྟོ>> རིགས།

གཉིས་པ་། ལྷ་བཞིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ །ནི།

ཆ་བ། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་གནས་དང་དངོས་པོ་དང་ལྷ་དང་རྣམ་པར་
སློན་པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ལོ།^༡

ལས་ཞེས་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོ་གསུམ་བུ་བ་རྣམས་འབྲུག་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱའི་ལས་ཆེ་སྣ་མ་ལ་གནས་གང་དུ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དང་སེམས་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་དང་། རྒྱའི་བྱང་པར་ཅི་འདྲ་
བས་བྱས་པ་དང་། རྣམ་སློན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་སོགས་རིགས་བ་ཙམ་གྱིས་
བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འབྲུག་པའི་ལས་བྲལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ །ནི།

ཆ་བ། བྱིད་དངོས་པོ་སྣ་ཚོ་གསུམ་མངོན་པར་འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་
བྱལ་བོ། ཞོར་བྱ་དང་སྒྲགས་དང་སླན་དང་མཐུན་དཔུང་^༡ དང་ལྷན་པའི་ལས་བསམ་
གྱིས་མི་བྱལ་བོ།

བྱིད་དངོས་པོ་ཞེས་ཏེ། བྱིད་དངོས་པོ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོ་གསུམ་འབྲུག་པའི་ལས་བྲལ་
བ་དང་། ཞོར་བྱ་རྒྱ་ཁེལ་ལས་རྒྱ་འབྲུང་བ་སོགས་དང་། སླན་འགྲའ་ཞིག་བཟུང་བས་
མི་སྣང་པར་འགྲོ་བ་དང་། སྒྲགས་བཟུང་བས་མེས་མི་འཛིག་པ་དང་། ལུང་བ་གསུམ་
གྱི་ནང་ནས་དེ་ལྟ་གསུམ་སྒྲངས་ཏེ། མཐོ་སར་བྱིན་ནས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རིམས་
རྣམས་སོང་ཕིག་ཅེས་བརྗོད་ནས་འཕངས་པས་རིམས་ཞི་བ་ལྷ་བྱའི་མཐུན་སྒྲུབ་དང་

༡ <<ཐེ>><<ལྷར>> ཞེ།

༢ <<ཐེ>><<ལྷར>> བཅས།

ལྷན་པའི་ལས་ཀྱི་^༡ རྒྱུ་འབྱོར་པ་ནི། སོ་སོ་སྤྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་^༢ པ་ཅམ་གྱིས་
བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ལྷ་མ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་། མཐུ་བྱུང་བར་དུ་འབགས་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་^༣ འོ།

ཆ་བ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུ་འཕྲི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་གི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆེ་ལ་
དབང་བ་དང་། སེམས་ལ་དབང་བ་དང་། ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་དང་། ལས་ལ་དབང་བ་
དང་། སྤྱོ་བ་ལ་དབང་བ་དང་། མོས་པ་ལ་དབང་བ་དང་། སློན་ལས་ལ་དབང་བ་དང་། རྩ་
འབྲུལ་ལ་དབང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་དང་། ཆོས་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྐྱབ་པའི་^༤ སྤྱན་ལས་
བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བོ། །

རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མཐུས་ས་^༥ གཡོ་བ་
སོགས་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བ་རྩལ་ལས་
དང་། སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཆུ་ལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་
བཞིན་དུ། འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་བར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ལས་
མཛད་པ་སོ་སོ་སྤྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པ་ཅམ་གྱིས་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། སིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

དབང་བ་རྩལ་ནི། རེམས་པ་བཞིན་དུ། ཆེད་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་

༡ <<རྒྱ>><<རྣལ>> ལན་གྱི།

༢ <<སྤྱོ>> རིགས།

༣ <<ས>> <<སྤྱོ>> <<ཅོ>> + ཕྱིར།

༤ <<རྒྱ>><<རྣལ>><<སྤྱོ>> -

བསྐྱེད་པར་གནས་ཀྱས་པ་དང་། རི་ལྷར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་དུ་མ་
ལ་མཉམ་པར་འཛོག་ཀྱས་པ་དང་། འབྲུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་གྱི་ཆར་
འབེབས་ཀྱས་པ་དང་། གོང་མ་སྒྲོང་གྲུར་གྱི་ལས་ལས་འདོད་པར་སྒྲིན་པར་སྒྲུར་ཀྱས་
པ་དང་། རི་ལྷར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲིང་རྗེ་དང་། སྒོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ལེན་
ཀྱས་པ་དང་། མོས་པ་བཞིན་དུ་ས་ལ་སོགས་པ་གསེར་ལ་སོགས་པར་སྒྲུར་ཀྱས་པ་
དང་། སྒོན་ལམ་གངས་མེད་པ་འབྲུམ་ཐུག་བརྒྱུ་ལ་སོགས་པ་འབྲུབ་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་
གྱི་ཆོ་འབྲུལ་དཔག་དུ་མེད་པ་སྒོན་ཀྱས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་རིགས་བཞི་སོགས་
མཐར་ཕྱིན་པར་ཐོབ་པར་འབྲུར་པ་དང་། ཆོས་སྒོན་པའི་ཆིག་གཅིག་གིས། སེམས་
ཅན་བསམ་པ་མི་འབྲ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅིག་ཅར་དུ་ཆོམ་པར་ཀྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་འཇུག་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཆན་
ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་ཀུན་འབྲུང་བའི་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམས་བཞིར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཀུན་འབྲུང་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། རབ་དུ་སྒྲེ་བའི་
མཆན་ཉིད་དང་། རྒྱུན་གྱི་མཆན་ཉིད་དོ། །

དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་ཞེས་ཏེ། ཀུན་འབྲུང་གི་རང་བཞིན་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། རྒྱུའི་མཆན་ཉིད་སོགས་རྣམས་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པར་སྤྱོད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་སྤྱོད་པར་འབྲུང་བར་བྱེད། བདེ་བ་དང་གཙང་བར་སྤྱོད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་དང་དེར་མདོན་པར་དགའ་
བར་བྱེད། བདག་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རོན་ནི་

འཆད་པར་འབྱུང་རོ།

གཉིས་པ་(སྔ་སྔོན་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྒྱའི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེན། ཡང་སྤྱིད་པའི་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རྒྱའི་མཆན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ།

རྒྱའི་ཞེས་ཏེ། ཉག་པར་སྤྱིད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱའི་མཆན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་དང་ལྡན་པའི་ཡང་སྤྱིད་སྤྱི་མའི་ལུས་འབྱུང་པར་བྱེད་
པའི་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་

གཉིས་པ་(གུན་འབྱུང་པའི་མཆན་ཉིད་)ནི།

ཆ་བ། གུན་འབྱུང་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེན། སེམས་ཅན་བག་ཆགས་བསལས་པ་དེ་
དང་དེ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་དང་དེར་གུན་འབྱུང་པའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་
གུན་འབྱུང་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ།

གུན་འབྱུང་པའི་ཞེས་ཏེ། བདེ་བར་སྤྱིད་པ་དང་གཅང་བར་སྤྱིད་པ་ཆོས་
ཅན། གུན་འབྱུང་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རིས་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཐོབ་པ་
དང་མ་ཐོབ་པ་ལ་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་དང་དེ་དང་དེ་ལ་མཛོན་པར་
དགའ་བའི་སློན་ས་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་བག་ཆགས་བསལས་པ་དེ་དང་དེ་དག་རང་དང་
སྐལ་བ་མཉམ་པའི་འགྲོ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ། སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་དེ་དང་
དེར་གུན་འབྱུང་པའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་

གསུམ་པ་(རབ་དུ་སྤྱི་པའི་མཆན་ཉིད་)ནི།

དམ་ས་དང་། ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་ས་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་ས་དང་། རྒྱན་མེད་ས་
དང་། རྒྱན་དང་བཅས་ས་དང་། ལྷག་མ་དང་བཅས་ས་དང་། ལྷག་མ་མེད་ས་དང་། རྒྱད་
པར་དུ་འཕགས་ས་དང་། རྣམ་གྲངས་གྲིས་ཀྱང་འཕོག་པའི་བདེན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
འཕོག་པའི་ཞེས་ཏེ། འཕོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་གྲིས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། མཆན་ཉིད་ནས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གྲི་བར་གྲིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(མོ་མའི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་) ལ་གསུམ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་
དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། རྫོགས་
པར་དགའ་བའི་མཆན་ཉིད་རོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་དཔོན་པ་
དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མཆན་ཉིད་གྲིས་རིལ་བྱ་བྱ་ཞེས། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ལས་དང་། རྟོན་མོངས་པ་མི་

འབྱུང་བ་སྟེ། གང་དུ་འཕོག་པ་དང་། གང་གིས་འཕོག་པ་དང་། གང་འཕོག་པའོ། །

མཆན་ཉིད་གྲིས་ཞེས་ཏེ། འཕོག་པའི་བདེན་པ་ནི། རྒྱད་ཆོས་གསུམ་གྲིས་
ལྟར་པར་དུ་བྱས་ཏེ། དགག་གཞི་གང་དུ་འཕོག་པ་བདག་གི་སྒྲོས་པས་དཔེན་པའི་
སེམས་རང་བཞིན་གྲིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གཉིན་པོ་གང་གིས་འཕོག་པ་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་གང་འཕོག་པ་ཉོན་
མོངས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་འཕོག་པ་སྟེ། སེམས་རང་བཞིན་གྲིས་རྣམ་པར་དག་

༡ <<ས>> རྒྱན།

༢ <<རྫོ>> <<ཞེས>> <<སྐྱ>> གྲིས།

༣ <<རྫོ>> དབྱེན།

པ་ལ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ནི། འགོག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་དོ། །འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བྱུང་མོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། འདི་ལ་བཏེན་ནས་ཤེས་སྤྱི་བ་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འག་རྒྱ་ཡང་བྱར་ཅམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ ཞི། རྣམ་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་དང་ཕྱང་པོ་ལྷ་འགོག་པར་གསུངས་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཁམས་བཙུག་འགོག་པར་གསུངས་པའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རི་སྐད་དུ། གང་དུ་མིག་དང་ན་བདང་། །དེ་བཞིན་སྤྲ་དང་ལྷེ་དང་ལུས། །ཡིད་དང་དེ་བཞིན་མིང་དང་གཟུགས། །མ་ལུས་པར་ནི་འགོག་འབྱུང་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཙུན་ལྡན་འདས་ཞེས་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་དང་། སྦྱེ་མཆེད་དེས་མཆོན་པའི་ཕྱིའི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་སྟེ། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས། གང་དུ། ཞེས་^༡ གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། དེ་བཞིན་མིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཁམས་བཙུག་འགོག་པར་གསུངས་པའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ ཞི།

༡ <<སྦྱེ>><<ཞེས>><<སྦྱེ>> གྱི།

༢ <<སྦྱེ>><<སྦྱེ>> + མོགས།

༣ <<སྦྱེ>><<ཞེས>> -

རྩ་བ། ཡང་གསུངས་པ། གང་དུ་མིག་འགག་པ་དང་། ཁ་དོག་གི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་འགག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་བ་
དེ་ནི་གནས་སུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་བཙེ་
བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། གང་དུ་མིག་འགག་
པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉང་གི་དབང་པོའི་ཁམས་དང་པོ་སྟོས་པས་ལྷག་
མ་ལྷ་ཡང་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་འགག་པས་ནི། དུལ་གྱི་ཁམས་ལྷ་
འགགས་པ་ཡང་མཆོན་ནོ། །ཁ་དོག་གི་འདུ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་
པས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་འགགས་པ་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(རོན་བརྩུ་བ)ནི།

རྩ་བ། རྣམ་གངས་འདིས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གང་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་དངོས་པོ་འགག་པ་དེ་འགོག་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །

རྣམ་གངས་ཞེས་ཏེ། སྤར་བཤད་པས་རྟོགས་པར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་མཆོན་ཉིད) ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དགག་བྱ་བསྟན་
པའི་སྟོན་པས་ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བར་གནས་པས་
ཐབ་པ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཐབ་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། འདུ་བྱེད་དེ་དག་གི་འདིག་པ་ལས་འགོག་པ་དེ་གཞན་
ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ། གཞན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ། གཞན་ཡང་⁹ ཡིན་ལ་གཞན་མ་

⁹ <<རྩ་བཞི>> ཞེས།

ཡིན་པ་ ཡིན་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ། གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ཞེས་ཀྱང་མི་བྱའོ།

ཟབ་བས་ཞེས་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་འགོག་པ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་
འགགས་པ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་
བྱེད་འགགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གཞན་མིན་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་
ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཞིག་པ་ཅམ་ཐར་བར་མི་རུང་བའི་བྱིར། གཉིས་ཀ་ནི་
གཞི་མ་ཐུན་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བའི་བྱིར། དེ་ཉིད་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་
རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་)ནི།

ཆ་བ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཅེས་། སྟོས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་ཅིའི་བྱིར་ཅེས་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། སྟོས་པས་
དཔེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོས་པའི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(དགག་བྱ་བ་སྟུན་པའི་སྟོན་པའི་བྱེད་དགོད་པ་)ལ། སྟོས་པའི་རོ་བོ་རོས་
བཟུང་བ་དང་། ཟབ་མོའི་རོན་ལུང་གིས་བསྟན་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྟོས་པ་ནི་སྒྲུབ་ས་འདིར་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སེམས་པ་ཡིན་ཏེ།

སྟོས་པ་ནི་ཞེས་ཏེ། ལམ་བཤེན་གྱི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་འདིས་སྟོ་བར་བྱེད་པའི་
སྟོས་པ་ནི། རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་སེམས་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ཞིག་པ་དང་

༡ << ཅ་བཞི >> + ཡང་།

༢ << རྟོ >> << རྟོལ་ >> << རྟོ >> ལ།

༣ << རྟོ >> << རྟོལ་ >> དབྱེན།

འཕྱོག་བདེན་སྒྲོམ་པའི་མཐའ་བཞིར་འཛིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ཟབ་མོད་དོན་ལུང་གིས་བསྟན་པ་སྒྲུབ་པ་ ལ་གཉིས། མཐའ་གཞིར་བརྒྱང་
བས་སྒྲོམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲོམ་པ་དང་དེ་ཞི་བའི་དུས་ངོས་བརྒྱང་བས་འཕྱོག་
བདེན་གྱི་ངོ་བོ་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་དག་ཟད་པ་
དང་། རྣམ་པར་ཞིག་པ་དང་། འཕྱོག་པ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། རྒྱབ་པ་ལས་གཞན་
ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲོམ་པ་མེད་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་མེད་དོ་ཞེ་འཇགས། ཡོད་ཀྱང་ཡོད་
ལ་མེད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེ་འཇགས། གཞན་ཡོད་པ་འང་མ་ཡིན་མེད་པ་འང་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡང་
སྒྲོམ་པ་མེད་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །

བཅོས་ལྡན་འདས་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་བྱིས་བྱང་
བའི་འཛིག་རྒྱ་མེད་པར་ཟད་པར་སོགས་ལས་སྒྲོ་བྱུང་ངེ་བྲལ་གྱི་འཕྱོག་པ་གཅིག་
དང་། རང་བཞིན་གཞན་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུས་གང་དུ་ཡང་བརྒྱང་བར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དུ་བརྒྱང་ན། ལམ་བདེན་སྐྱེ་བའི་བགལ་སྟེན་ཆུ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་
པའི་སྒྲོམ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། འདི་དག་ནི། འདུ་བྱེད་སྐྱེས་ནས་འཛིག་པ་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཞིག་པ་འཕྱོག་བདེན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་
པ་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་དང་འཕྱོག་བདེན་གཉིས་མཐའ་བཞིར་གྲུབ་པ་ཡང་དགག་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། སྒྲོམ་པ་དང་དེ་ཞི་བའི་དུས་ངོས་བརྒྱང་བས་འཕྱོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོ་བསྟན་པ་ ཉེ།

༡ <<རྒྱ>> ཞིགས།

༢ <<སྒྲོ>> འཛིགས།

ཆ་བ། རི་མིད་དུ་སྤྲེམ་མཆོད་བྱལ་ཡོད་པ་དེ་མིད་དུ་སྤྲོས་པའོ། སྤྲེམ་མཆོད་བྱལ་ལགས་
པས་སྤྲོས་པ་མེད་པ་སྟེ། ལྷ་རན་ལས་འདས་པར་བསྐྱལ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རི་མིད་དུ་ཞེས་ཉོགས་པར་སྤྲོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ལུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་འགོག་པ་དང་། ལུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་འགོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལྷ་ལམ་གྱི་སྤོན་ས་དབྱེ་བ་དང་། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་
གི་སྤོན་ས་དབྱེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་སྤོན་ས་དབྱེ་བ་དང་། བྲལ་བྱ་བྱང་པོའི་སྤོན་ས་
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་བདེན་
བརྟགས་པ་བ་བཤད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བདུས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་པོན་ཉམས་སྤྲད་པས་འགོག་
པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།

བདུས་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤངས་པའི་
བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། བདུས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་པོན་ཅ་བ་ནས་མ་
སྤངས་པར་ས་པོན་ཉམས་སྤྲད་པར་བྲས་པ་ཅམ་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

ཤེས་བྱེད་ནི།

ཆ་བ། དེའི་སྤྱིར་བཙུགས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེའི་རྣམ་གྲངས་སུ་དེའི་ཡན་ལག་གིས་སྤངན་
ལས་འདས་པར་གསུངས་སོ། །

དེའི་སྤྱིར་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(འགོག་བདེན་མཚན་ཉིད་པ་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་བ། དོན་དམ་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ས་པོན་ཀུན་ཏུ་
བཙུགས་པས་འགོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

དོན་དམ་པས་ཞེས་ཏེ། མཐོང་སྤངས་ཀྱི་ས་ཐོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཆོས་
ཅན། དོན་དམ་པའི་འགོག་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་གི་རྩ་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་ཐོན་སྤངས་
པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་^༡ རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྟོན་སྤྲེལ་^༢ ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དབྱེ་བ་སྟུ་གཉིས་
ཀྱི་མི་རྫོགས་པའི་འགོག་བ་ནི།

ཅ་བ། ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུར་བསྟུས་
པའམ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུར་བསྟུས་པའམ། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་
བུར་བསྟུས་པའང་རུང་སྟེ། སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་འགོག་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། མ་རྫོགས་པའི་འགོག་བ་ཆོས་ཅན། དུ་མ་ཡོད་དེ། འབྲས་
བུ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་སྟོབ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བ་ཡོད་པའི་བྱིད།
གཉིས་པ་རྫོགས་^༡པའི་འགོག་བ་ནི།

ཅ་བ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དབྲུ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུར་བསྟུས་པ་མི་
སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་འགོག་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

ཡོངས་སུ་ཞེས་ཏེ། དབྲུ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བ་དེན་ཆོས་ཅན། རྫོགས་
པའི་འགོག་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབྲུ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་བྱང་པར་སྤངས་པའི་
བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་^༡ ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་སྤྲེལ་^༢ ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྒྱུན་མེད་པའི་འགོག་བ་
ནི།

༡ <<རྫོང་>><<ཞོལ་>><<སྟུ་>> བ་རྒྱ།

༢ <<རྫོང་>><<ཞོལ་>><<སྟུ་>> འགོག་

ཆ་བ། རྒྱལ་མེད་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཁྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་
རྣམས་ཀྱི་འགོག་པ་གང་ཡིན་པའོ།

རྒྱལ་མེད་པས་ཞེས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འགོག་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རྣམ་པར་ཁྲོལ་བའི་རྒྱལ་ཀྱི་འགོག་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱལ་མེད་པའི་འགོག་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་སྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ཀྱང་། སྟོམས་འཇུག་གི་སྲིབ་པ་མ་སྤངས་པས་
མངོན་ཤེས་ཏུག་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་ནི།

ཆ་བ། རྒྱལ་དང་བཅས་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་ཁྲོལ་བ་རིག་པ་
གསུམ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཏུག་དང་ལྡན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་འགོག་པ་
གང་ཡིན་པའོ།

རྒྱལ་དང་ཞེས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་ཁྲོལ་བྱི་རྒྱལ་ཀྱི་
འགོག་པ་དེ་ན་ཚོས་ཅན། རྒྱལ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྲིབ་པ་
སྤངས་པས་རིག་པ་གསུམ་དང་མངོན་ཤེས་ཏུག་དང་ལྡན་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

བཞི་པ་། ཐལ་བྱ་བྱུང་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལྟག་བཅས་ནི།

ཆ་བ། ལྟག་པ་དང་བཅས་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱུང་པོའི་ལྟག་པ་དང་བཅས་པའི་འགོག་
པ་གང་ཡིན་པའོ།

༡ <<ཐུ>> ལ།

༢ <<ཐུ>> -

ལྷག་མ་དང་ཞེས་ཏེ། སྤྱི་ཆེའི་འདུ་བྱེད་མ་བཟང་^༡ བའི་དགྲ་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
འཕོག་བ་ཆོས་ཅན། ལྷག་བཙས་ཀྱི་འཕོག་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་
ཀྱང་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་ལུས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལྷག་མ་མེད་པ་ནི།

ཆ་བ། ལྷག་མ་མེད་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་འཕོག་བ་གང་ཡིན་
པའོ།

ལྷག་མ་མེད་ཅེས་ཏེ། ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་དགྲ་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕོག་
བ་ཆོས་ཅན། ལྷག་མ་མེད་པའི་འཕོག་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱག་ཀུན་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་
བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཕོག་བ་ནི།

ཆ་བ། བྱང་པར་དུ་འཕགས་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མི་གནས་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་བསྐྱས་པའི་འཕོག་བ་གང་ཡིན་
པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱན་པ་དང་བདེ་བ་ཉི་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་ལོ།

བྱང་པར་དུ་ཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་འཕགས་པའི་སྤྱགས་རྒྱུད་
ཀྱི་སྤྱི་ད་ཞེའི་^༢ མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་འཕོག་བ་དེན་ཆོས་ཅན། བྱང་པར་དུ་
འཕགས་པའི་འཕོག་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱགས་སུ་སྤྱན་པ་
དང་། འཕྲལ་དུ་བདེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་འཕོག་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་མིང་གི་རྣམ་གངས་བ་ཤད་པ་ལ། རྣམ་གངས་སོ་བཞིའི་སྒོ་ནས་

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>><<རྒྱ>> གཏང།

༢ <<རྒྱ>><<ཞེས>><<རྒྱ>> བཞིའི།

མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་གངས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། དེས་པར་སྤངས་པ་
དང་། བྱང་པར་གྱུར་པ་དང་། ཟད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པ་དང་། འགོག་པ་
དང་། རྣམ་པར་ཞི་བ་དང་། རྩལ་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །

རྣམ་གངས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། འགོག་བདེན་རྣམ་གངས་དུ་མའི་སློན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་སོགས་རྣམ་གངས་སོ་བཞིའི་སློན་ནས་རིག་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་། རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བའི་སློན་ནས་བཞག་པ་
བརྒྱད་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་སློན་ནས་བཞག་པ་ཉེར་གཅིག་དང་། ལྷག་བསྐལ་བསྐྱོག་པའི་
ཆ་ནས་བཞག་པ་ལྔའོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེན། ཆིག་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། འགོག་པའི་བདེན་པ་དེ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དེས་པར་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བྱང་པར་དུ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་། རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོན་གྱུར་སྤངས་པ་དང་། ས་བོན་
སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་དེས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེན། ཀུན་ནས་དགིས་པ་སོར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་དེས་པར་ཞེས་ཏེ། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། དེས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་

བྱ་སྟེ། ཀུན་དགེས་མཛོན་གྱུར་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(ས་ཐོན་སྐྱེས་པ་)ལ་དངོས་དང་། གཉེན་པོའི་སྒྲོན་ས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་
དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོན་ས་ཕྱེ་བ་གསུམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བག་ལ་ཉལ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་བར་ཞེས་ཏེ། བྱང་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ས་ཐོན་སྐྱེས་པ་
མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(གཉེན་པོའི་སྒྲོན་ས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་)ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ཐད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཉེན་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་
གྱིས་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཐད་པར་ཞེས་པ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་སྐྱངས་ཀྱི་ས་ཐོན་སྐྱེས་པའི་
འགོག་པ་དང་། སྒྲོམ་སྐྱངས་ཀྱི་ས་ཐོན་སྐྱེས་པའི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། ཐད་པ་ཞེས་
བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱང་བྱ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྐྱངས་པའི་
བྲལ་བ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྐྱངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་(ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོན་ས་ཕྱེ་བ་གསུམ་བཤད་པ་)ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་ལ་དེའི་འབྲས་སུ་སྤྱལ་བ་སྤུལ་མི་སྟེ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ནམ་པར་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་དེའི་འབྲས་སུ་
སྤྱལ་བ་སྤུལ་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྣལ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བྱང་པོའི་ལྷག་

མ་རྒྱུ་མ་ལོ་ག་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ལོ་ག་པ་ཞེས་སོགས་ཆོན་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ། ལོ་ག་པ་དེན་
ཆོས་ཅན། ལོ་ག་པ་དང་། རྒྱུ་པ་འཇིག་པ་དང་། རྒྱུ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་བཞེན་
དུ། ཕྱི་མའི་རྒྱུ་ལ་མི་སྟེ་བ་དང་། རྒྱུ་མའི་པ་པ་ད་ལྟར་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་འབྲུང་
བ་དང་། བྱང་པོའི་རྒྱུ་མ་རང་གི་རང་གིས་འགག་པར་འབྱུང་བའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་པ་ཞེས་གཏེར་གཅིག་། ལ་བྱུག་། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་། ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བདུད་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། བདེ་བ་
དང་ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། དགེ་བར་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་
བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །

དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བའི་མ་ཆོན་ཉིད་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རོ།

ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུས་བྱས་གྱི་
མ་ཆོན་ཉིད་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ལོ་ག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་། ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་བཏྲ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་
ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཅིའི་ཕྱིར་བཏྲ་དགའ་བ་ཞེས་ཏེ། བཏྲ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔག་ཆད་བརྒྱ་
ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་སོ་སོར་ངེས་པར་མཐོང་བའི་ཤིའི་སྟུན་

དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྤྱི་བ་ཤེས་བའི་སྤྱི་མིག་གི་ཡུལ་
ལས་ཀྱང་འདས་བའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། བདུད་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་སྤྱང་པོའི་
བདུད་དང་བྲལ་བ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་བྱིར་གཡོ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འགྲོ་བར་འཕོ་བ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ།

ཅིའི་བྱིར་གཡོ་བ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། གཡོ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འགྲོ་བར་འཕོ་
བའི་རྟེན་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱི་བྱིར་བདུད་དང་བྲལ་བ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་བྱིར་མི་འདུད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མེད་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ།

ཅིའི་བྱིར་མི་འདུད་པ་ཞེས་ཏེ། མི་འདུད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་མེད་
པ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་འཆི་བདག་གི་བདུད་དང་བྲལ་བ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་བྱིར་འཆི་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱང་པོའི་བདུད་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ།

ཅིའི་བྱིར་འཆི་བ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། འཆི་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱང་པོའི་བདུད་
དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་དང་བྲལ་བ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་བྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་དང་བྲལ་བའི་

བྱིར་རོ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་
བདུད་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་། བདེ་བ་དང་ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་ ལ། བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་བཤད་པ་དང་། ཞི་
བའི་ཡོན་ཏན་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ཞེན། ཁན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དགའ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་གླིང་ཞེས་བྱ་བ་ཞེན། ཁམས་གསུམ་ལས་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེན། གནོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་
ཕྱིར་མགོན་ཞེས་བྱ་བ་ཞེན། དེར་བསམ་པ་དང་སྐྱོར་བ་བྱས་པ་འབྲས་བྱ་ཡོད་པའི་
གཞིའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་དབྱང་གཉེན་ཞེས་བྱ་བ་ཞེན། འཕགས་པའི་
མཆོག་ཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་གཞིའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་གནས་ཞེས་སོགས་རིམ་བུ་སྟོན་ཏེ། གནས་དང་། གླིང་
དང་། སྐྱོབ་པ་དང་། མགོན་དང་། དབྱང་གཉེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་བུ་བཞིན་དུ། ཁན་མ་
ཐོ་བ་མེད་པ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་
གྱི་སྐྱེད་པའི་བརྒྱན་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང་། སྐྱེ་ཆ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་དང་
བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང་། བྱང་ཆོས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་པ་དང་སྐྱོར་བ་བྱས་པ་
འབྲས་བྱ་ཡོད་པའི་གནས་གྱི་འགོག་པ་དང་། དབྱ་བཙམ་པར་འགྲོ་བའི་གནས་སུ་
གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་བཞི་བཤད་པ་ ཏེ།

༡ མཆོས་འདིར་དང་སྐྱ་ཞིག་ཆད་མེད་དམ་སྟེ།

༢ <<སྐྱ>> བཞིན། <<ཞིལ>> མྱོད། <<སྐྱ>> སྐྱེད།

ཆ་བ། ཅིའི་མྱིར་འཆི་འཕོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་མྱིར་རྟོ། ཅིའི་
 མྱིར་རིམས་ནད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདོད་པས་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
 མྱིར་རྟོ། ཅིའི་མྱིར་ཡོངས་སྤྱ་གདུང་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ལྷ་རན་དང་སྤྱེ་སྤྱལས་
 འདོན་པ་དང་། སྤྱལ་བ་སྤྱལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུག་པ་དང་བྲལ་བའི་མྱིར་
 རྟོ། ཅིའི་མྱིར་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འཇིག་པ་མེད་པར་གནས་པའི་གཞིའི་གནས་
 ཡིན་པའི་མྱིར་རྟོ། །

ཅིའི་མྱིར་འཆི་འཕོ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་བཞེས་སྟོན་ཏེ། འཆི་འཕོ་མེད་
 པ་དང་། རིམས་ནད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱ་གདུང་བ་མེད་པ་དང་། བདེ་བ་ཞེས་བྱ་
 སྟེ། རིམ་པ་བཞེན་དུ། ཡང་སྤྱིད་མྱི་མར་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བའི་སྤྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་
 འགྲོག་པ་དང་། ཆོག་མི་ཤེས་པའི་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་འགྲོག་པ་དང་། ལྷ་རན་
 སོགས་གྱིས་གདུང་བ་དང་བྲལ་བའི་འགྲོག་པ་དང་། ཉ་བ་སོགས་གྱིས་གདུང་བ་དང་
 བྲལ་བའི་འགྲོག་པ་དང་། འཇིགས་པ་མེད་པའི་གནས་སྤྱ་གདུང་བའི་འགྲོག་པ་ཡིན་
 པའི་མྱིར།

སྤྱ་བ་(དག་པར་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན)ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་མྱིར་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སུན་པའི་དཔོན་པོའི་མྱིར་རྟོ། ཅིའི་མྱིར་བདེ་གཞི་
 ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རོན་དམ་པའི་བདེ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་མྱིར་རྟོ། ཅིའི་མྱིར་བདེ་བར་
 འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྟོར་བ་བདེ་བ་འཕོབ་པའི་གཞིའི་གནས་ཡིན་པའི་མྱིར་རྟོ། །

ཅིའི་མྱིར་ཞི་བ་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ། ཞི་བ་དང་། བདེ་བ་^༡

༡ <<མ>><<སྤྱེ>><<ཙ>> དག་པར་གྱུར།

༢ <<རྟོ་བཞི>> གཞི།

དང་། བདེ་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་བ་བཞིན་དུ། བན་པའི་དངོས་པོ་དགེ་བའི་
ཆོས་ཀུན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རོན་དམ་བ་བདེ་བ་
ཟག་བ་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་བ་དང་། སྒྲོར་བ་བདེ་བ་ངལ་ཞིང་། དུབ་
བ་སོགས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པས་འཛོལ་པའི་འགོག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུག་བ་། མི་མ་བུ་ཚོགས་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ ། ཞེ།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་⁹ བདེ་མེད་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱི་བ་ས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཐུ་ངན་ལས་འདས་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཚན་མ་མེད་ཅིང་ཞི་ལ་བདེ་བར་
གནས་པའི་གཞིའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་བདེ་མེད་བ་ཞེས་སོགས་རིམ་བ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ། བདེ་མེད་བ་
དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། ཐུ་ངན་ལས་འདས་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་ས་
ཀུན་དང་བྲལ་བའི་འགོག་བ་དང་། དུལ་གྱི་སྒྲོས་པའི་གཡེང་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཟག་
བཅས་ཀྱིས་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་མཚན་མ་མེད་ཅིང་། ཟབ་མེད་ཀྱི་བདེ་བའི་
གནས་སུ་གྱུར་པའི་འགོག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་བ་། ལྷག་བཟུལ་བ་རྣོག་པའི་ཆུན་པོ་བཞག་བ་ལྟ་ ། ལཱ།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྤྱེས་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། ཅིའི་ཕྱིར་མ་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། ཅིའི་ཕྱིར་མ་བྱས་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲོན་གྱི་མཐའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་

འཕེན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་ཞེན། ད་ལྟ་^༡ ཉོན་
 མོངས་པ་འདུ་མི་བྱེད་པའི་གཞིའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
 ཞེས་བྱ་ཞེན། མ་མོངས་པའི་རྒྱ་^༢ འབྱུང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བའི་བྱེད་པར་རིམ་པ་
 ལུས་ཉོན་ཏེ། མཐར་ཐུག་པའི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་བྱུང་
 བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། ^༣ སྐྱེ་བ་མེད་པ་^༤ ཞེས་བྱ་སྟེ་རིམ་
 པ་བཞིན་དུ། ཡང་སྲིད་སྤྱི་མ་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་
 དང་། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་བདེ་སྤྱག་གི་ཆོར་བ་འབྱུང་བ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་
 དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང་། སྲིད་ལེན་སྲིད་
 པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང་། སྲིད་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་དང་ག་གི་དང་
 བྲལ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ལ་གཉིས། བྱངས་དང་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་
 སོའི་མཆན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཡང་འགོག་པའི་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམས་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འགོག་
 པའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། བྱ་ལོས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། རེས་
 པར་འབྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་དོ། །

༡ <<རྩ་བཞི>> ལྟར།

༢ <<རྩ་བཞི>> རྒྱུ་དུ།

༣ <<རྒྱ>> <<ཞོལ>> -

༤ <<རྒྱ>> <<ཞོལ>> <<རྒྱ>> + དང་།

ཡང་འགྲོག་པའི་ཞེས་ཏེ། འགྲོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞིའི་སྒྲོན་མ་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། འགྲོག་པའི་མཆན་ཉིད་སོགས་བཞིས་རིག་པར་བྱ་བའི་བྱིད།
གཉིས་པ་། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི།

ཆ་བ། ཅིའི་བྱིར་འགྲོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་
བྱིར་རོ། ཅིའི་བྱིར་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་
རོ། ཅིའི་བྱིར་བྱ་རྣམས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། གཅིང་བ་དང་བདེ་བའི་དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཅིའི་བྱིར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། རྟག་པ་
དང་མན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ཅིའི་བྱིར་ཅེས་སོ། ཆོས་ཅན་སྤྲུལ་ལ། འགྲོག་པ་⁹དང་། ཞི་བ་དང་། བྱ་རྣམས་
པ་དང་། རེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་
དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དང་། སྤྱག་ཀུན་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བས་གཅིང་
ཞིང་བདེ་བའི་བྲལ་བ་དང་། སྤྲུལ་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་རྟག་པ་དང་མན་པའི་
གཞིར་གྱུར་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

བཞི་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་བཞི། བྱེད་པའི་སྒྲོན་མ་བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་པ་
དང་། མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱིའི་མཆན་
ཉིད་དང་། དེའི་བྱེད་པར་བཤད་པ་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ལམ་གང་གིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་སྤོང་བ་དང་། འགྲོག་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་བསྐྱོམ་པ་

སྟེ། ཡོད་ནི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྡུས་པ་ལོ། །

ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་ཏེ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཚོས་ཅན། བྱེད་ལས་བཞིས་ཁྱད་
བར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློན་ནས་ཤེས་པར་
བྱེད། གྲུན་འབྱུང་ཅ་བ་ནས་སྤོང་བར་བྱེད། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད། བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པས་ཁྱད་བར་དུ་བྱས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སློན་སྤྱི་བར་བཤད་པ་༽ལ་གཉིས། སྤྱིར་ལམ་
ཅམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་ལམ་རྣམས་པ་ལྟ་སྟེ། ཚྭགས་ཀྱི་ལམ་དང། སྤྱིར་བའི་ལམ་དང། མཐོང་བའི་
ལམ་དང། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དང། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་སོ། །

ཡང་ལམ་ཞེས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཚོས་ཅན། ལྟ་ཡོད་དེ། ཚྭགས་ལམ་ནས་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་༽ལ་ལྟ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཚྭགས་ལམ་ལ་གཉིས། རོ་
པོ་དང། བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ཁྱད་བར་ཅན་གྱི་སྤྱོན་དུ་འགྲོ་
དགོས་པའི་ཡན་ལག་ལྟས་བཤད་པ་དང། ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་ཡན་ལག་དང། ལྷག་
མཐོང་མཐར་ཕྱིན་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཚྭགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྤྱི་བའི་ཆུལ་ཁྱིམས་དང། དབང་པོའི་སློ་
བསྐྱམས་པ་དང། ཐམ་གྱི་ཚོད་ཤེས་པ་དང། ལྟས་ཀྱི་ཆ་སྤྲོད་དང། ལྟས་ཀྱི་ཆ་སྤྲད་ལ་
མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང། ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པར་མངོན་པར་
དགའ་བལོ། །

ཚྭགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ཚྭགས་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཞི་ལྷག་ཁྱད་བར་ཅན་

བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་ལུ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། འཆལ་ཚུལ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། མིག་སྟོགས་དབང་པོ་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་དབང་པོ་ལོག་
པའི་ཡུལ་ལ་འགོ་བ་སྤྱོད་པ་དང་། ཟས་ཏ་ཅང་མང་ཉུང་དང་དགེ་བ་སྦྱབ་པ་ལ་མི་
གཞོད་ཅིང་ཐན་པའི་ཆོད་ཤེས་བ་དང་། ཉམ་གྱི་ལུང་ཐུན་མ་གཏོགས་ཉིན་པར་
དང་། ཉམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྤྲད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣམ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་
ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་སྤྲེལ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་
མངོན་པར་དགའ་བ་རྣམས་དགོས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་ཡན་ལག)ནི།

རྩ་བ། ཡང་གང་རྒྱུར་སྤྱོད་པའི་དགེ་བ་གཞན་དང་།

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། སྤྲིག་པ་
བཤགས་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སྟོགས་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་
དགེ་སྤྱོད་གི་རྒྱན་དང་ལྡན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(ལྷག་མཐོང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག)ནི།

རྩ་བ། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཉེ། དེ་བསྟོམས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་
”
འཁྱར་པའི་གནས་ཀྱི་སྟོད་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

ཐོས་པ་ལས་ཞེས་ཏེ། ལྷག་མཐོང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་
ལྡན་པར་བྱ་ཉེ། ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་སྟོགས་ཀྱི་སྟོན་སྤྲེལ་བདེན་པ་མངོན་པར་

རྟོགས་པ་དང། སྤྱི་བ་པའི་ས་པོན་འཛོམས་པའི་སྣོད་^༡ ཏུ་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་བྱིད།
གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་ངི་བ་ནི།

ཆ་བ། སྦྱོར་བའི་ལམ་གང་ཞེན།

སྦྱོར་བའི་ཞེས་ཏེ། ལན་ལ། བྱད་བར་ཅན་གྱི་^༢ མ་ཡིན་པ་དང། བྱད་བར་ཅན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཚོགས་ཀྱི་གང་ཡིན་པ་སྦྱོར་བའི་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

ཚོགས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ཚོགས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མ་ལུས་པ་སྦྱོར་ལམ་
ལ་ཡང་ངེས་པར་ལྷན་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་སྦྱོར་ལམ་རྫོགས་པར་མི་རུས་པའི་བྱིད།
གཉིས་པ་(བྱད་བར་ཅན་)ལ། དབྱེ་བ་དང། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ་ཚོགས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཚོགས་བསགས་པའི་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་ནི་རྫོ་བར་གྱུར་བ་དང། ཅེ་
མོ་དང། བདེན་པའི་རྩེ་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་དང། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
མཚོག་རྣམས་སོ། །

སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྣོན་གྱུར་གི་ཤེས་རབ་
སོགས་ཚོགས་ལམ་གྱི་དུས་སུ་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་
ཅན། བཞི་ཡོད་དེ། རྫོད་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་)ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་རྫོད་ནི།

ཆ་བ། རྫོ་བར་གྱུར་བ་གང་ཞེན། སོ་སོ་རང་གིས་བདེན་བ་རྣམས་ལ་སྦྱར་བ་ཐོབ་པའི་

༡ <<སྣོ>><<ཞེས>><<སྦྱ>> གཞིད།

༢ <<སྦྱ>><<སྦྱ>> -

ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པའོ། །

རྩོ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་གསལ་སྤྲང་དང་པོར་ཐོབ་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་དེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་
དང་པོའོ། །

གཉིས་པ་ཅེ་མོ་ནི།

ཆ་བ། ཅེ་མོ་གང་ཞེན། སོ་སོ་རང་གིས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སྤྲང་བ་མཆེད་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པའོ། །

ཅེ་མོ་ཞེས་ཏེ། གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་སོགས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་གསལ་
སྤྲང་མཆེད་པའི་དེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་གཉིས་པའོ། །

གསུམ་པ་བཙོད་པ་ནི།

ཆ་བ། བདེན་པའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་བཙོད་པ་གང་ཞེན། སོ་སོ་རང་གིས་བདེན་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཐོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པ་དང་རྗེས་སུ་སོང་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་
རབ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པའོ། །

བདེན་པའི་ཞེས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཟུང་བ་རང་
བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྤྲང་རྫོགས་ཤིང་། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་
སྤྲང་ཐོབ་པའི་དེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་གསུམ་པའོ། །

བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ནི།

ཆ་བ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གང་ཞེན། སོ་སོ་རང་གིས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་

༡ <<ཐོ་>><<ཞེས་>> འཆིད། <<ཐོ་>> འཆེད།

དེ་མ་ཐག་པའི་མེམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་བཅས་
པའོ།

འཛིག་རྟེན་པའི་ཞེས་ཏེ། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་གསལ་སྤྲང་
རྟོགས་ཤིང་། དེ་མ་ཐག་བདེན་པ་མཛོན་རྟོགས་སྤྱི་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པའོ།

གསུམ་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ངེ་བཞི།

ཆ་བ། མཐོང་བའི་ལམ་གང་ཞེན།

མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མདོར་བསྟན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚོག་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་མི་དམིགས་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དམིགས་པར་
བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཉམ་པས་མཉམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡང་དེ་ཡིན་
ཏེ། སོ་སོ་རང་ལ་མེམས་ཅན་གྱི་བདད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདད་བསལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་
དུ་གཉི་གའི་བདད་བསལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་བསྟན་ཞེས་ཏེ། རང་རྒྱ་རྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཚོག་ལས་སྤྱེས་
ཤིང་། བདེན་པ་མཛོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པའོ། །

ཐུན་མོང་མིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཟུང་འཛིན་ཇུས་བ་དད་ཀྱིས་སྟོང་

པར་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་མཛོན་རྟོགས་སོ། །^੧ དེ་ཡང་རྣམ་གྲངས་གསུམ་གྱིས་
 རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཚོས་ཉིད་མཛོན་སུམ་གྱིས་མཛོང་བའི་མཛོང་ལམ་དེ་ཉིད་གང་
 ཟག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 དང་། གཉིས་ཀའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་བཅུ་གསལ་བ་
 ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་བར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་མདོ་དང་སྐར་ཏེ་
 བཤད་པ་དང་། ཁྱད་ཚོས་གཞན་མདོ་དང་སྐར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། བཅུ་
 དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 དང་། རྣམ་པའི་འཛིན་སྐྱངས་དང་། མཐུག་བསྐྱུས་ཏེ་སྐད་ཅིག་གི་ཚད་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་མཛོང་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་ན། འཛིག་རྟོན་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་གྱི་
 མཐུག་ཐོགས་སུ་སྐྱུག་བསྐྱུས་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱུས་ལ་ཚོས་
 ཤེས་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱུས་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྐྱུག་
 བསྐྱུས་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འཕྱུང་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
 དང་། ཀུན་འཕྱུང་ལ་ཚོས་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འཕྱུང་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་
 བཟོད་པ་དང་། ཀུན་འཕྱུང་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་ཚོས་
 ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་ཚོས་ཤེས་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་

੧ <<རྟོན>><<ཞོལ>> པའོ། །

੨ <<རྟོན>><<ཞོལ>> + ལག

੩ འབྱེད་ཅེས་ཐོག་ཀླུང་རམ་སྟེ།

པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ལོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ལ་
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་
པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །

ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་
དེ། བདེན་པ་བཞི་རེ་རེ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་བཟོད། ཆོས་ཤེས། རྗེས་བཟོད། རྗེས་
ཤེས་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་) ལ། སྤྱག་བསྐལ་ལ་དམིགས་པ་བཞི་བཤད་པ་
དང་། སྤྱག་མ་གསུམ་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱག་བསྐལ་ལ་
དམིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་བཤད་པ་དང་། རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་
བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྤྱག་བསྐལ་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ལོ། །སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་གང་
ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་རྣམས་ལོ། །ཆོས་
ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱོར་བའི་ལམ་ལ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཆོས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱུད་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱར་རྣམ་པར་དཔྱུད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སོ་སོ་རང་ལ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་
པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། གང་གིས་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་སྟེ། སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱག་
བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་པ་གང་གིས་བཟོད་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་
རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལོ། །

སྤྱག་བསྐལ་ཞེས་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་

སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །སྤྱག་བསྐྱེལ་
མཐོང་སྤངས་ཀྱི་ས་པོན་དངོས་སུ་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱེལ་བ་
ནི། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཟོད་ཅེས་བྱའོ། །དེས་དངོས་སུ་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱེལ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆོས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་། རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་བཤད་པ་ ཉི།

ཆ་བ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་¹ རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གང་ཞིག །སྤྱག་བསྐྱེལ་
ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདི་གཉིས་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཞེས་
སོ་སོ་རང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་སོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་
རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །ཤེས་པ་གང་གིས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་དེ་དེས་བར་འཛིན་པའོ། །

སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་སུ་ཞེས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་རིམ་
བ་བཞིན་དུ་འཕངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱར་སྤོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱེལ་བ་རྗེས་བཟོད། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱེལ་བའི་རྗེས་
ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་། ལྷག་མ་གསུམ་དེ་དང་ཡང་བར་བསྐྱེལ་བ་ ཉི།

ཆ་བ། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་ཅི་
རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་ཏེ། བདེན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་བཟོད་ཤེས་
ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་པ་⁹ བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བདེན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་
ཀྱི་རྣམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་གང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་
དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་དང་། དེ་གཉིས་སྤྱོད་
སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་རྗེས་
བཟོད་རྗེས་ཤེས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན)ནི།

ཅ་བ། དེ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཟུང་བ་རྟོགས་

སོ། །རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཛིན་པ་རྟོགས་སོ། །

དེ་ལ་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་རེ་རེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
རྟོགས་པ་དང་། འཛིན་པ་དེ་རྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་
རེ་རེ་ཡོད་པའི་བྱིད།

བཞི་པ་(རྣམ་པའི་འཛིན་སྣངས་)ནི།

ཅ་བ། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པའི་རྣམ་

འབྱོར་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱ་ལོ། །

བཟོད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། མཉམ་གཞག་རྗེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཆོས་
ཅན། སྟོས་པའི་མཚན་མས་དབེན་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཡུལ་ཡུལ་

9 <<རྒྱ>><<ཞེས>><<རྒྱ>> -

ཅན་ཅི་རིགས་སུ་^੧ དམིགས་པའི་རྟོག་བྱལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་(མཐུག་བསྐྱུས་ཏེ་སྐད་ཅིག་གི་ཚད་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་བ། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་སོ། །སེམས་ཀྱི་

སྐད་ཅིག་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་འབྲུང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་^੨ པར་རིག་པར་བྱའོ། །

སེམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། དེ་ཚོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱ་ཚོས་གཞན་མདོ་དང་སྐུར་ཏེ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། འབགས་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་དང་སྐུར་བ་དང་། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མདོ་དང་སྐུར་བ་དང་། བན་ཡོན་མདོ་དང་སྐུར་བའོ། །དང་པོ་ལ། དེ་དག་མདོའི་དོན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཚོས་རྣམས་ལ་ཚོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་འི་མ་དང་བྲལ་བ་སྦྱིས་སོ་ཞེས་གང་

གསུངས་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་སྟེ།

ཚོས་རྣམས་ལ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཚོས་ལ་བཟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱལ་མེད་པའོ། །ཚོས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་

འི་མ་དང་བྲལ་པའོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་ལས་ཀྱང་ལམ་རྣམས་པར་དག་

੧ <<རྫོ>> <<ཞེས>> + ལག

੨ <<ས>> <<རིགས>>

པའི་ཕྱིར་དོ།

ཆོས་ལ་ཞེས་ཏེ། མདོ་ལས། རུལ་མེད་པ། དེ་མ་དང་། བྲལ་བ་ཞེས་གསུངས་
པ་དེ་མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རུལ་མེད་པ་ཆོས་
བཟོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤྲུལ་པ་དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱི་
མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པའི་དང་། སྤྱོད་བས་ཀྱང་ལམ་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལམ་གྱི་ངོ་མོ་མདོ་དང་སྤྱད་པ་)ནི།

རྩ་བ། ཆོས་མཐོང་ག། ཆོས་ཐོབ་ག། ཆོས་རིག་ག། ཆོས་རྟོགས་ག། མོས་ཉི་ལས་རྒྱལ་
ག། ཐེ་ཆོས་ལས་རྒྱལ་ག། གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འཛིག་ག། ལྷོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་
གཞན་གྱིས་མི་བགྱི་ག། ཆོས་རྣམས་ལ་མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་
ཡང་མཐོང་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་ལ་བཟོད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཆོས་མཐོང་ངོ། །ཆོས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐོབ་པོ། །རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་
བཟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རིག་པོ། །རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་
རྟོགས་པོ། །

ཆོས་མཐོང་བ་ཞེས་སོགས་དང་པོ་བཞི་མདོར་བསྟན་ཀྱང་སྤྱད་ཀྱིས་སྟོན་
ཏེ། མདོ་ལས། ཆོས་མཐོང་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་

༡ <<ཆོ>><<ཞེས>><<རུ>> རུག་བསྟུལ་

༢ <<ཆོ>><<ཞེས>><<རུ>> -

༣ <<ཆོ>><<ཞེས>><<རུ>> རུག་བསྟུལ་

༤ <<ཆོ>> ག།

ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་བཅོད། ཆོས་ཤེས། རྗེས་
བཅོད། རྗེས་ཤེས་རྣམས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་(བན་ཡོན་མདོ་དང་སྒྲུབ་པ་)ལ། རང་དོན་ལ་སྟོས་པའི་བན་ཡོན་
དང། གཞན་དོན་ལ་སྟོས་པའི་བན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཐམས་ཅད་གྱིས་རང་གིས་ཐོབ་པ་ལ་སོམ་ཉི་ལས་རྒྱལ་རྟོ། །གཞན་གྱིས་ཐོབ་པ་
ལས་ཐེ་ཆོམ་ལས་རྒྱལ་རྟོ། །ལམ་སྟོམ་པ་ལ་གཞན་གྱི་རིང་ལ་མི་འཛོག་གོ། །སྤྲེགས་
ཅན་རྣམས་གྱིས་མི་འཛོགས་པའི་བྱིར་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་གྱིས་མི་
བཞིན། །

སོམ་ཉི་ལས་བརྒྱལ་བའི་ཞེས་སོགས་གསུམ་ག་མདོར་བསྟན་^༡ རྒྱས་བཤད་
གྱིས་སྟོན་ཏེ། མདོ་ལས་སོམ་ཉི་ལས་བརྒྱལ་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡང་མཛོང་
ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཛོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང། གཞན་གྱིས་མཛོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་མི་
བདེན་པ་སྤུས་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བ་དང། རང་གི་ལམ་སྟོམ་པ་མི་ཤེས་པར་གཞན་
གྱི་རིང་མི་འཛོག་པ་དང། སྤུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་སྤྲེགས་ཅན་གྱིས་བཞི་མི་རུས་
པའི་མཛོང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྲུས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(གཞན་དོན་ལ་སྟོས་པའི་བན་ཡོན་)ནི།

ཆ་བ། ཆོས་རྣམས་ལ་མི་འཛོགས་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱི་བའི་ཆོས་དང། ལྷང་དུ་
བསྟན་པའི་ཆོས་ནི་འདིར་ཆོས་སུ་འདོད་དེ། མེས་ཀྱིས་མེད་པའི་བྱིར་དེ་ལ་མི་

༡ འདིར་གསུངས་པའི་མདོར་བསྟན་གྱི་ཆ་ཆོག་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ཐག་གཅིག་གི་ལམ་གྱི་དོན་མདོ་དང་སྒྲུབ་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཐད་ལ་
སྒྲུབ་ཏེ་བཞོད།

འཇིགས་པ་ཐོབ་པོ། །

ཆོས་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་^༡ རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་
ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མདོན་སྲུང་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
འཕགས་^༢ པའི་བདེན་པ་ལས་བརྒྱུ་ལྡན་ཏེ་གཞན་གྱིས་ཤི་བ་དང་། དེའི་ལན་ལུང་སྟོན་
པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་ཐུང་། མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱི་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་འབྲེལ་
པ་དོན་གསལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་
དགྲུང་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ་། བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། མཐོང་པའི་ལམ་ལས་གོང་དུ་སྒྱུར་པ་འཇིག་རྟེན་
པའི་ལམ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དང་། ལམ་རྒྱུང་དུ་དང་། ལམ་འབྲིང་
དང་། ལམ་ཆེན་པོ་དང་། སྒྲིབ་པའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་
ཁྲོལ་བའི་ལམ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་མོ། །

སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་དོན་དགྲུའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནས། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་གྱི་
བར་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཐུང་།

གཉིས་པ་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ །ལ། གནས་སྐབས་ཅན་བཤད་པ་དང་། དེའི་

༡ འདིར་གསུངས་པའི་མདོར་བསྟན་གྱི་ཆ་ཆིག་ནི་གོང་དུ། ལམ་གྱི་དོ་ནོ་མདོ་དང་སྒྲིབ་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཐད་ལ་སྒྲུར་ཏེ་བཞོན།

༢ <<སྒྲོ>> <<ཞོལ>> འབངས།

གནས་སྐབས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ལམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་ཀྱིས་
མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་
དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་
ཡས་སྤྱི་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་
མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྤྱི་མཆེད་དེ། བསམ་གཏན་
དང་། གཞུགས་མེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་
དང་། རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པས་རིག་པར་བྱའོ། །

འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་
དང་། གཞུགས་མེད་བཞི་དང་། བྱང་ཆོས་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤང་བྱ་དང་། རྩ་བོ་
དང་། བྱང་པར་དང་། མཐར་ཐྱིན་པའི་ཡན་ལག་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཐྱིད། འཕགས་པ་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་
ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ཡང་། འདིར་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། བསམ་གཏན་གཞུགས་མེད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོགས་ལམ་པ་དང་སྤྱོད་ལམ་
པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་དེ་དག་ནི། ལམ་ལྔར་བྱས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་བཞི། སྤང་བྱ་དང་། རྩ་བོ་དང་། དེའི་བྱང་པར་
དང་། མཐར་ཐྱིན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

ཀླུ་ནས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། ཅ་བར་དབྱེ་བ་དང་། ཅ་བ་གང་གིས་གང་
ཀླུ་ནས་ཉོན་མོངས་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་བསྐྱེས་ཏེ་ཅ་བར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཅ་བ་བཞི་སོ། སྟེང་བ་དང་། ལྷ་བ་དང་། ར་རྒྱལ་དང་། ས་
རིག་པ་སོ། །

ལུང་དུ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཞི་ཡོད་
དེ། སྟེང་བ་ཤས་ཆེ་བ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ཅ་བ་གང་གིས་གང་ཀླུ་ནས་ཉོན་མོངས་བར་འགྱུར་བ་ འི།

ཅ་བ། སྟེང་བས་ནི་རོ་མུང་བའི་ཀླུ་ནས་ཉོན་མོངས་བས་ཀླུ་ནས་ཉོན་མོངས་
སོ། །ལྷ་བས་ནི་ལྷ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་བ་ཉིད་གིས་ཀླུ་ནས་ཉོན་མོངས་
སོ། །ར་རྒྱལ་གིས་ནི་ར་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་བ་ཉིད་གིས་ཀླུ་ནས་ཉོན་
མོངས་སོ། །མ་རིག་པས་ནི་ཐེ་ཆོས་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་བ་ཉིད་གིས་ཀླུ་ནས་
ཉོན་མོངས་སོ། །

སྟེང་བས་ འི་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་བཞིས་བསམ་གཏན་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་
བར་བྱེད་དེ། སྟེང་བས་ འི། སྟེང་བ་ཤས་ཆེ་བ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་ལ་རོ་མུང་
བར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་བ་རྣམས་ཀླུ་ནས་ཉོན་མོངས་བར་བྱེད། བསམ་གཏན་
ལ་བརྟེན་ནས་མྱོན་གྱི་མཐར་ཆོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་

༡ <<ས>> ཤེས།

༢ <<རྒྱ>> <<ཞོལ>> <<སྦྱ>> བ།

༣ <<རྒ>> བ།

པ་རྣམས་ལྟ་བུ་འཁྱུར་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་ནས་དག་པའི་བསམ་གཏན་སྒྲིམ་པ་
ལ་གོགས་བྱེད། འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་ཅམ་གྱིས་སེམས་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་
ཤས་ཆེ་བ་རྣམས་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད། ཐར་པའི་ལམ་ལ་
མོངས་པའི་མ་དེག་བས་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་ཐར་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་དུ་བ་
བའི་ཐེ་ཆོམ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། གཞུགས་མེད་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་། རོན་བལྟས་ཏེ་ཅ་བར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ ཉེ།

ཅ་ དེ་ལྟར་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལ་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པ་
ན་སྒྲིབ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འབྱུང་རོ།

དེ་ལྟར་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་དག་པ་བསྒྲིམ་པ་ལ་ཉོན་
མོངས་པས་བར་ཆད་བྱེད་དེ། སྤྱི་བས་^༡ ལུང་མ་བསྟན་བཞིའི་སྒྲི་ནས་གོགས་བྱེད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། རོཾ་ ཉེ།

ཅ་ བ། རྣམ་པར་བྱང་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དག་པ་པའི་བསམ་གཏན་དང་། གཞུགས་
མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་དག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་བྱའོ།

རྣམ་པར་བྱང་བས་ཞེས་ཏེ། དག་པའི་བསམ་གཏན་གཞུགས་མེད་ཆོས་
ཅན། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་སའི་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་དང་བྲལ་བའི་འདོད་
པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡ <<རྒྱ>> <<ཞེས>> བ།

༢ <<རྒྱ>> <<རྒྱ>> + ལ།

གསུམ་པ་(རེའི་ཁྱད་པར་)ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་གཞག་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ཡན་ལ། བསྟན་པ་དང་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡན་ལག་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་

དང་། ཆོད་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། མིང་དུ་གདགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པས་སོ། །

ཡན་ལག་ཅེས་ཏེ། བསམ་གཏན་རྣམས་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་སྟོན་མེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཡན་ལག་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོད་དང་། མིང་
དུ་གདགས་པའི་སྟོན་མེས་པར་བྱ་བའི་བྱིས།

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་བཞི། རོ་པོ་དང་། རོ་པ་ཚུལ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོད་
དང་། དབྱེ་བ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསམ་གཏན་བཞིའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་
དང་། གཟུགས་མེད་ལ་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་བཞག་དུ་མེད་པའི་འཇུག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡན་ལག་རྣམ་པར་གཞག་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་

ལག་ལྟ་སྟེ། ཡན་ལག་ལྟ་ནི་རྟོག་པ་དང་། དཔྱད་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་

དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །

ཡན་ལག་ཅེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྟས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
ཏེ། འདོད་པ་ནི་རགས་པ་ལོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་ཞིབ་པ་ལོ་ཞེས་ཅིང་བ་དང་ཞིབ་
པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གཉིས་དང་། དཔེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་
དགའ་བདེས་བསྐྱེས་པ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་

གནས་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཞི་གནས་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མཐོ། །

ཅ་བ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། ཡན་ལག་བཞི་ནི་ནང་རབ་རྒྱད་དང་
བ་དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དེ། རྟན་བ་དང་ཤེས་བཞིན་
བཏང་སྟོམས་གསུམ་གིས་ནང་རབ་རྒྱད་དང་བ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། ཉིང་འེ་
འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་མན་ཡོན་གི་ཡན་ལག་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
གནས་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན། འདོད་པ་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་། ཅིང་ཞིབ་རྒྱུད་བྱུང་བས། ཡིད་ཅུང་ཟད་གཏུང་བར་བྱེད་པའི་
སྟོན་ལས་མ་གྲོལ་བས། དེའི་དགའ་བདེ་ལ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཞེས་
བྱ་ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་སྟོན་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་ཉིང་འེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་
ཞེས་བྱའོ། །

ཅ་བ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། ཡན་ལག་ལྔ་ནི་བཏང་སྟོམས་
དང་། རྟན་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བདེ་བ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །

བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་དེ། བཏང་སྟོམས་སོགས་གསུམ་
གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་མན་ཡོན་གི་ཡན་ལག་
དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་གནས་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། ཡན་ལག་བཞི་ནི་བཏང་སྟོམས་
ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། རྟན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སྐྱབ་བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་

བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པཉིད་དོ། །

བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡ་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོན་བརྒྱད་
ལས་གྲོལ་བའི་རྩན་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་དག་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་
དང་། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ^༡ སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
གནས་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཆ་བ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་དེ་གཉི་གའི་གནས་གྱི་
རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ཕྱིར་རོ། །

ཡན་ལག་དེར་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་
སོགས་གསུམ་གྱིས་བསམ་གཏན་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། གཟུགས་མེད་ལ་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་བཞག་དུ་མེད་པའི་འཕྲང་བ་ །^༢ ཞི།

ཆ་བ། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ན་ནི་ཞི་གནས་སུ་རྫོག་གཅིག་པཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡན་ལག་
རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་དོ། །

གཟུགས་མེད་པ་^༣ ཞེས་ཏེ། གཟུགས་མེད་རྣམས་ན་རི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་
ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དེ། བལ་ཆེར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་
མཐོང་དང་བྲལ་བ་ཞི་གནས་སུ་རྫོག་གཅིག་པཉིད་ཀྱིར།

གཉིས་པ་། རོབ་རྒྱལ་ །ལ། ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་
དག་ངོས་བརྒྱུད་བཅོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་

༡ <<རྩྱ>><<ཞོལ>> -

༢ <<རྩྱ>><<ཞོལ>><<རྩྱ>> ལ།

བདུན་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། འདྲ་ཤིས་མེད་འདྲ་ཤིས་
མེད་མེན་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་རྟོ། །

སྟོམས་པར་ཞེས་ཏེ།⁹ བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ན་མས་ཡིད་བྱེད་བདུན་
གྱིས་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་འོག་ས་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(དེདག་པོས་བརྒྱུད་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་རབ་རྒྱ་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་། མོས་པ་ལས་སྤང་བ་དང་། རབ་རྒྱུད་ཐེན་པ་ལས་སྤང་བ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པ་
དང་། དམྱོད་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་མཐའ་དང་། སྦྱོར་བའི་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའོ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྟུས་དོན་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ། །ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
འོག་ས་སྟོན་དང་བཅས་པ་དང་། ས་གོང་མ་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་
གྱིས་དམྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དབྱུད་པ་བྱས་པའི་སྟོབས་
གྱིས་ཤིན་སྤངས་འཛེན་རྒྱས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་ཡིད་
བྱེད་དང་། དེའི་འོག་རྒྱ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྤངས་པའི་སྟོབས་གྱིས་
དེའི་སྟོགས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་། དེའི་འོག་རྒྱ་ཉོན་མོངས་
འབྲིང་གསུམ་སྤོང་བའི་ཡིད་བྱེད་དང་། དེ་ནས་ཉོན་མོངས་པལ་ཆེར་སྤངས་པས་ཟད་
པར་སྤངས་མ་སྤངས་རྟོག་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་། དེ་ནས་ཉོན་མོངས་རྩུང་དུ་གསུམ་སྤོང་

བའི་ཡིད་བྱེད་དང། རང་རང་གི་དངོས་གཞི་ཐོབ་བའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །

སྡོན་གྱི་མངོན་པ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་གནས་བའི་ཐབས་དགུས་སྦྱབ་བའི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཞི་གནས་གིས་བསྐྱུས་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཉན་
ས་ནས་བཤད་བ་ལྟར་མ་ཤེས་བར། མཆན་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱེད་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཉེར་
བསྟོགས་གི་དང་པོར་བྱེད་བ་ནི། ཞི་ལྷག་སྦྱེ་རྒྱལ་ལ་མི་མཁས་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བྱེད་
ཡོད་ནི་ཞི་གནས་ཐོབ་ཟིན་བའི་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་སྦྱེ་བའི་ཐབས་གི་ཡིད་བྱེད་དེ། བ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་ཆེ་བ་ལས་ཤེས་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(ལྷ་འབྲས་ཀྱི་ཆོད་)ནི།

རྩ་བ། ཆོད་རྣམ་པར་གཞག་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞི་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྒྱུད་ཏུར་
ཡོངས་སུ་བསྟོམས་པ་དང། འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་བསྟོམས་པའོ། །བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལ་རི་ལྟ་བུར་བསམ་གཏན་ལྷག་མ་རྣམས་དང། གཟུགས་མེད་བ་རྣམས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཆོད་རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རྣམས་བསྟོམ་བ་རྣམ་པ་
གསུམ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་བར་བྱ་སྟེ། གུས་སྦྱོར་དང་རྒྱན་སྦྱོར་གསུམ་རྒྱུད་ཞིང་
དམིགས་རྣམ་རྒྱུད་ཐད་མི་གསལ་བ་དང། སྦྱོར་བ་གཉིས་གང་རུང་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་
དམིགས་རྣམ་གསལ་བ་དང། སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་དམིགས་རྣམ་གསལ་
བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱུད་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བསྟོམ་བ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་
བྱིབ།

བཞི་པ་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང། མིང་ཏུ་གདགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་བ་ཡོད་པ་

དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྒྱ་དུ་དང་། འཁྱིའ་དང་ཆེར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པའི་
འབྲས་བུ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྤྱི་བ་གསུམ་མོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རི་ལྟ་
བར་བསམ་གཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྤྱི་བ་རྣམས་
གསུམ་གསུམ་མོ། །གཞུགས་མེད་པ་ན་ནི་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་བ་ཐད་པ་
ཡང་མེད་དོ། །དེ་ན་རྒྱ་དུ་དང་། འཁྱིའ་དང་། ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པས་
གཞུགས་མེད་པ་རྣམས་སུ་སྤྱི་བ་མཐོན་པོ་དང་། དམའ་བ་དང་། རན་པ་དང་། བཟང་
པོར་མངོན་ནོ། །

བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞེས་ཏེ། བསྐྱོམ་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་འབྲས་བུ་
མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། ཆངས་རིགས་^༡ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་གནས་མི་འདྲ་བ་
བཟང་དན་གསུམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་རྣམས་ན། གཞུགས་ཅན་
གྱི་སྤྱི་བའི་བྱེ་བྲག་མི་འདྲ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་དེ། གཞུགས་མེད་ཁང་གི་གནས་གཞན་མེད་
པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆེ་རིང་གུང་གི་
^༢མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་དང་། ཅོན་མོངས་མང་ཅུང་གིས་དན་པ་དང་བཟང་པོར་མངོན་
པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་^༣པ་། མིང་དུ་བཤད་གས་པ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པ་ །ནི།

ཆ་བ། མིང་དུ་བཤད་གས་པ་རྣམས་པར་གཞག་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། བསམ་གཏན་དང་པོས་

༡ <<རྩ་ལཱི>> ཐོས།

༢ <<ཐྱ་>><<སྤྱི>> བའི་གནས།

༣ བྱེད་སྤྱི་ཞིག་མིན་ནས་སྤྱི།

༤ <<ཐྱི>><<ཞུ་ལ>><<སྤྱི>> གསུམ།

བསྐྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་སྤྱི་དུང་། སངས་རྒྱུ་སྐད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་
སྒྲོམས་པར་འབྲུག་པ་དེ་དག་གི་མིང་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱུ་སྐད་རྣམས་
ཀྱིས་མི་ཤེས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོས་བསྐྱེད་པ་རི་ལྟ་བུར་བསམ་གཏན་ལྷག་མ་
རྣམས་དང་། གཞུགས་མེད་པས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ།

མང་^༡ དུ་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོས་བསྐྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མི་འབྲ་བ་
མཐའ་ཡས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་སྐད་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་
མཐུའི་ཁྱད་པར་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་པ་གངས་མེད་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འབྲུག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་
མིང་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་སྐད་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པ་གངས་ལས་འདས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱལ། །

གསུམ་པ་(དེའི་རྒྱ་མཚན་) ཞི།

ཆ་བ། དེ་དག་ ཞི་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །

དེ་^༢ ཞི་ཞེས་ཏེ། རི་སྐྱད་བཤད་པའི་བསམ་གཏན་གཞུགས་མེད་མཐའ་ཡས་པ་
དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་
གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པའི་སྒྲོབས་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་(མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་) ཞི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་དག་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། རབ་ཀྱི་མཐའི་ཆ་ལས་བྱང་བ་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་

༡ <<རྒྱ་བཞི>> མིང་།

༢ <<པ་>><<ཕྱི>><<ཅོང>> ཞི།

༣ <<རྒྱ་བཞི>> + དག

ཞེས་བྱའོ།

ནུས་པར་དག་པས་ཞེས་ཏེ། འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྤྱངས་པའི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དེ་དག་རབ་གྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་ལས་བྱུང་བས། རང་གི་རིགས་མ་ཐུན་གཞན་ལས། ལས་རུང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་ལ་རིམས་གྱིས་ལུགས་མ་ཐུན་དང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་ལུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་རྒྱུད་ཏུ། །རེ་རེ་བར་རུ་བཞག་པའི་ཆོད་ཀྱལ་ལུགས་མ་ཐུན་ཏུ་ལུགས་པ་ནི། འཕེལ་བ་འབྲིང་ངོ། །དེ་ཉིད་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་ལུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོ་མས་པར་ལུགས་ན་ཡང་། རབ་གྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཁོ་ནར་མི་བཟུང་ངོ། །

གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ། བསྐྱེད་པ་དང་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལ་སྤྱད་པ་སྤྲུལ་

དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འཁོག་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་རྣམས་ཏེ།

འཛིག་རྟེན་ལས་ཞེས་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཅིན་གོ་མས་པར་བྱེད་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ནི་སྟོན་པའི་ལམ་མོ། །

གཉིས་པ་(བཞད་པ་)ལ། ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ཤེས་པའི་རྟོགས་དང་།

ཆོས་ཤེས་^੧ དང་ཞེས་དེ། ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱུས་པའི་སྒོམ་ལམ་གཉིས་སུ་
ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་བཞི་དང་། དེ་
དག་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་བཞི། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བ་) ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྲིད་ཅེ་སྒོམ་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཉིང་འེ་འཛིན་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་
ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་བར་དུ་ལོ། །

ཐག་མེད་གྱི་ལམ་དེ་དག་བསམ་གཏན་^੨ དང་། གཟུགས་མེད་གྱིས་བསྐྱུས་
པའང་ཡོད་དེ། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས། ཅི་ཡང་མེད་
པའི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཟོད་པ་
ཁས་སྒྲང་བར་མི་བྱ་སྟེ། བདེན་པའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱག་
རིགས་པ་ལ་མི་སྐྱག་པའི་བཟོད་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཐོབ་པ་འདས་ནས་ལྷན་
རིང་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སྲིད་ཅེ་སྒོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་) ལ། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་
དང་། ཅོད་པ་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ནི་འདྲ་ཤེས་གྱི་རྒྱ་བ་ཡོངས་སུ་མི་
གསལ་པའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟོག་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

੧ <<ཅུ་མཁྱི>> + ལ།

੨ <<སྒོ>> <<ཞེས>> དཔེ་བཞག།

འདུ་ཤེས་མེད་ཅེས་ཏེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
བའི་ལམ་ཟག་མེད་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་བ་མི་འཐད་དེ། སྲིད་ཅེ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་
བ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་(ཤེས་བྱེད་དགོན་བ་)ནི།

ཅ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རི་སྐད་དུ། རི་ཅམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྣོན་མས་བར་འཇུག་
བ་དེ་ཅམ་དུ་ཀུན་ཤེས་བར་རྟོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་བ་ལྟ་བུའོ།

བཅོམ་ལྡན་ཞེས་ཏེ། འདུ་ཤེས་གསལ་བོས་སྣོན་མས་བར་འཇུག་བ་དེའི་ཆེ་ཀུན་
ཤེས་བ་འདས་ལམ་ཟག་མེད་ལ་མཉམ་བར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་བ་(རྩོད་བ་སྐངས་བ་)ལ་གསུམ། དངོས་དང་། མ་ཐོབ་བ་ཐོབ་བ་དང་ཐོབ་
བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། འཕོག་པའི་སྣོན་མས་བར་འཇུག་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་བ་སྟེ།

འཕོག་པའི་ཞེས་ཏེ། འོ་ན་འཕོག་སྣོན་མས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་བ་མ་
ཡིན་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
ཀྱི་སྣོན་བས་ཀྱིས་ངེས་བར་ཐོབ་དགོས་ལ། སྲིད་ཅེ་དེའི་སྣོན་བས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱང་མི་
དགོས། ལམ་ཟག་མེད་བརྟེན་བ་ཡང་མི་^༡འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོགས་བ་སྟེ་བའི་
རྒྱ་མཆན་ནི། འཕོག་སྣོན་མས་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་སྣོན་བའོ། །

གཉིས་བ་(མ་ཐོབ་བ་ཐོབ་བ་དང་ཐོབ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་)ནི།

༡ <<རྟེན>><<ཞེས>> འགག།

༢ <<རྟེན>><<ཞེས>><<སྣོན>> -

ཆ་བ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་པར་བསྐྱབ་པོ། །མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་
ནས། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འཇག་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །

མི་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། འགོག་སྡོམས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྤར་མ་ཐོབ་
པ་འདོད་པའི་སྤྱིར་གསུམ་གང་དུང་གི་རྟེན་ལ་སྦྱབ་ཅིང་། ཐོབ་ཐིན་སྟེ་བ་བྱི་མ་ལ་
གཞུགས་ཁམས་སུ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིས། མངོད་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་དུ། རྟེན་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འདོད་ལྡེའི་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡང་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་། གཞུགས་མེད་དུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ འི།

ཆ་བ། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་རྣམས་སུ་ནི་འདི་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཞི་བའི་
རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པས་གནས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལ་འབད་པའི་རྩོམ་པ་མེད་
པའི་བྱིར་རོ། །

གཞུགས་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་འགོག་སྡོམས་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་མེད་དེ། ཚོར་འདུ་རགས་པ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྣམ་པར་
སྦྱིན་པས་གནས་པ་རྣམས། གཞུགས་མེད་ལ་འབད་པའི་སྡོམ་པ་མི་བྱེད་ཅིང་། དགོས་
པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེར་མངོན་དུ་བྱེད་པའང་བཤད་པ་ནི། ཀུན་གཞི་ཁས་སྦངས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་དེ་ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་
སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་པའི་ཞི་བ་དེ་ཐོབ་ཀྱང་། ཚོར་བ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཞི་བ་ཐོབ་པའི་བྱིར་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལམ་དེའི་གནས་སྐབས་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ་འབྲིང་ངམ་⁹ རྣམ་པའི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་བ་དང་། སྒྲོང་ལམ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ལམ་རྒྱུ་འབྲིང་གང་ཞེ་ན། རྒྱུ་འབྲིང་རྒྱུ་འབྲིང་། རྒྱུ་འབྲིང་འབྲིང་པོ་དང་། རྒྱུ་
འབྲིང་ཆེན་པོ་སྟེ། གང་གིས་ས་དང་ས་ན་ཁམས་གསུམ་ན་སྒྲོང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་པོ་
དང་། ཆེན་པོའི་རྒྱུ་འབྲིང་པོ་ལོ། །ལམ་འབྲིང་པོ་གང་ཞེ་ན། འབྲིང་པོའི་རྒྱུ་འབྲིང་
དང་། འབྲིང་པོའི་འབྲིང་པོ་དང་། འབྲིང་པོའི་ཆེན་པོ་སྟེ། གང་གིས་ས་དང་ས་ན་ཁམས་
གསུམ་ན་སྒྲོང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་འབྲིང་པོའི་ཆེན་པོ་
དང་། འབྲིང་པོའི་འབྲིང་པོ་དང་། འབྲིང་པོའི་རྒྱུ་འབྲིང་པོ་ལོ། །ལམ་ཆེན་པོ་གང་ཞེ་
ན། ཆེན་པོའི་རྒྱུ་འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་པོ་དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྟེ། གང་གིས་
ས་དང་ས་ན་ཁམས་གསུམ་ན་སྒྲོང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་
པ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱུ་འབྲིང་འབྲིང་པོ་དང་། རྒྱུ་འབྲིང་རྒྱུ་འབྲིང་པོ་ལོ། །

ལམ་རྒྱུ་འབྲིང་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོགས་ཏེ། རི་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲོ་མ་པའི་ལམ་ལ་
ཅ་བའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་དེ་དེ་དེའང་
གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སྒྲོང་བྱ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིས་།

གཉིས་པ་། སྒྲོང་ལམ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་སྒྲོང་པའི་
ལམ་ནི།

ཅ་བ། སྒྲོང་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་བལོ། །

⁹ <<མྱ>><<སྒྲ>> རོ་ཤོ།

སྒྲོར་བའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། ལམ་གང་གིས་སྒྲོམ་སྤངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལྟ་
བུ། སྒྲོང་བར་བརྩམས་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་འདྲེན་ཞིང་མགོ་
གཏོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོང་བའི་ལམ་མོ། །

གཉིས་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི།

ཅ་བ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། གང་གི་འོག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་པར་ཉོན་
མོངས་པ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་པའོ། །

བར་ཆད་མེད་ཅེས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་གྱུར་རམ་ས་སོན་གཤགས་བྱེད་མེད་
པར་དངོས་སུ་སྒྲོང་བཞིན་པའི་ལམ་མོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོངས་ནས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་མངོན་བྱེད་པའོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་འགོག་པ་དང་པོར་ཐོབ་
པ་ནས་བརྒྱུང་བའི་ལམ་མོ། །

བཞི་པ་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི།

ཅ་བ། བྱད་པར་གྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་སྒྲོར་
བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་མོ། །ཡང་
ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོར་བ་བསལ་ནས། ཆོས་སེམས་སའམ། ཞུགས་པའི་ཆོས་
ལ་གནས་སའམ། སྒྲོམས་པར་འཁྱུག་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡང་ཡོན་
ཏན་བྱད་པར་ཅན་རྣམས་མངོན་པར་བསྐྱུབ་སའམ། གནས་པའི་ལམ་གང་ཡིན་པའོ། །

ཁྱད་པར་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤངས་པ་ཁྱད་པར་
 བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་འབྲིང་སྤྱོད་པའི་སྦྱོར་པའི་ལམ་སོགས་ཉོན་
 མོངས་ཆེན་པོ་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། སྦྱོར་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འཇུག་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཆེན་པོ་སྤངས་ཐེས་སུ། སྤང་བྱ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་སྦྱོར་པ་རེ་
 རེ་གཤམ་བཏང་སྦྱོམས་སུ་བྱས་ནས། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སེམས་པ་དང་། སྤར་
 བྱུགས་ཟིན་པའི་ཆོས་ལ་གནས་པ་དང་། སྦྱོམས་འཇུག་གཞན་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་
 པ་ཡང་། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་
 ནས། མདོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྤར་མེད་གསལ་དུ་སྦྱབ་པ་དང་། རོབ་
 ཟེན་ལ་གནས་པའི་ལམ་མོ། །དེ་ཡང་། སྤམ་དེའི་སྤངས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་
 བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ལ། ལམ་སྒྲོམ་ཚུལ་གྱེ་བྲག་ཏུ་གྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དང་། ས་
 བོང་མའི་ལམ་བསྒྲོམ་པ་ན་འོག་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་བསྒྲོམ་པར་འགྱུར་བ་རྒྱན་
 དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་བ་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་གངས་
 གིས་བརྩ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཆོན་
 ཉིད། གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་པ་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལམ་བསྒྲོམ་པ་གང་ཞེ་ན། རོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བསྒྲོམ་པ་དང་། བསྟེན་པའི་

བསྒྲོམ་པ་དང་། བསལ་བའི་བྱིར་བསྒྲོམ་པ་དང་། གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་པའོ། །

ལམ་བསྒྲོམ་པ་ཞེས་ཏེ། ལམ་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཚུལ་བཞི་ཡོད་

དེ། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། སོ་སའི་མཚན་ཉིད་ ལ་གཉིས། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡང་དག་སྟོང་བཞི་དང་
སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང་། འཕགས་ལམ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
ཆ་བ། ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པ་གང་ཞེན། དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པ་ལོ། །བསྐྱེད་པའི་བསྐྱོམ་པ་གང་ཞེན། དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་
རྣམས་གནས་པ་དང་། མི་ཉམས་པ་དང་། ཕྱིར་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། འཕེལ་བ་
དང་། ཡངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གང་བསྐྱོམ་པ་ལོ། །བསལ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པ་གང་ཞེ་
ན། སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤང་བའི་ཕྱིར་གང་བསྐྱོམ་པ་ལོ། །གཉིན་
པོ་བསྐྱོམ་པ་གང་ཞེན། སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་གང་བསྐྱོམ་པ་ལོ། །

ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཅེས་སོགས་རིམ་བཤུགས་སྟོན་ཏེ། ལམ་སྐྱོམ་པའི་
ཀུལ་རྣམས་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་སྤང་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་གནས་པ་
དང་། མི་ཉམས་པ་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བ་དང་། ཁོང་ནས་ཁོང་དུ་
འཕེལ་བ་དང་། འཁོར་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། མི་
དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་སྟོང་བ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། འཕགས་ལམ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་ །ནི།

ཆ་བ། ཡང་ལམ་སྐྱེ་བ་ན་རང་གི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

བསྐྱོམ་པ་ལོ། །དེ་ཉིད་མཛོན་ཏུ་གྱུར་ནས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བསྐྱེན་པའི་བསྐྱོམ་
པ་ལོ། །རང་གི་སྒྲིབ་པ་སྔོང་བ་དེ་ནི་བསལ་པའི་སྒྲིབ་བསྐྱོམ་པ་ལོ། །སྒྲིབ་པ་སྒྲངས་ནས་
གྱུར་སྒྲིབ་པ་མི་སྒྲེ་བའི་ཚས་ཅན་ཏུ་འཛོག་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་ལོ། །

ཡང་ལམ་ཞེས་ཏེ། འབགས་ལམ་སྒྲིའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་གྱུར་བཞིར་ཡོད་
དེ། ལམ་དེའི་བག་ཆགས་རང་རྒྱུད་ལ་འཛོག་པ་དང་། མཛོན་ཏུ་གྱུར་ནས་བསྐྱོམ་པ་
དང་། དེའི་སྒྲངས་བྱ་སྒྲིབ་པ་སྔོང་ཞིང་སྒྲངས་ནས་བྱིས་མི་སྒྲེ་བའི་ཚས་ཅན་ཏུ་བྱེད་པའི་
ཚུལ་བཞིས་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་(གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་བྱེ་ཐག་ཏུ་བཤད་པ་) ལ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཆོན་
ཉིད་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སྦྱར་འབྲིན་པ་གཉེན་པོ་དང་། སྔོང་བ་
གཉེན་པོ་དང་། རྟེན་གཉེན་པོ་དང་། ཐག་བསྐྱེད་བ་གཉེན་པོ་ནི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་ཞེས་
བྱའོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྦྱར་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་
སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་) ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་སྦྱར་འབྲིན་པ་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། ཐག་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བའོ། །སྔོང་བ་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། སྔོང་བ་དང་བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལོ། །རྟེན་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ལོ། །ཐག་
བསྐྱེད་བ་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། དེའི་གོང་པའི་ལམ་ལོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་ཏེ། སྒྲངས་བྱ་སྔོང་བའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་

སྤང་བྱ་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་
འོག་ཏུ་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོང་བ་དང་། དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་ཐོལ་ལམ་དང་། སྤངས་པ་
ཐག་བསྐང་བར་བྱེད་པའི་དེའི་གོང་མའི་ལམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་^༡ རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཙུག་ཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་^༢ ལ་གཉིས། མདོར་བསྐྱེད་པ་
དང་། ཀླུ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་^༣ པའི་ལམ་དང་། རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་
དང་། ཉིང་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྤྲོང་བའི་^༤ ལམ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་^༥ སྤྲོང་བའི་
ལམ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་^༦ ལམ་དང་། རྣམ་^༧ པར་དག་པར་
ངེས་པར་འབྲིན་པའི་ལམ་དང་། གནས་དང་དབང་སོས་ཐ་དད་པའི་ལམ་དང་། བསྐྱེད་
པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྤྲོང་བའི་ལམ་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་
དང་། ལམ་སྤྱད་པའི་ལམ་ནི་ལམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་རྩལ་གྱི་ཚྭ་གས་གྱི་ཆོས་
སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་དང་། ལམ་བཞི་དང་། ཆོས་གྱི་གནས་བཞི་དང་། ཞི་གནས་
དང་། ལྷག་མཐོང་དང་། དབང་སོ་གསུམ་དང་། བོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་དངོས་པོ་ལ་ཞེས་ཉེ། བཤད་བྱ་དང་འཆད་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། བཤད་བྱ་དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པའི་ལམ་སོགས་དང་། འཆད་བྱེད་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་
བྱང་ཚྭ་གས་སོ་བདུན་དང་། རྟོན་ལམ་བཞི་དང་། དག་བྱེད་གྱི་རྩ་ཆོས་གྱི་གནས་བཞི་

༡ <<མ་>><<མེ>><<ལྷར>> རྟོགས།

༢ <<ཕྱེ>><<ཅོ>> སྤྲོང་པར་བྱེད་པའི་ <<མེ>><<ལྷར>> བྱུང་བ་བྱས་པའི།

༣ <<ཕྱེ>><<ཅོ>> པ་ལ། <<མེ>><<ལྷར>> བར་བྱས་པ་ལ།

༤ <<མེ>><<ལྷར>> མ་འདྲེས་པའི།

༥ <<མ་>> མདོན།

དང་། ལམ་གྱི་རོ་པོ་ཞི་ལྷག་། གཉིས་དང་། ས་མཆམས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དབང་པོ་
གསུམ་གྱིས་བཤད་པར་བྱ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱས་བར་བཤད་པ་)ལ་ལྷ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་། གནས་དང་
དབང་པོ་ཐ་དད་པས་ལམ་བཞི་དང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བའི་ཆོས་
གྱི་གནས་བཞི་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཟུག་བ་ཉེར་གཞག་ཆོས་ལྡན་ཤེས་པར་བྱ་བྱིང་གཞམ་
རྣམས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐོང་བསྟན་པ་དང་། སོ་སའི་དོན་
རྒྱས་བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཟུག་བ་ཉེ་བར་གཞག་པ་རྣམས་ནི། དམིགས་པ་དང་། རོ་པོ་ཉིད་དང་། རྟོགས་
དང་། བསྐྱོམ་པ་དང་། བསྐྱོམས་པའི་ལྟས་བྱུར་རིག་པར་བྱའོ། །ཟུག་བ་ཉེ་བར་གཞག་
པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་ལྷག་ས་རྣམས་ལ་འད་དེ་བཞེན་འོ། །

ཟུག་བ་ཞེས་ཏེ།

གཉིས་པ་(སོ་སའི་དོན་རྒྱས་བར་བཤད་པ་)ལ་བདུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་དངོས་པོ་ལ་
ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་བཤད་པ་ལ་ངེ་བ་ནི།

ཆ་བ། ཟུག་བ་ཉེ་བར་གཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་ཁང་ཞེ་ན།

ཟུག་བ་ཉེ་བར་ཞེས་སོ། །ལམ་ལ་དམིགས་པ་ནི།

ཆ་བ། ལུས་དང་། ཚོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཆོས་སོ། །ཡང་བདག་གི་གནས་ཀྱི་

དངོས་པོ་དང་། བདག་གི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་དང་། བདག་གི་དངོས་པོ་དང་། བདག་
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལོ། །

ལུས་དང་ཞེས་ཏེ། ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོས་བཞི་ཚོས་ཅན། རྩན་བ་ཉེར་གཞག་
གི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱོད་འདོགས་གཅད་བར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམ་བར་བྱ་བའི་
གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
གནས་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་སོགས་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་དང་། གང་ཟག་གི་རྩ་
དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

རྩ་བོ་ནི།

རྩ་བ། རྩ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་དང་རྩན་པ་ལོ། །ཐོགས་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ལོ། །

རྩ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། ལུས་མི་གཙང་། ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད། སེམས་མི་
རྟག་། ཚོས་བདག་མེད་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དམིགས་རྣམ་མ་བརྟེན་པའི་
རྩན་བ་ནི། རྩན་བ་ཉེར་གཞག་གི་རྩ་བོ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་
བྱུང་རྣམས་ཐོགས་ཏེ། ཐོགས་ཞེས་པས་སྟོན་རྟོ། །

སྐྱོམ་ཚུལ་ནི།

རྩ་བ། བསྐྱོམ་པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་རྩེས་སྤྱོད་
ལྟ་བུ་ལོ། །ནང་ལ་རིམ་བར་བྱི་དང་། བྱང་དང་བྱི་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །བྱང་གི་ལུས་གང་

ཞེན། ལུས་གང་ལ་ནང་གི་སྤྲེམ་ཆེད་གཞུགས་ཅན་དག་གང་ཡིན་པའོ། །ཁྱིའི་ལུས་
གང་ཞེན། ཁྱིའི་སྤྲེམ་ཆེད་གཞུགས་ཅན་རྣམས་སོ། །ནང་དང་ཁྱིའི་ལུས་གང་ཞེ་
ན། ནང་གི་སྤྲེམ་ཆེད་དང་པལ་ལ་པའི་ཁྱིའི་སྤྲེམ་ཆེད་དཔར་པའི་གནས་རྣམས་
དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ནང་གི་སྤྲེམ་ཆེད་གཞུགས་ཅན་རྣམས་སོ། །ལུས་ལ་
ལུས་ཀྱི་རྗེས་སྤྲུལ་བ་གང་ཞེན། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་ལུས་
དང་། རང་བཞིན་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་ལུས་ལ་མཉམ་པའི་དབྱེ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ནང་
གི་ཆོར་བ་གང་ཞེན། ནང་གི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཆོར་བའོ། །ཁྱིའི་ཆོར་བ་
གང་ཞེན། ཁྱིའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཆོར་བའོ། །ནང་དང་ཁྱིའི་ཆོར་བ་གང་ཞེ་
ན། ནང་དང་ཁྱིའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཆོར་བའོ། །ཆོར་བ་ལ་རྗེས་སྤྲུལ་
སེམས་དང་ཆོས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་འོ། །ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སྤྲུལ་བ་རྗེས་སྤྲུལ་
བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སྤྲུལ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉེ་ཅི་རིགས་སྤྲུ་
སྤྲུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །

བསྐྱོམ་པ་ཞེས་ཏེ། མདོར་བསྟན་ཆུས་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །རང་དང་གཞན་གྱི་ལུས་རང་བཞིན་བདད་། མི་སྤྱུག་པ་བསྐྱོམ་པས་ཀེང་རུས་
སོགས་སྤྲུལ་བའི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་ལུས་ལ་དམིགས་ནས་མི་གཙང་བའི་རང་
བཞིན་དབྱེ་བྱ་བའི་རྟོག་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལུས་རྟོག་པའི་གཞན་གྱི་
དང་། ནང་དང་ཁྱིའི་དང་ཁྱིའི་ནང་གཉིས་ཀའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ལ་
དམིགས་ནས་སྤྱུག་པས་ཀྱི་རང་བཞིན་དབྱེ་བྱ་བ་དང་། སེམས་ལ་དམིགས་ནས་མི་
རྟོག་པ་དང་ཆོས་བདག་མེད་པར་ལྟ་བའི་རྟོག་པ་དང་ཤེས་པ་སྤྲོད་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་
སྤྲོད་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྤྲོམ་ཆུང་ལོ། །

ཅི་རིགས་པའི་དོན་ནི། སྒོ་ལ་ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱལ་དུ་སྤང་བ་དེ་
དང། རང་བཞིན་གྱི་ཆོར་བ་གསུམ་མཉམ་པར་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆ་བ། ཡང་བསྒྲོམ་པ་ནི་འདུན་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཚུལ་བ་དང་། སྒོ་བ་
དང་། མ་ཐན་པ་དང་། བྱིར་རྒྱུར་བ་མེད་པ་དང་། དུན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བག་
ཡོད་པའོ། །ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་སྦྲེལ་འདུན་པ་བསྒྲོམ་
མོ། །ལེ་ལོ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་སྦྲེལ་འདུན་པ་བསྒྲོམ་མོ། །བྱིར་བ་དང་རྟོག་
པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་སྦྲེལ་འདུན་པ་བསྒྲོམ་མོ། །ཤེས་པ་ཁྱུ་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པའི་གཉེན་སྦྲེལ་འདུན་པ་བསྒྲོམ་མོ། །གཞོན་པས་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པའི་གཉེན་སྦྲེལ་འདུན་པ་བསྒྲོམ་མོ། །ཅུང་ཟད་ཅེས་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་སྦྲེལ་འདུན་པ་བསྒྲོམ་མོ། །གདམས་ངག་བཟུང་
པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་སྦྲེལ་འདུན་པ་བསྒྲོམ་མོ། །ལྷུང་བས་ཡིད་ལ་གཙགས་པ་
ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་སྦྲེལ་འདུན་པ་བསྒྲོམ་མོ། །བརྩོན་པ་འདོར་བ་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་སྦྲེལ་འདུན་པ་བསྒྲོམ་མོ། །

ཡང་གོང་གི་དམིགས་པ་དེ་དང་། དེ་ལ་ནམ་པ་དེ་དང་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པ་
འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བསྒྲོམ་པ་དགྲའི་སྒོ་ནས་སྟོན་ཏེ། ཡང་བསྒྲོམ་པ་ནི་
ཞེས་བསམ་སོ། །ནམ་པ་དགྲའི་སྒོ་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མི་
མ་ཐུན་སྤྲུགས་དང་གཉེན་སྦྲེལ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་གཉེན་སྦྲེལ་བསམ་པ་ཐུན་
ཆོགས་འདུན་པ་དང་། དགོ་བ་མ་སྒྲིལ་བ་བསྒྲིལ་བའི་སྒྲུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་

༡ <<སྒོ>><<ཞེས>><<སྒྲུ>> བ།

ལེ་ལོ་དང་བྱིང་ཁོད་སྒོང་བའི་བཙུན་འབྲས་དང་། སྒྲོལ་བ་དང་། རང་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཉེས་པས་མི་ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོ་བ་དང་། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པས་མི་
 ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམས་པས་མི་སྒྲོ་བའི་མ་ཐོན་པ་གཉིས་ནི། སྒྲེས་པ་མི་
 ཉམས་པའི་སྒྲོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་ཉམས་པ་འཕེལ་བའི་སྒྲོར་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རུར་བ་མེད་པ་དང་། རྩན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་བག་
 ཡོད་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ནི།

ཅ་བ། བསྐྱོམ་པའི་འབྲས་བྱ་གང་ཞེན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྒོང་བ་དང་། བདེན་པ་ལ་འཇུག་
 པ་དང་། ལུས་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བའོ།

བསྐྱོམ་པའི་ཞེས་ཏེ། རྩན་པ་ཉེར་གཞག་ཆོས་ཅན། བསྐྱོམ་པ་འབྲས་བྱ་དང་
 བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གཅང་བདེ་རྟག་བདག་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྒོང་བར་
 འགྱུར་བ་དང་། བདེན་བཞིའི་མཆན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་
 དང་། ལུས་ལ་སོགས་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ཡང་དག་སྒོང་བ་བཤད་པ་ལ་ངི་བ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་དག་པར་སྒོང་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེན།

ཡང་དག་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དམིགས་པ་ནི།

ཅ་བ། མི་མ་བྱུན་པའི་ཐོགས་དང་། གཉེན་སོ་སྒྲེས་པ་དང་། མ་སྒྲེས་པའོ།

༡ <<ཅ་བཞི>> ཐག།

༢ <<ས>> <<ཕྱེ>> <<ཅ>> བསྐྱོམས།

༣ <<སྒོ>> <<ཞེས>> <<སྒྲེ>> སྒྲོམ།

མི་མ་བྱན་པ་^༡ ཞེས་ཏེ། སྤང་གཉེན་སྦྱེས་པ་དང་སྤང་མ་སྦྱེས་པ་ཆོས་
ཅན། ཡང་དག་སྤྲོང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་མཆོན་ནི་སྤང་མ་ལྟར་དོ། །

རོ་བོ་དང་གྲོགས་ནི།

ཆ་བ། རོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བཙུན་འབྲུས་སོ། །གྲོགས་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་མཆུངས་པར་

ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །

རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་འདོར་ལེན་ཚུལ་
བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་ལས་རྫོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཙུན་འབྲུས་
དེ་ནི། ཡང་དག་སྤྲོང་བའི་རོ་བོ་དང་། དེ་དང་མཆུངས་ལྷན་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་
གྲོགས་སོ། །

སྒྲོམ་ཚུལ་ནི།

ཆ་བ། བསྒྲོམ་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདུན་པ་སྦྱེད་དོ། །འབད་དོ། །བཙུན་འབྲུས་ཙུམ་

སོ། །སེམས་རབ་རྩ་འཛིན་ནོ། །རབ་རྩ་འཛིན་གོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདི་ནི་བཙུན་འབྲུས་

བསྒྲོམ་པ་གནས་དང་བཅས་པ་ལོ། །གནས་ནི་འདུན་པ་ལོ། །འབད་པ་ནི་བཙུན་འབྲུས་

སོ། །ཞི་གནས་དང་། རབ་རྩ་འཛིན་པ་དང་། བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་

ལ་བཙུན་འབྲུས་ཙུམ་སོ། །བྱིང་བ་དང་། རྫོད་པ་སེམ་པ་ཡང་བཙུན་འབྲུས་ཉིད་

དེ། ^༡ འདི་ལྟར་དེའི་ཚོགས་སེམས་རབ་རྩ་འཛིན་པ་དང་། རབ་རྩ་འཛིན་པ་སྒྲོམ་སོ། །

བསྒྲོམ་པ་ཞེས་ཏེ། ཡང་དག་སྤྲོང་བ་སྒྲོམ་ཚུལ་བྱུང་པར་དང་བཅས་ནས་
བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་སྤང་གཉེན་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་འདོར་ལེན་

༡ <<ཚལ་ཞི>> བཞི།

༢ <<ས>> དྲི། །

ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འདུན་པ་བསྐྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་བཙུན་འབྲུས་ཚོམ་པར་
བྱེད། ཞི་ལྷག་གི་སློན་ནས་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་། དམིགས་པ་ལ་ནང་⁹ བྱིང་
ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་¹⁰ སོགས་ཀྱི་སློན་ནས་གཞེངས་བསྟོད་
དེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་གསལ་པོར་སེམས་རབ་དུ་འཛིན། བྱི་རོལ་དུ་འདོད་ཡོན་
སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཚོད་པ་བྱུང་ན། མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
སེམས་པ་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བསྐྱུས་ནས་རབ་དུ་འཛོག་པར་
བྱེད། བྱིང་ཚོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་ལྷུན་གྲུབ་དུ་འཇུག་པའི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་
སློན་ནས་བཙུན་འབྲུས་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཙུན་འབྲུས་ཀྱི་
འོག་དུ་རབ་དུ་འཛིན་པ་དང་འཛོག་པ་སྟོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱིང་ཚོད་སེལ་བ་
ཡང་བཙུན་འབྲུས་ལ་ལྟོས་པར་གཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྟོམ་པའི་འབྲུས་བྱ་ནི།

ཅ་བ། འབྲུས་བྱ་གང་ཞེ་ན། མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་མ་ལུས་པར་ཉམས་པ་དང་། གཉེན་
པོ་ཐོབ་པ་དང་འཕེལ་བའོ། །

འབྲུས་བྱ་ཞེས་ཏེ། ཡང་དག་སྟོང་བ་བསྐྱོམ་པ་འབྲུས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ཏེ། སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་གཉེན་པོ་ཐོབ་ཅིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཏིང་ཏེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྟོང་བའི་ལམ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་ལ་
དམིགས་པ་ནི།

ཅ་བ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། ཏིང་ཏེ་འཛིན་གྱིས་བྱ་བ་

9 <<ཆ་>> + བྱ།

10 <<སྟོང་>><<ཞེས་>><<རྩ་>> སེམས་དབལ།

པའི་བྱ་བའོ།

རྩ་འབྲུལ་ཞེས་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱ་བ་སྟོང་ནས་མེ་འབར་བ་
སོགས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཞེས་པའོ།
རྩ་བའི་ཞེ།

ཆ་བ། རོ་སོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ།

སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། རོ་སོ་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །སྟོགས་ནི།

ཆ་བ། སྟོགས་གང་ཞེ་ན། འདུན་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། སེམས་དང་། དཔྱེད་པ་
དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་
རྣམས་སོ།

སྟོགས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པའི་སྟོགས་རྣམས་པ་བཞི་འཁོར་
དང་བཅས་པ་ཡོད་དེ། འདུན་པ་སོགས་བཞི་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་
བྱུང་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་བཤད་པ་ནི།

ཆ་བ། འདུན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། གང་གུས་པར་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། གང་
རྒྱུ་ལྟ་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པའོ། །སེམས་ཀྱི་ཉིང་
དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། གང་སྟོན་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཅེ་
གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པའོ། །དཔྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། གང་གཞན་གྱིས་

༡ འདིར་རྟགས་བསལ་གཉིས་དཔེ་རྣམས་སུ་ཆད་མེད་དམ་སྟེ།

བསྐྱེད་ནས་ཆོས་རབ་རྒྱ་རྒྱས་པར་འབྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་
 རེག་པ་ལོ། །ཡང་འདུན་པ་འི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་གང་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་ན་སེམས་ཅེ་
 གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པ་ལོ། །བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་གང་འབད་ཅིང་བཙོན་
 འགྲུས་ཚུམ་པ་ན། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པ་ལོ། །སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་
 གང་སེམས་རབ་རྒྱ་འཛོག་པ་ན། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་པ་ལོ། །དཔྱོད་པ་འི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་གང་སེམས་རབ་རྒྱ་འཛོག་པ་ན། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རེག་
 པ་ལོ། །

འདུན་པ་ཞེས་ཏེ། གྲོགས་རྣམ་པ་བཞེར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤར་
 བཤད་པའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོར་བ་དྲག་པོས་བསྐྱོམས་པས་སེམས་
 ཅེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་དང་། རྒྱན་ལྡན་དུ་སྒྲོར་བ་བཙམས་པ་དང་། སྒྲོན་ཉིང་རེ་
 འཛིན་སྒྲོམ་པའི་སྒྲེས་རྩོམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཆེ་འདིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་
 སྒྲོབས་ཀྱིས་ཆོས་རབ་རྒྱ་རྒྱས་འབྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་
 བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་སྒྲོང་བའི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུན་པ་
 བསྐྱེད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་ཚུམ་པ་དང་། སེམས་རབ་རྒྱ་འཛོག་པ་དང་། སེམས་
 རབ་རྒྱ་འཛིན་པ་ན། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྒྲོམ་ཚུལ་ནི།

ཆ་བ། བསྐྱོམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་གོམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྒྲོང་བའི་
 འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ནི། འདུན་པ་དང་། ཚུལ་པ་དང་། དད་པ་དང་། ལིན་རྒྱ་རྒྱངས་པ་

༡ <<ཆ་བཞི>> པའི།

༢ <<སྒྲོ>> ཀྱི།

དང་། དམ་པ་དང་། རྟེན་གཞི་དང་། སེམས་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་སོ། །འདི་དག་
བརྒྱད་ཡིན་དུ་ཟིན་^༡ གྲང་བཞིར་འགྱུར་རྟེ། འབད་པ་དང་། བན་འདོགས་པ་དང་། ཉེ་
བར་འདོགས་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལོ། །ཡང་འདུན་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། སེམས་
དང་། དཔྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་པ་དང་། གཡེང་བ་བཞི་^༢ དང་བཅས་པར་ཡོངས་སུ་
སྤངས་པ་དང་། ལྷུ་མ་མེད་པ་དང་། གཡེང་བ་མེད་པ་དང་། དེ་གཉི་གའི་གནས་དང་
མ་སྤྲུག་པ་^༣ བསྟོམ་སོ། །

བསྟོམ་པ་ཞེས་རྟེ། སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་
བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་རྟེ། རྟོག་མར་རྟིང་དེ་འཇིན་བསྟོམ་པ་ལ་མི་སྟོ་བའི་ལེ་ལོའི་
གཉེན་པོར་རྟིང་དེ་འཇིན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་
དང་། དེ་བསྟོམ་པ་ལ་དོན་གཉེན་གྱི་འདུན་པ་དང་། གཉེན་པོ་དངོས་བརྩོན་འགྲུས་
ལ་འབྲུལ་མེད་ཀྱི་སེམས་པ་ས་བསྐྱུས་པ་རྩོལ་བ་དང་། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་
སྤྱངས་པའི་བདེ་བ་བྱངས་བྱངས་^༤ ཀྱི་བར་དུ་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མཉམ་པར་
བཞག་པ་ན། དམིགས་རྣམ་མ་བཟེད་པའི་བྲན་པ་དང་། བྱིང་ཁྱོད་བྱང་ངམ་^༥ བྱང་དུ་
དོགས་ནས་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། བྱིང་ཁྱོད་བྱང་བ་ན། གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་
པའི་སེམས་པ་དང་། བྱིང་ཁྱོད་མེད་པར་སྤྲུག་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཆོ། བཏང་སྟོམས་

༡ <<ལ་>> ཡིན།

༢ <<ལ་>><<ཤེ>><<ཙ་>> གཞི།

༣ <<ལ་>> བར།

༤ <<སྤྱ>> -

༥ <<བྱང>> མི།

བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

ཡང་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་བཞིར་འགྲུར་ཏེ། དང་པ་དང་། འདུན་པ་དང་། ཚྭ་པ་
གསུམ་གྱིས་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འབད་པ་དང་། བེན་སྦྱངས་གྱིས་ལུས་སེམས་ལ་
ཐན་འདོགས་པ་དང་། རྒན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་དམིགས་རྣམ་མ་བཟེད་ཅིང་བྱིད་
ཚོད་རྟོགས་པར་བྱེད་པས། ཉེ་བར་ཐན་འདོགས་པ་དང་། གཉེན་པོས་བསྐྱུས་པའི་
སེམས་པ་དང་བདང་སྐྱོམས་བཞིར་འདུས་པའི་བྱིད།

ཡང་འདུན་པ་སོགས་བཞི་བསྐྱོམ་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། སེམས་
དམིགས་པ་ལ་ནང་དུ་བྱིང་པ་དང་། བྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ་སྦྱག་པའི་མཚན་མ་སྐྱོ་
འདོགས་པ་སོགས་བཞི་དང་བཅས་པ་སྐྱོང་པ་དང་། ཐན་ཡོན་གྱི་སྐྱོན་ས་གཟེངས་
བསྐྱོད་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་ནང་དུ་སྦྱུད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་
གནས་དང་མཐུན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་དང་། འཁོར་བའི་ཉེས་
དམིགས་སེམས་པ་སོགས་བསྐྱོམས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་སྟེ་བའི་བྱིད།

འབྲས་བྱ་ནི།

ཅ་བ། འབྲས་བྱ་གང་ཞེན། དེ་ལྟར་ཉིང་དེ་འཛིན་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་
ན། ཚེས་མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་དང་གང་མངོན་དུ་བྱ་བར་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་
ལ་སེམས་མངོན་པར་གཏོད་པ་དེ་རང་རང་གི་གནས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་ལ་མངོན་དུ་
འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ཙན་དུ་འགྱུར་རོ།

འབྲས་བྱ་གང་ཞེན་ཞེས་ཏེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་བསྐྱོམ་པ་ཐན་ཡོན་དང་།

བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱའི་ཆོས་གང་དང་གང་ཤེས་འདོད་པ་དེ་
དང་དེ་ཤེས་པ་དང་། རྩ་འབྱུང་དང་མངོན་ཤེས་སོགས་གང་དང་གང་མངོན་དུ་བྱེད་
འདོད་པ་དེ་མངོན་གྱུར་དུ་ཐོབ་པའི་སྐྱེལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་པའི་བྱིས།

བཞི་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་པའི་ལམ་དབང་པོ་བཤད་པ་ལ།

ཅ་བ། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་
རྣམས་སོ། །ངོ་ཤོད་གང་ཞེ་ན། དད་པ་དང་། བརྟེན་འབྱུང་དང་། དྲན་པ་དང་། ཉིང་
རེ་འཇིན་དང་། ཤེས་རབ་པོ། །སྟོགས་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །

དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སྟོ་འདོགས་
གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང་། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་
དད་པ་སོགས་ལྡང་པོ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་
རྣམས་སྟོགས་སོ། །

ཅ་བ། བསྟོམ་པ་གང་ཞེ་ན། དད་པའི་དབང་པོ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཡིད་
ཆེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོམ་པར་འགྱུར་རོ། །མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་སྤྲེས་པ་ནི་བདེན་
པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སྟོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་འབྱུང་བསྟོམ་པར་
འགྱུར་རོ། །བརྟེན་འབྱུང་བརྟེན་པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་དྲན་པ་
མི་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོམ་པར་འགྱུར་རོ། །བདེན་པ་རྣམས་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་
གནས་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོམ་པར་འགྱུར་
རོ། །བདེན་པ་རྣམས་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་

པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་ལོ།

བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དབང་བྱེད་པ་ལ་ཚོས་ལྷ་དེས་པར་དགོས་
ཏེ། མོག་མར་འབགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་འདུག་ལྷོག་གི་སྒྲོ་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་
དང་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་བརྟོན་
འགྲུས་ཚོམ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་རྣམ་མ་བཞིན་པའི་བྲན་པ་དང་། དྲན་པ་
དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བཟུང་བའི་སྟོབས་གྱིས་སེམས་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོག་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་
དབང་པོ་ལྷ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཆ་བ། འགྲུས་བྱ་གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་སྤྱར་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྩ་
བར་གྱུར་པ་དང་། ཅེ་མོ་དང་། བཞོད་པ་དང་། ཚོས་གྱི་མཆོག་རྣམས་བསྐྱབ་པ་ལོ།

དབང་པོ་ལྷ་བསྐྱོམ་པ་པན་ཡོན་དང་བཅས་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པར་འགྱུར་པ་དང་། སྒྲོར་ལམ་བཞི་སྤྱར་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།
ལྷ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོབས་ནི།

ཆ་བ། དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བར་སྟོབས་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་བྱེ་
ཐག་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་དེས་པར་བསྐྱབས་པས། མི་བཞི་བའི་ཕྱིར་སྟོབས་
རྣམས་སོ། །

དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཞེས་ཏེ། སྟོབས་ལྷ་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་

༡ <<ཐོ>><<ཞལ>><<སྟོ>> དཀོད།

ཞིང་། སྡེ་ཚན་གཞན་དུ་བཞག་པ་ཡ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་ཆེ། མི་མ་ཐུན་
 རྩོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་དེའི་གཉེན་པོ་འབད་པས་སྤྲིམ་དགོས་ལ། སྟོབས་ཐོབ་
 པའི་ཆེ་དད་པ་སོགས་མ་བསྟོམས་ཀྱང་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་མ་དད་པ་
 སོགས་མངོན་གྱུར་པལ་ཆེར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དུག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ནི།

ཆ་བ། བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་
 བཞི་སོ་དག་གི་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུའོ། །ངོ་སོ་ཉིད་གང་ཞེན། དན་པ་དང་། ཆོས་
 རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དགའ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་
 དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྟོམས་སོ། །དན་པ་ནི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། ཆོས་
 རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་ངོ་སོ་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། བརྩོན་འགྲུས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
 ཡན་ལག་གོ། དགའ་བ་ནི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་། ཉིང་རེ་
 འཛིན་དང་། བཏང་སྟོམས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། གང་
 གིས་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གང་དུ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་མེད་པའོ། །

བྱང་རྩལ་གྱི་ཞེས་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དམིགས་པ་དང་། ངོ་སོ་ནི་
 དན་པ་ཡང་དག་སོགས་བདུན་ཡོད་ལ། བྱང་རྩལ་ཡན་ལག་བདུན་ངེས་པར་དགོས་
 ཏེ། དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་དན་པ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། འཕགས་པའི་བདེན་
 པ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་སོ་དང་། བཟོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་
 ལག་བརྩོན་འགྲུས་དང་། སེམས་རྒྱུད་ཆིམ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དགའ་བ་

དང་། གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་གིན་
སྤངས་སོགས་གསུམ་དགོས་པའི་བྱིད།

ཐོགས་ནི།

ཅ་བ། ཐོགས་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །

དེ་དག་དང་མཚུངས་སྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། །

སྒྲིམ་ཚུལ་ནི།

ཅ་བ། བསྒྲིམ་པ་གང་ཞེ་ན། རྒན་པ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་དཔེན་པ་ལ་
གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་པ་ལ་གནས་པ། རྣམ་པར་
སྒྲོང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་བསྒྲིམ་པའོ། །རྒན་པ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་རི་
ལྷ་བར་བཏང་སྒྲིམས་ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་གི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ། །འདིས་ནི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་བསྒྲིམ་པ་ཡོངས་སུ་
བསྐྱར་རྟོ། །

བསྒྲིམ་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། རྒན་པ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་གིས་
ཆོས་རྣམས་པ་བཞིའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དེ། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་དཔེན་པ་ཆོལ་བ་
དང་། དེའི་ཆེད་དུ་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་
མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་སྤྱག་ཀུན་སྒྲོང་བའི་སྒྲིམ་ལམ་བསྐྱེན་བྱང་སྒྲིམ་
པའི་དམིགས་རྣམས་བརྟེན་པར་བྱེད་ལ། ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་

བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་བྱིར་རོ། །འདིས་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་
ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལས་དབེན་པ་དང་། ཡང་ན། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱིས་དབེན་པ་དམིགས་པའི་བསྒྲོམ་པ་བསྟན་རྟོ། །

ཅ་བ། འབྲས་བྱ་གང་ཞེ་ན། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་
པའོ། །

བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་བདུན་བསྒྲོམ་པ་མན་ཡོན་དང་བཅས་ཏེ། མཐོང་སྤངས་
ཟད་པར་སྤོང་ཏུས་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བཤད་པ་ནི།

ཅ་བ། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། དེའི་འོག་རྒྱ་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའོ། །

ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཅེས་ཏེ། དམིགས་པ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ། །

ཅ་བ། རོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡང་དག་
པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རག་དང་། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཡང་
དག་པའི་འཆོ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་དང་། ཡང་
དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྟོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་ཡོངས་སྤྱ་གཙུག་པའི་ཡན་ལག་
པོ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ནི་གཞན་པོ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་པོ། ཡང་དག་པའི་རག་
དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཆོ་བ་ནི་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། ལྟ་
བ་དང་། ཚུལ་བྱིས་པ་དང་། འཆོ་བ་རྣམས་པར་དག་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་
ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིབ་པ་རྣམས་པར་སྤྱོད་པའི་ཡན་ལག་པོ། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་ནི་ཉེ་

པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་རྣམ་པར་སྦྱོར་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཡང་དག་པའི་ཉིང་
འཛིན་ནི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་ལ་སྤྱི་བ་པ་རྣམ་པར་སྦྱོར་པའི་ཡན་ལག་གོ།

རོ་པོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་པའི་ཆེ་ན། དག་དང་ལས་གྱི་
མཐའ་དང་འཆོ་བ་རྣམ་དག་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དག་པར་བྱེད་ལ། མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ཆེ་ན། ལྷག་མཐོང་ལ་གཙོ་པོར་གྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་རྟོག་པ་དང་ཚོལ་བ་གསུམ་
དང་། ཞི་གནས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་གཙོ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དྲན་བ་དང་ཉིང་ངེ་
འཛིན་རྟོ། །བསྐྱབ་བ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་ངེས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་ངེས་ཏེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྗེས་
ཐོབ་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་ཡན་ལག་
དང་། རྟོག་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་ནས་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པས་གོ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་
རྟོག་པ་དང་། ལྟ་བ་རྣམ་དག་དང་། མཐའ་ངན་པ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། ལོག་འཆོ་ལྟ་སྤངས་པའི་ཆོར་བ་རྣམ་དག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་
ནི། གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཚུལ་བས་སྒོམ་སྤངས་སྦྱོང་བ་ལ་
སྦྱོ་བར་བྱེད་ཅིང་། དྲན་པས་དམིགས་རྣམ་མ་བཟེད་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་
དང་ཉེ་པའི་ཉོན་མོངས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི། མངོན་
ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལ་སྤྱི་བ་པའི་དྲི་མ་སྦྱོར་པའི་ཡན་ལག་
ཡིན་པའི་བྱིད།

ཐོགས་ནི།

རྩ་བ། ཐོགས་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །

དེ་དག་དང་མཚུངས་ཕྱན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱང་རྣམས་དང་།
སྒྲོམ་ཚུལ་ནི།

ཅ་བ། བསྒྲོམ་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ། །

བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཅ་བ། འབྲས་བྱ་གང་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་དང་། གཞན་གོ་བར་བྱེད་པ་
དང་། གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིབ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་
དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིབ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་ལ་
སྤྲིབ་པ་རྣམས་པར་དག་པའོ། །

འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བསྒྲོམ་པ་མན་ཡོན་དང་བཅས་ཏེ། ཤེས་བྱ་རི་
ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་དང་། དེ་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད། གཏུལ་བྱ་
འདུན་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་དང་། ཡོན་ཏན་
བྱང་པར་ཅན་ལ་སྤྲིབ་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གནས་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་ལམ་བཞི་བཤད་པ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། ལམ་བཞི་གང་ཞེ་ན།

ལམ་བཞི་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ཡན་ནི།

ཅ་བ། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུལ་ལ་དཀའ་བ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་སྤྱར་ལ་དཀའ་བ་
དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུལ་ལ་སྤྲོ་བ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་སྤྱར་ལ་སྤྲོ་བ་
སྟེ། དང་པོ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དངོས་གཞིའི་བསམ་གཏན་མ་ཐོབ་པའི་ལོ། །གཉིས་པ་

ནི་དབང་པོ་ཚོན་པོ་དངོས་གཞིའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་ལོ། །གསུམ་པ་ནི་དབང་པོ་
རྩལ་པོ་དངོས་གཞིའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་ལོ། །བཞི་པ་ནི་དབང་པོ་ཚོན་པོ་དངོས་
གཞིའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་ལོ། །

མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། གནས་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་ལམ་བཞི་ཡོད་དེ། དབང་
པོ་རྩལ་པོས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བསྟོམ་པ་
དང་། ཚོན་པོས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བསྟོམ་པ་བྱལ་ལ་དཀའ་བ་དང་། སྤྱར་ལ་དཀའ་
བ་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དང་ཚོན་
པོས་ལམ་བསྟོམ་པ་བྱལ་ལ་སྤྱར་བ་དང་། སྤྱར་ལ་སྤྱར་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱར་
བྱལ་ནི། དབང་པོའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། དཀའ་སྤྱི་ནི། ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཏེ། བསམ་
གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ལས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་ལ་བརྟེན་ན། ལམ་སྤྱར་སྤྱར་བའི་དོན་ཏེ།^੧

གསུམ་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་བཞི་ནི།

ཆ་བ། ཆོས་ཀྱི་གནས་བཞི་གང་ཞེ་ན། བརྟེན་སེམས་མེད་པ་དང་། གནོད་སེམས་མེད་
པ་དང་། ཡང་དག་པའི་བླ་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། བརྟེན་སེམས་མེད་
པ་དང་། གནོད་སེམས་མེད་པ་ནི་ལྷག་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྟེན་པར་སྦྱོང་
བའོ། །ཡང་དག་པའི་བླ་པ་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་སོ། །ཡང་དག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་
ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་གནས་ཞེས་ཏེ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་བཞིར་

੧ <<ཞལ>> ཏེ། <<སྤྱ>><<སྤྱ>> ཏེ།

ངེས་ཏེ། གཞན་གྱི་རྟོང་ལ་^༡ བརྒྱུ་སེམས་མེད་པ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་སེམས་མེད་
པས་^༢ ལྷག་པའི་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད། བྱིང་གོད་དང་བྲལ་བར་དག་
པའི་དམིགས་རྣམ་མ་བཞེད་པའི་བྲན་པས་ལྷག་པའི་སེམས་དག་པར་བྱེད། ཡང་དག་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་བཤད་པ་ལ། ཞི་གནས་ནི།

ཅ་ལ། ཞི་གནས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཅང་ཉིད་ལ་སེམས་འཛོག་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་
འཛོག་པ་དང་། རྒྱན་ཏེ་འཛོག་པ་དང་། ཉེ་བར་འཛོག་པ་དང་། འདུལ་བར་བྱེད་པ་
དང་། ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་དུ་བྱེད་པ་
དང་། མཉམ་པར་འཛོག་པ་ལོ།

ཞི་གནས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་ཏེ། ཞི་གནས་བྱེད་པར་ཅན་སྟོབས་དུག་ལ་བརྟེན་
པའི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་སྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་དགོས་
ཤིང་། དེ་མེད་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

དགུ་པོ་ནི། དག་པའི་དམིགས་པ་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་སེམས་གཞོད་པ་
དང་། རྒྱུན་ལྡན་དུ་གཞོད་པ་དང་། ཡིངས་ན་སྦྲར་ཡང་བཀུག་ནས་དམིགས་པ་ལ་
གཞོད་པ་དང་། མི་འཛོལ་^༣ པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་མ་ཉིད་དུ་བྲན་པ་སྟོབས་ཅན་གྱིས་ཉེ་བར་
འཛོག་པ་དང་། རྣམ་གཡིང་གི་རྒྱ་གཞུགས་སོགས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟས་ནས་

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>> བོར་བ།

༢ <<རྒྱ>><<ཞེས>> - <<རྒྱ>> གཞན་ལ་གཞོད་སེམས་མེད་པའི།

༣ <<རྒྱ>><<ཞེས>><<རྒྱ>> ཁྱི།

འཕྲོར་མི་སྟེར་བ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སོགས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྷན་ནས་ཞི་
བར་བྱེད་བ་དང་། ཅུང་ཟད་བྱུང་ན་དང་དུ་མི་ལེན་བར་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་བ་
དང་། བྱིང་ཚོད་མི་འབྱུང་ཡང་ཅུང་ཟད་བསྐྱིམ་པའི་ཚོལ་བ་དང་བཅས་པ་ཅེག་ཅིག་དུ་
བྱེད་བ་དང་། ལྷན་གྲུབ་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་པའོ། །

སྟོབས་དུག་ནི། རོས་བ་དང་བསམ་པའི་སྟོབས་དང་། རྣན་བ་དང་ཤེས་བཞིན་
གི་སྟོབས་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་
གཉིས་གིས་སེམས་གནས་དང་པོ་གཉིས་འགྲུབ་ལ། གསུམ་བས་དེའི་འོག་མ་གཉིས་
དང་། བཞི་བས་འདུལ་བར་བྱེད་བ་སོགས་གསུམ་དང་། ལྷ་བས་ཅེག་ཅིག་དུ་བྱེད་བ་
དང་། དུག་བས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་འགྲུབ་པོ། །

དེ་ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་བཞི་ཡོད་དེ། བསྐྱིམས་ཏེ་འཇུག་བ་དང་། བར་དུ་
ཆད་ཅིང་འཇུག་བ་དང་། བར་དུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་བ་དང་། ལྷན་གྲུབ་བར་
འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གྲང་རིམ་བ་བཞིན་དུ། དང་པོ་གཉིས་དང་། དེའི་
འོག་མ་ལྷ་དང་། བརྒྱད་བ་དང་། དགུ་བ་ལ་ཡོད་པའོ། །

གཉིས་བ་ལྷག་མཐོང་ནི།

རྩ་བ། ལྷག་མཐོང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་འབྱེད་བ་དང་། རབ་
དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་བ་དང་། ཡོངས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དཔྱེད་པར་
བྱེད་བ་སྟེ། གནས་ངན་ལེན་དང་། མཆན་མའི་གཉེན་སོ་ཉིད་དང་། སྤྱན་ཅི་ལོག་ལས་
འབྱེན་པ་དང་། སྤྱན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་འཛོག་པའི་སྤྱིར་པོ། །

ལྷག་མཐོང་གང་ཞི་ན་ཞེས་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ནི། རོ་ཐོ་དང་བྱེད་ལས་གཉིས་
 གིས་ཤེས་བར་བྱ་སྟེ། ལུལ་ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་དང་། རི་ལྷ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་
 བྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད། རང་གི་རོ་ཐོའི་སྒྲོ་ནས་རྟོག་ཅིང་གཅོད་པར་
 བྱེད། བྱེད་ལས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ངན་ལེན་དང་། དེ་འཛོག་པར་བྱེད་
 པའི་མཚན་མ་འཛོམས་ཤིང་། རྟག་སོགས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་འཛོམས་པར་
 བྱེད། བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་སེམས་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་བྱིབ།

ཅ་བ། ཡང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། ལ་ལ་ནི་ཞི་
 གནས་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། ལྷག་མཐོང་ནི་མ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་
 མཐོང་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ཞི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་
 པ་སྟེ། དེ་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་ཞི་
 གནས་ཀྱང་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ལ་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཚོས་ལ་རྟོན་པ་
 མཛོན་པར་ཚར་བཅད་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་ཞི་
 གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡང་འབྲེས་
 པར་གྱུར་ནས་མཉམ་པར་བྱུང་ཏུ་འཇུག་གོ།

ཡང་ཞི་ལྷག་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་ཀྱང་། ལྷག་མཐོང་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་
 ཏུ་བརྟེན་པ་དང་། རྒྱན་ཞུགས་ལྷ་བྱ་བདེན་པ་མཛོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
 ཐོབ་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱིར་

རྒྱ་བཙུན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་བཙུན་པ་དང་། གཉིས་ཐོབ་
ནས་བྱང་འབྲེལ་དུ་སྒྲིམ་པ་ནམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས། ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བར། ལྷག་
མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི། ལམ་གྱི་ནམ་གཞག་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་རྒྱུ་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི། མཆིལ་
མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ལམ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་དབང་པོ་གསུམ་བཤད་པ་
ལ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། དབང་པོ་ནི་གསུམ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀུན་
ཤེས་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་འོ། །

དབང་པོ་ནི་ཞེས་ཏེ། ལམ་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་ཡོད་
དེ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(སོ་སའི་མཚན་ཉིད་)ནི།

རྩ་བ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོར་པའི་ལམ་
དང་། མཐོང་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཀུན་
ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མཐོང་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅིག་བཙུགས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་
པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །

མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྒྲོར་ལམ་དང་
མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཙུ་ལ་གནས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དད་སོགས་དབང་པོ་
ལྟ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་ཅི་རིགས་སུ་བརྟེན་པས་
ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། དེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་
ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དུས་ན་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དགྲ་བཙུན་ཐོབ་པར་འདོད་
པས་བསྐྱུས་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟེ། བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། མི་ཤེས་པ་ཀྱན་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་དང་། བདེན་པ་
མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ནས་མཐོང་སྤངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་
བདག་པོར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲིར་སྤྲིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
མཆོན་གཞི་བརྒྱར་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བརྒྱ་དྲུག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྗེ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཀྱི་བར་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་དད་སོགས་ཆོས་ཅན། ཀྱན་ཤེས་པའི་
དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐོང་སྤངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐོབ་ཅིང་། བདེན་པ་
མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོམ་སྤངས་ཟད་པར་
སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་བྱེད་པའི་སྟོབ་མའི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་
པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

མི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དད་སོགས་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཀྱན་ཤེས་པ་¹དང་ལྟན་
པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་པའི་སྟོན་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་

1 <<ཐོང་>><<ཐོས་>><<སྟོབ་>> བཞི།

དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མཆན་གཞིར་ཡིད་མི་བདེ་མི་སྲིད་དོ།

གཉིས་པ་། ས་གོང་མའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ན་འོག་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་བ་རྒྱུན་དང་
བཅས་པ་)ནི།

ཆ་བ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ན་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ཐོན་པའི་
དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ལ་དབང་འབྱོར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ན་འདོད་པ་ན་སྲོད་པ་རྣམས་ལ་རི་ལྷ་བདེ་བཞིན་དུ་
ས་གོང་མ་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོམ་པ་ན། ས་འོག་མ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་
བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ལ་དབང་འབྱོར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཞེས་ཏེ། ས་གོང་མའི་ལམ་སྐྱོམ་པའི་སྟོབས་གྱིས་ས་
འོག་མ་ན་ཡོད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རིགས་རྣམས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐྱོམ་
པའི་སྟོབས་གྱིས། ལམ་འོག་མའི་ལམ་གྱི་རིགས་རྣམས་ལ་དབང་འབྱོར་པ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། དད་པ་ཅན་དུ་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང། སྤངས་བ་དང། ཡོན་ཏན་མཛོན་
དུ་བྱེད་པའི་སློན་ནས། འོག་མ་ལ་^༡ ལུལ་དུ་བྱིན་པ་ཐོབ་པའོ། །

ལུ་བ་མཐར་བྱིན་པའི་ལམ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་བ་དང། རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐར་བྱིན་པའི་ལམ་གྱི་མིང་དོན་གྱིས་བསྟན་བ་དང། མི་
སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་མིང་དོན་གྱིས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤངས་བ་མཐར་བྱིན་
པའི་ཚུལ་དང། ཡེ་ཤེས་མཐར་བྱིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་རྒྱ་བ་ནི།

ཆ་བ། མཐར་བྱིན་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན།

མཐར་ཕྱིན་པའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་རྒྱན་གཅོད་པ་དང་། སྤང་^੧ སའི་འཕྲོ་བ་སྐྱམས་ཀྱི་རྒྱན་ཆད་པ་
དང་། བྲལ་པའི་འཕྲོ་བ་སྐྱམས་ཐོབ་པའི་བྱིད།

གནས་ངན་ཞེས་ཏེ། སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྩལ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཅད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་བ་དང་སྤངས་
པ་དང་། དེ་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་མཐར་ཕྱིན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྩལ་ །ནི།

ཆ་བ། རྟོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གནས་མ་ལུས་པར་གྱུར་
ཏེ། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་ལོ། །

རྟོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཞེས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་རྒྱ་དང་། ཐོབ་དུས་
དང་། རང་གི་ངོ་མོ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱ་རྟོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
བརྟེན་ནས། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། མི་སྦྱོབ་པའི་ལམ་གྱི་མིང་དོན་གྱིས་བཞུན་པ་ །ནི།

ཆ་བ། མི་སྦྱོབ་པའི་ཆོས་བརྒྱུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མི་སྦྱོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནས། མི་
སྦྱོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བར་དང་། མི་སྦྱོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་
པར་གྲོལ་^੨ བ་དང་། མི་སྦྱོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །

੧ <<ས>><<སྟེ>><<ཙ>> འབྲུད

੨ <<ས>> རྟོག

མི་སྒྲོབ་པ་^੧ཞེས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྒྲོན་ས་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་པའི་
ལམ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་བཅུའི་སྒྲོ་
ནས་བསྐྱབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མི་སྒྲོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ནི། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་
བ་དང་། དེ་ཤེས་པས་མཐར་ཕྱིན་པས་བསྐྱས་པའོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི། ཟད་
མི་སྒྲེ་ཤེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་^੨མིང་དོན་
གྱིས་བཤད་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མིང་དོན་གྱིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མིང་དོན་གྱིས་བཤད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་
པའི་མིང་དོན་གྱིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་དོན་བཤད་པ་
དང་། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤང་བྱ་གནས་ངན་ལེན་ཉར་
བཞི་བཤད་པ་དང་། སྤང་བའི་ཐོབ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གནས་ངན་ལེན་
གྱིས་གནས་སྐྱབས་ཅན་བཤད་པ་དང་། དེའི་གནས་སྐྱབས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
སྤྱིའི་ཁྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་གང་ཞེ་ན།

གནས་ངན་ལེན་ཅེས་སོ། །ལན་ལ་དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མངོན་པར་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆོར་པའི་གནས་
ངན་ལེན་དང་། ཉན་མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ལས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་

੧ <<རྒྱ་བཞི>> བཞི།

੨ <<སྒྲོ>><<ཞོལ>> གྱིས།

དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་
ལེན་དང་། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྒྲིབ་པའི་
གནས་ངན་ལེན་དང་། སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྟོག་པའི་གནས་ངན་ལེན་
དང་། ཟས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། འབྲིག་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། མི་ལམ་གྱི་
གནས་ངན་ལེན་དང་། རྟ་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། སྐ་པའི་གནས་ངན་ལེན་
དང་། འཆི་བའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཡོངས་སུ་ངལ་བའི་གནས་ངན་ལེན་དང་།

མངོན་པར་བཟོད་པའི་ཞེས་ཏེ། གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
གནས་ངན་ལེན་བརྒྱ་བརྒྱན་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཀྱང་གྱི་རྒྱུའི་རྒྱེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་མིང་ལ་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱན་གཞི་ལ་གནས་པ་མངོན་བཟོད་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཆོར་བའི་གནས་ངན་ལེན་
དང་། རོ་སྡེ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་
དང་། སྒྲིབ་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཉོན་མོངས་དག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་
དང་། མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་སོགས་དང་། སྐྱེ་མི་སྦྱན་སོགས་ཐར་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་མི་
རུང་བའི་རྣམ་སྒྲིན་ངན་པ་སྦྱེ་འབྱུང་གྱི་གནས་ངན་ལེན་གསུམ་དང་། དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་
བའི་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་
དང་། རབ་དུ་འབྱུང་བའི་གོགས། འདོད་ལ་རྟོག་པའི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་
དང་། ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པ་ཟས་ཏ་ཅང་མང་ཅུང་དང་། འབྲིག་པ་བསྐྱེན་པ་
དང་། མི་ལམ་གྱིས་ལུས་རོ་ལྟར་གྱུར་པ་དང་། རྟ་སོགས་གསུམ་དང་། ཏ་ཅང་འགྲོ་
བ་སོགས་ཀྱིས་ལུས་ངལ་བའི་གནས་ངན་ལེན་བརྒྱན་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིད།

རྩ་བ་ གནས་ངན་ལེན་བརྟན་ བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་ཆེན་པོ་དང་། གནས་ངན་ལེན་
འབྲིང་པོ་དང་། གནས་ངན་ལེན་རྒྱུ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིབ་པའི་གནས་ངན་
ལེན་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྤྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། མེས་སྤྲིབ་
པའི་གནས་ངན་ལེན་རྟོ། །

(གཉིས་པའི་གནས་སྐབས་བཤད་པ་ནི་) གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གནས་
ངན་ལེན་བརྟན་པོ་དེ། ཉོན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་སྟོན་སྒྲུབ་བ་དང་། རིགས་ཆད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་བརྟན་ བ་དང་། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
གནས་ངན་ལེན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་གསུམ་དང་། རྩོད་བྱ་ལ་སྤྲིབ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་རྩོད་པ་ལ་སྤྲིབ་པ་ཉོན་སྤྲིབ་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་
དང་། མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་རྩོད་པ་ལ་སྤྲིབ་པ་སྟོམ་འཇུག་གི་སྤྲིབ་པའི་
གནས་ངན་ལེན་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩོད་པ་ལ་སྤྲིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
མེས་སྤྲིབ་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(སྐད་པའི་རྩོད་པ་བཤད་པ་)ནི།

རྩ་བ་ སྐད་ པའི་རྩོད་ པ་རྣམས་གང་ཞེས། གནས་ངན་ལེན་བསགས་པ་ལ་སྐད་པའི་
རྩོད་ པ་ཞེས་གདགས་སོ། །

སྐད་པའི་ཞེས་ཏེ། སྐད་པའི་རྩོད་པ་ནི། གནས་ངན་ལེན་དེ་དག་གི་བག་ཆགས་

- ༡ <<ལེ>><<སྐད>> བརྟན།
- ༢ ས་བཅད་དཔོན་གཞི་འདིར་འབྱུང་སྐུམ།
- ༣ <<ས>>སོགས་ཀྱི་སྐད་དཔེ་རྣམས་ལ། བརྟན་ཞེས་མིན་ནས་སྐུམ།
- ༤ <<ས>> <<སྐད>> <<ཙཱ>> འཕྲད།
- ༥ <<ས>> <<སྐད>> <<ཙཱ>> འཕྲུག།
- ༦ <<ས>> <<སྐད>> <<ཙཱ>> འཕྲུག།

རང་རྒྱུད་ལ་བསགས་པ་ལ་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ལོགས་ཐོབ་པའི་དོན་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་བ། བྱལ་བའི་ཐོབ་^੧པ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། གནས་ངན་ལེན་ཟད་པ་ལ་བྱལ་བའི་ཐོབ་^੨པ་ཞེས་གདགས་སོ།

བྱལ་བའི་ཞེས་ཏེ། བྱལ་ཐོབ་རྩལ་ཐ་དད་པ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་ངན་ལེན་དེ་དག་གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་ཟད་པ་ལ། གཉེན་པོའི་ཐོབ་པ་ཞེས་གདགས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པའི་མིང་དོན་གྱིས་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་བཤད་པ་དང་། ཐོབ་པའི་དུས་བཤད་པ་དང་། རོ་བོ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཆ་བ། རྟོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། སྟོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའོ།

རྟོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཞེས་ཏེ། རྟོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། སྟོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་སྟོར་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནི།

ཆ་བ། སྟོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནི་གང་མན་ཆད་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མི་སྤྱེད་ཅིང་། སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཤིགས་པའོ།

੧ <<ས>>><<ལྷེ>>><<ཅ>>> འཛིན།

੨ <<ས>>><<ལྷེ>>><<ཅ>>> འཛིན།

སྒྲིབ་པའི་ལམ་གྱི་^༡ཞེས་ཏེ། ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཇི་མ་
དངོས་སུ་སྒྲོང་བར་ཚོམ་ཞིང་། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མི་བྱེད་ཅིང་སྒྲིབ་པ་ཐམས་
ཅད་འཛོམས་པའི་རྣམས་པ་དང་ལྷན་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ལམ་
ནི་སྒྲིབ་པའི་ལམ་མོ། །

གཉིས་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི།

ཅ་བ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ནི་གང་གི་ལོག་ཏུ་ཐད་པ་ཤེས་པ་
དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཡང་བར་ཆད་^༢མེད་ལ། བརྟན་
ལ། སྤ་ལ། རོ་གཅིག་ལ། ལྷབ་པའོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཙོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
དཔེར་ན། ཐག་ཆེན་པོ་མ་གྲུམ་ལ། སེར་ག་མེད་ལ། ཁོང་སྒྲོང་མ་ཡིན་ལ། གཅིག་ཏུ་
འདུས་ལ། ཤིན་ཏུ་མཆིགས་པ་དེ་ནི་ཤར་ལྷོགས་ཀྱི་སྒྲུང་གིས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་ལ་ཅིང་མི་
གཡོས་མོ། །ཤར་ལྷོགས་རྒྱ་བར་ལྷོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་
མོ། །

བར་ཆད་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་གསུམ་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རོ་མོ་དང་། ལྷབ་པར་དང་། ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་གསུམ་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཇི་མ་སྤོ་མོ་དངོས་སུ་
སྒྲོང་ཞིང་། རྣམས་ལོ་ལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཐད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་
སུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གང་། སྒྲིབ་པ་དེ་སྒྲོང་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་

༡ <<ཅ་ཞི>> གྱིས།

༢ <<ས>> <<ལྷ>> <<ཅ>> .

པ། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་གཤིགས་པས་བརྟན་པ། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་
འཛོམས་པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པས་སྤྲ་བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རོ་གཅིག་པ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྲལ་བ་དང་ལྡན་པས་བྲུང་པར་དུ་བྱས་པའི་
ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རོབ་པའི་དུས་བཟང་པ་)ནི།

རྩ་བ། གནས་མ་ལུས་པར་གྱུར་པ་གང་ཞེ་ན། གང་མི་སློབ་པའི་ལམ་རོབ་པའི་སེམས་
ཀྱི་གནས་གྱུར་པ་དང་། ལམ་གྱི་གནས་གྱུར་པ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གནས་གྱུར་
པའོ། །

གནས་མ་ལུས་པར་ཞེས་ཏེ། མི་སློབ་པའི་ལམ་གནས་གྱུར་གསུམ་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱ་ཞེ། སེམས་རང་བཞིན་ཡོད་གསལ་དེ་ཉིད། སློ་བུར་གྱི་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་
བྲལ་བ་རོབ་པའི་སེམས་ཀྱིས་^༡ གནས་གྱུར་དང་། ལམ་གྱི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
པ་མཐར་ཐུན་པའི་ལམ་གྱི་གནས་གྱུར་དང་། ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་གནས་ངན་ལེན་
མཐའ་དག་ཟད་པར་སྤངས་ནས་མེ་ཡོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་རོབ་པ་གནས་ངན་ལེན་
གནས་གྱུར་པའི་སློན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས། དམན་པའི་
ལམ་གྱི་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། གནས་གྱུར་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(རོལ་བཟང་པ་)ནི།

རྩ་བ། ཟད་པ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་ཟད་ནས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའམ། ཟད་པ་ལ་
དམིགས་པའོ། །མི་སྤྱེ་བ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་སྤངས་ནས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་

༡ <<སློ་བ>> <<ཞོལ>> གཤིགས་པར་བརྟན། <<སྤྲ>> གཤིགས་པར་བརྟན།

༢ <<རྩ་བཞི>> ཀྱི།

པལ་ལྷན་གྱི་མི་སྡེ་བ་ལ་དམིགས་པ་ལོ།

ཟད་པ་ཤེས་པ་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ཟད་ནས། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
ཤེས་པལ་ཀུན་འབྱུང་ཟད་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་
དང་། འབྲས་བུ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
ཤེས་པལ་ལྷན་གྱི་བསྐྱེད་སྤངས་པ་མངོན་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། མི་སྡེ་བ་ཤེས་
པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་(མི་སྒྲོལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མངོན་པའི་ཀྱིས་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་བ། མི་སྒྲོལ་པའི་ཆོས་བཅུ་ནི་མི་སྒྲོལ་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱད་པོ་དང་། ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་ཕྱད་པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱད་པོ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱད་པོ་
དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕྱད་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཤེས་པར་
བྱལ། །

མི་སྒྲོལ་པའི་ཆོས་ཞེས་ཏེ། མི་སྒྲོལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་པའི་
ལམ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མི་སྒྲོལ་པའི་ཆོས་བཅུ་ཐག་པ་མེད་པའི་ཕྱད་པོ་ལྷན་བསྐྱེད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་སྒྲོལ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཡང་དག་པའི་དག །ལས་ཀྱི་མཐའ། འཆོ་བ་རྣམས་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱད་པོ་
དང་། རྣམ་པར་དང་།^༡ ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཕྱད་པོ་དང་། ལྷ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། རྩལ་བ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱད་པོ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱད་པོ་
དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕྱད་པོས་བསྐྱེད་

༡ << ཀུན་བརྒྱུས་རྣམ་བཤད >> (ཤོག་ ༣༣) ནང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཕྱད་པོའི་ཞེས་བྱུང་བས་འདིར། ཉིང་རེ་འཛིན་
ནི་ཞེས་ཆད་མེད་དམ་སྟེ།

པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྤྱི་ལོ་མཆན་ཉིད་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། མོ་མོའི་མཆན་ཉིད་
དོ། །དང་མོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་མཆན་ཉིད་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་གྱི་
མཆན་ཉིད་དང་། རིགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། དེས་པར་
འབྲིན་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །

ཡང་ལམ་གྱི་ཞེས་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་
དང་རིགས་སྐྱབ་དང་དེས་འབྲིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་(མོ་མོའི་མཆན་ཉིད་)ནི།

ཅ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་རིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་
ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། སེམས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་དེས་པར་འབྲིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། རྟག་པའི་
གནས་སུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་སོགས་ཏེ། རིམ་པ་བཞིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལམ་
གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རིག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་པོན་དངོས་སུ་
འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་གནས་

ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་སྐྱབ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་པར་འབྲིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས། རྟག་པ་
སྤང་འདས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྤང་མི་ལྟོག་པར་འགྲོ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དེའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་རྩི་བ་ནི།

རྩ་བ། བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་བརྩུ་བྱལ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡོད། འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དག་གེ་
བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་ཏེ། བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྩུ་བྱལ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡོད། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་ན། དེ་གཉིས་ལ་གྲེ་བྲག་
ཅི་ཡོད་སྐུམ་དུ་དོགས་པ་ལོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་མ་ཞུགས་པ་དང་། ལེགས་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྤྲིབ་པ་
དང་བཅས་པ་དང་། སྤྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་གྲེ་བྲག་གོ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་མི་རྟག་པའི་དོན་མཐོང་གི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་མཐོང་བ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ཞིན་དུ་རྣམ་པ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་
ཡང་རི་ལྟར་མ་ཐུན་མ་ཐུན་དུ་སྤྱར་བར་རིག་པར་བྱ་ལོ། །

ཤེས་བྱ་ལ་ཞེས་ཏེ། བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྩུ་བྱལ་རྟོགས་པར་ཁྱད་པར་མེད་
ཀྱང་། སྤྲིར་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་པའི་

སྒོ་ནས། མྱོང་བའི་སྒོ་བས་གྱིས་མ་ཞུགས་པ་དང་ཞུགས་པར།⁹ སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་མ་
སྤངས་པ་དང་སྤངས་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འབྲེར་¹⁰ ཅུང་འཛིན་པའི་རྟོག་བཅས་
དང་། རྟོག་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདས་ལམ་གྱིས་¹¹ མི་རྟོག་པའི་
དོན་རང་མཆོན་མཛོན་སྟུམ་དུ་མཐོང་གི། མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཅེས་སྐྱ་སྐྱི་དང་དོན་སྐྱིས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་
རྟོགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་གཤམ་པར་བྱ་བའི་བྱིར།

འདིར་སྐྱས་པ། །གང་ཞིག་རྟོགས་པའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །སྲིད་པའི་རྒྱ་
མཆོ་སྟུར་དུ་སྐྱེམས་བྱེད་ཅིང་། །འཕགས་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་གྱི་
མཆོག། །བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལེགས་པར་བཤད། །བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་
བཤོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འཁྲུའི་མཆོན་བཤད་བཞི།

ཆ་བ། བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བདུས་པ་གཉིས་
བཤོ། ། །

མཛོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་མཛོན་
རྒྱ་མཆོའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཀུན་ལས་
བདུས་པ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་བཤོ། ། །

⁹ <<རྒྱ>><<ཞེས>><<སྐྱ>> -

¹⁰ <<རྒྱ>><<ཞེས>> འདྲས།

¹¹ <<རྒྱ>><<ཞེས>><<སྐྱ>> གྱི།

ལེའུ་གསུམ་པ་ཚོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པ།

གཉིས་པ་ངེ་ལྟ་བ་དང་ངེ་སྟེད་པ་རྣམས་ལ་ཚོས་བསམ་སྒྲོམ་ཚུ་ལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་
པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཚོས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་
དང། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ངེ་བཞི།

ཅུ་ལ། ཚོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།

ཚོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། གསུང་རབ་གྱི་
ཚོས་ངོས་བརྒྱུད་པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཙན་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་
བཤད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟེ་སྟོང་དང་། དེའི་ཡུལ་ཙན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་སྟེ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གསུང་རབ་ལན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བྱེ་སྟེ་བསྟན་པ་དང་། དེ་
སྟེ་སྟོང་གསུམ་ཏུ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་
མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅུ་ལ། ཚོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོའི་སྟེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྟེ་དང་། ལུང་ཏུ་
བསྟན་པའི་སྟེ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྟེ་དང་། ཆེད་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྟེ་དང་། སྒྲེང་
གཞིའི་སྟེ་དང་། རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྟེ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་པའི་སྟེ་དང་། རྟེན་པའི་
རབས་ཀྱི་སྟེ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟེ་དང་། མཐད་ཏུ་བྱུང་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྟེ་དང་། གཏན་
ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྟེ་འོ། །

ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་བརྩ་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མདོའི་སྡེ་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་བར་བསྟན་པའི་སྡེའི་བར་རྣམས་ཡོད་
པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་བརྩ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་སོ་མདོའི་སྡེ་ལ་
གཉིས། རོ་སོ་རོས་བརྩུང་བ་དང་། རྒྱས་བར་མི་གསུང་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟུས་ནས་
གསུངས་པའི་དགོས་བ་དང་བཅས་པའོ། །དང་སོ་ནི།

ཅ་བ། མདོའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་སྟོས་པའི་རྩལ་གྱིས་རྒྱང་བར་གསུངས་པ་སྟེ།

མདོའི་སྡེའི་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་སོགས་གང་བསྟན་པར་བཞེས་
’པའི་དོན་དེ་དག་སྟོས་པའི་རྩལ་གྱིས་ཏེ། མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་མགོ་
སྟོས་པ་ཅམ་གྱིས་སོ། །རྒྱང་བར་ཏེ་ཆོག་ལྷག་པར་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེའོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་བར་མི་གསུང་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟུས་ནས་གསུངས་པའི་དགོས་བ་དང་བཅས་པ་)ལ་
གཉིས། བསྟན་བ་དང་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི།

ཅ་བ། བན་ཡོན་བརྩ་གཟིགས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མདོར་སྟོས་པའི་རྩལ་གྱིས་

ཆོས་སྟོན་ཏེ།

ཐན་ཡོན་བརྩ་ཞེས་ཏེ། མདོའི་སྡེ་མདོར་བསྟུས་པའི་རྩལ་གྱིས་གསུངས་པ་ལ་
དགོས་བ་ཡོད་དེ། ཐན་ཡོན་བརྩ་གཟིགས་’ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ལ་གསུམ། བྱན་མོང་གི་ཐན་ཡོན་གསུམ་དང་། འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པའི་ཐན་ཡོན་ལྟ་དང་། མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཐན་ཡོན་གཉིས་

༡ <<ཞེས་>><<རྒྱ>><<སྟེ>>བཞེད།

༢ <<རྒྱ>><<ཞེས་>><<སྟེ>>གཟུགས།

སོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་གཞག་པར་སྒྲ་བ་དང་། བཤད་སྒྲ་བ་དང་། གཞུང་སྒྲ་བ་དང་།

རྣམ་པར་བཞག་ཅེས་ཏེ། ལྷན་མོང་གི་མན་ཡོན་གསུམ་ཡོད་དེ། འཆད་པ་པོ་
དང་ཉན་པ་པོ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་རྒྱས་བཤད་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་བཞག་སྒྲ་
བ་དང་། འཆད་པ་པོས་བཤད་སྒྲ་བ་དང་། ཉན་པ་པོས་བཞུང་སྒྲ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་
པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པའི་མན་ཡོན་ལྷ་ །ནི།

ཅ་བ། ཆོས་ལ་གྱུས་པས་སྒྱུར་དུ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྱུར་དུ་

ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་

དང་། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་དང་།

ཆོས་ལ་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པའི་མན་ཡོན་ལྷ་ཡོད་
དེ། སྒྱུར་པའི་དུས་སུ་ཆོས་ལ་གྱུས་པས་སྒྱུར་དུ་ཆོགས་རྫོགས་པ་དང་། སྒྱུར་ཉིད་
མདོར་བསྡུས་ཏེ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་སྒྱུར་དུ་ཆོས་
ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྱུར་བ་དང་རྗེས་ཀྱི་དུས་སུ་དད་པ་གསུམ་ཐོབ་པའི་
མན་ཡོན་ཡོད་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་། མཐོང་ཆོས་ཀྱི་མན་ཡོན་གཉིས་ །ནི།

ཅ་བ། མཐོང་པའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་མཆོག་ལ་རེག་པ་དང་། འཕེལ་བའི་

གཏམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་མགུ་བར་བྱེད་

དེ། རམས་པ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བའོ། །

མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་ལ་
སྟོས་ནས་ཆེ་འདྲིར་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། འབེལ་བའི་གདམ་གྱིས་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་མགྲུ་བར་བྱེད་ཅིང་། མཁས་པ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
གངས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དབྱངས་ཀྱི་སྙད་པའི་སྡེ་ལ་ངེ་བཞི།

རྩ་བ། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན།

དབྱངས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། མདོའི་སྡེ་དེ་ཉིད་ཏུ་དབྱས་དང་མཐའ་མར་ཆོག་པ་སུ་བཅད་དེ་དབྱངས་ཀྱིས་
བསྟན་པའོ། །ཡང་རང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་
པའོ། །

མདོའི་སྡེ་ཞེས་ཏེ། དབྱངས་ཀྱིས་སྙད་པའི་སྡེ་ཁྲད་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་ཚུལ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ལྷག་པར་
གསུངས་པའི་མདོ་དེ་ཉིད་ཏུ་དབྱས་དང་ཐ་མར་ཆོག་བཅད་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱི་སྙད་པ་
དང་། བརྗོད་བྱའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་མདོར་བསྟན་ཏུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ངེས་དོན་མ་
ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། མདོའི་སྡེ་
ལས་ལོགས་པ་ངེས་པར་དགོས་པ་མིན་པར་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ལྷང་ཏུ་བསྟན་པའི་སྡེ་ལ་ངེ་བཞི།

རྩ་བ། ལྷང་ཏུ་བསྟན་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན།

༡ ཆོག་པ་ཞེས་མིན་ནམ་སྟེ།

༢ <<སྟེ་>> ཀྱིས།

ལུང་དུ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཅ་བ། གང་ལས་ཉན་ཐོས་འདས་ཏེ་གི་པའི་དུས་བྱས་པ་དང་འབྱུང་བ་ལུང་སྟོན་
པའོ། །ཡང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་ལྟེན་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་ལྟེན་ལོ། །

གང་ལས་ཞེས་ཏེ། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་ཡང་བྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། མདོ་གང་ལས་དགེ་སློང་དང་དགེ་འདུན་མོ་མོ་སོགས་གི་ནས་གང་དུ་སྟེ་
བ་ལུང་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་ཚུལ་དང་། བཛྲེད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་པའི་དོན་མ་
ཡིན་པར་རྒྱུ་པར་བྱེ་ནས་དགོངས་པ་ལུང་དུ་སྟོན་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལྟེན་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཞི་བསྟུ་བ་ལྟར་ན། གི་པའི་དུས་བྱས་པ་སྟེ་བ་
ལུང་སྟོན་པ་ལ་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་ཆིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་ནི།

ཅ་བ། ཆིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། ཆིགས་སུ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ནི་
ཅ་བ་གཉིས་པ་དང་། ཅ་བ་གསུམ་པ་དང་། ཅ་བ་བཞི་པ་དང་། ཅ་བ་ལྔ་པ་དང་། ཅ་བ་
དྲུག་པའོ། །

ཆིགས་སུ་བཅད་པའི་ཞེས་པ་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆིགས་
སུ་བཅད་པའི་སྡེ་ནི། ཆིགས་བཅད་ཀྱི་སྟོན་ནས་བཛྲེད་བྱ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱ་སྟེ། མདོ་
སྟེ་གང་ཆིག་ཀྱང་པ་གཉིས་ཀྱིས། སྐབས་ཀྱི་དོན་ཆོན་ཇོགས་པ་སྟོན་པ་ནས། ཆིག་
ཀྱང་པ་དྲུག་གིས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཆོན་ཇོགས་པ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་(ཆེད་དུ་བཛྲེད་པའི་སྡེ་)ནི།

ཆ་བ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་གང་ཞིན། གང་ཡི་རངས་ནས་བརྗོད་པའོ།

ཆེད་དུ་ཞེས་ཏེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་ནི། མདོ་སྡེ་གང་ཡི་རང་ནས་བརྗོད་
པའི་དབང་དུ་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེ་གང་། གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་དངོས་མ་བརྗོད་
པར། བྱི་རབས་ཀྱི་གང་ཟག་ནས་སྡེ་ཆེད་དུ། དམ་པའི་ཆོས་ལུག་རིང་དུ་གནས་
པར་བྱ་བའི་སྡེ་དུ། གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ནི་ཆོས་འདི་རྣམས་སྟོན་པར་བསྐྱར་དོ། །ཞེས་ཆོས་
དེ་ལ་ལྷག་པར་བསྐྱགས་པ་མཛད་པའི་སྟོན་མེས་པར་བྱ་བའི་སྡེ་དུ།

ཏུག་པ་(སྒྲེང་གཞིའི་ཕྱེ)ནི།

ཆ་ཡ། ལྷོ་པ་ཞི་ལྷོ་པ་ཞི་བ། ཡང་པེ་ཆེད་ཏུ་པ་ལྷུངས་པ་དང་། ལྷུང་པ་དང་པཅས་
པའི་པ་ལྷུང་པ་པཅས་པ་པ་ལྷུངས་པོ། །

སྐྱེད་གཞིའི་ཞེས་ཏེ། སྐྱེད་གཞིའི་སྡེ་ནི་བྱུང་བཅས་ཀྱི་དབང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་
 གྱེ། མདོ་སྡེ་གང་། ར་མཁན་གྱི་བུ་ལོར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་བཅས་པ་
 མཛད་པ་ལྟ་བུ། དུས་མཇུག་ཉེས་པ་དེ་བྱུང་པ་བྱུང་གྱི་གང་ཟག་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་
 དང་། མ་བྱིན་ལེན་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་བྱུང་བ་དང་། དགོ་པ་དུན་བསྐྱུས་ནས་བྱིན་ཆད་
 དགོ་སྐྱེད་གིས་པདོ་ལྟ་བུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་བཅས་པའི་མདོར་ན་བསྐྱུས་པ་བཅའ་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་(རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་)ནི།

३ < < $\frac{1}{2}$ > > < < $\frac{1}{2}$ > > + $\frac{1}{2}$ > >

१ <<सं>><<विश्व>><<प्र>>

८ << ७४ >> << ५२ >> २५५५

५ <<स्य>><<विद्य>><<स्य>>

ཆ་བ། རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། དཔེ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པའོ། །

རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཞེས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་གྱིས་སྟོན་གྱི་བྱུང་བ་སྟོན་
པ་ལྟ་བུ། མ་རྟོགས་པའི་དོན་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་པ་(དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ)ཞི།

ཆ་བ། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་སྟོན་གྱི་སྟོར་བ་དང་ལྡན་པའོ། །

དེ་ལྟ་བུ་ཞེས་ཏེ། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་ཡིན་
ཏེ། མདོ་སྡེ་གང་འདས་པའི་ཆེ་རབས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་ལས་
རྒྱ་བ་ལུང་སྟོན་པ་གཙོ་བོར་གཞོལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་གོང་འོག་ནས་ས་
ལའང་ཅི་རིགས་སུ་སྤྱར་རོ། །

དགུ་པ་(སྡེ་ས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ)ཞི།

ཆ་བ། སྡེ་ས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་དང་ལྡན་
པའོ། །

སྡེ་ས་པའི་རབས་ཞེས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
གྱི་སྡེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་དེ་སྟོན་པ་རོ་མཆར་བ་ཏུ་མ་མཛད་པའི་རྒྱལ་
སྟོན་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལམ་འབྲས་བྱུང་དང་བཅས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་
པའི་མདོ་སྡེའོ། །

བཅུ་པ་(སིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ)ཞི།

ཆ་བ། སིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་དང་ལྡན་
པའོ། སིན་ཏུ་རྒྱས་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་འཐག་པ་དང་མཚུངས་བྲལ་ཡང་
དེ་བཞིན་ནོ། །ཅིའི་བྱིར་སིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་

པ་དང་བདེ་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཟབ་པའི་རྣམ་པར་
ཆོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འཐག་པ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པར་འཐག་པའི་ཕྱིར་རྟོ། ཅིའི་ཕྱིར་མཚུངས་བྲལ་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །

ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཞེས་ཏེ། རོ་ཤོ་དང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་མིང་དོན་བཤད་
པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་
རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཕན་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པས་
རྒྱས་པ་དང་། མཐུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པས་ཟབ་པའི་
རྣམ་པར་ཆོས་སྟོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་
དང་། གཞུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གསུམ་གྱིས་སྒྲ་དོན་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་འཐག་པ་
ཞེས་བྲ་སྟེ། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་པའི་ཐམས་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མཚུངས་བྲལ་ཞེས་བྲ་སྟེ། མདོ་སྡེ་གང་བརྗོད་བྱའི་རོལ་ནས་ཁྱོད་དང་
མཚུངས་ཤིང་། ཁྱོད་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱ་གཅིག་པ་། རྒྱ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་། ཅི།

ཆ་བ། རྒྱ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་གང་ཞེ་ན། གང་ལས་ཉན་ཐོས་དང་། བྱང་རྩལ་
སེམས་དཔལ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མཆར་རྒྱ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་བསྟན་
པའོ། །

རྒྱ་དུ་བྱུང་བའི་ཞེས་ཏེ། མདོ་སྡེ་གང་། ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་མཐུ་རྒྱ་དུ་
བྱུང་བ་བསྟན་པ་དེ་ལ་སྟོན་ཆད་ཀྱང་མ་བྱུང་། བྱིན་ཆད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཆོས་

ཀྱི་ཆེར་སྟོན་པ་དང་པའི་སྟོན་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་འདུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

བཅུ་གཉིས་པ་། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྟེ། ཉི།

ཆ་བ། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྟེ་གང་ཞེ་ན། གང་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཕྱིན་

ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པའོ།

གཏན་ལ་པབ་པར་ཞེས་ཏེ། མདོ་སྟེ་གང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་
རྒྱས་པར་སྟོན་པའོ།

གཉིས་པ་། དེ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ཏུ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ ལ་གཉིས། གསུང་རབ་གང་སྟེ་སྟོན་
གང་གིས་འདུས་པ་དང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ཏུ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་
མཆན་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མདོའི་སྟེ་ལ་ལོགས་པ་འདི་དག་ནི་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། མདོའི་སྟེ་
དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྟེ་དང་། ལུང་ཏུ་བསྟན་པའི་སྟེ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་
པའི་སྟེ་དང་། ཆེད་ཏུ་བཞེད་པའི་སྟེ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྟེ་སྟེ་སྟོན་
དོ། ཁྲོང་གཞིའི་སྟེ་དང་། ཉོགས་པ་བཞེད་པའི་སྟེ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་པའི་སྟེ་
དང་། རྒྱུས་པའི་རབས་ཀྱི་སྟེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་འདི་ནི་འདུལ་བའི་སྟེ་སྟོན་དོ། འཁོར་
ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟེ་དང་། མདོ་ཏུ་བྱུང་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་མདོ་སྟེ་སྟེ་སྟོན་དོ། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྟེ་ནི་གཉི་གའི་ཆོས་
མདོན་པའི་སྟེ་སྟོན་དོ།

མདོ་ཐེ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཐེ་སྟོང་
གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ། མདོའི་ཐེ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཅོས་གྱི་མདོ་ཐེ་ལ་སྟོང་
དུ་འདུས་ལ། གྲེང་གཞིའི་ཐེ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོན་པས་ཐེག་པ་
ཆེ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་འདུལ་བའི་ཐེ་སྟོང་དུ་ཅི་རིགས་སུ་འདུས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་
དང་། མདོ་དུ་བྱུང་བའི་ཐེ་གཉིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མདོ་ཐེ་ལ་སྟོང་དུ་འདུས་
ལ། ཐ་མ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ན་པའི་ཐེ་སྟོང་དུ་གཙོ་ཆེ་རྒྱུ་གི་ཚུལ་
གྱིས་འདུས་པའི་བྱིར། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས། ཆོག་གསལ་གྱི་མཐུག་ཏུ་
གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་བསྟུས་པ་དང་། གཞུང་གཞན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁ་ཅིག་གིས་
མཛད་པ་ནི། གྲེང་གཞིའི་ཐེ་གཙོ་བོ་དང་། རྟོག་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་
དང་། སྐྱེས་པའི་རབས་གྱི་ཐེ་གསུམ་དེའི་འཁོར་ཡིན་པས་དེར་བསྟུས་ནས་བཞག་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཐེ་སྟོང་གསུམ་དུ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ །ལ་བྱི་བ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་བྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཐེ་སྟོང་གསུམ་རྣམས་པར་བཞག་ཅི་

ན།

ཅིའི་བྱིར་ཅེས་སོ། །ལན་ལ་གསུམ། བྱིར་ལས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐེ་སྟོང་
གསུམ་དུ་འདུས་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གསུམ་དུ་འདུས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཉི་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐེ་ཆོས་གྱི་གཉེན་པོའི་བྱིར་མདོ་ཐེ་ལ་སྟོང་རྣམས་པར་

གཞག་གོ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་འདུལ་
བའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་གོ། རང་གི་ལྷ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

ཉེ་བའི་ཁེས་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ཏུ་བསྐྱས་
ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བརྟེན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་མེ་ཆོས་ཉོན་མོངས་ཅན་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་དབང་ཏུ་
བྱས་ནས་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་
མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་ཏུ་འདུས། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་ལ་ཞིང་ཏུ་བ་
པའི་མཐའ་དང་། འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་སྟོང་བའི་གཉེན་པོར་སྟོན་པའི་
དབང་ཏུ་བྱས་ནས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་རྣམས་
ཀྱང་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ཏུ་འདུས། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་
མཆོག་འཛིན་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་མངོན་
པའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་། མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཏུ་
འདུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། རང་གི་འོ་པོའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཞི།

ཆ་བ། ཡང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་
གོ། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འདུལ་
བའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་གོ། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མངོན་པར་བསྐྱབ་

པའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

ཡང་ཞེས་ཏེ། ཡང་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ཏུ་སྤྱད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བརྗོད་བྱ་
སྟོན་ཚུལ་གྱི་རང་གི་ངོ་མོའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་གསུམ་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བསྐྱབ་བ་གསུམ་ཆ་མཉམ་ཏུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་མདོ་སྡེའི་
སྡེ་སྡོད་དང་། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་སྟོན་ཅིང་། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཉིང་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་དབང་ཏུ་
བྱས་ནས། འདུལ་པའི་སྡེ་སྡོད་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་
པར་སྟོན་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས། མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་པའི་
ཕྱིར། བཅས་རང་གི་ཁན་མ་ཐོ་བ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་ཤེས་ན། དེ་ཉིད་
ཤེས་བྱིང་ཆོད་ལེགས་པར་འགོག་ཀྱས་པས། ཉིང་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་བ་བསྐྱེད་པའི་
ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་སྟེ། གོ་བ་ཆགས་བ་ཅམ་ཡང་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་སྤང་ངོ། །

གསུམ་པ་། བརྗོད་བྱའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་གསུམ་ཏུ་འདུས་པ་ ཁྱི།

ཆ་བ། ཡང་ཆོས་དང་དོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་གོ། ཆོས་
དང་དོན་མངོན་ཏུ་བྱ་བའི་གཞིའི་གནས་ཀྱི་ཕྱིར་འདུལ་པའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་གཞག་
གོ། འཕེལ་པའི་གཏམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པས་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ཁོངས་སྡོད་
པས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་
གཞག་གོ།

ཡང་ཆོས་དང་ཞེས་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་ཀྱང་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ཏུ་
འདུས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་དང་། དོན་ལ་བྱང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་སྟོན་
པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་

ལྷན་ན། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་གཞི་ཚུགས་པས། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱབ་པའི་
གནས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་དང་། རང་གཞན་འབེལ་བའི་
གཏམ་གྱིས་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྟོང་བས། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་
གནས་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མངོན་པའི་སྡེ་སྟོང་རྣམ་པར་བཞག་
ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་། དེ་དང་དེ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བྱིས་

གཉིས་པ་གསུང་རབ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་
ལ་གཉིས། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་གང་གི་ཡུལ་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་དག་
རི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་རོ་བོ་དང་། དེའི་ཡུལ་
དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཆོས་འདི་དག་གང་གི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། རོས་པ་ལས་བྱུང་བ་
དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་ལོ། །

ཆོས་འདི་དག་ཅེས་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡུལ་ཅན་བྱང་པར་
ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རོས་བསམ་སྐྱོམ་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་ཆིག་དོན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིས་

གཉིས་པ་། དེའི་ཡུལ་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་བཤད་པ་ གཤམ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་
གངས་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དོན་དེ་དག་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྐྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི།

ཆ་བ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་

དང་། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། གནས་དང་བཅས་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
ཞེས་ཀྱང་བྱལོ། །

སེམས་དང་ཞེས་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས། རྣམ་གྲངས་བཞིའི་སྟོ་
ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་འཛིན་སྣངས་དམིགས་པ་གཅིག་
ལ་རྣམ་པ་དུ་མར་འཇུག་པ་དང་། གནས་སྟོ་ཆོགས་ལ་འཇུག་པ་དང་། མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་ཐུན་དང་ལུལ་དང་དུས་དང་བྱ་བ་བྱེད་པ་མཚུངས་པའི་སྟོ་ནས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། འོན་དེ་དག་ལུལ་ལུལ་ཅན་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ འོ།

ཆ་བ། ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་
པའོ། རྣམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྤང་སོ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་རྣམས་སོ། གནས་
གང་ཞེ་ན། གཞན་ལ་¹ རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། དྲན་པ་དང་། བག་ཆགས་སོ། མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་གང་ཞེ་ན། གཅིག་གི་སྟོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་རྩ་ལ་གྱིས་རྣམ་པས་
དམིགས་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའོ། །

ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་ཞེས་ཏེ། མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་དེ་
དག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་འདོགས་གཅུད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིད། རྣམ་
བསམ་སྟོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་
པའི་བྱིད། གནས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རོག་མར་ཆོས་དེ་དག་གཞན་ལ་རོས་པ་

དང་། རྩོམ་པའི་དོན་མི་བརྟེན་པར་བྱུང་བ་དང་། རྩོན་བག་ཆགས་བཞག་པའི་མ་གྲུ་
ལས་ཀྱང་བྱུང་བའི་བྱིར། མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་འཁོར་རྣམས་
གཅིག་གི་གྲོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློན་ནས་ཡུལ་
གྱི་གནས་ཚུད་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(ཡུལ་མན་དེ་དག་ཅི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་) ལ་ལྟ། ཡུལ་ཅན་དེ་དག་གི་
ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། བསམ་བློང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་
པའི་ཐབས་དང་། སློམ་བློང་གི་མཛོན་རྟོགས་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ལམ་དང་འབྲས་སུ་ཐོབ་པའི་རིམ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་དག་ཆོས་ལ་ཅི་ལྟར་
གནས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན།

ཆོས་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི།

ཆ་བ། རྒྱལ་པའི་དམིགས་པ་དང་། སློང་པ་རྣམས་པར་སློང་བའི་དམིགས་པ་དང་། མཁས་

པའི་དམིགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་པར་སློང་བའི་དམིགས་པའོ། །

རྒྱལ་པའི་ཞེས་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཅན་འཇུག་པའི་བྱེ་
བྲག་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། ཞི་ལྷག་སོགས་སུ་མོང་གི་དམིགས་པ་རྒྱལ་པའི་
དམིགས་པ་དང་། ཞི་ལྷག་ལ་ཤས་ཆེར་སློང་བའི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སློང་
པ་རྣམས་སློང་གི་དམིགས་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་སློམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མཁས་པའི་
དམིགས་པ་དང་། ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སློང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཉོན་

མོངས་རྣམ་སྲོང་གི་དམིགས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་བྲབ་པའི་
དམིགས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི།

ཅ་བ། བྲབ་པའི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་
བརྒྱན་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་དང་། དངོས་པོའི་མཐའ་
དང་། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུབ་པའོ། །

བྲབ་པའི་ཞེས་ཏེ། བྲབ་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་རྣམ་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་དང་། ལྷག་
མཐོང་གི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་དང་། ཞི་ལྷག་གཉིས་
ཀའི་དམིགས་པ་དངོས་པོའི་མཐའ་དང་། གནས་གྱུར་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་འབྱུབ་པ་
རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་གང་ཞེ་ན། མོས་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་གང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པའོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
གཟུགས་བརྒྱན་གང་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གང་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་
གི་དམིགས་པའོ། །དངོས་པོའི་མཐའ་གང་ཞེ་ན། གང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རི་སྟེང་ཡོད་པ་
དང་། རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའོ། །རི་སྟེང་ཡོད་པ་ནི། སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། རྩེ་
མཆེད་རྣམས་སོ། །རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་

དང་། རྣམ་པ་བརྩུག་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་
དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྦྱག་བསྡུལ་བ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་
དང་། ལྷ་རྩལ་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་
མ་མེད་པ་ལོ། །

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་གོ་བར་ཟད་
ལ། དཛོས་པོའི་མཐའ་ནི། གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། ལུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་འདི་ཅམ་དུ་
གནས་ཀྱི། འདི་ཕན་ཆད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། རྟོང་ལུགས་འདི་ཁོ་
ན་བཞིན་དུ་གནས་ཀྱི། འདི་ལས་གཞན་དུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་
གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། རྣམ་པ་བརྩུག་དང་། མ་
བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐད་དུ་ཀྱིས་རྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་། ཚོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞི་དང་། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པའི་སྟོན་པ་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དགོས་པ་གྲུབ་པ་ལ། དཛོས་དང་། རྣམ་པ་བརྩུག་ཚོས་གསུམ་གང་དུ་
འདུས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་གང་ཞེས། གནས་སྒྲུང་པ་ལོ། །

དགོས་པ་ཞེས་ཏེ། གནས་ངན་ལེན་གནས་སྒྲུང་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་གྲུབ་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལམ་བསྟོམ་པའི་འདོད་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡ <<རྟོང་>> གཉིས་པར། <<ཞེས་>> གཉིས།

༢ <<རྟོང་>><<ཞེས་>> དགོངས།

གཉིས་པ་། རྣམ་པ་བརྒྱུད་གཙོ་བོ་གསུམ་གང་དུ་འདུས་པ་ ཞེ།

ཅ་བ། རྣམ་པ་བརྒྱུད་གཉིས་པ་འདི་ནི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་ཞེན། གཉིས་སོ། སློན་པ་
མེད་པའི་རྣམ་པ་དུ་ཞེན། རྣམ་པ་སོ། མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དུ་ཞེན། བརྒྱད་དོ། །

རྣམ་པ་ཞེས་ཏེ། རྣམ་པ་བརྒྱུད་གང་། སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་གསུམ་པལ་ཚུན་
གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱུས་ཏེ། སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། མི་
ཉག་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་། གུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་སློན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་
དང་། འཕོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད། མཚན་མ་མེད་པའི་རྩོད་པོ་དང་། འདིས་མཚན་མ་
མེད་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ས་བསྐྱུས་པའི་བྱིད་

གཉིས་པ་སྟོང་པ་རྣམ་སྟོང་གི་དམིགས་པ་ནི།

ཅ་བ། སྟོང་པ་རྣམ་པར་སྟོང་པའི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ལ་སྟོང་པ་
རྣམས་ཀྱི་ནི་མི་སྐྱུག་པའོ། ཞེ་སྟངས་ལ་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བྱམས་པའོ། གཉི་སྐྱུག་ལ་
སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྟེན་འདི་ལས་བྱུང་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་པའོ། །ར་རྒྱལ་
ལ་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཁམས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྟོང་པ་རྣམས་
ཀྱི་ནི་དབུགས་འབྱུང་བ་དང་། རྩལ་པ་རྩེས་སུ་བྲན་པའོ། །

སྟོང་པ་རྣམ་པར་སྟོང་པའི་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་འཛོམས་པའི་
གཉེན་པོ་སློམ་པའི་རིམ་བས། སྟོང་པ་རྣམ་སྟོང་གི་དམིགས་པ་དུ་མར་འགྱུར་
ཏེ། འདོད་ཆགས་སོགས་གས་ཆེར་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་
བསམ་པ་སོགས་མི་སྐྱུག་པ་བསློམ་པ་དང་། བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་

དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འབྲུག་ཕྱོག་དང་། རང་གི་ཡུང་པོ་ཁམས་རྒྱལ་རྩ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་
རྟོག་པ་དང་། དབུགས་འབྱུང་རྩལ་གྱི་གངས་རྗེས་སྤྱུ་རྩན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲོམ་པ་
སོགས་ཡོད་པའི་བྱིབ།

གསུམ་པ་མཁས་པའི་དམིགས་པ་ནི།

ཅ་བ། མཁས་པའི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན།

མཁས་པའི་ཞེས་ཏེ། སྤེ་བའོ། །ལན་ལ། མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྟར་དབྱེ་བ་
དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ་དང་། ཚུད་པ་
སྤང་བ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཅ་བ། ཡུང་པོ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཁམས་ལ་མཁས་པ་དང་། སྤྱི་མཆེད་ལ་མཁས་པ་
དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་
མཁས་པ་འོ། །

མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་རང་གི་ལ་ཆན་ཉིད་ལ་
མཁས་པ་དང་། ལུས་གྱི་རྒྱ་ལ་མཁས་པ་དང་། ལུས་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ལུས་གྱི་
འབྲུག་ཚུལ་དང་། ལུས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་བྱང་བ་ལ་མཁས་པ་ལྟ་
ཡོད་པའི་བྱིབ།

གཉིས་པ་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ་ །ནི།

ཅ་བ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་རི་ལྟར་བལྟ་བུ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་ལས་⁹ བལྟའོ། །

9 <<ཐེང་>><<ལྟར་>> ལ།

གནས་དང་ཞེས་ཏེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའི་
ཐབས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འཇུག་ཕྱོག་ལ་མཁས་པའི་སྒྲོན་པ་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་བྱིད།

གསུམ་པ་(རྩོད་བསྐྱང་པ་)ནི།

ཅ་བ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་
ལ་མཁས་པ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཆོས་རྣམས་ལ་⁹ ཆོས་རྣམས་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་ལོ། །རྒྱ་དང་མཐུན་པར་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་གཞུང་བའི་
ཕྱིར་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་ལོ། །

རྟེན་ཅིང་ཞེས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་ན། མཁས་པའི་དམིགས་པ་ཐ་དང་
དུ་བཞག་པ་མི་འཐད་ལ། ཁྱད་པར་ཡོད་ན། སྔ་མ་གོ་བས་བྱི་མ་གོ་བ་མི་འཐད་སྟུང་
པ་ལོ། །སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་མ་གོ་བ་ལྟར་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མེད་
དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བར་འཛིན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་
པར་བསྟན་ལ། རྒྱ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འབྲས་བུ་འབྱུང་གི། །མི་མཐུན་པས་མི་
འབྱུང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་བསྟན་
པའི་བྱིད།

བཞི་པ་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྟོང་གི་དམིགས་པ་ནི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྟོང་བའི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། ས་ལོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ནི་

རིགས་པ་ཉིད་དོ། །ས་གོང་མ་རྣམས་གྱི་ནི་ཞི་བ་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། འཕགས་
པའི་བདེན་པ་བཞིའོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཆོ། སྤྱོད་ཚུལ་གཉིས་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཙམ་གྱིས་མངོན་གྱུར་འཛོམས་པའི་
ཆོ། ས་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པར་ལྟ་བ་དང་། འདས་ལམ་གྱིས་ས་བོན་སྤྱོད་
པའི་ཆོ། དེ་བཞིན་ཉིད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བསྟོམས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།
གཉིས་པ་(བསམ་བློང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་) ལ་འདྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཆོས་ལ་བརྩོན་པ་ཆོས་ལ་རྣམས་པར་དཔྱད་པ་ན་རིགས་པ་དུ་ཞིག་གིས་རྣམས་པར་
དཔྱད་ཅེན།

ཆོས་ལ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དབྱེ་བ་ནི།

ཆ་བ། བཞིས་དཔྱད་དེ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་
དང་། གཏན་ཆིགས་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་སོ། །

བཞིས་ཞེས་ཏེ། གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་བློང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་
པའི་ཐབས་ཡོད་དེ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་ནི།

ཆ་བ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདུ་བྱེད་རྣམས་འཕྲུང་བ་ན་རྒྱེན་ལ་ལྟོས་
པ་སོ། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཆོས་
རྣམས་སོ་སོ་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོ། །གཏན་ཆིགས་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་གང་ཞེ་

ན། གང་བསྐྱབ་པའི་དོན་ཆད་མ་དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པའོ། ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་
གང་ཞེ་ན། རོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་རང་དང་སྤྱི་འཇུག་ཉིད་གནས་པའི་ཆོས་
ནམས་ལ་ཆོས་ཉིད་དུ་གྲགས་པའོ། །

སྟོས་པའི་རིགས་པ་ཞེས་ཏེ། བསམ་བློར་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནམ་
པ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། ས་སོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ་གུ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པ་སོགས་འབྲས་
བྱ་ནམས་སྤྱ་ལ་སྟོས་པར་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱུ་རྗེ་མས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་སོ་
སོར་རང་རང་གི་མཆོད་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་སྟོས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་
རིགས་པ་དང་། རྟོག་བླུར་གྱི་དོན་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་
གཏན་ཆེགས་བསྐྱབས་པའི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་ནམས་ཀྱི་རང་སྤྱི་འཇུག་ཉིད་རི་
ལྟར་གནས་པ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནམས་ཡོད་པའི་བྱིད། རིགས་པ་
དངོས་ནི། ལུལ་ཅན་ཆད་མ་ལ་བྱའོ། །

གསུམ་པ་། རྟོས་བློར་གི་མངོན་རྟོགས་འདུག་པའི་རིམ་པ་། ལ་གཉིས། རྒྱུ་རྗེ་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་བཞི་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ་ནི།

ཆ་བ། ཆོས་ལ་རིགས་པས་དཔྱོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་རྒྱུ་ཆོལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་རྒྱ་
ཆོལ་བ་བཞི་སྟེ། མིང་ཀུན་རྒྱུ་ཆོལ་བ་དང་། དངོས་སོ་ཀུན་རྒྱུ་ཆོལ་བ་དང་། རོ་སོ་ཉིད་
དུ་འདོགས་ས་ཀུན་རྒྱུ་ཆོལ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་རྒྱ་འདོགས་ས་ཀུན་རྒྱུ་ཆོལ་བའོ། །

ཆོས་ལ་རིགས་པས་ཞེས་ཏེ། རྟོས་བློར་གི་མངོན་རྟོགས་སྟེ་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་

༡ <<ཞལ>> -

༢ <<རྟོ>> རྟོགས་སྤྱུག <<ཞལ>><<རྟོ>> རྟོགས་ས་སྤྱུག

རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཆོལ་བའི་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། མིང་ཀུན་ཏུ་ཆོལ་བ་
སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིད།

སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་མིང་ཆོལ་བ་ནི།

རྩ་བ། མིང་ཀུན་ཏུ་ཆོལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་མིང་གི་ཆོགས་དང་། ཆོག་གི་ཆོགས་
དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོག་
པའོ།

མིང་ཀུན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། དང་པོར་ཆོས་རྣམས་མིང་གིས་བརྗོད་པ་འི་ལྟར་གནས་
པ་བཅའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་ཀྱིས་དོན་བརྗོད་པ་ན། མིང་
དོན་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དང་། མིང་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
འི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་བཅའ་བ་ན། མིང་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཀྱིས་རང་བཞིན་
དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟོག་པས་བདགས་པ་ཅམ་ཀྱི་དོན་བརྗོད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་བ་དངོས་པོ་ཆོལ་བ་ནི།

རྩ་བ། དངོས་པོ་ཀུན་ཏུ་ཆོལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་དང་། ཁམས་
དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོག་པའོ།

དངོས་པོ་ཀུན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། མཆན་གཞི་འི་ལྟར་རིགས་པ་བཟུང་ནས་དངོས་པོ་
ཆོལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་གསུམ་མིང་གི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པའི་དོན་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ཀྱི་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པར་མ་གྲུབ་པར་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ཅམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་
ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་། རོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཀླན་རྒྱལ་པ་ འི།

ཅ་བ། རོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཀླན་རྒྱལ་པ་གང་ཞེན། གང་བཟོད་པ་དང་། བཟོད་
པར་བྱ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཅམ་གྱི་ཐ་སྣང་གི་རྒྱ་ཉིད་དུ་རྟོག་
པའོ།

རོ་བོ་ཉིད་དུ་ཞེས་ཏེ། ལྷ་ལྡིར་པའི་དོན། རུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྣང་
འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་གྱི། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོའོ།

བཞི་པ་། རྩེ་ཐག་དུ་འདོགས་པ་ཀླན་རྒྱལ་པ་ འི།

ཅ་བ། རྩད་པར་དུ་འདོགས་པ་ཀླན་རྒྱལ་པ་གང་ཞེན། གང་བཟོད་པ་དང་བཟོད་པར་
བྱ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་རྩད་པར་དུ་འདོགས་པ་ཅམ་གྱི་ཐ་སྣང་གི་རྒྱ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའོ།

རྩད་པར་དུ་ཞེས་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་དང་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་སོགས་གྱི་
དོན། དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཐ་སྣང་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅམ་ཡིན་གྱི། མིང་དོན་གྱི་
འབྲེལ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོའོ།

གཉིས་པ་། དེའི་འབྲས་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་བཤད་པ་ ལ། དབྱེ་བ་དང་། ས་སའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཚོས་ཀླན་རྒྱལ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་གང་ཞེན། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ། མིང་
ཚོས་བར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། དངོས་སོ་

ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་དང་། རོ་པོ་ཉིད་ཏུ་ཡོང་གས་པ་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་དང་། བྱང་པར་
ཏུ་^੧ ཡོང་གས་པ་ཚོལ་བར་རྟོགས་^੨ པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པ་ལོ།

ཚོས་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བ་ཞེས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཅའ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
ཏུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་^੩ ཡོངས་ཤེས་བཞི་ཡོད་དེ། མིང་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། འདི་དག་གི་དགོས་པ་
ནི། གསུང་རབ་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་
ནོ། །ཤིད་པ་འཕྲོ་བའི་མདོ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སྟུ། ཚོས་རྣམས་གང་
དང་གང་བརྗོད་པ། དེ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །འདི་ནི་ཚོས་རྣམས་ཚོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་དོན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། མིང་གི་སྤྱོད་ལ་སྟོ་མེད་བྱིར། །མང་བའི་
བྱིར་དང་མ་ངེས་བྱིར། དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བདག་མང་དང་། །བདག་འདྲེས་འགལ་བས་
འགྲུབ་པར་འགྲུར། །ཞེས་པའི་རིགས་བས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །སྒྲ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོས་མཛད་པའི་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སའི་མཆན་ཉིད་)ནི།

ཆ་བ། མིང་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་
ཞེ་ན། མིང་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པ་ལོ། །དངོས་པོ་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཏུ་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་མི་

੧ <<ས>> འདྲ།

੨ <<ཐེ>><<ལྟར>> གཞིགས།

੩ <<ཞེས>><<སྟེ>><<སྟུ>> བཞི།

དཔེགས་པར་ཤེས་པའོ། རོ་ཐོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེན། རོ་ཐོ་ཉིད་ལྡན་སུ་མི་དཔེགས་པར་ཤེས་
པའོ། །ཁྱད་པར་དུ་འདོགས་པ་ཚོལ་བར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཞེན། གྲེ་བྲག་ལྡན་སུ་མི་དཔེགས་པར་ཤེས་པའོ། །

མིང་ཚོལ་བར་ཞེས་ཏེ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བཏགས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱིས་
དཔེན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཚས་
ཅན། རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། མིང་གི་ཐ་སྙད་རི་ལྟར་བཏགས་པའི་མིང་དེ་དོན་གྱི་རང་
བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པར་འདིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་དང་། དོན་དེ་ཡང་རི་ལྟར་
ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་པ་དང་། དོན་གྱི་རོ་ཐོ་བཟོད་
པའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལྡན་
སུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་འདིག་རྟེན་
པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། གཟུགས་དེ་དང་། གཟུགས་
ལ་རྟོགས་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་དེ། གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཡང་སྤང་
ཞིང་། དེ་ཚོལ་བ་བཞི་དང་ཡོངས་ཤེས་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས། ལྡན་སུ་མ་གྲུབ་པར་
རྟོགས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་འབྲུལ་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་ལྡན་ཐ་དད་
གྱིས་སྤྲོད་པར་ཁོང་དུ་རྩྱད་པས། འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པས་ཞིབ་པའི་སྒྲོས་ཁོང་དུ་རྩྱད་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རིམ་པ་)ལ་གཉིས། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་

ལྷ་དང་བྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཆོས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་པར་བརྟེན་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གང་ཞེན། དེ་ནི་རྣམ་པ་

ལྷ་ར་བལྟ་སྟེ། གཞི་དང་། སྐྱེད་པ་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་ར་བ་དང་། གནས་སོ། །

ཆོས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅེས་ཏེ། གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱས་བས། ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རིམ་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། གཞི་དང་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ལ་རྒྱ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་བུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། གཞི་གང་ཞེན། ཆོག་པ་བསམ་གས་པའི་བདེན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་མང་དུ་ཐོས་པ་

ཉིད་དོ། །སྐྱེད་པ་གང་ཞེན། དེ་ལ་དམིགས་པ་རྒྱ་ལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །མེ་ལོང་

ལྟ་བུ་གང་ཞེན། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཆན་མ་དང་བཅས་པའོ། །ལྷ་ར་

གང་ཞེན། གསུང་བ་དང་འཛིན་པ་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པའོ། །

གཞི་གང་ཞེན་ཞེས་ཏེ། རྒྱ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོག་པ་བསམ་གས་ཏེ། འབྲས་བུ་པའི་བདེན་པ་ལས་བརྩམས་པའི་ཆོས་མང་དུ་ཐོས་པའི་གཞི་དང་། དེའི་དོན་རྣམས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་པ་དང་། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་བྱེད་པཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྷ་ར་འབྲས་བུ་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པའི་གཟུགས་བརྟན་འཛིན་ཏེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་ལ་ལེགས་པར་ཤར་བའི་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། གསུང་འཛིན་ཐུས་ཐ་དང་གྱིས་སྦྱོང་བར་མངོན་སྲུང་གྱིས་གསུང་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་སྤང་བ་རྣམས་ཡོད་

པའི་ཕྱི་དུ།

གཉིས་པ་། སྐབ་བྱེད་དགོང་པ་ བློ།

ཆ་བ། འདི་ལ་དགོང་པ་ནས་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་མཉམ་
གཞག་པ། ཡིད་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་མཐོང་བས་ན། འོན་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་ལྟོག་དེ་
ནས། རང་གི་འདྲ་ཤེས་ངེས་པར་གཞུང་། འདི་ལྟར་རང་གི་སེམས་གནས་
ནས། གཞུང་བམེད་པར་རྟོགས་པར་བྱ། འདི་ལྟོག་ཏུ་འཛིན་མེད་པས། འདི་ནས་མི་
དམིགས་ཤེག་པར་བྱ། ཞེས་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། ལེགས་པར་བཀའ་སྒྲུབ་ཏོ། །

འདི་ལ་ཞེས་ཏེ། གཞུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རིམ་ཀྱིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡིད་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་ཀྱི་གཞུགས་
བརྟན་ཙམ་དུ་བྱེད་ཀྱི། སྤང་བ་ལྟར་མ་བྱུང་བར་རྟོགས་པའི་ཐོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་
ནས། སེམས་ཉིད་གཞུགས་སུ་སྤང་བ་ཙམ་དུ་ཁོང་དུ་རྟུང་པའི་ཅེ་མོའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་
པས་དེ་ནས་ཞེས་སོ། འདི་ལྟོག་ཏུ་ཤེས་པ་ལས་ཇས་ཐ་དད་པའི་གཞུགས་མེད་པའི་
དོན་སྐྱི་ལ་གསལ་སྤང་ཆེར་འཕེལ་བར་བཟོད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་
སོ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས། གཞུང་བཟོད་གཞན་མེད་པས། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་འཛིན་བཟོད་
གཞན་མེད་ཅིང་། གཞུང་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་སྟོམ་བྱུང་གི་ཁོང་དུ་
རྟུང་ཅིང་། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་སྐྱི་ལ་གསལ་སྤང་རྟོགས་པའི་ཆོས་
མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནི། དེ་ལྟོག་ཏུ་ཞེས་ཏེ། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱེད་དགོང་།

པའོ། །དེ་ནས་གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་མཛོན་སྤྲུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྤྲུང་བའི་
ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་)ནི།

ཆ་བ། གནས་གང་ཞེན། གནས་གྲུང་པའོ། །

གནས་ཞེས་དེ། སེམས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་བྱའི་གནས་ཡིན་དེ། གནས་གྲུང་མཐར་
བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་། ལྷ་པོ་ཅན་དེ་དག་ཆོས་ལ་རི་ལྷར་གནས་པའི་རྒྱལ་བ་ལྷན་པོ་ ལ་གཉིས། ཆོས་ལ་མཁས་
པ་དང་། ཆོས་ལ་གནས་པའི་བྱེད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྷར་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེན། མང་དུ་ཐོས་པ་ཉིད་ཀྱི་
བྱིར་རོ། རི་ལྷར་ན་དོན་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེན། ཆོས་མཛོན་པ་དང་འདུལ་བ་མཛོན་
པའི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། རི་ལྷར་ན་ཡི་གེ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་
ན། དེས་པའི་ཆོག་བཟང་པོའི་ཡི་གེ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། རི་ལྷར་ན་དེས་པའི་ཆོག་
ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེན། བདག་གོ་བདག་གོ་ཞེས་ལྷ་པོ་མེད་དེས་པའི་^༡ ཆོག་ལ་མཛོན་
པར་མ་ཞེན་པར་རྗེས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འདོགས་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། རི་ལྷར་ན་ཐོན་
གྱི་མཐར་དང་བྱི་མའི་མཐར་འབྲེལ་^༢ པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེན། ཐོན་གྱི་མཐར་གཟུང་
བ་དང་། བྱི་མའི་མཐར་དེས་པར་འབྲུང་བར་བྱ་བ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །

རི་ལྷར་ན་ཆོས་ཞེས་དེ། ཆོས་ལ་མཁས་པ་རིམ་བུ་ལྷོ་སྒྲོན་ཤེས་པར་བྱ་

༡ <<ས>> བ།

༢ <<ཐོ>><<ལྷར>> མཐའི་འབྲེལ་བའི་དགོངས།

སྟེ། ཆིག་ལ་མཁས་པ་ཆིག་དང་ཡི་གེ་ལ་ཆེར་རྟོགས་ཤིང་སྐྱེད་ས་པ་ཅམ་གྱིས་ཟིན་
 པའི་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རོན་ལ་མཁས་པ་ཆོས་མཛོན་པ་སོགས་ཀྱི་རོན་
 ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡི་གེ་ལ་མཁས་པ་དེས་པའི་ཆིག་བཟང་པོ་སྦྱ་འཇུག་པའི་
 རྒྱ་མཚན་དང་ལྡན་པའི་ཐ་སྣང་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་། དེས་ཆིག་ལ་མཁས་པ་
 ཡུལ་མིའི་དེས་ཆིག་ལ་མ་ཞེན་པར་ཆོས་དང་སེམས་ཅན་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་
 རྟོགས་པཞིན་དུ་ཐ་སྣང་འདོགས་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། རོན་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
 བ་ཤིང་སྟོན་པའི་ཆིག་གཟིངས་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་སྟོན་མཐའ་དང་བྱི་མའི་
 དགོངས་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ཆོས་ལ་གནས་པའི་ཁྱད་པར་ ི། ཆོས་ལ་གནས་པ་མཐར་བྱིན་པ་
 དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རི་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟོམ་པ་ལ་མ་
 བརྟེན་པར་ཐོས་པ་དང་སེམས་པའི་སྦྱོར་བ་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཆོས་ལ་གནས་པ་མ་
 ཡིན་ལ། ཐོས་པ་དང་སེམས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བསྟོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་འབའ་ཞིག་གིས་
 ཀྱང་ཆོས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཉི་ག་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཉི་ག་ལ་གནས་ན། ཆོས་ལ་
 གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

རི་ལྟར་ན་ཞེས་ཏེ། ཆོས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སྟོང་ལ་བརྩམས་པའི་མདོ་ལས་
 བསྟན་པ་ལྟར་བསྟོམ་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐོས་བསམ་འབའ་ཞིག་གིས་ཆོས་ལ་གནས་
 པ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་མཛོན་གྱུར་དང་ས་པོན་གང་ཡང་འཛོམས་མི་རུས་
 པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྟོམ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཆོས་ལ་གནས་པ་

མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གཉིས་ཀ་ལ་གནས་ན་ཆོས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(བློ་བཟང་ལྟ་བུ་ལྟར་པ་)ནི།

རྩ་བ་ འཛིན་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་། བཤད་པས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བར་
བསྟོལ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པས་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་
བར་བསྟོལ། སྦྱོར་བ་ནི་རྒྱན་དུ་རྒྱད་པ་དང་། ལུས་པར་སྦྱོར་བ་དང་། མ་ལོག་པར་
སྦྱོར་བར་བསྟོལ། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པ་ནི་རོ་མི་ཐུང་བ་དང་། བོང་དུ་ཞི་གནས་ལ་
སྦྱོར་བར་བསྟོལ། །

འཛིན་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ། མདོའི་ཆོག་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཐོས་པའི་ཤེས་
རབ་དང་ལྡན་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། འཛིན་པས་ནི། བློགས་བམ་ལས་འཛིན་པར་བྱེད་
པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་པས་ནི་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོག་གིས་བྱང་བར་བྱེད་པ་
དང་། བཤད་པས་ནི། གཞན་ལ་སྟོན་པ་བསྟུས་པས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་དགོས་པར་
བསྟན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་མི་འདོར། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་འདོར། རང་དུ་སེམས་ཞི་གནས་
སུ་བྱེད་པ་མི་འདོར། ཞེས་སོགས་གྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ཆོག་པར་མི་
འཛིན་པའི་སྐྱོམ་བྱང་བསྟན་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱོར་བས། སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་
གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱོམ་བྱའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
སྐྱོམ་བྱང་བསྟན་ལ། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པས་ཐོབ་ཐེན་རོ་མི་ཐུང་བ་དང་། བོང་ནས་
བོང་དུ་ཞི་གནས་ལ་སྦྱོར་བའི་སྐྱོམ་བྱང་བསྟན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྲག་ཏུ་སྡེ་སྡེ་བཤད་
 པ་ལ་ལྟ། ལིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་
 དང་། དེའི་དགོངས་པ་བསྟན་ལ་དབབ་པ་དང་། དེ་ལ་བཙོན་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། དེ་
 ཡི་བྱད་པར་དུ་མཆོད་པའི་གནས་སུ་བསྐྱགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། བརྗོད་བྱའི་སློན་ས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 དང་། འབྲས་བྱའི་སློན་ས་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་བྱིར་ལིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྡེ་སྡོད་
 ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། དེར་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་བསྟན་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་
 བསྟན་པ་དང་། གོ་རིམ་བསྟན་པ་དང་། དེས་པའི་ཆོག་བསྟན་པ་དང་། བསྟོན་པ་བསྟན་
 པ་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། བསྐྱས་པ་བསྟན་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་བྱོགས་
 བསྟན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱགས་པ་བསྟན་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་དེས་པར་
 བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཅིའི་བྱིར་ཅེས་ཏེ། ལིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ཆོས་ཅན། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྡེ་
 སྡོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་པ་བཅུའི་སློན་ས་པར་བྱིན་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། པར་བྱིན་གྱི་གྲངས་༡༥༥ རོ་པའི་སློན་ས་དུག་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་
 སློན་ས་ཀྱང་དུག་ཏུ་དེས་པའི་བྱིར། །མངོན་མཐོ་ལ་ལྟོས་ནས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་
 ཡོངས་སྟོད་དང་། ལུས་དང་འཁོར་ཕྱན་ཆོགས་སྐྱབ་པའི་བྱིར་དང་། དེས་ལེགས་ལ་
 བརྟེན་ནས། ཉོན་མོངས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་པའི་ཐབས་

དང་། སེམས་ཅན་སྤྱིན་པའི་ཐབས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱུས་པའི་ཐབས་ལ་
སྤྱོད་ནས་བྱི་མ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་དགེ་ཅ་གཏོང་བའི་
སེམས་བས་བསྐྱུས་པ་དང་། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་
སྤོང་བའི་སེམས་བས་བསྐྱུས་པ་སོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། ༩ །

མདོ་རྒྱན་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཉེན་དང་བཞེན་པ་དང་དམན་པ་དང་མཆོག་
དང་། རགས་པ་དང་། བྱ་བའི་གོ་རིམས་དང་། ༩ ། ཅིའི་བྱིར། སྤྱིན་པའི་ཐར་བྱིན་
ཞེས་བྱ་ཞེན། སྤྱིན་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྤྱིན་མེད་པ་དང་། ཇི་མ་མེད་པས་ལུས་དུ་བྱུང་བ་
སོགས་ཀྱིས་ངེས་ཆོག་བསྟན་པ་དང་། ༡༠ ། ལུང་པོར་བཞེན་ནས་བསྐྱོམ་པ་དང་། ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། ཐབས་དང་། དབང་འགྱུར་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤོན་ནས་
བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པ་དང་། ༡༡ ། རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་རབ་དབྱེ་བསྟན་པ་
དང་། ༡༢ ། གཞི་དང་རྟགས་དང་ཕྱོགས་རྣམས་དང་། །ལྷག་པའི་བསམ་དང་གནས་པ་
དང་། །སྤྱོད་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་དང་ས། །སྤྱོད་དང་རབ་གནས་ཐ་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་
ལྟར། ཆོས་བཅུ་ལྔ་སྤོན་ནས་བསྐྱུས་པ་བསྟན་པ་དང་། ༡༣ ། སེར་སྤྱོད་སོགས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་བསྟན་པ་དང་། ༡༤ ། སྤྱིན་པས་ཡོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་སོགས་ཡོན་
ཏན་གྱི་བསྟགས་པ་བསྟན་པ་དང་། ༡༥ ། ཐར་བྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་བྱུག་བྱུག་ཆང་བར་
འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤོན་ནས་གཅིག་ལ་གཅིག་ངེས་པར་བསྟན་པའི་༡༦ ། སྤོན་ནས་
རྟགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་། འབྲས་བུའི་སྤོན་ནས་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆན་ །ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་བྱིར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཐབ་པར་བསྟན་ཅེན། རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་། ཟབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། སིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ཆོས་ཅན། ཀྱི་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པ་
ཞེས་བྲ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་བྲ་ཉམས་སུ་བྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་
ནམ་མཁུན་རྟོགས་པ་དང་སྒྲངས་པ་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་། ཟབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྡེ་སྡོད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། དེ་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་ །ལ་གཉིས། ཆོས་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་
འཛིན་པའི་རྒྱ་དང་། རྟོན་མ་ཡིན་པ་ལ་རྟོན་ཏུ་འཛིན་པའི་ངེས་པར་མི་འབྱུང་པའི་
རྒྱ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་སིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པར་མི་མོས་
སིང་སྒྲུག་པར་འབྱུང་ཞེ་ན། ཆོས་ཉིད་དང་བྲས་བཤད་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྱེད་པ་
དང་། སྒྲིག་པའི་རྟོགས་པོས་ཡོངས་སུ་ཐེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་སྡོང་བའི་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གཞི་
དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཀྱི་ཆེ་བ་སྟོན་པ་དང་། ཟབ་མོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྡེ་
སྡོད་མི་མོས་སིང་སྒྲུག་པར་འབྱུང་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རིགས་དང་བྲལ་བ་དང་། མཐུན་ཁྱེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་དགེ་རྩ་བ་བསགས་
པ་དང་། འགལ་ཁྱེན་སྒྲིག་རྟོགས་ཀྱིས་ཐེན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། རྟོན་མ་ཡིན་པ་ལ་རྟོན་ཏུ་འཛིན་པའི་ངེས་པར་མི་འབྱུང་པའི་རྒྱ་བཤད་པ་ །ལ་བྱི་བ་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་སིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་མོས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་པར་
མི་འབྱུང་ཞེ་ན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །ལན་ལ་དོན་ལ་དོན་མ་ཡིན་པར་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཕྱེ་ལ་
 དེས་དོན་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་མདོ་
 གང་ལས་གསུངས་པ་དང་། མི་འདོད་པ་ཏུ་མ་སྐྱེད་པའི་ལྷ་པན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བདག་ཉིད་ལྷ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་གནས་པ་དང་། དོན་ལ་སྐྱེ་འཁེབས་ཏུ་
 མཛོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བདག་ཉིད་ཅེས་ཏེ། གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕྱེ་སྟོང་ལ་མོས་
 །ཀྱང་། འཁོར་བ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་དེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་ཏུ་ལྷ་བའི་རང་ལྷ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བྱང་དོན་
 གྱི་མདོ་ཕྱེ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལ་སྐྱེ་འཁེབས་ཏུ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་མདོ་གང་ལས་གསུངས་པ་ །ནི།

ཆ་བ། འདི་ལ་དགོངས་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཆོས་གྱི་མེ་ལོང་ཆེན་པོའི་ཆོས་
 གྱི་རྣམ་གངས་ལས་གསུངས་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་འཁེབས་ཏུ་རྩ་བ་བཞེན་
 པ་ཡིན་པར་ཆོས་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་ལ། ལྷ་བ་པན་པཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ།

འདི་ལ་ཞེས་ཏེ། གོ་བར་བྱད་དོ། །

གསུམ་པ་། མི་འདོད་པ་ཏུ་མ་སྐྱེད་པའི་ལྷ་པན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ །ནི།

ཆ་བ། ལྷ་བ་པན་པཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་པོ་དག་གང་ཞེ་ན། མཚན་མར་ལྷ་བ་དང་། བདག་ས་
 པ་ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པའི་ལྷ་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པའི་ལྷ་བ་

དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་
 དང་། བསྐྱར་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཁ་ན་མ་མོ་བ་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་པར་
 ལྟ་བ་དང་། དཔལ་ཐ་བའི་ལྟ་བ་དང་། རབ་ཏུ་འབྱུག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་
 བ་དང་། འཕེལ་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཁས་མི་ལེན་པའི་ལྟ་བ་དང་། ངན་གཡོའི་ལྟ་བ་
 དང་། བཀུར་སྒྲིའི་ལྟ་བ་དང་། རྫོངས་པ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཅ་བའི་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་
 ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། སྒྲོར་བ་ལེལ་བའི་ལྟ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱེན་པ་མ་
 ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། སྒྲིབ་པ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་འཕེལ་
 པའི་ལྟ་བ་དང་། འབྲས་བུ་མེད་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཆད་པས་བཅད་པའི་ལྟ་བ་དང་། སྐྱར་པ་
 འདེབས་པའི་ལྟ་བ་དང་། བསྐྱར་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་ཆེན་པོ་དང་། མངོན་
 པའི་རྒྱལ་གྱི་ལྟ་བ་ལོ། །

ལྟ་བ་ངན་པ་ཞེས་ངེ་བ་དང་ལན་ནི། མཆན་མར་ལྟ་བ་ཞེས་ཏེ། དང་དོན་གྱི་
 མདོ་སྡེ་ལ་སྒྲ་རི་བཞེན་པར་བརྒྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་ངན་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་འབྱུང་
 གྱེ། མཆན་མར་ལྟ་བ་ནས་ཅ་བའི་ལྟ་བའི་བར། ལྟ་བ་ང་གི་རྩ་བོའི་སྒྲོ་ནས་བརྒྱད་པ་
 བཅུ་བདུན་དང་། དེ་ནས་ལྟ་བ་དེ་ལ་སྒྲོན་བརྒྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་བཅུ་དང་། ཀུན་
 གྱི་དོན་བསྐྱུ་བ་གཅིག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ལ། མེད་ལྟ་ང་གི་རྩ་བོའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱུ་བ་གཅིག་། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་
 ནས་སྡེ་བ་གསུམ། དེ་ལི་སྒྲུབ་བྱེད་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནས་གཉིས། བན་ཡོན་དུ་ལྟ་བ་
 གཉིས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་གཉིས། དེ་ལས་དུ་བྱེད་པ་དང་དེའི་བན་ཡོན་
 དུ་ལྟ་བ་རེ་རེ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དང་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་
 དང་། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བ་གཅིག་དང་། དེ་ལ་ཞེན་པའི་བྱེད་པར་གཅིག་དང་། དེ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་པོན་གཅིག་གོ།

དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ཞེན་པ་མཆོད་མར་ལྟ་བུ། གཉིས་
 པ་ནི། མཆོད་ཉིད་གསུམ་ག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་
 ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ལོད་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་
 ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་སྟེང་དཔོངས་པ་གཞན་ཏུ་འཆད་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་གྲུབ་པར་སྟོང་བར་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་སྟོན་མེད་ཅིང་དེ་བསྐྱོམས་པས་ཐར་པ་
 རོབ་པར་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་པ་ནི། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་དམན་པའི་སྟེང་སྟོང་
 གྱི་དཔོངས་པ་གཞན་ཏུ་འཆད་ཅིང་། དབང་ཟ་བ་དང་ལྟ་བུ་དེ་ལ་མོས་པ་ལ་ཞེ་སྟངས་
 བུམ་པོ། །དུག་པ་ནི། རྣམ་ཐར་སྟོན་གསུམ་འདི་ནི། སྟོན་མེད་པའི་སྒྲུབ་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བུ་དེ་ལ་འཇུག་པ་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་ལྟ་བུ་བུམ་པོ། །བདུན་པ་
 ནི། གཞན་དང་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པ་ན། ཁས་ལེན་མེད་ཅེས་སྒྲུབ་པ་དང་། འན་གཡོ་
 བྱེད་པའོ། །བྱི་མ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ལྟ་བུ་འདི་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་སྟོན་པ་ལ་
 མཆོད་པ་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། འདི་ཉིད་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་དོན་མེད་དོ་སྒྲུབ་པ་
 དང་། ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་གནས་འན་ལེན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་ཉིས་
 དམིགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཤད་པ་སྟེ། ལྟ་བུ་དང་པོ་ནི། ལྟ་བུ་རྣམ་མ་ལ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་
 ལྟ་བུའོ། །མཆོད་ཉིད་གསུམ་པ་སྒྲུབ་པ་འདེབས་པ་ནི། འབད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་
 འདུ་ཤེས་ཅན་འགྱུར་བས། སྟོང་པ་སེལ་བའི་ལྟ་བུ་དང་དེའི་ལོག་ཏུ་གཉིས། དེ་སྤྱིད་
 བཟུང་བདེ་སྤྱིད་དུ་ཐར་པ་རོབ་པ་མི་སྤྱིད་པས། དེས་པར་འབྱེན་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་
 དེའི་ལོག་མ་གཉིས་སྤྱིབ་པ་གསོག་པའི་ལྟ་བུ་དང་དེའི་ལོག་མ་གཉིས་བསོད་ནམས་མ་

ཡིན་པ་འཕེལ་བའི་ལྷ་བ་དང་དེའི་ཚོག་མ་གཉིས་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ལྷ་བ་སྟེ། དེའི་
དབང་གིས་གོང་མའི་བྱད་པར་མི་ཐོབ་པའི་བྱིར་རྟོ། །དེའི་ཚོག་མ་གཉིས། ཆར་བཅད་
རིགས་པས་ཆད་པས་བཅད་པའི་ལྷ་བ་དང་དེའི་ཚོག་མ་སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་
པའི་ལྷ་བ་དང་དེའི་ཚོག་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་སྟེ། དེ་ལ་འབེལ་གཏམ་བྱས་པ་
དགོས་པ་མེད་པས་འབེལ་བའི་གཏམ་བྱ་བ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟོ། །ཅ་བའི་ལྷ་བ་
ནི་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་མ་ལ་ལྷ་ངན་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་
བྱིར་རྟོ། །ལྷ་ངན་ཉེར་བདུན་པོ་དེ་དག་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་ནས་སྦྱངས་^༡ ཉེ། དེས་
ཁེངས་པས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་བའོ། །

གསུམ་པ་། དེའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ ལ་བྱི་བའི།

ཅ་བ། སྟོན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་
ལ་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

སྟོན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལས་ཞེས་ཉེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྦྱུང་བའོ། །

ལན་ལ་གཉིས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྟེ་སྐྱ་རི་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། སྟོན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟེ་སྟོང་གི་དོན་རྟོགས་
པའི་ཐབས་དགོངས་པ་བཞི་དང་ལྗེས་དགོངས་^༢ བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་སྦྱེས་པ་
སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་རྟོགས་ཏུས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

༡ <<སྦྱ>> བསྐྱངས།

༢ <<སྦྱ>><<སྦྱ>> + བཞི།

ཆ་བ། བདག་ཉིད་གྱིས་མི་འབྱུང་བ་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང་། རང་གི་རོ་
མོ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། བྱིས་པས་གཞུང་བ་བཞིན་དུ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །ཡང་ཀུན་དུ་བརྟགས་པའི་རོ་མོ་ཉིད་ལ་མཆོན་ཉིད་རོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་
གྱི་དབང་ལ་སྤྱེ་བ་རོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱུ་གྲུབ་པ་ལ་དོན་དམ་པ་རོ་མོ་ཉིད་
མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བདག་ཉིད་ལྟ་བུ་ཞེས་ཏེ། གཞན་དབང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རོ་མོ་
ཉིད་མེད་པ་དེ། བེན་དུ་རྒྱས་པའི་སྤྱེ་སྤོད་གྱི་དགོངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱེ་
བ་ན། རྒྱེན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རོ་མོ་ཉིད་གྱིས་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་། རི་ལྟར་སྤྲང་བ་ལྟར་
གྱི་རོ་མོ་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་ལས་ལྷག་པར་གནས་པའི་རོ་མོ་མེད་པ་
དང་། གཅོང་བདེ་རྟག་བདག་སོགས་བྱམས་པས་བདགས་པ་ལྟར་གྱི་རོ་མོ་མེད་པ་ལ་
དགོངས་ནས། རོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཀུན་བརྟགས་ལ་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རོ་མོ་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་རྒྱེན་ལ་ལྟོས་
པར་རོ་མོ་མེད་པ་དང་། འབྱུར་མེད་ཡོངས་སྤྱུ་ཆོས་གྱི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་
ལས་མ་རྟོགས་པའི་རོ་མོ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་མོ་མེད་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལུས་ཅུ་བར། རོ་མོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱིས། རོ་མོ་ཉིད་
མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། རོ་མོ་ཉིད་མེད་བརྟན་
པ་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་སྤྱུ་གསུམ་གྱི་རོ་མོ་
ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་དགོངས་གཞིར་བྱས་ནས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་སྤྱི་རི་

༡ <<ཐུ>><<སྤྱུ>> ལས།

༢ <<རྟ་བཞི>> བྱིས།

བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲེལ་བའི་ལུགས་ཡིན་པས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་སྒྲུ་རི་
བཞིན་པར་བྱས་ནས། སང་དོན་དང་ངེས་དོན་འབྲེད་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། གཞན་
དབང་རང་སྟོང་དང་། འགྲུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་དག་གི་
དགོངས་པར་འདོད་པ་ནི། སིང་རྟ་ཆེན་སོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་སུན་འབྲིན་
པར་བྱེད་པ་སྒྲུན་པའི་ལོག་རྟོག་འབའ་ཞིག་གོ།

གཉིས་པ་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་རྟོགས་ཀྱས་པར་བལྟན་པ་ ཞི།

ཅ་བ། མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲ་རན་ལས་
འདས་པ་ཞེས་འབྲུང་བའི་དགོངས་པ་གང་ཞེ་ན། རི་ལྷར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལྷར་མ་
སྐྱེས་སོ། །རི་ལྷར་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ལྷར་མ་འགགས་སོ། །རི་ལྷར་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་
འགགས་པ་དེ་ལྷར་གཞོད་མ་ནས་ཞི་ལོ། །དེ་ལྷར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སྤྲ་རན་
ལས་འདས་སོ། །

མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་ཏུ་བཤད་པ་སོགས་མདོ་དེ་དག་
གི་དགོངས་པའི་དོན་མིན་ལ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་
ཚུལ་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་སོགས་མདོ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་། སིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྟོན་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་དགོངས་པ་བཞི་དང་ལྗེ་མ་དགོངས་པ་ཞི་
བཤད་པ་ ཞི།

ཅ་བ། ཡང་གང་དགག་གིས་སིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་
པ་ཁོར་ཏུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་དགོངས་པ་བཞི་སྟེ། མཉམས་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་

དང་། དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་དང་། རྟོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་
བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ལོ། །

ཡང་གང་དག་གིས་ཞེས་ཏེ། སིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཁོང་དུ་
རྒྱད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དགོངས་པ་བཞི་དང་ལྗེས་དགོངས་པ་བཞི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། དགོངས་པའི་གཞི་གཙོ་ཐོར་གཟུང་ནས། དགོངས་པ་བཞི་དང་། སང་དོན་
གསུངས་པའི་དགོས་པ་གཙོ་ཐོར་བཟུང་ནས། ལྗེས་ཐོར་དགོངས་པ་བཞི་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དཔེ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྟོན་པའི་འཁོར་ཁ་ཅིག །བདག་ཅག་
གི་སྟོན་པ་སྐྱེ་ཆེ་བྱང་ཞིང་། སྐྱེ་ཐོང་ཡང་རྒྱུད་བས། སངས་རྒྱས་ལྷན་གཟིགས་ལས་
དམན་ནོ་མཉམ་དུ་བརྟན་པའི་གཉེན་ཐོར་ཆོས་སྐྱེ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ང་
དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ལྷན་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དུས་གཞན་ན་
སྡེ་བ་ལ་དགོངས་ནས། ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་གཉེན་ཐོར། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྡེ་བར་སྟོན་ལམ་
བཟུང་བ་ཅམ་གྱིས་དེར་སྡེ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྟོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། སྟོན་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་
འཇིག་པའི་གཉེན་ཐོར་དེ་ལ་སྦྲད་ནས་རྩལ་ཁྱིམ་གྱི་བསྐྱུགས་པ་གསུངས་པ་ལྟ་
བུལ། །

ལྗེས་དགོངས་པ་བཞི་ནི།

ཆ་བ། གང་དག་གིས་སིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྗེས་ཐོར་
དགོངས་པ་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ་བའི་ལྗེས་ཐོར་དགོངས་པ་བཞི་སྟེ། གཞུགས་པ་ལྗེས་

༡ <<རྟོན>> བཞིན།

༢ <<རྟོན>> འགྱུར་པོ།

པོར་དགོངས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་དང་། གཉིན་པོ་ལ་ལྗེས་པོར་
དགོངས་པ་དང་། བསྐྱར་བ་ལ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་ལོ། །

བསྐྱན་བ་ལ་རིམ་ས་ཀྱིས་བཞུགས་^༡ བའི་དོན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་
དགོངས་གཞིར་བབྱང་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གདུལ་བའི་ཉེས་པ་གདུལ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་
དང་། དོན་ཟབ་མོ་སྤྱོད་ན་བས་^༢ བསྐྱར་ཏེ་གསུངས་པ་དང་བཞིན། །

བཞི་པ་(དེ་ལ་བརྩོན་པའི་ཐན་ཡོན་) ཀྱི།

ཆ་བ། སིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་མཁས་པར་
རི་ལྷར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་
གནས་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱ་ཆོག་ས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བལ་ཏེ་ཆོས་
ཀྱི་དགའ་བ་ལ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བ་རྣམས་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་ཆད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་རྣམས་པར་དག་པའི་ཆ་དང་
མ་བྱན་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱ་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གོང་མ་བས་ཀྱང་ཆོས་
གོང་མའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལོ། །

སིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། སིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་
ལ་མོས་པའི་ཐན་ཡོན་ལྟ་ཡོད་དེ། ཞིག་ནས་ཀྱི་ཐན་ཡོན་གཉིས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་

༡ <<སྤྱ>> ཞུགས།

༢ <<ཐོབ་>> དན་པ་ལ།

ཕན་ཡོན་གཉིས་དང་། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕན་ཡོན་གཅིག་ཀྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ལ་མོས་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ལུས་དང་
སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་འཛིག་པར་བྱེད་ཅིང་། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའི་
བདེ་བ་འཕྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་
ལ་འབབ་པས། མཐར་ཐུག་སྤྲེལ་ཆོག་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ནས། མདོ་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ལྷག་མཐོང་གི་ཕན་ཡོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྲང་
བ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་ཆད་མེད་པ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་
གནས་གྱུར་གྱི་ཆ་དང་མཐུན་བ་མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་སྤྱེ་བའི་མཆོན་མ་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཕན་ཡོན་གཉིས་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱ་བ་སོགས་ཐོབ་ནས་ཆོས་སྤྱེ་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ལ་སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པ་སྤངས་པས། ཆེས་གོང་མར་གྱུར་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཅིང་འཛིན་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་བ་(དེ་ཡི་ཟུང་བར་དུ་མཆོད་པའི་གནས་སུ་བསྐྱགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་)ནི།

རྩ་བ་ ཅིའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལ་བདུག་པ་དང་། བྱེ་མ་ལ་སོགས་པས་
མཆོད་པར་འོས་ཀྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་ཕན་པ་དང་། བདེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>> ལས།

༢ <<རྒྱ>> -

༣ <<རྒྱ>> ཉན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ལ། ཨ་ཀ་རུ་ལ་སོགས་
པའི་བདུག་པ་དང་། ཅན་གྱི་སྡེ་མ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་ཏུ་མཆོད་པར་འོས་པ་དེ་ཅམ་
དུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་འཁོར་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ཁྲོལ་བ་ཅམ་ཐོབ་པར་བྱེད་
ལ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་དོན་ཉམས་སྲ་བྱངས་པས། སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་སྦྱོལ་བར་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཕན་པ་དང་། བདེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

འདིར་སྤྲུམ་པ། འཕགས་མཆོག་གྲེ་བས་བཟོད་པའི་ལམ་ཀུན་ལ། རྩོམ་
བསམ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་འཇུག་པའི་གཞི། ཀླུ་བ་ཀུན་གྱི་གསུང་རབ་དམ་
པའི་ཆོས། རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་བཤད། བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སྲ་
བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འཁོར་མཆོན་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བ། ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བདུས་པ་གསུམ་པའོ། ། །

བསམ་པོ་ལྟ་བུ་ཐེ་ཐེ་ཐེ་ཐེ། །

ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་ཀྱི་མཆོ་
ཞེས་བྱ་བ། ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་སྟེ། ཀུན་ལས་བདུས་པ་གསུམ་
པའི་འབྲེལ་པའོ། བསམ་པོ་ལྟ་བུ།

ལེའུ་བཞི་པ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་
 རིམ་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་སྦྱར་རྟེན་བཤད་དེ་ཐོབ་པ་རྣམ་
 པར་ངེས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཆོན་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞི་ན། གང་ཟག་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟོ། །

ཐོབ་པ་ཞེས་རྟེ། ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་བཤད་པར་བྱ་
 གྱེ། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཐོབ་བྱའི་མངོན་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཤེས་པར་བྱ་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་རིམ་བཤད་རིམ་སྟེད་པའི་
 རོན་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་
 པས་གང་ཟག་གང་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་སྟེ་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་བཤད་པ་
 དང་། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་དང་དེ་
 རྒྱད་ལ་བསྟེན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་

དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྲེ་ཚན་གྱི་སྒྲོན་ནས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་
བྲམ་ཏེ་སོ་སོའི་དབྱེ་བས་དྲུག་ཅུར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། གང་ཟག་རྣམས་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། སྟོད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དེས་
པར་འབྱུང་བས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཉེ་བར་བསྐྱན་^༡ པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། སྟོར་
བས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཁམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
དང་། སྦྱད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཀྱང་གང་ཟག་རྣམས་པར་གཞག་པར་བལྟའོ། །

གང་ཟག་ཅེས་ཏེ། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་བྲེ་ཚན་གྱི་སྒྲོན་ནས་བདུན་དུ་ཡོད་
དེ། སྟོད་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནས། སྦྱད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་བར་ཡོད་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་། དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྲམ་ཏེ་སོ་སོའི་དབྱེ་བས་དྲུག་ཅུར་དབྱེ་བ་ ིི།

རྩ་བ། སྟོད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྗ་བྱ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ལ་སྟོད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་
ལ་སྟོད་པ་དང་། གཉི་ལྷག་ལ་སྟོད་པ་དང་། ར་རྒྱལ་ལ་སྟོད་པ་དང་། རྣམས་པར་རྟོག་པ་
ལ་སྟོད་པ་དང་། ཆ་མཉམ་པ་ལ་སྟོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུར་བའི་གང་ཟག་
གོ། །དེས་པར་འབྱུང་བས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྗ་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་
དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་^༢ བའི་གང་ཟག་གོ། ཉེ་བར་
བརྟན་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྗ་བྱ་ཞེ་ན། ཆོགས་པ་བསགས་པ་དང་། ཆོགས་
བསགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་། ཆོགས་བསགས་པའི་གང་
ཟག་གོ། སྟོར་བས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྗ་བྱ་ཞེ་ན། དད་པས་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་

༡ <<ས>><<ཐྱེ>><<ཙ>> བརྟན།

༢ <<ས>> ཐོན།

དང་། ཆོས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་གོ། །འབྲས་བུས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྗོངས་
 ལྷ་ལྷོ་ལྷོ་དང་པས་སོས་པ་དང་། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་མཛོན་ཏུ་བྱེད་པ་
 དང་། སེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
 དང་། རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་ཏུ་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཞུགས་པ་¹ དང་། རྒྱན་ཏུ་
 ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་སྤྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་མཛོན་ཏུ་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཞུགས་པ་
 དང་། ལན་ཅིག་སྤྱིར་འོང་བ་དང་སྤྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་མཛོན་ཏུ་བྱ་བའི་སྤྱིར་
 ཞུགས་པ་དང་། སྤྱིར་མི་འོང་བ་དང་། དག་བཙུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཛོན་ཏུ་བྱ་བའི་
 སྤྱིར་ཞུགས་པ་དང་། དག་བཙུངས་པ་དང་། རེ་ལྟར་སྒྲིགས་ན་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་
 དང་། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྒྲེ་བ་དང་། བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། བར་མདོར་ཡོངས་
 སུ་མྱ་རན་ལས་འདའ་བ་དང་། སྒྲེས་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་རན་ལས་འདའ་བ་དང་། མཛོན་
 པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་རན་ལས་འདའ་བ་དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་
 པ་དང་བཅས་པས་མྱ་རན་ལས་འདའ་བ་དང་། བོང་ཏུ་འཕོ་བ་དང་། དག་བཙུངས་པ་
 ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། བདག་གསོད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་
 བསྐྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། རབ་ཏུ་རྟོགས་
 པའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་དང་། མི་འཇུགས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གོ། །ཁམས་ཀྱིས་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྗོངས་ལྷ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་དང་པས་སོས་པ་དང་། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་དང་། སྒྲོབ་པ་
 དང་། མི་སྒྲོབ་པའོ། །འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་རི་ལྗོངས་ལྷ་ལྷོ་ལྷོ་དང་པས་སོས་པ་དང་། གཉི་གའི་ཆ་ལས་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་། གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་ཏུ་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཞུགས་པ་

༡ <<ས་>> བཞུགས་

དཔལ་དང་། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསམ་
གྱིས་མི་བྱལ་པའི་གང་ཟག་གོ། སྤྱད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། མོས་པས་
སྤྱོད་པ་ཅན་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པས་སྤྱོད་པ་ཅན་དང་། མཚན་མ་དང་བཅས་པར་
སྤྱོད་པ་ཅན་དང་། མཚན་མ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཅན་དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་
པར་སྤྱོད་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གང་ཟག་གོ།

སྤྱོད་པས་ཞེས་སོགས་ཏེ། མོ་མོའི་དབྱེ་བ་དུག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་པའི་སློན་ནས་
བདུན། དེས་འབྱུང་གི་སློན་ནས་གསུམ། ཉེ་བར་བསྐྱེད་པའི་སློན་ནས་གསུམ། སྤྱོད་པའི་
སློན་ནས་གཉིས། ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་སློན་ནས་ཉེར་བདུན། ཁམས་ཀྱི་སློན་ནས་བརྒྱ་
གཉིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། སྤྱད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱི་ལ།
གཉིས་པ་། མོ་མོའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྤྱེ་ཆེན་བདུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་སྤྱོད་པས་རབ་
ཏུ་དབྱེ་བ་ལ། འདོད་ཆགས་ཤིང་ཆེ་སྤྱོད་པ་དང་། གཞན་བཞི་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི།

ཆ་བ། འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པ་གང་ཞིན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཤིང་ཆེ་རྒྱན་རིང་པའི་
གང་ཟག་གོ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
ཤིང་ཆེ་རྒྱན་རིང་པའོ། ཆ་མཉམ་པ་ལ་སྤྱོད་པ་གང་ཞིན། ཉོན་མོངས་པ་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པའོ། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་བ་གང་ཞིན། ཉོན་མོངས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲལ་
པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའོ།

འདོད་ཆགས་ལ་ཞེས་ཏེ། ཆེ་རབས་སྤྱི་མར་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཏུ་རྟེན་

ལོ་མས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་གཉེན་པོས་སུན་འབྲིན་པར་ཡང་མ་བྱས་
པ། འདོད་ཆགས་ཤིང་ཆེ་སྟོང་པ་ནས། རྣམ་རྟོག་ཤིང་ཆེ་སྟོང་པའི་པར་དུ་ཤིས་
པར་བྱའོ། །ཆ་མཉམ་དུ་སྟོང་པ་དང་ཤིས་ཆུང་པ་ནི། ཆ་མཉམ་དུ་ཞེས་ཏེ། ཆེ་རབས་
གཞན་དུ་ཉོན་མོངས་བརྟེན་པ་ལོ་མས་པར་མ་བྱས། གཉེན་པོས་ཀྱང་སུན་མ་སྤྱང་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་པར་གནས་པ་ནི། ཆ་མཉམ་ལ་སྟོང་
པའོ། །གཉེན་པོས་སྤྲུལ་མོར་བྱས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་པ་ཞེས་བྱའོ། །

སྤྲེལ་བདུན་གོ་ཤིམས་འདི་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ལྟན་
པའི་གང་ཟག་གིས་ལམ་ལ་འབད་དགོས་པས་སྟོང་པས་དབྱེ་བ་བདུན་དང་པོར་
བསྟན། དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟོང་དགོས་པས། དེས་པར་འབྱུང་བས་དབྱེ་
བ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན། དེ་ཡང་ཆོག་པ་བསྟན་པ་ལ་ལྟོས་པར་ཤིས་པའི་ཆེད་དུ། ཉེ་
པར་བསྟན་པས་རབ་དུ་དབྱེ་བ་དེའི་རྗེས་ལ་བསྟན། ལམ་སྟོམ་པའི་སྟོར་བ་
ཡང་། དབང་པོ་རྣེས་ཀྱི་སྟོར་པའི་བྱང་པར་མི་འདྲ་བ་ཤིས་པའི་ཆེད་དུ། སྟོར་པས་
དབྱེ་བ་བསྟན། དེ་ཡི་རྗེས་སུ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་སྟོང་གི་ཚལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
པའི་བྱང་པར་མི་འདྲ་བ་ཤིས་པའི་ཆེད་དུ། འབྲས་བུས་རབ་དུ་དབྱེ་བ་བསྟན། གང་
ཟག་དེ་དག་ཉེན་གང་ལ་གནས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན། དེ་
དག་སྟོར་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གི་ལམ་ལ་སྤྱད་
པས་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ཐ་མར་བསྟན་ཏེ། སྤྲེལ་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་ནི། རྣམ་རྟོག་འབྲིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

༡ <<ཞལ>> བསྟན་པ། <<སྟོང>> ཉོན་པས། <<སྟོང>> བསྟན་པས།

༢ <<ཞལ>> བསྟན་པ། <<སྟོང>> བསྟན་པས།

ཕྱི་ཚན་གཉིས་པ་དེས་པར་འབྱུང་བས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་བཤད་བཞི།

ཆ་བ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་གང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེས་པའམ། མ་དེས་པ་
ལ་གནས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དང་། བདག་རྣམས་པར་ཐར་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་སློན་ལམ་བཏབ་པ་དང་། ཡིད་བྱུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
དང་། རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཕྱི་སློང་ལ་དམིགས་ནས་
ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚོས་སྐྱབ་ཅིང་། གང་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་
པའོ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་ནི། བྱད་ཚོས་བདུན་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དུགས་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་
བྱ་བའི་ལྟ་བུ། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་དུགས་དེས་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་དུ་ཡང་འགྱུར་དུ་རུང་བ་དུགས་མ་དེས་པ་དུགས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་། དབང་པོའི་
བྱད་པར་དང་། རང་ཉིད་གཅིག་བྱ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་སློན་པ་སློན་ལམ་གྱི་བྱད་པར་
དང་། ལམ་གསུམ་དུ་རིམ་བཤུ་བཞིན་འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་བ་སོགས་བསམ་པའི་
བྱད་པར་དང་། དམིགས་པའི་བྱད་པར་དང་། བྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པའི་ཚོས་སྐྱབ་པ་སློང་པའི་བྱད་པར་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་ཐད་པར་སྤངས་པའི་རྣམས་གྲོལ་
ཐོབ་པ་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་གྱི་སློན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་ནི།

ཆ་བ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་གང་ཞེ་ན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེས་

པའམ། མ་དེས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་^༡ འབྲིང་དང་། བདག་
རྣམ་པར་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སློན་ལམ་བཟུང་བ་དང་། ཡིད་བྱུང་བ་དང་། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། བདག་ཉིད་
མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་
ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་ཚོས་སྒྲུབ་པ་དང་།

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་ཡང་། ཁྱད་ཚོས་
བདུན་ལ་སོགས་བས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེས་པ་དང་མ་དེས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པ་
རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་
དང་། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སློབ་དཔོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གཅིག་ཤུ་གྲོལ་བར་སློན་པ་
སློན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། སྲིད་བས་ཡིད་འབྱུང་བ་སོགས་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་
དང་། ཉན་ཐོས་^༢ བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་
པ་དང་། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། སློང་པའི་ཁྱད་པར་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཆུ་ལ་
གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

དེས་པར་འབྱུང་ཆུ་ལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།

ཆ་བ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་བྱུན་པ་སློན་པ་བསྐྱེད་པའམ། དེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མ་བྱུན་པ་སློན་པ་བསྐྱེད་པ། སློན་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པའམ། སློན་འབྲས་བུ་ཐོབ་
པའམ། གང་ཡང་རུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་མཛོན་
དུ་བྱས་ནས། བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། གཅིག་ཤུ་གནས་པའམ། རང་རྒྱལ་བར་གྱུར་

༡ <<ས>> + ཐོ།

༢ <<ནོལ>><<སྟེ>> + དང་། <<སྟེ>> + ལས།

ཏེ། ཆོགས་དང་སྟོང་པ་གང་སྟུག་པསྟུག་གི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ། །

སྟེ་བ་སྟེ་མ་ལ་སྟེ་ར་ལམ་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་དང་། སྟེ་མ་ལ་དགེ་སྟོང་གི་
ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་ཀྱང་རུང་། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་
འཇིག་རྟེན་དུ། རང་ཉིད་གྱིས་དག་བཅོམ་པ་^༡ མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་སྲིད་པ་ཐ་
མའི་ཆེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དང་། ཆོགས་ན་སྟོང་པའི་ཚུལ་གྱིས་དག་བཅོམ་ཐོབ་
པ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཞི།

ཆ་བ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་གང་ཞེས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་ངེས་པའཕྱེ། མ་
ངེས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྫོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་ལམ་བཟུང་བ་དང་། མི་གནས་པའི་སྤྱང་ན་
ལས་འདས་པའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོང་ལ་དམིགས་ནས་
ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་ཅིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་
པར་བྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡང་ཡོངས་སུ་སྟོང་ལ། བྱང་བསྟན་པ་ཡང་ཐོབ་
ཅིང་། གང་ལྟ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཀྱང་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་འཆང་རྒྱ་བའོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་བདུན་ལ་སོགས་
པས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དུགས་ཀྱི་སྟོབས་དང་རྟོགས་པའི་སྟོབས་^༢ ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་
བྱང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་དུགས་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ཉན་རོས་སུ་ཡང་

༡ <<སྟོང་>> བཞི།

༢ <<སྟོང་>> <<ཞེས་>> -

འགྲུར་སྤྱིད་པ་མ་དེས་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ། དེགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། དབང་པོའི་བྱུང་
པར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐར་པ་ཐོབ་པ་¹ སྟོན་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་
དང་། དམིགས་པའི་བྱུང་པར་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་
མ་ཐུན་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་ཅིང་། སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱེད། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་
སུ་སྦྱོར་པར་བྱེད་པ་སྦྱོར་པའི་བྱུང་པར་དང་། རང་ཉིད་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་ཅིང་། དེར་འཆང་རྒྱ་བ་འབྲས་བུའི་བྱུང་པར་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་བྱིད།

སྟེ་ཆོན་གསུམ་པ་ཉི་པར་བསྟན་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
ཆོགས་མ་བསགས་པ་ནི།

ཆ་བ། ཆོགས་མ་བསགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ལ་
དམིགས་ནས་མོས་པ་དང་དད་པ་རྒྱུང་བའི་གང་ཐག་སྟེ། དེ་ཡང་ཐར་པའི་ཆ་དང་
མ་ཐུན་པ་རྒྱུང་ཞིང་ཆེ་རབས་ཀྱི་² དུས་དེས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའོ།

ཆོགས་མ་བསགས་པ་ཞེས་ཉེ། བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ལ་
དམིགས་ནས་དད་པ་དང་མོས་པ་རྒྱུང་བའི་གང་ཐག་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་རྒྱུང་ཏུ་ལ་
གནས་ཤིང་། སྦྱོར་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་དུས་དེས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའོ།

གཉིས་པ་། ཆོགས་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ །ནི།

ཆ་བ། ཆོགས་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཆོགས་མ་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་གང་ཞེ་
ན། གང་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་མོས་པ་དང་དད་པ་བར་

1 <<སྟེ་>> བར།

2 <<ས་>> ཀྱི་སྟེ།

མའི་གང་ཟག་སྟེ། དེ་ཡང་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འབྲིང་། ཆེ་རབས་ངེས་པའི་དུས་
དང་ལྡན་པ་ལོ། །

ཆོགས་བསགས་པ་ཡང་ཞེས་ཏེ། སྤྱ་བྱི་ལ་སྟོས་ཏེ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་། དད་པ་བར་མ་དང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་འབྲིང་དང་། སྦྱོར་ལམ་
བསྐྱེད་པ་ཆེ་རབས་ཀྱི་དུས་ངེས་པ་དང་ལྡན་པ་ལོ། །

གསུམ་པ་(ཆོགས་བསགས་པའི་གང་ཟག)ནི།

ཆ་བ། ཆོགས་བསགས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། གང་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་མོས་པ་དང་དད་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་སྟེ། དེ་ཡང་ཐར་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་ཆེན་པོ་ཆེ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཅན་དང་ལྡན་པ་ལོ། །

ཆོགས་བསགས་པའི་ཞེས་ཏེ། སྤྱ་མ་ལ་སྟོས་ཏེ། མོས་པ་དང་དད་པ་ཆེན་པོ་
ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཆེན་པོ་ལ་གནས་ཤིང་། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་
ལོ། །

སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྟོན་ས་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། རྒྱུང་འབྲིང་གི་ས་པོན་མི་ཉམས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་ཆོགས་མ་བསགས་པ་ནི་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་
ནས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་རྒྱུང་དུ་དང་ལྡན་པ་
སྟེ། དེ་ཡང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྒྱུང་དུ་ཆེ་རབས་ཀྱི་དུས་ངེས་པ་
མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ལོ། །ཆོགས་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་བསགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་

༡ <<མེ>><<ལྷར>> མོལ།

༢ <<མེ>><<ལྷར>> ཀྱིས།

གང་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ལ་
 རེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་འབྱེད་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
 དང་མཐུན་པ་འབྱེད་ཆེ་རབས་ཀྱི་དུས་རེས་པ་དང་ལྡན་པ་ལོ། །ཆོག་པ་བསམས་པ་ནི་
 གང་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ལ་
 རེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 མཆོག་ལ་གཏོགས་པར་རེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཆེན་པོ་ཆེ་རབས་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་དུས་ཅན་དང་ལྡན་པ་ལོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྐད་ཅིག་པ་སྟེ། ཆེ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཅན་ཁོ་ན་ལོ། །

ཡང་ཞེས་ཏེ། ལྷོར་ལམ་ལ་གནས་པའི་ལྷོ་ནམ་གྱི་དཀར་ཟག་གསུམ་ཏུ་དབྱེ་
 མེ། ལྷོ་མ་གྱི་ལྷོ་བས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པའི་བཟོད་པ་
 ཆུད་ཏུ་དང་འཕྲིར་དང་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ལྷོར་ལམ་ཆུད་ཏུ་དང་འཕྲིར་དང་ཆེན་པོ་
 ལ་གནས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ། ཆེ་རབས་ཀྱི་དུས་ངེས་པ་མེད་པ་
 དང་། ངེས་པ་ཅན་དང་། ཚས་མཚེག་མ་གཏོགས་ཆེ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཅན་
 རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚས་མཚེག་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། ཚས་མཚེག་ལ་གནས་པ་ཆེ་དེ་ལ་ངེས་པར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་བྱལ་བའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་། ཆུད་འཕྲིར་གིས་ཐོན་མི་རྣམས་པའི་རྒྱ་མཚན་། ཉི།

ཆ་ལ། ཐར་པའི་ཆད་པ་ཐུན་པ་དང་པེ་པར་འབྲེད་པའི་ཆད་པ་ཐུན་པ་རྒྱུ་རྒྱ་དང་
འབྲི་རྣམས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྒྱུ་འབྱུང་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་
བད་ཀྱི། དག་ཆགས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ཐར་པའི་ཞེས་དེ། ཚོགས་སྒྲུབ་ལ་གནས་པ་ཆེ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ངེས་པ་

ཅན་དང་། ཆེ་རབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཅན་ཡིན་ན། ཉམས་པ་འབྱུང་བར་བཤད་བ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་ལ། དེ་དག་གི་ཆེན་པོ་ནི། བརྟན་པས་མི་ཉམས་
ལ། རྒྱུ་དང་དང་འབྲིང་ལས་ཉམས་པ་ཡང་རེ་ཤིག་མངོན་གྱུར་དུ་སྤྱེ་བའི་རྒྱན་ཆད་པ་
ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི། དེ་དག་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་བག་ཆགས་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྤྱི་ཚན་བཞི་བ་སྦྱོར་བས་རབ་དུ་སྤྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དད་པས་རྗེས་སུ་
འབྲང་བཞི།

ཆ་བ། དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། གང་ཚོགས་བསགས་པ་དབང་
པོ་རྒྱལ་པོ་པ་རོལ་གྱིས་བརྟན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་^༡ རྣམ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བལོ།

དད་པས་ཞེས་ཏེ། དད་པའི་རྗེས་འབྲང་^༢ གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚོགས་
ལམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་རྒྱུད་སླིན་པར་བྱས་པ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་
བརྟོགས་པར་བྱེད་པ་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་པ་དང་། རྟོགས་པ་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པ་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པ་གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་
པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྟུ་བྱག་པ་ལ་གནས་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་)ནི།

ཆ་བ། ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཚོགས་བསགས་པ་དབང་པོ་རྟོན་པོ་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་རྣམ་བདེན་པ་

༡ <<ས་>> འབྲངས།

༢ <<རྒྱུ་>> <<ཞེས་>> -

མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱོར་བའོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། གཞན་གྱི་ཕྱིར་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་
ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྟེ་ཆོན་ལྷ་པ་། འབྲས་ལྷས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ ལ་དུག །སྟོབ་པའི་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་
དབང་པོའི་སྟོན་པ་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། སྟོམས་འདུག་གི་སྟོན་པ་གཅིག་དང་། དག་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་སྟོབ་པའི་སྟོན་པ་བྱེ་བའི་གང་ཟག་བརྒྱད་
དང་། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྟོན་པ་བྱེ་བའི་གང་ཟག་བརྒྱད་དང་། སྟེ་བའི་བྱད་པར་
གྱི་སྟོན་པ་བྱེ་བ་བརྒྱད། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་དབང་པོ་ལམ། ཉམས་
པའི་བྱད་པར་གྱིས་བྱེ་བ་དུག་གོ། དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དད་པས་མོས་པ་གང་ཞེན། དད་པས་ རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་གང་འབྲས་
བུའི་དུས་ནས། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་གང་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་
གང་འབྲས་བུའི་དུས་ནས། །

དད་པས་ཞེས་པ་སྟེ་ཕྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་བཅོམ་
ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ། མིང་གཉིས་དང་། དོན་གཉིས་སུ་འགྱུར་
ཏེ། དབང་པོ་དང་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་གྱི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དེ་ཉིད་དད་མོས་དང་། རྟོན་
པོ་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་ཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ནི། ཤེས་རབ་

༡ <<ཆོན>> རྟོན།

༢ <<ཆོན>> <<ཞོལ>> ོ

༣ <<ལེ>> <<སྐྱར>> བའི།

ཀྱིས་གྲོལ་བ་སྟེ། མཐོང་བ་ནི་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། །

གཉིས་པ་། ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྒྲིན་ས་གཅིག་ ཞེ།

རྩ་བ། ལུས་ཀྱི་མངོན་དུ་བྱེད་ས་གང་ཞེ་ན། གང་སྒྲོམ་ས་རྣམས་ཐར་ས་བརྒྱད་ལ་
བསམ་གཏན་སའི་གང་ཟག་གོ།

ལུས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། བྱིར་མི་འོང་རྣམས་ཐར་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་བ་ཆོས་
ཅན། ལུས་མངོན་བྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ག་ཟུགས་ཅན་ག་ཟུགས་ལ་བསྟར་བ་ལ་སོགས་སའི་
རྣམས་ཐར་བརྒྱད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གནས་སའི་འཕགས་པ་
སྒྲོབ་པ་ཡིན་སའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། དགྲ་བཅོམ་སའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་སྤྱི་བ་སའི་སྒྲིན་ས་ཕྱེ་སའི་གང་ཟག་བརྒྱད་ ཞེ།

རྩ་བ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམས་ཐར་གྲོལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་པ་ཟད་ས་སྟེ། རྣམས་ཐར་
ཐར་ས་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་ས་ནི་མ་ཡིན་སའི་གང་ཟག་གོ། གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམས་
ཐར་གྲོལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་བཟང་བ་དང་། རྣམས་ཐར་ས་བརྒྱད་ལ་ཡང་བསམ་
གཏན་སའི་གང་ཟག་གོ།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་སའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་
པར་སྤྱི་བ་སའི་སྒྲིན་ས་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཉོན་སྤྱི་བ་ཟད་
ཐར་སྤངས་ཀྱང་། ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་པ་ཟད་ཐར་ས་སྤངས་པས་རྣམས་ཐར་བརྒྱད་
ལ་བསམ་གཏན་ས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམས་ཐར་གྲོལ་བ་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་
གི་སྤྱི་བ་པ་ཡང་སྤངས་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམས་གྲོལ་གཉིས་ཡོད་སའི་བྱིར།

བཞི་པ་། ལམ་དང་འབྲས་ལུ་སྒྲོན་སྤྱི་བའི་གང་ཟག་བརྒྱད་ ལ་བཞི། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་
གནས་དང་། ལན་ཅིག་སྤྱིར་ཁོང་ཞུགས་གནས་དང་། སྤྱིར་མི་ཁོང་ཞུགས་གནས་
དང་། དག་བཅོམ་པའི་ཞུགས་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་དང་། དམིགས་བསལ་དང་། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་མདོ་དང་
འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་ལུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལེས་པར་འབྱེད་པའི་
ཆ་དང་མ་རྒྱན་པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཅོམ་ལ་གནས་པའི་
གང་ཟག་གོ། རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་
ཅིག་བཅུ་བྱུག་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ།

རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་སོ། །སྤྱོད་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། འདོད་ཉོན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་སྤངས་ཀྱང་རུང་། འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་མ་སྤངས་
ཤིང་ཀུན་སྤྱོད་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་གི་འབྲས་ལུ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་
བཅོམ་པའི་གང་ཟག་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་། ཀུན་སྤྱོད་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་
ཏུ་བྱེ་བའི་འབྲས་ལུ་ལ་གནས་པ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་སོ། །སྤྱོད་ལམ་ཐོད་
ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་སྟན་དེ་ཉིད་ལ་བར་མ་ཆད་ཏུ་སྐྱེད་ལུས་པ་མ་མཐའ་ཐོད་ནས་
སྟན་གཅིག་པ་གཟུང་གི། ཆོས་མཆོག་ཁོ་ན་ནས་མི་བཟུང་སྟེ། འོགས་པ་མེད་པའི་
སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་། དམིགས་བསལ་ ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་ནམ་གངས་དང་། མཐོང་ལམ་ལ་

དང་པོར་འབྲས་བུ་གང་ཐོབ་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མཐོང་བའི་ལམ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ། ཆོས་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ལམ་རྣམས་གངས་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། བདག་
མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསུང་དུ་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་མཐོང་ལམ་དང་། སྤང་འདས་སུ་
ཐོབ་དེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཆ་ནས་ཡང་དག་པ་ཉིད་དེས་པར་འགྱུར་པ་ལ་ཞུགས་པ་
དང་། རོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་ཞེས་གྲང་བུ་བའི་སྟེན།

གཉིས་པ་། མཐོང་ལམ་ལ་དང་པོར་འབྲས་བུ་གང་ཐོབ་དབྱུང་བ་ །ནི།

ཅ་བ། འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ནི་ཡང་དག་པ་
ཉིད་དེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། །པལ་ཆེར་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ལན་
ཅིག་སྤྱིར་འོང་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡང་
དག་པ་ཉིད་དེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས་སྤྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་རོ། །

འདོད་པ་རྣམས་ལས་ཞེས་ཏེ། བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་རྒྱན་ཞུགས་ཁོ་ནར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤངས་དྲུག་པ་མ་
སྤངས་པ་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆེ་རྒྱན་ཞུགས་དང་། པལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
ཞིང་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤངས་དགུ་པ་མ་སྤངས་པ་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆེ་སྤྱིར་འོང་དང་། དགུ་

པ་སྤངས་པ་སྤོན་དུ་སོང་བ་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆེ་ཁྱིམ་མི་འོང་དུ་འགྱུར་བའི་ཁྱིམ།

གསུམ་པ་། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་། ལ་རྟོལ་བ་ནི།

ཆ་བ། གང་གི་ཆེ་མཐོང་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་

རྒྱན་དུ་ཞུགས་པར་འགྱུར་ན་ཅིའི་ཁྱིམ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་ནས་རྒྱན་དུ་

ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་༩ བ།

གང་གི་ཆེ་ཞེས་དྲེ། སྤང་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་ཆེ། མཐོང་སྤང་སྤངས་པས་རྒྱན་ཞུགས་སུ་འགྱུར་ན། མདོ་ལས། ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་འཇིགས་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་དུ་འཛིན་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་རྣམས་སྤངས་ནས་ལོག་པར་མི་ལྟང་བའི་ཆོས་ཅན་བྱང་ཚུབ་དུ་ངེས་པར་གཞོལ་བ་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན། སྲིད་པ་ལན་བདུན་པའི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར་ཅིང་། ལྟ་དང་མིའི་ནང་དུ་ལན་བདུན་བདུན་དུ་མཆོམས་སྦྱར་ཞིང་འཁོར་ནས་སྦྱག་བསུལ་མཐར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་གང་བྲག་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་བའོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། གཙོ་པོ་བསྐྱུ་བའི་ཁྱིམ་རོ། ཅིའི་ཁྱིམ་གཙོ་པོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མི་འཕགས་པའི་རྒྱ་

ཡིན་པ་དང་། འཕགས་ཀྱང་ལོག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་

པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ་རོ། །ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་ལོག་པར་

རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། གཉེན་པོ་

༡ <<ས>><<ཐེ>><<ཅ>> - ཞེ།

༢ <<ཆོ>><<ཞེལ>> རྒྱུད།

༣ <<ཆོ>><<ཞེལ>><<སྦྱ>> དེ།

༤ <<ཆོ>><<ཞེལ>><<སྦྱ>> དེ།

ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ།

གཙོ་བོ་ཞེས་ཏེ། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་སྐྱོར་གསུམ་རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་
སྤང་བྱར་བཤད་པ་ནི། རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིག་ལྟས་བདག་དང་བདག་གིར་བརྒྱུད་ནས་འཁོར་བ་
ལས་མི་འཕགས་པའི་རྒྱ་བྱེད། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་
འཕགས་ཀྱང་ལམ་ངན་པ་ལ་ཞེན་ནས་ལོག་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བྱེད། ཐེ་
ཆོམ་གྱིས་ལམ་ལྷལ་མ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐོས་ནས་ཡང་དག་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
པས་གཙོ་བོར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་གསུམ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་
ཞུགས་ཐོབ་པ་མཐོང་ལམ་རྫོགས་པ་ལ་ལྟོས། དེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གྲུབ་མཐའི་
དབང་གིས་ཤེས་བྱ་དང་ལྟ་བ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་
ལ། མཐོང་ལམ་རྫོགས་པ་སྤང་བུ་ཀུན་བརྟགས་ཟག་བཅས་ཟད་པ་ལ་ལྟོས་པས་གཙོ་
བོར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་ནི།

རྩ་བ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བསྐྱོན་པའི་ལམ་
ལ་འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་
པའི་གང་ཟག་གོ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། བསྐྱོན་པའི་ལམ་ལ་
འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དུག་པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་
གང་ཟག་གོ།

ལན་ཅིག་ཕྱིར་ཁོང་པའི་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཐེས་སུ་འདོད་ཅོན་ཐུག་པ་
 སྐྱོང་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ་མན་ཆད། ལམ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྐྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་གང་
 ཟག་ནི་ཞུགས་པ་དང་། དེས་སྤྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ནི་འབྲས་
 གནས་སོ། །འདིར་སྒྲོམ་སྤང་ལུ་པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པར་བཤད་པ་ནི། ལུ་པ་
 སྤངས་ཐུག་པ་སྐྱོང་པ་ལ་བརྩོན་པ་སྤང་བུའི་གཙོ་བོའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དང་
 བོ་སྐྱོང་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱལོ། །

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་ཁོང་ཞུགས་གནས་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚུད་པ་སྤང་
 བལོ། །

དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། ཕྱིར་མི་ཁོང་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་
 འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་ཅོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་ལམ་
 ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། ཕྱིར་མི་ཁོང་པའི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། གང་བསྒྲོམ་པའི་
 ལམ་ལ་འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་ཅོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་
 གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །

ཕྱིར་མི་ཁོང་པའི་ཞེས་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལུ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་
 སྐྱོང་གི་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་དང་། དེས་སྤྱེ་བའི་
 འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། འདིར་ཡང་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་སྤང་བར་

བཤད་བ་ནི། དེ་གཉིས་སྤངས། དགུ་བ་སྤང་བའི་སྒྲོར་བ་ལ་བརྩན་བ་གཙོ་བོའི་དེ་
 ཉེན་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །འདི་ལ་ཡང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོན་དུ་པལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྤེལ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་
 དུ་འདོད་བ་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ལོ། །

གཉིས་པ་(ཚད་བ་སྤང་བ)ལ་ཚད་བ་ནི།

ཆ་བ། གང་གི་ཆེ་འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་བསྒྲོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
 ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཆ་དང་མ་བྱུན་
 པའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་ལྟ་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བྲ་ཞེན།

གང་གི་ཆེ་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འགྱུར་
 ན། ཐམས་ཅད་ཆ་མ་བྱུན་ལྟ་སྤངས་པས་འགྱུར་བར་བཤད་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མདོ་ནི་
 ཐམས་ཅད་ཆ་དང་མ་བྱུན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་ལྟ་པོ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་
 བྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་
 བ་དང་། གཞོད་སེམས་ཏེ་དེ་དག་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་
 ཏོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། གཙོ་བོ་བསྐྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཞེས་བྲ་ཞེན། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་
 ཡིན་པ་དང་། ཁམས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཙོ་བོ་ཞེས་ཏེ། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་ཐམས་

༡ <<ཐ>><<སྤ>> སྤང་།

༢ <<ཐ>><<སྤ>> -

སོ་སྤྱེ་ལས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་བྱེད། གཉིས་ཀྱི་ཁམས་ཐ་མ་འདྲོད་པ་ལས་མི་འདྲ་བའི་
རྒྱ་བྱེད་ཅིང་། སྤྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་དགོས་པར་མ་ཟད། འདྲོད་པ་
ལས་ཀྱང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་དགོས་པས་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་དག་བཙུག་ཞུགས་གནས་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །
དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། དག་བཙུག་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
གོ། དག་བཙུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་
སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ།

དག་བཙུག་པ་ཞེས་ཏེ། བོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྟ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་
སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་དག་བཙུག་ཞུགས་པ་
དང་། དེས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་འབྲས་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཚྱོད་པ་སྤང་བ)ལ་ཚྱོད་པ་ནི།

རྩ་བ། གང་གི་ཆེ་ཁམས་གསུམ་ན་སྦྱོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་
དག་བཙུག་པར་འགྱུར་ན། ཅིའི་སྤྱིར་བོང་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་
པ་ལྟ་སྤངས་པས་དག་བཙུག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།

གང་གི་ཆེ་ཞེས་ཏེ། སྤྱིད་ཅེའི་སྒྲོམ་སྤངས་དགུ་པ་སྤངས་པས་དག་བཙུག་པར་
འཇོག་ན། མདོ་ལས། བོང་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་རྣམས་ལྟ་། །གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་ལས་སྤྱེས་པའི། །འདྲོད་ཆགས་གཉིད་ཚོད་ང་རྒྱལ་མོངས། །དེ་དག་སྤངས་པའི་

ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྟམ་པའོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། གཙོ་བོ་བསྟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་བསྟ་བ་ཞེས་བྲ་ཞེན། གོང་མ་ཉེ་

བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། གོང་མ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༥ གཙོ་བོ་ཞེས་ཏེ། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ལྷ་པོ་སྤང་བའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་

བྱས་པའི་ཕྱིར། སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་གཉིས་གོང་མ་ཉེ་བར་

ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུད་པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་གོང་མ་ཡོངས་

སུ་མི་གཏོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་གཙོ་བོར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་བ་སྤྱེ་བའི་བྲད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེ་བ་བརྒྱད་ལ། རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བུའི་

བྲད་པར་གཉིས་དང་། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུའི་བྲད་པར་གཅིག་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་

འབྲས་བུའི་བྲད་པར་ལྔའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དེ་ ལྷར་ཐོགས་ན་སྤིང་པ་ལན་བདུན་པ་གང་ཞེན། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་གང་

ཐག་ཉིད་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལན་བདུན་ལན་མན་དུ་སྤིང་པར་འཁོར་བར་བྱས་

ནས་གང་སྟག་བསྟལ་གྱི་མཐའ་མ་ཐོབ་པའོ། །རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྤྱེ་བ་གང་ཞེ་

ན། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སོང་ནས་གང་སྟག་བསྟལ་གྱི་

མཐའ་མ་ཐོབ་པའོ། །

དེ་ ལྷར་ཐོགས་ན་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདིར་བསྟན་རྒྱན་ཞུགས་སྤིང་

པ་ལན་བདུན་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སྒོ་མ་སྤངས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ སྤངས་པའི་རྒྱན་

༡ <<རྒྱ>><<ཞོལ>> འགལ་བ་མེད་ལ།

༢ <<ལེ>><<སྟུང>> དེ།

༣ <<རྒྱ>><<ཞོལ>><<སྟུ>> དེ།

༤ <<རྒྱ>><<ཞོལ>><<སྟུ>> -

ཞུགས་གང་། རྫོག་མར་འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་པ། དེ་ནས་ཤི་སྟེ་སྤྱིང་གསུམ་གང་རུང་གི་མིར་སྟེ་བ་ལན་ཅིག་ལེན། དེ་ནས་འདོད་པའི་ལྟར་སྟེ་བ་ལན་ཅིག་ལེན། དེ་ལྟར་ལན་མན་དུ་མིར་ལན་བདུན། ལྟའི་ནང་དུ་ལན་བདུན་རྒྱངས་ཏེ། ཐ་མར་འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་དག་བཙུང་ཐོབ་པ་དང་། ཡང་རྫོག་མར་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་པ་དེ་ནས་འདོད་ལྟ་དང་། དེ་ནས་མིར་སྟེ་ལྟར་ལན་བདུན། མིར་ལན་བདུན་སྟེ་བ་རྒྱངས་ཏེ། ཐ་མར་མིའི་རྟེན་ལ་དག་བཙུང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིད།

ཁ་ཅིག་ལྟ་མི་བསྟོམས་པའི་ལན་བདུན་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། ལྟ་དང་མིར་ལན་བདུན་མཆམས་སྤྱར་ཞིང་། འཁོར་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐར་བྱེད་པ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་རྒྱང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན། བར་དོར་སྟེ་བ་དང་བཙས་པས། བདུན་བཞི་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་རྒྱངས་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདའ་དགོས་པས་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། བདུན་ཆེན་དུ་འབྲུག་སྟེ་མེད་དེ། གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དག་སྟོང་དང་ཤིང་འདབ་མ་བདུན་པ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྲ་མ་བསྟན་བཙུང་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་དང་། བྱེ་མ་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེའོ། །

གནས་བདུན་ནི། གཟུགས་ཀྱི་རོ་པོ་ཤེས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རོ་འབྲུང་བ་དང་། འཁོག་པ་དང་། འཁོག་པར་འཁོ་བའི་ལམ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རོ་ཐུང་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་པར་འབྲུང་བ་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་ཐུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཡང་སྤྱར་བས་བདུན་ལྟ་སྟུམ་ཅུ་སོ་ལྟ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཡང་། བདུན་ཆེན་དུ་འབྲུག་སྟེ་མེད་པས་གནས་

བདུན་ལ་མཁས་པ་ཞེས་པ་དང་། འདབ་མ་བརྒྱ་ཐལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། འོ་མ་རེ་རེ་ལ་
འདབ་མ་བདུན་བདུན་ཡོད་པར་འདྲ་བས་འདབ་མ་བདུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་
ནོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་'སྟེ། མ་སྟོས་སོ། །

རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྦྱེ་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་
དེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་མཆམས་སྦྱར་ཞིང་། འཁོར་ནས་དག་བཅོམ་
ཐོབ་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་མཆམས་སྦྱར་ཞིང་། འཁོར་ནས་
དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་(ཕྱིར་ཁོང་གི་འབྲས་བུའི་བྱིས་པར་གཅིག) ཞི།

རྩ་བ། བར་ཆད་གཅིག་པ་གང་ཞེ་ན། ལན་ཅིག་ཕྱིར་ཁོང་བ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཉིད་དུ་

གང་སྟབས་བསྟུལ་གྱི་མཐའ་མ་ཐོབ་པའོ། །

བར་ཆད་གཅིག་པ་ཞེས་ཏེ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་ཁོང་གང་། འདོད་པའི་སྒྲིམ་སྤངས་
བདུན་ནས་བརྒྱད་པ་སྤངས་ཞིང་། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་དགུ་པ་མ་སྤངས་པར། སྦྱེ་བ་གཉིས་
པ་ལ་འདོད་པའི་ལྷའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་མ་སྤངས་པ་
སྲིད་ཀྱང་སྤངས་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཞེས་
བྱའོ། །འདིའི་རྩ་འགྲེལ་དང་། ཉན་ས་དང་། བསྟུ་བར། ལྷའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་དག་བཅོམ་པ་
ཐོབ་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(ཕྱིར་མི་ཁོང་གི་འབྲས་བུའི་བྱིས་པར་ལྷ་)ལ་ལྷ་ཡོད་པའི་དང་པོ་བར་དོར་
འདའ་བ་ནི།

ཆ་བ། བར་མ་དོར་ཡོངས་སྤྱུ་རྒྱ་རྒྱ་ལས་འདེལ་བ་གང་ཞེས། སྤྱི་པའི་ཀུན་རྒྱ་སྤྱོར་བ་
 ཉི་སྤངས་ལ་མཛོན་པར་འབྱུང་བའི་ཀུན་རྒྱ་སྤྱོར་བ་ནི་མ་སྤངས་པ་སྟེ། བར་མ་དོར་
 སྤྱི་བ་མཛོན་པར་འབྱུང་བ་ན། གང་ལས་མཛོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱུག་པས་ཤིང་མཐའ་མ་
 རྩོལ་བ་དང་། བར་མ་དོར་སྤྱི་བ་མཛོན་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། པའི་སྤྱི་བར་འགྲོ་བར་མི་
 སེམས་པ་ཉིད་ན་གང་ལས་མཛོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱུག་པས་ཤིང་མཐའ་མ་རྩོལ་བ་
 དང་། མཛོན་པར་བསམས་ནས་སྤྱི་པའི་སྤྱི་བ་ལ་མཛོན་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། སྤྱི་པའི་
 སྤྱི་བ་ནི་མ་རྩོལ་བ་ན་གང་ལས་མཛོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱུག་པས་ཤིང་མཐའ་མ་རྩོལ་
 པའོ།

བར་མ་དོར་ཞེས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་བར་དོར་འདེལ་བ་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་
 དེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་། འདོད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་དུ་ཉིང་མཆའ་ས་
 སྤྱོར་བའི་ཀུན་སྤྱོར་སྤངས། བར་སྤྱི་བ་འབྱུང་བའི་ཀུན་སྤྱོར་མ་སྤངས་པ་གཞུགས་ཀྱི་
 བར་སྤྱི་བ་མ་ཐག་དག་བཅོམ་རྩོལ་བ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་དུ་འགྲོ་བར་མི་
 སེམས་ཤིང་བར་སྤྱི་བ་ཀྱི་ཆེ་དཀྱིལ་དུ་དག་བཅོམ་རྩོལ་བ་དང་། སྤྱི་སྤྱི་དུ་འགྲོ་བར་
 སེམས་ཀྱང་། བར་སྤྱི་བ་ཀྱི་ཆེ་བཞུགས་¹ སྤྱུ་སྤང་འདས་རྩོལ་བ་ཞོགས་མའི་མེ་སྤྱུག་གི་
 དཔེས་མཆའ་བར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་སྤྱི་དུ་ཉིང་མཆའ་ས་སྤྱོར་བའི་རྟེན་
 མོངས་མཛོན་གྱུར་མི་སྤྱི་ལ་བར་སྤྱི་དུ་ཉིང་མཆའ་ས་སྤྱོར་བའི་རྟེན་མོངས་མཛོན་
 གྱུར་སྤྱི་བས། དེ་དག་གི་ཀུན་སྤྱོར་མ་སྤངས་པ་དང་སྤངས་པ་ཞེས་བྱའོ།

1 <<མ་>> -

2 <<མ་>> གཞུགས་

3 <<མ་>> <<སྤྱུ་>> མཛོན་གྱི་

གཉིས་པ་སྐྱེ་འདྲའ་བ་ནི།

ཅ་བ། སྐྱེས་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྲ་རན་ལས་འདྲའ་བ་གང་ཞེ་ན། གཉི་གར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་
མ་སྤངས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་
ནས་སྤྲ་བ་སྤྲལ་གྱི་མཐའ་མ་ཐོབ་པའོ།

སྐྱེས་ནས་^੧ཞེས་ཏེ། འདྲ་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་། ཀུན་སྦྱོར་
གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་མ་ཐག་དགྲ་བཙམ་ཐོབ་པའོ།
གསུམ་པ་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདྲའ་བ་ནི།

ཅ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྤྲ་རན་ལས་འདྲའ་བ་གང་ཞེ་
ན། གང་སྐྱེས་ནས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྲ་བ་
སྤྲལ་གྱི་མཐའ་མ་ཐོབ་པའོ།

མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། འདྲ་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་། སྦྱོར་གོ་མས་
བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རྟེན་ལ་འབད་ཚུལ་ཆེན་པོ་མེད་
པར་ངམ་ངམ་འུགས་ཀྱིས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། དགྲ་བཙམ་ཐོབ་པའོ།

བཞི་པ་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པས་འདྲའ་བ་ནི།

ཅ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཡོངས་སུ་སྤྲ་རན་ལས་འདྲའ་བ་གང་ཞེ་
ན། གང་སྐྱེས་ནས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྲ་བ་སྤྲལ་གྱི་
མཐའ་མ་ཐོབ་པའོ།

མངོན་པར་འདུ་^੨ཞེས་ཏེ། གཞན་འདྲ་བ་ལ་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་

੧ <<སྐྱེ>><<ཞེས>><<སྐྱེ>> གནས།

੨ <<སྐྱེ>><<ཞེས>> དུ།

མོ་ལ་འབད་རྩོལ་དང་བཅས་བས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། དག་བཙམ་ཐོབ་
བའོ། །འདིར་དངོས་བསྟན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་དབྱེ་བར་ཟད་ཀྱི། རྒྱས་བར་
ན། གཞན་ཡང་ཡོད་བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །

ལྷ་བ་གོང་དུ་འཕོ་བ་ནི།

རྩ་བ། གོང་དུ་འཕོ་བ་གང་ཞེན། གང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ས་ནས་སར་སྐྱེ་ཞིང་འོག་
མིན་གྱི་བར་དུ་ཞུགས་ནས། དེར་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐར་མ་ཐོབ་
བའོ། །ལ་ལ་ནི་སྤྲིད་པའི་ཅེ་མའི་བར་དུ་སོང་ནས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
གྱི་མཐར་མ་ཐོབ་བའོ། །

གོང་དུ་འཕོ་བ་ཞེས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་གོང་དུ་འཕོ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་
འོང་གང་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལན་དུ་མ་སྒྲངས་ནས་སྤྲུག་མཐོང་ཤས་¹ཆེར་སྐྱད་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན་དང་། ཞི་
གནས་ཤས་ཆེར་སྐྱད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་
ཏེ། མཐར་སྤྲིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་དག་བཙམ་ཐོབ་པའི་རིགས་ཅན་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འོག་མིན་དང་སྤྲིད་ཅེའི་མཐར་སྐྱུག་འགོ་ཞེས་བཅས་བཞི། རྒྱན་ཞུགས་སྤྲིད་བ་
ལན་བདུན་བ་བཞིན་དུ་དེ་པན་ཆད་དུ་འགོ་བ་མེད་པས་དེ་སྐྱད་ཅེས་བྱའོ། །སྤྲིད་ཅེའི་
མཐར་སྐྱུག་འགོ་ནི། གནས་གཙང་མར་མི་²སྐྱེ་སྤྱེ། བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་སྒྲོམ་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩ་བ། སྤེལ་མར་བསྒྲོམས་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་རྒྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྒྲོམས་པ་

1 <<སྐྱེ>> རྒྱས་<<ཞེས>><<སྐྱེ>> -

2 <<སྐྱེ>><<ཞེས>> མིར། <<སྐྱེ>>ནང་འདི་ནས་རྩེ་ས་ལ་མངོན་རྟེན་གས་བར་ཆོག་པལ་ཆེ་བ་ཆད།

དང་། འབྲིང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པ་དང་། ཆེར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པ་དང་། ཆེས་
ཆེར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པ་དང་། སིན་དུ་ཆེས་ཆེར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པས་གནས་
གཅང་མ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ལོ། །

གནས་གཅང་མ་རིགས་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་སྐྱོམ་པ་ལྟ་ཡོད་
དེ། སྐྱོར་བ་གཅིག་གིས་དང་པོར་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཟག་མེད་ལ་སྐྱོམས་པར་
འབྱུག་། དེ་རྗེས་ཟག་བཅས་ལ། དེའི་ཕྱོག་དུ་ཟག་མེད་ལ་སྐྱོམས་པར་འབྱུག་པ་རྒྱུ་དེ་
གསུམ་སྤེལ་དང་། འབྲིང་དུ་གསུམ་སྤེལ་དང་། ཆེན་པོ་དགུ་སྤེལ་དང་། ཆེས་ཆེར་བསྐྱོམ་པ་
བཅུ་གཉིས་སྤེལ་དང་། སིན་དུ་ཆེས་ཆེར་བསྐྱོམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྤེལ་སྐྱོམ་བའི་སྐྱོབས་
ཀྱིས་གནས་གཅང་མ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བའི་བྱིད་མོ་སྐྱེ་བའི་རྟོན་ལ་ཡང་སྤྲིད་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དུ་མ་བསམགས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞིའི་སྐྱོབས་ཀྱིས་
དེར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྤེལ་སྐྱོམ་གྱི་ཟག་མེད་ལྟ་ཞིག་། བསམ་གཏན་དག་
པ་བས་ཀྱང་ཡང་སྤྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གང་
གིས་སྤེལ་ན། བྱིར་མི་འོང་བྱེད་པར་ཅན་དང་། དག་བཅོམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་
སྤེལ་ལོ། །ཤེས་རབ་གསལ་བས་ཐོག་མར་མིའི་རྟོན་དང་། བྱིས་གཟུགས་ཀྱི་རྟོན་ལ་
བསྐྱོམས་ཁིང་། ལམ་སྤྱོད་བའི་མཆོག་ཡིན་པས། ཐོག་མར་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཁོ་ན་
ལ་སྤེལ་ལ། བྱིས་གཞན་ལ་ཡང་སྤེལ་ལོ། །དགོས་པ་ནི། བྱིར་མི་འོང་གནས་གཅང་དུ་
སྐྱེ་བ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་ལ། དག་བཅོམ་པ་

༡ <<རྒྱ>> རྒྱ་སྐྱེ་བའི <<ཞལ>> རྒྱ་སྐྱེ་བའི

༢ <<རྒྱ>> <<སྐྱ>> -

༣ <<རྒྱ>> བསམགས

༤ <<རྒྱ>> མང་།

དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཉིད་མོངས་པས་འཇིགས་པ་དང་། རྣོན་པོ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་
གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་ལོ། །

རྩལ་པ་། འགྲ་བཅོས་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་དབང་པོ་འཇིགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐུ་བ་རྩལ་ ལ་
གཉིས། རྩལ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལྟ་དང་། རྩལ་དང་མི་སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་བཤད་
པའོ། དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འགྲ་བཅོས་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་^༡ གང་ཞེ་ན། དབང་པོ་རྩལ་པོ་
སྦྱོས་ཀྱང་རུང་། མ་སྦྱོས་ཀྱང་རུང་། གསོད་ཀྱང་རུང་། མི་གསོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། གང་
མཐོང་བའི་ཆོས་ ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་
ནོ། །བདག་གསོད་པའི་ཆོས་ཅན་གང་ཞེ་ན། དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཉིད་སྦྱོས་ཀྱང་རུང་། མ་
སྦྱོས་ཀྱང་རུང་། མི་གསོད་ན། གང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་གྱུར་པའི་^༢ སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། གསོད་ན་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་
པའོ། །རྩལ་སུ་བསྐྱར་བའི་ཆོས་ཅན་གང་ཞེ་ན། གང་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཉིད་སྦྱོས་ན་
མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་
ཅན་ཡིན། མ་སྦྱོས་ན་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །གནས་པ་ལས་ས་^༣ བསྐྱོད་པ་གང་ཞེ་
ན། དབང་པོ་རྩལ་པོ་སྦྱོས་ཀྱང་རུང་། མ་སྦྱོས་ཀྱང་རུང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་
གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ལ། དབང་པོ་
རྣམས་སྦྱོར་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གོ། །རབ་རྒྱུ་རྟོགས་པའི་འོས་སུ་

༡ <<ས>><<ཉེ>><<ཅ>> ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དཔྱད་བཅོས་ག།

༢ <<ས>> ཆོ།

༣ <<ཅ>>ཞེ་ན། འགྱུར་བའི།

༤ <<ཅ>>ཞེ་ན། མི།

འགྱུར་བ་གང་ཞིན། གང་དབང་པོ་རྒྱལ་པོས་སྤྱོད་ཀྱང་རུང་། མ་སྤྱོད་ཀྱང་
རུང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་
སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ལ། དབང་པོ་རྣམས་སྤྱོད་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ནི་ཡིན་པའི་གང་ཟག་
གོ།

དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཞེས་སོ། །རིམ་བུས་སྟོན་ཏེ། མཐོང་
ཆོས་ལ་བདེ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་ལྟར་འདོད་འདོད་ལ་སྟོས་པ་
མ་ཡིན་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྟོས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟ་ཡོད་
དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་གང་། སྟོན་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་
སྤྱོད་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་གོམས་པར་མ་བྱས་པས། འདོད་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་སོང་
ཡང་རུང་མ་སོང་ཡང་རུང་། རང་གིས་རང་གསོད་དམ་མི་གསོད་ཀྱང་། མཐོང་ཆོས་
ལ་བདེ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལས་ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་། མི་གསོད་ན་
ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། གསོད་ན་མ་ཡིན་པ་དང་། འདོད་ཡོན་གྱིས་
སྤྱོད་ན། ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། མ་སྤྱོད་ན་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱོད་ཀྱང་
རུང་མ་སྤྱོད་ཀྱང་རུང་། དེ་ལས་ཉམས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་དབང་པོ་རྣམས་
པོར་སྤྱོད་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་
གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལས་མི་ཉམས་ཤིང་། དབང་པོ་རྣམས་པོར་སྤྱོད་བའི་སྐལ་བ་
ཅན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༡ <<ཞིན>> ཉིན།

༢ <<སྤྱོ>> བདེས།

༣ <<སྤྱོ>> བདེས།

གཉིས་པ་། དུས་དང་མི་སྒྲོར་བརྒྱུས་པར་ཐོས་པ་བཤད་པ་ །ཡི།

ཆ་བ། མི་འབྲུག་པ་པའི་ཆོས་ཅན་གང་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྒྱུ་པོ་
སྟེ། སྒྲོས་ཀྱང་རུང་། མ་སྒྲོས་ཀྱང་རུང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །

མི་འབྲུག་པ་པའི་ཞེས་དྲེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྒྱུ་
པོའི་དགྲ་བཅོམ་པ་གང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལས་ཉམས་མི་
སྲིད་པའོ། །འདི་དག་ནི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་གནས་ཀྱི་བསམ་
གཏན་སྒྲོར་བ་གཉིས་ལྟན་གྱིས་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་གཉིས་དང་། རྒྱ་སྒྲོར་མེད་པ་
གཅིག་དང་། བྱས་པས་སྒྲོར་བ་མེད་པ་གཅིག་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་དབང་པོ་
རྒྱལ་བས་བཞག་པ་གཅིག་གོ།

སྟེ་ཆོན་བྱག་པ་ཁམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་ལྟ། འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་གང་
ཟག་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་བྱག་དེ་དང་
འབྲ་བར་བསྐྱན་པ་དང་། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་
གཉིས་དང་། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རང་རྒྱལ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་སོ་སོའི་སྟེ་པོ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྒྲེས་
པར་གྱུར་ལ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གོ། འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་

༡ <<རྒྱ>> ཡིས་

༢ <<སྒྲ>> བཤད་

༣ <<ཞེས>> རྒྱུ་

སྒོ་བ་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པའི་ཁམས་སྤྱི་སྤྱེས་པར་གྱུར་ཏེ། འཕགས་པའི་ཚོས་
རྣམས་ཐོབ་ལ། ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་གོ། །འདོད་པ་ན་སྒྲོད་
པའི་མི་སྒོ་བ་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པའི་ཁམས་སྤྱི་སྤྱེས་པར་གྱུར་ཏེ། འཕགས་པའི་
ཚོས་རྣམས་ཐོབ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་གང་ཟག་གོ། །

འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་ཞེས་རིམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་
རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་འཕགས་
པའི་ཚོས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དང་། དེ་ཐོབ་ལ་ཀུན་སྒྲོད་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་
གང་ཟག་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་དུག་དེ་དང་འདྲ་བར་བརྟན་པ་ །ཞི།

རྩ་བ། འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ཇི་ལྟ་བུར་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པ་
ན་སྒྲོད་པའི་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་པེན་དུ་བརྟའོ། །

འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ཞེས་ཏེ། ཁམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞུགས་
གཞུགས་མེད་ན་སྒྲོད་པའི་གང་ཟག་དུག་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་། འདོད་པ་དང་གཞུགས་ན་སྒྲོད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབང་གཉིས་ །ཞི།

རྩ་བ། འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པ་དང་གཞུགས་ན་སྒྲོད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབང་གང་ཞེ་
ན། གང་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་
ལ། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བས་གནས་ཤིང་འདོད་པའི་ཁམས་སམ། གཞུགས་ཀྱི་
ཁམས་སྤྱི་སྤྱེས་པའི་གང་ཟག་གོ། །

འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པ་དང་ཞེས་ཏེ། འདོད་པ་དང་གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དབང་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་སྤྲིན་པའི་གནས་མ་ཡིན་པས་

གཞུགས་མེད་དུ་སྦྱོར་བ་སྤངས་ཤིང་། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལས་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་སྦྱོན་པའི་ཆེད་དུ། སྦྱོང་རྗེ་དང་སྦྱོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འདོད་པ་དང་
གཞུགས་སུ་སྦྱོས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་(འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་རང་རྒྱས་)ནི།

ཆ་བ། འདོད་པ་ན་སྦྱོང་པའི་རང་སངས་རྒྱས་གང་ཞེ་ན། གང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་
མེད་པར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྦྱོས་པར་བྱུང་རྟེ། རང་བྱུང་རྒྱལ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་
གང་ཟག་གོ།

འདོད་པ་ན་ཞེས་རྟེ། འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དབྱེན་དུ་
མར་འབྱུང་རྟེ། བསེ་རུ་ལྷ་བྱ་དང་། ཚོགས་ན་སྦྱོང་བ་སོགས་ཡོད་པའི་
བྱིར། གནས་གང་དང་། རྒྱ་བ་དང་། ཚོས་སྦྱོན་རྒྱལ་གྱི་བྱེད་པར་སོགས་ཀྱང་ཤེས་
པར་བྱའོ།

ལྷ་པ་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསམ་གྱིས་ནི་མི་བྱལ་བ་^༡ གང་ཞེ་ན། གང་དགའ་ལྷན་
གྱི་གནས་ན་གནས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་བ་ཐམས་ཅད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ཡང་འདོད་པའི་
ཁམས་སུ་སྦྱོན་པའི་གང་ཟག་གོ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་རྟེ། མཛད་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་སྦྱོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་འདོད་ཁམས་སུ་སྦྱོན་པ་ནི། གང་

༡ <<ཞེས་>> གང་དུ། <<སུ>> དང་།

༢ <<ས་>> <<ལྷ་>> <<ཅུ་>> བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་གི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྡེ་ཆེན་བདུན་པ་སྤྱད་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ས་མ་ཐོབ་པ་དང་། ས་
ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མོས་པས་སྟོང་པ་ཅན་གང་ཞེན། མོས་པས་སྟོང་པའི་ས་ལ་བཅོད་པ་རྒྱུ་དུ་
དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གང་ཡིན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའོ། །

མོས་པས་ཞེས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྒྱུང་
སྟེ། ས་མ་ཐོབ་བར་གྱི་སེམས་དབང་ཆོས་ཅན། མོས་པས་སྟོང་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་མོས་པའི་སྟོན་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་
དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཅོད་པ་རྒྱུ་འབྲིང་སོགས་ནི་
རྒྱུ་དུ་བྱོད་ཅེ་གཉིས་ལ་གནས་པ་དང་། འབྲིང་བཅོད་པ་དང་། ཆེན་པོ་ཆོས་མཆོག་
གོ། །ཡང་ན་ལྷ་རབ་བཤད་པ་ལྟར་གསུངས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ས་ཐོབ་པ་)ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལྷག་པའི་བསམ་པས་སྟོང་པ་ཅན་གང་ཞེན། གང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་
བརྒྱལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །

ལྷག་པའི་ཞེས་ཏེ། ས་བརྒྱལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་¹ཆོས་ཅན། ལྷག་པའི་
བསམ་པས་སྟོང་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབས་གིས་

1 འདི་ཡན་ཆད་ཡིག་ཐེང་བཞི་ནི། <<རྫོང་>><<ཞེས་>>གཉིས་ཀར་ཆད།

2 <<རྫོང་>> དབང་མ།

བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། བྱེ་ཐག་། ཞེ།

ཅ་བ། མཚན་མ་དང་བཅས་པས་སྟོང་པ་ཅན་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་
ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། རི་མ་མེད་པ་དང་། འོད་བྱེད་པ་དང་། འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་
དང་། སིན་ཏུ་སྤང་དགའ་བ་དང་། མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ།

མཚན་མ་དང་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་གསུམ་སྟེ། ས་དང་པོ་དུག་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དབང་ཆོས་ཅན། མཚན་མ་དང་བཅས་པས་སྟོང་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་མཚན་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་འཛེ་བ་དང་
བཅས་པ་དང་། རོན་གྱི་མཚན་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པ། མིང་གི་མཚན་མ་རྩང་ཟད་འཛེ་
པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཅ་བ། མཚན་མ་མེད་པར་སྟོང་པ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་རྩལ་སེམས་
དཔའི་ས་རིང་དུ་སོང་བ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ།

ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་ཆོས་ཅན། མཚན་མ་མེད་པར་སྟོང་
པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རེས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་
པལ་ཆར་མི་འབྱུང་ཞིང་། རོན་གྱི་མཚན་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མིང་གི་མཚན་མ་ལ་
སྟོས་མི་དགོས་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཅ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་སྟོང་པ་ཅན་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་རྩལ་སེམས་
དཔའི་ས་མི་གཡོ་བ་དང་། ལེགས་པའི་སྟོ་སྟོས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ལ་གནས་པའི་གང་
ཟག་གོ།

དག་པ་ས་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབད་ཚུལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་
ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྲུར་མི་འབྱུང་ཞིང་། མི་རྟོག་ཡེ་
ཤེས་ལ་དབང་གྲུར་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གྲེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་
པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་ལ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཅེས་གང་གསུངས་པ་ལ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནི་
གཉིས་ཀྱི། རིམ་གྱིས་པ་དང་། ཅིག་ཅར་ངེས་པར་འབྱིན་པ་ལོ། །

རྒྱན་དུ་ཞེས་ཀྱི། རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། འཇམ་བུ་མཐར་
གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་རིམ་གྱིས་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤངས་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་ནས། རྒྱན་དུ་ཞེས་ཆུང་དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བའི་སྒྲོ་
ནས། ཅིག་ཅར་ངེས་པར་འབྱིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ། མཐར་གྱིས་པ་བཤད་ཟིན་པར་བྱེད་པ་ནི།

ཅ་ལ། རིམ་གྱིས་པ་ནི་རི་རྒྱུད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

རིམ་གྱིས་པ་ཞེས་སོ། ཅིག་ཅར་བ་ལ་གཉིས། ཅིག་ཅར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་
ཚུལ་དང་། དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་ལ། ཅིག་ཅར་ངེས་པར་འབྱིན་པ་ནི་གང་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
བྱས་ནས། མི་སྟོགས་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལས་
ཀྱིས། ཁམས་གསུམ་ན་སྒྲིབ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམས་ཅིག་ཅར་སྤོང་

སྟེ། འདིན་གྱི་ཐུན་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། དག་པོའི་པའི་འབྲས་བུ་དང་། འབྲས་
བུ་གཉིས་ལ་གདགས་སོ། །

ཅིག་ཅར་ཞེས་ཏེ། ཅིག་ཅར་པ་བྱུང་ཆོས་ལྡན་ཤིས་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་གང་
གིས། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས། སྤང་བྱ་གང་།^༡ རི་ལྟར་སྤོང་བ་དང་། འབྲས་བུ་གང་ལ་
བཞག་པས་ཤིས་པར་^༢ བྱེད་པའི་བྱིར། བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་བྱུང་
སྟེ། སོ་སྟེས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྤང་གི་ས་པོན་མི་སྤོང་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཉོན་མོངས་སྤོང་སྟེ། འདིས་
ཁམས་གསུམ་གྱིས་^༣ ཉོན་མོངས་ཅིག་ཅར་སྤོང་ཞིང་། དེ་ཡང་འདི་ལ་བརྟེན་ན་^༤ རུས་
གྱི། ས་གཞན་ལ་བརྟེན་ན་ཅི་རིགས་སུ་མི་དགོས་ཤིང་མི་རུས་པའི་བྱིར། འདས་ལམ་
གྱིས་སྤོང་དགོས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཡང་
སྤོང་མི་རུས་པའི་བྱིར། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྤངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་
ཅར་སྤོང་བ་ནས་རྩེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བར་བྱེད་དེ། འདི་དབང་པོ་རྣ་
བས་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པར་མི་ལྟ་བུ། འདི་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་སོགས་གོམས་
པའི་སྟོབས་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར། སོར་མོའི་ཅེ་མོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །འབྲས་བུ་བར་མ་གཉིས་ལ་འདི་ལ་^༥ མི་བཞག་སྟེ། འདོད་པའི་སྟོན་སྤངས་རྒྱལ་པ་
སྤངས་ནས། སྤིད་ཅེའི་རྒྱལ་པ་མ་སྤངས་པ་དང་། འདོད་པའི་དགུ་པ་སྤངས་ནས་སྤིད་

༡ <<སྤོང་>><<ཞེས་>><<སྤོང་>> -

༢ <<སྤོང་>><<ཞེས་>><<སྤོང་>> བསྤོང་བར།

༣ འདི་ལ་སྟོན་ཞིན་མིན་ནས་སྟུགས།

༤ <<སྤོང་>> རུས།

༥ <<ཞེས་>> -

ཅེའི་དགུ་པ་མ་སྤངས་པ་འདི་ལ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། དེས་ན་དགུ་པ་སྤོང་བ་ལ་བཙོན་
པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་རྒྱན་ཞུགས་དང་། སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་སྦྱེས་པ་ན། དག་བཙོམ་པ་བཞག་གོ། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། རྒྱན་
ཞུགས་ཀྱི་འགའ་མ་ཐག་དག་བཙོམ་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས་ཏེ་ལོ།

གཉིས་པ་(དག་བཙོམ་ཐོབ་པའི་དུས་) ལ། སལ་ཆེ་བའི་དུས་དང་། དེ་གཉིས་མ་ཐོབ་
ན་འདོད་པར་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། རྒྱན་དང་མི་སྤང་ན་བྱང་རྒྱལ་གཞན་ཐོབ་པར་འགྱུར་
བཤོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། སལ་ཆེར་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་སམ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཀུན་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་
བྱེད་དོ། །

སལ་ཆེར་ནི་ཞེས་ཏེ། དུས་ནམ་ཀྱི་ཆེ་དག་བཙོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། མཐར་
གྱིས་པ་ལྟར་སྲིད་པར་སྦྱེ་བ་དུ་མ་ལེན་དགོས་པ་མ་¹ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་པའི་
ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་སམ། འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ། སལ་ཆེར་ཀུན་ཤེས་པ་ལྷ་རྒྱ་
ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། འཆི་སྲིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཐོང་ཆོས་སུ་
འགྱུར་བས། རོན་གྱིས་བར་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་དུ་མའོན་ལ། རྒྱན་ཞུགས་ལ་བར་དོར་འདའ་
བ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་གི་ལུགས་སོ། །སལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། འདི་ནི་མཐོང་ཆོས་བཞིའི་²རྒྱན་ཞུགས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་གཉིས་མ་ཐོབ་ན་འདོད་པར་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་) ནི།

ཆ་བ། གལ་ཏེ་མི་བྱེད་ན་ཡང་དེ་སྟོན་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ལས་ཀྱི་དབང་

༡ <<རྒྱ>> <<ཞེས>> -

༢ <<ཞེས>> <<རྒྱ>> ཞེས།

གིས་འདོད་པའི་ཁམས་ཉིད་དུ་སྒྲེ་སྒྲེ།

གལ་ཏེ་ཞེས་ཏེ། ཆེ་འདིར་སྤང་འདས་མ་¹ཐོབ་ཀྱང་སྒྲེ་བ་དུ་མ་རྒྱུད་དགོས་པ་
མིན་པར་ཐལ། སྒོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འདོད་ཁམས་སྒྲེ་སྒྲེ་ནས་སྒྲེ་བ་གཉིས་པ་
ལ་ངེས་པར་དག་བཙུམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་(རྒྱུད་དང་མི་སྤང་ན་སྤང་ཆུབ་གཞན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་)ནི།

ཆ་བ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །

སངས་རྒྱས་ཞེས་ཏེ། དག་བཙུམ་ཐོབ་པ་ན། ངེས་པར་ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་དུ་
འགྱུར་བར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་སྤང་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་
དུ་འགྱུར་ཡང་། དེ་དང་²མ་སྤང་ན། རང་རྒྱལ་དག་བཙུམ་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་
གཉིས། མངོན་རྟོགས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་
བྱུང་བར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་བསྟན་
པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཅུ་
སྒྲེ་ ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་དང་། རྗེས་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། དགོན་མཆོག་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་དང་། ཀུན་རྒྱུ་མི་འབྱུང་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པ་མངོན་

༡ <<རྒྱ>> <<ཞེས>> -

༢ <<རྒྱ>> ཡང་།

པར་རྟོགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལོ། །
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུ་ཡོད་དེ།^༡ ཆོས་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་། མ་མའི་མཆོན་ཉིད་ ཀླུ་གཉིས། གནས་སྐབས་ཅན་བཤད་པ་
དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཆོགས་
ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་བཤད་པ་ནི།

ཆ་བ། ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་
ལ་སོས་པ་དང་། དད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ལོ། །

ཆོས་མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་ལམ་རྒྱང་དུའེ་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་^༢ གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པ་བརྒྱ་དྲུག་གི་དོན་སྤྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ནས། དེས་
པར་འཛིན་པའི་སོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དང་བ་དང་འདོད་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཅན་གྱི་དད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཐར་པ་ཆ་མ་སྐྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དོན་མངོན་རྟོགས་ནི།

ཆ་བ། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་སྐྱུན་པའི་

༡ <<རྟོ>> <<ཞོལ>> ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་ལམ་རྒྱང་དུའེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།

༢ <<ཞོལ>> བ།

གནས་སྐབས་ན་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ན་ལ། བདེན་པ་ལ་ཆོས་
 རེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་སྟེ། བཟོད་པ་དེ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་པོ་དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་
 དང་། རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའོ། །

དོན་མངོན་པར་ཞེས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་ལམ་རྟོག་ཆོས་ཅན། དོན་
 མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་བཤད་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་
 བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་རེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་
 ཐོབ་པའི་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་རེ་
 རེ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་དེ་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་
 ཆུང་དུ་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ཁོ་ནའི་མངོན་རྟོགས་ནི།

ཆ་བ། དེ་ཁོ་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེན། གང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་
 ཅིག་བཅུ་དྲུག་པོ་དག་ཐོབ་པའོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་པར་འཛོག་པ་
 མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལས་བྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་རྣམས་འཐོབ་སྟེ། མངོན་
 དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་བསྟོན་པའི་ལམ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །

དེ་ཁོ་ན་ཞེས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བཟོད་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་
 ཁོ་ནའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་
 མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་རེ་རེ་མངོན་སུམ་
 གྱིས་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་སྟུག་བསྟུལ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཡིད་ལ་
 མངོན་པར་བཟོད་པའི་སྟོན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལས་

བྱུང་བ་ཐོབ་སྟེ། སྤྱིང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་ས་བོན་གསེས་བས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
 ལུས་པ་མ་བྱ་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་བར་མ་ཆད་དུ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེའི་
 རྗེས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། སྒོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ལ། དངོས་དང་། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་
 བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྗེས་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེན། བསྒོམ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །

རྗེས་ལ་ཞེས་ཏེ། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
 ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཅིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྟོབ་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་བཤད་པ་ །ནི།

ཅ་བ། དཀོན་མཆོག་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེན། སངས་རྒྱལ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་
 དང་། ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པའོ། །ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་མངོན་པར་
 རྟོགས་པ་གང་ཞེན། མི་བྱ་བའི་སྟོབ་པ་གང་ཐོབ་པས་སྟོབ་པ་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་
 ཏེ། བདག་གི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཟད་དོ། །དུད་འགྲོ་ཟད་དོ། །ཡི་དྲུགས་ཟད་དོ། །རན་
 སོང་རན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྷུང་བ་ཟད་དོ། །བདག་ཡང་རན་སོང་བའི་ལས་བྱས་ནས་རན་
 སོང་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་
 པའོ། །

དཀོན་མཆོག་ཅེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཉིས་མཐོང་
ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་ཅིང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྒྲོབས་གིས་དེ་
གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། ངན་འགྲོའི་རྒྱ་སྒོག་གཅིད་
སོགས་སྤར་མ་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་པ་འཕགས་པ་དབྱེས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྤྱང་པའི་
སྒྲོབས་གིས་ཐོབ་པས་བདག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་པན་སོང་གསུམ་ཟད་དོ། །དེར་ལོག་པར་ལྷང་
བ་ཟད་དོ། །བདག་གྱུང་པན་འགྲོའི་རྒྱ་བྱས་ནས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲུག་པའི་སྐལ་བ་ཅན་
མ་ཡིན་ནོ་སྤུམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་པའི་མངོན་རྟོགས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཀུས་
པའི་སྒྲོན་པ་ཐོབ་ཅིང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིད།

ལྷ་པ་མཐར་ཐུག་པ་མངོན་རྟོགས་ནི།

ཆ་བ། མཐར་ཐུག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། རི་ལྷར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་

མཐར་ཐྱིན་པའི་ལམ་བསྟན་པ་ལྟ་བུལོ། །

མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དབྱེ་བཅོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཐར་
ཐྱིན་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྤྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་
པའི་དམན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི།

ཆ་བ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བདུན་པོ་དེ་

དག་ཉིད་མདོར་བསྟུན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བུལོ། །

ཉན་ཐོས་གྱི་ཞེས་ཏེ། སྤར་བཤད་པའི་མངོན་རྟོགས་བདུན་པོ་གཞན་གྱི་ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཐེག་པ་རྒྱུད་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱི་ལུང་ལ་དེས་བར་ལྟོས་དགོས་པའི་ཐེག་པ་དམན་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ནི།

ཆ་བ། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཉིད་གཞན་གྱི་སྤྱི་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐོབ་པས་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ།

རང་སངས་རྒྱལ་ཞེས་ཏེ། བདུན་པོ་གཞན་གྱི་ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐོབ་ཀྱས་པའི་ཐེག་པ་འབྲིང་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆེ། དེས་བར་གཞན་གྱི་ལུང་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་ཀྱས་པའི་ཐེག་པ་དམན་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱལ་ལྟར་རང་སངས་རྒྱལ་ལ་མི་སྟོབ་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། རང་སངས་རྒྱལ་ལ་རང་ཉིད་གྱིས་སངས་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་དང་། རང་ཉིད་སངས་རྒྱལ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པས། བྱིས་རང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་མ་གཏོགས་སྟོབ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ནི།

ཆ་བ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་

བདུན་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པའི་བཟོད་པ་
གང་ཡིན་པ་སྟེ། མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཡང་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་ཞེས་བྱའོ། །

བྱང་ཆུབ་ཅེས་ཏེ། ཉན་རང་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བདུན་པོའི་རིགས་དེ་དག་
ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སྟེ་འཛིན་པའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིད། སེམས་
དཔའི་སྟོན་མེད་པ་ས་དང་པོ་ལ་ཞུགས་ཤིང་གནས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་
སྟུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡི་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར་བསྟན་པ་།

ལ་བྱི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་བྱང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེན།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞེས་ཏེ། ས་དང་པོ་ཐོབ་པས་ལམ་གསུམ་ག་མངོན་སྟུང་དུ་བྱེད་
པའི་ལམ་ཤེས་བསྐྱེད་ན། དེ་དག་ལ་བྱང་པར་ཅི་ཡོད་སྟུང་པ་ལོ། །

ལན་ལ་བྱང་པར་བརྩ་སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་བྱང་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཞག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། དམིགས་པའི་བྱད་པར་དང་། ཉེ་བར་སྟོན་པའི་བྱད་པར་དང་། རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་དང་། ཁས་ལེན་པའི་བྱད་པར་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱད་པར་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱད་པར་དང་། གནས་དང་གཡོག་འཁོར་གྱི་བྱད་པར་དང་། བཅོན་པར་སྟེ་བའི་བྱད་པར་དང་། སྟེ་བའི་བྱད་པར་དང་། འབྲས་བུའི་བྱད་པར་རོ།

དམིགས་པའི་ཞེས་ཏེ། བྱད་པར་བཅུ་ལྔ་སྟོན་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་མཛོན་རྟོགས་བྱད་པར་འཕགས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་རྒྱའི་བྱད་པར་དང་། རོ་བོའི་བྱད་པར་དང་། བསམ་སྒྲུང་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་། བྱད་པའི་བྱད་པར་བཞི་དང་། འབྲས་བུའི་བྱད་པར་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་རང་དོན་ཅམ་སྟོན་པར་བྱད་པའི་དམན་པའི་སྟེ་སྟོན་ལ་དམིགས། བྱང་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟེ་སྟོན་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་ཆོགས་རྒྱ་རྒྱུང་ཞིང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་གསོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་རྟོགས་པ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་རོ་བོའི་བྱད་པར་དང་། རང་དོན་ཅམ་བྱད་འདོད་པ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པར་ཁས་ལེན་པའི་བསམ་པའི་བྱད་པར་དང་། དམན་པའི་ས་བདུན་ཅམ་དང་། ས་བཅུས་དེས་པར་འབྱུང་བ་སྒྲུང་བའི་བྱད་པར་དང་། བྱད་པའི་བྱད་པར་བཞི་ནི། ཞི་བ་ཅམ་རྟོགས་པ་དང་། མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་ཀྱི་སྟོན་པ་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱད་པར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྒྲུང་ལུས་མི་ལུས་

གཉིས་པ་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱོད་པའི་བྱང་པར་། བློ།

ཆ་བ། སྐྱུ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་དང་། སྐྱུ་རན་ལས་འདས་པའི་བྱང་པར་དང་། འདྲེས་
མིང་ཉེ་བར་འདྲེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་པར་དང་། སྐྱིབ་པ་རྣམ་པར་
དག་པའི་བྱང་པར་དང་། འདྲེས་པ་དང་ཉེ་བར་འདྲེས་པའི་ལས་བྱེད་པའི་བྱང་པར་
དང་། མཛོན་པར་རྩོགས་པར་བྱང་པར་དང་སྐྱུ་རན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པའི་ཐབས་
གྱི་བྱང་པར་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་པ་རྣམས་པ་ལྟའི་བྱང་པར་གྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །

སྐྱུ་གསུམ་ནི། སྐྱུ་རན་ལས་འདས་པ་རྟེན་གྱི་བྱང་པར་གཉིས་དང་། ཡེ་ཤེས་
དང་སྤངས་པ་གཉིས་གྱིས་རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་དང་། གཏུལ་བྱ་གང་གི་
དོན་རི་ལྟར་བྱེད་པ་གཅིག་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། དེ་གཞན་ལ་སྟོན་
པའི་ཐབས་གྱི་བྱང་པར་གཉིས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ལྟས་
སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱོད་པའི་བྱང་པར་བཤད་དོ། །འདྲེས་པ་དང་ཉེ་བར་འདྲེས་པ་སྐྱུ་
མ་ནི། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྐྱུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་རོ་གཅིག་པ་
དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཛོན་སྐྱུ་དུ་མཐུན་པ་མཚུངས་པའི་དོན་ཏོ། །འདྲེས་པ་
གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་མཚུངས་པའོ། །སྐྱོབ་པ་ལྟ་
ནི། གཞོད་པ་དང་། ཐབས་མ་ཡིན་པ་དང་། ངན་སོང་དང་། འཇིག་ཆོགས་དང་། རིགས་
མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་སྐྱོབ་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཛོན་

༡ <<རྟེན>> <<ཞེས་>> ལྟ་ལ།

༢ <<རྟེན>> <<ཞེས་>> -

རྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་བཤད་པ་དང་། ལམ་གྱི་གཏོང་⁹ འཛོལ་
དང་སྤངས་པ་སྟོམ་པའི་རྩལ་བཤད་པ་དང་། སྟོབས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ལས་ལ་རྩོད་
པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་མངོན་རྟོགས་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་
དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་ཁྱད་ས་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་
དང་། ཡོན་ཏན་གང་ཞིག་གིས་གནས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་སྐྱབ་པ་བཤད་པ་
དང་། དེ་དག་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞིང་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་བྲི་བ་ནི།

རྩ་བ། ཚད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་འདི་དག་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
གང་གིས་བསྐྱུས་ཤིན།

ཚད་མེད་པ་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

རྩ་བ། རྗེས་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་
བསྐྱུས་སོ། །

རྗེས་ལ་ཞེས་ཏེ། ཚད་མེད་སོགས་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་འདི་དག་ཆོས་
ཅན། མངོན་རྟོགས་གང་ཡང་རུང་བས་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་
དང་མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་ཁྱད་ས་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ །ནི།

རྩ་བ། དེ་དག་གྲང་ཚད་མེད་པ་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་དང་། ཐེལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་། ཐད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་

9 <<རྟོ་>><<ཞེས་>> མཐོང་།

མེད་པ་དང་། བསམས་ནས་ཤེས་པ་དང་། མོ་མོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་
དང་། མཛོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་
དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་དང་། སྟོབས་རྣམས་དང་། མི་འཇིགས་པ་རྣམས་
དང་། ཟུག་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་རྣམས་དང་། བསྐྱར་བ་མེད་པ་རྣམས་དང་། བསྐྱེལ་བ་མི་
མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། བག་ཆགས་ལེགས་པར་བཅོས་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་
ཉིད་དེ་མདོ་སྡེ་ལས་རི་སྐྱད་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །

དེ་དག་ཀྱང་ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཆད་མེད་བཞི་
ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་སྡེ་ཆན་བཅུ་དགུ་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་ཀྱང་མདོ་སྡེ་ལས་བྱུང་བ་
བཞིན་ཤིང་པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གསུམ་པ་། མོ་མོའི་མཚན་ཉིད་ ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཐུག་མཐོང་གིས་
བསྐྱུས་པའོ། །དང་པོ་ལ། མོ་སྟེ་དང་ཐུན་མོང་གི་དང་། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བྱམས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་བློ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པ་
དང་སྤྱད་པར་ཤོག་གིག་པར་བསམ་པའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པའི་ཉིང་རེ་
འཇིན་དང་། ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་སྤྱན་པའི་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །སྤྱིར་རྗེ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
སྐྱབས་བསྐྱེལ་དང་བྱུང་བར་ཤོག་གིག་པར་བསམ་པའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་
པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱིར་བཞིན་ནོ། །དགའ་བ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེ་བ་

དང་མི་འབྲལ་བར་ཤོག་ཤིག་པར་བསམ་པའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་
 ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོ་མ་བཞིན་ནོ། །བཏང་སྒྲོམས་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་པར་བསམ་པའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་
 བྱ་བ་སྤྲོ་མ་བཞིན་ནོ། །

བྱམས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་པ་རིམ་པ་བཞིས་སྟོན་ནི། ཚད་མེད་པ་བཞི་རྣམ་པའི་
 བྱད་པར་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་ཤོག་ཅིག་སྟེ། སྤྱད་པ་སྤྲལ་དང་བྲལ་
 བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ། བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ། ཉོན་
 མོངས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ། པན་པར་བསམ་པའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་
 འབྱོར་བའི་ཞེ་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་སེམས་བྱང་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་
 བློ། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་པའོ། ^༡

གཉིས་པ་། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་ ལ་གསུམ། རྣམ་ཐར་དང་། ཟིལ་གཞོན་གྱི་སྒྲེ་
 མཆེད། ཟད་པར་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་ཐུ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱལ་པའི་སྤྱིལ་
 པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནི། ལྟ་བུ་པོ་བདག་ལ་
 གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་མ་བྲལ་བའམ། གཞིག་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྤང་བའི་
 གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཉིང་ལེ་འཛིན་

༡ <<པེ>><<ལྟར>> ཐུན་ཐུས་ཚོགས་པའི།

༢ <<ཐུ>> བཞིན།

༣ <<ས>> སྤྱིག

དང་། ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

གཟུགས་ཅན་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་དགོས་
བཤམ། དེས་ཚིག་དང་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་རྩོ་མོ་དང་། རྟོགས་ཀྱི་
རྟོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས། ཁ་
དོག་མངེས་པ་དང་། མི་སྦྱག་སོགས་གང་སྦྱལ་བར་འདོད་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་ཐར་པའི་
ཆེད་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་མ་ཚོ་བ་པས་གཟུགས་མེད་¹ ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་མ་
བཤམ་བཤམ། རྟོག་ཀྱང་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པས་ཀྱང་རུང་། ཁདོག་
རང་བཞིན་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱག་མི་སྦྱག་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྦྱལ་བར་
མོས་པར་བྱེད་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྷན་
ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ལ་གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་དེ་དང་དེ་
ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་སྦྱབ་བྱེད་དུ་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ཡི་གེ་མང་དུ་དོགས་
ནས་མ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྩ་བ། བྱང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་རི་
ལྟ་བྱ་ཞེ་ན། ལྟ་བ་པོ་བདག་ལ་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་བཤམ་བཤམ། གཟུགས་
མེད་པའི་འདུ་ཤེས་གཞག་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། ལྟར་བའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བའི་
གནས་པ་ཡང་དག་པར་འཕྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྟུང་བཞིན་ནོ། །

1 << རྩ་བ >> “གཟུགས་ལ་འདུ་ཤེས་པ་དང་མཉམ་བཤམ་” ཞེས་བ་ལྟར་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་ལྷག་གས་སྟུང་།

ནང་གཟུགས་མེད་པར་ཞེས་ཏེ། གཞན་འདྲ་བ་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་
 རྩོལ་སྟེ། རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བའམ། མ་རྩོལ་ཀྱང་རང་ལ་མིང་
 གཞིའི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ། གཟུགས་རང་བཞིན་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་ལྟ་
 བའི་གནས་པ་འཁྱོར་བའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཆ་བ། ལྷག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ལས་ཀྱིས་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྩོགས་པར་བྱས་
 རྣམ་གནས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷག་པ་དང་མི་ལྷག་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་
 རོངས་པ་འབྱུང་བའི་སློབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རང་གིས་ལྷག་པ་
 དང་མི་ལྷག་པའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་མན་ཚུན་ལྟོས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། མན་ཚུན་རྩེས་
 ལྷ་འབྲེལ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། མན་ཚུན་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་རྩོལ་ནས་དེ་ལ་
 གནས་པ་ཡང་དག་པར་འཁྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོས་བཞིན་ནོ། །

ལྷག་པའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
 གཟུགས་ལྷག་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། མི་ལྷག་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་
 ཉོན་མོངས་འབྱུང་བའི་སློབ་པ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ། ལྷག་མི་ལྷག་མན་ཚུན་ལྟོས་
 པ་དང་། མན་ཚུན་རྩེས་ལྷ་འབྲེལ་བ་དང་། མཐར་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་
 ཤེས་རྩོལ་ནས་ཐམས་ཅད་ལྷག་པའི་རྣམ་པར་བྱེད་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་སོ། །

གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་ནི། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་

ཐར་བཤད་བ་དང། ལྷག་མ་གསུམ་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་བ་དང། དགོས་བཤམ་ངེས་
ཆིག་གོ། དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་^༡ གང་ཞིན། ཐར་བའི་རྗེས་
སུ་མཐུན་བ་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱེ་མཆེད་ལ་གནས་བ་ཡང་དག་པར་འགྱོར་བའི་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་འདྲིན་གོ། །

རྣམ་མཁའ་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་རྣམ་ཐར་བ་ཟག་མེད་
^༢རྗེས་སུ་མཐུན་བར་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྣམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་
འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་སོ། །

གཉིས་བ་(ལྷག་མ་གསུམ་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་བ་)ནི།

ཆ་བ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་^༣ཇི་ལྟ་བུར་རྣམ་ཤེས་མཐའ་
ཡས་སྤྱེ་མཆེད་དང། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱེ་མཆེད་དང། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་
མིན་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ།

རྣམ་མཁའ་ཞེས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྣམ་པའི་རྣམ་
ཤེས་དེ་ཉིད་མཐའ་ཡས་སོ་སྣམ་བ་དང། དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྣམ་བ་
དང། འདུ་ཤེས་ནི་ནད་^༤འབྲས་ཟུག་ཟུ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་སྤོངས་བའོ་
སྣམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་སོ། །

གསུམ་བ་(དགོས་བཤམ་ངེས་ཆིག་)ནི།

༡ <<ས་>> བར།

༢ <<ཆ་>> <<སྤྱེ>> + དང།

༣ <<ཆོ་>> ལས།

༤ <<སྤྱེ>> རྟེན།

ཆ་བ། འདི་ལྟར་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྤྲི་བ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།

འདི་ལྟར་ཞེས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གཟུགས་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བ་ལ། དེ་ལྟར་མི་
ཅུས་པའི་སྤྲི་བ་པས་བསྤྲི་བ་པ་དང་། གཟུགས་མེད་དག་པ་ལ་ཆགས་པའི་སྤྲི་བ་པ་ལས་
ཐར་པ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྟོམ་པའི་ཕྱིར།

འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ནི།

ཆ་བ། འདྲ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འདྲ་
ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྤྲི་བ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདྲ་ཤེས་
མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ། མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཞི་བའི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་ལ་གནས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པ་
ཡང་དག་པར་འཁྱོར་པའི་གང་^༡ སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་འགོག་
པའོ།

འདྲ་ཤེས་དང་ཞེས་ཏེ། མིན་ཆེད་རྣམ་ཐར་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོར་འདྲ་རགས་
པ་འགོག་མི་ཅུས་པའི་སྤྲི་བ་པ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་གཟུགས་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་
ཐར་ལས་འདས་ནས་བརྟེན་^༢ པ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་། བརྟེན་^༣ པ་
དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ཞི་ལྷག་

༡ <<འེ>><<ལྟར>> -

༢ <<ཆོ>><<ཞེས>><<ཐར>> བརྟེན།

༣ <<ཆོ>><<ཞེས>><<ཐར>> བརྟེན།

བྱང་འབྲེལ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྤྱེ་མཆེད་ལ། ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྤྱེ་མཆེད་རྣམ་ཐར་
མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་ཟེལ་གཞོན་གྱི་རྣམ་པའི་བྱང་པར་དང་། ཆེ་
ཆུང་བཟང་ངན་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་དང་། ལྷག་མ་རྣམ་ཐར་བཞིན་ཤེས་པར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱེ་མཆེད་བཞིན་ཤི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཉིས་གྱིས་རིག་པར་

བྱའོ། །བཞིན་ཤི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཅིག་གིས་རིག་པར་བྱའོ། །

ཟེལ་གྱིས་ཞེས་ཏེ། རྒྱུ་གཞུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཆུང་
དུ་དང་ཆེན་པོ་ཟེལ་གྱིས་མནན་པ་གཉིས་པ་དང་། རྒྱུ་གཞུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་
པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་དུ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་གཉིས་ཏེ། ཟེལ་
གཞོན་གྱི་སྤྱེ་མཆེད་བཞི། རྣམ་ཐར་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཟེལ་གཞོན་དང་པོ་
གཉིས་རྒྱུ་གཞུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་
ལས་བྱུང་བ། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་རྒྱུ་གཞུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་
གཞུགས་ལ་བལྟ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲོན་མ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་རྣམ་ཐར་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཉེན་དང་དམིགས་པ་དང་། རོ་པོ་དང་གྲོགས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཟེལ་
གཞོན་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་ཡང་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །རྒྱུ་གཞུགས་མེད་
པར་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་སྒྲོ་སེར་དཀར་དམར་ཏེ། ཁ་དོག་བཞི་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱག་པའི་རྣམ་ཐར་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ་

སྟེ། དེ་ཡི་རྟེན་ལ་སོགས་པ་བཞི་མཚུངས་པ་དང་། དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཁ་འདྲེན་ལ་
བཞིར་སྟེ་བ་ཅན་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། རྣམ་ཐར་དང་ཟིལ་གཞོན་གྱི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ །ཞི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་པ་ལ་མོས་པར་བྱེད་དོ། ཟིལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་དོ། །

རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་ཏེ། རྣམ་ཐར་དང་ཟིལ་གཞོན་དམིགས་པ་མཚུངས་ཀྱང་
རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་གྱིས་གཟུགས་རྒྱུད་དུ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་
པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་འདོད་པ་ལྟར་མོས་པར་བྱེད། ཟིལ་གཞོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་
པ་བཞིན་དུ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པ་རང་བཞིན་པ་རྣམས་མི་སྤང་བར་བྱས་
པའི་སྟོན་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། ཆེ་རྒྱུད་བཟང་པོར་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ །ཞི།

ཆ་བ། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་གཏོགས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ནི་རྒྱུད་
དུ་དང་། ཆེན་སོ་ཞེས་བྱ་ལོ། མིའི་དང་ལྷའི་རྣམས་ནི་རན་པ་དང་བཟང་སོ་རྣམས་སོ། །

སེམས་ཅན་དང་ཞེས་ཏེ། མཛོད་ལས་བསྟན་པའི་ཆེ་རྒྱུད་དང་གཟུགས་བཟང་
རན་སོགས་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་རྒྱུད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་
གཟུགས་དང་། ཆེན་པོ་རི་ཁང་བྲིས་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་། མི་དང་ལྷའི་ཁ་འདྲེན་
རན་པ་དང་བཟང་སོར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་། ལྷག་མ་རྣམ་ཐར་བཞིན་ཤེས་པར་བསྟན་པ་ །ཞི།

ཅ་བ། ལྷག་མ་ནི་ནམ་པར་ཐར་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །

ལྷག་མ་ནི་ཞེས་ཏེ། མདོའི་ཆོག་ལྷག་མ་ནང་ག་ཟུགས་སུ་འདྲ་ཤེས་བ་དང་
ག་ཟུགས་མེད་པར་འདྲ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ག་ཟུགས་ལ་བལྟ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཐར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་བ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཐུང་།

གསུམ་པ་ཟད་པར་གྱི་^༡སྐྱེ་མཆེད་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། འབྱུང་བ་བཞི་ལ་ཟད་
པར་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། ཟད་པར་གྱི་བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་
ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་ཟད་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་པར་གནས་པ་ཡང་དག་
པར་འགྱོར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཆུངས་
པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་
ཅེས་བྱ། །

ཟིལ་གྱིས་ཞེས་ཏེ། ཟིལ་གཞོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་^༢དམིགས་པ་རང་བཞིན་པ་
རྣམས་མི་སྒྲིང་བ་དང་། དབང་བསྐྱར་པའི་སྟོན་པ་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས། ཟད་པར་
གྱིས་ས་ལ་སོགས་པ་ཟད་པར་ཏེ། མ་ལུས་པར་རྒྱས་པར་བྱེད། མཐའ་ལས་པར་བྱལ་
པར་བྱེད་པར་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འགྱོར་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྱེལ་གྱི་ཞེས་
སོ། །འབྱུང་བ་བཞི་^༣དང་། འབྱུང་འགྱུར་བཞི་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་

༡ <<རྒྱ>><<ཞེས>> -

༢ <<མ>> ཀྱིས།

༣ <<རྒྱ>><<ཞེས>><<རྒྱ>> བཞིའི།

དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་བཅུ་དབྱེ་སྟེ། རྒྱལ་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། འབྱུང་བ་བཞི་ལ་ཟད་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ འོ།

ཆ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ཟད་པར་གྱི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ལ་པ་¹ལ་སོགས་པ་² ཟད་པར་གདགས་

ལེ་ན། གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ལ་ཁྲལ་པར་བྱ་བ་འབྱོར་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་

རོ། །ལྷག་མ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞིན་དུ་རི་ལྷོང་མ་ཐུན་མ་ཐུན་དུ་སྦྱར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། རྣམ་ཐར་དང་ཐེལ་གཞོན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་འབྱུང་བཞི་
མ་བཞག་པར། ཟད་པར་གྱི་དམིགས་པར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གནས་
འབྱུང་བ་དང་བཅས་པའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཞུགས་ལ་ཁྲལ་པར་བྱ་བ་དབང་
འབྱོར་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་ནི་གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་། ཟད་པར་གྱི་བྱེད་ལས་ འོ།

ཆ་བ། ཟད་པར་གྱི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་འགྲུབ་པར་བྱེད་

དོ། །

ཟད་པར་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཟད་པར་བྱེད་ལས་ཁྲལ་པར་ཅན་དང་ལྷན་ཏེ། རྣམ་ཐར་
གྱིས་སྤྲུལ་བ་སོགས་ཚུམ། ཐེལ་གཞོན་གྱིས་སྦྱོར། ཟད་པར་གྱིས་དེ་དག་འགྲུབ་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱུས་པ་ ལ་གཉིས། རྣམ་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། སོ་
སོ་སྟེ་སོ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ལ་

༡ <<ཐེ>><<རྒྱར>> ལས།

༢ <<ཐེ>><<རྒྱར>> + ལ།

གསུམ། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། སྒོན་གནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་
བཞི་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཞན་གྱི་ཉོན་
མོངས་པ་འབྱུང་བ་ཐེས་སུ་བསྐྱུང་བར་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །

ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
རང་ལ་དམིགས་པའི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་འགོག་ཀྱིས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་
འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཞེས་སོ། །འོང་ལ་སོགས་པར་འབྱོར་བ་ན་རང་ལ་དམིགས་
པའི་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་བསམས་ནས་སྐྱེ་བར་ཤེས་པ་ན། དེ་མི་སྐྱེ་བར་
བྱའོ་སྐྱུམ་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་རང་གིས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་
ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་བྱེད་པ་འགོག་ཀྱིས་པའོ། །དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་
གྱི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་བྱུངས་འབྱེན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། སྒོན་གནས་ཤེས་པ་ ིན།

ཅ་བ། བསམས་ནས་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་
ཞེས་བསམས་ནས་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱུ་མ་བཞིན་ནོ། །

བསམས་ནས་ཞེས་ཏེ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་མ་
མོངས་ད་ལྟར་གྱི་དོན་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྐྱུམ་དུ་བསམས་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་

མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཞི་ལྷག་
བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་(སོ་སོ་ཡང་དག་འིག་པ་བཞི་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་བ། ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་
གངས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་
སྡེ་མ་བཞིན་ནོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་དང་དགོངས་
པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་མ་བཞིན་ནོ། །ངེས་པའི་
ཆིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། དུལ་མིའི་སྐད་དང་ཆོས་ཀྱི་ངེས་པའི་
ཆིག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་མ་བཞིན་
ནོ། །སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བ་ལ་ཐོགས་
པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་མ་བཞིན་ནོ། །

ཆོས་སོ་སོ་ཞེས་སོགས་རིམ་པ་བཞི་སྟེ། སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་བཞི་ཡོད་
དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མིང་གིས་རྣམ་གངས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་སོ་སོར་རིག་
པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་སོགས་
ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དོན་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། དུལ་མིའི་སྐད་དང་ཆོས་ཀྱི་
ངེས་ཆིག་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ངེས་ཆིག་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་རབ་དབྱེ་མཐའ་ཡས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྟོབས་པ་སོ་སོར་རིག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བཤད་བྱ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་འཛིན་རིག་པ་
དང་། བརྟེན་པ་དོན་རིག་པས་གཉིས་དང་། འཆད་བྱེད་རིག་པ་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་འཆད་བྱེད་རིག་པས་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་། མ་སྐྱེ་མོང་དང་ཐུན་མོང་བ་) ལ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་མཛོན་ཤེས་ལྷ་
དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཟག་ཟེད་མཛོན་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་མཛོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་
འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་འཕྱོར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་
ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ལྟའི་རྣ་བའི་མཛོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱོད་
ཆོག་པ་ཉན་པ་ཡང་དག་པར་འཕྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་མཛོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གཞན་དག་གི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་
འབྲུག་པ་ཡང་དག་པར་འཕྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྤོན་གྱི་གནས་རྗེས་
སྤྱོད་པའི་མཛོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྤོན་གྱི་མཐའི་སྤྱོད་པ་རྗེས་སྤྱོད་པ་ཡང་
དག་པར་འཕྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །འཆི་འཕོ་དང་སྤྱེ་བ་མཛོན་པར་ཤེས་
པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྤྱེ་བ་མཛོང་བ་ཡང་དག་པར་
འཕྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །

༡ འདིའི་ཐད་ནས་ཕྱིན་གཞུང་དུ་མཇུག་ རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཤད་བྱ་དང་། །གྲུ་མང་དང་མཚུན་པ་འཆད་བྱེད་ལ། །ཞེས་ཐུན་པར་མཛོན་པའི་
བརྟེན་པའི་ལྷ་དང་མཇུག་ བཤད་བྱ་ལྟེན་ རྟེན་ཞེས་ཡིན་ནས་སྤྱུལ།

༢ <<ཐུ>><<སྤྱ>> + ལ།

༣ <<ཐུ>><<སྤྱ>> གྱི་ལ།

༤ <<ཐུ>><<སྤྱ>> -

རྒྱ་ལྷུ་ལྷུ་གི་ཞེས་ཏེ། རིམ་པ་ལྷུ་སྟོན་ཏེ། མཆོན་ཉིད་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པར་
བཤད་པ་ལྷུ་ཞེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། མོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐག་མེད་མཛོན་ཞེས་ ཉི།

ཆ་བ། ཐག་པ་ཐད་པའི་⁹མཛོན་པར་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐག་པ་ཐད་པ་ཞེས་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ཞེས་རབ་གང་
ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་
ཆོས་རྣམས་སོ། །

ཐག་པ་ཐད་པའི་ཞེས་ཏེ། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་པ་ཐད་པའི་སྤངས་
པ་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཛོན་སྤྲུམ་དུ་ཞེས་པའི་ཞི་ལྷག་
བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་
ཅན་གྱི་ཆོས་མ་¹འདྲེས་པ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བསྐྱུས་ན་བཅུ་ལྔ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུས་དང་པར་བྱེད་པའི་མཛད་པ་
དང་། ཆོ་²འབྲེལ་གྱིས་ཡང་དག་པར་གདམས་པའི་སྦྱོར་བའི་མཛད་པ་དང་། དེས་བྱ་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུ་དང་ལྷན་པར་བྱས་ནས་སྤོངས་པ་དང་ཐེ་ཆོས་གཅོད་པའི་
མཛད་པ་དང་། སས་ཀྱི་ཀློལ་བ་ཆར་གཅོད་ཅིང་རང་གི་ཕྱོགས་བཞག་པར་བྱ་བའི་

9 <<ས>><<ཐེ>><<ཅོ>> ལ།

1 <<ཆོ>><<ཞེས>> -

2 <<ཆོ>><<ཞེས>> ལ།

མཛད་པ་དང་། སྒོ་བ་མའི་ཆོག་གས་སྤྱད་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཛད་པ་
དང་། བསམ་སྒྲོར་མ་འདྲེས་པས་ཇི་སྐད་སྐས་པ་བཞིན་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་མི་འདོར་ཞིང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བ་ཉེ་བར་གནས་པ་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲོད་པ་དང་གནས་པ་དག་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་
དང་། ཉོན་མཚན་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲུན་གྱིས་འཛིག་ཏེན་ལ་གཟིགས་པ་
དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་སྒྲོན་པ་སྤངས་ནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཉེ་བར་
སྒྲོན་པ་མཛད་པའོ། །

དང་པོ་། གཞུགས་ཀྱི་སྐས་དད་པར་བྱེད་པའི་མཛད་པ་ གླི།

ཆ་བ། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་
མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་བརྒྱན་^༡ པའི་སྐྱ་ཀུན་དུ་སྒྲོན་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་
པའོ། །

མཚན་དང་ཞེས་ཏེ། དེ་ཡང་གཞུགས་སུ་སྤང་བ་ཙམ་དང་། གཞུགས་རང་རྒྱད་
^༢ པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་མཐར་ཐིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་
ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་གིས་མཚན་སོ་གཉིས་དང་། དཔེ་
བྱད་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་ཀུན་དུ་སྒྲོན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་ཞི་
ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཙས་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་

༡ <<ཐེ>><<ལྟར>> རྒྱན།

༢ <<སྒྲོ>> རྒྱན།

གཞུགས་ཀྱི་སྐྱར་སྐྱར་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(ཚོ་འཕྱུལ་གྱིས་ཡང་དག་པར་གདམས་པའི་སྐྱར་བའི་མཛད་པ་) ལ་གཉིས། ལུས་
དང་ཡོངས་སྒྲོང་དག་པ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཛོང་དག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། གནས་ཡོངས་སྐྱ་དག་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས། ཇི་ལྟར་བཞེད་
པ་བཞིན་དུ་གནས་ལེན་པ་དང་། བཞུགས་པ་དང་། ཡོངས་སྐྱ་གཏོང་བ་ཡང་དག་པར་
འབྱོར་པའི་རྟིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །དམིགས་པ་ཡོངས་སྐྱ་
དག་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་སྐྱལ་པ་དང་། སྐྱར་བ་
” མཁྱེན་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱ་མ་བཞིན་ནོ། །

གནས་ཡོངས་སྐྱ་དག་པ་ཞེས་རིམ་བ་གཉིས་ཏེ། ཡོངས་སྐྱ་དག་པ་རིམ་བ་
བཞིའི་ནང་ནས་ལུས་དང་ཡོངས་སྒྲོང་དག་པ་གཉིས་སྐྱ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ལ་
བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་གནས་ལེན་པ་དང་། དེར་སྐྱེས་
ནས་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་ཇི་སྲིད་བཞེད་པར་བཞུགས་པ་
དང་། བཞེད་ན་སྐྱ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་གཏོང་བ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པ་དང་། ཇི་ལྟར་བཞེད་
པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་སྐྱལ་སྐྱར་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྟིང་དེ་
འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཛོང་དག་པ་)ནི།

ཆ་བ། ལུགས་ཡོངས་སྐྱ་དག་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་རྟིང་དེ་འཛིན་གྱི་

སྒོ་ལ་དབང་སྐྱར་བ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞེས་པ་སྐྱ་མ་བཞིན་ནོ། །མཁེན་པ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་
གཟུངས་གྱི་སྒོ་ཀྱན་དུ་འཛིན་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱ་མ་བཞིན་ནོ། །

ཐུགས་ཞེས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡོངས་སུ་དག་པ་
གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་
གྱི་སྒོ་གངས་ལས་འདས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་དང་། རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་
གཟུངས་^༡ བཞི་ལ་སོགས་པ་སྒོ་ཀྱན་དུ་འཛིན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་
འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་ཡོད་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་། དེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པར་བྱས་ནས་སྒོངས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་གཙོད་པའི་
མཛད་པ་༡༥།

ཆ་བ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁེན་པའི་སྟོབས་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་
བརྟེན་ནས་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་མཁེན་པའི་
སྟོབས་གང་ཞེ་ན། ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་ཡང་དག་པར་
འབྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱ་མ་བཞིན་ནོ། །སྟོབས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རི་
ལྟར་མཐུན་མཐུན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

ཐམས་ལ་བསྐྱུ་བའི་བདུད་འཛོམས་པའི་སྟོབས་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་དང་

༡ <<སྒོ>><<ཞེས>> བརྟན་<<སྒོ>> གཟུང་།

ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལས་བསྐྱུ་བའི་བདུད་འཛོམས་པའི་སྟོབས་བརྩེ་
སྟོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་
འབྲས་བྱ་འདོད་མི་འདོད་འབྱུང་བའི་གནས་དང་། དེ་ལས་ལོག་པ་གནས་མ་ཡིན་པ་
ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་
དང་། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་དང་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་
དང་། མོས་པ་སྣ་ཆོགས་དང་། ཁམས་སྣ་ཆོགས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་
དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱ་བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། སྦྱི་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་
ལ་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་བྱིད།

བཞི་པ་། བས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཆར་གཙོད་ཅིང་རང་གི་རྟོགས་བཞག་པར་བྱ་བའི་མཛད་པ་ གཉིས། ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་དོན་ལ་བརྩམས་པ་
དང་། བར་དུ་གཙོད་པའི་ཆོས་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ལམ་ལ་མི་
འཛིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྩམས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྩབ་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་གང་ཞེན། བསམ་གཏན་
ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དོན་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཤེས་བྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་
རྫོགས་པར་བྱང་རྩབ་པར་ཞལ་གྱིས་འཆེ་བ་འཛོག་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་

གང་ཞེ་ན། བར་གྱི་དོན་ལས་བརྒྱལ་ས་ཏེ། ཟག་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བད་པར་ཞལ་
གྱིས་འཆེ་བ་འཛོལ་བ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །

མངོན་པར་རྫོགས་པར་ཞེས་བ་རིམ་བ་གཉིས་གྱིས་སྟོན་ཏེ། བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱིས་
ཐུགས་སྤྲུལ་ཆུང་དོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་བ་ལ། འདི་ཐུགས་སྤྲུལ་ཆུང་དོ་ཞེས་དགོ་
སྟོང་རམ་བུམ་ཟེ་སོགས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་རྟོལ་བའི་མཆན་མ་ཅམ་ཡང་མི་
མཐོང་བས་བདེ་བ་ཐོབ། མི་འཛིགས་པ་ཐོབ། བག་ཆ་བ་མེད་པ་ཐོབ་ནས་ཁྱུ་མཆོག་
གི་གནས་སྤྲུལ་པ་འཆལ། ཆངས་པའི་གནས་སྤྲུལ་པ་འཁོར་ལོ་བསྐྱོད། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་
སེའྲེའི་སྒྲ་བསྒྲགས་པའི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་མཐར་
ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཡང་ཟག་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བད་པར་ཞལ་གྱིས་འཆེས་
བ་ལ་ཟག་པ་འདི་མ་བད་དོ་ཞེས་ཏེ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྟོལ་བའི་མཆན་མ་ཅམ་ཡང་མི་
མཐོང་བས་ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་(བར་དུ་གཙོད་པའི་ཆོས་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ལམ་ལ་མི་འཛིགས་པ་
གཉིས་གྱིས་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྒྱལ་ས་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་བ། བར་དུ་གཙོད་པའི་ཆོས་ལ་མི་འཛིགས་པ་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་དོན་ལས་
བརྒྱལ་ས་ཏེ། བར་དུ་གཙོད་པའི་ཆོས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པར་ཞལ་གྱིས་འཆེ་བ་
འཛོལ་བ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །ངེས་པར་འབྱེན་པའི་

༡ <<རྒྱ>> -

༢ <<རྒྱ>> <<ཞེས>> བམེད་ག།

༣ <<རྒྱ>> <<སྒྲ>> བསྐྱོགས། <<ཞེས>> སྐྱོགས།

ལས་ལ་མི་འཇིགས་^༡ བ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་དོན་ལས་
བཅུམས་ཏེ། དེས་པར་འབྱེན་པའི་ལས་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པར་ཞལ་གྱིས་འཆེ་
བ་འཇོག་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྡུ་མ་བཞིན་ནོ། །

བར་དུ་གཅོད་པའི་ཞེས་བ་དེམ་བ་གཉིས་ཏེ། འདོད་ཆགས་གྱི་^༢ ཐར་པའི་བར་
ཆད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་བསྟན་བ་ལ། དེ་བསྟེན་ཀྱང་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་རེ་ཞེས་
ཆོས་མ་ཐུན་གྱི་རྒྱལ་པའི་མཆོན་མ་ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་བས་ཞེས་སོགས་དང་། གཞི་
ཤེས་བསྟོམས་བས་ཐར་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་བ་ལ། ཐར་པར་
དེས་པར་འབྱེན་པར་མི་འགྱུར་རེ་ཞེས་ཆོས་མ་ཐུན་གྱི་རྒྱལ་^༣ པའི་མཆོན་མ་ཅམ་ཡང་
མ་མཐོང་བས་ཞེས་སོགས་ཏེ་ལྷག་མ་རྣམས་འདྲའོ། །

ལྷ་བ་། སྟོབ་པའི་ཆོགས་སྟུང་བ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཛོད་ལ་^༤ ཞེ།

ཆ་བ། དན་བ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཆོགས་ཡོངས་སུ་སྟུང་བ་སྟེ། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྒྱུ་མི་འགྱུར་བ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་
ཞེས་བྱ་བ་སྡུ་མ་བཞིན་ནོ། །

དན་བ་ཉེ་བར་ཞེས་ཏེ། ཆོགས་སྟུང་བ་ན། འཁོར་ཁ་ཅིག་གསུམ་བ་དང་། གཞན་
དག་མ་གསུམ་བ་དང་། འདྲེས་མར་གནས་བ་ལ་རྗེས་ཆགས་ཁོང་ཁྱོ་བྱད་པར་སྤངས་
པའི་མཁུན་བ་མཐར་སྟག་གོ། །

༡ <<ལེ>><<ལྷར>> མཁས།

༢ <<སྟུ>> གྱིས།

༣ <<རྒྱ>> ཞི།

༤ <<རྒྱ>><<ཞེལ>> གྱིས་སྟོབ་ <<སྟུ>> གྱིས་རྒྱལ།

དུག་པ་། བསམ་སྒྲོར་མ་འདྲེས་བས་ཇི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་བཞིན་བྱེད་པ་ །ནི།

ཅ་བ། བསྐྱར་བ་མེད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྐྱད་པ་ཉིད་ལ་ཇི་
ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་གདམས་པ་དང་། ཇི་ས་སུ་བསྐྱར་པར་སྒྲོར་བ་ཡང་དག་པར་
འབྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་མ་བཞིན་ནོ། །

བསྐྱར་བ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། འཁོར་ལ་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་གདམས་པ་
དང་ཇི་ས་བསྐྱར་སྒྲོན་པ་སོགས་སྒྲོ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོན་གཞན་གྱིས་ཤེས་དོགས་ནས་
བཅའ་བའི་དགོངས་པ་བྱེད་པར་སྐྱར་པའི་མཆོད་པ་མཐར་ཐུག་གོ། །

བདུན་པ་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་མི་འདོར་ཞིང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དུན་པ་ཉི་ཤེས་གནས་
པ་ །ནི།

ཅ་བ། བསྐྱེལ་བ་མེད་པའི་^༡ ཚོས་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་མཛད་པ་
དང་། གསུངས་པའི་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་བཞུགས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་
ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་མ་བཞིན་ནོ། །

བསྐྱེལ་བ་མེད་ཅེས་ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྐྱེའི་མཛད་པ་དང་། གསུང་གིས་
ཚོས་སྒྲོན་པའི་མཛད་པ་མཐའ་དག་ལ་བསྐྱེལ་བ་ཅུང་བྱང་མི་མངའ་བའི་མཆོད་པ་
མཐར་ཐུག་གོ། །

བརྒྱད་པ་། ཇེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲོན་པ་དང་གནས་པ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་ །ནི།

ཅ་བ། བག་ཆགས་ལེགས་པར་བཅོམ་པ་གང་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཆོད་པར་གྱུར་

༡ <<རྒྱ>> བཅས།

༢ <<ས>><<ལྷེ>><<ཅོ>> མི་མངའ་བའི།

པས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བ་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པར་
འཁྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །

བག་ཆགས་ཞེས་ཏེ། མྱོག་གསུམ་གྱི་ཀུན་སྟོང་ལ་ཀུན་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་
པ་རྒྱལ་ཅན་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་མཐུན་པ་མཐར་བྱལ་གོ། །

དགྲ་པ་། ཉིན་མཚན་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ལ་གཞིགས་པ་ འོ།

ཆ་བ། བྱལ་ས་ཇི་ཆེན་པོ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སྤྱལ་བ་སྤལ་ལ་དམིགས་པའི་
བྱལ་ས་ཇི་ལ་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འཁྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །

བྱལ་ས་ཇི་ཆེན་པོ་ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་སྤྱལ་བ་སྤལ་ཅན་རྣམས་གཏུལ་བའི་
དུས་ལ་བབས་པ་དང་མ་བབས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་ཉིན་མཚན་དུས་རྒྱལ་ཏུ་
གཞིགས་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱལ་ས་ཇི་མཐར་བྱལ་གོ། །

སྤྱིའི་གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུག་པའི་བརྒྱུད་ནི།

ཆ་བ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། སྤྱད་དག་སྤྱད་དང་བྱལ་ས་
ཀྱི་སྤྱན་ལས་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡང་དག་པར་འཁྱོར་པ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་དབང་པོ་གནས་དང་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་རྣམས་མ་ཐོབ་པའི་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་འཁྱོར་པ་དང་། བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱན་
ལས་མཛད་པ་ཡང་དག་པར་འཁྱོར་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པ་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པ་
ཡང་དག་པར་འཁྱོར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྔ་མ་
བཞིན་ནོ། །

སངས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་ཏེ། སྤྱོད་པ་ངན་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་ཏུག་གི་
 དམིགས་པ་ནི། སྤྱོད་ཞེས་པ་དང་། ཉིག་པ་མ་འདྲེས་པ་ཏུག་གི་དམིགས་ཀྱི་ཐུག་
 བཞིན་ཞེས་དང་། འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་གྱི་དམིགས་ཀྱི་ཐུག་མོང་མ་
 ཡིན་ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་གྱི་དམིགས་ཀྱི་ཐུག་མོང་མ་ཞེས་
 ཏེ། གནས་མ་ཡིན་པར་གསེགས་པ་སྤྱི་འབྲུལ་པ་མི་མངའ་པ་སོགས་
 དང་། འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་པ་སོགས་ཏུག་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ཐུག་མོང་ལས་
 མཛད་པ་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་པ་དང་། ཏུས་
 གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་མ་ཆགས་མ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་
 སྟེ། ཀྱིས་པར་འབྲེལ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

བཅུ་པ་(རྟོན་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པ་སྤངས་ནས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་རྟོན་ཏུ་འགྱུར་བ་ཉི་པར་སྟོན་པ་མཛད་པ་)

ནི།

ཅ་བ། རྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྤང་སྤོད་ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་
 རྟོན་པ་ལ་རྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 དང་། ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་
 སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྟོན་སོ།

རྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་ཏེ། སྤང་སྤོད་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་
 སུམ་ཏུ་གཟིགས་པའི་མཁྱེན་པ་མཐར་བུག་གོ།

བཞི་པ་(ཡོན་ཏན་གང་ཞིག་གིས་གནས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟ་བུ་སྤྱུབ་པ་བཤད་པ་ལ་)གང་གིས་

༡ <<རྟོན>><<སྤྱོད>> མཛོན།

༢ <<རྟོན>><<ཞེས>> འབྲང་།

གནས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་དང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སྤྱེ་དང་
ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་གང་གིས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་དང་།^੧ ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་
རྣམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་བསྐྱབ་ཅེ་ན། ཕྱི་རོལ་པའམ། ཉན་ཐོས་
སམ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཡང་རུང་སྟེ། དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་
ནས། ཚད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་བསྐྱབ་པོ། །ཚད་མེད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་མངོན་
པར་ཤེས་པ་ལྟ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་ཞེས་ཏེ། ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་
ལྷ། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཉན་ཐོས་པ་དང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སེམས་རྟེན་བྱེད་པར་
ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དག་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་
སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་ །ནི།

ཆ་བ། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་འམ། དེ་
བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་ཡང་རུང་སྟེ། རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་
བརྟེན་ནས་མངོན་པར་བསྐྱབ་པོ། །

ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ཐར་^੨ སོགས་ཉན་ཐོས་དང་
ཐུན་མོང་བའི་སྤྱེ་ཚན་དུག་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ཚོས་ཅན། གང་ཟག་
གསུམ་གྱིས་སྤྲ་མ་ལས་ཀྱང་སེམས་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་སྟེ། རབ་

੧ <<རྩོ>> བཞི།

੨ <<རྩོ>> མཐར་ཕྱིན་<<རྩོ>> རྣམས་མཐར་

མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(ཆུ་ལ་རི་ལྟར་སྐྱབ་པ་)ནི།

ཆ་བ། དེ་ཡང་ཅིའི་བྱིད་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་རྒྱས་པར་གཞག་པ་
བཞིན་དུ་ལན་མང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བྱིད་ལོ། །

དེ་ཡང་ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཆུ་ལ་གང་ཡང་རུང་བས་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། བྱམས་པ་ཚད་མེད་སྐྱབ་པ་འདོད་པས་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་
རྣམས་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག །ལྷན་པར་བྱའོ་སྐྱམ་པ་སོགས་རང་རང་གི་རྣམ་
གནས་ལན་མང་དུ་སྒྱོར་བ་གཉིས་ལྷན་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་
དགོས་པའི་བྱིད།

ལྷ་བ་དེ་དག་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞིང་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། བྱེད་ལས་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡོན་ཏན་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་
དང་། གནས་པ་ལས་གྱུར་པའོ། །རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལས་སོབ་པ་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་
བལྟའོ། །གནས་པ་ལས་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བལྟའོ། །

ཡོན་ཏན་འདི་དག་ནི་ཞེས་ཏེ། ཡོན་ཏན་གཉིས་ཏེ། རང་གི་མཐུན་སྟོགས་ལ་
སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། རང་དུ་སེམས་པ་ལས་གྱུར་པ་ལ་གཉིས་
སོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཚད་མེད་སོགས་རྗེས་

ཐོབ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱུས་ལ། གཉིས་བཞི། བལ་ཆེར་འདས་ལས་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་མཉམ་གཞག་གོ།

གཉིས་པ། བྱེད་ལས་སོ་སོར་བཤད་པ་ ལ། ཆད་མེད་བཞིའི་བྱེད་ལས་ནི།

ཆ་བ། ཆད་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་
རོ། ། ཐུགས་བཅེ་བར་གནས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པར་
མཛད་དོ། ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་མཛད་པ་ལ་མི་སྤྱོད། །

ཆད་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་
ཅན་དང་ལྗན་ཏེ། རང་གི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་ཞིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཇོགས་
པར་བྱེད། སེམས་ཅན་སྤྲིན་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་བྱིད།

ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྡེ་ཆོན་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ལ། རྣམ་ཐར་གྱི་ལས་
ཀྱི་ཁྲི་བཞི།

ཆ་བ། རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། སྤྱལ་པའི་ལས་མངོན་པར་
བསྐྱབ་པོ། ། དགེ་བ་སྤྱལ་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞི་བའི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་རྣམས་ལ་མི་ཆགས་སོ། ། མོས་པའི་བྱིར་འཕགས་པའི་གནས་པ་མཆོག་ཏུ་
རབ་ཏུ་ཞི་བའི་གནས་པས་གནས་སོ། །

རྣམ་པར་ཞེས་སོ། ། ལན་ལ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། ཐུག་པའི་
རྣམ་ཐར་གྱི་ལས་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞིའི་ལས་དང་། དེས་ཆོག་

༡ <<ཆོ>><<མ>> གྲུ།

༢ <<ཆ་ལྟེ>> + བར།

༣ <<ཆོ>><<ཞེས>> -

བསྟན་པའི་སློན་ས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལས་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་ཐར་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སྤྲུལ་པའི་ལས་སྤྲུལ་པར་བྱེད། གསུམ་པས་དེ་ལ་ཉོན་
མོངས་འགོག་པར་བྱེད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞིས་ཞི་བའི་རྣམ་ཐར་ལ་རོ་སྤང་
གི་ཆགས་པ་འགོག་པར་བྱེད། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱིས་མོས་པས་འཕགས་པའི་
གནས་པ་མཆོག་ཏུ་ཞི་བའི་གནས་པས་གནས་པར་བྱེད་པའི་བྱིད།

ཟིལ་གཞོན་གྱི་ལས་ནི།

ཆ་བ། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། དམིགས་པ་

ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་པོ་དག་གི་དམིགས་པ་ལ་དབང་

སྦྱར་བར་མཛད་དོ།

ཟིལ་གཞོན་གྱི་¹ཞེས་ཏེ། ཟིལ་གཞོན་གྱི་སྟེ་མཆེད་ཆོས་ཙན། བྱེད་ལས་ཁྱད་
པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། དམིགས་པ་རང་བཞིན་པ་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་གཟུགས་ཅན་
གྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་དབང་བསྦྱར་བར་བྱེད་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་ཟད་པར་གྱི་ལས་ནི།

ཆ་བ། ཟད་པར་གྱི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། ཟད་པར་རྒྱས་པར་

མཛད་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་ཐར་པའི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྤྲུབ་པར་མཛད་དོ།

ཟད་པར་གྱི་ཞེས་ཏེ། ཟད་པར་གྱི་སྟེ་མཆེད་ཆོས་ཙན། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་
ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་ཐར་གྱི་དམིགས་པ་རྣམས་འི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཏུ་རྒྱས་པར་
བྱས་པའི་སློན་ས་བསྤྲུལ་པའི་བྱིད།

1 <<ཆ་བཞི>> གྱིས་གཞོན།

ཆ་བ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། གཟུང་བའི་ཆིག་ཏུ་འགྱུར་
རྒྱུ། །བསམས་ནས་ཤེས་པས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། བྱང་བ་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་
དང་། ད་ལྟར་གྱི་ལུང་སྟོན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ནི་^༡མང་པོས་བཀྱར་བར་འགྱུར་རྒྱུ། །སོ་
སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། བཤད་པས་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཆིམ་པར་མཛད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་ཞེས་སོགས་འོག་མ་རྣམས་ལ་
ཡང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་ནི་བྱེད་ལས་བྱུང་
བར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཞེས་ཀྱང་ལ་སྐྱར་ཞིང་སྐྱེད་བྱེད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཉོན་
མོངས་མེད་པས་གཞན་གྱི་སེམས་དང་མཐུན་པར་སྒྲིབ་པས་གཟུང་བར་འོས་པའི་
ཆིག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་གནས་ཤེས་པས་དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལུང་སྟོན་པ་
དང་། འཛིག་རྟེན་ནི་མང་པོས་བཀྱར་བའི་གནས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོ་
ཡང་དག་རིག་པས་^༢ཐེ་ཆོམ་གཙོད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཆིམ་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཆ་བ། མཛོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། ལུས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བརྟན་
པ་ལ་འདུན་པར་མཛད་དོ། །དག་གི་ལས་ཀྱིས་འདུན་པར་མཛད་དོ། །སེམས་ཀྱིས་
བརྟོན་པས་ཀྱང་འདུན་པར་མཛད་དོ། །སེམས་ཅན་གྱི་སྦྱོང་བ་དང་། ཁོང་བ་དང་། འགྲོ་
བ་མཁུན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདོམས་
སོ། །མཚན་དང་དཔེ་བྱུང་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། མཛོང་མ་ཐག་ཏུ་

༡ <<རྟེན>> -

༢ <<སྒྲིབ>><<ཞུགས>><<སྒྲིབ>> བཞི།

སྤྲེལ་བྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་མཛད་དོ། །སེམས་ཀྱང་མངོན་པར་དང་^༡ བར་
 མཛད་དོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། བསམས་བཞིན་དུ་
 སྤིད་པར་སྤྲེལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་རྟོ། །བཞེད་ན་བསྐྱལ་པའམ་བསྐྱལ་པ་ལས་ལྷག་པར་
 བཞུགས་སོ། །ཆེའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་འདོར་རོ། །ཆོས་ལ་དབང་སྒྱུར་རོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
 དབང་སྒྱུར་རོ། །དམ་པའི་ཆོས་^༢ ཡང་དག་པར་འཛིན་རྟོ། །སྟོབས་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་
 མཛད་ཅེ་ན། རྒྱ་མེད་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་པ་རྒྱར་སྤྲོ་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་སྤྲད་པར་སྤྲོ་
 བ་བསལ་ནས་ཡང་དག་པར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ལས་སྟོན་རྟོ། །སེམས་ཅན་གྱི་
 སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་། བཤད་པའི་སྟོན་དང་། བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་
 དང་། དམིགས་པ་དང་། ཆོགས་དང་། འོས་སུ་འབྱུར་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་
 རྗེས་སུ་རྟོགས་ནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེས་པར་ལེགས་པའི་ལས་སྟོན་རྟོ། །བདུན་
 བཅས་ཅད་ཀྱང་ཆར་གཙོད་དོ། །ཐམས་ཅད་དུ་བྱི་བ་བྱིས་པ་ཡང་ལུང་སྟོན་རྟོ། །མི་
 འཛིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བདག་སྟོན་པ་ཡང་དག་
 པར་ཡིན་པར་རྣམ་པར་འཛོག་གོ། །ཞོལ་བ་གཞན་སུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཆར་
 གཙོད་དོ། །དན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་མཡིན་པས་ཆོགས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་དོ། །བསྐྱུང་བ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཆོགས་ལ་འདོམས་སོ། །ཡང་དག་པར་རྗེས་
 སུ་སྟོན་རྟོ། །བསྟེལ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་
 མཛད་པ་མི་འདོར་རོ། །བག་ཆགས་ལེགས་པར་བཅོམ་པས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། ཉོན་

༡ <<ས>> དྲངས།

༢ <<རྩ་བཞི>> + གྲང་།

མོངས་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་མི་སྟོན་རྟོ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་
ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། ཉིན་མཆན་ལན་དུག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་
སོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། སྤྱོད་ར་
གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཐིག་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། འཕྲོག་པ་དང་། གཤེགས་པ་
དང་། བཞུགས་པས་ཀྱང་ཉོན་མོས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
རྟོ། །

མངོན་ཤིང་གིས་ཀྱིས་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཐར་
པའི་ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་བྱིར་དང་། མཆན་དཔེས་མཛོང་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེས་བྱ་
ཆེན་པོར་ཡིད་ཆེས་ཤིང་། སེམས་དང་བར་མཛད་པའི་བྱིར་དང་། ཡོངས་དག་གི་
ལས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། སྟོབས་རྣམས་ཀྱིས་ལས་འབྲས་ཐིག་ཅི་ཡོག་ཏུ་སྤྲོ་བ་བསལ་
ནས་མངོན་མཛོེ་ལམ་སྟོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སོགས་སྟོད་
རུང་གི་བྱུང་པར་ཤིས་ནས་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན། ཐས་ཀྱི་ཁོ་ལ་བ་ཆར་གཙོད་ཅིང་འི་བ་
འིས་པས་ལུང་སྟོན་པར་མཛད་པའི་བྱིར་དང་། མི་འཛིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་གྱི་
ནང་དུ་སྟོན་པ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཐུ་སྟེགས་རྣམས་
ཀྱང་། ཆར་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། དན་པ་ཉེར་གཞག་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འཁོར་བསྐྱད་པ་དང་། བསྐྱང་བ་མེད་པས་རྒྱན་མི་ཆད་
དུ་གདམས་པ་དང་རྗེས་བསྟན་འདོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱེལ་བ་མེད་པས་སྐྱད་
ཅིག་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་པ་མི་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་

བཅོམས་པས་ཉིན་མོངས་པ་ལྟ་བུའི་ཀུན་སྒྲིབ་སྒྲིབ་མི་སྲིད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐུགས་
 རྩེ་ཆེན་པོས་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་དུ་འཛིག་ཉིན་མཐའ་དག་ལ་གཟིགས་པ་
 དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལ་མ་འདྲེས་པ་དང་པོ་དྲུག་གིས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་
 འཕྲིན་ལས་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ་དྲུག་གིས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་འཛོལ་པ་
 དང་། ལྷག་མ་རྣམས་གྱིས་གཤེགས་པ་དང་། བཞུགས་པས་ཀྱང་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་
 གཞོན་པར་བྱེད་པའི་བྱིད།

ཆ་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེན། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་གྱི་ཐེ་ཆོས་གཅོད་དོ། ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་ཡུན་རིང་དུ་འཛོག་གོ། དེས་སེམས་
 ཅན་ཡོངས་སུ་^༡མ་སྒྲིན་པ་^༢རྣམས་ནི་སྒྲིན་པར་མཛད་དོ། ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་རྣམས་ནི་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མཛད་དོ། །

རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་གྱི་ཐེ་ཆོས་གཅོད། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་རྒྱན་རིང་དུ་གནས་པར་
 བྱེད། སེམས་ཅན་མ་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་མཛད། སྒྲིན་པ་གྲོལ་བར་མཛད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་གཏོང་འཛོལ་^༣དང་སྤངས་པ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་
 གཉིས། དངོས་དང་། སྤང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་གྱིས་རྒྱན་
 གཅོད་ཅིང་འདོར་བ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་མི་འདོར་བའི་བྱེད་པར་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི།

༡ <<ལེ>><<ལྷན>> -

༢ <<ས>> བར།

༣ <<ཞལ>> རྩེག

རྩ་བ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་དག་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་
ལམ་ཐོབ་ན་ལམ་སྤྲོམ་དཔལ་ཞི་འདོར་རོ། །བསྐྱེམས་ཏེ་སྤོང་བ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་
བྱེད་དོ། །

མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་ཏེ། སྤར་བཤད་པའི་མངོན་རྟོགས་འདི་རྣམས་ལ་
ཐོབ་པ་དང་གཏོང་བའི་རྩལ་ལ་སྤངས་པ་སྤོམ་པའི་བྱུང་པར་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ། སྤྱིར་
ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ། ཆོགས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མི་འདོར་ཡང་ཟུས་འདོར་བ་
དང་། སྤྱིར་འོང་ཐོབ་པའི་ ཆེ་^༡ རྒྱན་ཞུགས་འདོར་བ་དང་། འབྲས་བུ་གང་དང་གང་
ཐོབ་པའི་ཆེ། རང་རང་གི་སྤང་བྱ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་སྤོམ་པ་གནས་གྱུར་
གྱི་བྱུང་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། བྱང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རྒྱན་གཙོད་ཅིང་འདོར་བ་དང་བྱང་རྩལ་
སེམས་དཔལ་མི་འདོར་པའི་བྱུང་པར་བཤད་པ་)ནི།

རྩ་བ། བྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤྲོ་རྣལ་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཉན་ཐོས་ནི་ལམ་
ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཡང་དག་པར་གཙོད་པའི་རྣམ་པར་འདོར་བས་རྣམ་པར་སྤོང་སྟེ། བྱང་
རྩལ་སེམས་དཔལ་ཞི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ནི་དགེ་
པའི་རྩ་བ་མི་ཟད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མི་ཟད་པ་ཞེས་གྱུར་བུམོ། །

བྱང་པོ་ཞེས་ཏེ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་དགེ་པའི་རྩ་བ་མི་ཟད་པ་
དང་། ཡོན་ཏན་མི་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་མི་བྱ་
སྟེ། དེ་ནི་བྱང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་ལམ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་གཙོད་པར་བྱེད་ལ། བྱང་རྩལ་

སེམས་དབའན། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།
གསུམ་པ་སྟོབས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ལས་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་ངི་བ་ནི།
ཆ་བ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་^༡ པའི་དངོས་པོ་གང་དག་^༢ རྣམ་པར་གཞག་པ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན།
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཞེས་ཏེ། སྟོབས་བརྩ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བྱེད་
ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེ་ཆོས་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། གཞན་གྱིས་
ངེས་པའི་ལན་ལུང་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་སྟུམ་པའོ། །
ལན་ལ། ལུང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་
པོ་ནི།

ཆ་བ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་འདྲི་བའི་བྱིར་རོ། །

ཚུལ་བཞིན་ཞེས་ཏེ། ཇི་བ་བརྩ་བཞིའི་ལན་ལུང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཁྱུས་པས་ལན་གསུངས་པ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་པ་དང་
བཅས་པས་མ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་ །ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་བྱིར་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་འདྲི་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་
དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་སེམས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་
པའི་བྱིར་རོ། །

ཅིའི་བྱིར་ཅེས་ཏེ། ཇི་བ་བརྩ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ངི་བ་
ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་རྒྱ་འབྲས་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཚུགས་ལ་

༡ <<ས>><<ཞེ>><<ཙ>> མི་སྟོན།

༢ <<ས>> དང་།

སེམས་པ་སྤངས་པའི་ཁྱི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་དང་དེས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་
 ཆོས་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས་
 སོགས་མ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
 ཆོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེོས་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་དང་མི་
 འདྲ་བའི་ཆོས་གྱི་བྱུང་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་མ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་
 ཞུགས་ན། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱན་ལ་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ས་དང་པོ་ཐོབ་ཀྱང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་
 པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ལ་འཇུག་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་མ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

རྩ་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བསམས་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པར་
 རྒྱེ་བ་ཆད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཅེས་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་
 བསྐྱོམ་སྤངས་དྲུག་པ་སྤངས་ཀྱང་། ཕྱིར་འོང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་

སེམས་པ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་པར་སྐྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་ལེན་པའི་བྱིད།

གསུམ་པ་བྱིར་མི་འོང་མ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཆ་བ། ཅིའི་བྱིར་བྱིར་མི་འོང་པར་མི་འགྱུར་ཞེན། བསམ་གཏན་རྣམས་གྲིས་གནས་

ཤིང་འདྲོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་བྱིར་རོ།

ཅིའི་བྱིར་བྱིར་མི་འོང་ཞེས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། འདྲོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་ཀྱང་
བྱིར་མི་འོང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འདྲོད་
ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་དང་མི་འདྲ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ གྲྲ་སྒྲོམ་
ལམ་ལ་སེམས་པས་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་པ་དང་། སྤང་བྱ་སྤོང་ཞིང་འབྲས་
བུ་ཐོབ་པའི་དུས་དང་། སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཀྱང་དེའི་ཉེས་པ་མི་སྐྱེད་པ་
དཔེས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱས་

ནས། ས་བརྩ་རྣམས་སུ་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོའི་ལམ་སྒྲོམ་

གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཞེས་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ས་
བརྩ་རྣམས་སུ་ཤེས་སྐྱིབ་གྱི་^༡ ས་པོན་གཙོ་བོར་སྤོང་བར་བྱེད་གྱི། ཉོན་སྐྱིབ་སྤང་བའི་
གཙོ་བོར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤེས་སྐྱིབ་སྤངས་པའི་ཞར་ལ་སྤོང་རུས་པའི་བྱིར་
དང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

༡ <<སྐྱོང་>><<ཞེས་>> གྱི་ག

གཉིས་པ་། སྤང་བྱ་སྤྱོད་ཞིང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་དུས་ འི།

ཆ་བ། དེ་བྱང་རྩལ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ཅིག་ཅར་
སྤྱོད་དོ། ཅིག་ཅར་དག་བཙུགས་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བྱང་རྩལ་ཐོབ་པ་ན་ཞེས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་སྤྱི་བ་སྤང་བྱར་མི་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་བད་པར་སྤྱོད་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅིག་
ཅར་དག་བཙུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར། མགོན་པོ་གྲུ་སྤྱི་བ་
ཀྱི་བཞེད་པ་དང་འདི་མི་འདྲ་སྟེ། དེའི་བཞེད་པས་ས་བརྒྱད་པར་ཉོན་སྤྱི་བ་བད་པར་
བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་། སྤོངས་སྤངས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཀྱང་དེའི་ཉེས་པ་མི་སྦྱེད་པ་དཔེས་བསྟན་པ་ འི།

ཆ་བ། དེ་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་སུ་ཐེན་ཀྱང་། སྤྱགས་དང་སྤྲན་གྱིས་སོང་པའི་དུག་ལྟ་
བྱ་དང་དཔེར་ན་སྤངས་པའི་དག་བཙུགས་པ་ལྟར་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་
པ་མི་སྦྱེད་དོ། །

དེ་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ཏེ། བྱང་རྩལ་སེམས་དབང་འཕགས་པའི་སྤྱབས་སུ་ཉོན་
མོངས་མཛོན་གྱུར་དུ་བྱང་ཡང་དེའི་དབང་གིས་ཉེས་པ་བསྦྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱགས་
དང་སྤྲན་གྱིས་ཀུས་པ་བཙུགས་པའི་དུག་ལྟ་བུ་དང་། དག་བཙུགས་པ་ལྟར། དེའི་དབང་
གིས་སྦྱེ་བ་ལེན་མི་དགོས་པ་དང་། རང་གཞན་ལ་གཞོན་པ་སོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་། བྱང་རྩལ་སེམས་དབང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བཤད་པ་ ལ་གཉིས། མདོར་

བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་བྱ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་
དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དུས་དུས་སུ་དབང་པོ་རྣམས་སྤོང་^༡ བར་བྱའོ། །

ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་གནས་ལྷ་ལ་
མཁས་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོ་དང་། དུས་
དུས་སུ་དབང་པོ་སྤོང་^༡ བ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་) ལ། མཁས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་དང་། རྟག་ལ་བ་སྤང་
བའི་སྟོན་ས་དབང་པོ་སྤྱང་^༡ བར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དམིགས་པ་ལ་མཁས་པ་
དང་། སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། སྤང་བྱ་ལ་མཁས་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་མཁས་པ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟོན་བྱའི་ཤེས་བྱ་དང་། སྤང་བྱའི་ཤེས་བྱ་ལ་མཁས་པར་བྱ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཤེས་བྱ་གང་ཞེན། དེ་ཡང་རྣམ་པ་རྒྱག་ཏུ་བལྟ་སྟེ། རྟུལ་བ་དང་། རྟུལ་བའི་
གནས་དང་།

ཤེས་བྱ་གང་ཞེན་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟུལ་བ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་
ལྟུལ་བ་དང་། དེའི་གནས་ཀྱང་རྟོག་གཞན་དབང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་

༡ <<ལ>><<ཤེ>><<ཅ>><<ལེ>> ལྷ་དང་།

༢ <<རྟོ>><<ཞེལ>><<སྤྱ>> སྤྱིར་།

༣ <<རྟོ>><<ཞེལ>><<སྤྱ>> ལྷ་དང་།

བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། རྒྱ་བའི་ཤེས་བྱ་མ་མཁས་པར་བྱ་བ་ ཞི།

ཅ་བ། མ་འབྲུལ་བའི་གནས་དང་། འབྲུལ་བ་ཡང་⁹ ཡིན་ལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡང་ཡིན་པ་
དང་། མ་འབྲུལ་བ་དང་། མ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཐུན་པའོ། །

མ་འབྲུལ་བའི་ཞེས་ཏེ། མ་འབྲུལ་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོགས་ལ་མཁས་པར་
བྱ་སྟེ། མ་འབྲུལ་བའི་གནས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། སྤང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་ལ་རིམ་བ་
བཞིན་སྟོས་ཏེ། འབྲུལ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡང་ཡིན་པ་བདག་མེད་ལ་
དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་སོགས་དང་། མ་འབྲུལ་བ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
དང་། དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་རྗེས་ཐོབ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་ཚོས་རྣམས་ལ་
མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། སྟོད་པ་ལ་མཁས་པ་བཤད་པ་ ཞི།

ཅ་བ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་ལ་མཁས་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། མངོན་
པར་ཤེས་པ་སྤྱད་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། ལམ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ལ་མཁས་པའོ། །

ཐབས་ལ་ཞེས་ཏེ། སེམས་པས་སྟོད་པ་བྱད་པར་ཅན་ལ་མཁས་པར་བྱ་
སྟེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོད་པ་དང་། ཐབ་པའི་སྟོད་པ་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཉིན་
མཆན་དུས་བྱུག་ཏུ་སྟོག་པ་བཤགས་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སོགས་ཀྱི་

9 <<ས>>><<ཐེ>><<ཅ>> + མ།

སྒོ་ནས་ས་དང་པོར་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་ཤེས་སྤྱར་བ་ལ་
མཁས་པ་དང་། མི་གནས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྫོབ་པའི་བྱིར་རུ་ཤེས་རབ་དང་
སྤྱིར་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་(སྤང་བྱ་ལ་མཁས་པ་བཤད་པ་)ལ་རྣམ་རྟོག་བརྩུར་བསྐྱན་པ་དང་། རྣམ་
པར་གཤེད་པའི་རྣམ་རྟོག་བྱེ་བྲག་རུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
ཐྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཐྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་
ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཞེ་ན། ཅ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་། མཚན་མའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཚན་མར་སྤང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་། མཚན་མར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཚན་མར་སྤང་བ་འགྱུར་བའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་།

ཡང་དག་པ་མིན་པ་ཞེས་ཏེ། ཅ་བའི་རྣམ་རྟོག་ཀུན་གཞི་དང་། མཚན་མའི་
རྣམ་རྟོག་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་སོགས་བཟུང་བའི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་རྣམ་པའི་
དང་། མཚན་མར་སྤང་བའི་རྣམ་རྟོག་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་དང་། མཚན་མ་འགྱུར་
བའི་རྣམ་རྟོག་ཀུན་གཞི་བཟུང་བའི་མཚན་མ་རྣམས་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་སྤྱར་བ་
དང་། མཚན་མར་སྤང་བ་འགྱུར་བའི་རྣམ་རྟོག་མིག་ཤེས་སོགས་བདེ་བ་ལ་སོགས་
པའི་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་སྤྱེས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(རྣམ་བྱང་གི་ཐྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་)ནི།

ཆེ་བ་ གཞིན་གྱི་ས་པར་ལ་འཛིན་པར་རྟོག་པ་དང་། ཆུ་ས་པཞིན་ས་ཡིན་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་། ཆུ་ས་པཞིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བའོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོ། །

གཞན་གྱིས་ཞེས་ཏེ། རྣམ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་རྣམ་རྟོག་གྱུང་པར་
གི་རོ་ཐོ་དང་། དེའི་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། ཉེས་དམིགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལེས་བར་བྱ་
སྟེ། དམ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་བསྟུས་པའི་མིང་ཆིག་
ཡི་གེའི་ཆོག་པ་དང་། དང་པོའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་དང་། གཉིས་པའི་དོན་ཡིད་ལ་
བྱེད་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལས་ལྟ་རན་ལྷག་ཅུ་ཙམ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྟུས་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་། དངོས་པོ་མེད་པར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གི་སྟོན་པ་ལེས་བར་བྱ་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་། རྣམ་པར་གཤམ་པའི་རྣམ་རྟོག་སྤྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ །།

མ་ལ། རྣམ་པར་གཤེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་། དངོས་པོར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གློ་འདྲེགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྐུར་
བ་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཅིག་པ་ཉིད་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ག་དང་
པ་ཉིད་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རོ་པོ་ཉིད་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཁུད་པར་ཏུ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་། མིང་འི་ལྷ་པ་བཞིན་ཏུ་དོན་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དོན་འི་ལྷ་པ་
བཞིན་ཏུ་མིང་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོ། །

རྣམ་པར་གཡང་བའི་ཞེས་དེ། རྣམ་གཡང་གི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་ཡང་གཉིས་གྱིས་

ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་དང་། ཚོས་ཀྱི་
བདག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིས།

དང་པོ་ནི། བྱང་པོ་མེད་པར་ཞེན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་། ཉག་
གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཡོད་པར་ཞེན་པ་དངོས་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་
དག་གི་གཉེན་པོར་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡོད་བཞིན་
དུ་ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་པས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། ཚོས་ཀྱི་བདག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་ ནི། གཟུང་འཛིན་ལྡན་ཐ་དད་དུ་
ཞེན་པ་དང་། གཞན་དབང་མེད་པར་ཞེན་པ་སྒྲོ་འདོགས་སྒྲུར་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་
དང་། གཞན་དབང་དང་དེའི་ཚོས་ཉིད་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་ནི། གཅིག་
དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་གི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ངོ་
བོ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་བྱུབ་པར་འཛིན་པ་དང་། སྒྲེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་བརྗོད་
བྱ་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པར་འཛིན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། བྱང་པར་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་འི་ལྷར་བཏགས་པ་དེ་དག་ཐོས་པ་ན། བརྗོད་བྱའི་དོན་
དུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་འཁྲལ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དམིགས་
པ་ན། འི་ལྷར་དམིགས་པ་བཞིན་དུ། དེ་ཡི་མིང་དུ་འཁྲལ་མེད་དུ་འཛིན་པ་མིང་འི་ལྷ་
པ་བཞིན་དོན་དང་། དོན་འི་ལྷ་པ་བཞིན་མིང་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འོ། །རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་པོ་
འདི་དག་གི་གཉེན་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་ཡོག་པའི་རིགས་པ་
ལས་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །

བཞི་པ་(གཉེན་པོ་ལ་མཁས་པ་བཤད་པ་) ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་གསུམ་སྒྲིར་བསྟན་པ་
དང་། སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཚོག་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་
དང་། ཐིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་། སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པ་ཉིད་དེ། སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་དང་། གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཅེས་ཏེ། ཚོག་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་
སོ་སྒྲུ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་རྟོགས་
པ་ན་དེས་ཆོས་ནས་གོང་མའི་བྱང་པར་འབད་པས་ཆོས་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐིན་
ཅི་མ་ལོག་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་བདག་རྩ་ཞེན་ནས་
རྟོག་འཛིན་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་རྟོག་སོགས་བཞི་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་པའི་
ཕྱིར། སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
སྟེ། ཚོས་ཀྱི་བདག་བཀག་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་འཛིན་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་
མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་གོ་མས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་) ནི།

ཅ་བ། སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པས་མ་
ཡིན། ཡང་དག་པར་འདས་པས་མ་ཡིན། རྣམ་པར་ཞི་བས་མ་ཡིན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་
ཡིན། དམིགས་པ་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་སྟེ། འོན་ཀྱང་
དམིགས་པ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་བསྟན་པོ། །

སྒྲོལ་བ་མེད་པའི་ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོལ་བ་
 མེད་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བཀག་བ་ཅམ་གྱིས་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལྟ་ན། གཉིད་ལོག་བ་དང་ར་རོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་
 པའི་ཕྱིར། སྤར་བཤད་བ་ལྟར་གྱི་རྟོག་དཔྱད་ལས་འདས་བ་ཅམ་གྱིས་མ་ཡིན་
 ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་བ་སོགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་པའི་ཕྱིར། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་
 འཇུག་བ་མངོན་གྱུར་ཞི་བ་ཅམ་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་
 སྒྲོལ་ས་འཇུག་ཀྱང་དེར་ཐལ་པའི་ཕྱིར། རྟོག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་བ་ཅམ་གྱིས་མ་ཡིན་
 ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
 པས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བ་ཡང་དེར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
 གཞན་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་བ་ལ་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་མངོན་པར་
 འདུ་བྱེད་བ་མེད་པར། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མི་རྟོག་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་། འགལ་བ་སྤང་པའི་སྒྲོན་སྤང་པོ་སྤང་བར་བྱ་བ་ །ནི།

ཆ་བ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྟོན་པོ་ཡིན་ན། རི་ལྟར་

དབང་པོ་རྣམས་སྤྱོད་ཞིན།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རང་བཞིན་གྱིས་
 དབང་པོ་རྟོན་པོ་ཡིན་ན། དབང་པོ་སྤྱོད་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་སྐྱམ་པའོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། དབང་པོ་རྟོན་པོ་རྒྱང་དུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྟོན་པོ་འཕྲིང་མངོན་པར་བསྐྱབ་པོ། །དབང་

པོ་རྟོན་པོ་འཕྲིང་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྟོན་པོ་འཕྲིང་པོ་མངོན་པར་བསྐྱབ་པོ། །

དབང་པོ་ཞེས་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཡིན་ན་དབང་པོ་
སྤྱོད་མི་དགོས་པའི་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཐལ་པ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཆེས་རྣམས་
ཡིན་ཡང་། རང་གི་རིགས་ལ་ལྟོས་ནས། དད་སོགས་དབང་པོ་རྩེ་ཏུ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཏེ་འབྲིང་དང་། རྣམས་པོ་འབྲིང་ལ་བརྟེན་ཏེ། རྣམས་པོ་ཆེན་པོ་དེས་པར་སྤྱབ་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

འདིར་སྤྱས་པ། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྤྱེ་ཚུ་ལ་ངོ་པོ་དང་། །རྣམ་པའི་
འདྲིན་སྒྲངས་ལེགས་པར་དེས་བྱས་ནས། །དེ་དག་འདྲིམས་པའི་མཛོན་རྟོགས་སྤྱེ་
ཚུ་ལ་གྱིས། །ཐོབ་པ་རྣམས་པར་དེས་པ་ལེགས་པར་བཤད། །བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འཁྲུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བ། འཛོལ་པ་རྣམས་པར་དེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བདུས་པ་བཞི་པའོ། ། །

མཛོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པའི་རྣམས་བཤད། ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་མཛོན་
རྒྱ་མཚོའི་སྤྱོད་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཐོབ་པ་རྣམས་པར་དེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀུན་ལས་
བདུས་པ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། །

ལེའུ་ལྷ་པ་འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ།

བཞི་བ་པས་གྱི་ཁློལ་བ་ཆར་གཙོད་པ་སོགས་འབེལ་གཏམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་
གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལ་
གཉིས། ལེའུ་འི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུ་འི་མཆན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་བ་ནི།

ཅ་བ། འབེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེས།

འབེལ་བའི་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཀླུ་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། འོན་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། རྣམ་པར་བཤད་པ་རྣམ་པར་ངེས་
པ་དང་། རབ་ཏུ་སྒྲེ་ནས་ཀྱན་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྩི་བ་
རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། བསྟུ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། སྒྲི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་
དང་། ལྡེས་པོ་རུ་དགོངས་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའོ། །

རྣམ་པ་བདུན་ཏེ་ཞེས་ཏེ། འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཆོས་ཅན། འོན་
བདུན་གྱིས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ལ་པབ་⁹བྱའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲེ་བ་དོན་དང་རྣམ་
བཤད་རྣམ་ངེས་གཉིས། གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲེ་བ་རབ་ཏུ་སྒྲེ་ནས་ཀྱན་
ཏུ་བསྟན་པ་དང་། རྩི་བ་རྣམ་ངེས་གཉིས། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་རུ་བྱས་

9 <<ཐུ་>> དབབ།

པ་བསྐྱུ་བ་རྒྱུ་འཕྲུལ་པ་དང་། གང་གིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྐྱུ་བ་
 རྒྱུ་འཕྲུལ་པ་དང་། སྐད་དོན་གྱི་མདོ་ལྟོགས་པའི་ཐབས་མཆོན་བྱེད་ལྟེན་དགོངས་རྒྱུ་
 རེས་གྱི་སྐོན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལེན་དང་པོ་བཞིས་རང་གིས་ཐར་པ་
 དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རྒྱུ་པར་བསྐྱུ་ལྟས། ལེན་པ་མས་གཞན་
 དོན་སྐྱུ་བ་པའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྐྱུ་ཏེ། ཐུབ་པ་ཉིད་གྱིས་དམ་པའི་ཆོས་
 སྐོན་པའི་སྐོན་པ་གཏུལ་བྱ་སྐྱུ་པ་ཐེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཕྲུལ་པར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། རྩ་
 འཕྲུལ་དང་དམ་པ་སྐྱུ་བའི་མཐུ་ཅམ་གྱིས་མ་ཡིན་པས། དེ་དང་མཐུན་པར་འདིར་
 ཡང་། དོན་སྐྱུ་ཆོགས་སྐོན་པས་གཏམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ནང་ནས། རིག་པས་ལེགས་
 པར་འཐད་པའི་གཏམ་ནི་འབེལ་^༡ པའི་གཏམ་སྟེ། དེ་ཡང་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་པའི་
 གཏམ་དང་། རིགས་པ་བཞི་དང་ལྟན་པའི་གཏམ་མོ། །དེ་ཡང་རིགས་པ་བཞི་དང་ལྟན་
 པའི་གཏམ་མོ། །^༢ དེ་ཡང་སྐོབ་མ་ལ་བཤད་པ་དང་། རྒྱུ་འཕྲུལ་པ་ཆོད་པའི་ཚུལ་
 གཉིས་གྱིས་སྐོན་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱུ་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་སྐྱུ་བ་
 བཤད་པ་དང་། སྐད་དོན་གྱི་མདོའི་དོན་འཆད་ཚུལ་བྱེད་བྱུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 བཞི། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་སྐོན་པ་དབྱེ་བ་དང་། གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་སྐོན་པ་
 དབྱེ་བ་དང་། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཏན་ལ་འབེབས་
 བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྟེན་བྱའི་དོན་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་

༡ <<ཐུ>><<སྐྱ>> རིགས།
 ༢ <<སྐོ>> འབེལ།
 ༣ <<ཞུ>><<སྐྱ>> -

བཤད་པ་དང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ། རི་
བཞི།

ཅ་བ། རོན་རྒྱལ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།

རོན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གངས་དང་། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་རོན་རྒྱུ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རོན་རྒྱལ་ལས་བརྒྱལ་ནས་གང་རྒྱལ་པར་ངེས་པ་ལོ། །

རོན་རྒྱལ་ཅེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ་རོན་རྒྱལ་གི་སློན་ནས་
བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སློན་ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཀྱས་པའི་བྱིས་
གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ནི།

ཅ་བ། རོན་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རོན་དང་། རྒྱུའི་རོན་དང་། འབྲས་བུའི་རོན་

དང་། ལས་ཀྱི་རོན་དང་། རྒྱན་པའི་རོན་དང་། འཇུག་པའི་རོན་རྒྱུ། །

རོན་རྒྱལ་ཅེས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་རོན་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བྱ་ངེས་ཏེ། རོ་བོའི་རོན་སོགས་
སྤྱེ་ངེས་པའི་བྱིས་

གསུམ་པ་(སོ་སོའི་རོན་)ལ་གནས་སྐབས་ཅན་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་
སོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རོན་ནི་རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་སོ། །རྒྱུའི་རོན་ནི་སྤྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་

དང་། འབྲས་བུའི་རྒྱུའོ། །འབྲས་བུའི་རོན་ནི་རྒྱས་པར་སློན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་

མ་རྒྱན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱུས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་

དང་། བྲལ་བའི་འབྲས་བུའོ། །

༡ <<རྒྱ>> བཞེན། <<རོལ>> བཞེན། <<རྒྱ>> གཏམ་ལ་འབེབས།

ངོ་པོ་ཉིད་ཅེས་རིམ་པ་གསུམ་སྟེ། གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་དོན་གསུམ་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་ཆོས་ནམས་ཀྱན་བརྟགས་གཞན་དཔང་ཡོངས་གྲུབ་གང་
རུང་གི་ངོ་པོར་གནས་པ་ངོ་པོའི་དོན་དང་། ཉེར་ལེན་ལས་འབྱུང་བ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་
དང་། མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
སོགས་འབྲས་བུའི་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོག་དོན་ནི་རྟོགས་པར་སྒྲོལ། །

གཉིས་པ་(གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་)ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ལས་ཀྱི་དོན་ནི་དམིགས་པའི་ལས་དང་། བྱེད་པའི་ལས་དང་། འབད་པའི་ལས་
དང་། སྦྱར་བའི་ལས་དང་། འཛོལ་བའི་ལས་སོ། །

ལས་ཀྱི་དོན་ནི་ཞེས་ཏེ། ལས་ཀྱི་དོན་ལྡ་ཡོད་དེ། དམིགས་པའི་ལས་སོགས་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(ལྟར་བའི་དོན་)ནི།

ཆ་བ། ལྟར་བའི་དོན་ནི་མང་པོ་ལས་གྱུར་པ་དང་། རྗེས་སུ་འཆིང་¹ བ་ལས་གྱུར་པ་
དང་། འབྲེལ་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། གནས་སྐབས་ལས་གྱུར་པ་དང་། འགྱུར་བ་ལས་
གྱུར་པའི་ལྟར་སོ། །

ལྟར་བའི་དོན་ནི་ཞེས་ཏེ། ལྟར་བའི་རྩ་ལ་ལྡ་ཡོད་དེ། ཁང་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མང་པོ་
ལྟར་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་བཅིངས་པ་ལྟ་བུ་འཆིངས་
བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། སྤྲེས་གནས་གཅིག་ལས་སྤྲེས་པ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བ་ལས་གྱུར་པ་
དང་། རེས་འགྲའ་བདེ་བ་དང་ལྟར། རེས་འགྲའ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྟར་བ་གནས་སྐབས་

1 <<ལེ>><<ལྟར>> འབྱིང།

ལས་གྲུར་པ་དང་། ཆགས་སྒང་མངོན་ཏུ་གྲུར་པས་རྒྱད་དཀྱགས་པ་ལྟ་བུ་འགྲུར་པ་
ལས་གྲུར་པའི་སློན་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་(འཇུག་པའི་དོན་)ནི།

ཅ་བ། འཇུག་པའི་དོན་ནི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་^༡ འཇུག་པ་དང་། ཉེན་ལ་འཇུག་པ་
དང་། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཇུག་པ་དང་། བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་པ་^༢ དང་། རབ་
ཏུ་དབྱེ་བའི་འཇུག་པ་ལོ། །

འཇུག་པའི་དོན་ནི་ཞེས་ཏེ། འཇུག་པའི་དོན་ཡང་ལུས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཇུག་
བྱས་སྟེ་ལག་གི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་། འཁར་གཞིང་ལ་
རྒྱ་ཤྱག་ལྟར་ཉེན་ལ་འཇུག་པ་དང་། བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལྟ་བུ་བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་འཇུག་
པ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལྟ་བུ་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་པ་
དང་། ཚོས་གཅིག་ལ་ཏུ་མར་དབྱེ་བ་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་འཇུག་པའི་སློན་ས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(རྫོད་བྱེད་ཀྱི་མདོ་སྟེ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཤད་པ་)ལ། རྫོད་པ་ནི།

ཅ་བ། རྣམ་པར་བཤད་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།

:རྣམ་པར་^༡ ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྣམ་པར་བཤད་
པ་ལོ། དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། གང་གིས་མདོ་སྟེ་རྣམས་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱེད་པ་སྟེ།

༡ <<ས་>><<སྟེ>><<ཙོ>> ལྟེ།

༢ <<ས་>> -

༣ <<རྫོད>><<ཞོལ>> མཐ། <<སྟུ>> རྣམས།

གང་གིས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱལ་པར་བཤད་པ་)ལ། བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་དང་། མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་
འཆད་པའི་སྒོ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། དེ་ཡང་གང་ཞེན། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། དེ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །

དེ་ཡང་གང་ཞེན་ཞེས་ཏེ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བརྗོད་བྱའི་དོན་དུག་གིས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྟེད་ཡོད་པའི་དང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་
དམིགས་པ་དང་། ལམ་སྟེ་བའི་རྒྱ་དང་། རང་གི་དོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྤངས་པ་
དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་འཆད་པའི་སྒོ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ལ། བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོས་
བྱེ་བ་གཉིས་དང་། ཆོག་གི་བྱེད་པས་བྱེ་བ་དུག་དང་། བརྗོད་བྱ་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
གཙོ་བོར་བྱས་པ་དུག་གོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བཅུ་བཞི་སྟེ། བཅུ་བཞི་ནི་རྣམ་པར་བཤད་པའི་
བསྐྱུ་བའི་སྒོ་དང་། དངོས་པོ་བསྐྱུ་བའི་སྒོ་དང་།

གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དགོས་དོན་སོགས་ལྡེ་སྒོ་ནས་འཆད་ཚུལ་སྟོན་
པ་རྣམ་པར་བཤད་བསྐྱུ་བའི་སྒོ་དང་། བསྐྱུ་བ་བཀུས་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་བྱའི་
དངོས་པོ་བསྐྱུ་བའི་སྒོ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(ཆོག་གི་བྱེད་པས་བྱེ་བ་དུག་)ནི།

ཆ་བ། ཡན་ལག་དང་ཉེ་བའི་ཡན་ལག་གི་སྒོ་དང་། བོང་ནས་བོང་དུ་མངོན་པར་བསྐྱབ་
པའི་སྒོ་དང་། སྒོར་བའི་སྒོ་དང་། ཡི་གེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་པའི་སྒོ་དང་། རྒྱད་ཟ་བ་དང་
རྒྱད་མི་ཟ་བའི་སྒོ་དང་། བར་ཟག་རྣམས་པར་བཞག་པའི་སྒོ་དང་།

རྒྱག་ཡོད་དེ། མདོར་བསྟན་རྒྱ་ས་བཤད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡན་
ལག་དང་ཉེ་བའི་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུན་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བརྟེན་འགྲུས་ཅུ་མ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡོང་ནས་བོང་དུ་སྐྱབ་པའི་སྒོ་
དང་། བསྐྱེམ་པ་ལ་མངོན་པར་བརྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་ཅུ་མ་གྱིས་ཆོག་
པར་འཛིན་པ་སྒོར་བ་སྒོར་བའི་སྒོ་དང་། རོན་གཞན་ལ་བྱུང་ཅིང་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་
བརྗོད་ཚུལ་གཞན་སྟོན་པ་ཡི་གེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་པའི་སྒོ་དང་། རྒྱད་ཟ་བ་དང་དེ་
འཁོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་རྒྱད་ཟ་བ་དང་མི་ཟ་བའི་སྒོ་
དང་། བར་ཟག་གངས་འདི་སྟེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གང་
ཟག་རྣམས་པར་བཞག་པའི་སྒོ་དང་རྒྱག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། བརྗོད་བྱ་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་རྣམས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་རྒྱག་། ཉི།

ཆ་བ། རབ་དུ་དབྱེ་བ་རྣམས་པར་བཞག་པའི་སྒོ་དང་། ཚུལ་གྱི་སྒོ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་
པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་དང་། སྟོབས་དང་སྟོབས་མ་ཡིན་པའི་སྒོ་དང་། བརྒྱས་ཏེ་བརྗོད་
པའི་སྒོ་དང་། མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་སྒོ་ལོ།

རབ་དུ་དབྱེ་བ་ཞེས་ཏེ། བརྗོད་བྱ་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་རྣམས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་
རྒྱག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུ་བཞིའི་རྩི་བ་དང་ལན་གྱི་རོན་ལན་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་

རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཞག་པའི་སྒོ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཚུལ་དང་། རོབ་པ་དང་བཤད་པ་
དང་། མཐའ་གཉིས་སྒྲངས་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དང་། དགོངས་པའི་ཚུལ་
དུག་གིས་དོན་བརྗོད་པ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་དང་། ཚུལ་དེ་ལ་བཅམས་ནས་དེའི་ཐབས་ཡོངས་
སྟུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སྟོན་པ་ཡོངས་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་དང་། ཆིག་སོ་སོའི་རྣམ་
པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟོབས་དང་སྟོབས་མ་ཡིན་པའི་སྒོ་དང་། ཆིག་སྟུ་མ་བཤད་གཞིར་
གཟུང་ནས་རྣམ་གྲངས་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལྟ་བུ་བསྒྲས་ཏེ་བརྗོད་པའི་སྒོ་
དང་། ཆིག་རེ་རེ་ལ་སྟུ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་མངོན་པར་སྟུབ་པའི་སྒོ་
རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། རབ་ཏུ་བྱེ་ནས་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གང་ཞེ་ན།

རབ་ཏུ་བྱེ་ནས་ཞེས་སོ། །ལན་ལ། སྒོ་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་
དང་། བྱེད་ཆིག་བརྒྱད་དང་ཚུལ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ནི།

ཆ་བ། ཇི་སྐད་དུ་ བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་སྟུ་སྟུར་ཏེ། བཅིག་ནས་རྟོགས་

པ་དང་། ཆིག་གོང་མ་དང་སྟོར་བ་དང་། ཆིག་འོག་མ་དང་སྟོར་བ་དང་། སྟུ་གཉིས་པ་

དང་། སྟུ་གསུམ་པ་དང་། སྟུ་བཞི་པ་དང་། དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྟོར་བ་ལོ། །

ཇི་སྐད་དུ་ཞེས་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་པའི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྩི་བ་གཙོ་

ཐོར་བྱས་པ་ཆིག་རེ་རེ་ནས་རིས་ནས་⁹ ཡང་གཞན་འདི་བ་ཞིག་ནས་རྟོགས་⁹ པ་
དང་། ལན་གཙོ་ཐོར་བྱས་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་བམ་ཞེས་འདི་བ་
ལ་དེ་ལྟར་རོ་ཞེས་པའི་ཆིག་གོང་མ་དང་སྒྲོར་བ་དང་། གཟུང་བ་ཡིན་ན་འཛིན་པ་ཡིན་
པས་ཁྲབ་བམ་ཞེས་པ་ལ། བྱི་མ་ལ་སྒྲ་མས་ཁྲབ་པོ་ཞེས་ཆིག་འོག་མ་དང་སྒྲོར་བ་
དང་། སྒྲ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པའི་དོན་སྟོན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་གང་
ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འདི་ན། དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། སྤང་པོ་མ་ཡིན་པའི་
འདུ་བྱེད་བདེན་པ་གང་གིས་བསྐྱས་ཤིང་། མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོང་པའི་ཆུ་ལ་སྟོན་པའི་སྟོ་
ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། བྱེད་ཆིག་བརྒྱད་དང་ཆུ་ལ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་། ལ་རི་བ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་དག་པར་འདི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེན།

ཡང་དག་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ནི།

ཆ་བ། རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། ཅི་ཞེས་བསྟན་པ་ཡང་དག་པར་འདི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་
དང་། ཅི་ཞེས་བསྟན་པ་ལ་རི་ལྟ་བར་གང་ཞེས་བསྟན་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡང་
རྣམ་པར་ངེས་པའི་ལམ་བཞི་སྟེ། སྟན་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
དང་། གཙོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་སོ། །

རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ་ཞེས་ཏེ། རི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པར་བྱེད་ཆིག་བརྒྱད་དང་
ཆུ་ལ་བཞི་འོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོ་ནས་མི་དམིགས་

⁹ <<སྟོ>> ས།

⁹ <<ཞིག>> <<རྒ>> <<སྟོ>> རྟོག

⁹ <<སྟོ>> <<ཞིག>> <<རྒ>> མཛད་སྟེ།

ཞེས་པ་གཞིར་བཞག་ནས་གང་མ་དམིགས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མ་དམིགས་པ་
 འོགས་གང་གིས་མ་དམིགས་པ་དང་། ལྷ་ཅིས་མི་དམིགས་པ་དང་། ལུས་ཅན་
 གང་གིས་མི་དམིགས་པ་དང་། དཔོངས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་དམིགས་པ་དང་། གནས་
 ལྡན་གང་ཏུ་མ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་གིས་མ་དམིགས་པ་འོགས་ཀྱི་
 བ་བཟུད་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་ཅོད་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས། ལྷན་
 འབྱེན་དང་ལྷུང་བྱེད་འཁོད་པ་གཉིས་དང་། ལྷོ་པ་མ་ལ་འཆད་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་
 བས། ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དང་། རོན་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་གཏན་ལ་
 འཕེབས་ལྷུ་བཞིས་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཞུང་པ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རྟོན་ལ་ངི་བ་ནི།

ཆ་བ། བསྐྱ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞི་ན།

བསྐྱ་བ་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་མདོར་བསྟན་ནི།

ཆ་བ། བཀྲས་བརྩམ་ནས་མར་དེས་པ་བརྩམས་མར་འགྱུར་ཏེ།

གནས་བརྒྱུས་ཞེས་སྟེ། །རྒྱུས་བཤད་ནི།

ཆ་པ། གནས་བརྒྱུད་ཞིག་ ལུ་བ་བསྐྱེད་སྤྲོས་པར་ངེས་པ་དང་། འབྲུག་སྤྲོས་པར་
 ངེས་པ་དང་། རོས་སྤྲོས་པར་ངེས་པ་དང་། དེགས་པས་སྤྲོས་པར་ངེས་པ་
 དང་། འཕེས་⁹ པའི་གཏམ་གྱིས་སྤྲོས་པར་ངེས་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་སྤྲོས་པར་
 ངེས་པ་དང་། སྤྲོས་པར་དག་པས་སྤྲོས་པར་ངེས་པ་དང་། བརྟོན་པར་བསྐྱེད་སྤྲོས་པས་སྤྲོས་
 པར་ངེས་པ་དང་། ཇིག་རེ་ཏུ་དབྱེ་བས་སྤྲོས་པར་ངེས་པ་དང་། ལྷན་གྱིས་ལུ་བ་དང་།

ཚོལ་བ་ཅན་གྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལོ། །

གནས་བརྩེ་ཞེས་ཏེ། གནས་བརྩེ་བསྐྱབ་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་
ཕན་ཚུན་ཚོད་པའི་ཚུལ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་སྐྱབ་བ་རྣམ་པར་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ཚོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐུན་མོང་བ་ཐེག་བ་གསུམ་ལ་དང་པོར་འབྲུག་པའི་
ཐབས་དང་། རྩོམ་བ་དང་བསམ་བ་དང་། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་པ་དེ་ནས་རིམ་བ་བཞིན་དུ། གཞི་དང་། མཛོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་པ་དེའི་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྒོམ་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་
ལམ་དང་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་གནས་སྐབས་སྒོམ་མི་སྒོམ་ཐུན་མོང་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་དེའི་འོག་མ་གཉིས་དང་། ཐ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བརྩེ་གཏན་
ལ་འབེབས་པའི་རྟེན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཐེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་དྲི་བ་ནི།

ཆ་བ། སྐྱ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།

སྐྱ་བ་རྣམ་པར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་དགེ་བ་ནི།

ཆ་བ། སྐྱ་བ་དང་། སྐྱ་པའི་ཞལ་ཆེ་བ་དང་། སྐྱ་པའི་གཞི་དང་། སྐྱ་པའི་རྒྱན་⁹ དང་། སྐྱ་
བ་ཆད་པས་བཅད་པ་དང་། སྐྱ་བ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། སྐྱ་བ་ལ་གཅེས་སྐྱམ་ཐེད་པའི་
ཚོས་རྣམས་སོ། །

སྐྱ་བ་དང་ཞེས་ཏེ། སྐྱ་པའི་ཚུལ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱ་པའི་རྩ་
པོ་སོགས་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

⁹ <<སྐྱ>> རྒྱན།

རྒྱལ་བཤད་ལ་རྒྱལ། སྤྲོ་བའི་རོ་པོ་དང་། གང་གི་རྒྱང་དུ་སྤྲོ་བར་བྱས་པའི་
དབང་པོ་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྲོ་བའི་བརྗོད་བྱ་དང་། ལེགས་པར་སྤྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་
དང་། ཉེས་པར་སྤྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། སྤྲོ་བའི་རྒྱན་གཉིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་དབྱེ་བ་ནི།

ཅ་བ། སྤྲོ་བ་གང་ཞེན། སྤྲོ་བ་དང་། མཉན་ཁེར་བ་སྤྲོ་བ་དང་། ཚོད་པ་སྤྲོ་བ་དང་། ཆིག་
པན་སྤྲོ་བ་དང་། མ་ཐུན་པར་སྤྲོ་བ་དང་། གང་མས་པ་སྤྲོ་བའོ། །

སྤྲོ་བ་གང་ཞེན་ཞེས་ཏེ། སྤྲོ་བའི་རོ་པོ་རྒྱལ་གི་སྤྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྲོ་བ་
སོགས་ཀྱི་སྤྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིད།

རྒྱལ་བར་བཤད་བ་ནི།

ཅ་བ། སྤྲོ་བ་ནི་ཆིག་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །མཉན་ཁེར་བ་སྤྲོ་⁹བ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་
གསལ་པའོ། །ཚོད་པ་སྤྲོ་བ་ནི་མན་ཚུན་མི་མ་ཐུན་པར་གནས་པའོ། །ཆིག་པན་སྤྲོ་བ་ནི་
མན་ཚུན་ཆིག་བརྗོད་པོས་ཉེ་བར་གནས་པའོ། །མ་ཐུན་པར་སྤྲོ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་
ནས་པར་དག་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་འབེལ་བའི་གཏམ་རྒྱུ་པར་ངེས་པའོ། །གང་མས་པ་
སྤྲོ་བ་ནི་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་དང་། སེམས་
མཉམ་པར་གཞག་པ་རྒྱུ་པར་ཐར་པར་¹⁰བྱ་བའི་བྱིར་བ་སྤྲོ་བའོ། །

སྤྲོ་བ་ནི་ཞེས་ཏེ། སྤྲོ་བའི་རོ་པོ་དོན་རྒྱལ་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དོན་བརྗོད་པ་
དང་། འཛིག་རྟེན་ན་གསལ་པ་སྤྲོ་བ་ཐུན་མོང་གི་སྤྲོ་བ་གཉིས་དང་། མན་ཚུན་མི་མ་ཐུན་
པའི་སྤྲོ་བ་དང་། ཆིག་པན་སྤྲོ་བ་དོར་བའི་སྤྲོ་བ་གཉིས་དང་། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་

9 <<མ་>> -

10 <<མ་>> ག།

ཚོས་སྟོན་ཅིང་འཕེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་མ་བྱུན་པར་སྤྲོ་བ་དང་། གོང་མའི་བྱང་པར་མ་
ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཐོབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲོ་བ་གདམས་པར་སྤྲོ་བ་
ཉེ། བྱང་བའི་སྤྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(གང་གི་རྩལ་དུ་སྤྲོ་བར་བྱས་པའི་དབང་སོ་)ནི།

ཆ་བ། སྤྲོ་བའི་ཞལ་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་པ་དང་། བསྐྱོས་པ་འདྲུ་^੧བའི་ས་
དང་། འདུས་པ་དང་། ཚད་མར་རུང་བའི་རྒྱ་གོགས་རྣམས་དང་། དཔེ་སྤྱོད་དང་བྲམ་ཆེ་
ཚོས་དང་དོན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་སོ། །

སྤྲོ་བའི་ཞལ་ཕྱི་^੨བ་ཞེས་ཏེ། སྤྲོ་བ་བྱུན་མོང་གི་དབང་པོ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྤྲོ་བའི་
དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྐྱོས་པ་འདྲུ་བའི་ས་ནི། རྒྱལ་པོས་དབང་
པོར་བསྐྱོས་པ་དང་། འདུས་པ་ནི། ཚོང་འདུས་སོགས་ཏེ་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་(གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྲོ་བའི་བརྗོད་བྱ་)ལ།

ཆ་བ། སྤྲོ་བའི་གཞི་ནི་བསྐྱུབ་པ་དང་། སྐྱུབ་པའོ། །བསྐྱུབ་པ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་དང་། བྱང་པར་
རོ། །སྐྱུབ་པ་ནི་དམ་བཅའ་བ་དང་། གཏན་ཆིགས་དང་། དཔེ་དང་། ཉེ་བར་སྐྱར་བ་
དང་། མཐུག་སྐྱད་པ་དང་། བརྗོད་སྤྲོས་དང་། རྗེས་སྤྱད་པགས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་
བྱང་དོ། །རོ་བོ་ཉིད་བསྐྱུབ་པ་ནི་བདག་གི་རོ་བོ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་དོ། །བྱང་
པར་ནི་བདག་གི་བྱང་པར་དང་། ཚོས་ཀྱི་བྱང་པར་རོ། །དམ་བཅའ་བ་ནི་བདག་འདོད་
པ་བསྐྱུབ་པའི་དོན་གཞན་ལ་གོ་བར་སྟོན་པའོ། །གཏན་ཆིགས་ནི་བསྐྱུབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་
མ་བྲགས་པའི་དོན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བརྗོད་སྤྲོས་དུ་དམིགས་པ་དང་། མི་

੧ <<ལེ>><<སྤྲོ>> འདུག

੨ <<སྤྲོ>><<སྤྲོ>> ཉེ། <<ཐ་བཞི>> ཆེ།

དཔེགས་པ་བསྟན་པའོ། །དཔེ་ནི་མཐའ་མཐོང་བ་དང་། མཐའ་མ་མཐོང་བ་མཚུངས་
པར་སྒྱུར་ཞིང་བསྟན་པའོ། །ཉེ་བར་སྒྱུར་བ་ནི་དེའི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལྷན་མ་དེ་དང་འདྲ་
བ་ལ་དེའི་ཆོས་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མ་སྟན་པར་བསྟན་པའོ། །

སྒྲ་བའི་གཞི་ཞེས་ཏེ། བསྟན་པ་དང་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། བསྟན་པ་བྱ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོགས། ཟུང་པར་དང་། སྒྲ་བ་བྱེད་ཡན་ལག་
ལུང་སྟོན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིས། ཡན་ལག་ལྷ་ལ་དམ་བཅའ་ནི། རང་འདོད་གཞན་
ལ་ཆོག་གིས་སྟོན་པའོ། །གཏན་ཆོགས་ནི་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་གོ་
བར་བྱེད་བའི་ཐབས་ཕྱིར་ཁོ་ལ་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་
ཡོད་བའི་བྱིས། དཔེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཚད་གཞི་དང་རྟགས་ཆོས་མཚུངས་པར་སྒྱུར་
བ་དང་། མི་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བའི་དཔེ་གཉིས་ཡོད་བའི་བྱིས། ཉེར་སྒྱུར་ནི། ཏུ་ལྷན་
ལ་ལ་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་ཡོད་པ་བཞིན་ཏུ། ཟུང་གིང་གི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་ཅེས་
པ་ལྟ་བུ་ཆོས་གཞན་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །

མཐུག་སྟུང་ནི།

ཆ་བ། མཐུག་སྟུང་པ་ནི་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྟན་པའོ། །མངོན་སུམ་ནི་རང་གི་དོན་ཡོད་
ཅིང་སྒྲུང་ལ་མ་ཞོར་པའོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ལྷན་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་
པའོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ནི་དེ་གཉི་ག་དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པའོ། །

སྒྲར་ཡང་དམ་བཅའ་བརྗོད་པའོ། །རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་
སུམ་དང་། རྟོག་གྱུར་གསར་ཏུ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། ཚད་མ་དང་མི་འགལ་བའི་
དོན་སྟོན་པ་ནི། ལུང་སྟེ། སྒྲ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །

བཞི་པ་(ལེགས་བར་སྒྲ་བའི་ཡོན་ཏན་)ནི།

ཆ་བ། སྐྱ་པའི་རྒྱ་ན་ནི་པད་ག་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཤེས་པ་དང་། ཆིག་ལྟར་
ཕྱིན་པ་ལྟན་ལུས་ཆོག་པ་དང་། མི་འཛིག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། མ་ཐུན་^༡ པར་
བྱེད་པའོ།

སྐྱ་པའི་རྒྱ་ན་ནི་ཁེས་ཏེ། སྐྱ་པའི་རྒྱ་ན་ལྟ་ཡོད་དེ། རང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་
ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ཡང་སྐྱ་སྐྱོན་དང་བྲལ་བར་སྐྱ་ལུས་པ་དང་། མཁས་པ་
འདུས་པའི་དབུས་སུ་སྐྱ་བ་ལ་མི་འཛིག་པ་དང་། བྱིར་སྐྱོལ་གྱི་ཆིག་མཐར་ཕྱིན་
པར་ཉན་ནས་ཆོག་དཔ་ཏུ་སྐྱ་བ་བརྟན་^༢ པ་དང་། གཞུ་པོ་དང་བྱིར་སྐྱོལ་དང་མ་ཐུན་
པར་བྱེད་པ་སྐྱ་བ་པོ་མཛེས་པའི་ཆོས་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར་

ལྟ་བ་། ཉེས་པར་སྐྱ་པའི་ཉེས་དམིགས་ ལ་མ་དོར་བརྟན་པ་ནི།

ཆ་བ། སྐྱ་བ་ཅད་པས་གཅད་པ་ནི་གཏམ་རྗེས་གཅད་པ་དང་། གཏམ་འཕྲོ་ལུས་པ་
དང་། གཏམ་གྱི་ཉེས་པའོ། གཏམ་རྗེས་གཅད་པ་ནི་རང་གི་སྐྱ་པའི་སྐྱོན་ཁས་ལྡང་བ་
དང་། གཞན་གྱི་སྐྱ་པའི་ཡོན་ཏན་ཁས་ལྡང་བའོ། གཏམ་འཕྲོ་ལུས་པ་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། གཞན་ནས་གཞན་ཏུ་བརྒྱུད་པའོ། གཏམ་གཞན་སྐྱ་བ་སྟེ། མདོ་སྟེ་ལས་རི་སྐྱད་
འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། གཏམ་གྱི་ཉེས་པ་ནི་ཅལ་ཆོས་དང་། འཇུག་པ་དང་། བརྟན་ཏུ་
མི་རུང་བ་དང་། རན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རོན་དང་ཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དུས་ཆིགས་
མ་ཡིན་པར་སྐྱ་བ་དང་། མི་བརྟན་པ་དང་། མི་གསལ་བ་དང་། ཆིག་རྒྱན་ཆགས་པ་ས་
ཡིན་པའོ།

སྐྱ་བ་ཁེས་པོ། ཁབ་དང་པ་ལ། སྐྱ་པའི་ཉེས་དམིགས་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་པ་ཤེས་

༡ <<ལེ>> འཐུན།

༢ <<སྐྱ>><<ཞེས>><<སྐྱ>> བརྟན།

པར་བྱ་སྟེ། བརྩོན་པ་གཏོང་བའི་རྒྱ་རང་སྦྱོན་དང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁས་ལེན་པ་
དང་། བརྩོན་པ་དམའ་བའ་བའི་རྒྱ་སྐབས་གྱི་ཚོད་པ་མཐར་མ་བྱིན་པར་འབྲེལ་མེད་གྱི་
གཏམ་གཞན་སྤྲོ་བ་ལྟ་བུ་སོགས་དང་། གཏམ་གྱི་ཉེས་པ་ཅལ་ཅོལ་སྤྲོ་བ་སོགས་ཡོད་
པའི་བྱིད།

རྒྱ་བ་སྤྲོ་བའི་རྒྱ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཁར་ལ་བཅུད་ཅིང་སྤྲོ་བར་མི་བྱ་
བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྲོ་བ་དུས་ཚོད་ཟིན་པས་མཛེས་པ་དང་། སྤྲོ་བའི་ཡན་
ལག་ཚང་བས་མཛེས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ། སྤྲོ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རྒྱལ་བ་སྦོད་མ་ཡིན་པ་དང་། འཁོར་ཡོན་ཏན་མེད་
པ་དང་། བདག་ཀྱང་མི་མཁས་པར་རིག་གནས་^༡ སྤྲོ་བར་མི་བྱ་བ་དང་། བྱིར་རྒྱལ་བ་
སྦོད་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་གསུ། འཁོར་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནས། བདག་ཀྱང་མཁས་པར་རིག་
གནས་^༢ སྤྲོ་བར་བྱའོ། །

སྤྲོ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་ཏེ། གཞན་དང་སྤྲོ་བའི་དུས་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། ཉེས་
པའི་གནས་ནས་ལེགས་པའི་གནས་སུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་བྱིར་རྒྱལ་སྦོད་མ་ཡིན་པ་
དང་། གཟུ་པོ་དང་ལེགས་ཉེས་འབྲེད་པའི་འཁོར་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་
རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མི་མཁས་ན་སྤྲོ་བར་མི་བྱེད་ལ། དེ་ལས་ལོག་པའི་ཆེ་སྤྲོ་
བར་བྱེད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་(སྤྲོ་བའི་ཡན་ལག་ཚང་བས་མཛེས་པ་)ནི།

རྩ་བ། སྤྲོ་བ་ལ་གཅེས་སྤྲོ་བ་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་

༡ <<རྩ་བཞི>> བཀའ་

༢ <<རྩ་བཞི>> བཀའ་

ལུགས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། དེས་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྤྲོ་བར་བྱེད་དོ། །མི་འདིགས་པ་ནི་གང་
གིས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྤྲོ་བར་བྱེད་པའོ། །སྤོབས་པ་ནི་གང་གིས་ཐམས་ཅད་ཏུ་
ལན་གདབ་པ་ཤེས་པའོ། །

སྤྲོ་བ་ལ་གཅེས་སྤྲོས་ཞེས་ཏེ། སྤྲོ་བའི་ཡན་ལག་ཚང་བས་མཛེས་པར་བྱ་
སྟེ། རང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པ་དང་། གང་ཏུ་སྤྲོ་ཡང་མི་འདིགས་པ་
དང་། འི་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལན་འདེབས་ཏུས་པའི་སྤོ་ནས་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་བྱིས་།
གཉིས་པ་། ཞར་ལ་བརྟན་ཅིང་སྤྲོ་བར་མི་བྱ་བར་གདམས་པ་། ལ་གཉིས། གདམས་པ་དངོས་
དང་། དེ་ཉིད་ལུང་གིས་སྤྲོབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆ་བ། ཡང་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་སྤྲོ་བའི་རྩལ་ཤེས་པར་བྱའི་བརྟན་ཅིང་སྤྲོ་བར་
ནི་མི་བྱ་སྟེ།

ཡང་བདག་ཅེས་ཏེ། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་རྩོད་པའི་རྩལ་ཤེས་པར་བྱ་
ཞིང་། ཏུས་ཀྱན་ཏུ་རྩོད་ཅིང་སྤྲོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་དགོ་པའི་ཚོགས་ཀྱི་བར་
ཆད་ཏུ་འགྱུར་པའི་བྱིས་།

གཉིས་པ་། དེ་ཉིད་ལུང་གིས་སྤྲོབ་པ་ ཉི།

ཆ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་མདོན་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
སྟེ། གནས་བརྒྱ་གཉིས་མཐོང་པའི་བྱང་རྩལ་ཤེས་པ་དཔའ་དགོ་པའི་ཚོགས་ལ་བརྩོན་
པ་ནན་ཏན་སྟོང་པོར་བྱེད་པ་ཤེས་པ་ཅན་སྤྱད་པ་སྤྲོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྩོགས་པའི་བྱང་རྩལ་མདོན་པར་རྩོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པས། གཞན་དག་

དང་ཚོད་ བས་སྒྲ་བར་མི་བྱའོ། །བརྒྱ་གཉིས་གང་ཞེན། དཔ་པའི་ཚོས་ཀྱི་དོན་གྱི་
མཚོག་དང་ལྡན་པ་བཤད་པ་ཀུན་ཤེས་པ་དགོན་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
བསམ་པས་སྒྲ་བ་དགོན་པ་དང་། ཚོགས་པ་མཐམ་པ་དང་ཚོགས་པ་ བ་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་དགོན་པ་དང་། རྩོགས་ངན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཉེས་
པ་དང་། ངན་གཡོ་སྒྲ་བའི་ཉེས་པ་དང་། ཏུས་མ་ཡིན་པར་གཏམ་ལ་སྒྱུར་བའི་ཉེས་པ་
དང་། གཏམ་བྱུང་དུ་གསོད་པའི་ཉེས་པ་དང་། ཚིག་བརྒྱུད་པའི་ཉེས་པ་དང་། ཡིད་
འབྱུགས་པའི་ཉེས་པ་དང་། གང་ཉེས་པ་རྣམས་པ་དུག་སྤངས་ཏེ་སྒྲ་བ་དགོན་པ་
དང་། འབྱུགས་པ་མེད་པར་སྒྲ་བ་དགོན་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱུང་ཞིང་སྒྲ་བ་
དགོན་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་ཇེས་སུ་བསྐྱུང་ཞིང་སྒྲ་བ་དགོན་པ་དང་། རྒྱལ་བའམ་པམ་
པའི་སེམས་མེད་པར་སྒྲ་བ་དགོན་པ་དང་། རྒྱལ་བའམ་པམ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་མེད་པ་དགོན་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་རེག་པར་གནས་པ་དགོན་
པ་དང་། རེག་པར་མི་གནས་པ་དགེ་བའི་ཚོས་རྣམས་ལ་རྒྱུན་དུ་བསྒོམ་པ་དགོན་པ་
དང་། དགེ་བའི་ཚོས་རྒྱུན་དུ་མི་བསྒོམ་པ་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལ་མཉམ་
པར་གཞག་པ་དང་། སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་དགོན་པའོ་
ཞེས།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞེས་ཏེ། གནས་བརྒྱ་གཉིས་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབང་དགེ་བ་ལ་བཙོན་བས་གཞན་དང་ཚོད་པ་ལྟར་བྱང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཉེས་

༡ <<མེ>><<ལྟར>> གཙོད།

༢ <<མེ>><<ལྟར>> -

༣ <<མེ>><<ལྟར>> རྒྱལ།

དམིགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཉེས་པ་གཅིག་དང་། ཕྱིར་
 རྒྱུ་གྱི་ཉེས་པ་གཅིག་དང་། གཟུ་བོའི་ཉེས་པ་གཅིག་དང་། རྩོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཉེས་པ་
 དང་། རོ་བོའི་ཉེས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་མཛོན་བར་ཞེན་པ་མང་བ་དང་། སྤྱོད་པར་བྱེད་
 པའི་བསམ་པའི་ཉེས་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཆེ་བས་རྩོད་པ་ལྟར་རྒྱང་
 བར་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོག་དོན་རྣམས་ནི་གོ་བར་སྤྲོད། །ཐ་མ་བརྒྱད་ཀྱང་རང་བཞིན་
 གྱི་ཉེས་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། མཛོན་ཞེན་ཆེ་བ་
 ལས་ལྟར་པའི་ཉེས་པ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དངོས་གྱི་ཉེས་པ་གཉིས་
 དང་། བརྒྱད་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་སྟེ། གསུམ་ནི་བདེ་བར་མི་གནས་པ་དང་། རྒྱ་མ་ཐོབ་
 པའི་ཉེས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་མ་ཐོབ་པས་ཉམས་པར་ལྟར་བའོ། །

གཉིས་པ་། དང་དོན་གྱི་མདོའི་དོན་འཆད་རྩལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ །ལ་རྩི་བ་ནི།

ཆ་བ། ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན།

ལྷེམ་པོར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་བསྟན་པ་ནི།

ཆ་བ། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཆོག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་དོན་

གཞན་ཏུ་བརྗོད་ལ་དོན་གཞན་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་པ་སྟེ།

མིང་གི་ཚོགས་ཞེས་ཏེ། མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་
 གནས་པ་ལས་མ་གྲགས་པའི་དོན་གཞན་སྟོན་བྱེད་ཏུ་སྐྱེད་པའི་མདོ་སྟེ་ནི་ལྷེམ་པོར་
 དགོངས་པའོ། །བཤད་པ་ལ། ལྷེག་ བྲས་བས་དག་པར་སྐྱེད་པ་ནི།

ཆ་བ། རི་རྐྱང་ཏུ། ས་དང་མ་ནི་བསད་བྱས་ཤིང་། ཀླུ་པོ་གཙང་སྤྱོད་ཅན་གཉིས་

དང་། །ཡུལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་བཅོམ་ནས། །མི་དེ་དག་པར་འགྱུར་ཞེས་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཇི་སྐད་དུ་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བར་གྲགས་པ་སྐྱེ་པོ་བྲམ་མ་
གསོད་པ་དང་། སྐྱེ་པོ་པལ་པོ་ཆེ་གསོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོར་ངེས་པར་པ་མ་
དང་། ལུན་མོང་བ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། སྤྱིན་གནས་བྲམ་ཐེ་གཅོང་སྤྱ་ཅན་
ཏེ། རོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་དེ་དག་བསད་པས་དག་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་པ་
འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་། མ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་སྤྱིད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཉེར་ལེན་དང་བཅས་
པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། གཅོང་སྤྱ་ཅན་མཆོག་འཇིན་གཉིས་དང་། ཡུལ་འཁོར་སྐྱེ་མཆེད་
བྱུག་དང་། འཁོར་དང་བཅས་པ་དེ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་སྐྱེ། དེ་དག་སྤངས་པས་དག་
པར་འགྱུར་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའོ། །

ངན་པ་མཆོག་ཏུ་སྐྱུར་བར་སྟོན་པ་ནི།

རྩ་བ། ཡང་ཇི་སྐད་དུ། ཡིད་མི་ཆེས་དང་བྱས་མི་གཞོ། །མི་གང་ཁྱིམ་འཕྱིགས་བྱེད་པ་
དང་། །ལོ་སྐབས་བཅོམ་དང་སྐྱུགས་པ་ཟ། །དེ་ནི་སྤྱེས་བྱ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །སྤྱིང་པོ་མེད་
ལ་སྤྱིང་པོར་ཤེས། །སྤྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཤིན་ཏུ་གནས། །ཉོན་མོངས་ཀུན་ནས་^༡རབ་ཉོན་
^༢མོངས། །བྱང་རྒྱལ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ཇི་སྐད་དུ་ཞེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ངན་པར་གྲགས་པ་ཡིད་གྱི་ལས་ངན་པ་
དང་། ལུས་གྱི་ལས་ངན་པ་དང་། དག་གི་ལས་ངན་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ངན་པ་དང་
བཞི། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པས་དག་པ་བ་མི་བྱེད་པ་

༡ <<མེ>><<སྐྱར>> ལས།

༢ <<ལྷོ>><<ཅ>> ཉོན་

དང་། བྱས་པ་མི་གཞོ་བ་དང་། ཁྱིམ་འབེགས་པ་དང་། རྩོན་སྒྲུབ་དང་། སྒྱགས་པ་བ་བ་
ཡིན་ལ།

དེ་དག་མཆོག་གི་སྒྲུབ་སྟོན་པ་ནི། དགོངས་གཞི་གང་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རང་གིས་ཐོབ་པས་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། བྱང་འདས་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་དང་། ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ངན་འགྲོའི་
སྒྲུག་བསྐལ་འགྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་བཙུམ་པ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་ཡོ་བྱད་གྱི་ལུས་
འཛིན་ཀྱང་། མོངས་སྤྲོད་དང་སྒོག་ལ་རེ་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་པ་
དང་། ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་
པོའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་སྒྲུབ་སྟོན་པ་ནི། སྤྱིང་པོ་མེད་ལ་སྤྱིང་པོར་ཤེས། །ཞེས་ཏེ་དེ་ལ་
སྤྱིང་པོ་ནི་རྣམ་གཤམ་ཡིན་ལ། དེ་མེད་པ་ལ་སྤྱིང་པོར་ཤེས་པ་ནི། དེ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་བརྟེན་ཞེས་བཤོ། །རྟག་བདེ་སོགས་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་རྟག་སོགས་ལ་
ཤིན་ཏུ་གནས་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའོ། །གཞན་དོན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་
གྱིས་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་རབ་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ལ་འབད་བཤོ། །དེ་ལྟར་ཆོགས་གཉིས་ལ་འབད་ན། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲུག་ཞན་གྱིས་བསྟན་པའོ། །

ཡང་གཉེན་པོ་ལ་དགོངས་ནས། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བ། ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ལྷ་དང་ལྷན་ན། སྤྱིན་པའི་མ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། ལྷ་གང་ཞེ་ན། སེར་སྤྲིའི་ཆོས་ཉིད་འཕེལ་
བར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིན་པས་ཡོངས་སུ་སྒྲོ་བ་དང་། སྒྲོང་བ་ལ་ཆོག་པ་བ་བ་དང་། རེས་

འགའ་ཅི་ཡང་སྤྱིན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིན་པ་ལས་ཤིང་ཏུ་གྱུར་པ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

ཡང་རི་རྒྱན་ཏུ་ཞེས་ཏེ། རོན་ལྡས་བཤད་དེ། སེར་སྒྲུབ་པ་ཉལ་སྤངས་
པས་དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་གྱུར་པ་མངོན་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། སེར་སྒྲུབ་ཆོས་
ཉིད་འཕེལ་བ་དང་། མགོ་སྤྱིན་པར་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོ་སྒྲོ་ལྟར་བྱེད་པ་
དང་། སྒྲོང་བ་པོ་རང་གིས་བྲངས་པས་ཆོག་པ་དང་། སྤྱིན་བྱེད་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
ཏུས་རྒྱན་ཏུ་སྤྱིན་པ་དང་། མ་དག་པའི་སྤྱིན་པ་ལས་ཤིང་ཏུ་གྱུར་པས་སྤྱིན་པའི་པར་
སྤྱིན་རྟོགས་པ་ལ་དགོངས་ནས། སྤྱིན་པས་སྒྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྲུམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཆངས་སྒྲོད་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ནི།

རྩ་བ། ཡང་རི་རྒྱན་ཏུ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ལྟ་དང་ལྟན་ན་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་
ཡིན་ཞིང་། ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་མཆོག་དང་ལྟན་པ་སྟེ། འཁྲིག་པ་ལས་གཞན་ཏུ་འཁྲིག་
པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཆོ་ལ་བ་དང་། འཁྲིག་པ་སྒྲོང་བ་ལ་གཡེལ་བ་
དང་། འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་སྟེས་པ་དང་ཏུ་ལེན་པ་དང་། འཁྲིག་པའི་གཉེན་པོའི་
ཆོས་ཀྱིས་སྤྲུག་པ་དང་། ལྟན་མི་འཆད་པར་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྒྲོར་བ་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་ལོ།

ཡང་ཞེས་ཏེ། དེ་ཡང་དགོངས་གཞི་ལྡེ་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཁྲིག་པའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་ཏུ་དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་མི་ཆོ་ལ་བ་
དང་། མི་ཆངས་སྒྲོད་སྒྲོང་བའི་ཐབས་ལ་རྟོག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ནང་ཏུ་སྟེས་པ་སྤྱི་
རོལ་ཏུ་སྒྲོང་བའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དང་། དེ་ཡི་གཉེན་པོ་སེམས་ཅན་བསྐྱལ་བའི་དོན་
ཏུ་རྩོལ་བ་དང་། ཞི་ལྷག་གཉིས་རྩང་འབྲེལ་གྱིས་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་འཁྲིག་

རྟེན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་
ཆངས་སྟོང་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། འབྲིག་པ་ལས་གཞན་དུ་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

འདིར་སྐྱས་པ། གསུང་རབ་འཆད་ཐབས་མན་ངག་བྱང་པར་ཅན། རྣམ་བཤད་
རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཤད་པ་ཡིས། །སྐལ་ལྷན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གདམས་པ་
ཡིས། །འབེལ་གདམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལེགས་པར་བཤད། །བསྐྱ་བའི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པའོ།

གཉིས་པ་ལེ་འཁོར་མཆན་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བ། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་ལས། འབེལ་བའི་གདམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་

ཀུན་ལས་བདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བདུས་པ་ལྟ་བུའོ། ། །

ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་ཀྱི་མཆོའི་རྟེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། འབེལ་
བའི་གདམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཀུན་ལས་བདུས་པ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་པའོ།

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་དོན་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་

ན། རྟོགས་ནས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་ནས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པར་

མཐོ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྟན་བཅོས་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ངེས་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་
ལ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆན་དོན་བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་ཟག་མེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་བདུས་པས་

མངོན་པས་བདུས་པ་དང་། མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་དགོངས་པ་འབྲེལ་སྡོད་ཐག་བརྒྱ་པ་
སོགས་ལས་བདུས་པས། མངོན་པ་ལས་བདུས་པས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་
དང་། ཡང་དག་པར་མཐོ་པའི་གནས་ཐག་མེད་རྗེས་འབྲེང་དང་བཅས་པ་མཐར་ཐུག་
པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བདུས་པ་མངོན་པའི་ཆེད་དུ་བདུས་པས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་
བདུས་པ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མཐུག་པོ་གི་དོན་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་
དང་། སྦྱར་བྱེད་གང་གིས་བསྦྱར་བའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བ། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པ། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པ་
རྫོགས་སོ། །

ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པ། ཞེས་བྱ་
བ། གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་
རྟ་ཆེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པ། རྣམ་བཤད་དང་བཅས་
པ་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་། སྦྱར་བྱེད་གང་གིས་བསྦྱར་བའི་རྩལ་ །ནི།

ཅ་བ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇི་ན་མི་ཅ་དང་། །ཕྱི་ལུ་ཐོ་རྟེ་དང་། རྒྱ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩེ་པ་
བན་དེ་ལེ་ཤེས་སྡེས་བསྦྱར་ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ །ལ་པལ་པལོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇི་ན་མི་ཅ་དང་། །ཕྱི་ལུ་ཐོ་རྟེ་དང་། རྒྱ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩེ་པ་
བན་དེ་ལེ་ཤེས་སྡེས། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་པོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྦྱར་ཅིང་ལུས་ཏེ་འཆད་

༡ <<རྩོ>> འཐུག

༢ <<ས་>> གནས།

ཉན་གྱིས་ལེགས་བཤད་གཏན་ལ་ཐབ་བའོ། ། །

དོན་ཐབ་དགོངས་བ་ངས་བར་འགྲེལ་བ་ལས། །

དང་དོན་ངས་དོན་དེ་ལྟར་འབྲེད་པའི་ཚུལ། །

ཀླུ་བས་གསངས་པའི་བཞེད་བ་དེ་བཞིན་དུ། །

འགྲེལ་བྱེད་ཀྱང་ལས་བརྟམ་པའི་རྣམ་བཤད་བྱས། །

དེ་མེད་རིག་པའི་མིག་དང་མི་ལྟན་ཞིང། །

ལེགས་བཤད་ཉེས་བཤད་འབྲེད་པའི་མ་བྱ་མེད་བར། །

གཞུང་འདིའི་རྣམ་བཤད་བྱེད་བ་དུ་མ་ཡིས། །

ལུགས་འདི་ལོག་བར་བཤད་བ་མཐོང་བས་ན། །

ེ་བཙུན་སྒྲ་མའི་གསུང་གི་གདམས་བ་དང། །

ཀླུ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་འགྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །

དམ་ཚེས་མཛོན་པའི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་པའི་གནས། །

དོན་བསྐྱུས་ཅམ་ཞིག་གོ་སྤྲི་ངག་གིས་བཤད། །

མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པའི་ས། །

སྤྲེ་ཆོན་ལྷ་ལ་འདྲིས་བར་མི་བྱེད་བར། །

དེ་སྤྲེད་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་བལྟ་འདོད་བ། །

ཤར་རུབ་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་བཞིན་རིང་དུ་གོ་ལ། །

འདིར་འབད་དགོ་བ་རབ་དཀར་ཅི་ཡོད་དེས། །

ཐོགས་མེད་དུས་ནས་བཅེ་བས་བསྐྱེད་ས་པ་ཡིས།
ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་བྱུང་བའི་འགོ་བ་རྣམས།
ཀུན་མཁེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག།

ལུགས་འདིར་འབད་བས་རིང་དུ་འདྲིས་བྱས་ཀྱང།
ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་བཞེད་བརྟོགས་དཀའ་བས།
གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཁོངས་པའི་ཆོགས་མཆིས་ན།
ཟླ་མ་ལྟར་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་མཇེད་རིགས།

བདག་ཀྱང་དེད་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ།
གཞུང་ལུགས་འདི་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང།
རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་པ།
རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྩི་བཞིན་འཇིན་པར་ཤོག།

དམ་པའི་ཆོས་མཛོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པའི་རྣམ་བཤད་མེགས་པར་བཤད་
བ་ཆོས་མཛོན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། སྤྱིགས་སྟོན་བཀའ་བཅུ་པ་སྟོ་
སྟོས་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོམ་བཅོན་སྟེ་སྟོན་འཇིན་པ་དུ་མས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་རྩི་བཅུན་དམ་པ་རེད་མདའ་བ་ཀྱ་མ་ར་མ་རྩིའི་
ཞལ་སྟེ་ནས་ཀྱིས་མེགས་པར་བཤད་པའི་བཀའ་འདི་དང་། སྤྱིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་
ཅད་མཁེན་པ་རྩི་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྟེ་ནས་ཀྱི་
བཀའ་འདི་དང་། མཁས་བྱུང་དོན་བྱུང་རིན་ཆེན་ཀྱི་ཞལ་སྟེ་ནས་ལས་ཀྱང་ཐོས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། རྩི་བཅུན་དམ་པ་ལ་སྟེ་སྟོས་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་སྟེ་རྒྱལ་བའི་རིང་དུ་སྤྱི་པོས་

མཁོས་པ་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སྤྲོད་རིགས་པ་སྤྱོད་བཤའ་མ་རིན་ཆེན་གྱིས། འཕྲོག་རི་
 བོ་ཆེ་དགེ་ལྷན་ནམ་པར་རྒྱལ་པའི་སྤྱིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་ཤངས་སྟོན་བཀའ་
 བཅུ་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་ནོ། །འདིས་པ་སྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་
 ཉན། སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །

༥ ཆོས་འདི་ཡི་བརྒྱད་པ་ནི། །ཐུབ་པའི་དབང་པོ། བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྟོགས་
 མེད། དབྱིག་གཉེན། རྫོ་བརྟན། གང་པ་སྟེལ། རིན་མིའ། སྐྱེ་ཚེག་ཞང་གསུམ། དཔལ་
 གྱི་རྩོ་རྩེ། རྫོ་བའི་རྩོ་རྩེ། རྒྱལ་པའི་ཡེ་ཤེས། མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས། སེ་བཅུན་གཞོན་ཀུ་
 དབང་ལྷག །འགར་མི་ཉག་ཡོན་ཉན་གཡུང་བྱང་། ལུ་སྟོན་བཙུན་འབྲུས་གཡུང་
 བྱང་། རུ་རྒྱ་ཡི་གསུམ། བྱང་ཉི་དར་མ་སྟོང་པོ། ཀོ་བུ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། འབན་
 དཀོན་མཆོག་རྩོ་རྩེ། རོ་ཀུན་དགའ་རྩོ་རྩེ། མཇེད་པ་སྟོན་སྦྱབས། མཇེད་པ་གཞོན་
 བྱང་། འབྲིང་མཆོམས་པ་ཞང་སྦྱི་དཀར་པ་ཆེན་པོ། བོ་དོང་པ་རིན་ཆེན་ཅེ་མོ། ལྷག་སྟེ་
 པ་སེར་རྒྱལ་མཆོན། དབང་པོ་རྫོ་བ་སྟོ་གོས་བརྟན་པ། སྐད་གཉིས་སྤྱོད་པ་བྱང་ལུ་ཅེ་
 མོ། རེད་མདའ་བ་གཞོན་ཀུ་སྟོ་གོས། རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ། ཡབ་སྲས་
 གཉིས་ཀ་ལ། བདག་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཐོས་སོ། །ཡང་རིག་ཆོས་ཀྱི་བཙུན་འབྲུས་
 ཉན་བཟུང་སྟེ། དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བར་དུ་བརྒྱད་པ་ཡང་ཐོས་སོ། །

༦ ལོ་སྟེ། བན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བ་སྟན་ཡོངས་འདུའི་ལྷོན། །རབ་
 རྒྱས་འཕྲོ་ཀུན་ཐར་མཆོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྤྱོད་ཕྱིར་བཀ་ཤིས་ལྷན་གྲུབ་ཆོས་བྲ་
 ཆེད། ཆོས་སྦྱིན་འཇེད་མེད་དལ་འཕྲོའི་རྒྱན་འདི་སྟེལ། ། །སྐབ་མཆོ་ལོ། ། །

བར་བྱང་སྒྲོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤང།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་བྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

བར་དུ་བསྐྱུན་བའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་སྤག་བརྒ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འཕྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེར་དུས་ཡིད་སྤྲུབས་ཀྱིས་རྒྱད་བརྒྱམས་པའི་སྒྲ་སྒྲིའི་སྤྱི་གསུང་མི་བཟད་
པས་གངས་ལྗོངས་ཚོས་ལྷན་གྱི་ཞིང་དུ་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྤྱར་བ་ལྟར་གསལ་
བདེན་མིང་གི་ལྷག་མཚས་དུ་ཉམས་ཉེས་བར་བྱས། རྟོགས་དང་རྟོགས་ན་རྟུལ་སྤྱོད་གྱི་མཚོན་ཆ་
སོགས་གདུག་པའི་གཞོད་འཆེ་བྱ་བུའི་སྒྲོར་བཞི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་ལུ་
བདོའི་རྒྱད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བཞོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་རྟོགས་པོད་ཁ་ཕ་ཅན་དུ་
བསྐྱེད་བའི་མེ་རྩོམ་ཡང་སྤར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་བྱུང་བའི་
བཞེད་དགོངས་དེ་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་སྤེལ་སྤྲད་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཆེ་མེད་
ཞི་བའི་ལས་སྒྲོན་ནམ་འདེན་ལྷ་ཀྱེའི་རིང་ལུགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ལུན་

ལེགས་ཚོགས་ཏུ་མའི་ཆེད་ཏུ་དམིགས། ཉན་བསྟན་ལུ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་པར་
ཏུ་སྟོན་དང་བསྟན་པ་ལྟར་གང་ལའང་སྟར་ཚོག་པའི་དགེ་བཅའ་སྟོན་ཚིག་ཏུ་བྱུང་འདི་དགེ་སྟོང་ཚོས་
སྤྲུལ་དག་པར་ཐོ་བཟང་བསྟན་པ་རིན་ཆུ་མཚོས་སྟར་བའོ། ༥ །།

ཁྱི་ལོ་༡༠༡^{པ་}ལོར་བཤད་སྟུང་ལྷུང་པའི་པར་སྟོན་སྟོན་ཚོགས་ཀྱིས་པར་གཞི་གསར་ཏུ་
བསྟན་པ་དགའོ། ། སའི་མཚན་ལོ། །

ཞུ་སྤྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

༄༅། རྒྱུར་དཔེ་རྒྱུར་གྱིས་ལྷ་དག་བྱས་ཆལ་ནི། སྤྱིར་ཀུན་བརྟུས་ཅ་བ་དང་དར་རྒྱུ་ནང་
 དཔེ་རྒྱུར་བྱས་པའི་ཆོག་ནམས་ལས་ཞོར་བཅོས་དགོས་ངེས་ཀྱི་མ་ཡིག་ནམས་
 གཞུང་ཡིག་ནས་སྤྱར་སྡེ་གཤམ་གྱི་རྒྱུར་མཆན་དུ་བཀོད་བ་མ་གཏོགས་དོགས་བ་
 ཡོད་པ་དང་། ཆེས་གསལ་པོར་མ་ཆགས་པ་དང་། དག་སྡེ་བམི་འཕྲིག་པ་ཡོད་ཀྱང་
 རྒྱུར་བདག་གོ་རྒྱ་ཡོད་པའི་རིགས་ནམས་རང་པོར་བཞག

གཤིས་བ་ལྷེ་བྲག་དུ་ཅ་བ་ལ་དཔེ་རྒྱུར་གྱིས་ལྷ་དག་བྱས་ཆལ་ནི། འདིར་བལ་ཡུལ་དུ་
 ས་སྤྱུ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོལ་གཉེར་ཁང་གིས་ཡོ་ཁ་ཤས་གོང་སྒོ་ག་སྒྲུང་དུ་
 བརྒྱག་པའི་ས་སྤྱའི་གསལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་བསྡེགས་སུ་མངོན་
 བ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་བར་ཅ་འདི་ཅ་བའི་མ་དཔེར་འཛོག་དེ་ལ་ཡང་འཇམ་སྒྲིང་འདིར་
 བོད་ཡིག་གི་བསྟན་འགྲུར་ཤིང་བར་དུ་འཁོད་སྒྲོང་བའི་སྡེ་དགེ། །ལེ་ཅིང་། ལྷར་ཐང་། ཅ་
 ཞེ་བཅས་ཀྱི་དཔེ་གཞི་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དཔེ་གཞི་
 གཞན་ནམས་དང་བསྐྱར་ནས་པན་ཚུན་བྱུང་བར་ནམས་ཅི་མཆིས་མཆན་དུ་བཀོད་
 པའི་དཔེ་བསྐྱར་མའི་བསྟན་འགྲུར་། རྒྱུར་གོའི་ཤེས་རིག་པག་ལ་བསྟན་དཔེ་རྒྱུར་ཁང་གིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥་
 ལོར་བར་སྟན་ཞུས་པ་། །ཞེས་བྱ་བར་མངོན་བ་ཀུན་བརྟུས་ཅ་བའི་བར་མ་འདི་དང་དཔེ་
 བསྐྱར་བྱས། དེ་རྒྱར་བྱས་ཆེ་དར་རྒྱུ་དགོངས་པ་སྒྲོར་འཆར་བདེར་འོང་ཕྱིར་དུ་དེའི་
 རང་ཅ་བའི་ཆོག་འགྲེལ་མ་དཔེའི་ཅ་ཆོག་དང་ཆེས་མི་མ་བུན་སྐབས་དཔེ་རྒྱུར་བྱས་

སའི་དཔེ་གཞན་ནང་གི་ཅ་ཆིག་ནམས་གཞུང་ཡིག་ཏུ་བཀོད་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱས་ཚུལ་
ནི་མྱེ་དགའི་བར་གཞིར་བྱས་པའི་བསྟན་འགྱུར་ཁྲིད་གི་ཅ་བ་དཔེ་བསྟར་མའི་མཆན་
ཡིག་གཞིར་བཟུང་བྱས་པ་ལས་སྟར་ཐང་སོགས་བསྟན་འགྱུར་བར་གཞན་གསུམ་མ་
ཆེད།

སྟར་དཔེ་སོ་སོའི་བསྟར་མིང་ནི།

བསྟར་མིང།	སྟར་དཔེ་ངོས་འཛིན།
<<ས>>	མ་དཔེ་ས་སྟར་ཆུལ་ཡོངས་གཞུང་རབ་སྟོབ་གཞིར་ཁང་གི་སྟོག་སྟངས་བསྟག་པའི་མངོན་པ་ ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཅ་བ་ལ་ཟེར།
<<ཆ་བཞི>>	མྱེ་དགའི་ཁེ་ཕྱིར་སྟར་ཐང་། ཅ་ནི་བཞིའི་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཅ་བ་ནམས་ཁྱད་མེད་ཏུ་ བྱང་ཆེད་ལྟ་བུའི་དཔེ་བཞི་སོ་ལ་ཟེར།
<<མྱེ>>	མྱེ་དགའི་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས།
<<མི>>	མེ་ཕིང་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས།
<<སྟར>>	སྟར་ཐང་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས།
<<ཅ>>	ཅ་ནིའི་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས།

(བར་བྱི་མ་ལུ་ལོ་ནི་དབྱ་ནས་མཐའི་བར་གྱི་གཞུང་ཆ་ཆང་བ་དང་སྟར་ཐང་གྱི་དོགས་པའི་རིགས་ཁ་ཅིག་གྱུང་ཆེ་
དེར་བསྟར་ཏེ་བྱང་བར་ནམས་ཞབས་མཆན་དུ་བཀོད།)

གསུམ་པ་རྩམ་བཤད་ལ་བྱ་དག་བྱས་ཚུལ་ནི། དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སྟོ་སྟིང་
དཔེ་མངོན་གྱིས་སྟེ་ལོ་༢༠༠༡ ལོར་བར་དུ་བསྟན་པའི་དར་རྒྱུ་བར་མ་དེ་མ་དཔེར་
བཅོལ་བའི་སྟེང་དཔེ་སྟར་བྱས་སའི་དཔེ་གཞན་གསུམ་དང་ཞིབ་སྟར་བྱས་ཏེ་ནམ་
བཤད་ཆིག་དོན་གྱི་བྱང་བར་ལ་དོགས་པ་བྱང་ཟད་གྱུང་ཡོད་ན་ལོག་ངོས་དེར་ཆིག་

གི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཞབས་མཆན་དུ་གསལ། དེ་ལྟར་མིན་པར་དཔེ་སྤྱད་བྱས་སའི་
དཔེ་གཞན་གྱི་ཆོག་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མ་དཔེའི་ཆོག་ལས་གོ་བ་ལོགས་ཤིག་མེད་
པའམ་ནོར་བར་ཐག་གཅོད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོག་ཡོད་ཆད་སྤྱད་མཆན་དུ་བཀོད་
མེད། པར་མ་སོ་སོའི་བསྐྱུས་མིང་ནི།

བསྐྱུས་མིང།	པར་སྤྱན་ཁང་མིང།	བསྐྱུན་ཡུལ།	བསྐྱུན་ལོ།
<<མོ་>>	དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྱད་སློབ་དཔེ་མཛོད།	ལྷ་མོ་ཤེ།	༡༩༠༡
<<ཞལ་>>	ཞལ་པར་ཁང།	རྟེ་ཡི།	༡༩༡༩
<<མུ་>>	མུ་ཁྱད་པར་ཤིས་དཀྱིལ་པར་ཁང།	མོད།	༡༩༩༩
<<ལྷ་>>	ལྷ་འབྲས་བྱམས་པ་སྤྱིང་པར་ཁང།	མོད།	༡༩༡༩

(པར་ལྷུ་མ་གསུམ་པོ་ནི་དབུ་ནས་མཐའི་པར་གྱི་གཞུང་ཆ་ཆང་བ་དང་སྤྱད་མེད་ཀྱང་དོགས་པའི་རིགས་གང་ཡིན་
བསྐྱུར་ཏེ་ཁྱད་པར་རྣམས་ཞབས་མཆན་དུ་བཀོད།)

བཞི་བ་ཙུང་འབྲེལ་སྒྲོར་ཚུལ་ནི། དར་རྒྱུ་འདིས་མངོན་པ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ཆོག་
རྣམས་ལ་འབྲེལ་པར་མཛོད་ཀྱང་རྩ་ཆོག་དུ་མ་རྣམས་བཤད་ནང་གི་སོགས་སྤྱས་བསྐྱུས་
དང། རྩ་ཆོག་གཞན་ཡང་དངོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་རྩ་ཆོག་ལྟར་དངོས་སུ་མ་བཀོད་པར་
བརྟེན་དེར་དུས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གསལ་བུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བའདུག་རྩ་ཆོག་སོ་སོའི་ཐད་
ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང། འབྲེལ་ཆོག་སོ་སོའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་བ་གང་ཡིན་དོས་བརྒྱུད་དཀའ་བས་
ངལ་བ་མི་དགོས་པར་རྩ་འབྲེལ་བདེ་སྒྲག་དུ་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་ཆེད་དུ་དང་པོ་རྩ་བ་དང་
གཉིས་པ་འབྲེལ་ཆོག་བཀོད་ཡོད། རྩ་འབྲེལ་མཆོམས་གང་དུ་སྒྲོར་བ་ནི། དར་རྒྱུ་

གི་ས་བཅད་རྣམས་མཆམས་གང་དུ་གསུངས་པ་ལས་འགྲེལ་བ་མཛད་པ་པོའི་ངོས་
ནས་གཞུང་ཆོན་སྲ་ཐུང་མཆམས་སྦྱར་གལ་ཅན་རྣམས་གང་དུ་བྱུང་མིན་དཔོག་རྒྱས་
བས་དེར་བརྟེན་གཙོ་བོར་རྣམ་བཤད་གི་ས་བཅད་སོ་སོའི་ཐོག་མར་གང་བཟུལ་པའི་
ཅ་ཆིག་ཆད་ལྷག་མེད་པར་བཞོད་བ་ཡིན།

ཐ་པ་རྣམ་བཤད་གི་ས་བཅད་གསལ་བྱེད་གི་ཡིག་རྒྱུང་བཅུག་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་
འདི་ལ་ས་བཅད་གངས་ཉ་ཅང་མང་བ་དང་། གོང་གི་གཞུང་དུ་ཅ་བའི་ས་བཅད་གཅིག་
གི་ནང་ཆོན་ལ་ཡན་ལག་ས་བཅད་དུ་མ་སློམ་ནས་འོག་དུ་གཉིས་བ་ནི་ཞེས་བ་དང་
གསུམ་བ་ནི་ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་ཆིག་རྣམས་གིས་ས་བཅད་གང་བཟོད་བ་ནི། རང་ཅག་
ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་ཐད་ཀར་བྲན་དཀའ་བར་སྤང་བས་དེ་རྣམས་གི་བཟོད་དོན་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཡིག་རྒྱུང་རྣམས་དེར་སྐབས་གི་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་
བཞོད། དཔེར་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དོན་བཞི་སྟེ། མཆོན་གི་དོན་དང་། འབྱུང་གི་
ཕྱག་དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་། མཐུག་གི་དོན་རྟོ། ཞེས་ས་བཅད་གི་མིང་དངོས་སྲ་
སློམ་ཉེ་གཤམ་དུ་མིང་དངོས་སྲ་མ་སློམ་པར་དེའི་ཆབ་ཀྱི། གཉིས་བ་ནི་ཞེས་རིགས་
ཐམས་ཅད་ལ་གཉིས་བ་དང་གསུམ་བ་སོགས་གང་ཡིན་གི་མིང་དངོས་སྲ་བཞོད་པ་
དཔེར་ན། གཉིས་བ་(འབྱུང་གི་ཕྱག)ནི། ཞེས་ཤད་གྲུག་ནང་ཡིག་རྒྱུང་གི་ཚུལ་དུ་བཅུག་

ཡང་། གཉིས་བ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཞེས་གཉིས་བ་གང་
ཡིན་ས་བཅད་གི་མིང་གཞུང་དུ་བསྦྱར་སློམ་གི་དངོས་སྲ་བཞོད་པ་རྣམས་ལ་ཤད་
གྲུག་མེད་པ་རང་སོར་བཞག་། དེ་བཞིན་དུ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་ནི། ས་བཅད་མིང་ངོས་
འཛིན་ཆིག་གི་འོག་དེ་མ་ཐག་དུ་འབྱུང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་ས་བཅད་གཞན་གི་མིང་

ཐུན་པའི་དཀའ་ངལ་མི་མཐོང་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་ཤད་གྲུག་ནང་གི་ཡིག་ཆུང་མ་བྱས།

སྤྱར་དཔེ་རྣམས་ལ་བལྟས་ནས་གོང་དུ་ས་བཅད་ཅིག་འོག་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད་
ནས་འོག་ཏུ་དེའི་རྒྱས་བཤད་མི་འབྱུང་བ་དང་། གོང་དུ་ཅ་བའི་ས་བཅད་ཅིག་ལ་ནང་
ཆེན་གྱི་ས་བཅད་དུ་མ་མ་བཤད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་འཛོག་ན་འོག་གི་ས་བཅད་རྣམས་མི་
འགྲིག་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ས་བཅད་ལྟག་ཆད་ཡོད་མེད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་
བ་ལ་གསུམ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་འོང་དགོས་པ་ལས་གསུམ་བ་ལ་གཉིས་ཞེས་ས་
བཅད་བསྟན་པའི་ཆོག་འགྲིག་མིན་སོགས་དོགས་པའི་རིགས་རྣམས་ནི། སོག་གངས་
དེའི་ཞབས་མཆན་དུ་དོགས་ཚུལ་གསལ་བར་བཀོད།

རྒྱག་ལ་དཔེ་རྩུར་མཆོན་རྟགས་གསལ་བཤད་ནི། དར་རྒྱུ་འདིའི་ནང་གཞུང་ཡིག་
ཏུ། ཅ་འགྲེལ་སྤྱར་མཆན་བྱང་པར་འབྱེད་བྱེད་ནི། མཆོམས་རྟགས་དང་མཆན་རྟགས་
གཉིས་གང་གི་མཆོམས་སྤྱི་ཡོད་པ་དེའི་སྤྱར་མཆན་ཡིན། སྐབས་རེ་ཡིག་གྲེང་གཅིག་
ཙམ་སྤྱར་དཔེ་རྣམས་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་གཅིག་གཉིས་གསུམ་ཡོད་སྐབས་སྤྱར་
མཆན་གཅིག་ཏུ་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཏེ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་ཆད་ལྟག་གི་རྟགས་
བརྒྱབས་བ་མ་གཏོགས་འགྲེལ་བཤད་བྱས་མེད། གཞན་རྣམས་དཔེ་སྤྱར་མའི་བཀའ་
འགྱུར་སོགས་ཇི་བཞིན་དཔེར་སྤངས་ཏེ་མཆོན་རྟགས་སོགས་སྤྱད་པ་ཡིན།

མཆོན་རྟགས་རྣམས་ནི།

༡ དཔེ་རྟགས་ (<<<<) ནི་སྤྱར་མཆན་དུ་དཔེ་ཆའི་མཆན་བྱང་བསྐྱ་སྐབས་
སྤྱད་ཡོད།

༢ ཡང་རྟགས་སྒྲོར་བྱིམ་མ་ (ABC ~~~) ནི་གཞུང་ཡིག་དང་བསྐྱར་མཆན་

ཕན་ཚུན་གཏུག་བྱེད་ཏུ་སྦྱད་ཡོད།

༣ ལྷག་རྟགས་ (+) འི་སྤྱར་མཆན་གྱི་ནང་ཏུ་སྦྱད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་གྱི་
ཡི་གེ་རྣམས་ལྷག་བཤམ་ཡོད་པ་མཆོན་བྱེད་ཡིན།

༤ ཆད་རྟགས་ (-) འི་སྤྱར་མཆན་གྱི་ནང་ཏུ་སྦྱད་ཡོད་ལ། གཞུང་ཡིག་ཏུ་
སྐབས་བབས་མཆོམས་རྟགས་སོགས་གྱིས་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆད་
བཤམ་མེད་པ་མཆོན་བྱེད་ཡིན།

༥ མཆོམས་རྟགས་ (:) འི་གཞུང་ཡིག་གི་ནང་ཏུ་སྦྱད་ཡོད་པ་སྟེ། སྤྱར་
གཞི་དང་བྱར་བལྟའི་བར་མའི་བར་ཕན་ཚུན་ཆེག་བྲིས་གཉིས་ཡན་མི་འདྲ་བ་བྱུང་
སྐབས་མི་འདྲ་བ་དེའི་ཐོན་ཏུ་མཆོམས་རྟགས་དང་མཐར་ཡུང་རྟགས་སྒྲོར་བྲིས་མ་
སྦྱད་ཡོད་ཅིང་། ཆེག་བྲིས་མི་འདྲ་བ་གཅིག་ཙམ་ལ་ནི་ཡུང་རྟགས་སྒྲོར་བྲིས་མ་སྦྱད་
པ་ལས་མཆོམས་རྟགས་སྦྱད་མེད།

བདུན་པ་མཆུག་བརྩ་བ་ནི། དེ་བ་འདིར་ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་གིས་མཆོན་པའི་ཡིག་
འོར་གང་འཆོམ་ཞིག་བསྐྱར་བཅོས་བྱས་ཡོད་ནའང་། སྦྱིར་ན་བདག་ཅག་ཞུ་དག་གི་
ཉམས་སྤྱོད་སོགས་ཞན་པའི་ཁར་ལས་ཀ་གང་ཡོད་སྟོབ་གཉེར་གྱི་ཞར་ལ་བགྱིས་པ་
ལ་སྟག་ཡིན་སྐབས་ཡིག་འོར་དང་ཤེས་ཡོན་ཙན་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་རི་འཆོམ་པ་ཅི་
བྱུང་ལ་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་དགོངས་འགལ་མེད་པར་བྱ་བྱ་བཅས།

བཤད་སྐབ་བྱུང་འབྲེལ་པར་སྦྱོན་ཆོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་མུང་མོང་ནས།

མོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༩༩ གྱི་ལོ་༢༠༡༧ ཟླ་༧ ཚེས་༢༧ ཚས་འཁོར་དུས་ཆེན་ཉིན་ལ།

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་གྲུ།

༡༣༡། འདི་གཙོ་བོར་མོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་པའི་ཀའི་གདན་ས་པག་ལྷ་མོགས་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་གནང་
བཞིན་པའི་མཁས་པའི་འདུས་ཆོག་ལ་དང་གཞན་ཡང་མདོན་པ་ཤོད་མའི་གཞུང་གི་སྤྱི་དོན་རྟོགས་
པ་ལ་དོན་གཉེར་བ་ཡོངས་ལ་དམིགས་ཏེ་བརྗོད་བྱ་ཆོས་མདོན་པ་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་གཞུང་
འདི་པར་དུ་བསྟན་པའི་དགེ་ཅུ་པ་སམ་གྱིས་མི་ཁྱེད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིར་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་
ལུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་དེ་འཛིན་ཀྱན་གྱི་གཙུག་ལོར་ཡུལ་ས་ཡུལ་ས་མཐོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
དང་། རྒྱལ་ས་རྗེ་ལྷ་མ་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་མོགས་པའི་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་
ཆེན་དམ་པ་རྣམས་སྤྱོད་ཅེན་ཅེར་ཐུགས་པའི་དུམ་གྱིས་འབྱུང་པར་མ་ཟད། སེར་གྱེས་མཁན་
རྒྱུ་པག་འཕྲུར་ལྷ་མ་ལྷོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་དང་། སེར་གྱེས་མཁན་རྒྱུ་ལྷོ་བཟང་དཔལ་
སྟན་མཆོག་དང་། སེར་གྱེས་མཁན་རྒྱུ་ལྷོ་བཟང་ཆེ་རིང་མཆོག་དང་རྒྱལ་ས་རྗེ་ཆོས་སྟན་རིན་པོ་ཆེ་
མཆོག་བཅས་ཁོད་རྣམས་པའི་འཁྲུལ་བྱལ་ཡང་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་ཞལ་མཇལ་པའི་སྐལ་བཟང་རྒྱུར་
པར་རྒྱུར་དུ་འབྱུང་བ་དང་།

གཞན་ཡང་འོག་གི་རེ་ཅུ་མིག་ཏུ་དཔོན་པའི་བཀའ་རིན་ཅན་གྱི་སྤྱིན་བདག་ཁག་དང་། དེ་པ་
འདིར་དཔེ་རྒྱུར་དང་ཞུ་སྤྱིག་སྒྲོར་ཐུག་རོགས་གནང་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་གྲུ་
དང་། དེ་དག་གི་ཀྱི་སྤྱོད་རིང་དུ་འཆོ་ཞིང་ཆོས་སྤྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་མཐང་དག་ཡིད་ལ་རེ་བ་སྤར་འབྱུང་
པའི་སྒོན་འདུན་ཞུ་གྲུ་ཡིན།

པག་ལྷ་རྒྱུར་འཁྲུལ་པར་སྟན་སྟན་ཆོག་ལ་གྱི་དགེ་འདུན་རྒྱུར་མོང་ནས།
མོད་རྒྱལ་ལོ་༢༠༡༢ ལྷོ་ལོ་༢༠༡༢ ལྷོ་ལོ་ཆོས་༢༢ ཆོས་འཁོར་དུས་ཆེན་ཉིན་ལ།

Donor Dedications and Aspirations

Sponsor Details ཐོན་པ་དག་གི་སྐོར་ལྟོགས།	Particular Dedications of Sponsors ཐོན་པ་དག་གི་སྤོངས་དམིགས་བསམ་ལུ་གྱི་བསྟོན་ལུ།	Amount ཞལ་འདེབས།
Friends from Singapore Amitabha Buddhist Centre (ABC) Angeline Tan, Carolyn Tan, Choy Cheng Wai, Choy Cheng Leng, Er Kim Hoe & Family, All Sentient Beings, Julia Koh, Lau Geok Chin, Lim Eng Tze, Lim Hock Chan, Ong Kheng Heok Kelvin, Pang Sze Ing, Patricia Lee & Family, Roger Lim, Su Fen & family, Suriani Akbar, Tan Kim Hong , Smanda, Tan Lay Har & Esther Lim Ying Zhuo, Tan Seow Kheng, Tan Wee Chean, Ang Siok Eng, Tan Yi Long, Tan Jing Wen, TAY Sin Wee (Alvis) & Family, Tay Teck Sin & family, Yeo Kiang Chye & Family, Yvonne Chen & Family, Andrew Tan & Family, Phay Lee Chen & Family, Tracy Low & Family, Jimmy Tan & Family, Leong Yoke Lin, Ng Swee Kim & Family, Catherine Yu , Cynthia Khaw, Pang Mui Cheng, Sumini Akbar, Pang Lee Meng, Pang Sie Piao, Pang Sze Yong & Family, Ong Kah Lai, Cheralyn Woo Wee Ling, Rachel Tan, Tan Yeow Yong, Tan Yew Lian, Tan Moon Yong, Wee Guan Bock & Family, Chan Lai Wah, Lim Wai Wai & Family, Tan Eng Huat & Family, Goh Sok Hoon & Family, Late Goh Lai Seng & Late Sim Hun Liang, Adeline Ng Mei Wan, Elson Lim Kian Tiong, Eve Lim Yu Tong, Jeff Lim Yu Heng, Jolyn Chua Xinrong, Turochas Christeve Fuad, Sierra Fuad, Leia Fuad, Jennifer Loh Kah Em & Family, Loh Ah Tee, Belinda & Brandon, Jay & Dharmananda, Choy Yue Nam, Lin King Eng, Ng Sok Eng, Chen Mui Lee, Tay Yuen Chee, Christine Woon, Madam Tan Chong Heng & Family (Sarah), Agnes & Nelson, Late Tay Gee Siang, Yap Siew Eng & Family, Shirley Lee & Family, In memory of Ginger Hsu, Chong Yun Lai, Tsong Tse Yang, Henry Wang , Kazuo Terada & Family, Summie Wang & Family, Lau Kwan Sim & Family, Tan Wee Meng & Family, Late Wong Ah Fook, Late Low Jee Choon, Cheng Tien Yit, Cheng Fook Kin, Lim See Yong & Family, Violet Sun & Family, Lie Hak Koen, Lim Beng Choon, Lim Beng Yen, Lim Siew Hong, Noelle Teoh, Late Mr Chan Weng Choon, Djuwiny and Late Mr Ramsjah, Ng Goon Por & Family, Chin Bee Yan & Family, Yen Hing Ng, Vivien Ng, Stephanie Ng, Tenzin Zomkyi & Tenzin Tharpa & Family, Koh Koh Chwee, Ching Woon Poh, Koh Guat Lai, Koh Poh Hong & Koh Guat Cheng, Sandra Chen & Family, Ho siok Khim & family	3200 SGD	
Dedication: For wishes of everyone be swiftly be fulfilled according to the dharma. All have good health and wealth to practice the dharma All to quickly attain supreme enlightenment for the sake of all sentient beings.		
གུན་གྱི་བསམ་པ་ཚོས་དང་མཐུན་པར་ཡིད་ནེ་ལྷར་འགྲུབ་ཅིང་ཚོས་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྡེ་ན་དང་ནེ་ན་བཟང་རྣམ་དུ་ ལྷ་ན་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་ལྷ་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག།		
Hwee Li Tan ཉེ་མི་ལི་ཏན།	For all sentient beings to quickly attain enlightenment སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཚྭ་གསུང་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག།	800 SGD

ཀླུ་ཚལ་དང་མ་རིན་ཆེན།

Sponsor Details ཐོན་བདག་ཚོས་འདོན།	Particular Dedications of Sponsors ཐོན་བདག་མོས་མེད་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐྱེད་ལུ།	Amount ཞལ་འདེབས།
Roy Harvey རའི་ཏར་མེ།	For the Harvey family ཏར་མེད་མི་ཚང་ནང་མི་རྒྱུས་ཡིད་ལ་རེ་བ་རྒྱུ་ཁུབ་པར་རྟོག།	150 USD
Stephen Butler སེ་ཐེན་བུ་ཏེ་ལེན།	Dedicated to the long and stable life of His Holiness the Dalai Lama and Geshe Ngawang Dakpa and Martha Butler Dedicated to the memory of the late Thomas Butler ལགོང་ས་མཆོག་དང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཡུག་པས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་ཆེ་རིང་ཞིང་ བརྟན་པ་དང་། གཞན་ཡང་མར་ཏེ་བུ་ཏེ་ལེར་ཏད་ན་ཆ་སོགས་ཆེད་པར་ཆད་ཞིན་ས་ ཆེ་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། ཆེ་ལས་འདས་པ་རྗེ་མེན་བུ་ཏེ་ལེར་གྱི་ཆེད་དུ་བསྐྱོ།	150USD
Yeshi Butler ཡེ་ཤེས་བུ་ཏེ་ལེན།	Dedicated to the long and stable life of His Holiness the Dalai Lama and Geshe Ngawang Sangey Dedicated to the memory of the late Lobsang Gombu, Lobsang Chotten and Thupten Tsering. ལགོང་ས་མཆོག་དང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་ཆེ་རིང་ ཞིང་བརྟན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཆེ་ལས་འདས་པ་རྗེ་བཟང་མགོན་པོ་རྒྱ་བཟང་ཆོས་ བརྟན། ཁུབ་བརྟན་ཆེ་རིང་བཅས་གྱི་ཆེད་དུ་བསྐྱོ།	150USD
Jamerry Kim ཇམ་ཐེ་རི་ཁིམ།	May all the efforts of editing and translating and sharing the Dharma be successful and be of benefit to all beings. ལུང་གི་ཆོས་ཞུ་དག་དང་བསྒྱུར་བསམ་ལ་འབད་པ་རྒྱུས་ལེགས་པར་ཁུབ་ཅིང་ སེམས་ཅན་རྒྱུས་ལ་སུན་པར་རྟོག།	150 USD
Shabeera and Dilshad Shaik ཤེ་བེ་ར་དང་ཐི་ལ་ཤ་ཤེ་ཤེ་ ཤ།	-	10010 INR
Ven Jampa Ludrup དགེ་སྤོང་བྱམས་པ་ལུ་རླུ་བ།	For the Late Benoit Schaack, to have a good rebirth and quickly attain enlightenment ཆེ་ལས་འདས་པ་ཤེ་ནོའི་ཏེ་ཞ་གེ་བདེ་འགྱོར་གྱི་ཞིང་ཕྱང་ཚུབ་རྒྱུར་དུ་མོབ་པར་རྟོག།	10000 INR

ཀུན་བདུས་དར་རྒྱུག

Sponsor Details སྤྲོན་བདག་ཚོས་འདོན།	Particular Dedications of Sponsors སྤྲོན་བདག་ཚོས་མེད་དཔེགས་བསལ་གྱི་བསྐྱེད་ལུ།	Amount ཞལ་འདེབས།
Choe Khor Sum Ling Centre (Bangalore) (ཤིན་ཀླེ་ལོང་ལ་ཡོང་པའི་) ཆོས་འཁོར་གསུམ་གླིང་གི་ ཆོས་ཆོགས།	For the long lives of the holy gurus, the flourishing of the Dharma and all sentient beings to quickly achieve enlightenment སྐུ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་བརྟན་ཅིང་ཆོས་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་མཉམས་ཅད་ བྱང་རྒྱལ་སྤྱོད་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག།	10000 INR
Ee Jong Sua མི་ལྷོང་སུ་ལ།	For the good rebirth of his dog, Tara ཁོང་གིས་བདག་པོ་བརྒྱབ་སའི་བྱི་མོ་རྩ་ར་སྟེ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་ལེན་པར་ཤོག།	200 SGD
Lay Heng Lee ལེ་ཁྲེང་ལི།	-	200 SGD
Ani Lobsang Tendron ཨ་ནེ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་རྟོན།	For the long and healthy lives of the Spiritual friends, the flourishing of the Dharma and for the swift attainment of enlightenment of sentient beings དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་ཆེ་བརྟན་ལ་ཆོས་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ མཉམས་ཅད་བྱང་རྒྱལ་སྤྱོད་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག།	10000 INR & 30 USD

ཀླུ་ཚབ་དང་མ་རིན་ཆེན།

Sponsor Details ཐོན་བདག་ཚོས་འདོན།	Particular Dedications of Sponsors ཐོན་བདག་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐྱེད་ལཱ།	Amount ཞུས་འདེབས།
<p>Ven Gyalten Jigdre and Ms S Y Windsor དགེ་ཚུལ་ཀླུ་མ་བསྟན་ འདིགས་བྲལ་དང་ཨེ་སེ་ ལའི་ལིན་ཇོ་འཕྲ།</p>	<p>To the purpose of all sentient beings receiving a full Buddhist education in the future lives, always know what to adopt and what to discard, and that their teacher and teaching sources on Sutra, Tantra and Dzogchen remain fully authentic and trustworthy</p> <p>Also, that they find the will and willpower to continuously what is best from a dharma perspective</p> <p>May bodhichitta grow!</p> <p>སེམས་ཅན་ཀུན་སོ་སོའི་སྤྱི་བཟུངས་ནང་ཚོས་ཀྱི་སློབ་གཉེན་བྱེད་ས་ཚང་ལ་མ་ ནོར་བཞིག་འཛོལ་བ་དང་། སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཤིས་ཤིང་སོ་སོའི་དགེ་བའི་བཞེས་ གཉེན་གྱིས་སོ་སོ་ལ་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་གཞོན་པའི་མདོ་སྟགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་ ཚོགས་ལུགས་མཐུན་དང་ཡང་དག་པར་སྟོན། གཞན་ཡང་གང་བྱེད་རིགས་པའི་ཚོས་ མཐུན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཀྱས་པ་དང་སེམས་ལུགས་སྤྱི་དུས་སྤེམ་དོར་ན་བྱང་ ཚུས་ཀྱི་སེམས་ནག་ཏུ་རྒྱས་པར་ཤོག།</p> <p><i>From Ven. Jigdre.</i> His Eminence Choden Rinpoche's swift return, peace and harmony in the sangha, and a joyful homecoming of the holy Yangsi to the wonderful Choden Ladrang Also that I may never drift away either from Rinpoche or the Sera Monastery</p> <p>དགེ་ཚུལ་ཀླུ་མ་བསྟན་འདིགས་བྲལ་རང་ལྟས། སྤྱོད་ས་ཇི་ཚོས་ལྷན་རིན་པོ་ཆའི་ འཁྲུལ་བྲལ་ཡང་སྤྱི་དུས་ལྷན་ལྷན་ཤིང་། དགེ་འདུན་རྒྱམས་ལ་ཞི་བདེ་དང་མཐུན་ སྤེམ་འོང་བ་དང་། ཡང་སྤྱི་དམ་པ་དེ་ཉིད་མདོ་སྟགས་ཀྱི་ཚོས་ལྷན་སྤྱང་ལ་ དགའ་བཞིན་སློབ་ཞིན་པའི་ལེས་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་དང་། སང་ཉིད་ཚོས་ལྷན་རིན་ པོ་ཆེ་དང་སེར་དགོན་པ་གཉིས་ཀ་དང་ནམ་ཡང་བྲལ་བ་མེད་པར་ཤོག།</p>	<p>101 FJ</p>
<p>Ven Gyalten Drolma དགེ་ཚུལ་མ་ཀླུ་མ་བསྟན་ སྤྱོད་མ།</p>	<p>-</p>	<p>100 FJ</p>

ཀུན་བདུས་དར་རྒྱུ

Sponsor Details ཐོན་བདག་ཚོས་འདོན།	Particular Dedications of Sponsors ཐོན་བདག་ཚོས་མེད་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྐྱེད་ལུ།	Amount ཞལ་འདེབས།
Gun Cissé ཀུན་སི་སེ།	May all my parents, children, sisters and brothers and family in the past, present and future quickly generate bodhicitta and attain enlightenment. བདག་གི་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་མ་ཕྱག་སྐུན་སྐྱེད་ཀུན་ལྟར་སེམས་སྦྱར་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ཤོག།	100 USD
Wong chee chiew & family ལོང་ཅེ་ཅེ་ལུ་ནང་མི་དང་བཅས།	May all sentient beings be inseparable from the happiness that is free from suffering སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེག་བསྐྱེད་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་མི་བྲལ་བར་རྒྱུར་ཅིག།	150 SGD
Angy Heng ཨེན་ཇི་ཉེ།	May all sentient beings be happy and free from suffering. May all the Holy Gurus lives be long and stable སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དག་པའི་བདེ་བ་དང་ལྷན་ཞིང་སྐྱེག་བསྐྱེད་པར་འབྲལ་བ་དང་། ལྷ་མ་དཔ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་རིང་ཞིང་བརྟན་པར་ཤོག།	100 SGD
Carolyn Tan ཁོ་ལོན་ཐན།	May Pyae Phyo Kyaw be free from pain and suffering May he always have strong faith in the Sublime Three Jewels and always be able meet them in his many future lifetimes Through this merits of this virtuous action, may he quickly attain the enlightened state of Amitabha And lead all living beings, without exception, into that enlightened state པེ་ཡེ་པེ་ཡོ་ཁྱོ་ཞེས་བྱ་བ་ན་ཆ་སྐྱེག་བསྐྱེད་པར་འབྲལ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་བརྟན་ཞིང་ཆེ་རབས་ཀྱི་མ་རྣམས་ལ་དེ་དག་དང་མཇུག་ལྷན་གཞན་པར་དགོ་བའི་བྱ་བ་འདིའི་བསོད་ནམས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་གོ་འཕང་རྒྱུ་དུ་འཛོལ་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེར་དགོད་པར་གྱུར་ཅིག།	100 SGD

ཀླུ་ཚབ་དང་མ་རིན་ཆེན།

Sponsor Details སྤྱིན་བདག་ཚོས་འདོན།	Particular Dedications of Sponsors སྤྱིན་བདག་མོ་སེའི་དཔེགས་བསལ་གྱི་བསྟོ་ལུ།	Amount ཞལ་འདེབས།
Chin Hing Kee ཆིན་ཁིང་ཁྱི།	To all sentient beings well, peace and happiness སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ན་ཆ་མེད་ཅིང་བདེ་སྤྱིད་དང་ལྷན་པར་ཤོག།	100 SGD
Diana Lim Ong དཱལ་ནི་ལིམ་འོང་།	-	100 SGD
Er Kim Hoe ཨེར་ཁིམ་ཧོ།	-	100 SGD
Lim Hock Chan ལིམ་ཧོ་ཀེ་ཆན།	I dedicate the merits to the great enlightenment བདག་གིས་བསོད་ནམས་ཀྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོར་བསྟོ།	100 SGD
Lim Siew Hoon Priscilia ལིམ་སི་ཡུ་ཁུན། ཁེ་འི་སི་ལི་ ཡ།	Low Poy Ching and family, Lim Lee Nguan and family, Lim Chong Teck (deceased) ཆེ་དང་ལྷན་པ་འོ་ཁོ་ཡི་ཆེད་ནང་མི་དང་བཅས། ལིམ་ལི་དུ་ལྷན་ནང་མི་དང་ བཅས། ཆེ་ལས་འདས་པ་ལིམ་ཆོང་ལེ་ཀེ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྟོ།	100 SGD
Ng Siok Hian འེ་འེ་སི་ཡོ་ཀེ་ཏི་ཡན།	May all sentient beings attained swift enlightenment སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱལ་ལྷོང་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག།	100 SGD
Sandra Lee སེན་སྤྲུའི།	-	100 SGD
Roger Lim རོ་རེར་ལིམ།	May all sentient beings have happiness and quick enlightenment སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྷན་ཆེད་བྱང་རྒྱལ་ལྷོང་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག།	100 SGD
Tan Kim Hong ཐན་ཁིམ་ཧོང་།	All sentient beings quickly liberated from suffering and gain enlightenment སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་གསལ་དང་འབྲལ་ཞིང་བྱང་རྒྱལ་ལྷོང་པར་ཤོག།	100 SGD
李丽叶合家 འཕྲི་ལེ་ཨ་ཁ།	May all sentient beings be free of suffering, achieve everlasting happiness and attain enlightenment སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་གསལ་དང་འབྲལ་ཞིང་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྐྱབས་ དང་བྱང་རྒྱལ་ལྷོང་པར་ཤོག།	100 SGD

གྲན་བདུས་དར་རྒྱུ

Sponsor Details ཐོན་བདག་ཚོས་འདོན་	Particular Dedications of Sponsors ཐོན་བདག་ཚོས་འདོན་དཔེ་གསལ་བས་ལ་གྱི་བསྟོན་ལུགས་	Amount ཞལ་འདེབས་
Ng Swee Kim འེ་སེ་སྒེ་ཁིམ་	For enlightenment of all sentient beings སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་པའི་ཆེད་དུ་བསྟོན་	100 SGD
Ven Gyalten Lekden དགེ་སློང་རྒྱལ་བསྟན་ ལེགས་ལྷན་	May the Dharma flourish in the entire great trichilo- cosm, may all of our gurus manifest the appearance of long and healthy lives, and may all sentient beings find freedom from this ocean of saṃsāra. Especially may those studying and translating the Dharma have all obstacles and doubts removed and may they be of benefit to countless beings. སློང་གསུམ་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྒྱམས་ལ་ཆོས་དར་ཁིང་རྒྱས་ལ། བདག་ཅག་གི་སློང་ མ་གཉན་སྤྱི་ཆེ་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱལ་པ་སྟོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཕྲོ་པ་ བའི་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལས་ཐར་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་ལ། བྱང་ཆུབ་དུ་ཆོས་ལ་སྟོན་གཉེར་དང་	4000 INR
TAY Sin Wee (Alvis) ཐེ་སིན་ལི། (འཕེ་ལི་ལེ)	Dedicated to long healthy, stable life of HHDL, KLZR, KRGK ཡེ་ཤོངས་སྤྱད་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྤྱད་མེས་པོ་ཆེན་པོ་ཆེ། ཀོ་པན་ མ་ཐན་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེན་ཆོས་ཉིད་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱི་ཆེ་རིང་ཁིང་བརྟན་པོ་ཞིག་གི་ ཆེད་དུ་བསྟོན་	80 SGD
Anonymous (མིང་མེད)	May all the oppressed find from freedom from injustice, and may all beings find true happiness. འཆིང་བ་རྒྱམས་ནི་ཤོ་ལ་བ་དང་སྤྱི་བོ་གཉན་གཉན་དུ་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་ཤོག	50 USD
Donna Lynn Brown དོན་ལིན་ལོ་སྒོ་	-	50 USD
Shanti Yajnik ཤན་ཏི་ཡེ་ནི་ཀེ།	-	3000 INR

ཀླུ་ཚབ་དང་མ་རིན་ཆེན།

Sponsor Details སྤྱིན་བདག་ཚོས་འདོན།	Particular Dedications of Sponsors སྤྱིན་བདག་ཚོས་མེད་དེ་འདི་གས་བསམ་ལ་གྱི་བསྐྱེད་ལུ་ལ།	Amount ཞུས་འདེབས།
Thomas Johnston ཏོ་མ་སེ་ཇོན་སེ་ཏོན་	Dedicated to the long life of Dagri Rinpoche, the long life of HH Dalai Lama, the long life of Geshe Tashi Tsering and the long life of Geshe Graham Woodhouse ཡགོང་ས་མཆོག་། དྲག་རི་རིན་པོ་ཆེ། དགེ་བཤེས་བཟ་ཤིས་ཆེ་རིང་། དགེ་བཤེས་གེ་རེ་ཡམ་ལུ་ཏེ་ཏོ་སེ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་བསྐྱེད་ལ་བརྒྱུར་བརྟན་པར་ཤོག།	3000 INR
Anita Saran ཨ་ནི་ཏ་ས་རན།	-	2500 INR
Angeline Tan ཨིན་ཇེ་ལེ་ནེ་ནན།	-	50 SGD
Choy Cheng Leng ཆའི་ཆེང་ལེང།	I dedicate the merits to the great enlightenment! བདག་གིས་བསོད་ནམས་འདི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྐོ།	50 SGD
Chung Qi Han ཅུང་ཀི་ཅན།	For Bodhicitta and wisdom mind to quickly expand and accomplish all desired happiness བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་གཉིས་པོ་ལྷུང་དུ་རྒྱས་ཤིང་འདོད་པའི་བདེ་བ་མཐའ་དག་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག།	50 SGD
Chung Zhuo Han ཅུང་ཞོ་ཅན།	For Bodhicitta and wisdom mind to quickly expand and accomplish all desired happiness བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་གཉིས་པོ་ལྷུང་དུ་རྒྱས་ཤིང་འདོད་པའི་བདེ་བ་མཐའ་དག་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག།	50 SGD
Clayton Ong Pang Giap ཁི་ལེ་ཐོན་འོང་ཡང་གི་ཡ་ བ།	To clear all worldly & spiritual obstacles. ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀའི་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་བསྐོ།	50 SGD

ཀུན་བདུས་དར་རྒྱུ

Sponsor Details ཐོན་བདག་ཚོས་འདོན།	Particular Dedications of Sponsors ཐོན་བདག་གོ་སེའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྟོན་པ།	Amount ཞལ་འདེབས།
Cynthia Jay Shan Xinyi སིན་ཇི་ཡེ་ཤན་ཇིན་ཡི།	For all happiness of all sentient beings and may all precious GURUS have long and healthy life and guide us all till samsara ends. འགྲོ་ཀུན་བདེ་ཞིང་སྐྱ་མ་འེན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཅད་སྐྱེ་ཆེ་རིང་བ་དང་བདག་ཅག་འཁོར་བམ་སྒྲིང་བར་དུ་འདྲེན་པར་མཛད།	50 SGD
Diana Lim Yeng Ching ཇི་ཡན་ཡི་མ་ཡེང་ཆིང་།	To clear all work & career obstacles and to find a new job soon in accordance with the Dharma དམ་པའི་ཆོས་རྒྱུས་ཀུན་ལ་དར་ཞིང་གྲུས་པར་ཤོག།	50 SGD
Guat Cheng གུ་ཕྱེ་ཆེང་།	Ultimate happiness and enlightenment of Koh Guat Cheng & family (sentient beings) ཁོ་གུ་ཕྱེ་ཆེང་རང་གི་ནང་མི་དང་བཅས་པའི་གཏན་གྱི་བདེ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་འཕྱོང་བའི་ཆེད།	50 SGD
Jocev Chong ཇོ་སེ་ཕེ་ཆོང་།	May all beings swiftly realize innate awareness. འགྲོ་བཀུན་ལྟན་མྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པར་ཤོག།	50 SGD
Julia Koh ཇུ་ལི་ཡ་ཀོ།	-	50 SGD
Kusno Akbar ལུ་སེ་འོ་ཀ་ལེ་ཤེ་བ།	Never be separated from The Three Jewels from life to life Always meet the most authentic and qualified Dharma teachers suitable to rely upon till enlightenment! ཆེ་རབས་ནས་ཆེ་རབས་སུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་མ་འཕྱོང་བར་དུ་བསྐྱེད་ཀྱིས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆད་ལྡན་ཡང་དག་པ་རྟག་ཏུ་མཇུག་པར་ཤོག།	50 SGD

ཀླུ་ཚབ་དང་མ་རིན་ཆེན།

Sponsor Details སྤྱིན་བདག་ཚོས་འདོན།	Particular Dedications of Sponsors སྤྱིན་བདག་གོ་སྟོན་དཔེ་གསལ་བསལ་གྱི་བསྟོད་ཀྱི།	Amount ཞལ་འདེབས།
Lau Geok Chin ལའོ་ཁྱེ་ཡོ་ཁྱེ་ཆེན།	May Liftech Solutions' business prospers and has everything done in dharmic way All Liftech shareholders get return on their investment asap and has ever increasing business with their business partners in accordance with the Dharma. འི་མེ་ཁྱེ་ཁོ་ལུ་ཁྱེ་ཡོན་སེ་ཞེས་པའི་ལས་ཀྱི་བྱེད་སའི་ཆོང་ལས་སྟོན་མཐུན་ཅན་ཆོས་དང་མཐུན་པར་བྱེད་ཅིང་ཡར་ཀླས་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་དང་མཐུན་པར་རང་ཅག་གི་སྤྱིན་བདག་ལས་ཁོ་སྟོན་མ་དངུལ་བཞག་པ་ལས་ཁི་བཟང་འབྱུང་ཞིང་སྟོ་སྟོན་ཅན་འདི་ཆོང་འབྲེལ་བྱེད་ས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོང་ལས་གོང་འཕེལ་དུ་སྐྱར་ཅིག།	50 SGD
Lau Ka Nuai འེ་ཅེ་སི་ཡོ་ཁྱེ་ཉི་ཡན།	To be free from all physical and mental suffering. Be guided by great teachers and dharma ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མཐུན་ཅན་དང་འབྲེལ་ཞིང་བཞེས་གཉིན་དང་དམ་ཆོས་ཆེན་པོས་འབྲེན་བར་ཤོག།	50 SGD
Lee Whye Yee/ Lee Whye Gwan/Woo Soon Peng འི་ལེ་ཡི་ཡི། / འི་ལེ་ཡི། ཁྱེ་ལེ་ལྷ། / ལྷ། སུན་ཡེང།	-	50 SGD
Lim Eng Tze འི་མ་ཅེང་ཅེ།	-	50 SGD
Lim Hui Sam འི་མ་ཁུ་མེ་མེ།	May all Sentient Beings Be Free From Obstacles and Sufferings. སེམས་ཅན་མཐུན་ཅན་ཅད་པར་ཆད་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་མཐུན་ཅན་དང་འབྲེལ་བར་ཤོག།	50 SGD
Lim khoi Sin འི་མ་ཁོ་འི་སི་ཁྱ།	-	50 SGD

ཀུན་བདུས་དར་སྤེལ།

Sponsor Details སྤྲོན་བདག་ཚོས་འདོན།	Particular Dedications of Sponsors སྤྲོན་བདག་ཚོ་སེའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྟོན་ལུགས།	Amount ཞལ་འདེབས།
Ng Goon Por & Chin Bee Yan འེ་ཇི་ཀུན་ཡོན་དང་། ཆིན་ ཅི་ཡན།	May the Dharma flourish in all directions. May all sentient beings have the opportunity to study dharma all life times until they gain enlightenment ཆོས་ལྷན་ཀུན་ལ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ བར་གྱི་ཆོར་བས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྟོབས་ཉེར་གནང་བའི་རྒྱལ་བ་དང་ལྷན་ པར་ཤོག།	50 SGD
Ong Kheng Heok Kelvin ཨོང་ཁིང་ཧྲེ་ཡོ་ཀེ་ཁེ་ལ་ ཁེ་ཀ།	Ong Hong Hooi and family, Wong Wai Fong and family ཨོང་ཧོང་ཧྲེ་ཨེ་ནུང་མི་དང་བཅས། ཡོང་ཡེ་ཨོང་ནུང་མི་དང་བཅས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟོ།	50 SGD
Pang Sze Ing པང་ཙེ་ཨིང་།	May all holy gurus have good health and lives, all our obstacles and defilements be removed quickly and completely, and may all be auspicious. སྤྲེལ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོ་བརྟན་ཅིང་། རང་ཅག་གི་བར་ཆད་དང་སྤྱི་བཟུངས་ པར་སེལ་བ་དང་ཐམས་ཅད་བླ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག།	50 SGD

ཀླུ་ཚལ་དང་མ་རིན་ཆེན།

Sponsor Details ཐོན་བདག་པོས་འདོན་	Particular Dedications of Sponsors ཐོན་བདག་གི་སེའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བསྟོན་པ།	Amount ཞལ་འདེབས།
<p>Patricia Lee པ་ཐེ་ལི་ཡཱ་</p>	<p>May all our gurus have long and healthy lives, all their holy wishes of our gurus quickly be actualized, and may they continue to guide us until we all attain enlightenment. May the Holy Dharma flourish far and wide. May all our pure aspirations and wishes be quickly fulfilled. May all of us have health, wealth and peace always. May the bodhicitta mind be generated in our minds and in the minds of the world leaders, both political as well as religious, especially so in the leaders of China. For ABC Masters Program to have the favourable conditions for the seed to sprout and grow to be strong so it can be of most benefits to the world</p> <p>ཐོན་བདག་གི་སྐྱེ་ཆེ་བརྟན་ཅིང་ཕུན་སེའི་དོན་འབྲས་པ་དང་། རང་ཅག་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་པར་དུ་འདྲེན་པར་མཛད་ཅིག། དམ་པའི་ཆོས་འཁོར་ཀུན་ལ་དར་ཁིང་རྒྱས་པར་ཤོག། བདག་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོ་འཕྲོར་གྱི་ཞི་བདེ་བཅས་རྟག་ཏུ་ལྷན་པར་ཤོག། རང་ཅག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཛམ་གླིང་ཀླུ་ཚལ་སྤྱི་ཆོས་སྲིད་གཞིས་ཀྱི་འདུ་འཛིན་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་གཞི་རྒྱུ་ཆའི་ཆལ་སྲིད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་པར་ཤོག། སིང་ག་པོར་ནང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཆོག་སལ་སྟོབ་དཔོན་ལྷན་ཁྲིའི་དང་འབྲེལ་པའི་སྟོབ་སྦྱོང་གི་འཆར་གཞིའི་(FPMT Master's Program)ལྷན་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་མཐུན་རྟེན་མཐའ་དག་ཆང་བར་ཤོག།</p>	<p>50 SGD</p>
<p>Su Fen & family སུ་ཕེན་ནང་མི་དང་བཅས།</p>	<p>-</p>	<p>50 SGD</p>
<p>Sunam Akbar སུ་འུ་ཞེ་མ་ལེ་བློ་བཟང་།</p>	<p>May I be able to realise and actualise even the most profound Dharma, and may the authentic Buddha's teachings prevail!</p> <p>བདག་གིས་ཆོས་ཐུབ་ཤོས་ཀྱང་སྐབ་ཅིང་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། མངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་དག་སྟེལ་པར་ཤོག།</p>	<p>50 SGD</p>

ཀུན་བདུས་དར་རྒྱུག

Sponsor Details སྤྲོན་བདག་ཚོས་འདོན།	Particular Dedications of Sponsors སྤྲོན་བདག་ཚོས་མེད་དཔེ་གསལ་བས་ལ་གྱི་བསྟོན་ལུ།	Amount ཞལ་འདེབས།
Tan Lay Har ཐན་ལེ་ཏར།	May all sentient beings be well and happy སེམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་སྤྱིད་འོང་པར་རྟོག།	50 SGD
Tan Seow Kheng ཐན་སེ་ཡོ་ཁེང།	To all dharma teachers with good health and long lives and all wishes fulfilled དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱེ་ཆེ་བརྟན་ཅིང་བཞིན་དོན་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག།	50 SGD
Tan Wee Chean ཐན་སྡི་ཆེ་ཡན།	Through faith and respect for Lama Zopa Rinpoche may I perceive karma as unbetraying and attain bliss. སྤྲ་མ་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དད་ཀྱས་གྱིས་ལས་འབྲས་མི་བསྐྱུ་བར་མཚོང་ཞིང་པདྨ་ བཟོས་པར་རྟོག།	50 SGD
Tay Teck Sin & family ཐེ་ཐེ་གེ་སིན་ནང་མི་དང་ བཅས།	May all mother sentient beings be free from suffering and its causes. May all have happiness, good health, long lives, success and harmony May all be auspi- cious. མང་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱ་དང་འབྲལ་བར་གྱུར་ ཅིག ཀུན་ལ་བདེ་སྤྱིད། འཕྲོད་བསྟེན། ཆེ་འོང་བ། འདོད་དོན་གྲུབ་པ། མཐུན་སྦྱིལ་ བཅས་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག ཐམས་ཅད་བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག།	50 SGD
Yeo Kiang Chye ཡེ་ཀེ་ཡང་ཆེ་ཡེ།	To be able to rebuild harmony and loving kindness with brothers and sisters of the family མི་ཚང་གི་སྐྱུན་ཉེ་རྣམས་དང་ལན་ཚུན་མཐུན་སྦྱིལ་དང་བྱམས་བཅེ་ཉམས་གསོ་བྱེད་ ཐུབ་པར་རྟོག།	50 SGD
唐徳和	Wish for all sentient beings to be guided by dharma and may dharma flourish སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་གྱིས་འདེན་པ་དང་། ཆོས་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་ བསྟོ།	50 SGD

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

Sponsor Details སྤྱིན་བདག་ཚོས་འདོན།	Particular Dedications of Sponsors སྤྱིན་བདག་ཚོས་མེད་དེ་དམིགས་བསམ་ལ་གྱི་བསྟོན་ལུ།	Amount ཞལ་འདེབས།
李丽菁	Wish for all sentient beings to be guided by dharma and may dharma flourish. སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚོས་གྱིས་འདོན་པ་དང་། ཚོས་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟོ།	50 SGD
Doris Lim དྲོ་རི་ལི་མི།	Doris Lim, Kelvin Lee, Lim Cheng Cheng, Chang Cheng Hsien, Ng Ah Chon & family, Chen Lee Kuan & Family. དྲོ་རི་ལི་མི། ལེ་ལ་ལིན་ལི། ལི་མ་ཆེང་ཆེང་། ཆང་ཆེང་ཉེ་ལི་མི། འེ་ེ་ཨ་ཚོན་ནང་མི་དང་བཅས། ཆེན་ལི་ཀུ་ལཱ་ནང་མི་དང་བཅས་གྱི་ཆེད་དུ་བསྟོ།	50 SGD
Anonymous (མིང་མེད)	May the Dharma spread ཚོས་གྱི་བསྟོན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་ཤོག།	25 USD
Sara-Jayne Moss ས་ར་ཇེ་ཞེ་མོ་མེ།	May Jampa Khedrub and his brothers at Sera Jey monastery continue to be a source of inspiration, wisdom and compassion. May they always have whatever they need. May they always be happy. སེར་བྱེས་བྱམས་པ་མ་ལས་བྱེས་སེར་བྱེས་ལྷ་ཆང་དུ་རང་གི་ཤྲོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་མཁུ་འབྱུད་ནས་ཡིད་ཆེས་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་ཇེ་འཕྲུང་གནས་སུ་བྱེད་ལ། དེ་དག་གང་དགོས་པའི་མཐུན་སྦྱེན་རྣམས་ནྟག་ཏུ་ལྡན་ཅིང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཤོག།	25 USD

Thank You

Our deepest and most heartfelt gratitude goes to all the kind sponsors who through their generosity have helped this most beneficial project come to its fruition. It is only through their assistance that The Union of Teaching and Accomplishment Publishing Group has been able to make this rare and extremely precious text available to monks, nuns and lay followers of His Holiness the Dalai Lama, who has repeatedly underlined the critical importance of the study of the four noble truths, twelve links of dependent origination, the mode of developing calm abiding, and paths and grounds etc. through the system of Abhisamuccaya as expounded by the Great Master Asanga and clarified by Tsongkhapa's spiritual son, Gyaltsab Je Darma Rinchen. We hope that readers of this significant work will, by gaining a conviction in the Buddhist presentation of abhidharma contained herein, come to find a refuge in the Three Jewels based on reasoning and a profound understanding of their qualities, and thereby never be separated from the perfect Mahayana virtuous friend in all lifetimes. Through the merit of these virtuous acts of generosity, we again humbly request this text's readership to make strenuous prayers not only for the long life and swift accomplishment of all of His Holiness the Dalai Lama's holy wishes, but also that the particular purposes of our kind sponsors quickly come to be realized in accordance with the Dharma.

-The monks of The Union of Teaching and Accomplishment Publishing Group,
Choe Khor Düchen, 27 July, 2017.

བཤད་སྒྲུབ་རྒྱུ་འབྲེལ་པར་སྒྲུབ་སྟོན་ཆོག་གསུམ་གྱིས་པར་སྒྲུབ་ཞུས་ཟིན་པའི་དཔེ་དེབ་
ནུས་སྟེ།

- ༡༽ ཀླུ་ཚབ་ཆོས་རྗེ་དར་མ་འོན་ཏེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་ལྔའི་དར་སྟེག (ཅུ་འབྲེལ་
ཐུར་མ)
- ༢༽ པར་ཆེན་ལྷོ་བཟར་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་བདག་འཛིན་གཤགས་འདེབས་དང་
། བཀའ་དཀྱིལ་རྒྱུ་ལྷོ་བཟར་སྟོན་པས་མཛད་པའི་དེད་ཀླུ་བཤད་བདག་འཛིན་མཐར་སྟོན།
- ༣༽ ཀླུ་ཚབ་ཆོས་རྗེ་དར་མ་འོན་ཏེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོད་མ་འདོམ་ཀླུ་བཤད་མཐར་འཛིན་གྱི་
གདུང་བ་འཛོམས་ལྟེན་འགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། (ཅུ་འབྲེལ་ཐུར་མ)
- ༤༽ ཆོས་རྗེ་ས་པར་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོད་མ་འགས་གཉེར་ཅ་བ་དང་། ཀླུ་ཚབ་དང་མ་འོན་ཏེན་
གྱིས་མཛད་པའི་དེད་དར་སྟེག་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ། (ཅུ་འབྲེལ་ཐུར་མ)
- ༥༽ འཕགས་པ་ཆོག་མེད་གྱིས་མཛད་པའི་མཛན་པ་ཀྱན་པ་ལྟེན་དང་། ཀླུ་མ་བ་དར་
མ་འོན་ཏེན་གྱིས་མཛད་པའི་དེད་དར་སྟེག་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆོས་མཛན་རྒྱ་
མཚོའི་སྟོང་པོ། (ཅུ་འབྲེལ་ཐུར་མ)

Tibetan-language texts published thus far by The Union of Teaching &
Accomplishment Publishing Group

- 1) Gyaltsab Je's Commentary on Maitreya's Uttaratantra (printed
2013)
- 2) Panchen Lobsang Chokyi Gyaltsen's Debate Between Wisdom and
Self Grasping along with its commentary by Tutor Lobsang Jinpa (
printed 2014)

- 3) Gyaltsab Je's Commentary on Dignaga's Pramana-samuccaya, called 'An Ocean of Reasoning that Eliminates the Torment of Grasping at Extremes' (printed 2015)
- 4) Sakya Pandita's root-text Treasury of Reasonings on Valid Cognition and its commentary Essence of Excellent Explanations by Gyaltsab Je (printed 2015)
- 5) *Asanga's root-text Abhidharma-samuccaya and its commentary The Essence of the Ocean of Abhidharma by Gyaltsab Je* (printed 2017)

Your kind contributions - large or small - to support possible future projects can be discussed by contacting seraimihouse@gmail.com
--